

3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	kronor 410 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 58 000
	Summa kronor 724 000

Särskilda uppbördsmedel:

1. Elevavgifter, <i>förslagsvis</i>	kronor 22 000
2. Avkastning ur Sjöstedtska fonden	» 2 880
3. Bidrag från Stockholms stad, <i>förslagsvis</i>	» 144 120 kronor 169 000
	Nettoutgift kronor 555 000;

b) till *Konstfackskolan*: *Avlöningar* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 555 000 kronor.

[283.] 10. Konstfackskolan: Omkostnader.

	Anslag	Nettoutgift
1947/48	45 300	61 151
1948/49 (statsliggaren s. 668)	49 400	
1949/50 (förslag)	58 800	

Enligt gällande avtal angående bidrag till konstfackskolan skall Stockholms stad bestrida en tredjedel av de verkliga kostnaderna för övriga expenser vid konstfackskolan.

Överstyrelsen för yrkesutbildning har föreslagit, att delposten till övriga expenser, nu 40 000 kronor, höjes med 15 200 kronor till 55 200 kronor. Av höjningen hänföra sig 13 000 kronor till ökade kostnader för renhållning och 2 200 kronor till anskaffning och abonnemang av ytterligare telefonapparater.

Stadsfullmäktige i Stockholm ha icke haft något att erinra mot överstyrelsens ifrågavarande förslag.

Departementschefen. Jag förordar en höjning av delposten till övriga expenser med 14 100 kronor till 54 100 kronor. Vid bifall härtill bör inkomstposten Bidrag från Stockholms stad höjas med i runt tal 4 700 kronor och förevarande anslag uppföras med 58 800 kronor, vilket innebär en anslagshöjning med 9 400 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Konstfackskolan*: *Omkostnader* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 58 800 kronor.

[284.] 11. Konstfackskolan: Undervisningsmateriel m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1947/48	51 800	51 700
1948/49 (statsliggaren s. 668)	66 700	
1949/50 (förslag)	86 700	

Stockholms stads bidrag till ifrågavarande ändamål tillgodoföres anslaget såsom särskilda uppbördsmedel.

Överstyrelsen för yrkesutbildning har hemställt om höjning av anslaget med 35 000 kronor enligt följande sammanställning.

U t g i f t e r.

Möbler och övriga inventarier	kronor	62 200	(+ 31 200)
Bibliotek	»	5 000	(+ 1 500)
Undervisningsmateriel	»	46 700	(+ 12 400)
Materiel för nya verkstäder	»	6 000	—
Hantverksarbete och material	»	9 000	(+ 3 000)
Summa kronor		128 900	(+ 48 100).

S ä r s k i l d a u p p b ö r d s m e d e l.

Bidrag från Stockholms stad	kronor	27 200	(+ 13 100).
Nettouppgift kronor		101 700	(+ 35 000).

Möbler och övriga inventarier. För den fortsatta upprustningen av utrymmena för frihandsteckning begär överstyrelsen 12 000 kronor, vilka skulle användas till nyinredning av den större salen. För inredning av de lärarrum, som disponeras av skolans sju huvudlärare begäres 10 500 kronor. Rummen äro nu möblerade med utrangerade möbler från kansliet och lärosalarna. En fortsatt inredning av de lokaler inom skolan, vilka till den 15 juni 1947 disponerats av statens utlänningskommission, finner överstyrelsen önskvärd. För ändamålet tillstyrker överstyrelsen nu 10 000 kronor. Överstyrelsen tillstyrker vidare anskaffande av förvaringsmöbler för fackavdelningarna till en kostnad av 10 000 kronor samt nyanskaffning av rit- och arbetsbord för samma avdelningar till en kostnad av likaledes 10 000 kronor. I samband med anskaffande av denna inredning kräves, framhåller överstyrelsen, ny armatur-utrustning till avdelningarna för möbler och inredningar samt metallarbete. Kostnaden uppskattas till 2 500 kronor. För möbelavdelningen förelåge ett starkt behov av ett experimentrum för provmöbleringar. Kostnaden uppskattas till 1 000 kronor. Slutligen hemställas om 6 200 kronor för inköp av skåp, arbetsbord och andra inventarier till skolans laboratorium, vilket befunne sig i ett sådant skick, att det icke kunde användas för avsett ändamål.

Bibliotek. Skolstyrelsen anför, att det icke är möjligt att tillföra biblioteket aktuell litteratur för undervisningen inom ramen av tillgängliga medel, vilka i huvudsak åtginge till bindning av böcker och anskaffande av tidskrifter.

Undervisningsmateriel. Av de begärda anslagsmedlen hänföra sig 24 250 kronor till årliga utgifter och 22 450 kronor till engångsutgifter. — Av sistnämnda belopp beräknas 2 700 kronor till för högre

konstindustriella skolan avsedd apparatur för träbörning och formning av plastikdetaljer m. m. samt 6 840 kronor till inredning av en slöjdsal, närmast för eleverna vid teckningslärarinstitutet, till vilka båda kostnader staden icke lämnar bidrag, samt 12 910 kronor till anskaffningar för keramik- och textilavdelningarna, anskaffning av laboratorieutrustning m. m.

Hantverksarbete och material. Skolstyrelsen framhåller, att kostnaderna för den utställning av elevarbeten, som skolan årligen anordnar, icke kunnat rymmas inom ramen av tillgängliga medel.

Stadsfullmäktige i Stockholm ha icke haft något att erinra mot överstyrelsens förslag.

Departementschefen. I fråga om bibliotek, materiel för nya verkstäder samt hantverksarbete och material beräknar jag i likhet med överstyrelsen medelsbehovet till respektive 5 000 kronor, 6 000 kronor samt 9 000 kronor. För möbler och övriga inventarier anser jag mig i nuvarande läge endast kunna tillstyrka en medelsanvisning av 44 500 kronor. Härvid förutsätter jag, att av sistnämnda belopp 3 000 kronor användas till inredning av lärar-rum för skolans huvudlärare. Anslagsmedlen till undervisningsmateriel torde böra beräknas till 41 800 kronor, varav 3 000 kronor till bestridande av engångsutgifter för högre konstindustriella skolan och teckningslärarinstitutet. Det totala medelsbehovet beräknar jag alltså till 106 300 kronor. Då Stockholms stads avtalsmässiga bidrag härtill torde kunna beräknas till i runt tal 19 600 kronor, bör förevarande anslag för nästa budgetår uppföras med 86 700 kronor, vilket innebär en anslagshöjning med 20 000 kronor. Stadens bidrag torde liksom nu böra tillgodoföras anslaget såsom särskilda uppbördsmedel. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Konstfackskolan: Undervisningsmateriel m. m.* för budgetåret 1949/50 anvisa ett reservationsanslag av 86 700 kronor.

[285.] **12. Understöd åt handelsgymnasier.** Detta anslag var för budgetåret 1947/48 uppfört med 505 000 kronor, vartill kom ett på tilläggsstat anvisat belopp av 35 000 kronor för reglering av lönerna åt ordinarie och extra ordinarie lärare i anslutning till den från och med den 1 juli 1947 genomförda löneregleringen för statstjänstemännen. Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 588 000 kronor, vilket belopp genom Kungl. Maj:ts beslut den 1 oktober 1948 fördelats på följande sätt.

Gävle handelsgymnasium	kronor	22 900
Göteborgs handelsgymnasium	»	134 900
Hälsingborgs handelsgymnasium	»	50 400
Malmö handelsgymnasium	»	77 100
Norrköpings handelsgymnasium	»	38 700
Stockholms handelsgymnasium (Frans Schartaus handelsinstitut)	»	106 900

Stockholms stads handelsgymnasium	kronor	62 600
Sundsvalls handelsgymnasium	»	34 150
Umeå handelsgymnasium	»	24 750
Örebro handelsgymnasium	»	35 600
Summa kronor		588 000.

Överstyrelsen för yrkesutbildning har — med överlämnande av framställningar från, bland andra, styrelserna för Norrköpings handelsgymnasium, Kalmar handelsgymnasium och Göteborgs stads yrkesskolor — hemställt om höjning av anslaget för nästa budgetår med 144 200 kronor till 732 200 kronor. Anslagshöjningen avser följande ändamål:

1) löneklassuppflyttningar för ordinarie och extra ordinarie lärare	kronor	5 600
2) reglering av timlärararvoden	»	70 000
3) förnyande och komplettering av undervisningsmateriel	»	20 000
4) inrättande av en parallellavdelning av första klassen av 2-åriga kursen vid Norrköpings handelsgymnasium	»	9 000
5) understöd åt Kalmar handelsgymnasium	»	24 000
6) understöd åt Göteborgs stads handelsgymnasium med aftonundervisning	»	15 600
Summa kronor		144 200.

Dessutom har överstyrelsen begärt, att å tilläggsstat för budgetåret 1948/49 måtte anvisas 77 800 kronor, varav 70 000 kronor till reglering av timlärararvoden och 7 800 kronor till understöd åt Göteborgs stads handelsgymnasium med aftonundervisning.

Av överstyrelsens framställning inhämtas bland annat följande. De under 1 och 2 angivna förslagen grundades på att understödet åt handelsgymnasierna, till den del det avsåge lärarlöner, under de senaste åren beräknats med hänsynstagande till motsvarande lärarlöner vid de allmänna läroverken. Höjningen av bidraget till timlärararvoden vore en följd av de enligt kungörelsen 1948:568 i vissa avseenden ändrade bestämmelserna angående timarvoden till vissa lärare vid civila och militära skolor. Det för detta ändamål gjorda anslagsäskandet å tilläggsstat för innevarande budgetår motiverades av att nämnda kungörelse ägde tillämpning från och med den 1 juli 1948. Till stöd för yrkandet om beräkning av medel för förnyande och komplettering av undervisningsmateriel åberopades, att särskilda medel för detta ändamål icke beräknats under åtskilliga år. Till stöd för förslaget om medel för inrättande av en parallellavdelning av 2-åriga kursens första klass vid Norrköpings handelsgymnasium har överstyrelsen framhållit, att för närvarande ett stort antal godkända inträdessökande måste avvisas på grund av plats-

brist och att gymnasiet nuvarande kapacitet icke vore tillfyllest för behovet av handelsutbildad personal i en affärs- och industristad av Norrköpings storleksordning med därtill belägna likaledes betydande affärs- och industriorter. Överstyrelsen har upprepat sitt föregående år framställda förslag om statsbidrag till Kalmar handelsgymnasium. Slutligen har överstyrelsen till stöd för förslaget om statsbidrag till det från och med innevarande budgetår inrättade Göteborgs stads handelsgymnasium med aftonundervisning anført, att erfarenheterna av en sådan skolförform, vilken prövats i Stockholm sedan 1945, varit goda, varför det vore motiverat, att även i Göteborg möjlighet bereddades ungdomar med anställning i förvärvsarbete att genom kvällsstudier skaffa sig de kunskaper och den kompetens, som genomgång av handelsgymnasium kunde giva. Överstyrelsen förmålde, att det visat sig omöjligt att knyta den nya skolan till det befintliga Göteborgs handelsgymnasium. Då fråga om statsbidrag till det nya gymnasiet icke förelegat vid den tidpunkt, då framställning om anslag på riksstaten för innevarande budgetår framlagts, hemställdes om anvisande av medel för dylikt statsbidrag å tilläggsstat för budgetåret 1948/49.

Statskontoret har tillstyrkt anvisande av 70 000 kronor för vartdera av budgetåren 1948/49 och 1949/50 för reglering av timarvodena, 5 600 kronor för budgetåret 1949/50 för löneklassuppflyttningar samt 9 000 kronor för budgetåret 1949/50 för inrättande av en parallellavdelning vid Norrköpings handelsgymnasium men avstyrkt överstyrelsens äskanden i övrigt.

Med anledning av en av styrelsen för Stockholms handelsgymnasium (Frans Schartaus handelsinstitut) i ämnet gjord framställning har *överstyrelsen* sedermera hemställt om anvisande, utöver ovan angivna belopp, av ytterligare 1 500 kronor för att möjliggöra återbesättande av en ordinarie lärartjänst vid gymnasiet, vilken varit vakant sedan i juli 1947.

Departementschefen. Enligt gällande bestämmelser angående statsunderstödda handelsgymnasier skall ordinarie ämneslärare avlönas med minst samma belopp, som för adjunkt vid rikets allmänna läroverk är eller kan vara stadgat. I anslutning härtill är förevarande anslag beträffande såväl ordinarie som extra ordinarie ämneslärare beräknat under hänsynstagande till motsvarande lärarlöner vid de allmänna läroverken. I avseende å ordinarie lärares uppflyttning i högre löneklass skall enligt sagda bestämmelser i tillämpliga delar gälla vad angående läroverksadjunkts uppflyttning i högre löneklass är stadgat. Jag delar överstyrelsens uppfattning, att även löneklassuppflyttning för extra ordinarie lärare bör ske enligt samma regler, och förordar därför, att för löneklassuppflyttningar för ordinarie och extra ordinarie lärare beräknas en anslagshöjning av 5 600 konor.

Även såvitt angår timlärare har anslaget de senaste åren beräknats under hänsynstagande till motsvarande löner vid de allmänna läroverken. Då

timarvodena vid civila och militära skolor från ingången av innevarande budgetår i vissa hänseenden omreglerats, bör motsvarande reglering ske vid handelsgymnasierna. För ändamålet bör å tilläggsstat för innevarande budgetår anvisas 70 000 kronor samt för nästa budgetår beräknas en höjning av förevarande anslag med samma belopp.

Överstyrelsens förslag om bidrag av statsmedel till förnyande och komplettering av undervisningsmateriel samt om statsunderstöd åt Kalmar handelsgymnasium anser jag mig i likhet med statskontoret icke kunna tillstyrka. Jag anser mig i nuvarande läge ej heller kunna förorda någon medelsanvisning för inrättande av en parallellavdelning av första klassen av 2-åriga kursen vid Norrköpings handelsgymnasium. Däremot har jag funnit övertygande skäl tala för att understöd beredes Göteborgs stads handelsgymnasium med aftonundervisning, dock först från och med nästa budgetår. För detta ändamål tillstyrker jag, att förevarande anslag för nästa budgetår höjes med 15 600 kronor.

Överstyrelsens förslag om anvisande av 1 500 kronor för att möjliggöra återbesättande av en ordinarie lärartjänst vid Stockholms handelsgymnasium (Frans Schartaus handelsinstitut) kan jag icke tillstyrka.

Vid bifall till vad jag sålunda föreslagit bör anslaget för nästa budgetår ökas med $(5\,600 + 70\,000 + 15\,600 =)$ 91 200 kronor eller i runt tal 92 000 kronor till $(588\,000 + 92\,000 =)$ 680 000 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att framdeles bestämma om fördelningen av det sålunda ökade anslaget. Jag ämnar senare denna dag föreslå anvisande av ett tilläggsanslag för innevarande budgetår å 70 000 kronor för den förenämnda regleringen av timlärarnas arvoden.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Understöd åt handelsgymnasier* för budgetåret 1949/50 anvisa ett anslag av 680 000 kronor.

[286.] **13. Anordnande av handelsgymnasieexamen för lärjungar från enskild undervisning.** Detta anslag, som utgått sedan budgetåret 1947/48, är uppfört med 10 000 kronor och avsett till bestridande av vissa kostnader för anordnande på försök av handelsgymnasieexamen för lärjungar från enskild undervisning. Överstyrelsen för yrkesutbildning har föreslagit, att anslaget för nästa budgetår måtte uppföras med oförändrat belopp. Jag biträder överstyrelsens förslag och hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Anordnande av handelsgymnasieexamen för lärjungar från enskild undervisning* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 10 000 kronor.

[287.] **14. Kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning:
Understöd åt kommunala anstalter för yrkesundervisning.**

	Anslag	Nettoutgift
1946/47	3 900 000	3 564 918
1947/48	4 300 000	4 247 562
1948/49 (statsliggaren s. 669)	4 500 000	
1949/50 (förslag)	5 000 000	

Nu utgående anslag å 4 500 000 kronor är uppdelat på två poster, en till understöd till avlöning av lärare på förslagsvis 3 900 000 kronor och en till understöd till undervisningsmateriel m. m. på förslagsvis 600 000 kronor.

Överstyrelsen för yrkesutbildning har med hänsyn till den fortgående utvidgningen av den kommunala yrkesundervisningen föreslagit, att anslaget för nästa budgetår skall höjas med 600 000 kronor till 5 100 000 kronor, varav 4 400 000 kronor beräknats till lärarlöner och 700 000 kronor till undervisningsmateriel m. m. Överstyrelsen har anfört följande.

Överstyrelsen förväntar att det beviljade statsunderstödet för budgetåret 1948/49 kommer att uppgå till i runt tal 5 800 000 kronor. Överstyrelsen har dock anledning förmoda, att den verkliga medelsförbrukningen budgetåret 1948/49, på grund av att tilltänkta avdelningar i åtskilliga fall bliva upprättade först senare under året eller icke komma till stånd, skall komma att ungefär motsvara det för budgetåret anvisade anslagsbeloppet.

På grund av den fortgående utvidgningen av den kommunala yrkesundervisningen kunna ökade medelsbehov förutses, som motivera en höjning av anslaget för budgetåret 1949/50. Överstyrelsen får i detta sammanhang erinra om, att antalet statsunderstödda kommunala anstalter för yrkesundervisning stigit från i föregående års budgetframställning redovisade 251 anstalter med 50 855 elever i mars 1947 till 279 anstalter med 56 471 elever i mars 1948.

Den beräknade fortgående utvidgningen av den kommunala yrkesundervisningsverksamheten giver överstyrelsen anledning att, i likhet med tidigare år, för budgetåret 1949/50 utgå från ett med omkring tio procent ökat medelsbehov i förhållande till anslaget för innevarande budgetår.

Överstyrelsen har vidare hemställt, att överstyrelsen måtte medgivas rätt att vid igångsättande av tre- eller fyraårig verkstadsskola bevilja statsunderstöd även om sådan skola under första verksamhetsåret icke har minst fem elever, och till stöd härför anfört följande.

I fråga om antalet elever i kurs eller avdelning gäller att statsunderstöd som regel icke må utgå för kurs eller avdelning, som vid igångsättandet har mindre än åtta elever. Överstyrelsen äger dock medgiva, att understöd må utgå till kurs, som vid igångsättandet har minst fem elever, vilka på grund av läroämnenas fackliga natur icke lämpligen kunna sammanföras med elever i annan kurs, under förutsättning att den undervisning, kursen avser att meddela, anses vara av särskild betydelse under nämnda budgetår. Denna begränsning till fem elever kan i vissa fall göra det omöjligt att utan särskilt tillstånd av Kungl. Maj:t igångsätta undervisning i 3- eller 4-åriga verkstadsskolor (yrkesavdelningar). Det får nämligen ur såväl pe-

dagogiska som arbetsmarknadssynpunkter anses lämpligast att även från dylika yrkesavdelningar i görligaste mån lika stort antal elever årligen avsluta sin utbildning, vilket i sin tur förutsätter, att endast en tredjedel respektive en fjärdedel av avdelningens hela elevantal intages för varje år. Då elevantalet i en fullständig yrkesavdelning i allmänhet icke bör överstiga 15, kan det sålunda förekomma att en flerårig yrkesavdelning bör startas med mindre elevantal än fem.

Departementschefen. Den fortsatta utvecklingen av den kommunala yrkesundervisningen torde påkalla en viss höjning av förevarande anslag för nästa budgetår. Det torde dock vara tillräckligt, att anslaget för nästa budgetår uppräknas med 500 000 kronor till 5 000 000 kronor. Vad överstyrelsen föreslagit rörande statsbidrag för visst fall till kurs eller avdelning med mindre än fem elever har icke givit mig anledning till erinran. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning: Understöd åt kommunala anstalter för yrkesundervisning* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 5 000 000 kronor.

[288.] **15. Kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning: Understöd åt enskilda anstalter för yrkesundervisning.**

	Anslag	Nettoutgift
1945/46	700 000	589 853
1946/47	750 000	768 220
1947/48	900 000	734 111
1948/49 (statsliggaren sid. 670)	930 000	
1949/50 (förslag)	930 000	

Detta anslag disponeras för innevarande budgetår med 835 000 kronor till understöd till avlöning av lärare och med 95 000 kronor till understöd till undervisningsmateriel. Från och med budgetåret 1945/46 ha de enskilda anstalterna i understödshänseende uppdelats på två grupper (A och B), av vilka den ena (A) avsetts skola erhålla understöd efter samma grunder som motsvarande kommunala skolor och den andra (B) efter prövning i varje särskilt fall med visst för varje anstalt fastställt maximibelopp. *Överstyrelsen för yrkesutbildning* har för nästa budgetår hemställt om ett med 70 000 kronor till 1 000 000 kronor förhöjt anslag. Överstyrelsen har därvid anfört bland annat följande.

Överstyrelsen har anledning att förvänta ökade anspråk på statsunderstöd från enskilda anstalter för yrkesundervisning. Det kan sålunda erinras om att ett av de privata tekniska instituten, tekniska institutet i Stockholm, av överstyrelsen föreslagits erhålla statsunderstöd från och med budgetåret 1948/49. Vidare bör man räkna med något ökat medelsbehov genom att en eller annan B-skola kan komma att överföras till A-skola, varjämte medel böra finnas till Kungl. Maj:ts disposition för understöd till skolor, som tidigare ej åtnjutit statsbidrag. En betydande ökning av ifråga-

varande anslag vore på grund härav behöfelig. Med hänsyn till nuvarande ekonomiska läge anser sig överstyrelsen dock böra begränsa anslagsökningen till 70 000 kronor. Av nämnda belopp beräknar överstyrelsen omkring 40 000 kronor falla å A-skolorna, varav cirka 10 000 kronor till undervisningsmateriel, och omkring 30 000 kronor å B-skolorna, varav cirka 5 000 kronor till undervisningsmateriel.

Departementschefen. Jag finner icke anledning till erinran mot att statsunderstöd medges i den omfattning, varmed överstyrelsen räknat. Då belastningssiffrorna emellertid synas visa, att det medgivna statsunderstödet icke uttages i full utsträckning, torde någon anslagshöjning icke erfordras för nästa budgetår. Jag förordar därför, att anslaget uppföres med oförändrat belopp, samt hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning: Understöd åt enskilda anstalter för yrkesundervisning* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 930 000 kronor.

[289.] **16. Kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning: Bidrag till inrättande av centrala verkstadsskolor m. m.** Anslag till centrala verkstadsskolor har funnits på riksstaten från och med budgetåret 1942/43.

I efterföljande sammanställning upptagas de för här ifrågavarande ändamål anvisade anslagen och nettoutgifterna enligt budgetredovisningen:

Budgetår	Anvisat anslag kronor	Nettoutgift i runt tal kronor
1942/43	1 000 000	366 000
1943/44	1 700 000	1 139 000
1944/45	3 000 000	508 000
1945/46	3 500 000	449 000
1946/47	4 000 000	933 000
1947/48	3 000 000	2 239 500
1948/49	2 000 000	

Överstyrelsen för yrkesutbildning har hemställt, att anslaget måtte för nästa budgetår uppföras med oförändrat belopp, 2 000 000 kronor. Överstyrelsen har därvid anfört följande.

Sedan överstyrelsen i skrivelse den 10 december 1947 beräknade anslagsbehovet för ifrågavarande ändamål för budgetåret 1948/49, ha en del framställningar, vilka äro föremål för överstyrelsens behandling, ingått beträffande statsbidrag till byggnader m. m. från förevarande anslag. Sålunda har en av Gotlands läns landsting tillsatt byggnadskommitté hemställt om statsbidrag till inrättandet av en verkstadsskola i Visby enligt samma grunder som för central verkstadsskola, därvid statsbidrag beräknats med tillhopa 865 465 kronor, Älvsborgs läns landstings förvaltningsutskott om stats-

bidrag med tillhoppa 2 884 400 kronor till byggnadskostnader samt till inventarier och inredning m. m. vid de båda erkända centrala verkstadsskolorna i Borås och Trollhättan samt Värmlands läns landstings förvaltningsutskott om statsbidrag med 67 500 kronor till uppförandet av ett fjärde elevhem vid landstingets centrala verkstadsskola i Östanås, Älvsbacka. Beträffande centrala verkstadsskolorna i Borås och Trollhättan har sökanden anmält, att byggnadstillstånd kommer att begäras. Vidare har Västerbottens läns landstings förvaltningsutskott hemställt om stasbidrag med tillsammans 44 490 kronor till två nya yrkesavdelningar — för verktygsskötare och för skräddare — vid centrala verkstadsskolan i Vännäs. Slutligen har styrelsen för centrala verkstadsskolan i Uppsala inkommit med omarbetat förslag till elevinternat, för vars genomförande statsbidrag skulle erfordras med i runt tal 410 000 kronor.

På grund av lämnade byggnadstillstånd äro byggnadsföretag, till vilka statsbidrag kan beräknas komma att belasta anslaget för budgetåret 1949/50, för närvarande under utförande eller avses inom närmaste tiden att påbörjas vid centrala verkstadsskolorna i Jönköping, Karlskrona, Uddevalla, Ljusdal och Sandö. Leverans av en del stadigvarande undervisningsmateriel kommer på grund av leveranssvårigheter att ske först efter den 1 juli 1949.

Överstyrelsen anser sig icke kunna bedöma, i vilken omfattning byggnadstillstånd kan komma att meddelas för planerade byggnadsföretag vid centrala verkstadsskolor, och saknar förtydligande punkter för en säkrare bedömning av anslagsbehovet. Överstyrelsen begränsar sig därför till att under hänvisning till det anförda föreslå, att anslaget uppföres med oförändrat belopp.

Departementschefen. Till ifrågavarande ändamål ha för budgetåren 1942/1948 beviljats anslag med tillhoppa 16 200 000 kronor, medan den sammanlagda anslagsbelastningen under dessa budgetår utgjort allenast 5 634 000 kronor. De rådande förhållandena å arbets- och produktionsmarknaderna medgiva icke heller för nästa budgetår en säker beräkning av medelsbehovet. Överstyrelsen för yrkesutbildning har föreslagit, att anslaget måtte uppföras med oförändrat belopp, 2 000 000 kronor. Jag ansluter mig till detta förslag och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning: Bidrag till inrättande av centrala verkstadsskolor m. m.* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 2 000 000 kronor.

[290.] **17. Kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning: Bidrag till driften av centrala verkstadsskolor.**

	Anslag	Nettoutgift
1947/48	2 300 000	2 243 473
1948/49 (statsliggaren sid. 671)	2 775 000	
1949/50 (förslag)	2 830 000	

På grundval av erfarenheter rörande medelsbehovet för innevarande budgetår och inhämtade uppgifter om medelsbehovet för nästa budgetår beräknar *överstyrelsen för yrkesutbildning* en höjning av anslaget med 55 000 kronor erforderlig.

Departementschefen. I enlighet med överstyrelsens beräkningar torde förevarande anslag för nästa budgetår böra höjas med 55 000 kronor till 2 830 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning: Bidrag till driften av centrala verkstadsskolor* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 2 830 000 kronor.

[291.] **18. Kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning: Understöd åt verkstadsskolor för viss arbetslös ungdom.** Ur detta anslag, som för innevarande budgetår är uppfört med 90 000 kronor, utgår numera bidrag endast till verkstadsskolorna i Byske och Lysekil.

Verkstadsskolan i Byske. För innevarande budgetår har till denna skola anvisats ett statsbidragsbelopp av i runt tal 40 000 kronor. *Överstyrelsen för yrkesutbildning* har beräknat medelsbehovet för nästa budgetår till 55 000 kronor. Överstyrelsen anför:

Såsom överstyrelsen i tidigare framställningar rörande understöd åt verkstadsskolor för viss arbetslös ungdom uttalat, torde skolan i Byske lämpligen i sinom tid böra upphöra, eventuellt genom att skolan omändras till en kommunal skola för yrkesundervisning. Då emellertid den av landstinget beslutade centrala verkstadsskolan i Skellefteå icke kan träda i verksamhet under budgetåret 1949/50, anser sig överstyrelsen böra föreslå, att medelsbehovet under förevarande punkt beräknas med hänsyn till att bidrag kan komma att utgå till skolan i Byske jämväl för sagda budgetår.

Med hänsyn till att verkstadsskolan i Skellefteå icke torde kunna träda i funktion förrän om några år, har överstyrelsen i det beräknade medelsbehovet medtagit ett belopp av 15 000 kronor till anskaffande av stadigvarande undervisningsmateriel vid skolan i Byske. Ur sistnämnda belopp bör enligt överstyrelsen jämväl få utgå erforderliga medel till förhyrande av sådan undervisningsmateriel, då så prövas ändamålsenligt.

Verkstadsskolan i Lysekil. I 1948 års åttonde huvudtitel (sid. 329) erinrades, att en av Göteborgs och Bohus läns landstings förvaltningsutskott gjord framställning rörande omorganisation av Lysekilsskolan låge under Kungl. Maj:ts prövning. I anledning av framställningen medgav Kungl. Maj:t genom beslut den 30 juni 1948, att Lysekilsskolan finge under budgetåret 1948/49 vara organiserad såsom en verkstadsskola i landstingets regi för utbildning av fiskare, besättningsmän och båtbyggare, om-

fattande tre kurser, varav en för fiskare, en för besättningsmän och en för båtbyggare. Enligt kursplanerna skulle kurserna för fiskare och besättningsmän pågå i 35 veckor och i första hand vara avsedda för nyrekrytering till yrket. Båtbyggarkursen skulle pågå 45 veckor.

Sedan det emellertid visat sig, att trots intensiv annonsering och annan reklam endast en sökande anmält sig för inträde i kurserna för fiskare och besättningsmän, medgav Kungl. Maj:t genom beslut den 15 oktober 1948 att i stället för dessa kurser finge anordnas vissa kortare kurser, nämligen en i motorlära för fiskare och besättningsmän, en i navigation m. m. för fiskare och besättningsmän samt en i fiskets och den mindre sjöfartens hjälpmedel. I frågan om 45-veckorskursen för båtbyggare gjordes genom sistnämnda beslut ingen ändring. Statens bidrag till kurserna, i runt tal 50 000 kronor, utgår i huvudsak enligt samma grunder som för sjömansskolor i allmänhet (kungörelsen 1946: 419), dock med vissa avvikelser betingade av de särskilda förhållandena i detta fall.

Överstyrelsen — som påpekar att skolans framtid är oviss — har uppskattat medelsbehovet till 60 000 kronor för nästa budgetår, därest skolan då fortsätter sin verksamhet.

Departementschefen. Medelsbehovet för verkstadsskolan i Byske beräknar jag i likhet med överstyrelsen till 55 000 kronor. Vad överstyrelsen föreslagit i fråga om bidrag till förhyrande av undervisningsmateriel har icke givit mig anledning till erinran. I 1948 års åttonde huvudtitel (sid. 330) uttalade jag, att statsbidragskostnaderna för Lysekilsskolan borde i händelse av en mera väsentlig omorganisation belasta vederbörande anslag till statsbidrag till sjömansskolor. Då Lysekilsskolans verksamhet och organisation för nästa budgetår emellertid te sig mycket ovissa, anser jag lämpligast att statsbidraget till skolan under nästa budgetår alltjämt belastar nu förevarande anslag. Medelsbehovet för Lysekilsskolan beräknar jag till 50 000 kronor. Anslaget torde sålunda för nästa budgetår böra uppföras med $(55\,000 + 50\,000 =) 105\,000$ kronor, vilket innebär en anslagshöjning med 15 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning: Understöd åt verkstadsskolor för viss arbetslös ungdom* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 105 000 kronor.

[292.] **19. Kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning: Bidrag till inrättande av flygmekanikeravdelningar.** Detta anslag torde för nästa budgetår i enlighet med förslag av överstyrelsen för yrkesutbildning böra uppföras med ett oförändrat nominellt belopp av 100 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning: Bidrag till inrättande av flygmekanikeravdelningar* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 100 kronor.

[293.] **20. Kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning: Bidrag till driften av flygmekanikerskolan i Mölndal.**

	Anslag	Nettoutgift
1946/47	190 000	117 864
1947/48	215 000	268 827
1948/49 (statsliggaren sid. 672)	225 000	
1949/50 (förslag)	230 000	

Överstyrelsen för yrkesutbildning har hemställt, att anslaget för nästa budgetår måtte höjas med 13 000 kronor till 238 000 kronor.

Departementschefen. Anslagsöverskridandet för budgetåret 1947/48 synes väsentligen vara betingat av att anslaget jämväl belastats med bidrag, avseende tidigare budgetår. Med hänsyn till att en del av inkomsterna av den vid flygmekanikerskolan försålda produktionen regelmässigt torde tillgodoföras ifrågavarande anslag, anser jag det tillräckligt, att det samma för nästa budgetår uppföres med ett med 5 000 kronor till 230 000 kronor förhöjt belopp. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning: Bidrag till driften av flygmekanikerskolan i Mölndal* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 230 000 kronor.

[294.] **21. Kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning: Bidrag till inrättande av sjömansskolor. 22. Kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning: Bidrag till driften av sjömansskolor.** För innevarande budgetår är anslaget till bidrag till inrättande av sjömansskolor uppfört med 150 000 kronor och anslaget till bidrag till driften av sjömansskolor med 100 000 kronor. *Överstyrelsen för yrkesutbildning* har hemställt om anvisande av oförändrade anslag för nästa budgetår. *Överstyrelsen* har därvid beräknat, att under budgetåret 1949/50 utöver den nu befintliga sjömansskolan i Göteborg skulle tillkomma sjömansskolor i Kalmar och Hälsingborg samt eventuellt även i Stockholm. Då kostnader för behövliga nybyggnader knappast komme att belasta vederbörande anslag för budgetåret 1949/50 och de planerade nya skolorna icke torde komma att vara i verksamhet under hela nämnda år, funne sig *överstyrelsen* sakna anledning att föreslå någon höjning av de båda anslagen.

Departementschefen. Jag biträder överstyrelsens för yrkesutbildning förslag om oförändrad medelsanvisning till ifrågavarande ändamål och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) till *Kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning: Bidrag till inrättande av sjömansskolor* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 150 000 kronor;

b) till *Kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning: Bidrag till driften av sjömansskolor* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 100 000 kronor.

[295.] **23. Kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning: Bidrag till anordnande av kurser för utbildning av elektriska installatörer.**

	Anslag	Nettoutgift
1947/48	39 600	28 141
1948/49 (statsliggaren sid. 673)	46 400	
1949/50 (förslag)	60 000	

Ur detta förslagsanslag utgå bidrag till vid kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning under budgetåret 1948/49 anordnade kurser för utbildning av elektriska installatörer med behörighet, som avses i kungörelsen den 2 juni 1939 (nr 219) angående behörighet att vid elektriska starkströmsanläggningar utföra installationsarbete, med *dels* sammanlagt högst 35 200 kronor till högst fyra kurser för utbildande av installatörer med behörighet av klass B, *dels ock* sammanlagt högst 11 200 kronor till högst fyra kurser för utbildande av installatörer med behörighet av klass C.

Överstyrelsen för yrkesutbildning har hemställt, att anslaget för nästa budgetår måtte höjas med 13 600 kronor till 60 000 kronor. Vid uppskattningen av medelsbehovet har överstyrelsen räknat med utbyte av en C-kurs mot en B-kurs, vilket vid i övrigt oförändrade kostnader skulle medföra en kostnadsökning av 6 000 kronor. Med hänsyn till svårigheten att erhålla kompetenta lärare har överstyrelsen därjämte ansett det vara nödvändigt att öka de till lärarna utgående arvoden, så att dessa komma i nivå med de arvoden, som utgå till timlärare vid högre tekniska läroverk. Överstyrelsen räknar med att arvoden i medeltal böra sättas till cirka 13 kronor per undervisningstimme och beräknar därför för varje B-kurs en kostnadsökning av 1 250 kronor och för varje C-kurs en kostnadsökning av 450 kronor. Den sammanlagda anslagsökningen skulle alltså bli $(6\,000 + 5 \times 1\,250 + 3 \times 450 =) 13\,600$ kronor.

Departementschefen. Vad överstyrelsen anfört och föreslagit har icke givit mig anledning till erinran. Ifrågavarande anslag torde därför för nästa budgetår böra höjas med 13 600 kronor till 60 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning: Bidrag till anordnande av kurser för utbildning av elektriska installatörer* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 60 000 kronor.

[296.] **24. Kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning: Stipendier åt elever.**

	Anslag	Nettoutgift
1947/48	4 100 000	4 876 816
1948/49 (statsliggaren sid. 673)	4 300 000	
1949/50 (förslag)	5 200 000	

Ur detta förslagsanslag utgå stipendier åt elever vid kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning, vid centrala verkstadsskolor, vid verkstadsskolor för viss arbetslös ungdom, vid flygmekanikerskolan i Mölnadal och vid sjömansskolor.

Överstyrelsen för yrkesutbildning har hemställt, att anslaget måtte för nästa budgetår höjas med 900 000 kronor till 5 200 000 kronor och därvid anfört följande till stöd för detta förslag.

Utgår man från nuvarande stipendiegrunder torde man med hänsyn till yrkesskolväsendets utveckling för budgetåret 1949/50 kunna räkna med ett betydligt större antal stipendieberättigade än under innevarande budgetår. Ur denna synpunkt torde anslagsbehovet komma att förete en väsentlig ökning. För budgetåret 1947/48 har sålunda ur detta anslag stipendier beviljats med sammanlagt omkring 5 170 000 kronor. Genom att i vissa fall beviljade stipendiebelopp icke utnyttjas, kommer den verkliga medelsförbrukningen att bli något mindre men kan icke beräknas understiga 5 000 000 kronor. Vid nämnda förhållanden och oförändrade stipendiegrunder beräknar överstyrelsen anslagsbehovet för budgetåret 1949/50 till lägst 5 200 000 kronor.

Departementschefen. Jag biträder överstyrelsens förslag. Anslaget torde alltså för nästa budgetår böra höjas med 900 000 kronor till 5 200 000 kronor. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning: Stipendier åt elever* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 5 200 000 kronor.

[297.] **25. Särskilda anstalter för yrkesundervisning: Bidrag till grafiska institutet.** Anslaget är uppfört med 3 600 kronor och disponeras för gäldande av hyra för lokaler, som upplåtits åt institutet i den av konstfackskolan i Stockholm disponerade fastigheten. *Institutets direktion* har anhållit om statsbidrag för nästa budgetår med 23 600 kronor, varav 3 600 kronor för nämnda lokalhyra och 20 000 kronor för uppehållande av institutets verksamhet i allmänhet. Direktionens framställning har tillstyrkts

av överstyrelsen för yrkesutbildning. Statskontoret har ansett skäl i och för sig tala för ett ökat statsbidrag men har ifrågasatt, huruvida icke bidraget borde anvisas att utgå från anslaget till understöd åt enskilda anstalter för yrkesundervisning.

Departementschefen. Ehuru skäl i och för sig torde tala för ökat statsunderstöd åt grafiska institutet, anser jag mig dock icke i nuvarande läge kunna förorda någon ökad medelsanvisning för ändamålet under förvarande anslag, vilket alltså bör uppföras med oförändrat belopp, 3 600 kronor. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Särskilda anstalter för yrkesundervisning: Bidrag till grafiska institutet* för budgetåret 1949/50 anvisa ett anslag av 3 600 kronor.

[298.] **26. Särskilda anstalter för yrkesundervisning: Bidrag till bergsskolan i Filipstad m. m.** Detta anslag är nu uppfört med 44 700 kronor och disponeras sålunda:

1. Bidrag till uppehållande av verksamheten vid bergsskolan i Filipstad	kronor 43 569
2. Bidrag till kostnaden för pension åt f. d. vaktmästaren	
" vid bergsskolan i Falun F. E. Skoog	» 1 131
Summa kronor 44 700.	

Överstyrelsen för yrkesutbildning har, efter av Jernkontoret i ämnet gjord framställning, hemställt om oförändrat anslag för nästa budgetår.

Departementschefen. Jag biträder överstyrelsens förslag om oförändrad medelsanvisning och hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Särskilda anstalter för yrkesundervisning: Bidrag till bergsskolan i Filipstad m. m.* för budgetåret 1949/50 anvisa ett anslag av 44 700 kronor.

[299.] **27. Särskilda anstalter för yrkesundervisning: Bidrag till textilinstitutet i Borås.** Anslaget är nu uppfört med 58 500 kronor och disponeras på sätt framgår av statsliggaren sid. 675 f. Av nämnda belopp äro 56 567 kronor avsedda för löpande utgifter och 1 933 kronor för engångsutgifter.

Styrelsen för institutet har anhållit, att statsbidrag till institutets verksamhet under nästa budgetår måtte utgå med 73 480 kronor. Härav skulle 56 567 kronor användas till löpande utgifter för undervisning i nu gällande omfattning, 6 913 kronor till utvidgning av konfektionsundervisningen och 10 000 kronor till engångsutgifter.

Överstyrelsen har tillstyrkt en höjning av anslaget med 4 000 kronor till 62 500 kronor. Överstyrelsen har anfört i huvudsak följande.

Lö p a n d e u t g i f t e r. Överstyrelsen har icke något att erinra mot att det av institutets styrelse begärda beloppet, avrundat till förslagsvis 56 500 kronor, anvisas såsom bidrag till täckande av institutets årskostnader.

U t v i d g n i n g e n a v k o n f e k t i o n s u n d e r v i s n i n g e n. Vid institutet finnes för närvarande en kurs i konfektionsteknik. Utvidgningen avser anordnande jämväl av en kurs för utbildning av s. k. konfektionsverkmästare. Överstyrelsen finner utredningen angående sistnämnda kurs väl knapphändig. Då överstyrelsen vidare icke haft möjlighet att taga ställning till förslaget till kursplan för utvidgningen och de jämlikt nådigt beslut den 26 juni 1948 tillkallade sakkunniga angående den tekniska utbildningen vid högre tekniska läroverk och andra tekniska läroanstalter torde få anledning uppta frågor, som speciellt beröra textilinstitutet i Borås och Norrköping, finner sig överstyrelsen för närvarande ej kunna tillstyrka statsbidrag för ifrågavarande ändamål.

E n g å n g s u t g i f t e r. Institutets styrelse har uppgivit, att de under åren 1931—1936 anskaffade materialprovningsapparaterna numera vore helt förslitna eller så omoderna, att de icke längre kunde användas. Styrelsen hade för avsikt att anskaffa 3 mikroskop, 1 hållfasthetsprovare för garn och 1 hållfasthetsprovare för vävnader samt att ombygga vissa äldre apparater, allt för en sammanlagd kostnad av 15 000 kronor, varav två tredjedelar eller 10 000 kronor borde utgå som statsbidrag. Ehuru överstyrelsen finner anskaffandet och ombyggnaden önskvärda, tillstyrker överstyrelsen med hänsyn till det statsfinansiella läget anvisande av allenast 6 000 kronor för ändamålet.

Sedermåra har *Älvsborgs läns landstings förvaltningsutskott* i en den 18 november 1948 till ecklesiastikdepartementet inkommen underdånig skrivelse — med förmälan att landstinget beslutat att från och med den 1 juli 1949 övertaga huvudmannaskapet för textilinstitutet i Borås under förutsättning, bland annat, att statsmakterna godkände vissa ändrade grunder för statsbidrag till institutets drift — gjort framställning om statsbidrag till institutet för nästa budgetår med i avrundat tal 105 000 kronor. *Överstyrelsen* har avstyrkt framställningen och förordat att den överlämnas till 1948 års tekniska skolutredning för prövning i samband med dess övriga utredningsuppdrag.

Departementschefen. Sistnämnda framställning har i enlighet med överstyrelsens förslag överlämnats till 1948 års tekniska skolutredning. Vid behandlingen av institutets anslagsfråga utgår jag därför från hittills tillämpade bidragsgrunder. Jag förordar därvid, att förevarande anslag i enlighet med överstyrelsens förslag för nästa budgetår höjes med 4 000 kronor till 62 500 kronor. Av sistnämnda belopp utgöra 6 000 kronor engångsanslag för anskaffande av materialprovningsapparat m. m. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Särskilda anstalter för yrkesundervisning: Bidrag till textilinstitutet i Borås* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 62 500 kronor.

[300.] **28. Särskilda anstalter för yrkesundervisning: Bidrag till Lennings textilt tekniska institut i Norrköping.** Detta anslag är sedan budgetåret 1946/47 uppfört med 33 000 kronor. *Institutets styrelse* har upprepat sin i anslagsäskandena för innevarande budgetår gjorda framställning om en höjning av anslaget med 9 700 kronor till 42 700 kronor. *Överstyrelsen för yrkesutbildning* har tillstyrkt en anslagshöjning med 8 500 kronor.

Departementschefen. Under nuvarande förhållanden kan jag icke tillstyrka någon höjning av ifrågavarande anslag. Detta torde därför för nästa budgetår böra uppföras med oförändrat belopp.

I detta sammanhang torde jag få anmäla fråga om dispositionen av uppkommen reservation å visst reservationsanslag. Efter förslag av Kungl. Maj:t i 1946 års åttonde huvudtitel, punkten 249, anvisade riksdagen å riksstaten för budgetåret 1946/47 ett reservationsanslag av 15 800 kronor till Särskilda anstalter för yrkesundervisning: Bidrag till laboratorieutrustning vid Lennings textilt tekniska institut i Norrköping. Genom beslut den 14 juni 1946 föreskrev Kungl. Maj:t såsom villkor för anslagets utgående, att bidraget skulle användas för inköp av en garnhållfasthetsprovare för löpande längder, en fiberhållfasthetsprovare och en vithetsmätare med tillbehör. Denna utrustning, som upptagits i den till grund för anslagsavvägningen liggande, av institutets styrelse gjorda framställningen, har av vissa skäl kunnat anskaffas för betydligt lägre kostnad eller 7 127 kronor, varför å anslaget uppstått en reservation av 8 673 kronor. Institutets styrelse har nu gjort framställning om att få disponera den uppkomna reservationen i första hand för anskaffande av en regnapparat för utrönande av vävnaders vattenavvisande egenskaper, en provtvättningsmaskin och en skärmaskin. Överstyrelsen för yrkesutbildning har tillstyrkt framställningen. Statskontoret har — något som jag anser tveksamt — ansett riksdagens medverkan erforderlig för ett bifall till framställningen. Därest riksdagen icke framställer erinran mot att den uppkomna reservationen disponeras för anskaffande av ytterligare laboratorieutrustning för institutet, torde Kungl. Maj:t framdeles vilja tillmötesgå den gjorda framställningen.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Särskilda anstalter för yrkesundervisning: Bidrag till Lennings textilt tekniska institut i Norrköping* för budgetåret 1949/50 anvisa ett anslag av 33 000 kronor.

[301.] **29. Yrkesutbildningskurser för arbetslösa m. m.** För innevarande budgetår har under denna rubrik anvisats ett förslagsanslag av 1 150 000 kronor. Anslaget skall jämlikt Kungl. Maj:ts beslut disponeras på följande sätt:

1. Anordnande i begränsad omfattning vid behov av yrkesutbildningskurser för arbetslösa, <i>förslagsvis</i>	kronor 1 000 000
2. Yrkesutbildning för f. d. fast anställt manskap vid försvaret, <i>förslagsvis</i>	» 50 000
3. Andra särskilda utbildningskurser, <i>förslagsvis</i>	» 100 000
Summa kronor 1 150 000.	

Överstyrelsen för yrkesutbildning har efter samråd med arbetsmarknadsstyrelsen och försvarets socialbyrå ansett sig böra föreslå oförändrad medelsanvisning för nästa budgetår. Överstyrelsen har därvid framhållit, att några säkra hållpunkter för beräkning av medelsbehovet icke föreläge.

Departementschefen. Jag biträder överstyrelsens förslag om oförändrat anslag och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att till *Yrkesutbildningskurser för arbetslösa m. m.* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 1 150 000 kronor.

[302.] **30. Befrämjande av praktisk lärlingsutbildning hos hantverksmästare.**

	Anslag	Nettoutgift
1947/48	160 000	149 750
1948/49 (statsliggaren sid. 677)	223 000	
1949/50 (förslag)	223 000	

Jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 4 juni 1948 må överstyrelsen för yrkesutbildning under budgetåret 1948/49 bevilja understöd för utbildning av högst 300 lärlingar.

Överstyrelsen för yrkesutbildning har föreslagit oförändrat förslagsanslag för nästa budgetår. Överstyrelsen har därvid icke ifrågasatt någon ändring i antalet understödsrum.

Departementschefen. Även för nästkommande budgetår torde antalet nya understöd böra utgöra högst 300. Överstyrelsens anslagsberäkning har icke givit mig anledning till erinran och anslaget bör därför uppföras med oförändrat belopp. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Befrämjande av praktisk lärlingsutbildning hos hantverksmästare* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 223 000 kronor.

[303.] **31. Bidrag till kostnader för granskning av utförda gesällprov.** Detta reservationsanslag har för budgetåret 1946/47 uppförts med 5 000 kronor samt för vartdera budgetåret 1947/48 och 1948/49 på grund av förefintlig reservation med ett nominellt belopp av 100 kronor.

Överstyrelsen för yrkesutbildning har med hänsyn till alltjämt förefintlig reservation å anslaget föreslagit, att detta för nästa budgetår uppföres med ett belopp av 4 000 kronor. Överstyrelsen har därvid beräknat behovet av anslagsmedel till minst 5 000 kronor årligen.

Departementschefen. Reservationen å förevarande anslag utgjorde vid utgången av budgetåret 1947/48 omkring 6 500 kronor. Med hänsyn härtill torde anslaget i enlighet med överstyrelsens förslag för nästa budgetår böra uppföras med 4 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till kostnader för granskning av utförda gesällprov* för budgetåret 1949/50 anvisa ett reservationsanslag av 4 000 kronor.

[304.] **32. Resestipendier för yrkesutbildning.** Detta reservationsanslag är sedan budgetåret 1947/48 uppfört med 40 000 kronor. Närmare bestämmelser angående anslagets användning äro meddelade i kungörelsen 1944: 392. *Överstyrelsen för yrkesutbildning* har hemställt, att anslaget måtte för nästa budgetår höjas med 5 000 kronor till 45 000 kronor.

Departementschefen. Jag anser mig icke nu kunna förorda någon höjning av anslaget utan förordar oförändrad medelsanvisning för nästa budgetår. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Resestipendier för yrkesutbildning* för budgetåret 1949/50 anvisa ett reservationsanslag av 40 000 kronor.

[305.] **33. Utbildning av lärare vid yrkesundervisningen.** Detta anslag är nu uppfört med 110 000 kronor. Då beredningen av denna anslagsfråga ännu icke är avslutad, torde anslaget i riksstatsförslaget böra uppföras med preliminärt beräknat belopp. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1949/50 beräkna till *Utbildning av lärare vid yrkesundervisningen* ett reservationsanslag av 150 000 kronor.

[306.] **34. Resestipendier åt lärare vid yrkesundervisningen.** Detta anslag är sedan budgetåret 1947/48 uppfört med 10 000 kronor och disponeras till resestipendier åt lärare vid under överstyrelsens för yrkesutbildning inseende stående statliga och statsunderstödda läroanstalter.

Överstyrelsen för yrkesutbildning har föreslagit, att anslaget för nästa budgetår uppföres med oförändrat belopp. Tillika har överstyrelsen hemställt om sådan ändring i gällande bestämmelser, att resestipendium må

kunna tillerkännas lärare vid varje under överstyrelsens inseende stående läroanstalt, även om dylik anstalt icke tillerkänts bidrag av statsmedel.

Departementschefen. Jag biträder överstyrelsens förslag till ändring av bestämmelserna rörande ifrågavarande resestipendier. Anslaget torde, som överstyrelsen föreslagit, böra uppföras med oförändrat belopp, 10 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Resestipendier åt lärare vid yrkesundervisningen* för budgetåret 1949/50 anvisa ett reservationsanslag av 10 000 kronor.

[307.] **35. Bidrag till vissa kurser i cement- och betongteknik.** Från detta anslag, som är uppfört med 13 700 kronor, utgår bidrag till svenska forskningsinstitutet för cement och betong vid kungl. tekniska högskolan i Stockholm för anordnande av vissa kurser. Institutet har hemställt om oförändrad medelsanvisning för nästa budgetår. Jag biträder detta förslag och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till vissa kurser i cement- och betongteknik* för budgetåret 1949/50 anvisa ett reservationsanslag av 13 700 kronor.

K. Folkbildningsåtgärder i övrigt m. m.**[308.] 1. Understöd åt folkbiblioteksväsendet.**

	Anslag	Nettoutgift
1946/47	2 341 000	2 649 000
1947/48	2 818 500	3 148 027
1948/49 (statsliggaren s. 679 ff.)	3 010 000	
1949/50 (förslag)	3 300 000	

Anslaget disponeras nu på följande sätt:

1. Folk-, studiecirkel-, skol-, sjukhus-, truppförbands- och sjömansbibliotek, <i>förslagsvis</i>	kronor	2 429 400
2. Biblioteksverksamhet bland svenskar i utlandet, <i>förslagsvis</i>	»	13 000
3. Centralbibliotek	»	500 000
4. Vandringsbiblioteksverksamhet m. m. vid landsbiblioteken	»	20 000
5. Resekostnads- och traktamentsersättningar vid biblioteksinspektion från lands- och centralbibliotek	»	14 100
6. Förmedlingsanstalter för vandringsbibliotek	»	5 000
7. Tillägg till grundkatalog	»	5 000
8. Tidskrifter	»	4 500
9. Bibliotekskurser	»	14 000
10. Sigtunastiftelsens bibliotek	»	5 000

Summa kronor 3 010 000.

Skolöverstyrelsen har för nästa budgetår förordat höjning av anslaget med 173 000 kronor. Överstyrelsen har anfört bland annat följande.

Folk-, studiecirkel-, skol-, sjukhus-, truppförbands- och sjömansbibliotek. Vid anslagsberäkningen utgår överstyrelsen i likhet med föregående år från de understöd, som anvisats för närmast föregående kalenderår. För kalenderåret 1947 uppgingo de av överstyrelsen anvisade statsunderstöden, vilka belastat anslaget för budgetåret 1947/48, till inalles 2 600 000 kronor, alltså ett belopp som med 170 600 kronor överstiger det för innevarande budgetår förslagsvis uppförda. Ökningen vittnar om att de lokala biblioteksanslagen, vilka ligga till grund för statsunderstöden, fortsatt att stiga. Vad enbart de kommunala och med dem likställda folkbiblioteken samt folkskolebiblioteken angår, visar en

närmare undersökning, att, medan dessa bibliotek år 1941 i lokala bidrag uppburo sammanlagt 3 797 233 kronor och år 1946 6 211 134 kronor, motsvarande belopp för år 1947 uppgår till 7 219 147 kronor.

Då för närvarande inga andra utgångspunkter än de här anförda föreligga i fråga om statsanslagets beräkning, har överstyrelsen stannat vid att för nästa budgetår föreslå, att för ändamålet beräknas 2 600 000 kronor, vilket i förhållande till innevarande budgetår innebär en ökning med 170 600 kronor.

Resekostnads- och traktamentsersättningar vid biblioteksinspektion från lands- och centralbibliotek. Med hänsyn till de höjda resetaxorna är en ökning av posten erforderlig. Överstyrelsen uppskattar denna till 1 700 kronor. Anslagsbehovet uppgår alltså till $(14\,100 + 1\,700 =) 15\,800$ kronor.

Förmedlingsanstalter för vandringsbibliotek. För här ifrågavarande ändamål erfordras icke medel efter utgången av budgetåret 1948/49.

Bibliotekskurser. Av denna post, nu 14 000 kronor, avse 3 700 kronor en kurs för folkbibliotekarier med biblioteksarbetet som bisyssla, 3 700 kronor en kurs för skolbibliotekarier, 2 000 kronor kortare kurser rörande skolbiblioteket och dess utnyttjande vid undervisningen samt 4 600 kronor den vartannat år återkommande biblioteksskolan, avsedd för utbildning av bibliotekarier med biblioteksarbetet som huvudsyssla.

För budgetåret 1949/50 föreligger icke behov av medel för anordnande av biblioteksskola. Däremot synes det överstyrelsen synnerligen önskvärt, att under nästa budgetår två kurser för skolbibliotekarier anordnas (mot en kurs under budgetåret 1948/49). Som motivering kan anföras, att till den av överstyrelsen i januari 1948 anordnade kursen anmälde sig icke mindre än 230 sökande, av vilka endast 43 kunde beredas plats. I övrigt räknar överstyrelsen med att anslag liksom för innevarande budgetår erfordras för en kurs för folkbibliotekarier med biblioteksarbetet som bisyssla, liksom att 2 000 kronor anvisas för kortare kurser rörande skolbiblioteket och dess utnyttjande vid undervisningen.

Vid de av överstyrelsen anordnade kurserna för folk- och skolbibliotekarier utgår för närvarande dels traktamentsersättning med 7 kronor för dag till kursdeltagare, som icke är bosatt å kursorten, och med 3 kronor 50 öre till deltagare, som är bosatt å nämnda ort, dels resekostnadsbidrag med halva resekostnaden. Som överstyrelsen i annat sammanhang föreslagit beträffande vissa andra av överstyrelsen anordnade kurser, räknar överstyrelsen med att kursdeltagare fortsättningsvis skall erhålla dels traktamentsersättning med respektive 10 och 5 kronor för dag, dels ersättning för hela resekostnaden, beräknad liksom tidigare efter resa i tredje klass. Såväl med hänsyn härtill som med hänsyn till den ökning, som biljettpriserna undergått, är en höjning av här ifrågavarande anslagspost nödvändig. Överstyrelsen uppskattar medelkostnaden för envar av kurserna för folk- och skolbibliotekarier till 5 900 kronor mot för närvarande 3 700 kronor. Sammanlagda anslagsbehovet skulle alltså enligt överstyrelsens förslag uppgå till $(3 \times 5\,900 + 2\,000 =) 19\,700$ kronor.

Departementschefen. Med hänsyn till anslagsbelastningen under de två sistförflutna budgetåren finner jag en höjning påkallad av anslagsposten till understöd åt folkbibliotek m. m. med högre belopp än skolöverstyrelsen

föreslagit. Jag förordar, att densamma uppräknas med 297 900 kronor. Anslagsposten till resekostnads- och traktamentsersättningar vid biblioteksinspektion från stifts- och landsbibliotek bör i enlighet med överstyrelsens förslag höjas med 1 700 kronor. Till förmedlingsanstalter för vandringsbibliotek är nu beräknat 5 000 kronor. Ytterligare medelsanvisning för detta ändamål synes icke vara erforderlig. Under hänvisning till vad jag under punkten 194 anfört är jag icke beredd att förorda ändrade grunder för bidrag till deltagare i av överstyrelse anordnade kurser för folk- och skolbibliotekarier. Överstyrelsens förslag om anordnande under nästa budgetår av två kurser för skolbibliotekarier mot nu en kan jag icke biträda. Då medel icke behöva beräknas för anordnande under nästa budgetår av en s. k. biblioteksskola, beräknar jag medelsbehovet till bibliotekskurser till 9 400 kronor, innebärande en minskning med 4 600 kronor. Vid bifall till vad jag sålunda förordat bör anslaget för nästa budgetår höjas med $(297\,900 + 1\,700 - 5\,000 - 4\,600 =)$ 290 000 kronor till 3 300 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Understöd åt folkbiblioteksväsendet* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 3 300 000 kronor.

[309.] **2. Inbindning av dansk bokgåva.** Från danskar, som under åren 1940—1945 erhöilo en tillflyktsort i Sverige, överlämnades den 9 april 1948 till Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten en bokgåva, avsedd för svenska skol- och folkbibliotek.

Skolöverstyrelsen har hemställt, att för inbindning av nämnda bokgåva måtte på tilläggsstat till riksstaten för innevarande budgetår anvisas ett reservationsanslag av 26 000 kronor och har därvid anfört huvudsakligen följande.

Vid överlämnandet förelågo de två första volymerna i tryck. Verket är i sin helhet sammanställt för svensk publik och avsett att omfatta sammanlagt åtta volymer, nämligen en antologi över dansk skönlitteratur i fem band, en serie biografier över stora danska personligheter i två band och en handbok om Danmarks land och folk. Varje volym överlämnas i 3 050 exemplar, som komma att fördelas mellan skolbibliotek och större folkbibliotek, varjämte vissa exemplar komma att överlämnas till kungl. biblioteket, universitetsbiblioteken i Uppsala och Lund, Göteborgs stadsbibliotek samt vissa andra vetenskapliga bibliotek. Enligt överstyrelsens mening kommer bokgåvan att verksamt bidra till förståelsen av dansk kultur. Bokgåvan överlämnas i häftat skick. För att kunna användas i skolor och bibliotek böra volymerna givetvis vara bundna.

Enligt erhållen offert skulle för de 6 100 volymer, som redan levererats i häftat skick, bindingskostnaden uppgå till 1 krona 20 öre per volym eller alltså 7 320 kronor. För de återstående 18 300 volymerna, som kunna levereras i bokblock och därför lättare inbindas, skulle kostnaden utgöra en krona per volym eller sålunda 18 300 kronor. Den sammanlagda bindingskostnaden beräknas alltså till 25 620 kronor eller i runt tal 26 000 kronor. Genom att hela upplagan bindes på en gång komma kostnaderna att högst avsevärt nedbringas.

Departementschefen. Jag förordar, att ett reservationsanslag av 26 000 kronor äskas för ifrågavarande ändamål å riksstaten för nästa budgetår. Anslaget bör ställas till överstyrelsens disposition. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Inbindning av dansk bokgåva* för budgetåret 1949/50 anvisa ett reservationsanslag av 26 000 kronor.

[310.] **3. Anskaffande av fasta fartygsbibliotek.** De sakkunniga för utredning av sjöfolkets bildningsfråga föreslogo i sitt den 20 februari 1945 avgivna betänkande (stat. off. utr. 1945: 5) anskaffande av fasta handboksbibliotek för fartyg och vissa studiehjem för en sammanlagd kostnad av 50 000 kronor, fördelad på flera år. I propositionen 1946: 8 uttalade föredragande departementschefen sin anslutning till de sakkunnigas förslag, i vad detsamma avsåg medelsanvisning till anskaffande av fasta handboksbibliotek för fartyg. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen för ändamålet under nämnda rubrik för ett vart av budgetåren 1946/47—1948/49 anvisat ett reservationsanslag av 10 000 kronor.

Skolöverstyrelsen har hemställt om oförändrat anslag för nästa budgetår.

Departementschefen. Jag förordar, att även för nästa budgetår anvisas 10 000 kronor, och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Anskaffande av fasta fartygsbibliotek* för budgetåret 1949/50 anvisa ett reservationsanslag av 10 000 kronor.

[311.] **4. Bidrag till bildningsverksamhet bland sjömän.** Till detta ändamål har för vartdera av de två sista budgetåren anvisats ett anslag av 5 000 kronor. Anslaget utbetalas till svenska kyrkans sjömansvårdsstyrelse för att användas för den instruktörs- och studiecirkelverksamhet, som bedrivs av styrelsens utskott för sjömansvård i hemlandet. *Skolöverstyrelsen* har föreslagit oförändrat anslag för nästa budgetår.

Departementschefen. Jag biträder detta förslag och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till bildningsverksamhet bland sjömän* för budgetåret 1949/50 anvisa ett anslag av 5 000 kronor.

[312.] **5. Understöd åt anstalter och föreningar, som anordna populärvetenskapliga föreläsningar.**

	Anslag	Nettoutgift
1947/48	440 000	374 054
1948/49 (statsliggaren s. 682 f.)	440 000	
1949/50 (förslag)	480 500	

Den del av anslaget, som icke disponeras för särskilda ändamål, är avsedd som understöd åt de lokala föreläsningsanstalterna.

Skolöverstyrelsen har föreslagit höjning av anslaget för nästa budgetår med 162 500 kronor. Överstyrelsen har anfört, att anslagets bibehållande vid oförändrat belopp skulle nödvändiggöra avslag på ansökningar om statsunderstöd i mycket stor omfattning eller en genomgående sänkning av bidragens storlek. Från vederbörande organisationer hade anslagets otillräcklighet framhållits och dess förändring till förslagsanslag begärts. Vidare hade framhållits, att omkostnaderna för verksamheten stigit. 1944 års folkbildningssakkunniga, som av överstyrelsen anmodats yttra sig över inkomna bidragsäskanden, hade uttryckt önskemål om ökat statsunderstöd åt föreläsningssamheten. Även statens folkbildningsnämnd hade förklarat sig önska höjning av anslaget och tillstyrkt dess omändring till förslagsanslag.

Överstyrelsen, som icke ansett sig böra föreslå anslagets omvandling till förslagsanslag, har till stöd för förslaget om anslagshöjning anfört huvudsakligen följande.

L o k a l a f ö r e l ä s n i n g s a n s t a l t e r. Folkbildningsförbundet och Föreläsningssamhetens riksorganisation ha framhållit, att anslaget till den populärvetenskapliga föreläsningssamheten är otillräckligt för att föreläsningssamheterna skulle kunna erhålla bidrag med det belopp, som avses i 3 § folkbildningsförfattningen 1947: 508. Nyttillkomna föreläsningssamheter erhöilo budgetåret 1947/48 bidrag endast till ett reducerat antal föreläsningar — som regel allenast till åtta. Då många hade planerat det kommande årets verksamhet med ett större antal föreläsningar, medförde reduktionen stor olägenhet. Organisationernas första önskemål är alltså, att statsanslaget höjes till ett sådant belopp, att samtliga föreläsningssamheter — såväl de nya som de förut befintliga — kunna erhålla bidrag till samtliga av dem anordnade föreläsningar.

Sedan folkbildningsutredningen framlade sitt förslag, har en höjning av föreläsarnas arvoden med 10—15 kronor för föreläsning måst genomföras på grund av de allmänna ekonomiska betingelserna, varför motsvarande höjning av statsbidraget bör äga rum, framhållas vidare. Ökningen föreslås bli minst 10 kronor per föreläsning, varför statsbidragen till föreläsningssamheter böra utgå med lägst 35 kronor per föreläsning upp till ett antal av 10 och med 20 kronor för varje under budgetåret därutöver anordnad föreläsning. Denna ökning utgjorde endast en mycket knapp kompensation för dyrtidens försämrade penningvärde.

Det synes överstyrelsen av hittills vunna erfarenheter klart framgå, att den upprustning av det fria folkbildningsarbetet, som riksdagens beslut den 4 juni 1947 avsåg att åstadkomma beträffande föreläsningssamheten, icke uppnåtts, dels på grund av att anslaget vid oförändrade bidrag per föreläsning visat sig otillräckligt, vilket lett till att överstyrelsen nödgats skära ner många välmotiverade ansökningar, och dels på grund av att arvodeshöjningen icke åtföljts av en motsvarande höjning av statsbidraget per föreläsning.

Överstyrelsen får därför biträda den av berörda organisationer föreslagna höjningen med 10 kronor till 35 kronor för varje föreläsning upp till ett antal av 10 men anser höjningen av bidraget till varje föreläsning utöver

nämnda antal böra stanna vid 5 kronor för sådan föreläsning. Detta skulle medföra, att ifrågavarande anslag bör ökas med 92 000 kronor.

Föreläsningar inom försvarsväsendet. Överstyrelsen finner från försvarsstabschefen inhämtade uppgifter utvisa, att anslaget bör höjas med 3 700 kronor till 28 800 kronor med hänsyn till behovet av föreläsningar.

Centralbyråer. Folkbildningsförbundet hemställer om höjning av understödet till dess föreläsningsbyrå med 4 000 kronor till 22 100 kronor och motiverar höjningen med att utbetalandet av föreläsarnas reseräkningar varit betydligt mera arbetskrävande än vad förbundet på förhand antagit. För att kunna i tid hinna expediera utbetalningarna har förbundet måst anställa extra arbetskraft. Därtill ha förbundets allmänna omkostnader för porto, telefon, materiel m. m. ökats dels på grund av det ökade arbetet, dels på grund av den allmänna prisstegringen. Denna hemställan anser sig överstyrelsen böra biträda. Utbetalandet av reseräkningar har bland annat medfört, att förbundet måst anställa ett biträde, vars lön uppgår till 6 000 kronor.

Föreläsningsförbund. På grund av att tre nya föreläsningsförbund bildats eller komma att bildas under budgetåret 1948/49 hemställer skolöverstyrelsen — i enlighet med folkbildningsnämndens uttalade önskan — att bidraget åt föreläsningsförbund höjes med 1 500 kronor till högst 26 500 kronor.

Föreläsningar i anslutning till lokalt organiserat studiearbete. Arbetarnas Bildningsförbund har hemställt om höjning av anslagsmedlen till detta ändamål med 80 000 kronor till 190 000 kronor. Förmedlingen av föreläsningar måste av brist på medel avbrytas i början av januari 1948, varigenom man nödgades avslå ett stort antal ansökningar. I en liknande ansökan för innevarande budgetår beräknade förbundet, att en föreläsningsverksamhet av samma omfattning som arbetsåret 1946/47 skulle kräva ett statsbidrag på 160 000 kronor. Till föreläsningar i studie-cirklar beräknades behovet till 30 000 kronor.

Överstyrelsen anser en väsentlig höjning av ifrågavarande bidrag vara motiverad, därest den förstärkning av folkbildningsarbetets resurser, som eftersträfvats av Kungl. Maj:t och riksdagen, skall kunna genomföras. Det synes dock lämpligt, att bidragshöjningen sker successivt, varför överstyrelsen liksom för budgetåret 1948/49 föreslår, att anslaget höjes med 60 000 kronor till 170 000 kronor.

Konferenser. I anslaget ingår ett bidrag av 3 000 kronor till resestipendier åt deltagare i av överstyrelsen anordnade konferenser för föreläsare. Överstyrelsen har under budgetåret 1947/48 anordnat en sådan konferens, varvid medel till lokalhyra, föreläsararvoden och övriga omkostnader erhållits från anslagsposten Stöd åt nya bildningsformer inom det folkliga bildningsarbetet under anslaget till utbildning av studieledare för folkbildningsarbetet m. m. Då medel för ändamålet icke torde kunna påräknas från samma anslagspost för budgetåret 1949/50, hemställer överstyrelsen, att anslaget till dessa konferenser höjes med 1 300 kronor till högst 4 300 kronor, fördelat med 3 000 kronor till resestipendier och högst 1 300 kronor för omkostnader i samband med konferenserna.

Hos Kungl. Maj:t har styrelsen för föreläsningsförbundens riksorganisation understrukt behovet av en höjning av förevarande anslag. Såsom

främsta önskemål har därvid framförts, att bidrag kunde utgå till samtliga anstalter, som vore därtill berättigade och för det antal godkända föreläsningar, som de kunde anordna. För detta ändamål har föreslagits en höjning med minst 30 000 kronor. Vidare föreslås en höjning av anslagsmedlen till anordnande av föreläsningar på orter, där lokala föreläsningsanstalter icke finnas, eller genom andra organisationer än dylika anstalter med 5 000 kronor till 30 000 kronor. Slutligen hemställles, att anslaget ökas med belopp, som erfordras för att statsbidraget till varje föreläsning skall kunna utgå med 35 kronor för varje under ett och samma budgetår anordnad föreläsning till ett antal av tio och med 20 kronor för varje under budgetåret därutöver anordnad föreläsning.

Departementschefen. Enligt 1947 års riksdags beslut må till lokal föreläsningsanstalt utgå statsbidrag — fränsett resekostnadsersättning — med högst 25 kronor för varje under ett budgetår anordnad föreläsning upp till ett antal av tio och med högst 10 kronor för varje under budgetåret därutöver anordnad föreläsning. Jag anser mig icke nu kunna tillstyrka föreliggande förslag om en höjning av nämnda bidragsbelopp. Däremot vill jag förorda en ökad medelsanvisning med 30 000 kronor främst i syfte att möjliggöra, att bidrag enligt stadgade grunder skall kunna utgå till samtliga de lokala föreläsningsanstalter, som äro därtill berättigade, för de föreläsningar, som fylla föreskrivna villkor. Jag tillstyrker vidare en höjning av anslagsmedlen till föreläsningsverksamhet inom försvarsväsendet med 3 700 kronor, av bidraget till centralbyråer med 4 000 kronor, av bidraget åt föreläsningförbund med 1 500 kronor samt en medelsanvisning av 1 300 kronor till bestridande av omkostnader i samband med av skolöverstyrelsen anordnade konferenser för föreläsare. Då jag i övrigt icke anser mig böra förorda någon förändring beträffande förevarande anslag, bör detsamma vid bifall till vad jag föreslagit höjas med 40 500 kronor till 480 500 kronor. Jag hemställer alltså att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Understöd åt anstalter och föreningar, som anordna populärvetenskapliga föreläsningar*, för budgetåret 1949/50 anvisa ett anslag av 480 500 kronor.

[313.] **6. Understöd för anordnande av folkbildningskurser m. m.** Detta anslag, som för vartdera av budgetåren 1947/48 och 1948/49 upptagits med 155 000 kronor, torde i enlighet med av skolöverstyrelsen framlagt förslag böra uppföras med oförändrat belopp. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Understöd för anordnande av folkbildningskurser m. m.* för budgetåret 1949/50 anvisa ett anslag av 155 000 kronor.

[314.] 7. Resekostnadsersättning åt föreläsare.

	Anslag	Nettoutgift
1947/48	110 000	116 669
1948/49 (statsliggaren sid. 683)	110 000	
1949/50 (förslag)	110 000	

Skolöverstyrelsen har föreslagit, att oförändrat förslagsanslag anvisas för nästa budgetår.

Departementschefen. Då anslag till detta ändamål upptagits å riksstaten först för budgetåret 1947/48, föreligger ännu endast uppgift om belastningen för ett enda budgetår. I avvaktan på närmare erfarenhet om medelsbehovet torde anslaget därför i enlighet med skolöverstyrelsens förslag böra uppföras med oförändrat belopp, 110 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Resekostnadsersättning åt föreläsare* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 110 000 kronor.

[315.] 8. Understöd åt studiecirkelverksamhet.

	Anslag	Nettoutgift
1947/48	1 200 000	997 439
1948/49 (statsliggaren sid. 683)	1 200 000	
1949/50 (förslag)	1 200 000	

Skolöverstyrelsen, som räknar med att innevarande års anslag helt kommer att tagas i anspråk, har föreslagit oförändrad medelsanvisning för nästa budgetår.

Departementschefen. Detta förslagsanslag torde i enlighet med skolöverstyrelsens förslag böra uppföras med oförändrat belopp, 1 200 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Understöd åt studiecirkelverksamhet* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 1 200 000 kronor.

[316.] 9. Understöd för anordnande av s. k. universitetscirklar. I enlighet med av skolöverstyrelsen framlagt förslag torde detta reservationsanslag böra uppföras med oförändrat belopp, 30 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Understöd för anordnande av s. k. universitetscirklar* för budgetåret 1949/50 anvisa ett reservationsanslag av 30 000 kronor.

[317.] 10. Utbildning av studieledare för folkbildningsarbetet m. m. Detta reservationsanslag, som upptagits på riksstaten från och med budgetåret 1947/48, är uppfört med 61 000 kronor och disponeras på följande sätt:

1. Bidrag till anordnande av utbildningskurser för studieledare utanför studieorganisationerna	kronor 15 000
2. Stöd åt nya bildningsformer inom det folkliga bildningsarbetet	» 10 000
3. Bidrag till bildningspropaganda på landsbygden	» 15 000
4. Bidrag till enskilda studier per korrespondens	» 10 000
5. Bidrag till utgivande av tidskrifter	» 11 000
Summa kronor 61 000.	

Skolöverstyrelsen, som ansett att nämnda anslagsposter i avbidan på ytterligare erfarenhet rörande medelsbehovet böra uppföras med oförändrade belopp, har föreslagit viss ändring av bestämmelserna angående bidrag till enskilda studier per korrespondens och därutinnan anført följande.

Enligt bestämmelser för anslaget till enskilda studier i kungörelsen 1947: 508 må bidrag utgå genom erkända studieförbund med högst 25 kronor under samma år per person. Det har visat sig, att de kurser för vilka bidrag i allmänhet sökes betinga priser mellan 200 och 700 kronor. Ett bidrag på 25 kronor anses därför allt för litet för att ha någon betydelse. Detta har lett till att av det för budgetåret 1947/48 beviljade beloppet på 7 195 kronor endast omkring 2 500 kronor kunnat tagas i anspråk. Det synes klart framgå av det gångna årets erfarenheter, att, därest icke villkoren uppmjukas, anslaget kommer att endast i obetydlig utsträckning tas i anspråk. Å andra sidan är det av största värde, att möjlighet finnes att ge enskilda studerande per korrespondens ett bidrag till deras studier. Överstyrelsen föreslår därför, att 28 § kungörelsen 1947: 508 ändras så, att bidrag till enskilda studier per korrespondens må utgå med högst en tredjedel av den verkliga kostnaden, varvid en och samma person under samma år må uppbära högst 75 kronor.

Departementschefen. Bidrag av statsmedel må nu utgå till av skolöverstyrelsen godkänt riksförbund för studiecirkelverksamhet för bestridande av kostnaderna för enskild studerandes deltagande i korrespondenskurs. Dyligt bidrag må utgå med högst en tredjedel av den verkliga kostnaden, varvid en och samma person under samma år må uppbära högst 25 kronor. Jag biträder skolöverstyrelsens förslag om höjning av nämnda belopp till 75 kronor. Jag förordar vidare, att nu ifrågavarande anslag i enlighet med överstyrelsens förslag uppföres med oförändrat belopp. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Utbildning av studieledare för folkbildningsarbetet m. m.* för budgetåret 1949/50 anvisa ett reservationsanslag av 61 000 kronor.

[318.] **11. Bidrag till inköp av film- och radioapparater för föreläsning- och studielokaler.** Detta reservationsanslag, som upptagits å rikstaten från och med budgetåret 1947/48, är uppfört med 30 000 kronor, varav 20 000 kronor avse bidrag till inköp av filmapparater och 10 000 kronor inköp av radioapparater.

Skolöverstyrelsen har föreslagit, att anslaget upptages med oförändrat belopp, 30 000 kronor. Därvid har överstyrelsen emellertid förordat, att anslaget finge fördelas till de två med anslaget avsedda ändamålen efter överstyrelsens bestämmande.

Under budgetåret 1947/48 ha till inköp av filmapparater fördelats 20 000 kronor samt till inköp av radioapparater 3 910: 50 kronor. Vid fördelningen av anslaget till filmapparater hade överstyrelsen att ta ställning till ansökningar om sammanlagt 75 000 kronor. Ansökningar om bidrag till inköp av radioapparater inkommo emellertid icke i större antal, trots att bidragsmöjligheten kungjordes tvenne gånger.

Överstyrelsen har också på annat sätt funnit, att behovet av ljudfilmsapparater för smalfilm för närvarande är mycket stort i bildningsorganisationerna, och finner det därför angeläget, att ökade anslagsmedel anvisas för detta ändamål. Överstyrelsen begränsar sig till att föreslå, att förvarande anslag må fördelas för bidrag till inköp av filmapparater och radioapparater efter överstyrelsens bestämmande.

Departementschefen. Jag biträder skolöverstyrelsens förslag om oförändrat anslag för nästa budgetår. Den föreslagna ändringen av dispositionsföreskrifterna har i huvudsak icke givit mig anledning till erinran. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till inköp av film- och radioapparater för föreläsnings- och studielokaler* för budgetåret 1949/50 anvisa ett reservationsanslag av 30 000 kronor.

[319.] **12. Bidrag till studieförbund för organisations- och administrationskostnader.**

	Anslag	Nettoutgift
1947/48	500 000	444 590
1948/49 (statsliggaren s. 685)	500 000	
1949/50 (förslag)	550 000	
Anslaget är nu fördelat sålunda:		
1. Bidrag till arbetarnas bildningsförbund för anordnande av instruktionskurser för sjömän samt anställande av folkbildningsinstruktörer för sjömän	kronor	17 300
2. Bidrag enligt 27 § kungörelsen den 30 juni 1947 (nr 508) angående statsbidrag till det fria och frivilliga folkbildningsarbetet	»	482 700
		Summa kronor 500 000.

Enligt 27 § nyssnämnda kungörelse må bidrag av statsmedel för organisations- och administrationskostnader utgå till av skolöverstyrelsen jämlikt 23 § samma kungörelse godkänt riksförbund för studiecirkelverksamhet med högst hälften av förbundets utgifter för studieverksamheten, däri inräknade kostnaderna för av förbundet anordnade studieledare- och instruktionskurser samt för av förbundet anställda instruktörer och konsulenter.

Skolöverstyrelsen har för nästa budgetår föreslagit höjning av anslaget med 229 700 kronor, varav 4 700 kronor belöpa å anslagsposten 1. och 225 000 kronor å anslagsposten 2.

Anslagsposten 1. Av denna anslagspost disponeras nu 12 800 kronor för anställande av folkbildningsinstruktörer för sjömän i Göteborg, Helsingborg och Malmö samt 4 500 kronor för studieledarutbildning. Den föreslagna höjningen avser dels att möjliggöra anställande av dylika instruktörer jämväl i Gävle och Luleå, dels ock ökad medelsanvisning (1 500 kronor) till studieledarutbildningen.

Anslagsposten 2. Till belysande av medelsbehovet under denna anslagspost har skolöverstyrelsen åberopat följande sammanställning.

Studieförbund	Äskat belopp 1948/49	Äskat belopp 1949/50	Tilldelat belopp 1947/48	Verkliga utgifter 1947/48
1. Arbetarnas bildningsförbund . .	400 000	400 000	201 400	479 817
2. Folkuniversitetet	62 700	62 700	30 900	82 717
3. Frikyrkliga studieförbundet . .	22 832	22 095	11 000	25 902
4. Godtemplarordens studieförbund	60 400	82 800	43 000	74 469
5. Jordbrukare-ungdomens förbund	62 370	62 370	22 620	68 857
6. K. F. U. K:s och K. F. U. M:s riksstudieförbund	10 500	9 400	4 000	8 839
7. Nationaltemplarordens studie- förbund	34 395	34 625	25 150	52 665
8. Studieförbundet medborgarsko- lan	52 273	46 380	20 100	53 478
9. Svenska landsbygdens studieför- bund	144 000	113 550	64 630	149 018
10. Sveriges blåbandsförenings stu- dieförbund	10 500	14 640	9 260	20 547
11. Sveriges kyrkliga studieförbund	40 500	44 681	24 600	75 591
12. Tjänstemännens bildningsverk- samhet	52 225	34 230	26 040	70 299
Summa	952 695	927 471	482 700	1 162 199

Överstyrelsen anför:

Överstyrelsen har under det gångna budgetåret funnit, att studieförbunden för närvarande ha stora svårigheter att finansiera de alltmera växande kraven på ökade insatser. De flesta studieförbunden befinna sig också för närvarande i en kraftig expansionsperiod tack vare ett alltmera ökat intresse för studiearbetet hos allmänheten. Studieförbunden ha nått en sådan storlek, att behovet av ökning av den centralt och lokalt anställda personalen gör sig gällande. Överstyrelsen vill också vitsorda nödvändigheten av att studieförbunden få möjlighet att höja studiearbetets kvalitet. Härför torde det vara ofrånkomligt med en ökning av antalet centralt anställda konsulenter samt med en utvidgning av studieledarutbildningen. Därest en höjning av ifrågavarande anslag inte sker, kommer anslaget att täcka endast en mindre del av studieförbundens kostnader. Framför allt torde minskade

bidrag till studieledarutbildningen och konsulentverksamheten komma att omöjliggöra en kvalitativ förbättring av studiearbetet. Överstyrelsen vill erinra om att 1944 års folkbildningssakkunniga betraktade kvalitetsförbättringen som en av de angelägnaste folkbildningsuppgifterna.

Överstyrelsen anser sig emellertid inte kunna för närvarande tillstyrka en höjning av organisations- och administrationsbidraget i den utsträckning, som framgår av studieförbundens ansökningar, utan föreslår, att anslaget till riksförbundens för studiecirkelverksamhet organisations- och administrationskostnader höjes på så sätt, att det under 1949/50 kan utgå med lika stort belopp som under 1947/48 tillskjutits av ifrågavarande studieförbund själva. Detta innebär, att anslaget skulle höjas med 196 804 kronor eller i avrundat belopp 195 000 kronor.

Statens folkbildningsnämnd har framhållit, att även om nämnden skulle kunna hysa förståelse för ett förslag från överstyrelsens sida, som skulle innebära, att anslaget till studieförbundens organisations- och administrationskostnader komme att baseras på 1947/48 års verkliga utgifter, det dock vore nämndens bestämda mening, att de anslag, som på detta sätt skulle komma studieförbunden tillgodo, skulle bli högst otillfredsställande, och att de snarast möjligt borde bringas i överensstämmelse med den princip, som föreslagits av folkbildningssakkunniga och godkänts av statsmakterna, d. v. s. 50 procent av förbundens totala utgifter för nämnda ändamål.

Hösten 1947 erkändes 12 studieförbund som berättigade till organisations- och administrationsbidrag. Under det gångna året ha 4 ansökningar om godkännande som studieförbund inkommit, varjämte flera organisationer gjort förfrågningar. Överstyrelsen intager en restriktiv hållning i frågan om erkännande av nya studieförbund, men det oaktat torde till 1949/50 ytterligare studieförbund tillkomma. Det förefaller inte möjligt att ge dessa organisationer bidrag genom att minska de redan otillräckliga bidragen till redan erkända studieförbund. Överstyrelsen hemställer därför att anslaget till organisations- och administrationskostnader höjes med 30 000 kronor för ifrågavarande ändamål.

Departementschefen. Jag anser mig icke nu kunna tillstyrka överstyrelsens förslag om höjning av anslagsposten 1. Vad beträffar anslagsposten 2 innebär överstyrelsens förslag en höjning av densamma med ej mindre än 225 000 kronor. Främst med tanke på tillkomsten av nya bidragsberättigade studieförbund tillstyrker jag en ökning med 50 000 kronor. Vid bifall här till bör anslaget uppföras med 550 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till studieförbund för organisations- och administrationskostnader* för budgetåret 1949/50 anvisa ett anslag av 550 000 kronor.

[320.] **13. Bidrag till verksamheten vid hemgårdar. 14. Bidrag till verksamheten vid studiehem.** Dessa anslag äro nu uppförda med varterda 30 000 kronor.

Skolöverstyrelsen har föreslagit, att anslagen uppföras med oförändrade belopp och i fortsättningen fördelas av överstyrelsen i stället för av Kungl. Maj:t.

Riksförbundet Sveriges hemgårdar har för budgetåret 1949/50 anhållit om ett bidrag å 50 000 kronor samt Arbetarnas bildningsförbund, Godtemplarordens studieförbund och K. F. U. K:s och K. F. U. M:s riksstudieförbund om bidrag till studiehem med respektive 24 000, 10 000, 7 000 eller sammanlagt 41 000 kronor. I avvaktan på att ungdomsvårdskommitténs förslag om bidrag till fritidsgårdar kommer att föreläggas riksdagen, föreslår överstyrelsen, att anslagen måtte bibehållas oförändrade.

Enligt riksdagens beslut fördelas för närvarande anslagen av Kungl. Maj:t efter överstyrelsens förslag. Med hänvisning till direktiven om förenkling av förvaltningsförfarandet föreslår överstyrelsen — under erinran att Kungl. Maj:t hittills följt överstyrelsens förslag till anslagsfördelning — att medlen hädanefter måtte fördelas av överstyrelsen.

Departementschefen. Ungdomsvårdskommittén har i sitt betänkande angående ungdomens fritidsverksamhet framlagt förslag om statsbidrag till verksamheten vid s. k. fritidsgårdar, i vilken benämning kommittén inbegriper såväl hemgårdar som sådana studiehem, som fylla vissa krav på allsidighet, kontinuitet hos verksamheten m. m. Då nämnda betänkande icke lärer föranleda något förslag till innevarande års riksdag om statsbidrag till verksamheten vid s. k. fritidsgårdar, förordar jag i enlighet med skolöverstyrelsens förslag, att anslagen till bidrag till verksamheten vid hemgårdar och studiehem för nästa budgetår uppföras med oförändrade belopp. Överstyrelsens förslag, att anslagen i fortsättningen skola fördelas av överstyrelsen, anser jag mig böra förorda.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

- a) såsom *Bidrag till verksamheten vid hemgårdar* för budgetåret 1949/50 anvisa ett anslag av 30 000 kronor;
- b) såsom *Bidrag till verksamheten vid studiehem* för budgetåret 1949/50 anvisa ett anslag av 30 000 kronor.

[321.] **15. Bidrag till undervisnings- och upplysningsverksamhet m. m. för nykterhetens främjande.** Detta anslag, vars disposition framgår av statsliggaren s. 685 ff., har under budgetåren 1939/49 varit uppfört med följande belopp:

1939/40		kronor	378 300 ¹
1940/41		»	239 800
1941/42		»	229 800
1942/43		»	242 100
1943/44		»	262 100
1944/45		»	284 400
1945/46		»	331 000
1946/47		»	355 700
1947/48		»	455 500
1948/49		»	455 500.

¹ Härav togs dock ett belopp av 25 000 kronor, avsett till föreläsnings- och instruktionsverksamhet för nykterhetens främjande m. m., icke i anspråk (jfr proposition nr 79 till 1939 års urtima riksdag, sid. 47).

Skolöverstyrelsen har för nästa budgetår föreslagit ökning av anslaget med 348 100 kronor. Överstyrelsen har erinrat, att överstyrelsen för innevarande budgetår tillstyrkt en väsentlig höjning av anslaget. De av överstyrelsen därvid anförda synpunkterna ägde alltjämt sin giltighet; särskilt gällde detta beträffande nykterhetsfrågans samband med ungdomsvården. De framställningar om anslagshöjning, som gjorts av vederbörande organisationer, hade i de flesta fall motiverats med planer på att intensifiera den utåtriktade verksamheten. Det vore också överstyrelsens avsikt att, om den föreslagna anslagshöjningen beviljades, söka stimulera organisationerna till att i främsta rummet använda de ökade resurserna till utåtriktad upplysningsverksamhet. De flesta av de anslagssökande organisationerna hade för nästa budgetår sökt samma anslag som för innevarande budgetår. Överstyrelsens förslag innebure även i huvudsak tillstyrkanden av samma anslagshöjningar till de skilda organisationerna som för budgetåret 1948/49.

Anslagsäskandena framgå av följande sammanställning:

Anslagets ändamål	Beviljat bidrag för budgetåret		För budgetåret 1949/50	
	1939/40	1948/49	begärt bidrag	av överstyrelsen tillstyrkt bidrag (ökning resp. minskning)
	kronor	kronor	kronor	kronor
1. Anordnande av en allmän utbildningskurs i alkoholfrågan för studie- och ungdomsledare m. fl.	11 000	11 000	13 700	13 700 (+ 2 700)
2. Föreläsnings- och instruktionsverksamhet för nykterhetens främjande m. m.	140 000	110 000	160 000	140 000 (+ 30 000)
3. Fortbildningskurs för lärare vid högre skolor	—	8 000	8 000	8 000
4. Utgivande av en handledning för lärare vid nykterhetsundervisning	—	—	15 000	13 000 (+ 13 000)
5. Anskaffande av upplysningsfilmer i alkoholfrågan	—	10 000	15 000	(— 10 000)
6. Främjande av Centralförbundets för nykterhetsundervisning verksamhet	50 000	80 000	89 000	80 000
7. Främjande av De kristna samfundens nykterhetsrörelses verksamhet	5 000	20 000	35 000	20 000
8. Främjande av Svenska sällskapets för nykterhet och folkuppfostran verksamhet	3 425	2 000	2 000	2 000
9. Främjande av Sveriges storloges av I. O. G. T. upplysnings- och ungdomsverksamhet	33 000	35 000	164 000	55 000 (+ 20 000)
10. Främjande av Sveriges godtemplares ungdomsförbunds verksamhet	2 000	3 000	9 000	5 000 (+ 2 000)
11. Främjande av Sveriges blåbandsförenings upplysnings- och ungdomsverksamhet	10 000	11 000	23 500	15 000 (+ 4 000)
12. Främjande av Nationaltemplarordens upplysnings- och ungdomsverksamhet	11 500	11 000	20 000	18 000 (+ 7 000)

Anslagets ändamål	Beviljat bidrag för budgetåret		För budgetåret 1949/50	
	1939/40	1948/49	begärt bidrag	av överstyrelsen tillstyrkt bidrag (ökning resp. minskning)
	kronor	kronor	kronor	kronor
13. Främjande av nykterhetsorganisationen Verbands upplysnings- och ungdomsverksamhet	5 000	6 000	7 000	7 000 (+1 000)
14. Främjande av Sveriges studerande ungdoms helnykterhetsförbunds verksamhet	8 000	11 000	17 300	17 300 (+6 300)
15. Främjande av nykterhetsföreningen Vita Bandets upplysnings- och ungdomsverksamhet	6 000	6 000	7 500	7 500 (+1 500)
16. Främjande av Sveriges lärares nykterhetsförbunds verksamhet	8 500	10 000	14 000	11 000 (+1 000)
17. Främjande av Svenska läkarnas nykterhetsförenings verksamhet	3 000	6 000	10 000	10 000 (+4 000)
18. Främjande av Järnvägmännens helnykterhetsförbunds verksamhet	5 000	6 000	9 000	8 000 (+2 000)
19. Främjande av Sveriges polismäns helnykterhetsförbunds verksamhet	1 000	—	—	—
20. Främjande av Svenska tullmännens helnykterhetsförbunds verksamhet	500	—	—	—
21. Främjande av Motorförarnas helnykterhetsförbunds verksamhet	19 000	23 000	39 000	30 000 (+7 000)
22. Bidrag till uppehållande av internationella byråns i Lausanne för alkoholismens bekämpande (Bureau internationale contre l'alcoolisme) verksamhet	3 500	5 500	5 500	5 500
23. Instruktörer för nykterhetsupplysning	42 000	72 500	148 100	113 100 (+40 600)
24. Anordnande av instruktionskurser för lärare för nykterhetsundervisningen	7 500	—	—	—
25. Främjande av Kvinnoföreningarnas samarbetskommittés för nykterhetsfrågor verksamhet	—	1 000	10 000	10 000 (+9 000)
26. Främjande av Sveriges nykterhetssällskaps representantförsamlings verksamhet	—	—	18 000	16 500 (+16 500)
27. Främjande av Kommitténs för samarbete mellan nykterhetsrörelsen och fackföreningsrörelsen verksamhet	—	—	15 000	15 000 (+15 000)
28. Främjande av Svenska frisksportarförbundets verksamhet	—	—	7 000	3 000 (+3 000)
29. Bidrag till nykterhetssammanslutningar för organisations- och administrationskostnader	—	—	—	170 000 (+170 000)
30. Främjande av nykterheten på andra än ovan anförda sätt och motarbetande av dryckenskapens följder	3 375	7 500	—	10 000 (+2 500)
Summa kronor	378 300	455 500	861 600	803 600 (+348 100)

Beträffande de olika bidragen har skolöverstyrelsen anfört bland annat följande (numren hänvisa till tabellen).

2) För föreläsnings- och instruktionsverksamhet för nykterhetens främjande m. m. anholder Centralförbundet för nykterhetsundervisning om ett anslag av 160 000 kronor. Överstyrelsen har ansett det nödvändigt att medge CFN att från och med hösten 1947 höja föreläsarnas honorar och traktementsersättningar, utan att dessa därmed kommit i nivå med inom annan föreläsningsverksamhet tillämpade ersättningar. Efterfrågan på föreläsningar kan ej ens med det begärda beloppet tillmötesgå. Konsumenten för nykterhetsundervisningen, som livligt tillstyrker CFN:s anhållan, anser garantier föreligga för att anslaget kommer att användas på mest effektiva och planmässiga sätt. Bland annat skulle den föreslagna höjningen möjliggöra för förbundet att utvidga nykterhetsarbetet bland värnpliktiga och på bättre sätt anordna lektionsföredrag m. m. vid högre läroanstalter. En stor del av anslaget användes till att utbilda lärare, ungdomsledare m. fl. på detta område. Medel ur anslaget anser överstyrelsen även kunna disponeras till anskaffande av viss materiel för verksamheten, förberedande åtgärder m. m.

4) Till utgivning av en ny handledning för lärare vid nykterhetsundervisningen anholder CFN om ett statsbidrag på 15 000 kronor. Liksom konsumenten anser överstyrelsen tillkomsten av en dylik handledning ytterst värdefull. Ett av förbundet företett manuskript, som av konsumenten och vederbörande föredragande betecknats som förtjänstfullt, torde efter överarbetning kunna bli en god handledning. Slutgiltigt manuskript bör dock underkastas granskning av överstyrelsen, som även med hänsyn till bildmaterialet bör beredas tillfälle att före tryckningen genomgå ett korrektur. För utredigeringen av handledningen samt för tryckning och gratisutdelning till lärare torde 13 000 kronor böra anvisas.

25) Kvinnoorganisationernas samarbetskommitté för nykterhetsfrågor söker ett anslag av 10 000 kronor för sin verksamhet, vilket konsumenten tillstyrker. Samarbetskommittén bildades hösten 1943 och innefattar representanter för nykterhetsrörelsen samt för 17 riksorganisationer inom kvinno- rörelsen. Förutom genom konferenser med lokala organisationer och genom föredrag arbetar kommittén med utgivandet av småskrifter och dylikt. Överstyrelsen vitsordar värdet av kommitténs utåtriktade arbete.

27) Kommittén för samarbete mellan nykterhetsrörelsen och fackför- eningsrörelsen framhåller vikten av att i högre grad nå arbetarrörelsens medlemmar. Sedan år 1939 har kommittén, som består av representanter för Landsorganisationen i Sverige och Sveriges nykterhetssällskaps represen- tantsförsamling, anordnat nykterhetsföreläsningar på fackförbundens kurser å Brunnsvik m. fl. platser samt på enskilda fackföreningars och övriga arbe- tarorganisationers möten ävensom anordnat konferenser med fackförbun- dens studiesekreterare och redaktörerna för förbundens tidningar. Vidare har utsänts en särskild appell i nykterhetsfrågan till samtliga fackföreningar och utarbetats ett studiebrev i nykterhetsfrågan. Av ekonomiska skäl har verksamheten dock icke kunnat bedrivas i den omfattning, som tidsläget kräver. Det som f. n. erfordras är tillräckliga medel för anställande av en ombudsman med uppgift att förmedla talare, ordna plats för nykterhets- instruktion på möten och kurser, informera pressen och i övrigt sköta orga- nisationsarbetet. Även i fortsättningen räknar kommittén med ekonomiskt

stöd från L. O. och representantförsamlingen. — Konsulenten har tillstyrkt kommitténs framställning. Överstyrelsen har funnit kommitténs arbete på grund av dess utåtriktade karaktär mycket betydelsefullt.

Statskontoret har under återopande av det statsfinansiella läget föreslagit oförändrat anslag för nästa budgetår.

Departementschefen. Förevarande anslag, som för budgetåret 1939/40 var uppfört med 378 300 kronor, sänktes därefter under de två följande budgetåren till 229 800 kronor, med vilket belopp anslaget alltså var uppfört för budgetåret 1941/42. Anslaget har därefter successivt höjts till nuvarande belopp, 455 500 kronor. Skolöverstyrelsen har nu föreslagit en höjning av anslaget för nästa budgetår med ej mindre än 348 100 kronor. En så betydande höjning av anslaget kan jag givetvis under nu rådande ekonomiska förhållanden icke tillstyrka utan nödgas inskränka mig till att förorda, att anslaget för nästa budgetår höjes med 33 500 kronor till 489 000 kronor. Jag har därvid ansett mig böra räkna med en ökning av bidraget till föreläsnings- och instruktionsverksamhet för nykterhetens främjande m. m. med 15 000 kronor, av bidraget till Kvinnoföreningarnas samarbetskommittés för nykterhetsfrågor verksamhet med 4 000 kronor och av de till Kungl. Maj:ts disposition stående anslagsmedlen med 4 500 kronor. Vidare har jag ansett mig böra tillstyrka en medelsanvisning av 10 000 kronor såsom bidrag till Kommitténs för samarbete mellan nykterhetsrörelsen och fackföreningsrörelsen verksamhet. Då i enlighet med skolöverstyrelsens förslag några medel icke torde för nästa budgetår böra avses för anskaffande av upplysningsfilmer i alkoholfrågan, har jag slutligen ansett mig böra räkna med, att det belopp å 10 000 kronor, som härigenom frigöres, disponeras såsom en första medelsanvisning till utgivande av en handledning för lärare vid nykterhetsundervisning.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att såsom *Bidrag till undervisnings- och upplysningsverksamhet m. m. för nykterhetens främjande* för budgetåret 1949/50 anvisa ett anslag av 489 000 kronor.

[322.] **16. Utbildningskurser i esperanto för lärare.** Detta anslag är nu uppfört med 5 000 kronor, varav 1 000 kronor må användas till två av svenska esperantoinstitutet anordnade kurser i esperanto för lärare och 4 000 kronor till traktamentsersättning och resebidrag åt deltagare i dessa kurser. Svenska esperantoinstitutet har hemställt, att anslaget för nästa budgetår måtte höjas till 7 500 kronor. Den begärda höjningen synes avse anslagsmedlen till rese- och traktamentsersättningar.

Departementschefen. Då jag icke kan tillstyrka någon ökad medelsanvisning för ifrågavarande ändamål, torde anslaget böra uppföras med oför-

ändrat belopp. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Utbildningskurser i esperanto för lärare* för budgetåret 1949/50 anvisa ett anslag av 5 000 kronor.

[323.] **17. Folkliga musikskolan i Arvika: Understöd.** Till detta ändamål har riksdagen för innevarande budgetår, med bifall till statsutskottets i utlåtandet 1948: 8 under punkten 280: o) gjorda hemställan, anvisat ett anslag av 25 000 kronor, innebärande en anslagshöjning med 10 000 kronor. Utskottet hade bland annat erinrat, att frågan om musikskolans framtida ställning vore föremål för överväganden inom 1944 års folkbildningsutredning. I avvaktan på ett ställningstagande till utredningens förslag syntes det utskottet ofrånkomligt, att skolan provisoriskt bereddes ökat understöd från det allmännas sida, därest den skulle vara i stånd att fullfölja sin verksamhet. Utskottet ansåg sig emellertid icke kunna förorda en större höjning av det av statsmedel utgående bidraget än med 10 000 kronor. Utskottet fann det nämligen icke omotiverat, att Värmlands läns landsting — liksom för budgetåret 1947/48 — understödde skolans verksamhet med ett väsentligt större belopp än tidigare, intill dess frågan om det framtida huvudmannaskapet för skolan kunde komma att lösas.

1944 års folkbildningsutredning har i sitt betänkande om estetiskt folkbildningsarbete (SOU 1948: 30) föreslagit (jfr sid. 164 f.), att en särskild skoltyp, benämnd statsunderstödd folklig musikskola, skulle inrättas, till vilken folkliga musikskolan i Arvika skulle beredas tillfälle att ansluta sin verksamhet. Utredningen har emellertid ansett sig böra räkna med att en dylik definitiv reglering av skolans ställning icke omedelbart kunde åvägbringas. Det framstode därför, framhåller utredningen, som nödvändigt, att det särskilda anslaget till skolan bibehölles under åtminstone något år framåt och därtill avsevärt höjdes. På grundval av skolans bokslut för arbetsåret 1946/47 och en av skolans styrelse verkställd uppskattning av skolans framtida driftkostnader hemställer utredningen, att förevarande anslag tills vidare måtte utgå med 60 000 kronor.

Skolans styrelse har under hänvisning till utredningens förslag hemställt om ett anslag av 60 000 kronor för nästa budgetår. Vid framställningen har fogats ett statförslag, slutande på 77 073 kronor, varav 7 200 kronor beräknats för nyanställande av en sånglärare och 4 200 kronor till anordnande av en 4 veckors sommarkurs.

Skolöverstyrelsen, som funnit statförslaget vara väl avvägt och den begärda anslagshöjningen väl motiverad, har emellertid i avvaktan på en slutlig prövning av folkbildningsutredningens förslag icke ansett sig kunna tillstyrka bidrag till utvidgning av skolans verksamhet, för vilket ändamål cirka 15 000 kronor av det begärda anslaget avsåges. Överstyrelsen har därför tillstyrkt ökning av anslaget till 45 000 kronor.

Departementschefen. Jag erinrar om att detta anslag för innevarande budgetår höjts med 10 000 kronor till 25 000 kronor. Ehuru vissa skäl synas tala för en ytterligare anslagshöjning, nödgas jag likväl under rådande förhållanden förorda oförändrad medelsanvisning för nästa budgetår. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Folkliga musikskolan i Arvika: Understöd* för budgetåret 1949/50 anvisa ett anslag av 25 000 kronor.

[324.] **18. Folkliga musikskolan i Arvika: Stipendier.** Detta anslag har från och med budgetåret 1946/47 höjts från 1 500 kronor till 3 600 kronor. Enligt Kungl. Maj:ts beslut den 15 september 1939 gälla beträffande ifrågasvarande stipendier i tillämpliga delar föreskrifterna rörande elevstipendier vid folkhögskolorna, dock med iakttagande av att stipendiebeloppen begränsas inom ramen för det beviljade anslaget.

1944 års folkbildningsutredning har i sitt under nästföregående punkt omnämnda betänkande föreslagit (sid. 165), att anslaget tills vidare måtte utgå med 9 000 kronor för att musikskolans elever skulle kunna i stipendiehänseende bli ungefär lika tillgodosedda som folkhögskolelever.

Skolans styrelse har under återopande av utredningens förslag hemställt om höjning av anslaget för nästa budgetår till 9 000 kronor. *Skolöverstyrelsen* har tillstyrkt framställningen.

Departementschefen. Jag förordar, att detta anslag för nästa budgetår uppföres med 6 000 kronor och gives karaktär av förslagsanslag. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Folkliga musikskolan i Arvika: Stipendier* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 6 000 kronor.

[325.] **19. Statens studielån: Studielånenämnden.**

	Anslag	Nettoutgift
1947/48	65 000	84 436
1948/49 (statsliggaren sid. 689)	75 000	
1949/50 (förslag)	85 000	

Studielånenämnden har — i avvaktan på en eventuell omorganisation av dess verksamhet — hemställt, att anslaget måtte för nästa budgetår höjas med 10 000 kronor till 85 000 kronor. Till stöd härför har nämnden anfört följande.

Nämndens sammanlagda utgifter ha för sistförflutna budgetår uppgått till 81 449 kronor 78 öre. Härav utgöra 5 951 kronor 70 öre kostnader för den utredning angående studiehjälpsverksamheten, som nämnden enligt Kungl. Maj:ts beslut den 6 december 1946 har att företaga. För nämndens huvudsakliga verksamhet ha sålunda utgifterna uppgått till i runt tal 75 500 kronor.

Under budgetåret 1949/50 beräknas antalet ansökningar om studielån och stipendier komma att ytterligare öka. Utgifterna för granskning av ansökningarna kommer därför att stiga. Å nämndens kansli äro för närvarande anställda mot arvode en sekreterare och två kvinnliga biträden. Arbetsbelastningen är så stor, att det är nödvändigt anställa ytterligare arbetskraft. Nämnden anser av dessa skäl, att utgifterna icke kunna beräknas till lägre belopp än 85 000 kronor. Några kostnader för utredningsuppdragets fullgörande behöva icke beräknas, enär uppdraget slutföres innevarande budgetår. I avvaktan på den slutliga behandlingen av denna utredning, som bland annat omfattar en fastare organisation av nämndens kansli, torde anslaget fortfarande böra uppföras som förslagsanslag, vilket får överskridas endast med Kungl. Maj:ts medgivande.

Nämnden föreslår sålunda, att anslaget uppföres såsom förslagsanslag med 85 000 kronor.

Departementschefen. Jag biträder studielånenämndens förslag om anslags höjning med 10 000 kronor till 85 000 kronor. Anslaget bör såsom hittills icke få överskridas utan Kungl. Maj:ts medgivande. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens studielån: Studielånenämnden* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 85 000 kronor.

[326.] **20. Statens studielån: Ersättning till postverket för dess bestyr med statens studielån.**

	Anslag	Nettoutgift
1947/48	8 600	13 390
1948/49 (statsliggaren sid. 689)	10 000	
1949/50 (förslag)	13 500	

Detta förslagsanslag bör med hänsyn till belastningen uppräknas med 3 500 kronor till 13 500 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens studielån: Ersättning till postverket för dess bestyr med statens studielån* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 13 500 kronor.

[327.] **21. Statens biografbyrå: Avlöningar.** Detta anslag är uppfört med 86 800 kronor och disponeras på sätt framgår av statsliggaren, sid. 690. *Direktören för biografbyrån* har för nästa budgetår icke ifrågasatt annan ändring än en mindre sänkning av anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän och av anslagsposten till rörligt tillägg.

Departementschefen. Jag förordar, att anslaget för nästa budgetår uppföres med oförändrat belopp och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens biografbyrå: Avlöningar* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 86 800 kronor.

[328.] **22. Statens biografbyrå: Omkostnader.** Detta anslag, som nu är uppfört med 17 000 kronor, varav 9 000 kronor för inköp av ett s. k. ljudbord, torde i enlighet med av direktören för biografbyrån framlagt förslag för nästa budgetår böra sänkas med sistnämnda belopp till 8 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens biografbyrå: Omkostnader* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 8 000 kronor.

[329.] **23. Bidrag till samfundet för hembygdsvård.** Förevarande anslag, som från och med innevarande budgetår överflyttats från nionde till åttonde huvudtiteln, är uppfört med 25 000 kronor och må disponeras till bestridande av kostnaderna för upprätthållande av samfundets verksamhet. Förutom detta bidrag har samfundet innevarande budgetår erhållit understöd av statsmedel dels ur anslaget till understöd för utgivande av tidskrifter, lärda verk och läroböcker med 3 300 kronor till utgivande av »Bygd och natur, tidskrift för hembygdsvård», dels ur anslaget till understöd åt enskilda anstalter för yrkesundervisning med i runt tal 3 200 kronor till uppehållande av verksamheten vid samfundets byggmästarskola å Vilans folkhögskola, dels ur det under sjätte huvudtiteln uppförda anslaget till vissa forsknings- och undersökningsarbeten med 15 000 kronor till den av samfundets vägbyrå bedrivna verksamheten i vägvårdande syfte, dels ock med 20 000 kronor av lotterimedel såsom bidrag till samfundets upplysningsverksamhet.

I skrivelse den 27 maj 1948 har *samfundet* hemställt, att förevarande anslag för nästa budgetår måtte höjas till 47 000 kronor. Samfundet har därvid beträffande byggmästarskolan å Vilan framhållit, att denna enligt samfundets mening alltjämt hade en stor uppgift att fylla och att samfundet därför icke ansett sig kunna nedlägga undervisningen där.

Skolöverstyrelsen, som uttalat, att samfundets medelsbehov i dess helhet varit föremål för omprövning i samband med beviljandet av bidrag av lotterimedel för budgetåret 1948/49, har tillstyrkt ett anslag av 45 000 kronor och föreslagit, att samfundet inom ramen för anslaget skall få göra en avvägning av medelsbehovet för de olika verksamhetsgrenarna och avgöra huruvida bidrag i fortsättningen skall utgå till byggmästarskolan å Vilan.

Departementschefen. Jag ifrågasätter icke någon ändring beträffande förevarande anslag utan föreslår, att för nästa budgetår anvisas oförändrat belopp, 25 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att såsom *Bidrag till Samfundet för hembygdsvård* för budgetåret 1949/50 anvisa ett anslag av 25 000 kronor.

L. Gymnastiska centralinstitutet m. m.

[330.] 1. Gymnastiska centralinstitutet: Avlöningar.

	Anslag	Nettoutgift
1947/48	245 000	248 490
1948/49 (statsliggaren s. 691 f.)	255 000	
1949/50 (förslag)	256 000	

Direktionen över institutet har för nästa budgetår hemställt om höjning av anslaget med 15 109 kronor. Höjningen avser *dels* ordinariesättning av en befattning som institutionsvaktmästare i lönegrad Ce 13 och av en tjänst som tekniskt biträde i lönegrad Ce 11, båda vid fysiologiska institutionen, *dels* höjning av fyra arvoden å 11 760 kronor till lärare i gymnastik samt i lek och idrott till belopp, motsvarande lön enligt 27 löneklassen, *dels* höjning av arvoden å lärarna i anatomi, hälsolära, allmän patologi samt psykologi och pedagogik med tillhopa 5 545 kronor, *dels* anvisande av ytterligare 400 kronor såsom ersättning till expeditionsvakten-portvakten för tillsyn av tjänstelokaler och städning, *dels* ock anvisande av 750 kronor för undervisning av sjukgymnaster i fysikaliska behandlingsmetoder. Medel för den sistnämnda utbildningen har av direktionen tidigare äskats i framställning den 19 februari 1948, vilken fortfarande är föremål för remissbehandling.

I utlåtande över framställningen har *statskontoret* förklarat sig icke ha något att erinra mot ordinariesättning av befattningen såsom institutionsvaktmästare vid institutets fysiologiska institution men ansett att med överförande av tjänsten såsom tekniskt biträde i lönegraden Ce 11 till ordinarie stat borde anstå i avvaktan på resultatet av utredningen rörande löneställningen för laboratoriebiträden och därmed jämförlig personal i statens tjänst. En placering av de arvodesavlönade lärarna i gymnastik samt i lek och idrott i lönegraden Cg 27 har synts statskontoret motiverad med hänsyn till tjänsternas speciella karaktär. Statskontoret har däremot icke kunnat tillstyrka framställningen om höjda arvoden å lärarna i anatomi, hälsolära, allmän patologi samt psykologi och pedagogik. Ämbetsverket säger sig vidare icke ha blivit övertygat om att portvaktens åligganden äro mera tidskrävande och av större omfattning än andra befattningshavares med motsvarande arbetsuppgifter och har därför icke kunnat tillstyrka en uppräkning av hans arvode för tillsyn av tjänstelokaler och städning med 400

kronor. Beträffande anvisandet av medel för sjukgymnasternas undervisning i fysikaliska behandlingsmetoder har statskontoret åberopat sitt utlåtande över direktionens förenämnda hemställan i ämnet av den 19 februari 1948.

Departementschefen. Den föreslagna ordinariesättningen av den extra ordinarie institutionsvaktmästartjänsten i Ce 13 kan jag tillstyrka. Härav föranledd ändring bör vidtagas i personalförteckningen. På av statskontoret anförda skäl kan jag däremot ej förorda ordinariesättning av tjänsten såsom tekniskt biträde i Ce 11. Vad direktionen för institutet hemställt i fråga om arvodeshöjning för lärarna i gymnastik, lek och idrott, anatomi, hälsolära, allmän patologi samt psykologi och pedagogik ävensom i fråga om anvisande av medel för undervisning i fysikaliska behandlingsmetoder anser jag mig icke nu kunna tillstyrka. Anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän bör uppräknas med 6 100 kronor, ungefär motsvarande lönen till institutionsvaktmästaren. Anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal bör minskas med samma belopp men med hänsyn till löneklassuppflyttningar m. m. ökas med ett belopp av 1 000 kronor.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att, med tillämpning tills vidare från och med budgetåret 1949/50, vidtaga den ändring i personalförteckningen för gymnastiska centralinstitutet, som föranledes av vad jag i det föregående anfört;

b) godkänna följande avlöningsstat för gymnastiska centralinstitutet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1949/50:

A v l ö n i n g s s t a t .

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsvis	kronor 104 200
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, förslagsvis ..	» 92 850
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	» 41 600
4. Rörligt tillägg, förslagsvis	» 17 350

Summa kronor 256 000;

c) till *Gymnastiska centralinstitutet*: Avlöningar för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 256 000 kronor.

[331.] 2. Gymnastiska centralinstitutet: Omkostnader.

	Anslag	Nettoutgift
1947/48	48 700	74 984
1948/49 (statsliggaren s. 692)	48 700	
1949/50 (förslag)	73 600	

Direktionen över institutet har hemställt om höjning av delposten till övriga expenser, nu 32 600 kronor, med *dels* 9 000 kronor för nyanskaffning och underhåll av möbler och inventarier, för vilket ändamål nu disponeras 1 000 kronor, *dels* ock 9 400 kronor för vård och underhåll av det nu iordningställda området omkring institutets byggnader. Beträffande sistnämnda belopp har direktionen anfört, att anbud å arbetet infordrats, varvid två anbud erhållits, det ena å 6 000 kronor och det andra å 4 300 kronor, varidock icke inginge ersättning för utbyte av döda och skadade växter samt kostnaden för vinterväghållning. Det å institutets område belägna ridhuset hade numera rivits. Sedan arbetet med iordningställande av bollplaner m. m. å platsen för ridhuset verkstälts, komme underhållskostnaderna för området att mer än fördubblas. Direktionen, som nu disponerade 2 600 kronor för vård och underhåll av området kring institutets byggnader, beräknade de blivande kostnaderna till 12 000 kronor.

Statskontoret har icke velat motsätta sig anvisande av ytterligare 1 000 kronor för inköp och underhåll av möbler och inventarier.

Byggnadsstyrelsen har funnit den för vård och underhåll av institutets område begärda höjningen väl hög. Enligt byggnadsstyrelsens mening syntes det icke vara omöjligt att området, sedan detsamma iordningstälts, skulle kunna på fullt tillfredsställande sätt skötas för en betydligt lägre kostnad. Styrelsen har förordat, att 10 000 kronor försöksvis anvisas för nämnda vård och underhåll under budgetåret 1949/50. Byggnadsstyrelsen har vidare anfört, att entreprenadförfarandet i förevarande fall icke nödvändigt syntes innebära den ekonomiskt fördelaktigaste lösningen av frågan om områdets skötsel. Det syntes tillrådligt att en deluppgörelse med institutets vaktmästare eller andra även prövades.

Departementschefen. Delposten till bränsle m. m. bör med hänsyn till belastningen under de sistförflutna budgetåren uppräknas med 22 000 kronor. För underhåll av möbler och inventarier torde i enlighet med statskontorets förslag böra beräknas ytterligare 1 000 kronor. Frågan om hur vården och underhållet av institutets område lämpligast bör ordnas synes ytterligare böra övervägas av direktionen. Det är ännu ovisst, när området i dess helhet kommer att bli iordningställt. Med hänsyn härtill anser jag mig nu endast böra tillstyrka, att de för vården och underhållet av området beräknade medlen uppräknas med 1 900 kronor. Delposten till övriga expenser bör alltså höjas med sammanlagt 2 900 kronor. Då jag i övrigt icke ifrågasätter någon ändring beträffande omkostnadsstaten, bör detta anslag för nästa budgetår uppföras med $(48\,700 + 22\,000 + 2\,900 =) 73\,600$ kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Gymnastiska centralinstitutet*: Omkostnader för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 73 600 kronor.

[332.] **3. Gymnastiska centralinstitutet: Materiel, böcker m. m.** Detta reservationsanslag, som nu är uppfört med 12 000 kronor, torde i enlighet med av direktionen över institutet framlagt förslag böra uppföras med oförändrat belopp. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Gymnastiska centralinstitutet: Materiel, böcker m. m.* för budgetåret 1949/50 anvisa ett reservationsanslag av 12 000 kronor.

[333.] **4. Gymnastiska centralinstitutet: Stipendier.** Detta anslag torde i enlighet med av institutets direktion framlagt förslag böra uppföras med oförändrat belopp, 3 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Gymnastiska centralinstitutet: Stipendier* för budgetåret 1949/50 anvisa ett anslag av 3 000 kronor.

[334.] **5. Gymnastiska centralinstitutet: Särskild undervisning i idrott och gymnastik m. m.** I enlighet med av institutets direktion framlagt förslag torde detta anslag böra uppföras med oförändrat belopp, 7 500 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Gymnastiska centralinstitutet: Särskild undervisning i idrott och gymnastik m. m.* för budgetåret 1949/50 anvisa ett anslag av 7 500 kronor.

[335.] **6. Bidrag till Stockholms studenters idrottsförening till lokalhyra m. m.** Förevarande anslag har sedan budgetåret 1945/46 varit uppfört med 5 500 kronor. Enligt beslut av Kungl. Maj:t skall anslaget huvudsakligen användas till bestridande av kostnader för förhyrande av simhallar, idrottshallar, gymnastiksalar, idrottsplatser och dylikt till kurser i olika idrottsgrenar för studerande vid Stockholms högskolor.

Föreningen har för nästa budgetår hemställt om ett anslag å 12 500 kronor för sin verksamhet. Föreningen har därvid framhållit, att föreningen är den institution, vilken i huvudsak omhänderhar den fysiska fostran bland Stockholms till omkring 7 500 uppgående högskolestuderande, samt att föreningens ekonomiska bekymmer tilltagit på grund av föreningens utveckling och det rådande höjda kostnadsläget.

Departementschefen. Jag kan under nu rådande förhållanden icke tillstyrka en anslagshöjning utan förordar, att anslaget för nästa budgetår uppföres med oförändrat belopp, 5 500 kronor. Jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att såsom *Bidrag till Stockholms studenters idrottsförening till lokalhyra m. m.* för budgetåret 1949/50 anvisa ett anslag av 5 500 kronor.

[336.] **7. Undervisning i idrott för högskolestudenter i Stockholm och Göteborg.** Detta reservationsanslag, som upptagits å riksstaten från och med budgetåret 1947/48, är uppfört med 21 400 kronor och disponeras på sätt framgår av statsliggaren, sid. 693. Anslaget torde för nästa budgetår böra uppföras med oförändrat belopp. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Undervisning i idrott för högskolestudenter i Stockholm och Göteborg* för budgetåret 1949/50 anvisa ett reservationsanslag av 21 400 kronor.

[337.] **8. Understöd åt svenska Dalcroze-institutet.** Detta anslag är uppfört med 10 000 kronor. Enligt av Kungl. Maj:t meddelade bestämmelser utgår anslaget till föreståndaren för svenska Dalcroze-institutet för anställande av kvalificerad lärarpersonal och anskaffande av lämplig undervisningslokal. Institutet är underkastat särskild inspektion av skolöverstyrelsen.

Hos Kungl. Maj:t har *föreståndaren för institutet* för nästa budgetår anhållit, att anslaget måtte höjas med ett belopp av 5 000 kronor, avsett för elevstipendier. *Skolöverstyrelsen*, som icke för närvarande ansett sig kunna tillstyrka, att medel anvisas till stipendier, har förordat oförändrad medelsanvisning för nästa budgetår.

Departementschefen. I likhet med skolöverstyrelsen anser jag mig icke böra förorda någon höjning av förevarande anslag, som därför för nästa budgetår torde böra uppföras med ett oförändrat belopp av 10 000 kronor. Beträffande anslagets disposition ifrågasätter jag icke någon ändring. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att såsom *Understöd åt svenska Dalcroze-institutet* för budgetåret 1949/50 anvisa ett anslag av 10 000 kronor.

M. Understöd åt vetenskap, vitterhet och konst m. m.

[338.] 1. Understöd för utgivande av tidskrifter, lärda verk och läroböcker. Detta reservationsanslag torde för nästa budgetår bära uppföras med oförändrat belopp, 200 000 kronor. Jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Understöd för utgivande av tidskrifter, lärda verk och läroböcker* för budgetåret 1949/50 anvisa ett reservationsanslag av 200 000 kronor.

[339.] 2. Bidrag till främjande av humanistisk forskning. I överensstämmelse med en framställning av vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien om anvisande för nästa budgetår av ett oförändrat belopp av 650 000 kronor till förevarande ändamål hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att såsom *Bidrag till främjande av humanistisk forskning* för budgetåret 1949/50 anvisa ett anslag av 650 000 kronor.

[340.] 3. Statens medicinska forskningsråd: Förvaltningskostnader.

	Anslag	Nettoutgift
1947/48	50 000	56 100
1948/49 (statsliggaren s. 695)	50 000	
1949/50 (förslag)	91 000	

Forskningsrådet har för nästa budgetår i fråga om detta förslagsanslag dels hemställt om en höjning av anslaget med 7 000 kronor, dels ock anhållit om medgivande att vid forskningsrådet från och med den 1 juli 1949 få inrätta en kanslibiträdestjänst i lönegraden Ce 11, avsedd för en för närvarande mot arvode anställd befattningshavare. Av den föreslagna höjningen belöpa 3 500 kronor på anslagsposten till rese- och traktamentsersättningar åt ledamöterna (nu 3 000 kronor) medan 1 500 kronor äro avsedda till bestridande av rådets kostnader för utredningar i samband med utdelning av bidrag ur anslaget till Gemensamma universitetsändamål: Bidrag till tryckning av doktorsavhandlingar. Återstoden av höjningen, 2 000 kronor, har motiverats med de förvaltningskostnader, som äro

förenade med arbetet inom den samarbetsdelegation, i vilken rådet deltagar tillsammans med jordbrukets forskningsråd, de naturvetenskapliga och tekniska forskningsråden samt atomkommittén.

Forskningsrådet har därjämte framlagt förslag om anvisande av *dels* 54 000 kronor till försvarsmedicinsk forskning vid statens bakteriologiska laboratorium, *dels* 120 000 kronor till medicinska forskningsrådet för främjande av försvarsmedicinsk forskning, *dels* och 48 000 kronor till medicinska forskningsrådet för utrednings- och förvaltningskostnader i anslutning till den försvarsmedicinska forskningen. Vad angår förstnämnda belopp torde förslag i anledning av rådets framställning i denna del komma att framläggas av chefen för inrikesdepartementet i samband med förslag om anslag till statens bakteriologiska laboratorium. Vad angår de andra båda beloppen har under budgetarbetet ifrågasatts, om icke de anslagsbehov, som här avses och som för närvarande tillgodoses genom anslag under riksstatens fjärde huvudtitel, i fortsättningen borde hänföras till åttonde huvudtiteln. Jag torde härvidlag till en början få erinra om följande.

För innevarande budgetår har under fjärde huvudtiteln under anslaget till Försvarets forskningsanstalt: Viss forskningsverksamhet anvisats en anslagspost om 154 000 kronor till Kostnader för utom forskningsanstalten bedriven försvarsmedicinsk forskning. Medel under denna anslagspost skola av forskningsanstalten på rekvisition i mån av behov utbetalas till forskningsrådet, som äger använda anslagsposten för därmed avsedda ändamål. Jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 24 september 1948 må anslagsposten disponeras på följande sätt:

1. arvoden och ersättningar för särskilda utredningar . . .	kronor	20 000
2. expertis och forskning vid olika institutioner utom forskningsanstalten	»	90 000
3. stipendier för försvarsmedicinska studier utomlands . .	»	30 000
4. rese- och traktamentsersättning åt ledamöter av forskningsrådets nämnd för försvarsmedicinsk forsk- ning	»	3 000
5. arvode åt sekreterare i nämnden, ersättning till expedi- tionspersonal, inköp av litteratur, expenser m. m.	»	11 000

Summa kronor 154 000.

Därjämte har Kungl. Maj:t medgivit, att av det under delposten 2. upptagna beloppet, 90 000 kronor, högst 30 000 kronor må disponeras till bestridande av arvoden till en laborator och ett laboratoriebiträde, som för försvarsmedicinsk forskningsverksamhet anställas vid statens bakteriologiska laboratorium, samt för omkostnader i samband med nämnda verksamhet vid laboratoriet.

De nu av rådet äskade beloppen om 54 000 och 120 000 kronor motsvara de under nyssnämnda anslagspost till Kostnader för utom forskningsanstalten bedriven försvarsmedicinsk forskning upptagna delposterna 2 och 3 (till-

hopa 120 000 kronor), medan det till utrednings- och förvaltningskostnader äskade beloppet om 48 000 kronor motsvarar delposterna 1, 4 och 5 (tillhopa 34 000 kronor). Rådets förslag innebär sålunda en viss anslagshöjning. Denna höjning har, såvitt angår den försvarsmedicinska forskningen inom forskningsrådets ram samt därmed sammanhängande utrednings- och förvaltningskostnader, motiverats med att forskningsarbetet under budgetåret 1949/50 beräknas öka i omfattning.

Jag torde i detta sammanhang även få anmäla, att fråga uppkommit jämväl om ändring i sammansättningen av det medicinska forskningsrådet. Härom gälla för närvarande bestämmelser av den 19 september 1945, enligt vilka kanslern för rikets universitet skall vara rådets ordförande samt i rådet förutom denne skola ingå tio ledamöter, nämligen chefen för medicinalstyrelsen eller den han därtill förordnar, generalläkaren eller den han därtill förordnar, en av Kungl. Maj:t på förslag av svenska läkaresällskapet utsedd representant för den utanför lärosätena verksamma medicinska forskningen, en av Kungl. Maj:t utsedd representant för de medicinen angränsande naturvetenskapliga ämnena samt sex genom val utsedda ledamöter, varav två skola väljas av lärarkollegiet vid karolinska medikokirurgiska institutet, en av medicinska fakulteten vid universitetet i Uppsala, en av medicinska fakulteten vid universitetet i Lund, en av tandläkarinstitutets lärarråd samt en av veterinärhögskolans lärarkollegium. I skrivelse den 6 november 1948 har nu forskningsrådet föreslagit vissa förändringar i rådets sammansättning, däribland en utökning av rådet med fyra ledamöter, nämligen med ytterligare en representant för karolinska institutet, en för medicinska fakulteten vid universitetet i Uppsala och en för medicinska fakulteten vid universitetet i Lund samt därjämte med en representant för den nya medicinska högskolan i Göteborg. Som skäl för en dylik utökning har framhållits behovet av ökad medicinsk expertis inom rådet.

Departementschefen. Som av den lämnade redogörelsen framgått har i samband med prövningen av forskningsrådets anslagsäskanden för nästa budgetår fråga uppkommit om att vissa för den försvarsmedicinska forskningen avsedda anslagsmedel, vilka för innevarande budgetår anvisats under fjärde huvudtiteln, för nästa budgetår i stället skola utgå under åttonde huvudtiteln. För egen del tillstyrker jag att så sker. Anslagsmedel till den försvarsmedicinska forskningen torde därför för budgetåret 1949/50 bära inräknas i anslagen till statens medicinska forskningsråd: Främjande av medicinsk forskning respektive Statens medicinska forskningsråd: Förvaltningskostnader. Till förstnämnda anslag återkommer jag i det följande. Beträffande förvaltningsanslaget förordar jag med hänsyn till det nyss anförda en höjning med 34 000 kronor. Detta innebär, att jag icke kan tillstyrka någon ökning av de för utrednings- och förvaltningskostnader i fråga om

den försvarsmedicinska forskningen avsedda anslagsmedlen. Med hänsyn till vad forskningsrådet anfört angående behovet av ökade medel till förvaltningskostnaderna i övrigt tillstyrker jag emellertid en ytterligare höjning av förvaltningsanslaget med 7 000 kronor.

Forskningsrådets förslag om reglering av en arvodesbefattning som kansli-biträde kan jag icke för närvarande biträda.

Vad slutligen angår frågan om storleken och sammansättningen av det medicinska forskningsrådet vill jag erinra om att i det sakkunnigförslag, som låg till grund för propositionen 1945: 301 angående inrättande av ett medicinskt forskningsråd m. m., föreslogs, att rådet skulle bestå av fjorton medlemmar av vilka åtta skulle vara aktiva human-medicinska forskare. Därigenom skulle rådet enligt de sakkunnigas mening tillförsäkras nödvändig medicinsk expertis. I propositionen förordades emellertid i anslutning till vissa remissyttranden ett något mindre råd, bestående av en ordförande och nio ledamöter. Riksdagen beslöt för sin del en viss ändring i detta förslag och i enlighet härmed fastställdes sedermera rådets sammansättning till den nuvarande, d. v. s. ordförande och tio ledamöter av vilka fem representera den aktiva human-medicinska forskningen. Vid behandlingen av denna fråga förutsattes emellertid såväl av departementschefen som av riksdagen (skrivelsen nr 511), att frågan om rådets lämpliga sammansättning kunde komma att aktualiseras framdeles, sedan rådet varit i verksamhet någon tid. De erfarenheter, som under rådets hittillsvarande verksamhet vunnits, ha nu föranlett rådet att förorda en viss ökning av antalet ledamöter i syfte att förstärka den human-medicinska forskningens representation. I samband härmed har rådet även tagit upp frågan om vilken ändring i dess sammansättning, som må föranledas av tillkomsten av en medicinsk högskola i Göteborg och en tandläkarhögskola i Malmö. Forskningsrådets ifrågavarande framställning är alltjämt föremål för remissbehandling, varför jag icke nu är beredd att taga slutlig ställning till denna. De däri berörda frågorna synas emellertid vara av den art, att de icke påkalla något beslut av riksdagen. Därest riksdagen icke framställer erinran häremot, torde det alltså framdeles få ankomma på Kungl. Maj:t att besluta angående forskningsrådets sammansättning. De ifrågasatta ändringarna i rådets organisation beräknas — enligt vad jag under hand inhämtat — icke påverka anslagsberäkningarna för nästa budgetår.

Vid bifall till vad jag i det föregående föreslagit bör nu ifrågavarande anslag för nästa budgetår höjas med 41 000 kronor till 91 000 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att efter förslag av forskningsrådet meddela erforderliga bestämmelser angående anslagets disposition. Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens medicinska forskningsråd: Förvaltningskostnader* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 91 000 kronor.

[341.] **4. Statens medicinska forskningsråd: Främjande av medicinsk forskning:**

	Anslag	Nettoutgift
1947/48	1 000 000	928 057
1948/49 (statsliggaren s. 695)	1 000 000	
1949/50 (förslag)	1 100 000	

Forskningsrådet har för nästa budgetår hemställt om en höjning av detta reservationsanslag med 550 000 kronor till 1 550 000 kronor. Rådet har nämligen uppskattat medelsbehovet för understöd åt enskilda forskare till 1 000 000 kronor och medelsbehovet för den under ledning av rådets subkommittéer bedrivna gruppforskningen till 550 000 kronor. Därvid har rådet räknat med att av sistnämnda belopp 50 000 kronor skulle förbehållas alkoholforskningen samt vidare att gruppforskningsprogrammet skulle utvidgas till att omfatta även forskning rörande den moderna idrottens betydelse för folkhälsan.

Rådet har anfört bland annat följande.

Ehuru endast några få år förflutit, sedan det ökade statliga stödet till forskningen sattes in, kan dock redan konstateras, att den rikare medelstillgången verkat starkt stimulerande på forskningsaktiviteten. Det föreligger en klar och glädjande tendens inom svensk medicinsk forskning till inriktning mot stora och för hälso- och sjukvården väsentliga uppgifter såväl inom grundforskningen som beträffande den kliniska och socialmedicinska forskningen. Inom de vetenskapliga institutionerna har det varit möjligt att i ökad omfattning knyta yngre medicinare och läkare till forskningsuppgifter och giva dem utbildning inom den vetenskapliga banan. Den för vetenskapligt arbete så viktiga tekniska personalen har även kunnat förstärkas och ökad tillgång på laboratorieutrustning, speciellt dyrbarare apparater, har även stimulerat arbetet. Den successiva utbyggnad inom forskningen, som sålunda för närvarande pågår, är starkt beroende av fortsatt statligt stöd och behovet därav kommer med all sannolikhet att betydligt öka under de närmaste åren. Rådet vill därför starkt understryka betydelsen av att den statliga insatsen för främjande av medicinsk forskning fullföljes på sådant sätt, att den ökade aktivitet, som nu gör sig gällande inom denna forskning, kan underhållas och ytterligare utvecklas.

Departementschefen. Jag anser mig icke kunna biträda rådets förslag om en höjning av anslaget med 550 000 kronor. Däremot torde en viss höjning böra ske med hänsyn till vad jag anfört under närmast föregående punkt. Som jag där framhållit torde nämligen en överflyttning av anslagsmedel böra ske från fjärde till åttonde huvudtiteln och till följd därav under anslaget till främjande av medicinsk forskning jämväl böra beräknas medel till den försvarsmedicinska forskningen. Som förut nämnts har till sistnämnda ändamål för innevarande budgetår beräknats 120 000 kronor under anslaget till Försvarets forskningsanstalt: Viss forskningsverksamhet. Detta medelsbehov bör för nästa budgetår i stället tillgodoses under nu ifråga-

varande anslag. Jag tillstyrker därför, att detta anslag höjes med 100 000 kronor. Vid avvägningen av detta belopp har jag tagit hänsyn till att förslag torde komma att framläggas om beräkning av medel till den försvarsmedicinska forskningen jämväl under elfte huvudtiteln (statens bakteriologiska laboratorium).

Vid bifall till vad jag nu förordat bör anslaget till Främjande av medicinsk forskning för nästa budgetår uppföras med 1 100 000 kronor. Rådets förslag att viss del av anslagssumman skulle förbehållas alkoholforskningen anser jag mig icke böra tillstyrka.

Under återopande av vad jag sålunda anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens medicinska forskningsråd: Främjande av medicinsk forskning* för budgetåret 1949/50 anvisa ett reservationsanslag av 1 100 000 kronor.

[342.] **5. Statens naturvetenskapliga forskningsråd: Förvaltningskostnader.**

	Anslag	Nettoutgift
1947/48	40 000	40 000
1948/49 (statsliggaren s. 695)	55 000	
1949/50 (förslag)	57 000	

Statens naturvetenskapliga forskningsråd har för nästa budgetår föreslagit en höjning av detta förslagsanslag med 2 000 kronor till 57 000 kronor. Till stöd härför har återopats de ökade kostnader, som vore en följd av att den organisation för samarbete mellan de statliga forskningsråden och atomkommittén, som förutsatts vid inrättandet av det naturvetenskapliga forskningsrådet, numera tagit fastare form genom tillsättandet av en särskild samarbetsdelegation och två under denna sorterande kommittéer.

Departementschefen. Jag biträder forskningsrådets förslag om en höjning av detta anslag med 2 000 kronor till 57 000 kronor och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens naturvetenskapliga forskningsråd: Förvaltningskostnader* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 57 000 kronor.

[343.] **6. Statens naturvetenskapliga forskningsråd: Främjande av naturvetenskaplig forskning.**

	Anslag	Nettoutgift
1947/48	1 000 000	841 468
1948/49 (statsliggaren sid. 695)	1 000 000	
1949/50 (förslag)	1 000 000	

Detta reservationsanslag torde i enlighet med förslag av statens naturvetenskapliga forskningsråd för nästa budgetår bära uppföras med oförändrat belopp. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att till *Statens naturvetenskapliga forskningsråd: Främjande av naturvetenskaplig forskning* för budgetåret 1949/50 anvisa ett reservationsanslag av 1 000 000 kronor.

[344.] 7. Statens naturvetenskapliga forskningsråd: Naturvetenskaplig publiceringsverksamhet.

	Anslag	Nettoutgift
1947/48	300 000	131 717
1948/49 (statsliggaren sid. 696)	300 000	
1949/50 (förslag)	300 000	

I enlighet med framställning av forskningsrådet tillstyrker jag, att detta reservationsanslag för nästa budgetår uppföres med oförändrat belopp. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att till *Statens naturvetenskapliga forskningsråd: Naturvetenskaplig publiceringsverksamhet* för budgetåret 1949/50 anvisa ett reservationsanslag av 300 000 kronor.

[345.] 8. Statens samhällsvetenskapliga forskningsråd: Förvaltningskostnader m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1947/48	15 000	9 240 ¹
1948/49 (statsliggaren sid. 696)	15 000	
1949/50 (förslag)	20 000	

Samhällsvetenskapliga forskningsrådet har för nästa budgetår hemställt om en höjning av detta förslagsanslag med 6 000 kronor, varav 2 000 kronor under anslagsposten till ersättning för särskilda utredningar och oförutsedda utgifter och 4 000 kronor under anslagsposten till ersättning åt sekreterare och annan personal, expenser m. m. Rådet har därvid som motivering för den begärda anslagshöjningen anfört bland annat följande.

Rådet är för sin arbetsduglighet i hög grad beroende av de enskilda ledamöternas föredragningar. Föredragningarna förutsätta emellertid i många fall särskilda utredningar. Därtill kommer att föredraganden ofta åläggas att följa det forskningsarbete, för vilket anslag beviljats. Forskningsrådet kan vidare icke inom sig rymma sakkunskap inom alla vetenskapsområden utan måste även anlita sakkunskap utanför rådet. Kostnaderna för särskilda utredningsuppdrag och för anlitade experter komma därför icke att kunna täckas med nuvarande anslagsmedel. Det till ersättning åt sekreterare och annan personal, expenser m. m. avsedda beloppet kommer vidare med största sannolikhet att mycket snart visa sig otillräckligt, framför allt med hänsyn till nödvändigheten att fastare knyta

¹ Avser tiden 1 december 1947—30 juni 1948.

ett skrivbiträde till forskningsrådet. Skall nämligen sekreteraren i större utsträckning kunna ägna sig åt rådets väsentliga uppgifter, inte minst det tidsödande arbetet att uppehålla förbindelse med de i landet verksamma forskarna och vetenskapliga institutionerna, måste han frigöras från en del av det nuvarande rutinarbetet. Även de kamerala uppgifterna, som nu skötas av en särskild kamrer med ett årsarvode av 1 800 kronor, komma att kräva mera arbete.

Departementschefen. Med hänsyn till vad forskningsrådet anført synes en viss höjning av förevarande anslag vara erforderlig. Jag anser dock att höjningen bör kunna begränsas till 5 000 kronor och tillstyrker i enlighet härmed, att anslaget för nästa budgetår höjes till 20 000 kronor. Det torde böra ankomma på Kungl. Maj:t att efter förslag av forskningsrådet besluta om anslagets fördelning.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens samhällsvetenskapliga forskningsråd: Förvaltningskostnader m. m.* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 20 000 kronor.

[346.] **9. Statens samhällsvetenskapliga forskningsråd: Främjande av samhällsvetenskaplig forskning.** Till detta ändamål, för vilket anslag anvisats å riksstaten från och med budgetåret 1947/48, är för innevarande budgetår uppfört ett reservationsanslag av 300 000 kronor. Detta anslag torde i enlighet med förslag av forskningsrådet för nästa budgetår böra uppföras med oförändrat belopp. Jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens samhällsvetenskapliga forskningsråd: Främjande av samhällsvetenskaplig forskning* för budgetåret 1949/50 anvisa ett reservationsanslag av 300 000 kronor.

[347.] **10. Flyg- och navalmedicinsk forskning.** Alltsedan budgetåret 1946/47 har å riksstaten funnits uppfört ett reservationsanslag till Flygmedicinsk forskning. Detta anslag utgår för innevarande budgetår med 220 000 kronor. Genom beslut den 30 juni 1948 har Kungl. Maj:t föreskrivit, att arbetsuppgifterna för flygmedicinska nämnden skola utökas till att omfatta jämväl navalmedicinen samt att nämnden i samband därmed skall benämnas statens nämnd för flyg- och navalmedicinsk forsknings- och försöksverksamhet (flyg- och navalmedicinska nämnden). Därjämte har Kungl. Maj:t samma dag föreskrivit, att årets anslag till flygmedicinsk forskning skall disponeras på följande sätt:

1. Arvoden å 14 808 kronor för år räknat åt tre laboratorer	kronor	44 424
2. Rese- och traktamentsersättningar åt laboratorerna . . .	»	5 000
3. Arvoden åt tre försöksassistenter, <i>högst</i>	»	27 324
4. Arvoden å 5 592 kronor för år räknat åt tre laboratoriebiträden	»	16 776
5. Rese- och traktamentsersättningar åt nämndens ledamöter	»	3 000
6. Arvode för år räknat åt nämndens sekreterare	»	1 200
7. Arvoden och reseersättningar åt av nämnden anlitate experter m. m.	»	19 776
8. Flyg- och navalmedicinska nämnden: expenser	»	5 000
9. Flyg- och navalmedicinska nämnden: inköp av flyg- och navalmedicinsk litteratur	»	2 500
10. Driftkostnader	»	75 000
11. Stipendier för flyg- och navalmedicinska studier utomlands	»	20 000
Summa kronor		220 000.

För nästa budgetår har *flyg- och navalmedicinska nämnden* hemställt om en anslagshöjning med 111 300 kronor. Denna höjning är föranledd av följande förslag:

a) uppräknig av laboratorernas arvoden från 14 808 kronor till 18 528 kronor, av laboratoriebiträdenas arvoden från 5 592 kronor till 6 228 kronor samt av sekreterarens arvode från 1 200 kronor till 4 200 kronor;

b) anvisande av medel till anställande av en forskningsläkare med ett arvode av 13 428 kronor (motsvarande lön enligt lönegraden Ce 27), en försöksassistent (arvode 9 108 kronor, motsvarande Ce 20) samt ett laboratoriebiträde (arvode 6 228 kronor, motsvarande Ce 11);

c) ökning av medelsanvisningen till rese- och traktamentsersättningar åt nämndens ledamöter med 1 500 kronor, till arvoden och reseersättningar åt experter och sakkunniga med 15 000 kronor, till driftkostnader med 40 000 kronor och till stipendier för flyg- och navalmedicinska studier utomlands med 10 000 kronor.

De under b) och c) angivna förslagen äro — utom i vad avser driftkostnaderna — helt föranledda av att nämndens arbetsuppgifter utökats till att omfatta jämväl navalmedicin. Av den begärda medelsanvisningen till driftkostnader hänför sig ett belopp av 25 000 kronor till den navalmedicinska forskningen.

Jag torde i detta sammanhang få anmäla jämväl, att flyg- och navalmedicinska nämnden hemställt om anvisande av ett reservationsanslag av 782 500 kronor till uppförande av en centrifuganläggning vid karolinska institutets fysiologiska institution. Denna anläggning är avsedd för flygmedicinsk accelerationsforskning d. v. s. för studier av de under flygning uppträdande accelerationskrafternas inverkan på människokroppen. Nämnden har med styrka framhållit, att det här är fråga om en central flygmedicinsk forskningsuppgift i arbetet på flygsäkerhetens höjande. Genom att studera den fysiologiska reaktionsmekanismen under olika slag av accelera-

tionspåverkan kan man nämligen vinna värdefulla erfarenheter, vilka sedan kunna läggas till grund vid utarbetandet av föreskrifter, tekniska och medicinska motåtgärder samt prov för uttagning av lämplig personal, allt i syfte att förhindra accelerationsinverkningar med deras allvarliga risker för människoliv och materiel. Särskilt aktuell är accelerationsforskningen med hänsyn till raket- och reaktionsdriftens utveckling och därmed följande stora flyghastigheter. Centrifugen, som kan tillverkas inom landet, beräknas kosta 357 500 kronor i anläggningskostnader vartill komma 425 000 kronor utgörande av byggnadsstyrelsen beräknade kostnader för en för accelerationsforskning samt annan flyg- och navalmedicinsk forskning avsedd tillbyggnad av karolinska institutets fysiologiska institution. Slutligen beräknas accelerationsforskningen framdeles komma att medföra behov av viss särskild personal, nämligen en biofysiker med laborators kvalifikationer, en forskningsassistent, en instrumentmakare, en mekaniker och ett laboratoriebiträde.

Departementschefen. Som av den lämnade redogörelsen framgått har flyg- och navalmedicinska nämnden för nästa budgetår hemställt om en betydande anslagshöjning främst föranledd å ena sidan av utvidgningen av nämndens verksamhetsområde till att omfatta jämväl navalmedicinen, å andra sidan av nämndens förslag om byggande av en centrifuganläggning. I nuvarande ekonomiska läge nödgas jag emellertid avstå från att tillstyrka, att ökade anslagsmedel ställas till nämndens förfogande. Jag föreslår därför, att anslaget för nästa budgetår uppföres med oförändrat belopp, 220 000 kronor. Anslagets rubrik torde emellertid böra ändras till Flyg- och navalmedicinsk forskning. Jag förutsätter, att vid utgången av budgetåret 1948/49 eventuellt befintlig reservation å det hittillsvarande anslaget till Flygmedicinsk forskning skall få tillgodoföras det nya anslaget till Flyg- och navalmedicinsk forskning. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att efter förslag av flyg- och navalmedicinska nämnden meddela erforderliga bestämmelser angående sistnämnda anslags disposition. Jag vill i detta sammanhang framhålla, att nämnden i samband med sina anslagsäskanden för budgetåret 1950/51 synes böra överväga om anledning finnes att uppdelat anslaget i två, ett förslagsanslag till förvaltningskostnader m. m. och ett reservationsanslag till främjande av flyg- och navalmedicinsk forskning.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Flyg- och navalmedicinsk forskning* för budgetåret 1949/50 anvisa ett reservationsanslag av 220 000 kronor.

[348.] 11. Atomenergiforskning.

	Anslag	Nettoutgift
1947/48	1 900 000	1 504 843
1948/49 (statsliggaren s. 697)	1 900 000	
1949/50 (förslag)	1 900 000	

Atomkommittén har i sina anslagsäskanden för nästa budgetår räknat med ett medelsbehov av i runt tal 2 300 000 kronor. Med hänsyn till att vissa reservationer kunna väntas föreligga har kommittén dock icke ansett sig böra ifrågasätta någon anslagshöjning utan har hemställt om anvisande av samma belopp som under innevarande budgetår.

Kommitténs anslagsberäkningar för nästa budgetår, jämförda med dess beräkning av medelsbehovet för det innevarande, framgå av följande sammanställning:

	1948/49 kronor	1949/50 kronor
Anslag till vetenskapliga institutioner	1 300 000	1 450 000
» » viss tillämpningsforskning	—	200 000
» » utländska resestipendier och gästföreläsningar	100 000	100 000
» » tyngre apparatur och oförutsedda utgifter	500 000	500 000
<i>Atomkommitténs</i> förvaltningskostnader	—	47 000
Summa kronor	1 900 000	2 297 000.

Beträffande den föreslagna medelsanvisningen till viss tillämpningsforskning har framhållits, att det för närvarande påginge en omfattande forskning beträffande problem, som direkt rörde uppbyggnaden av en reaktor, produktionen av uran osv. Denna bedreves främst genom A. B. Atomenergi och Försvarets forskningsanstalt, men i vissa fall vore det enligt kommitténs mening lämpligare, att den utfördes genom atomkommittén t. ex. i samband med grundforskning, till vilken atomkommittén gäve anslag. För dylika ändamål beräknade kommittén ett medelsbehov av 200 000 kronor.

Departementschefen. Jag biträder kommitténs förslag om anvisande för nästa budgetår av ett oförändrat anslag av 1 900 000 kronor. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Atomenergiforskning* för budgetåret 1949/50 anvisa ett reservationsanslag av 1 900 000 kronor.

[349.] 12. Bidrag till Konung Gustaf V:s forskningsinstitut. Anslag till detta ändamål anvisades för första gången å riksstaten för budgetåret 1947/48. Anslaget, som då var uppfört med 30 000 kronor och avsåg bidrag till driftkostnaderna under senare delen av sagda budgetår, har för inne-

varande budgetår höjts till 105 000 kronor. I enlighet med förslag av styrelsen för Konung Gustaf V:s 80-årsfond torde anslaget för nästa budgetår böra uppföras med oförändrat belopp. Jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att såsom *Bidrag till Konung Gustaf V:s forskningsinstitut* för budgetåret 1949/50 anvisa ett anslag av 105 000 kronor.

[350.] **13. Bidrag till medicinska Nobelinstitutets avdelning för biokemi.** Detta anslag är nu uppfört med 65 000 kronor. *Lärarkollegiet vid karolinska mediko-kirurgiska institutet* har hemställt om en anslagshöjning med 9 500 kronor. *Kanslern för rikets universitet* har för sin del förordat, att anslaget höjes med 5 000 kronor.

Departementschefen. Jag är icke beredd att tillstyrka någon ökning av anslaget utan hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till medicinska Nobelinstitutets avdelning för biokemi* för budgetåret 1949/50 anvisa ett reservationsanslag av 65 000 kronor.

[351.] **14. Bidrag till Oceanografiska institutet.** Detta anslag, som är nytt för innevarande budgetår, utgår med 43 500 kronor och är avsett som bidrag till Oceanografiska institutet för tiden den 1 oktober 1948—den 30 juni 1949. Anslaget har beräknats med utgångspunkt från ett bidrag för helt år räknat av 58 000 kronor enligt följande sammanställning:

Arvode åt en laborator	kronor 14 400
» » en förste assistent	» 8 160
Arvoden åt biträdespersonal (2 à 4 500 kronor, 1 à 6 000 kronor)	» 15 000
Materiel m. m.	» 20 440
Summa kronor 58 000.	

I skrivelse den 27 augusti 1948 har *styrelsen för Oceanografiska institutet* anhållit, att anslaget för nästa budgetår måtte uppföras med 58 000 kronor. Sedermera har styrelsen i skrivelse den 23 november samma år hemställt om anvisande av ett belopp av ytterligare 4 000 kronor avsett till bestridande av halva årsavlöningen till en vid institutet anställd mekaniker. Återstoden av denna avlöning skulle enligt styrelsens beräkning kunna ställas till förfogande av fiskeristyrelsen. I sistnämnda skrivelse har styrelsen anfört bland annat följande.

Alltsedan den 15 juli 1939 har vid Oceanografiska institutet såsom instrumentmakare varit anställd herr Axel Jonasson. Han har under denna tid dels tillverkat för institutets eget behov erforderliga instrument, dels till-

verkat och reparerat instrument för den hydrografiska avdelningen av den numera upplösta Svenska hydrografisk-biologiska kommissionen, dess fyr-skeppsundersökning och utrustningen av undersökningsfartyget »Skagerak». Nämda avdelning, som för närvarande är underställd Kungl. Fiskeristyrelsen, har med ett minimum av kostnader fått sitt instrumentbehov fyllt från Oceanografiska institutets verkstad. Under hydrografiska expeditioner med »Skagerak» eller med andra fartyg, som i dess ställe kunnat disponeras under »Skageraks» tjänstgöring som extra kanonbåt, har Jonasson medföljt och haft hand om det dyrbara instrumentariet. Han har vidare utfört de konstruktioner, som använts av den svenska djuphavsexpeditionen. I denna har han deltagit såsom expeditionsmekaniker och utfört ett ovärderligt arbete. Han medföljde även den förberedande expedition, som företogs med »Skagerak» till västra Medelhavet våren 1946.

Jonassons årsavlönning har under de senaste åren uppgått till 8 000 kronor, som utgått ur dels från olika håll beviljade anslag, dels donationsmedel avsedda för djuphavsexpeditionen förberedande och genomförande. Då i och med expeditionens återkomst dessa donationsmedel äro förbrukade, riskerar Oceanografiska institutet och den därmed hittills samarbetande Hydrografisk-biologiska kommissionens hydrografiska avdelning att gå miste om Jonassons arbete, därest han, i brist på medel till hans avlönande, nödgas övergå till annan verksamhet.

Departementschefen. Jag tillstyrker, att förevarande anslag för nästa budgetår i enlighet med styrelsens framställningar uppföres med 62 000 kronor, innebärande en anslagshöjning med 18 500 kronor. Jag har alltså ansett mig böra biträda förslaget om att bidraget skall omfatta jämväl halva årsarvodet till en vid institutet anställd mekaniker. Enligt vad jag inhämtat av chefen för jordbruksdepartementet kommer förslag att framläggas om beräkning under Fiskeristyrelsens avlöningsanslag av medel till bestridande av återstoden av mekanikerns arvode. Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till Oceanografiska institutet* för budgetåret 1949/50 anvisa ett anslag av 62 000 kronor.

[352.] 15. Understöd åt inhemska skönlitterära författare av utmärkt förtjänst.

	Anslag	Nettoutgift
1947/48	75 000	74 500
1948/49 (statsliggaren sid. 698)	75 000	
1949/50 (förslag)	75 000	

Från och med år 1908 ha till understöd åt inhemska skönlitterära författare av utmärkt förtjänst utgått särskilda, av riksdagen beviljade anslagsmedel, vilka av Kungl. Maj:t efter förslag av en särskilt utsedd nämnd fördelats mellan därav förtjänata vitterhetsidkare. Av innevarande budgetårs anslag ha 25 000 kronor avsetts skola disponeras till understöd åt äldre högt förtjänata skönlitterära författare, medan återstoden av anslaget

förutsatts skola disponeras — förutom till understöd — även till stipendier åt yngre, lovande skönlitterära författare. För nästa budgetår torde anslaget böra uppföras med oförändrat belopp, 75 000 kronor. I fråga om grunderna för anslagets disposition ifrågasätter jag icke någon ändring. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Understöd åt inhemska skönlitterära författare av utmärkt förtjänst* för budgetåret 1949/50 anvisa ett anslag av 75 000 kronor.

[353.] **16. Understöd åt skriftställaren E. H. Thörnberg.** Till detta ändamål har för ettvarrt av budgetåren 1936/49 anvisats ett anslag av 3 000 kronor (jfr 1936 års åttonde huvudtitel, sid. 525 f.). Anslaget torde böra utgå även för nästa budgetår. Jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Understöd åt skriftställaren E. H. Thörnberg* för budgetåret 1949/50 anvisa ett anslag av 3 000 kronor.

[354.] **17. Konstnärlig utsmyckning av statliga byggnader.** Till detta ändamål har för vartdera av budgetåren 1947/48 och 1948/49 anvisats ett reservationsanslag av 150 000 kronor.

Jag vill i fråga om detta anslag erinra om de olika överväganden, som tidigare förekommit angående den lämpligaste formen för anvisande av medel till konstnärlig utsmyckning av statliga byggnader (se härom bland annat 1948 års statsverksproposition, åttonde huvudtiteln, sid. 389 f.). I denna fråga har nu 1948 års konstituerad framlagt förslag i en den 23 november 1948 inkommen promemoria angående principerna för statens stöd till konstnärlig utsmyckning av statliga byggnader. Med hänsyn till att denna promemoria för närvarande är föremål för remissbehandling är jag icke beredd att lägga den till grund för någon framställning i ämnet till 1949 års riksdag. Jag ifrågasätter därför för nästa budgetår icke någon ändring i det nuvarande systemet. Jag förordar, att förevarande anslag för nästa budgetår uppföres med oförändrat belopp och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Konstnärlig utsmyckning av statliga byggnader* för budgetåret 1949/50 anvisa ett reservationsanslag av 150 000 kronor.

[355.] **18. Bidrag till samfundet De nio.** Jag tillstyrker en av samfundet gjord framställning om anvisande för nästa budgetår av ett oförändrat belopp av 10 000 kronor och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att såsom *Bidrag till samfundet De nio* för budgetåret 1949/50 anvisa ett anslag av 10 000 kronor.

[356.] **19. Bidrag till vetenskaplig expedition till Antarktis.** Å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1948/49 har riksdagen till detta ändamål anvisat ett reservationsanslag av 100 000 kronor (prop. 1948: 303 och riksdagens skrivelse 1948: 456). Därvid har förutsatts, att bidrag skall utgå med sammanlagt högst 300 000 kronor. För nästa budgetår torde erfordras 100 000 kronor och jag förordar därför, att för ändamålet anvisas ett reservationsanslag om nämnda belopp. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att såsom *Bidrag till vetenskaplig expedition till Antarktis* för budgetåret 1949/50 anvisa ett reservationsanslag av 100 000 kronor.

N. Diverse.

[357.] **1. Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Slottsbyggnadernas delfond. 2. Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond. 3. Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Uppsala universitets delfond. 4. Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Lunds universitets delfond.** Anslagen äro nu uppförda med respektive 29 000 kronor, 6 297 000 kronor, 1 008 000 kronor och 511 000 kronor. Under åberopande av vad chefen för finansdepartementet vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att för budgetåret 1949/50 anvisa

a) till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Slottsbyggnadernas delfond* ett förslagsanslag av 29 000 kronor;

b) till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond* ett förslagsanslag av 7 456 000 kronor;

c) till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Uppsala universitets delfond* ett förslagsanslag av 627 000 kronor;

d) till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Lunds universitets delfond* ett förslagsanslag av 658 000 kronor.

[358.] **5. Ersättning till statens domäners fond för upplåten mark.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 12 000 kronor. Under åberopande av vad chefen för finansdepartementet under rubriken för flera huvudtitlar gemensamma frågor anfört i ämnet hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att såsom *Ersättning till statens domäners fond för upplåten mark* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 14 500 kronor.

[359.] **6. Planering av allmänna arbeten.** Till detta ändamål var för budgetåret 1946/47 uppfört ett reservationsanslag av 20 000 kronor. Ansla-

get har därefter varit uppfört med ett nominellt belopp av 100 kronor. Under hänvisning till vad chefen för finansdepartementet anfört vid behandlingen av för flera huvudtitlar gemensamma frågor hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Planering av allmänna arbeten* för budgetåret 1949/50 anvisa ett reservationsanslag av 100 kronor.

[360.] **7. Sveriges anslutning till vissa internationella vetenskapliga sammanslutningar.**

	Anslag	Nettoutgift
1947/48	7 000	6 216
1948/49 (statsliggaren s. 700 f.)	9 500	
1949/50 (förslag)	12 700	

Vetenskapsakademien har hemställt om höjning av anslaget för nästa budgetår till 12 500 kronor. Därvid har akademien beräknat medel för en ny årsavgift, nämligen 40 dollars för internationella unionens för fysik kommission för optik, samt höjning av årsavgiften till unionen för kemi från 37 pund 10 shillings till 168 pund 5 shillings. Tillika har akademien anhållit, att i de fall, då höjningar av årsavgifter eljest komme att ske, medel måtte få tagas i anspråk härför samt att ur anslaget måtte utgå ersättning till den utbetalande (akademien eller nationalkommitté) för utgifter för årsavgifts överförande i utländsk valuta. Vidare har akademien hemställt om höjning av anslagsposten till bidrag till bestridande av resekostnader för svenska vetenskapsmän vid deltagande i de internationella sammanslutningarnas sammanträden med 600 kronor till 1 000 kronor. Slutligen har akademien föreslagit, att nationalkommittén för fysik måtte tilldelas ett expensanslag av 1 500 kronor, avsett i främsta rummet för att underlätta för ledamöter från andra städer än Stockholm att deltaga i kommitténs sammanträden.

Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien har gjort framställning om oförändrat anslag för svensk anslutning till Union académique internationale. *Nationalkommittén för geodesi och geofysik* samt *den svenska nationella kommittén av The International Council of Museums (ICOM)* ha var för sin del hemställt om oförändrat anslag.

Genom beslut den 4 juli 1947 bemyndigade Kungl. Maj:t skolöverstyrelsen att å Sveriges vägnar tillkännagiva anslutning till internationella förbundet för hushållsundervisningens befrämjande. Tillika meddelades föreskrifter om bildande av en svensk nationalkommitté för hushållsundervisning. Härjämte tilldelades kommittén ur anslaget till extra utgifter 500 kronor till bestridande av årsavgiften till förbundet och för kommitténs utgifter i övrigt för budgetåret 1947/48. Vidare anvisade Kungl. Maj:t den 2 juli 1948 till bestridande av nationalkommitténs årsavgift till förbundet och till kommitténs utgifter i övrigt för budgetåret 1948/49 1 000 kronor, att utgå ur anslaget till extra utgifter.

Svenska nationalkommittén för hushållsundervisning har nu anhållit om ett statsbidrag av 500 kronor för bestridande av sina löpande utgifter för budgetåret 1949/50. *Skolöverstyrelsen* har tillstyrkt framställningen.

Departementschefen. Ur anslaget torde böra utgå bidrag jämväl till gäldande av årsavgiften, 40 dollars, till internationella unionens för fysik kommission för optik. Under erinran om att Kungl. Maj:t genom beslut den 15 oktober 1948 anvisat medel för gäldande av den merkostnad, som för innevarande budgetår uppkommit genom höjningen av årsavgiften till internationella unionen för kemi från 37 pund 10 shillings till 168 pund 15 shillings, tillstyrker jag motsvarande ökning av anslaget för nästa budgetår. Vid bifall till vad jag sålunda föreslagit torde anslagsposten till årsavgifter, från vilken post jämväl torde böra få bestridas de med årsavgifts överförande i utländsk valuta förenade kostnaderna, böra höjas med i runt tal 2 100 kronor till 11 200 kronor. Vidare förordar jag, att svenska nationalkommittén för hushållsundervisning ur anslaget tilldelas 500 kronor till bestridande av årsavgiften till internationella förbundet för hushållsundervisningens befrämjande och för kommitténs utgifter i övrigt för nästa budgetår. Anslagsposten till bidrag till bestridande av resekostnader för svenska vetenskapsmän vid deltagande i de internationella sammanslutningarnas sammanträden synes böra höjas med det av vetenskapsakademien föreslagna beloppet av 600 kronor till 1 000 kronor.

Då jag i övrigt icke nu ifrågasätter någon ändring beträffande anslaget, torde detta böra höjas med 3 200 kronor till 12 700 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Sveriges anslutning till vissa internationella vetenskapliga sammanslutningar* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 12 700 kronor.

[361.] **8. Bidrag till svenska institutet i Rom m. m.** Detta anslag är nu uppfört med 50 800 kronor och disponeras på sätt framgår av statsliggaren, sid. 701.

Institutets styrelse har hemställt om höjning av anslaget med 8 700 kronor, varav 1 325 kronor avse ökning av föreståndarens ortstillägg, 1 500 kronor höjning av arvudet åt bibliotekarien, tillika sekreterare, 500 kronor ökning av det större stipendiet åt klassisk arkeolog, 1 000 kronor ökning av det större stipendiet åt klassisk filolog, 375 kronor ökning av de tre mindre stipendierna åt klassiska arkeologer och filologer med 125 kronor per stipendium och 4 000 kronor ökning av de båda stipendierna åt läroverkslärare med 2 000 kronor per stipendium. Av framställningen inhämtas i övrigt bland annat följande.

L ö n e r. Föreståndarens löneförmåner uppgingo för budgetåret 1939/40 till 13 125 kronor, därav 9 000 kronor lön och 4 125 kronor ortstillägg.

Under budgetåren 1940/43 uppbär föreståndaren allenast lön å 9 000 kronor. Under budgetåren 1943/46 utgick åter ortstillägg, nu med 1 800 kronor. Ortstillägget höjdes för budgetåret 1946/47 till 2 800 kronor. Löneförmånerna kommo härigenom att utgöra 11 800 kronor, med vilket belopp föreståndarens avlöning upptagits i staten för budgetåren 1946/49.

Enligt styrelsens mening har föreståndarens avlöning under de senare budgetåren icke varit utmätt på sätt som står i rimligt förhållande till det ansvar och de arbetsuppgifter, som åvila honom. Styrelsen hemställer, att föreståndarens löneförmåner måtte uppbringas till det belopp, som utgick för budgetåret 1939/40, eller till 13 125 kronor, vilket innebär en utgiftsökning av 1 325 kronor.

Arvodet till bibliotekarien, tillika sekreterare, utgör sedan budgetåret 1946/47 4 500 kronor. Befattningshavaren åvilar för det löpande arbetet vid institutet mycket betydelsefulla uppgifter, och denna arbetskraft är utan tvivel oundgängligen nödvändig för institutet. Emellertid ha de nuvarande valuta- och pridförhållandena medfört, att arvodet undergått en förskjutning nedåt, som innebär en avsevärd löneinsknjning. Med hänsyn härtill får styrelsen hemställa, att arvodet måtte ökas med 1 500 kronor till 6 000 kronor.

Departementschefen. De i institutets stat upptagna löneförmånerna för föreståndaren och bibliotekarien-sekreteraren torde, främst med hänsyn till ändrade pris- och valutaförhållanden, böra höjas. Jag biträder därför styrelsens framställning om ökning av föreståndarens ortstillägg med 1 325 kronor och av arvodet åt bibliotekarien med 1 500 kronor. Däremot kan jag icke nu tillstyrka höjning av anslaget för uppräknjng av förutnämnda stipendier. Anslaget torde alltså böra ökas med 2 825 kronor eller med i avrundat tal 2 900 kronor till 53 700 kronor. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att såsom *Bidrag till svenska institutet i Rom m. m.* för budgetåret 1949/50 anvisa ett anslag av 53 700 kronor.

[362.] **9. Hyra för ett arbetsbord vid zoologiska stationen i Neapel.** Till detta ändamål har för ettbart av budgetåren 1945/49 anvisats ett anslag av 1 800 kronor. Vetenskapsakademien har föreslagit oförändrat anslag för nästa budgetår. Med tillstyrkande av bifall till akademiens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Hyra för ett arbetsbord vid zoologiska stationen i Neapel* för budgetåret 1949/50 anvisa ett anslag av 1 800 kronor.

[363.] **10. Skandinavisk bibliotekarie vid nordiska avdelningen av S:te Genevièvebiblioteket i Paris m. m.** För ettbart av budgetåren 1946/49 har riksdagen anvisat ett anslag av 11 100 kronor, avseende avlöning — beräknad efter 925 kronor i månaden — åt den svenske biblioteksman, som under budgetåren 1946/49 skall uppehålla bibliotekariebefattningen vid nordiska avdelningen av S:te Genevièvebiblioteket i Paris.

Riksbibliotekarien har föreslagit, att Sveriges bidrag till avlöning åt den skandinaviske bibliotekarien för nästa budgetår måtte bestämmas till 2 400 kronor samt att medel måtte anvisas för inköp av svensk litteratur för bibliotekets räkning. Framställningen innehåller huvudsakligen följande.

Mandattiden för den svenske bibliotekarien utgår den 30 april 1949. Till avlöning åt den danske bibliotekarie, som därefter kommer att tillträda befattningen, torde från svensk sida böra utgå ett bidrag av 2 400 kronor per år och alltså 200 kronor per månad, vilket lärar böra utbetalas genom förmedling av svenska ambassaden i Paris.

Då den svenske bibliotekarien avgår den 30 april, kommer ett belopp, motsvarande två månaders avlöning för honom, att kvarstå som odisponerat. Jag vill föreslå, att dessa medel ställas till bibliotekariens förfogande för inköp av svensk litteratur för bibliotekets räkning.

Då enligt vad erfarenheten visat den skandinaviska sektionen vid biblioteket äger avsevärd betydelse för spridande av kännedom om Sverige och svenska förhållanden i Frankrike, synes det motiverat, att bokanskaffningen från svensk sida underlättas. Redan nu erhåller biblioteket genom åtskilliga bokförläggares välvilja betydande tillskott av aktuell litteratur, men bland dessa bokgävor saknas vanligen den dyrbarare litteratur av större samlingsverk på de vetenskapliga, tekniska, sociala m. m. områdena, som särskilt under senare år i betydande omfattning publicerats i vårt land. I Norge har ett belopp av 2 000 kronor ställts till institutionens förfogande för inköp av nyare norsk litteratur. På sätt lämpligast kan befinnas torde ett svenskt bokinköpsanslag av 2 000 kronor för år böra anvisas.

Departementschefen. I enlighet med riksbibliotekariens förslag torde det svenska bidraget för nästa budgetår till avlöning åt den skandinaviske bibliotekarien vid S:te Genevièvebiblioteket böra fastställas till 2 400 kronor. Det bidrag, som efter angivna grund torde böra utgå jämväl för tiden den 1 maj—den 30 juni 1949, förutsätter jag får bestridas av innevarande års anslag. Till följd av förhållandena under och efter kriget har bibliotekets nordiska sektion icke kunnat förvärva svensk litteratur — särskilt värdefullare sådan — i den omfattning, som i betraktande av bibliotekets uppgift får anses önskvärd. Med anledning av riksbibliotekariens framställning om anvisande av medel för bokinköp vill jag därför föreslå, att ett belopp av 2 000 kronor för ändamålet inräknas i anslaget, vilket förden skull bör erhålla förut angivna ändrade benämning.

Anslaget torde således böra upptagas till 4 400 kronor, vilket innebär en minskning med 6 700 kronor. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Skandinavisk bibliotekarie vid nordiska avdelningen av S:te Genevièvebiblioteket i Paris m. m.* för budgetåret 1949/50 anvisa ett anslag av 4 400 kronor.

[364.] 11. **Bidrag till avlöning av föreståndare för svenska studenthemmet i Paris.** Till detta ändamål har riksdagen för ett vart av budgetåren

1946/49 anvisat ett anslag av 8 000 kronor. Ifrågavarande anslag torde för nästa budgetår böra uppföras med oförändrat belopp. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till avlöning av föreståndare för svenska studenthemmet i Paris* för budgetåret 1949/50 anvisa ett anslag av 8 000 kronor.

[365.] **12. Främjande av internationellt-kulturellt samarbete.** Till detta ändamål är nu uppfört ett reservationsanslag av 225 000 kronor. Härav ha, såsom framgår av s. 702 i statsliggaren, 101 600 kronor anvisats såsom bidrag till vissa grenar av svenska institutets verksamhet, nämligen 87 000 kronor för sammanlagt 30 stipendier till studerande från vissa främmande länder för studier i Sverige och 14 600 kronor till lönefyllnad åt av institutet avlönade svenska universitetslektorer i utlandet. I övrigt avses anslaget skola av Kungl. Maj:t disponeras dels till reseunderstöd och studie-stipendier för såväl svenskar som utlänningar, dels ock till ett allsidigt främjande av internationellt-kulturellt samarbete även på annat sätt. Ehuru en ökad medelsanvisning för ifrågavarande ändamål kan anses påkallad för nästa budgetår, anser jag mig likväl icke nu böra förorda någon anslags-höjning utan föreslår, att anslaget uppföres med oförändrat belopp, 225 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Främjande av internationellt-kulturellt samarbete* för budgetåret 1949/50 anvisa ett reservationsanslag av 225 000 kronor.

[366.] **13. Främjande av nordiskt-kulturellt samarbete.** För innevarande budgetår är anslaget uppfört med 237 600 kronor och disponeras på följande sätt:

1. Nordiska docentstipendier	kronor	29 400
2. Bidrag till svenska kommittén för nordiskt-akademiskt samarbete	»	25 000
3. Bidrag till svenska föreningen Norden för lektorats-verksamhet	»	70 000
4. Bidrag till svenska föreningen Norden för lärarutbyte inom det allmänna skolväsendet mellan Sverige, Norge, Danmark och Finland	»	16 800
5. Bidrag till svenska föreningen Norden för bestridande av särskilda kostnader för ungdom från annat nordiskt land än Sverige under beivrande av kurs vid svensk folkhögskola	»	15 000

6. Anordnande av nordiskt-akademiskt lärarutbyte	kronor	30 000
7. Bidrag till Nordens skolresetjänst för främjande av skolresor och skolungdomsutbyten mellan nordiska länderna	»	5 000
8. Till Kungl. Maj:ts disposition	»	46 400
Summa kronor		237 600.

Kanslern för rikets universitet, föreningen Nordens centralstyrelse och styrelsen för Nordens skolresetjänst ha hemställt om oförändrad medelsanvisning under respektive posterna 1, 3 och 7. *Svenska kommittén för nordiskt-akademiskt samarbete* har föreslagit höjning av anslagsposten 2 med 20 000 kronor, avseende dels gruppresor för studier i nu icke tillgodosedda ämnen och för studerande vid fackhögskolor, dels stipendier åt studenter för fortsatta studier eller forskning. *Föreningen Nordens centralstyrelse* har anhållit om höjning av anslagsposten 4 med 4 200 kronor för ökning av lärarutbytet med hemställa att utbytesverksamheten — som nu avser lärare vid folkskolor, flickskolor, läroverk och seminarier — även skulle få gälla folkhögskollärare. Denna framställning har tillstyrkts av *skolöverstyrelsen*. Härjämte har *centralstyrelsen* under återopande av ökade resekostnader m. m. begärt höjning av anslagsposten 5 med 2 500 kronor.

Styrelserna för Sveriges folkskolläraryrkesförbund, Sveriges folkskolläraryrkesförbund och Sveriges småskolläraryrkesförbund ha hemställt, att medel måtte beviljas för att möjliggöra ett intensifierat lärarutbyte mellan de nordiska länderna.

Vidare har *föreningen Nordens centralstyrelse* med instämmande av *ordförandena i Arbetarnas bildningsförbund och Folkbildningsförbundet* hemställt, att för främjande av nordiskt föreläsarutbyte måtte anvisas 9 750 kronor.

Departementschefen. Jag anser mig icke nu kunna ifrågasätta någon höjning av förevarande anslag utan förordar oförändrad medelsanvisning, 237 600 kronor, för nästa budgetår. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Främjande av nordiskt-kulturellt samarbete* för budgetåret 1949/50 anvisa ett reservationsanslag av 237 600 kronor.

[367.] **14. Kostnader i samband med Sveriges anslutning till Unesco.** Jag har för avsikt att föreslå, att för 1949 års riksdag framläggas proposition rörande Sveriges anslutning till United nations educational, scientific and cultural organisation (Unesco). I avvaktan härpå torde under nämnda rubrik böra i riksstatsförslaget uppföras ett förslagsanslag med ett till 1 000 000 kronor beräknat belopp. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Kostnader i samband med Sveriges anslutning till Unesco* för budgetåret 1949/50 beräkna ett förslagsanslag av 1 000 000 kronor.

[368.] **15. Bidrag till bestridande av kostnader för vissa internationella kongresser i Sverige.** För detta ändamål har å riksstaten för innevarande budgetår under åttonde huvudtiteln anvisats ett reservationsanslag av 74 000 kronor. Beloppet avser bidrag till fyra kongresser, varav tre hållits år 1948 och en skall hållas år 1950. För den sistnämnda, sjunde internationella botaniska kongressen, vilken äger rum i Stockholm i juli 1950, anvisades för budgetåret 1947/48 10 000 kronor, avseende kostnaderna för förberedande organisationsarbete intill den 1 juli 1948, och för budgetåret 1948/49 34 500 kronor.

Anslag har nu äskats i enlighet med följande sammanställning:

1. Sjunde internationella botaniska kongressen (fortsatt anslag)	kronor	61 000
2. Internationella förbundets för hushållsundervisningens befrämjande kongress i Stockholm år 1949	»	30 000
3. Internationella läroverks- och folkskolläarmötet i Stockholm år 1949	»	23 000
4. Tionde internationella ornitologkongressen i Uppsala år 1950	»	25 000
Summa kronor		139 000.

Internationella botaniska kongressen. I 1948 års åttonde huvudtitel, sid. 398 ff., har lämnats en utförlig redogörelse för planerna beträffande denna kongress. Såsom av redogörelsen framgår beräknas de för tiden efter den 30 juni 1948 återstående kostnaderna för kongressen till 202 500 kronor. Då deltagarantalet väntas bli omkring 2 000 och deltagaravgiften ansetts böra sättas till 40 kronor, beräknas inkomsterna till 80 000 kronor och statsbidragsbehovet till $(202\,500 - 80\,000 =) 122\,500$ kronor. Detta belopp skulle enligt av kongressens organisationskommitté gjord framställning fördelas på de tre budgetåren 1948/51. För budgetåret 1948/49 har såsom nämnts anvisats 34 500 kronor.

Kommittén har nu anhållit, att för budgetåret 1949/50 måtte anvisas 61 000 kronor. Återstående $(122\,500 - 34\,500 - 61\,000 =) 27\,000$ kronor borde beviljas för budgetåret 1950/51.

Internationella förbundets för hushållsundervisningens befrämjande kongress. Genom beslut den 4 juli 1947 bemyndigade Kungl. Maj:t skolöverstyrelsen att å Sveriges vägnar tillkännagiva anslutning till internationella förbundet för hushållsundervis-

ningens befrämjande. Härjämte föreskrev Kungl. Maj:t, att en svensk nationalkommitté för hushållsundervisning skulle bildas, vilken skulle bestå av en av Kungl. Maj:t utsedd ordförande samt fyra ledamöter, utsedda av svenska skolkökslärarinnornas förening, svenska lanthushållslärarinnornas förening, Sveriges hemkonsulenters förening och de till svenska yrkesskolföreningen anslutna lärarinnorna i hushållsgöromål. Vidare tilldelades nationalkommittén 500 kronor för bestridande av årsavgiften till förbundet samt för kommitténs utgifter i övrigt under budgetåret 1947/48. Sedan kommittén, med förmälan att kommittén planerade en internationell kongress i Stockholm under tiden den 22—27 augusti 1949, gjort framställning om bidrag till kommitténs verksamhet för budgetåret 1948/49, beviljade Kungl. Maj:t den 2 juli 1948 kommittén 1 000 kronor till bestridande av årsavgiften och till kommitténs utgifter i övrigt för sistnämnda budgetår.

Nationalkommittén har i sin framställning om bidrag för förberedelserna till kongressen upplyst, att kongressen anordnades i samarbete med förbundet. Riksdagshuset komme att upplåtas för kongressen. För den svenska hushållsundervisningen torde kongressen komma att bli av stort värde, icke minst genom möjligheterna att komma i kontakt med andra länders hushållsundervisning.

Enligt vid framställningen fogad kostnadsberäkning uppskattas kostnaderna för kongressen till 70 000 kronor. Såsom inkomster upptagas deltagaravgifter (350 à 100 kronor =) 35 000 kronor, beräknade gåvor 5 000 kronor och statsbidrag 30 000 kronor.

Skolöverstyrelsen har tillstyrkt framställningen och bland annat anfört. Den senaste kongressen för hushållsundervisningens befrämjande hade hållits år 1939 i Köpenhamn. För de svenska hushållslärarinnorna skulle det bli synnerligen betydelsefullt att komma i förbindelse med andra länders hushållslärarinnor. Ett internationellt utbyte av erfarenheter vore särskilt motiverat i fråga om bristhushållningen. Vad anginge kostnadsberäkningen ville överstyrelsen framhålla, att posten trycksaker (20 000 kronor), vilken kunde synas hög, förklarades med att förhandlingarna och de viktigaste anförandena skulle utgivas i en flerspråkig skrift.

Internationella läroverks- och folkskollärarmötet. Den svenska kommittén för det internationella läroverks- och folkskollärarmötet i Stockholm 1949 har hemställt, att för nästa budgetår måtte för kongressens anordnande anvisas ett statsanslag av 23 000 kronor. Av framställningen inhämtas:

Sedan länge finnes en internationell federation av lärare inom den högre undervisningen, Fédération internationale des professeurs de l'enseignement secondaire officiel (Fipeso) och en internationell folkskolläraryfederation, International federation of teachers' associations (Ifa). Till dessa federationer äro anslutna nationella lärarorganisationer från flera europeiska och några utomeuropeiska länder, från Sverige sålunda Läroverkslärarnas riksförbund

samt Flick- och samskolelärarnas riksförbund till Fipeso ävensom Federationen Sveriges allmänna folkskolläraryörening till Ifta. År 1947 höllo båda de internationella federationerna samtidigt kongress i Edinburgh, varvid en samarbetskommitté tillsattes. Samarbete sker även med vissa amerikanska organisationer.

Det har länge varit ett önskemål bland Fipesos och Iftas medlemmar, att vårt land skulle åtaga sig organiserandet av en kongress. Fipeso har icke haft någon kongress här, medan Iftas kongress år 1931 var förlagd till Stockholm. Vid årets delegerademöte och kongress i Interlaken ansågo sig också de svenska delegaterna icke kunna underlåta att inbjuda federationerna att hålla nästa kongress i Stockholm i augusti 1949.

Inom federationerna följes en viss tradition, icke helt densamma i båda fallen, med avseende på kongresslandets skyldighet att mottaga delegater samt representativa anordningar m. m. Detta gör anordnandet av kongressen förenat med betydande kostnader, ehuru kongressen i fråga om deltagarantal icke brukar vara av särskilt stor omfattning. Några deltagaravgifter erläggas icke. Kommittén räknar med ett sammanlagt deltagarantal av 200—300. Kongressen har tänkts förlagd till första veckan av augusti och beräknas omfatta 5 dagar.

Vid kongressen kommer bland annat att behandlas den praktiska lärarutbildningen, alltså en för vårt land i hög grad aktuell fråga. Även läroverkslärarnas teoretiska fortbildning kommer att bli föremål för överläggning.

För att kongressen skall kunna anordnas erfordras anslag av statsmedel. Preliminärt har kommittén beräknat kostnaderna för kongressen till 23 000 kronor. Kommittén anser sig böra framhålla, att då dessa kongresser varit förlagda till andra länder, den största gästfrihet visats kongressdeltagarna. Till mottagningar, fester, utflykter och visningar har kommittén därför beräknat ett jämförelsevis högt belopp, 5 800 kronor.

Internationella ornitologkongressen. *Sveriges ornitologiska förening* har anhängit om statsbidrag av dels 25 000 kronor under budgetåret 1949/50 för organiserande och genomförande av denna kongress, dels 15 000 kronor under budgetåret 1950/51 för tryckning av kongressförhandlingar. Föreningen har anført i huvudsak följande.

Föreningen har anmodats att organisera den tionde internationella ornitologkongressen. Det anses angeläget, att Sverige tager initiativ till att fullständigt återknyta de internationella förbindelserna på detta område.

Den planerade kongressen är avsedd att hållas i Uppsala i veckan omkring den 10 juni. Antalet deltagare beräknas till 400.

Föreningen ämnar i samband med kongressen ordna exkursioner under sakkunnig ledning till olika delar av landet, i första hand för utlänningarna; härom ha också livliga önskemål uttalats från utlandet. Vissa exkursioner skulle upprepas, så att tidigare ankommande deltagare kunna medfölja flera exkursioner efter varandra. Före kongressen skulle exkursionerna förläggas i huvudsak till Skåne, Öland och Gotland, efter kongressen till Jämtland och Lappland, eventuellt återigen Gotland. Färdledarna måste erhålla fria resor och dagtraktamenten. På grund av språksvårigheter måste ibland två ledare medfölja. I några fall torde färdledarna behöva i förväg göra rekognosceringsresor.

Av utgifterna för kongressen beräknas 40 000 kronor skola täckas av statsmedel. Avsikten är att av varje deltagare upptaga en kongressavgift av 25

kronor, vilken skulle täcka utgifterna för kongressmärken, exkursioner till Hjälstaviken, Linnés Hammarby och eventuellt Stockholms skärgård m. m.

Departementschefen. Den återhållsamhet i fråga om statsutgifterna, som nödvändiggöres av det ekonomiska läget, framtvingar en relativt kraftig beskärning av de föreliggande framställningarna om statsbidrag till ifrågavarande internationella kongresser. I och för sig synas samtliga dessa förtjäna stöd från det allmännas sida i form av statsbidrag. Å andra sidan synes en granskning av de ekonomiska kalkylerna för varje enskild kongress ge vid handen, att de borde kunna med framgång genomföras även efter den beskärning av de begärda understödsbeloppen, som jag anser mig böra vidtaga. I vissa fall synes nämligen en höjning av kongressavgifterna kunna övervägas, i andra fall böra utgifterna kunna begränsas och i åtminstone något fall borde det kunna vara möjligt att utverka bidrag från enskilt håll.

Vid anmälan av frågan om anslag för innevarande budgetår till sjunde botaniska kongressen år 1950 anförde jag, att de beräknade kostnaderna för kongressen visserligen vore påfallande stora men att jag likväl icke ansett mig kunna rikta någon erinran mot arbetets planläggning. Jag förutsatte dock, att kongressens organisationskommitté under förberedelsearbetets fortgång tillvaratoge alla möjligheter att bringa ned kostnaderna. Jag förklarade mig icke beredd att då taga ställning till frågan, om staten borde bidraga med hela det begärda beloppet. För innevarande budgetår har för kongressens anordnande beviljats ett statsbidrag av 34 500 kronor. Kommittén har nu hemställt om ytterligare statsanslag av 88 000 kronor, varav 61 000 kronor för nästa budgetår. Jag nödgas emellertid förutsätta, att anspråken på ytterligare statsbidrag begränsas till sammanlagt omkring 50 000 kronor. Härav torde för budgetåret 1949/50 böra anvisas 25 000 kronor.

För internationella förbundets för hushållsundervisningens befrämjande kongress i Stockholm år 1949 har begärts ett statsbidrag av 30 000 kronor. Jag tillstyrker, att 20 000 kronor anvisas för detta ändamål.

För anordnande av de internationella läroverks- och folkskolläraryrkeskongressernas kongress i Stockholm år 1949 torde ett statsbidragsbelopp av 15 000 kronor böra anvisas.

Slutligen förordar jag, att till anordnande av tionde internationella ornitologkongressen i Uppsala år 1950 för nästa budgetår anvisas ett bidrag å likaledes 15 000 kronor. Till frågan om anvisande av ytterligare 15 000 kronor för budgetåret 1950/51 är jag icke beredd att nu taga ställning.

Jag tillstyrker alltså, att för nästa budgetår anvisas (25 000 + 20 000 + 15 000 + 15 000 =) 75 000 kronor och hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att såsom *Bidrag till bestridande av kostnader för vissa internationella kongresser i Sverige* för budgetåret 1949/50 anvisa ett reservationsanslag av 75 000 kronor.

[369.] **16. Bidrag till svenskt deltagande i sjätte nordiska yrkesskolmötet i Reykjavik år 1949.** Överstyrelsen för yrkesutbildning har hemställt om ett anslag av 45 000 kronor till svenskt deltagande i sjätte nordiska yrkesskolmötet i Reykjavik sommaren 1949.

Statsbidrag har tidigare beviljats för enahanda ändamål. Sålunda anvisades för svenskt deltagande i fjärde yrkesskolmötet i Helsingfors år 1939 för budgetåret 1939/40 10 000 kronor, varav huvuddelen avsåg resebidrag till svenska yrkeslärare. Vidare beviljades för budgetåret 1946/47 såsom bidrag till bestridande av vissa kostnader för femte nordiska yrkesskolmötet i Stockholm år 1946 ett anslag av 42 000 kronor, av vilket 6 000 kronor belöpte på resebidrag åt i mötet deltagande svenska yrkeslärare.

Överstyrelsen framhåller, att något i detalj utformat program för mötet ännu icke föreläge, men med hänsyn till storleken av det för svenskt deltagande erforderliga anslaget hade överstyrelsen redan nu ansett sig böra göra framställning härom. Överstyrelsen anser det vara av största betydelse, att svenskt deltagande i mötet möjliggöres. Det utbyte av erfarenheter, som därvid kunde ske, vore av stort värde. Utan tillräckligt statsunderstöd kunde emellertid, med hänsyn till de härmed i detta fall förbundna avsevärda kostnaderna, deltagandet från svensk sida icke få önskvärd omfattning. I samband med mötet torde, yttrar överstyrelsen vidare, även — liksom tidigare skett — komma att anordnas en utställning av undervisningsmateriel m. m. från de olika länderna. Deltagande i denna från svensk sida medför kostnader, som väl icke ännu kunde närmare angivas men dock syntes kunna beräknas till inemot 5 000 kronor. För svensk representation vid mötet och till resebidrag åt yrkeslärare, som önska deltaga, syntes vidare böra beräknas 40 000 kronor, att disponeras enligt de närmare bestämmelser, Kungl. Maj:t kunde komma att föreskriva.

Departementschefen. I likhet med vad tidigare skett, bör statsanslag beviljas till bestridande av kostnader för svenskt deltagande i det sjätte nordiska yrkesskolmötet år 1949. Mötets förläggande till Reykjavik medför givetvis ovanligt stora resekostnader. Jag anser mig likväl icke kunna tillstyrka, att för ändamålet anvisas högre anslag än 25 000 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att efter förslag av överstyrelsen meddela bestämmelser om grunderna för resebidrag åt yrkeslärare för deltagande i mötet och om anslagets disposition i övrigt. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till svenskt deltagande i sjätte nordiska yrkesskolmötet i Reykjavik år 1949* för budgetåret 1949/50 anvisa ett reservationsanslag av 25 000 kronor.

[370.] **17. Kommittéer och utredningar genom sakkunniga.** Till detta ändamål anvisades för budgetåret 1947/48 anslag å sammanlagt 1 100 000 kronor. Medelsåtgången under samma budgetår uppgick till i runt tal

1 062 800 kronor. Reservationen å anslaget utgjorde vid ingången av innevarande budgetår omkring 74 900 kronor. För sistnämnda budgetår är förevarande anslag uppfört med 790 000 kronor. Beträffande under år 1948 verksamma kommittéer och kostnaderna för desamma hänvisar jag till årets riksdagsberättelse. Då kommittékostnaderna även för de närmast följande åren torde komma att bli avsevärda, anser jag mig icke kunna förorda, att förevarande anslag beräknas till lägre belopp än 800 000 kronor för nästa budgetår. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kommittéer och utredningar genom sakkunniga*
för budgetåret 1949/50 anvisa ett reservationsanslag av
800 000 kronor.

[371.] **18. Extra utgifter.** Detta reservationsanslag, som nu är upptaget med 175 000 kronor, torde för nästa budgetår böra uppföras med oförändrat belopp. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Extra utgifter* för budgetåret 1949/50 anvisa ett
reservationsanslag av 175 000 kronor.

[372.] **19. Dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst.**

	Anslag	Nettoutgift
1947/48	700 000	892 921
1948/49 (statsliggaren sid. 706)	900 000	
1949/50 (förslag)	900 000	

Detta förslagsanslag torde för nästa budgetår böra uppföras med oförändrat belopp. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens*
tjänst för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag
av 900 000 kronor.

[373.] **20. Dyrtidstillägg åt lärare vid vissa statsunderstödda undervisnings- m. fl. anstalter.**

	Anslag	Nettoutgift
1947/48	1 100 000	1 153 546
1948/49 (statsliggaren sid. 707)	1 100 000	
1949/50 (förslag)	1 150 000	

Jag förordar, att detta förslagsanslag uppräknas med 50 000 kronor till 1 150 000 kronor och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Dyrtidstillägg åt lärare vid vissa statsunderstödda*
undervisnings- m. fl. anstalter för budgetåret 1949/50 an-
visa ett förslagsanslag av 1 150 000 kronor.

[374.] **21. Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst.** Barntilläggen utgå övergångsvis för barn intill 16 års ålder och komma således att successivt upphöra. Med hänsyn till belastningssiffrorna för de senaste budgetåren synes anslaget för nästa budgetår likväl icke böra minskas utan uppföras med oförändrat belopp. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 130 000 kronor.

[375.] **22. Barntillägg åt vissa lärare vid högre kommunala skolor.** Detta anslag, som nu är uppfört med 20 000 kronor, torde i enlighet med av skolöverstyrelsen framlagt förslag för nästa budgetår böra minskas till 10 000 kronor. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Barntillägg åt vissa lärare vid högre kommunala skolor* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 10 000 kronor.

[376.] **23. Kristillägg. 24. Provisoriskt lönetillägg.** För innevarande budgetår är vartdera anslaget uppfört med 2 000 000 kronor. I enlighet med vad chefen för finansdepartementet anfört under rubriken »För flera huvudtitlar gemensamma frågor» torde anslagen böra i riksstatsförslaget uppföras med preliminärt beräknade belopp. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, beräkna för budgetåret 1949/50

a) till *Kristillägg* ett förslagsanslag av 2 000 000 kronor;

b) till *Provisoriskt lönetillägg* ett förslagsanslag av 2 400 000 kronor.

[377.] **25. Reglering av vissa kursförluster.** Detta anslag är nu uppfört med ett nominellt belopp av 100 kronor. Anslaget avser reglering av kursförluster för lärarpersonalen vid statsunderstödda svenska skolor i länder, vilkas valuta bibehållits i guldpäritet. Säkra hållpunkter för bedömande av medelsbehovet för nästa budgetår föreligga icke. Med hänsyn härtill och till att anslaget icke belastats med några utgifter under budgetåret 1947/48, torde detsamma lämpligen böra även för nästa budgetår uppföras med ett nominellt belopp av 100 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Reglering av vissa kursförluster* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 100 kronor.

Huvudtitelns slutsumma, i den av 1948 års riksdag		
godkända riksstaten utgörande	kronor	506 271 600
skulle vid bifall till de av mig framställda förslagen för		
budgetåret 1949/50 komma att uppgå till	»	518 677 900
innebärande en höjning med	»	12 406 300

Vad föredragandena sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:

Inga Bäcklin.

REGISTER

till

Åttonde huvudtiteln för budgetåret 1949/50.

A. Ecklesiastikdepartementet.

Sid.		Kronor
	Ecklesiastikdepartementet	
1.	Avlöningar	683 000
3.	Omkostnader	75 000
	Säger för ecklesiastikdepartementet	758 000

B. Arkiv, bibliotek och museer.

	Riksarkivet:	
5.	Avlöningar	519 500
9.	Omkostnader	75 800
10.	Inköp av arkivalier och tryckta arbeten	9 000
	Lands- och länsarkiven:	
10.	Avlöningar	407 000
12.	Omkostnader	65 600
13.	Inköp av arkivalier och tryckta arbeten	4 100
13.	Bokbindning och konservering av arkivalier	10 400
	Kungl. biblioteket:	
14.	Avlöningar	531 000
17.	Omkostnader	93 500
18.	Bokinköp och bokbindning	130 000
18.	Anskaffande av viss utländsk litteratur	20 000
	Stifts- och landsbiblioteken:	
19.	Avlöningar	85 600
20.	Omkostnader	2 500
20.	Bokinköp och bokbindning m. m.	20 000
21.	Bidrag till pedagogiska biblioteket	32 700
	Nationalmuseet:	
24.	Avlöningar	480 000
26.	Omkostnader	81 000
27.	Underhåll och ökande av samlingarna	90 600
28.	Vandringstutställningar	2 500
28.	Inköp av konst för deposition	40 000
	Livruskammaren:	
28.	Avlöningar	118 300
29.	Omkostnader	17 100
	Naturhistoriska riksmuseet:	
30.	Avlöningar	665 000
32.	Omkostnader	92 000
32.	Materiel m. m.	148 500
33.	Inredning och utrustning	47 600

Sid.		Kronor
	Statens etnografiska museum:	
34.	Avlöningar	96 500
36.	Omkostnader	36 200
36.	Underhåll och ökande av samlingarna m. m.	5 000
37.	Bidrag till nordiska museet	275 000
37.	Bidrag till kulturhistoriska museet i Lund	49 800
37.	Bidrag till egyptiska museet	24 800
38.	Bidrag till museal vård av Cypernexpeditionens fyndmaterial	27 700
39.	Bidrag till musikhistoriska museet	22 200
41.	Bidrag till Drottningholms teatermuseum	8 800
41.	Bidrag till stiftelsen Thielska galleriet	10 000
41.	Bidrag till svenska skolmuseet	3 500
41.	Bidrag till stiftelsen Carl och Olga Milles' Lidingöhem	15 000
	Säger för arkiv, bibliotek och museer	4 363 800

C. Kyrkliga ändamål.

	Domkapitlen och stiftsnämnderna:	
43.	Avlöningar	516 100
48.	Omkostnader	93 800
50.	Kleresistaten	5 000
51.	Vissa ersättningar till kyrkofonden	5 050 800
51.	Kurser för utbildande av kyrkomusiker m. m.	17 300
53.	Lappmarks ecklesiastikverk	2 900
53.	Stipendier för utbildande vid universitet av präster, förtrogna med finska språket	3 600
53.	Kyrkors underhåll	2 000
54.	Uppgörande av underhålls- och restaureringsförslag för vissa Gotlands-kyrkor	18 000
55.	Ersättningar till kyrkor	65 000
56.	Bestridande i vissa fall med allmänna medel av kostnader, förenade med friköp av lagenheter å kyrklig jord	2 000
56.	Bidrag till stipendier för utbildande av diakoner för kyrklig och social tjänst	10 000
	Säger för kyrkliga ändamål	5 786 500

D. Akademier m. m.

57.	Bidrag till svenska akademien	2 300
	Vetenskapsakademien:	
57.	Bidrag till forskningsinstitutet för experimentell fysik	277 000
57.	Bidrag till vetenskaplig verksamhet i övrigt	22 000
	Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien:	
	Riksantikvarieämbetet och statens historiska museum m. m.:	
58.	Avlöningar	873 000
64.	Omkostnader	154 000
66.	Inredning och utrustning	75 000
68.	Bidrag till avlöning åt landsantikvarier	86 400
	Statens historiska museum m. m.:	
68.	Underhåll och ökande av samlingarna	35 000
	Riksantikvarieämbetet:	
69.	Vård och underhåll av fornlämningar och byggnadsminnesmärken	90 000
70.	Fornminnesinventering	141 600
	Ostasiatiska arkeologiska samlingarna:	
71.	Avlöningar	32 500
72.	Omkostnader	5 900

Sid		Kronor
	Akademien för de fria konsterna med konsthögskolan:	
72.	Avlöningar	250 600
73.	Omkostnader	61 800
73.	Undervisningsmateriel m. m.	37 000
74.	Stipendier m. m.	14 500
	Musikaliska akademien med musikhögskolan:	
75.	Avlöningar	496 000
77.	Omkostnader	31 900
77.	Inköp och bindning av böcker och musikalier samt underhåll och vård av instrument	22 000
78.	Inköp av instrument m. m.	10 000
79.	Stipendier m. m.	20 000
79.	Statens konstråd	10 500
	Säger för akademier m. m.	2 749 000

E. Universiteten, den medicinska undervisningen m. m.

	Universitetskanslersämbetet:	
81.	Avlöningar	93 000
81.	Omkostnader	4 600
	Uppsala universitet:	
81.	Avlöningar	*5 113 000
82.	Omkostnader	538 000
82.	Materiel m. m.	*1 235 000
83.	Bokinköp och bokbindning för universitetsbiblioteket	270 000
84.	Utrustning för kemiska och biokemiska institutionerna m. m.	500 000
85.	Engångsanslag för vissa vetenskapliga institutioner	78 000
	Lunds universitet:	
88.	Avlöningar	*4 561 600
88.	Omkostnader	311 000
90.	Materiel m. m.	*1 000 000
90.	Bokinköp och bokbindning för universitetsbiblioteket	260 000
90.	Engångsanslag till vissa vetenskapliga institutioner	120 000
	Karolinska mediko-kirurgiska institutet:	
96.	Avlöningar	*2 007 000
96.	Omkostnader	220 000
97.	Materiel m. m.	725 000
98.	Bokinköp och bokbindning för biblioteket	40 000
99.	Engångsanslag för vissa institutioner	70 000
	Medicinska högskolan i Göteborg:	
101.	Avlöningar	223 000
107.	Omkostnader	10 800
108.	Materiel m. m.	35 000
108.	Utrustning	730 000
110.	Bokinköp och bokbindning	65 000
112.	Bidrag till Göteborgs stad för verksamheten vid högskolans bibliotek	22 000
	Organisationskommittén:	
113.	Förvaltningskostnader m. m.	50 000
113.	Bidrag till Stockholms högskola	*1 500 000
114.	Bidrag till Göteborgs högskola	*300 000
	Tandläkarhögskolan i Stockholm:	
115.	Avlöningar	1 437 000
124.	Omkostnader	384 000
125.	Nyanskaffning och underhåll av utrustning	226 000

* Beräknat belopp.

sid.		Kronor
	Tandläkarhögskolan i Malmö:	
126.	Avlöningar	*1 400 000
126.	Omkostnader	433 000
129.	Bokinköp och bokbindning m. m.	10 000
130.	Nyanskaffning och underhåll av utrustning	20 000
	Tandläkarhögskolorna:	
130.	Bidrag till elever för anskaffande av instrument	220 000
130.	Anordnande av utbildning för tandtekniker och tandsköterskor	150 000
132.	Stipendier åt elever vid tandtekniker- och tandsköterskeskolor	50 000
	Gemensamma universitetsändamål:	
133.	Ersättning åt överläkare vid vissa epidemisjukhus för klinisk undervisning i epidemiologi åt medicine kandidater	12 600
133.	Kurser i krigskirurgi m. m.	7 500
133.	Ersättning åt vissa opponenter vid disputationer	15 000
134.	Naturastipendier åt studerande vid universiteten och vissa högskolor	310 000
134.	Bidrag till tryckning av doktorsavhandlingar	230 000
134.	Stipendier för framjande av högre vetenskapliga studier	1 345 000
136.	Forskarstipendier för docenter vid universiteten i Uppsala och Lund samt karolinska mediko-kirurgiska institutet	114 800
136.	Resestipendier åt ordinarie lärare m. fl.	70 000
137.	Gästforelasningar	62 500
137.	Bidrag till tryckning av rättsvetenskapliga arbeten	15 000
137.	Bidrag till framjande av medicinsk forskning vid universiteten m. fl. läroanstalter	512 000
	Rasbiologiska institutet:	
138.	Avlöningar	66 500
139.	Omkostnader	11 200
139.	Materiel m. m.	35 000
	Farmaceutiska institutet:	
140.	Avlöningar	172 000
142.	Omkostnader	24 000
142.	Materiel m. m.	12 500
	Ortnamnskommissionen:	
142.	Avlöningar	77 700
143.	Omkostnader	18 600
144.	Insamling och bearbetning av vetenskapligt material	32 000
144.	Bidrag till sammanslutningar, som bedriva ortnamnsundersökningar	6 000
	Landsmålsarkiven:	
145.	Avlöningar	191 500
146.	Omkostnader	17 000
146.	Insamling och bearbetning av vetenskapligt material	63 300
147.	Bidrag till dialektforskningar vid institutet för ortnamns- och dialektforskning vid Göteborgs högskola	6 700
148.	Bidrag till institutet för folkminnesforskning vid Göteborgs högskola	15 700
148.	Ersättning åt sakkunniga i befordringsärenden vid universiteteten m. m.	60 000
150.	Bidrag till instituten för socialpolitisk och kommunal utbildning och forskning	410 500
151.	Kurser för fortsatt utbildning av befattningshavare i kommunal och social tjänst	10 000
151.	Fortsättnings- och repetitionskurser för läkare	20 000
152.	Kostnader för statlig kreditgaranti för vissa studielån	50 000
152.	Bidrag till Sveriges förenade studentkårer för redigering av ett register över vissa licentiat- och doktorsavhandlingar	2 000
153.	Bidrag till föreningen kursverksamheten vid Stockholms högskola	20 000
154.	Kurser för utbildande av laboratoriebiträden	10 000
154.	Bidrag till viss akademisk undervisning i statskunskap	12 000

Säger för universiteten, den medicinska undervisningen m. m. 28 450 600

* Beräknat belopp.

Sid.

Kronor

F. Tekniska högskolor.

Överstyrelsen för de tekniska högskolorna:	
156. Avlöningar	46 300
156. Omkostnader	13 000
Tekniska högskolan i Stockholm:	
156. Avlöningar	*2 800 000
156. Omkostnader	*700 000
156. Materiel m. m.	*1 450 000
157. Bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek	55 000
157. Stipendier	22 000
157. Inredning och utrustning av nya lokaler	1 300 000
157. Fortsättningskurs i stadsbyggnad	7 000
Chalmers tekniska högskola:	
159. Avlöningar	1 534 000
173. Omkostnader	320 000
176. Materiel m. m.	750 000
176. Bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek	50 000
177. Stipendier	11 000
177. Inredning och utrustning av nya lokaler	65 000
Gemensamma andamål vid de tekniska högskolorna:	
178. Stipendier för framjande av högre tekniska studier	60 000
178. Bidrag till tryckning av doktorsavhandlingar	11 000
179. Ersättning åt sakkunniga i befordringsärenden	30 000
180. Resestipendier åt lärare m. fl.	56 000
Säger för tekniska högskolor	9 280 300

G. Skolöverstyrelsen.

Skolöverstyrelsen:	
181. Avlöningar	1 751 000
186. Omkostnader	357 500
187. Försöksverksamhet m. m.	50 000
Säger för skolöverstyrelsen	2 158 500

H. Allmänna läroverken m. m.

Allmänna läroverken:	
190. Avlöningar	*60 000 000
190. Omkostnader	279 000
193. Bokinköp och bokbindning	138 000
193. Bidrag till ljus- och vedkassorna	1 500 000
194. Ersättning för djäknepenningar m. m.	8 500
194. Arvoden åt lärarkandidater under provårstjänstgöring	320 000
194. Bidrag till direktionen över Stockholms stads undervisningsverk	14 100
Kommunala läroverk:	
196. Understöd åt vissa kommunala gymnasier m. m.	330 000
197. Bidrag till kommunala flickskolor	7 760 000
197. Bidrag till kommunala mellanskolor	2 000 000
197. Bidrag till praktiska mellanskolor	4 300 000
199. Bidrag till hälsovården vid vissa högre kommunala skolor	70 000
Privatläroverk:	
200. Bidrag till högre goss- och samskolor	880 500
201. Bidrag till högre flickskolor	278 900
201. Bidrag till enskilda mellanskolor	68 600
201. Bidrag till Höglandsskolan i Stockholm	50 000

* Beräknat belopp.

sid.	Kronor
202. Bidrag till Franska skolan i Stockholm	50 000
203. Bidrag till de statsunderstödda enskilda läroanstalternas vikariatskassa	3 800
203. Ersättning åt vissa lärarinnor vid statsunderstödda enskilda läroanstalter	12 000
Statens skolköksseminarium och hushållsskola:	
203. Avlöningar	114 000
204. Omkostnader	26 000
205. Stipendier	3 000
205. Understöd åt vissa anstalter för utbildande av lärarinnor i kvinnlig slöjd	33 300
206. Bidrag till fackskolan för huslig ekonomi i Uppsala	140 000
207. Understöd till utbildningskurser för lärarinnor i hushållsgöromål	18 900
208. Särskilt lönetillägg åt lärare vid statsunderstödda enskilda läroanstalter	475 000
208. Lärobokenämnden	31 000
209. Centralnämnden för skolungdomsutbytet med utlandet	15 000
209. Intagningsnämnder vid vissa allmänna läroverk m. fl. läroanstalter	2 000
209. Fortbildningskurser i hygien för lärare, skolläkare och skolsköterskor	25 000
210. Kurser för lärare vid de allmänna läroverken m. fl. läroanstalter	16 500
211. Fortbildningskurser för folkskollärare och övningslärare	48 000
212. Spsåkassistentverksamhet vid högre läroanstalter	60 000
212. Rerestipendier åt lärare vid de allmänna läroverken m. fl. läroanstalter	50 000
Psykologisk-pedagogiska institutet:	
213. Avlöningar	15 000
214. Omkostnader	7 100
214. Undersökningar och kurser	65 000
214. Vissa kostnader för student- och realexamina	446 000
218. Stipendier åt lärjungar vid högre läroanstalter	9 800 000
221. Stipendier för studier genom korrespondens och vid enskilda realskolor med kombinerad undervisning	100
222. Bidrag till inrättande av skolhem för lärjungar vid högre läroanstalter	500 000
222. Bidrag till avlönande av föreståndare vid skolhem för lärjungar vid högre läroanstalter	30 000
Säger för allmänna läroverken m. m. 89 984 300	

I. Folkundervisningen.

Anstalter för lärarutbildning m. m.

Folkskoleseminarierna:	
223. Avlöningar	8 300 000
232. Omkostnader	906 000
234. Materiel, böcker m. m.	270 000
235. Utrustning	400 000
Småskoleseminarierna:	
235. Avlöningar	2 495 000
241. Omkostnader	291 000
243. Materiel, böcker m. m.	64 000
243. Utrustning	150 000
244. Bidrag till August Abrahamsons stiftelse för slöjdlärarutbildning	14 300
245. Fortbildningskurser för lärare vid egentliga folkskolor och småskolor	30 000
245. Fortbildningskurs för föreståndarinnor och biträdande föreståndarinnor vid skolhem och arbetsstugor	8 000
246. Resestipendier åt lärare vid vissa till folkundervisningen hörande läroanstalter	25 000
247. Stipendier åt folkskollärare för vinnande av behörighet att undervisa i engelska	100 000
247. Bidrag till Ericastiftelsen	35 000

sid.

Kronor

Folkskolinspektionen.

Folkskolinspektionen:

248.	Avlöningar	*1 050 000
248.	Omkostnader	*300 000

Skolmältider.

248.	Bidrag till anordnande av skolmältider	14 000 000
250.	Bidrag till anskaffande av inventarier för skolmältider	600 000
250.	Kurser för utbildande av personal för skolmältider	82 500

Folkskoleväsendet.

Folkskolor m. m.:

251.	Bidrag till avlöning åt lärare vid folkskolor	216 600 000
254.	Bidrag till hälsovården vid folk- och småskolor	820 000
255.	Resekostnadsersättningar åt skolläkare vid folk- och småskolor	75 000
256.	Bidrag till avlöning åt lärare i slöjd vid folkskolor, mindre folkskolor eller särskilda slöjdsbarn	4 350 000
257.	Bidrag till avlöning åt lärarinnor i hushållsgöromål vid egentliga folkskolor m. m.	425 000
257.	Bidrag till avlöning åt lärare för vid statsunderstödda sjukvårdsanstalter och vid vissa barnhem intagna barn i skolåldern	440 000
257.	Folkundervisningens befrämjande i rikets nordligaste gränssorter m. m.	300 000
257.	Bidrag till avlöning åt föreståndarinnor och biträdande föreståndarinnor vid skolhem och arbetsstugor	625 000
258.	Understöd åt vissa lärarinnor, som på grund av folkskoleväsendets organisation förlorat sin anställning	5 100
258.	Bidrag till inackordering av skolbarn i skolhem, arbetsstugor eller enskilda hem	2 250 000
258.	Bidrag till anordnande av skolskjutsar för skolpliktiga barn	9 000 000
259.	Bidrag till kostnaderna för tillhandahållande av fria läroböcker m. m.	5 950 000
259.	Bidrag till vissa byggnadsarbeten	22 000 000
259.	Bidrag till vissa fullbordade byggnadsarbeten	2 200 000
261.	Byggnadsbidrag för vissa äldre undervisningslokaler	900 000
261.	Hyresbidrag för undervisningslokaler m. m.	625 000
261.	Bidrag till undervisningsmateriel	2 800 000
262.	Byggnadsbidrag till tjänstebostäder	2 000 000
262.	Övergångsbidrag till tjänstebostäder	450 000
265.	Bidrag till Skytteanska skolan i Tärna	21 900
265.	Anordnande av kombinerad korrespondens- och radioundervisning	145 000
265.	Handledning vid kombinerad korrespondens- och radioundervisning	340 000

Nomadskolor:

271.	Avlöningar	449 300
273.	Omkostnader	247 100
274.	Fortsättningsskolundervisning för nomadbarn	26 100

Fortsättningsskolor:

275.	Bidrag till avlöning åt lärare	3 200 000
275.	Bidrag till centralisering av fortsättningsskoleväsendet	600 000

Högre folkskolor och folkhögskolor.

Högre folkskolor:

276.	Understöd	1 750 000
276.	Bidrag till arvoden åt skolläkare m. m.	5 000

Folkhögskolor:

277.	Understöd	3 420 000
278.	Bidrag till arvoden åt skolläkare	15 000
278.	Forberedande samhällsvetenskapliga kurser	39 000
278.	Stipendier åt elever	2 000 000
279.	Understöd för utbildning av lärare	4 000

• Beräknat belopp.

sid.		Kronor
<i>Abnormundervisningen.</i>		
	Läroanstalter för blinda:	
280.	Avlöningar	613 000
282.	Omkostnader	228 800
	Vårdanstalten i Lund för blinda med komplicerat lyte:	
284.	Avlöningar	415 000
285.	Omkostnader	123 500
286.	Skrivmaskiner åt avgående blindskolelever	12 700
287.	Resor för blindskolelever jämte åtföljande vårdare	22 000
287.	Arvoden åt blivande blindlärare	8 000
287.	Tryckning av blindskrifter	10 000
	Dövstumskolorna:	
287.	Avlöningar	2 190 000
294.	Omkostnader	925 000
297.	Engångsanskaffning av utrustning m. m.	185 000
300.	Resor för dövstumskolelever jämte åtföljande vårdare	45 000
300.	Stipendier åt vissa fortsättningskolpliktiga elever	8 000
300.	Arvoden åt blivande dövstumslärare	75 000
304.	Bidrag till förskolor och skolhem för dövstamma barn	46 000
304.	Bidrag till föreläsningsverksamhet m. m. för dövstamma	7 000
	Dövstumpräster och dövstumkonsulenter:	
305.	Avlöningar	65 900
305.	Omkostnader	24 300
306.	Bidrag till tidning för dövstamma	1 000
306.	Bidrag till Hörselframjandet för kursverksamhet	14 000
Säger för folkundervisningen		318 217 500

J. Yrkesundervisningen.

	Överstyrelsen för yrkesutbildning:	
308.	Avlöningar	*800 000
308.	Omkostnader	*100 000
	Högre tekniska läroverk:	
308.	Avlöningar	3 800 000
321.	Omkostnader	375 000
322.	Materiel, böcker m. m.	342 600
323.	Laboratorieutrustning m. m. för högre tekniska läroverket i Stockholm	180 000
324.	Stipendier	30 000
324.	Föreläsningar och fortbildningskurser	21 000
	Konstfackskolan:	
324.	Avlöningar	555 000
328.	Omkostnader	58 800
329.	Undervisningsmateriel m. m.	86 700
330.	Understöd åt handelsgymnasier	680 000
333.	Anordnande av handelsgymnasieexamen för lärjungar från enskild undervisning	10 000
	Kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning:	
334.	Understöd åt kommunala anstalter för yrkesundervisning	5 000 000
335.	Understöd åt enskilda anstalter för yrkesundervisning	930 000
336.	Bidrag till inrättande av centrala verkstadsskolor m. m.	2 000 000
337.	Bidrag till driften av centrala verkstadsskolor	2 830 000
338.	Understöd åt verkstadsskolor för viss arbetslös ungdom	105 000

* Beräknat belopp.

Sid.	Kronor
339.	Bidrag till inrättande av flygmekanikeravdelningar 100
340.	Bidrag till driften av flygmekanikerskolan i Molndal 230 000
340.	Bidrag till inrättande av sjömansskolor 150 000
340.	Bidrag till driften av sjömansskolor 100 000
341.	Bidrag till anordnande av kurser för utbildning av elektriska installatörer 60 000
342.	Stipendier åt elever 5 200 000
Särskilda anstalter för yrkesundervisning:	
342.	Bidrag till grafiska institutet 3 600
343.	Bidrag till bergsskolan i Filipstad m. m. 44 700
343.	Bidrag till textilinstitutet i Borås 62 500
345.	Bidrag till Lønnings textilt tekniska institut i Norrköping 33 000
345.	Yrkesutbildningskurser för arbetslösa m. m. 1 150 000
346.	Beframjande av praktisk larlingsutbildning hos hantverksmästare 223 000
346.	Bidrag till kostnader för granskning av utforda gesallprov 4 000
347.	Resestipendier för yrkesutbildning 40 000
347.	Utbildning av lärare vid yrkesundervisningen *150 000
347.	Resestipendier åt lärare vid yrkesundervisningen 10 000
348.	Bidrag till vissa kurser i cement- och betongteknik 13 700
Säger för yrkesundervisningen 25 378 700	

K. Folkbildningsåtgärder i övrigt m. m.

349.	Understöd åt folkbiblioteksvasendet	3 300 000
351.	Inbindning av dansk bokgåva	26 000
352.	Anskaffande av fasta fartygsbibliotek	10 000
352.	Bidrag till bildningsverksamhet bland sjöman	5 000
352.	Understöd åt anstalter och föreningar, som anordna populärvetenskapliga föreläsningar	480 500
355.	Understöd för anordnande av folkbildningskurser m. m.	155 000
356.	Resekostnadsersättning åt föreläsare	110 000
356.	Understöd åt studiecirkelverksamhet	1 200 000
356.	Understöd för anordnande av s. k. universitetscirklar	30 000
356.	Utbildning av studieledare för folkbildningsarbetet m. m.	61 000
357.	Bidrag till inköp av film- och radioapparater för föreläsnings- och studie-lokalerna	30 000
358.	Bidrag till studieförbund för organisations- och administrationskostnader	550 000
360.	Bidrag till verksamheten vid hemgårdar	30 000
360.	Bidrag till verksamheten vid studiehem	30 000
361.	Bidrag till undervisnings- och upplysningsverksamhet m. m. för nykterhetens främjande	489 000
365.	Utbildningskurser i esperanto för lärare	5 000
Folkliga musikskolan i Arvika:		
366.	Understöd	25 000
367.	Stipendier	6 000
Statens studielån:		
367.	Studielånenämnden	85 000
368.	Ersättning till postverket för dess bestyr med statens studielån	13 500
Statens biografbyrå:		
368.	Avlöningar	86 800
369.	Omkostnader	8 000
369.	Bidrag till Samfundet för hembygdsvård	25 000
Säger för folkbildningsåtgärder i övrigt m. m.		6 760 800

* Beräknat belopp.

L. Gymnastiska centralinstitutet m. m.

Gymnastiska centralinstitutet:

370.	Avlöningar	256 000
371.	Omkostnader	73 600
373.	Materiel, böcker m. m.	12 000
373.	Stipendier	3 000
373.	Sarskild undervisning i idrott och gymnastik m. m.	7 500
373.	Bidrag till Stockholms studenters idrottsförening till lokalhyra m. m.	5 500
374.	Undervisning i idrott för högskolestudenter i Stockholm och Göteborg	21 400
374.	Understöd åt svenska Dalcroze-institutet	10 000
Säger för gymnastiska centralinstitutet		389 000

M. Understöd åt vetenskap, vitterhet och konst m. m.

375.	Understöd för utgivande av tidskrifter, lärda verk och läroböcker	200 000
375.	Bidrag till framjande av humanistisk forskning	650 000
Statens medicinska forskningsråd:		
375.	Förvaltningskostnader	91 000
379.	Framjande av medicinsk forskning	1 100 000
Statens naturvetenskapliga forskningsråd:		
380.	Förvaltningskostnader	57 000
380.	Framjande av naturvetenskaplig forskning	1 000 000
381.	Naturvetenskaplig publiceringsverksamhet	300 000
Statens samhällsvetenskapliga forskningsråd:		
381.	Förvaltningskostnader m. m.	20 000
382.	Främjande av samhällsvetenskaplig forskning	300 000
382.	Flyg- och navalmedicinsk forskning	220 00
385.	Atomenergiforskning	1 900 000
385.	Bidrag till Konung Gustaf V:s forskningsinstitut	105 000
386.	Bidrag till medicinska Nobelinstitutets avdelning för biokemi	65 000
386.	Bidrag till Oceanografiska institutet	62 000
387.	Understöd åt inhemska skönlitterära författare av utmärkt förtjänst	75 000
388.	Understöd åt skriftställaren E. H. Thörnberg	3 000
388.	Konstnärlig utsmyckning av statliga byggnader	150 000
388.	Bidrag till samfundet De nio	10 000
389.	Bidrag till vetenskaplig expedition till Antarktis	100 000
Säger för understöd åt vetenskap, vitterhet och konst m. m.		6 408 000

N. Diverse.

Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:

390.	Slottsbyggnadernas delfond	29 000
390.	Byggnadsstyrelsens delfond	7 456 000
390.	Uppsala universitets delfond	627 000
390.	Lunds universitets delfond	658 000
390.	Ersättning till statens domäners fond för upplåten mark	14 500
390.	Planering av allmänna arbeten	100
391.	Sveriges anslutning till vissa internationella vetenskapliga sammanslutningar	12 700
392.	Bidrag till svenska institutet i Rom m. m.	53 700
393.	Hyra för ett arbetsbord vid zoologiska stationen i Neapel	1 800
393.	Skandinavisk bibliotekarie vid nordiska avdelningen av Ste Genevièvebiblioteket i Paris m. m.	4 400
394.	Bidrag till avlöning av föreståndare för svenska studenthemmet i Paris	8 000

Sid.	Kronor
395. Främjande av internationellt kulturellt samarbete	225 000
395. Främjande av nordiskt kulturellt samarbete	237 600
396. Kostnader i samband med Sveriges anslutning till Unesco	*1 000 000
397. Bidrag till bestridande av kostnader för vissa internationella kongresser i Sverige	75 000
401. Bidrag till svenskt deltagande i sjätte nordiska yrkesskolmötet i Reykjavik år 1949	25 000
401. Kommittéer och utredningar genom sakkunniga	800 000
402. Extra utgifter	175 000
402. Dyrtidstillagg åt befattningshavare i statens tjänst	900 000
402. Dyrtidstillagg åt lärare vid vissa statsunderstödda undervisnings m. fl. anstalter	1 150 000
403. Barntillagg åt vissa befattningshavare i statens tjänst	130 000
403. Barntillagg åt vissa lärare vid högre kommunala skolor	10 000
403. Kristillagg	*2 000 000
403. Provisoriskt lönetillagg	*2 400 000
403. Reglering av vissa kursförluster	100
	Säger för diverse 17 992 900
	Summa 518 677 900

* Beraknat belopp.

Bilaga 11 till

1949 års statsverksproposition.

Nionde huvudtiteln.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Drottningholms slott den 3 januari 1949.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, WEIJNE, KOCK, ANDERSSON.

Chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Sträng, anmäler de frågor, som tillhöra regleringen av utgifterna under riksstatens nionde huvudtitel för budgetåret 1949/50, och anför därvid följande.

A. Jordbruksdepartementet.

[1.] 1. Jordbruksdepartementet: Avlöningar.

	Anslag	Nettoutgift
1947/48	461 500	485 724
1948/49 (statsliggaren s. 711) ..	498 000	
1949/50 (förslag)	500 000	

Kungl. Maj:t har för jordbruksdepartementet fastställt dels den 30 juni 1947 personalförteckning, dels ock den 11 juni 1948 följande

Avlöningsstat.

1. Avlöning till departementschefen	kronor	27 600
2. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	»	274 000
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal	»	145 600
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	50 800
Summa kronor		498 000.

Å statssekreteraravdelningen tjänstgöra sedan den 1 juli 1942 såsom biträde åt statssekreteraren en förste och en andre kanslisekreterare samt amanuenspersonal till växlande antal. Denna personal har emellertid visat sig otillräcklig med hänsyn till arbetsbelastningen, och en förstärkning av densamma synes därför nödvändig. Då det i främsta rummet är önskvärt, att statssekreterarens arbetsbörda lättas, synes denna förstärkning — i likhet med vad som i samma syfte skett i flera andra departement — lämpligen böra ske så, att en byråchefstjänst i lönegrad Cr 10 inrättas. Jag förordar alltså, att en dylik tjänst från och med nästa budgetår skall upptagas i personalförteckningen för jordbruksdepartementet.

I övrigt ifrågasätter jag beträffande departementets personal icke någon annan förändring än att antalet amanuenser med hänsyn till den nedgång i antalet ärenden å expeditionschefsavdelningen, som inträtt främst till följd av vidtagna decentraliseringsåtgärder, torde kunna minskas med två. Anmärkas bör emellertid att det är ovisst, huruvida denna nedgång kan väntas bli bestående. Bland annat torde nämligen antalet besvärsärenden från lantbruksorganisationen komma att öka i den mån som arbetet i denna tilltager i omfattning.

Vid bifall till vad jag i det föregående anfört skulle jordbruksdepartementets avlöningsstat för nästa budgetår erhålla följande utseende.

Liksom för innevarande budgetår bör för avlöning till departementschefen upptagas en särskild anslagspost å 27 600 kronor. Ordinarieposten bör i anledning av förslaget att inrätta en byråchefstjänst i lönegrad Cr 10 uppräknas med 17 400 kronor till 291 400 kronor. Med hänsyn till beräknade löneklassförändringar och gällande befordringsgång för amanuens- och biträdespersonal m. m. bör icke-ordinarieposten höjas med 2 000 kronor. Å andra sidan föranleder den ifrågasatta begränsningen av antalet amanuenser, att posten kan minskas med 17 400 kronor. Ifrågavarande post skulle alltså bestämmas till $(145\,600 + 2\,000 - 17\,400 =) 130\,200$ kronor. För rörligt tillägg torde slutligen böra beräknas oförändrat 50 800 kronor. Anslaget skulle följaktligen för nästa budgetår behöva upptagas med $(27\,600 + 291\,400 + 130\,200 + 50\,800 =) 500\,000$ kronor eller 2 000 kronor mer än för innevarande budgetår.

Riksdagens medgivande torde inhämtas till att i personalförteckningen för jordbruksdepartementet vidtages den ändring, som föranledes av det av mig i det föregående framlagda förslaget om inrättande av en byråchefstjänst.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) medgiva att Kungl. Maj:t må vidtaga den ändring i personalförteckningen för jordbruksdepartementet, som föranledes av förut omförmälda förslag om inrättande av en byråchefstjänst;

b) godkänna följande avlöningsstat för jordbruksdepartementet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1949/50:

Avlöningsstat.

1. Avlöning till departementschefen	kronor	27 600
2. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	»	291 400
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal	»	130 200
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	50 800

Summa kronor 500 000;

c) till *Jordbruksdepartementet*: *Avlöningar* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 500 000 kronor.

[2.] 2. Jordbruksdepartementet: Omkostnader.

	Anslag	Nettougift
1947/48	45 000	76 900
1948/49 (statsliggaren s. 711)	46 500	
1949/50 (förslag)	52 500	

Med hänsyn till medelsåtgången anser jag mig böra föreslå, att departementets omkostnadsanslag uppräknas med 6 000 kronor till 52 500 kronor. Av förstnämnda belopp böra 1 000 kronor avses för reseersättningar och 5 000 kronor för expenser. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Jordbruksdepartementet*: *Omkostnader* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 52 500 kronor.

B. Lantbruksstyrelsen m. m.

[3.] 1. *Lantbruksstyrelsen*: *Avlöningar*. För detta ändamål har för innevarande budgetår anvisats ett förslagsanslag av 1 460 000 kronor (prop. nr 149; r. skr. nr 233). Kungl. Maj:t har den 4 juni 1948 för lantbruksstyrelsen fastställt dels personalförteckning (statsliggaren s. 712), dels ock följande

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	715 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	»	14 000
3. Ersättningar till sakkunniga, <i>förslagsvis</i>	»	10 000
4. Ersättningar för byggnadskontroll, <i>förslagsvis</i>	»	70 000
5. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	»	508 000
6. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	143 000

Summa kronor 1 460 000.

I skrivelse den 25 augusti 1948 har *lantbruksstyrelsen* hemställt, att ifrågavarande anslag för nästa budgetår måtte uppföras med ett till 1 545 000 kronor förhöjt belopp. Av det beräknade medelsbehovet avse 736 000 kronor avlöningar till ordinarie tjänstemän, 15 200 kronor arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 10 000 kronor ersättningar till sakkunniga, 70 000 kronor ersättningar för byggnadskontroll, 559 000 kronor avlöningar till övrig icke-ordinarie personal samt 154 800 kronor rörligt tillägg. Beträffande anslagsberäkningen må i övrigt anföras följande.

Ordinarieposten har uppräknats med 21 000 kronor till 736 000 kronor. Förstnämnda belopp utgör skillnaden mellan en ökning å sammanlagt 36 200 kronor och en minskning å 15 200 kronor. Ökningen föranledes till ett belopp av 13 200 kronor av att lantbruksstyrelsen föreslagit inrättande av ytterligare en tjänst såsom förste byråsekreterare i lönegrad Ca 29 å kanslibyrån. Detta förslag har motiverats med att byråns personal, på grund av den ringa tillgången på kvalificerad personal med juridisk-administrativ utbildning å övriga byråer, i mycket stor utsträckning måste anlitas för biträde vid beredning och föredragning av administrativa eller rättsliga ärenden på dessa byråer. I detta sammanhang har styrelsen tillika erinrat om att hos styrelsen finnas — bortsett från vissa tjänster för huvudsakligen kamerala göromål — elva tjänster för befattningshavare med juridisk-administrativ utbildning men att av dessa tjänster blott fyra vore placerade i 29 eller högre lönegrader. Enligt styrelsens mening saknades icke fog för den uppfattningen, att nyssnämnda proportion mellan högre och lägre juristtjänster vore ogynnsam icke minst med hänsyn till berörda personals befordringsutsikter. Detta hade också framhållits vid förhandlingar mellan styrelsen och Sveriges juristförbund rörande befordringsförhållanden för den juridiskt utbildade personalen inom styrelsen. En icke oväsentlig förbättring härutinnan skulle emellertid vinnas, därest den nu föreslagna byråsekreterartjänsten inrättades. Med hänsyn till att förvaltningen av avdikningslånefonden numera överflyttats från statskontoret till lantbruksstyrelsen har styrelsen vidare ansett en revisorstjänst i lönegrad Ca 24 hos statskontoret från och med nästa budgetår böra upptagas å övergångsstat i styrelsens personalförteckning, vilket skulle medföra en anslagsökning med 12 000 kronor. Till återstående del, eller 11 000 kronor, har ökningen av ordinarieposten motiverats med att posten för innevarande budgetår upptagits med nedsatt belopp, enär de vid styrelsens omorganisation nyinrättade tjänsterna antogos icke alla kunna besättas redan den 1 juli 1948. Minskningen av förevarande post med 15 200 kronor beror på att medelsbehovet under posten numera kunnat beräknas mera exakt.

Under arvodesposten har ifrågasatts en höjning med 1 200 kronor till 15 200 kronor. Höjningen avser arvodet till inspektrisen för lanthushållsskolorna, vilket arvode med hänsyn till att detsamma allt sedan dess tillkomst år 1933 utgått med oförändrat belopp uppräknats till 2 400 kronor.

Icke-ordinarieposten har å ena sidan höjts med 80 400 kronor men å andra sidan minskats med 29 400 kronor. Posten har alltså upptagits med 559 000 kronor. Av ökningsbeloppet ha avsetts 10 200 kronor för inrättande av en tjänst såsom byråassistent i lönegrad Ce 24 å undervisningsbyrån, 15 600 kronor för inrättande av två kontorsskrivartjänster i lönegrad Ce 19 å kamerala byrån, 6 600 kronor för inrättande av en kansli-skrivartjänst i lönegrad Ce 15, avsedd för handsekreterare åt generaldirektören, samt 1 300 kronor för ombildning av en skrivbiträdestjänst i lönegrad Ce 6 till en ritbiträdestjänst i lönegrad Ce 11 å planläggningsbyrån.

Till stöd för inrättande av förstnämnda tjänst har anförts, att arbetsbördan å undervisningsbyrån numera nått en sådan omfattning, att byråchefen icke utan eftersättande av andra viktiga uppgifter kunde utöva inspektion av undervisningen i önskvärd utsträckning. På grund härav har styrelsen ansett, att en del av byråchefens arbetsuppgifter borde avlastas genom att till hans förfogande ställdes en kvalificerad befattningshavare med erfarenhet såsom lärare inom lantbruksundervisningen. Denne skulle bereda och handlägga ärenden rörande bland annat statsbidrag till undervisningsanstalterna. I fråga om kontorsskrivartjänsterna har styrelsen anmält, att styrelsen redan nu beslutat inrätta två extra dylika tjänster i stället för att besätta två i personalplanen upptagna amanuensjänster å kameralbyrån. Denna anordning hade vidtagits med hänsyn till arten av de göromål, som borde åläggas innehavarna av ifrågavarande tjänster. Styrelsen har ansett dessa kontorsskrivartjänster böra upptagas å extra ordinarie stat. I detta sammanhang har styrelsen vidare erinrat, att fyra extra ordinarie kansliskrivare överflyttats till styrelsen, medan endast två dylika tjänster upptagits i personalplanen. Styrelsen hade emellertid för avsikt att placera två av dessa tjänstemän å de föreslagna kontorsskrivartjänsterna. Därest sistnämnda tjänster inrättades syntes därför antalet tjänster såsom extra ordinarie kansliskrivare icke behöva utökas, bortsett från den ifrågasatta nya tjänsten såsom generaldirektörens sekreterare. Vad beträffar denna tjänst har styrelsen uttalat, att det vore en mycket kännbar brist i organisationen, att generaldirektören icke hade tillgång till en handsekreterare. Då av den blivande innehavaren av tjänsten borde fordras god färdighet i maskinskrivning och stenografi ävensom någorlunda tillfredsställande kunskap i främmande språk, har styrelsen funnit tjänsten icke kunna placeras lägre än såsom extra ordinarie kansliskrivare. Såsom skäl för ombildning av en skrivbiträdestjänst å planläggningsbyrån till en ritbiträdestjänst har andragits, att å byrån visat sig föreligga behov av en befattningshavare med utbildning i och betydande erfarenhet av kartarbeten och att det befunnits icke vara möjligt att anställa en sådan befattningshavare inom den för biträdespersonal fastställda beföringsgången.

Ökningen under icke-ordinarieposten är vidare föranledd av att lantbruksstyrelsen för tillsyn över lokaler och städning, vikariatsersättningar ävensom tillfälliga biträden och övertid ersättningar upptagit särskilda belopp å 400, 14 000 respektive 20 000 kronor. Styrelsen har härvid framhållit, att vid anslagsberäkningarna för löpande budgetår hänsyn icke syntes ha tagits till medelsbehovet för dessa ändamål. På grund av beräknade löneklassförändringar och gällande beföringsgång för amanuens- och biträdespersonal har icke-ordinarieposten höjts med 2 000 respektive 1 300 kronor. Slutligen har posten uppräknats med 9 000 kronor, enär densamma i likhet med ordinarieposten för innevarande budgetår upptagits med ett nedsatt belopp.

Vad angår minskningen av icke-ordinarieposten, 29 400 kronor, sammanhänger denna till ett belopp av 27 400 kronor med att lantbruksstyrelsen vid bifall till förslagen om inrättande av en tjänst såsom förste byråsekreterare och två kontorsskrivartjänster ansett en amanuensjänst kunna bortfalla och två dylika tjänster böra hållas vakanta. I övrigt innebär minskningen en korrigerig av posten i anslutning till en mera exakt beräkning av densamma.

Slutligen har lantbruksstyrelsen i förevarande sammanhang anført, att det under nästa budgetår kunde väntas visa sig nödvändigt att anställa extra personal å jordförbättringsbyrån för granskning av torrlägningsärenden. I vilken omfattning detta kunde bliva behöfligt vore emellertid icke

möjligt att avgöra. Med hänsyn härtill har styrelsen inskränkt sig till att föreslå, att hos riksdagen skulle utverkas bemyndigande för Kungl. Maj:t att för ändamålet medgiva anställande av dylik extra personal i erforderlig utsträckning. I anslutning härtill har styrelsen föreslagit, att icke-ordinarie-posten för nästa budgetår skulle upptagas förslagsvis.

Jag torde här få erinra, att Kungl. Maj:t genom beslut den 3 september 1948 förordnat, att innehavaren av den i det föregående omförmälda revisorstjänsten skulle, räknat från och med den 1 i samma månad, överflyttas till lantbruksstyrelsen.

I remissutlåtande den 29 september 1948 har *statskontoret* inledningsvis framhållit, att den nyligen fastställda organisationen för lantbruksstyrelsen varit i verksamhet så kort tid, att någon erfarenhet av dess praktiska hållbarhet ännu icke kunde föreligga. I avvaktan härpå borde tills vidare nya tjänster icke inrättas eller redan befintliga utbytas mot andra och högre. Härefter har statskontoret anfört i huvudsak följande.

Vad först angår inrättandet av en förste byråsekreterartjänst på kansli-byrån synes det kunna förväntas, att en viss minskning i arbetsuppgifterna för den juridiskt-administrativt utbildade personalen på byrån kan komma att inträda, när organisationen väl utbyggs. Försiktigheten synes därför bjuda att med avgörandet av denna fråga får tills vidare anstå.

I och för sig har statskontoret icke något att erinra mot att de å kammalbyrån placerade amanuensbefattningarna utbytas mot biträdestjänster. I avvaktan på resultatet av pågående biträdesutredning torde kontors-skrivartjänsterna emellertid tills vidare böra uppföras som extra.

Då näppeligen redan nu torde kunna förutses, att den från statskontoret till lantbruksstyrelsen överflyttade revisorstjänsten för framtiden är obehövlig för inom styrelsen förekommande revisorsgöromål, synes anledning saknas att för närvarande uppföra tjänsten å övergångsstat.

Med inrättande av en befattning som byråassistent å undervisningsbyrån samt två tjänster i lönegrad Ce 11 och Ce 15, avsedda för ett ritbiträde och en handsekreterare åt generaldirektören, torde på av statskontoret inledningsvis anförda skäl tills vidare böra anstå. För sistnämnda ändamål torde för övrigt kunna anlitas biträde med lägre löneställning än som föreslagits eller ett kanslibiträde. Däremot vill ämbetsverket icke motsätta sig, att det för inspektion av lantbruksskolorna utgående årliga arvudet uppräknas till 2 400 kronor.

Lantbruksstyrelsens förslag rörande extra personal å jordförbättringsbyrån måste statskontoret avstyrka. I stället torde ett visst belopp för den tillfälliga granskningspersonalen redan nu böra fixeras samt inräknas i anslagsposten, vilken även i fortsättningen bör uppföras obetecknad. Ämbetsverket ifrågasätter, om icke det av styrelsen för tillfällig personal beräknade beloppet, 20 000 kronor, förslår även för nu berörda ändamål. Därest emellertid det uppskattningsvis beräknade beloppet senare skulle komma att visa sig för lågt, torde ytterligare medel kunna äskas å tilläggsstat.

Statens lönenämnd har i remissutlåtande den 6 oktober 1948 förklarat att nämnden, med hänsyn till den korta tid den nya organisationen varit i verksamhet och då tillräcklig erfarenhet ännu icke kunnat vinnas rörande arbetets omfattning efter övergångstiden, icke anså sig böra tillstyrka inrättandet av en ordinarie förste byråsekreterartjänst å kanslibyrån. Lönenämnden

den ville emellertid icke motsätta sig, att nämnda byrå förstärktes med en extra ordinarie tjänst, som tills vidare syntes böra placeras i Ce 27. Mot förslaget att inrätta två extra ordinarie kontorsskrivartjänster i utbyte mot två amanuens tjänster å kameralbyrån har lönenämnden icke framställt annan erinran än att någon tvekan syntes kunna råda rörande den riktiga lönegradsplaceringen av den ena av dessa tjänster, vilken avsetts för viss förhandsgranskning av bland annat reseräkningar. Förslaget att inrätta en byråassistenttjänst har icke mött någon invändning från nämnden. Lönenämnden har slutligen framhållit, att lönegradsplaceringen av de föreslagna nya tjänsterna såsom extra ordinarie kansliskrivare och ritbiträde låge inom området för 1947 års biträdesutredning.

Departementschefen. Sedan lantbruksstyrelsen erhöll sin nuvarande organisation har endast en kort tid förflutit. Några närmare erfarenheter rörande den nya organisationens praktiska hållbarhet ha därför ännu icke kunnat vinnas. Det torde med hänsyn härtill icke böra komma i fråga att redan nu vidtaga några mera väsentliga förändringar beträffande styrelsens personal. Med denna principiella utgångspunkt anser jag mig icke för närvarande böra biträda lantbruksstyrelsens förslag att nyinrätta en tjänst såsom förste byråsekreterare och en byråassistenttjänst eller att utöka det i styrelsens personalplan upptagna antalet befattningshavare med två extra ordinarie kontorsskrivare. I detta sammanhang vill jag emellertid framhålla, att hinder icke bör möta, att styrelsen även under nästa budgetår håller två amanuens tjänster vakanta och i stället har anställda två extra kontorsskrivare. Vidkommande frågan om en handsekreterare åt generaldirektören anser jag, att behovet av sekreterarhjälp åt denne bör kunna tillgodoses inom styrelsens anslagsram.

Vad härefter angår lantbruksstyrelsens övriga förslag vill jag tillstyrka, att i styrelsens personalförteckning upptages en revisorstjänst i 24 lönegraden för den befattningshavare, som enligt vad förut anförts överflyttats från statskontoret till lantbruksstyrelsen. Tjänsten torde emellertid böra uppföras å ordinarie stat. Vidare finner jag mig böra biträda förslagen att arvodet till inspektrisen för lantbruksskolorna uppräknas med 1 200 kronor till 2 400 kronor ävensom att en skrivbiträdestjänst å planläggningsbyrån utbytes mot en ritbiträdestjänst i lönegrad Ce 11. Jag vill slutligen förorda att för nästa budgetår för vikariatersättningar samt tillfälliga biträden och övertidsersättningar beräknas ett belopp av 34 000 kronor. Härvid har jag förutsatt, att från dessa medel skola kunna bestridas såväl kostnaderna för tillsyn över lokaler och städning som kostnaderna för extra personal å jordförbättringsbyrån, därest behov av dylik personal skulle uppstå.

Vid bifall till vad jag i det föregående förordat skulle lantbruksstyrelsens avlöningsstat för nästa budgetår komma att erhålla följande utseende.

Förslaget att å lantbruksstyrelsens personalförteckning uppföra en revisorstjänst i lönegrad Ca 24 föranleder en ökning av ordinarieposten med 12 000 kronor. På grund av att posten under innevarande budgetår upptagits med nedsatt belopp bör densamma vidare uppräknas med 11 000 kro-

nor. Å andra sidan torde posten, såsom lantbruksstyrelsen föreslagit, kunna minskas med 15 200 kronor. Ordinarieposten skulle alltså uppföras med $(715\,000 + 12\,000 + 11\,000 - 15\,200 =)$ 722 800 kronor. Arvodesposten bör i anledning av förslaget om förhöjt arvode till inspektrisen för lanthushållsskolorna uppföras med $(14\,000 + 1\,200 =)$ 15 200 kronor. Posterna ersättningar till sakkunniga och ersättningar för byggnadskontroll skulle upptagas med oförändrade belopp av 10 000 respektive 70 000 kronor. Vad angår icke-ordinarieposten medför förslaget att utbyta en skrivbitrådestjänst mot en ritbitrådestjänst i lönegrad Ce 11, att posten bör höjas med 1 300 kronor. Härjämte bör posten i anledning av gällande befordringsgång för amanuens- och bitrådespersonal samt beräknade löneklassförändringar uppräknas med 1 300 respektive 2 000 kronor. Till vikariatsersättningar samt tillfälliga biträden och övertidsersättningar bör såsom jag förut anfört beräknas tillhoppa 34 000 kronor. Posten torde slutligen böra ökas med 9 000 kronor till följd av att densamma under innevarande budgetår uppförts med nedsatt belopp. I anslutning till vad lantbruksstyrelsen uttalat torde emellertid icke-ordinarieposten å andra sidan kunna minskas med 2 000 kronor. Ifrågavarande post, som även under nästa budgetår bör uppföras obetecknad, skulle alltså behöva upptagas med $(508\,000 + 1\,300 + 1\,300 + 2\,000 + 34\,000 + 9\,000 - 2\,000 =)$ 553 600 kronor. För rörligt tillägg synes slutligen böra beräknas ett med 10 400 kronor till 153 400 kronor förhöjt belopp.

Sammanlagt skulle följaktligen under lantbruksstyrelsens avlöningsanslag för nästa budgetår erfordras en medelsanvisning av $(722\,800 + 15\,200 + 10\,000 + 70\,000 + 553\,600 + 153\,400 =)$ 1 525 000 kronor, vilket i jämförelse med anvisningen för innevarande budgetår innebär en anslagsökning med 65 000 kronor.

Riksdagens medgivande torde böra inhämtas till att i personalförteckningen för lantbruksstyrelsen upptaga den i det föregående omförmälda revisorstjänsten i lönegrad Ca 24.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) medgiva, att i personalförteckningen för lantbruksstyrelsen må upptagas ytterligare en revisorstjänst i lönegrad Ca 24;

b) godkänna följande avlöningsstat för lantbruksstyrelsen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1949/50:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förlagsvis	kronor	722 800
2. Arvoden och särskilda ersättningar, be- stämda av Kungl. Maj:t, förlagsvis	»	15 200

3. Ersättningar till sakkunniga, <i>förslagsvis</i>	kronor	10 000
4. Ersättningar för byggnadskontroll, <i>förslagsvis</i>	»	70 000
5. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	»	553 600
6. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	153 400
Summa kronor		1 525 000;

c) till *Lantbruksstyrelsen*: *Avlöningar* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 1 525 000 kronor.

[4.] 2. *Lantbruksstyrelsen*: *Omkostnader*. Under denna anslagsrubrik har för innevarande budgetår anvisats ett förslagsanslag av 235 000 kronor (prop. nr 149; r.skr. nr 233).

I skrivelse den 25 augusti 1948 har *lantbruksstyrelsen* hemställt om ett med 20 000 kronor till 255 000 kronor förhöjt omkostnadsanslag för nästa budgetår. Styrelsen har härvid erinrat om sin i samma skrivelse gjorda framställning om en höjning av anslaget till bidrag till jordbrukets rationalisering med 7 000 000 kronor för nästa budgetår. I betraktande härav har styrelsen funnit skäl tala för att dess omkostnadsanslag för budgetåret 1949/50 skulle uppföras med det belopp, vartill 1947 års centrala lantbrukskommitté ursprungligen uppskattat medelsbehovet under anslaget vid full verksamhet, eller 255 000 kronor.

Departementschefen. Såsom jag i det följande vid anmälan av anslaget till bidrag till jordbrukets rationalisering skall närmare utveckla, är jag icke beredd att tillstyrka en höjning av nämnda anslag med mer än 2 000 000 kronor för nästa budgetår. Vid sådant förhållande och med hänsyn till osäkerheten om det verkliga medelsbehovet för innevarande budgetår synes lantbruksstyrelsens omkostnadsanslag för nästa budgetår böra upptagas med oförändrat belopp av 235 000 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa stat för anslagets användning. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantbruksstyrelsen*: *Omkostnader* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 235 000 kronor.

[5.] 3. *Lantbruksstyrelsen*: *Kostnader för utbetalande av producent- och kontantbidrag*. Förevarande anslag, som är obetecknat, är för innevarande budgetår uppfört med 60 000 kronor (prop. nr 149; r.skr. nr 233). I fråga om anslagets användning hänvisas till statsliggaren s. 713.

I skrivelse den 25 augusti 1948 har *lantbruksstyrelsen* hemställt, att anslaget för nästa budgetår måtte uppföras med oförändrat belopp, eftersom

erfarenhet ännu saknades rörande medelsätgången för ifrågavarande ändamål.

Med biträdande av lantbruksstyrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantbruksstyrelsen: Kostnader för utbetalande av producent- och kontantbidrag* för budgetåret 1949/50 anvisa ett anslag av 60 000 kronor.

[6.] 4. **Lantbruksnämnderna: Avlöningar.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 5 500 000 kronor (prop. nr 149; r. skr. nr 233). Kungl. Maj:t har den 11 juni 1948 för lantbruksnämnderna fastställt dels personalförteckning (statsliggaren s. 714), dels ock följande

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	2 430 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	»	170 000
3. Ersättningar till sakkunniga, <i>förslagsvis</i>	»	50 000
4. Ersättningar till täckdiknings- och cementseringsförmän, <i>förslagsvis</i>	»	100 000
5. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	»	2 200 000
6. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	550 000

Summa kronor 5 500 000.

Med överlämnande av en den 6 juli 1948 dagtecknad framställning från lantbruksnämnden i Skaraborgs län angående utökning av personalen hos nämnden har *lantbruksstyrelsen* i skrivelse den 25 augusti 1948 hemställt om anvisande för nästa budgetår av ett till 6 600 000 kronor förhöjt avlöningsanslag till lantbruksnämnderna. Av sagda belopp avse 2 970 000 kronor avlöningar till ordinarie tjänstemän, 170 000 kronor arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 100 000 kronor ersättningar till sakkunniga, 100 000 kronor ersättningar till täckdiknings- och cementseringsförmän, 2 610 000 kronor avlöningar till övrig icke-ordinarie personal och 650 000 kronor rörligt tillägg.

Inemot hälften av den begärda anslagshöjningen, eller 523 000 kronor, utgör det belopp, varmed anslaget för innevarande budgetår nedräknades, enär det icke ansågs möjligt att under första delen av budgetåret besätta alla tjänster. I övrigt har anslagshöjningen huvudsakligen föranletts av vissa av styrelsen framlagda önskemål om utökning av personalen vid nämnderna. I detta hänseende anför lantbruksstyrelsen följande.

För att en enligt styrelsens mening rådande disproportion mellan högre och lägre tjänster inom organisationen åtminstone i viss utsträckning skall elimineras böra för nästa budgetår inrättas ytterligare åtta kanslibiträdes-tjänster, därav hälften ordinarie och hälften icke-ordinarie. Dessa tjänster

böra fördelas mellan de nämnder, där behovet av förstärkning av biträdespersonalen är störst. Med hänsyn till önskemålet, att den av lantbruksnämnderna numera bedrivna täckdikningsverksamheten skall kunna uppehållas i samma omfattning som tidigare i hushållningssällskapens regi, böra inrättas en ordinarie och en extra ordinarie lantbrukskonsulenttjänst i 26 lönegraden, två ordinarie och två extra ordinarie lantbruksinstruktörs-tjänster i 16 lönegraden samt två kontors- eller skrivbiträdestjänster. För planläggningsverksamheten och bidragsgivningen för betesändamål inom Norrland med undantag av lappmarkerna, vilken verksamhet från och med den 1 juli 1949 torde komma att övertagas av nämnderna, böra inrättas fyra lantbrukskonsulenttjänster samt en lantbruksassistenttjänst, sjutton lantbruksinstruktörs-tjänster och fem skrivbiträdestjänster. Beträffande lantbruksingenjörsorganisationen bör från och med den 1 juli 1949 inrättas en lantbruksingenjörsavdelning i Västervik för lantbruksnämnden i Kalmar läns norra område. Styrelsen har beräknat den härför erforderliga personalutvidgningen till en lantbruksingenjör i Ca 32, en förste assistent i Ca 23, ett kanslibitråde i Ca 11, två assistenter i Ca 20 och ett kontors- eller skrivbiträde. För att underhållskontrollen av statsunderstödda torrlägningsföretag skall kunna genomföras i föreskriven ordning erfordras, att antalet ordinarie assistentbefattningar ökas så, att varje lantbruksingenjörsavdelning erhåller en ordinarie assistent. Under förutsättning av bifall till det nyssnämnda förslaget om inrättande av en lantbruksingenjörsavdelning inom Kalmar läns norra område innebär detta en ökning med sex assistent-tjänster i Ca 20. Antalet av de till lantbruksingenjörsorganisationen knutna tekniska biträdena bör höjas från 35 till 40. Beträffande dessa biträdens avlöningsförhållanden bör såsom ett provisorium föreskrivas, att den arvodeshöjning från 450 kronor till 500 kronor, som nu medgives efter en sammanlagd tjänstgöring av fyra år, i stället skall få inträda efter en tjänstgöringstid av tillhoppa två och ett halvt år. Slutligen bör med hänsyn till den reglerade befordringsgången antalet ordinarie kontorsbiträdestjänster ökas med fyra.

Beträffande personalförteckningen har lantbruksstyrelsen härjämte framhållit, att man under nästa budgetår syntes böra räkna med elva egna hemsdirektörer å övergångsstat.

Innan jag närmare redogör för de skäl, som lantbruksstyrelsen anfört för dessa förslag, torde jag få anmäla, att *lantbruksnämnden i Skaraborgs län* i sin förenämnda skrivelse hemställt, att nämndens personal måtte utökas minst med en ordinarie och en extra ordinarie lantbrukskonsulent, två extra ordinarie lantbruksinstruktörer samt en skrivbiträdesaspirant. Till stöd härför har nämnden åberopat, bland annat, att den från hushållningssällskapet övertagna verksamheten med bl. a. täckdikning icke kunde uppehållas i önskvärd omfattning, om icke nämndens personal utökades. Hos hushållningssällskapet hade nämligen för dylik verksamhet varit anställda två jordbrukskonsulenter, sju tekniska biträden och en betesinstruktör för-

utom kontorsbiträden. Motsvarande personal hos nämnden utgjordes endast av en lantbrukskonsulent, en lantbruksassistent och fyra lantbruksinstruktörer. En uppdelning av verksamheten mellan sällskapet och nämnden hade övervägts men befunnits icke lämpligen kunna genomföras.

Lantbruksstyrelsen har meddelat, att styrelsen i anledning av den av lantbruksnämnden i Skaraborgs län gjorda framställningen genom omplaceringar i den provisoriskt uppgjorda personalplanen för nämnderna tillfört nämnden i Skaraborgs län ytterligare en lantbrukskonsulenttjänst. Beträffande den av styrelsen föreslagna utökningen av nämndernas personal för inre rationalisering har styrelsen anfört följande.

Svårigheter av samma art som rapporterats från Skaraborgs län ha, ehuru måhända icke i samma utsträckning, också visat sig föreligga på andra håll, främst i de mellansvenska länen, där täckdikningen intager en framskjuten plats inom rationaliseringsverksamheten. Styrelsen har med hänsyn härtill också medgivit nämnderna uti ifrågavarande län att för ändamålet anställa extra personal i den utsträckning styrelsen ansett möjlig inom ramen för anvisade medel. Sådana tillstånd har styrelsen — ännu i avsaknad av överblick över medelsförbrukningen under anslaget — dock icke kunnat meddela att gälla annat än tills vidare eller för viss kortare tid. För att i samband med nämndernas övertagande av täckdikningsverksamheten en nedgång i denna skall kunna undvikas, finner styrelsen ofrånkomligt, att den för inre rationaliseringsåtgärder avsedda personalen hos nämnderna utökas. Gentemot en eventuell invändning, att det i nuvarande läge med brist på arbetskraft skulle möta svårigheter att utföra själva täckdikningen i samma takt som planläggningsåtgärder vidtagas, vill styrelsen framhålla, att numera särskilt i de mellansvenska länen maskiner med stor kapacitet i allt större utsträckning användas för dikningen.

Vad angår förslaget att inrätta åtta nya kanslibiträdestjänster har lantbruksstyrelsen erinrat om att vid den i prop. nr 149/48 förordade nedsättningen av antalet tjänster hos lantbruksnämnderna i förhållande till det av 1947 års centrala lantbrukskommitté avgivna förslaget den högre och lägre biträdespersonalen beskurits förhållandevis mer än övriga personalgrupper. Detta vore enligt styrelsens uppfattning så mycket mindre tillfredsställande, som kommitténs förslag om fördelningen av nämndernas personal på olika grupper av tjänster syntes ha varit i och för sig väl avvägt. Vissa nämnder hade också redan nu, antingen direkt till styrelsen eller vid av styrelsens tjänstemän företagna inspektioner, framfört önskemål om utökning av biträdespersonalen. Sedan verksamheten hos nämnderna på allvar kommit i gång, vore det att förvänta, att sådana framställningar komme att bli vanligare. Vid en eventuell utökning av biträdespersonalen borde kanslibiträdesgruppen främst komma i åtanke. Denna grupp hade — om de av kommittén föreslagna kansliskrivarna medräknades — av kommittén beräknats böra omfatta sammanlagt 91 befattningshavare men i den fastställda personalplanen nedskurits till 55.

Förslaget att utöka nämndernas personal i anledning av överförandet av planläggningsverksamheten och bidragsgivningen för betesändamål inom

Norrland och Kopparbergs län från skogsvårdsstyrelserna till lantbruksnämnderna har lantbruksstyrelsen, med förmälan att samråd i frågan ägt rum med skogsstyrelsen, motiverat med, bland annat, att skogsvårdsstyrelserna enbart för denna verksamhet haft en betydande personal anställd. Sålunda hade den 30 juni 1948 i berörda län funnits anställda sammanlagt fem ledare med agronomexamen eller liknande utbildning, tjuguen tekniska biträden, varav sex halvársanställda, och tre skriv- eller ritbiträden. Denna personalstyrka, vilken enligt uppgifter från skogsvårdsstyrelserna icke varit fullt tillräcklig för verksamhetens bedrivande i önskvärd omfattning eller med hänsyn till antalet ansökningar om bidrag, hade dessutom vid nämnda tidpunkt på grund av den starka nedskärningen av norrländska skogsproduktionsanslaget under budgetåret 1947/48 varit mindre än den, som normalt funnits anställd.

Enligt skogsstyrelsens och lantbruksstyrelsens uppfattning vore det av stor vikt att ifrågavarande arbete, som vore en viktig del av det norrländska jordbrukets och skogsbrukets rationalisering, icke stagnerade vid överförandet av verksamheten till lantbruksnämnderna. Det syntes därför de båda styrelserna erforderligt, att lantbruksnämnderna utrustades med för ändamålet tillräcklig personal. Med hänsyn till den förut starkt beskurna personaltillgången hos lantbruksnämnderna skulle detta innebära, att nämnderna i huvudsak borde övertaga skogsvårdsstyrelsernas personal för betesverksamheten eller nyanställa en lika stor personal av motsvarande kategorier. Någon nedskärning av denna personal borde icke ifrågakomma med hänsyn till att redan den nuvarande betespersonalen hos skogsvårdsstyrelserna varit otillräcklig.

I fråga om den begärda lantbruksingenjörsavdelningen i Kalmar läns norra område har styrelsen bland annat understrukt, att behovet av en dylik avdelning inom Kalmar läns norra område vore lika stort som inom Älvsborgs läns södra område, där lantbruksingenjörsavdelning inrättats från och med den 1 juli 1948.

Till stöd för sin hemställan om utökning av antalet assistenter vid lantbruksingenjörsorganisationen har lantbruksstyrelsen erinrat, att underhållskontrollen icke för närvarande kunde genomföras i föreskriven ordning utan en ökning av antalet av de befattningshavare, som hade fastare anknytning till lantbruksingenjörsorganisationen än de tekniska biträdena hade. Styrelsen ville dock med hänsyn till det statsfinansiella läget endast föreslå, att antalet ordinarie assistentbefattningar ökades så, att varje lantbruksingenjörsavdelning erhöle en ordinarie assistent.

Även förslaget om en utökning av antalet tekniska biträden har motive-rats med det ökade arbetet med underhållskontrollen. Styrelsen har i detta sammanhang upplyst, att samtliga de 35 befattningar som tekniskt biträde, för vilka medel beräknats för innevarande budgetår, vore besatta.

Rörande förslaget om förbättrad löneställning för de tekniska biträdena har lantbruksstyrelsen erinrat om att styrelsen dels i skrivelse den 21 februari 1948, dels i utlåtande den 11 maj 1948 över en av Civila statsförvalt-

ningens tjänstemannaförbund och Kulturtekniska tjänstemannaföreningen gjord framställning hemställt, att den nu föreskrivna tiden av fyra år för erhållande av arvodesförhöjning till 500 kronor måtte förkortas till två och ett halvt år. Styrelsen har framhållit, att den omständigheten att samtliga befattningar nu kunnat tillsättas icke innebure, att lönen ansåges tillfredsställande annat än såtillvida, att en nybörjare i facket kunde nöja sig med densamma under de två eller tre första åren. Därefter kunde han utan svårighet erhålla bättre avlönad anställning i privat tjänst. Den av löneförhållandena orsakade stora avgångsprocenten bland denna personal hade varit till skada såväl för arbetet vid de olika lantbruksingenjörssavdelningarna som för rekryteringen av högre tjänster. Den av styrelsen nu föreslagna arvodesförbättringen borde genomföras snarast utan att resultatet av pågående reglering av avlöningsförhållandena för teknisk personal i allmänhet avaktades.

I fråga om lantbruksstyrelsens beräkning av de olika anslagsposterna må nämnas följande.

Ordinarieposten har höjts med det belopp av 409 000 kronor, varmed posten för innevarande budgetår nedsatts med hänsyn till att samtliga av 1948 års riksdag beslutade tjänster beräknats icke bliva omedelbart tillsatta. Förslagen om inrättande av en lantbruksingenjörstjänst i Ca 32, en lantbrukskonsulenttjänst i Ca 26, en förste assistenttjänst i Ca 23, sex assistenttjänster i Ca 20, två lantbruksinstruktörstjänster i Ca 16 och fem kanslibiträdestjänster i Ca 11 samt överförande av fyra kontorsbiträdestjänster i Ce 8 å ordinarie stat ha föranlett höjning av posten med respektive 14 200, 10 600, 8 900, 44 900, 12 600, 25 600 och 18 400 kronor eller tillhopa 135 200 kronor. Posten har sålunda upptagits med $(2\,430\,000 + 409\,000 + 135\,200 =) 2\,974\,200$ kronor eller i avrundat tal 2 970 000 kronor.

Posten arvoden och särskilda ersättningar har föreslagits upptagen med oförändrat belopp, 170 000 kronor.

Posten ersättningar till sakkunniga, vilken avsetts till bestridande av bland annat arvoden åt av lantbruksnämnderna anlitade utomstående jurister, har styrelsen uppräknat med 50 000 kronor till 100 000 kronor. Styrelsen har därvid räknat med att antalet rättegångar skulle öka till följd av tilltagande omfattning av nämndernas verksamhet och att även nämndernas behov av annan sakkunskap komme att växa.

Posten ersättningar till täckdiknings- och cementeringsförmän har upptagits med oförändrat belopp, 100 000 kronor. Styrelsen har framhållit, att det mellan hushållningssällskapen och Svenska lantarbetareförbundet ingångna kollektivavtalet för täckdikningsförmän upphört att gälla vid utgången av föregående budgetår och att nytt avtal ännu icke slutits. Säkra hållpunkter saknades därför för en bedömning av storleken av det för ändamålet erforderliga beloppet.

Icke-ordinarieposten har i likhet med ordinarieposten höjts med det belopp, 114 000 kronor, varmed posten för innevarande budgetår nedsatts med hänsyn till att samtliga av 1948 års riksdag beslutade tjänster beräknats icke kunna tillsättas omedelbart. Förslagen om inrättande av fem lantbrukskonsulenttjänster i Ce 26, två assistenttjänster i Ce 20, två lantbruksinstruktörstjänster i Ce 16 och fyra kanslibiträdestjänster i Ce 11 ha föranlett ökning av sammanlagt $(52\,800 + 15\,000 + 12\,600 + 20\,400 =) 100\,800$ kronor. För en lantbruksassistent i Cf 17, åtta kontors- eller skrivbiträden

med lön enligt reglerad befordringsgång samt fem tekniska biträden ha beräknats ($6\,600 + 31\,100 + 27\,000 =$) 64 700 kronor. Förslaget att inrätta sjutton lantbruksinstruktörstjänster, för vilka lönen beräknats enligt 12 löneklassen, har föranlett en höjning av posten med tillhopa 90 100 kronor, varjämte den föreslagna snabbare uppflyttningen till 500-kronorsarvodet för tekniska biträden beräknats öka medelsbehovet med 6 600 kronor. Under anslaget ha vidare beräknats medel till kostnader för vikariatsersättningar och för ersättningar till tillfälliga biträden med 13 000 respektive 39 000 kronor. Överföringen till ordinarie stat av fyra kontorsbiträdestjänster har slutligen beräknats minska medelsbehovet under posten med 18 400 kronor. Förevärande post har sålunda upptagits med ($2\,200\,000 + 114\,000 + 100\,800 + 64\,700 + 90\,100 + 6\,600 + 13\,000 + 39\,000 - 18\,400 =$) avrundat 2 610 000 kronor.

Posten rörligt tillägg har ökats med 100 000 kronor till 650 000 kronor.

Statskontoret har i remissutlåtande den 6 oktober 1948 anfört följande.

Då den av innevarande års riksdag fastställda organisationen av lantbruksnämnderna varit i verksamhet så kort tid, att någon erfarenhet av dess praktiska hållbarhet självfallet ännu icke kan föreligga, torde tills vidare enligt statskontorets mening nya tjänster icke böra inrättas annat än i samband med överförande till lantbruksnämnderna av nya arbetsuppgifter. Uppmärksammas må jämväl, att lantbruksstyrelsen äger vissa möjligheter att vid uppkommande behov av arbetskraftförstärkning överflytta personal från en nämnd till annan. På förslag av centrala lantbrukskommittén fastställdes nämligen icke särskild personalstat för varje nämnd för sig utan allenast det sammanlagda antalet tjänster av olika slag hos nämnderna. Inom den sålunda angivna ramen bemyndigades styrelsen att fördela personalen på de olika lantbruksnämnderna samt att vidtaga de justeringar av denna fördelning, som kunde komma att visa sig påkallade. I den mån en sådan överflyttning skulle visa sig mindre lämplig eller icke vara möjlig, bör tillfällig personal i viss utsträckning få anlitas. Statskontoret vill icke motsätta sig, att för sådant ändamål anvisas begärt belopp eller 39 000 kronor.

Förslaget om inrättande av nya befattningar vid lantbruksnämnderna i Norrland i samband med övertagande den 1 juli 1949 av den betesförbättringsverksamhet, som för närvarande bedrives av skogsvårdsstyrelserna därstädes, har icke — i den mån statskontoret kunnat bedöma behovet härav — givit ämbetsverket anledning till erinran. I samband härmed bör dock reservationsanslaget till åtgärder för ökad skogsproduktion i Norrland m. m. nedsättas med ett mot kostnaderna för avlöning av denna personal svarande belopp.

Då frågan om en utökning av lantbruksingenjörsorganisationen med bl. a. en avdelning vid lantbruksnämnden i Västervik varit föremål för prövning vid innevarande års riksdag, synes tills vidare böra anstå med inrättande av denna avdelning. Huruvida ytterligare assistenttjänster för kontroll av underhållet av statsunderstödda torrlägningsföretag äro oundgängligen erforderliga, undandraget sig statskontorets närmare bedömande.

På av statskontoret inledningsvis anförda skäl torde en utökning av antalet tekniska biträden icke böra ske. I avvaktan på resultatet av pågående utredning angående avlöningsförhållandena för bl. a. sistnämnda personal lärer vidare försiktigheten bjuda att icke vidtaga åtgärder, som kunna föregripa utredningens förslag. Ämbetsverket avstyrker därför en provisorisk förbättring av de tekniska biträdenas avlöningsförmåner.

Till ersättning till sakkunniga har för innevarande budgetår anvisats ett belopp av 50 000 kronor. Utan närmare erfarenheter rörande anslagsbelastningen kan statskontoret icke tillstyrka en uppräknings av denna post.

Jag torde slutligen få anmäla, att *lantbruksstyrelsen* i skrivelse den 27 september 1948 hemställt, att den tekniska biträdespersonalen inom lantbruksingenjörorganisationen måtte beredas anställning som extra tjänstemän från och med den 1 oktober 1948. Styrelsens förslag, som föranletts av förhandlingar mellan styrelsen och Centrala statsförvaltningens tjänstemannaförbund, innebär att för ifrågavarande personal skulle tillämpas följande befordringsgång, nämligen anställning i Cg 9 under ett år och i Cg 11 under ett och ett halvt år samt därefter uppflyttning i Cg 13.

Till stöd för sin framställning har styrelsen anför, att ifrågavarande personalgrupp genom den föreslagna befordringsgången skulle vinna en fastare anställning, vilket skulle vara av stort värde icke minst ur rekryterings-synpunkt. Styrelsen har slutligen framhållit, att förslaget i stort sett icke medförde någon förbättring av de kontanta löneförmånerna och att ett genomförande av detsamma därför icke behövde föranleda ändring av styrelsens anslagsberäkning för budgetåret 1949/50.

Jag torde få erinra, att Kungl. Maj:t i anledning av sistnämnda framställning genom beslut den 29 oktober 1948 förordnat, att de tekniska biträdena i vissa avseenden skola jämsställas med extra tjänstemän.

Departementschefen. Vad först angår förslaget om inrättande av en särskild lantbruksingenjörsavdelning vid lantbruksnämnden i Kalmar läns norra hushållningssällskapsområde vill jag framhålla, att behovet härav synes obestridligt. Med hänsyn till nödvändigheten att i nuvarande läge iakttaga största möjliga återhållsamhet vid inrättandet av nya tjänster kan jag dock icke tillstyrka förslaget i denna del utan anser, att med dess förverkligande bör anstå, till dess det ekonomiska läget lättat något.

Även övriga av lantbruksstyrelsen föreslagna personalförstärkningar anser jag mig böra avstyrka såväl av det skäl som nyss anförts som med hänsyn till önskvärdheten av att ytterligare erfarenheter av verkningarna av den nya organisationen skola inhämtas, innan densamma utvidgas.

Från den nu angivna ståndpunkten synes dock undantag böra göras på ett område, nämligen i fråga om den personal, som avses särskilt för viss av skogsvårdsstyrelserna tidigare bedriven betesförbättringsverksamhet. Jag torde beträffande denna fråga först få erinra om att det principbeslut angående organisationen av rationaliseringsverksamheten, som fattades vid 1948 års riksdag, bland annat innebar, att den statliga betesförbättringsverksamhet, som skogsvårdsstyrelserna bedrivit med anlitande av norrländska skogsproduktionsanslaget, skulle, med undantag för verksamheten inom lappmarkerna, överföras till lantbruksnämnderna. Tidpunkten för denna överföring föreslogs i propositionen nr 149/48 till den 1 juli 1949. I sitt av riksdagen godkända utlåtande nr 27 uttalade jordbruksutskottet rörande sistnämnda fråga, att överföringen borde företagas först då nämnderna

fått sådan personalutrustning och hunnit komma i gång med sitt övriga arbete på sådant sätt, att risk ej föreläge för att överföringen skulle lända till men vare sig för betesförbättringsverksamheten eller för nämndernas övriga verksamhet. Utskottet hade därför intet att erinra mot vad i propositionen föreslagits om att med överföringen skulle få anstå till den 1 juli 1949. Det syntes svårt att bedöma, huruvida något ytterligare uppskov kunde bli nödvändigt ur de synpunkter, som nyss anförts. Utskottet funne det därför icke lämpligt, att beslut redan vid 1948 års riksdag skulle fattas om sådant ytterligare uppskov. Denna fråga borde i stället, om så skulle visa sig nödvändigt, kunna upptagas vid nästkommande års riksdag.

Enligt min mening står intet att vinna genom ett fortsatt uppskov med överförandet av ifrågavarande verksamhet. Tvärtom torde det kunna antas, att ett sådant uppskov skulle bli till skada för densamma, eftersom det måste te sig mindre lockande för skogsvårdsstyrelserna att ytterligare en kortare tid lägga ned arbete och intresse på en verksamhet, som därefter skulle ankomma på andra organ. Jag förordar därför att ifrågavarande verksamhet i enlighet med riksdagens beslut år 1948 skall från och med den 1 juli 1949 övertagas av lantbruksnämnderna och att dessa i samband därmed erhålla erforderlig personalförstärkning. Det må anmärkas, att inrättandet av vissa tjänster för detta ändamål ej behöver ingiva några betänkligheter, eftersom det här i realiteten är fråga om befattningar, som tidigare funnits hos skogsvårdsstyrelserna.

Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att vidtaga de författningsändringar ävensom meddela de bestämmelser i övrigt, som erfordras för att genomföra denna överflyttning av betesförbättringsverksamheten.

Vid bedömandet av lantbruksnämndernas personalbehov för nu ifrågavarande ändamål torde böra beaktas att, enligt vad som framgår av lantbruksstyrelsens framställning, det av skogsvårdsstyrelserna hittills bedrivna arbetet bland annat lett till att ett betydande antal skogsvårdsområden planlagts utan att planerna ännu kunnat komma till utförande. Det är nämligen icke önskvärt, att planer skola upprättas i sådan omfattning, att de icke kunna beräknas bli förverkligade förrän efter en relativt lång tid, bland annat därför att förutsättningarna för desamma då lätt kunna ha förändrats. Med hänsyn härtill och till att man måste räkna med att medeltillgången under nästa budgetår skall bli förhållandevis knapp bör man enligt min mening utan olägenhet under den närmaste tiden kunna något begränsa den fortsatta planeringsverksamheten och i stället huvudsakligen inrikta sig på ett genomförande av redan uppgjorda planer. Personalbehovet för ifrågavarande verksamhet torde under sådana förhållanden kunna beräknas något lägre än lantbruksstyrelsen gjort.

Jag förordar därför, att medel beräknas för anställande av allenast en lantbruksassistent och en lantbruksinstruktör i vartdera Gävleborgs och Västerbottens län samt en lantbruksassistent och två lantbruksinstruktörer i ett vart av Västernorrlands, Jämtlands och Norrbottens län. Avlöningarna till lantbruksinstruktörerna synas böra beräknas efter 12 löneklassen.

På grund av reglerad befordringsgång torde fyra kontorsbiträden i Ce 8 böra överföras å ordinarie stat.

Med hänsyn till vad som anförts i fråga om de tekniska biträdenas löneställning vill jag förorda, att dessa biträden tills vidare beredas anställning som extra tjänstemän i de av lantbruksstyrelsen i dess skrivelse den 27 september 1948 förordade lönegraderna.

I övrigt anser jag mig kunna biträda lantbruksstyrelsens förslag om beräkning av medel till vikariatsersättningar och tillfälliga biträden. Där emot är jag icke beredd att utan närmare erfarenheter rörande medelsbehovet föreslå den av lantbruksstyrelsen förordade höjningen av posten ersättningar till sakkunniga.

I anslutning till vad jag i det föregående förordat anser jag lantbruksnämndernas avlöningsstat för budgetåret 1949/50 böra erhålla följande utseende.

Ordinarieposten synes i första hand böra höjas med 409 000 kronor, motsvarande det belopp, varmed posten nedsatts för innevarande budgetår med hänsyn till att samtliga tjänster icke beräknats bliva tillsatta redan den 1 juli 1948. Vidare bör posten uppräknas med 18 400 kronor på grund av överförandet till ordinarie stat av fyra kontorsbiträdestjänster i Ce 8 enligt reglerad befordringsgång. Ordinarieposten skulle alltså behöva uppföras med $(2\,430\,000 + 409\,000 + 18\,400 =) 2\,857\,400$ kronor. Under posterna arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, ersättningar till sakkunniga samt ersättningar till täckdiknings- och cementeringsförmän torde böra beräknas oförändrade belopp av respektive 170 000, 50 000 och 100 000 kronor. Icke-ordinarieposten synes med hänsyn till vad jag i det föregående förordat rörande personal för betesverksamheten och rörande de tekniska biträdenas löneställning böra höjas med 89 600 respektive 6 600 kronor. Förslagen om beräkning av medel till vikariatsersättningar och till avlöningar till tillfälliga biträden medföra vidare en ökning av posten med 13 000 respektive 39 000 kronor. Icke-ordinarieposten torde slutligen i likhet med ordinarieposten böra ökas med det belopp, 114 000 kronor, varmed den nedsatts för innevarande budgetår på grund av att samtliga tjänster icke beräknades bliva tillsatta redan den 1 juli 1948. Då posten å andra sidan bör minskas med 18 400 kronor i anledning av förenämnda kontorsbiträdens överförande till ordinarie stat, skulle till avlöningar till icke-ordinarie personal behöva anvisas $(2\,200\,000 + 89\,600 + 6\,600 + 13\,000 + 39\,000 + 114\,000 - 18\,400 =) 2\,443\,800$ kronor. Posten rörligt tillägg slutligen bör beräknas till 618 800 kronor. Anslaget skulle sålunda behöva upptagas med $(2\,857\,400 + 170\,000 + 50\,000 + 100\,000 + 2\,443\,800 + 618\,800 =) 6\,240\,000$ kronor.

Riksdagens medgivande torde böra inhämtas att i personalförteckningen för lantbruksnämnderna vidtaga de ändringar, som föranledas av att antalet egnahemsdirektörer minskas med två och av att jag föreslagit överförande å ordinarie stat av fyra kontorsbiträdestjänster.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) medgiva att i personalförteckningen för lantbruksnämnderna antalet egnahemsdirektörer må minskas med två och antalet kontorsbiträden ökas med fyra;

b) godkänna följande avlöningsstat för lantbruksnämnderna, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1949/50:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 2 857 400
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämnda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i> »	170 000
3. Ersättningar till sakkunniga, <i>förslagsvis</i>	» 50 000
4. Ersättningar till täckdiknings- och cementeringsförmän, <i>förslagsvis</i> »	100 000
5. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	» 2 443 800
6. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 618 800

Summa kronor 6 240 000;

c) till *Lantbruksnämnderna*: *Avlöningar* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 6 240 000 kronor.

[7.] 5. **Lantbruksnämnderna: Omkostnader.** För ändamålet är för innevarande budgetår uppfört ett förslagsanslag av 1 350 000 kronor. Kungl. Maj:t har den 11 juni 1948 fastställt omkostnadsstat för lantbruksnämnderna. Enligt denna ha av anslaget 20 000 kronor avsetts till sjukvård m. m., 950 000 kronor till reseersättningar och 380 000 kronor till expenser.

I skrivelse den 25 augusti 1948 har *lantbruksstyrelsen* hemställt om ett med 250 000 kronor till 1 600 000 kronor förhöjt omkostnadsanslag för lantbruksnämnderna. Styrelsen har därvid inledningsvis framhållit, att 1947 års centrala lantbrukskommitté ursprungligen beräknat medelsbehovet för här ifrågavarande ändamål till 1 700 000 kronor. Därest lantbruksnämndernas personal komme att anställas successivt hade kommittén emellertid ansett, att anslaget för budgetåret 1948/49 kunde begränsas till 1 500 000 kronor. Styrelsen har vidare erinrat om att sistnämnda belopp av 1948 års riksdag enligt förslag av Kungl. Maj:t reducerats till förenämnda 1 350 000 kronor. Rörande medelsbehovet för nästa budgetår har styrelsen framhållit, att det vore mycket svårt att exakt uppskatta detta. Anslagsposten till sjukvård m. m. har styrelsen i avvaktan på att belastningssiffror bleve tillgängliga ansett tills vidare kunna upptagas med oförändrat belopp. Däremot kunde enligt styrelsens mening en väsentlig höjning av posterna till reseersättningar och till expenser icke undvikas. Sty-

relsen har sålunda föreslagit, att dessa poster skulle uppräknas med 210 000 respektive 40 000 kronor. Härom har styrelsen anfört följande.

En höjning av posterna till reseersättningar och till expenser är enligt styrelsens mening motiverad redan med hänsyn till att nämnderna under nästa budgetår kunna antagas ha kommit i full verksamhet inom nuvarande organisationsram. Den anslagsökning, som bör föranledas härav, uppskattar styrelsen till i runt tal 75 000 kronor. Härtill kommer, att styrelsen föreslagit dels att ett nytt lantbruksingenjörsdistrikt skall inrättas, dels ock att personalen vid nämnderna skall utvidgas. Enligt centrala lantbrukskommitténs förslag skulle personalen vid nämnderna, inklusive lantbruksingenjörssavdelningarna, omfatta sammanlagt 718 personer, vilket antal i den slutligt fastställda personalplanen nedsattes till 636. Styrelsens nämnda förslag till personalutvidgning går ut på en ökning av antalet tjänster med 58. Det sammanlagda antalet befattningshavare skulle således därefter utgöra 694. Styrelsen uppskattar den med hänsyn till sålunda föreslagen personalökning erforderliga höjningen av omkostnadsanslaget till omkring 175 000 kronor. Sammanlagt skulle alltså anslaget för nästa budgetår enligt styrelsens beräkningar behöva höjas med 250 000 kronor, varav till reseersättningar 210 000 kronor och till expenser 40 000 kronor. Av de sistnämnda beloppen kunna 80 000 respektive 15 000 kronor beräknas hänföra sig till den betesförbättringsverksamhet i vissa delar av Norrland och Kopparbergs län, som från och med budgetåret 1949/50 skall överflyttas från skogsvårdsstyrelserna till lantbruksnämnderna. Till omkostnadsanslag eljest hänförliga utgifter för denna verksamhet ha tidigare täckts av medel, som i form av förvaltningsbidrag ställts till vederbörande skogsvårdsstyrelser förfogande från anslaget till åtgärder för ökad skogsproduktion i Norrland m. m.

Statskontoret har i utlåtande den 6 oktober 1948 anfört att, då närmare erfarenheter rörande anslagsbelastningen saknades, annan höjning av omkostnadsanslaget icke syntes böra medgivas än den, som påkallades av en eventuell personalökning i samband med överförande till lantbruksnämnderna av betesförbättringsverksamheten i vissa delar av Norrland och Kopparbergs län samt av att verksamheten för nästkommande budgetår komme att bedrivas med full personalbesättning.

Departementschefen. Det förhållandet, att lantbruksnämnderna nästa budgetår komma att arbeta med fulltalig personalstyrka inom den nuvarande organisationens ram, ökar medelsbehovet under förevarande anslag. Under närmast föregående anslagspunkt har jag vidare förordat en mindre personalutökning för betesverksamheten, vilken även den kommer att öka medelsåtgången under detta anslag. Däremot har jag icke ansett mig kunna tillstyrka övriga av lantbruksstyrelsen föreslagna personalökningar. Med hänsyn härtill anser jag till fyllest, om anslaget uppräknas med 100 000 kronor till 1 450 000 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa stat för anslagets användning. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantbruksnämnderna: Omkostnader* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 1 450 000 kronor.

[8.] **6. Lantbruksnämnderna: Ersättningar åt ortsombuden.** För detta ändamål har för innevarande budgetår anvisats ett förslagsanslag av 200 000 kronor (prop. nr 149; r. skr. nr 233).

I skrivelse den 25 augusti 1948 har *lantbruksstyrelsen* framhållit, att förutsättningar ännu saknades för att någorlunda säkert bedöma medelsbehovet under anslaget, samt hemställt, att anslaget för nästa budgetår måtte upptagas med oförändrat belopp.

Jag tillstyrker lantbruksstyrelsens förslag och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantbruksnämnderna: Ersättningar åt ortsombuden* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 200 000 kronor.

[9.] **7. Lantbruksnämnderna: Utrustning.** För innevarande budgetår har under denna anslagsrubrik anvisats ett reservationsanslag av 260 000 kronor (prop. nr 149; r. skr. nr 233).

I skrivelse den 25 augusti 1948 har *lantbruksstyrelsen* hemställt, att för nästa budgetår måtte anvisas ett utrustningsanslag av 100 000 kronor. Styrelsen har härvid anfört följande.

Det för innevarande budgetår anvisade anslaget torde endast medgiva anskaffande av det minimum av utrustning, som är erforderligt för att nämnderna skola kunna fungera under uppbyggnadsperioden. Däremot förslår det icke till anskaffning av en på längre sikt tillräcklig uppsättning instrument och ännu mindre till inköp av erforderligt kartmaterial. Dylik material drager högst betydande kostnader (i vissa län, där modern ekonomisk karta icke finnes, upp till 15 000—25 000 kronor per nämnd) och torde icke kunna anskaffas på en gång utan endast successivt under en följd av år. I samband med att nämnderna skola övertaga den av skogsvårdsstyrelserna bedrivna betesförbättringsverksamheten i Norrland och Kopparbergs län torde dessutom behov uppstå av möbler, maskiner och instrument för de befattningshavare, som i anledning härav behöva anställas.

Departementschefen. Såsom framgår av vad jag tidigare denna dag anfört har jag ansett lantbruksnämndernas övertagande av viss betesförbättringsverksamhet i Norrland icke nödvändiggöra en så avsevärd utökning av nämndernas personal, som lantbruksstyrelsen ifrågasatt. Under sådana förhållanden är det enligt min mening till fyllest, om förevarande anslag för nästa budgetår uppföres med ett belopp av 75 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantbruksnämnderna: Utrustning* för budgetåret 1949/50 anvisa ett reservationsanslag av 75 000 kronor.

[10.] 8. **Lantbruksnämnderna: Byggnadsrådgivning.** Under denna anslagsrubrik har för innevarande budgetår anvisats ett obetecknat anslag av 25 000 kronor (prop. nr 149; r. skr. nr 233). Beträffande bestämmelser rörande anslagets användning hänvisas till statsliggaren s. 717.

I skrivelse den 25 augusti 1948 har *lantbruksstyrelsen* hemställt, att anslaget måtte för budgetåret 1949/50 uppföras med oförändrat belopp av 25 000 kronor. Till stöd för sin framställning har styrelsen anfört i huvudsak följande.

I propositionen nr 149/1948 framhöll departementschefen vid anmälan av förevarande anslag bland annat, att avvecklingen av egnahemsnämndernas byggnadskontor i vissa städer utgjorde ett särskilt problem och att redan i propositionen nr 75/1947 framhållits såsom önskvärt, att denna del av egnahemsnämndernas verksamhet skulle upphöra. Departementschefen anförde vidare att det borde ankomma på lantbruksstyrelsen att efter samråd med Lantbruksförbundets byggnadsförening och övriga berörda parter söka avveckla byggnadskontoren, då förutsättningar därför funnos.

Enligt vad styrelsen under hand inhämtat från nämnda förening är det icke sannolikt, att föreningen före utgången av innevarande budgetår skall kunna helt övertaga den av de statliga byggnadskontoren bedrivna verksamheten. Man torde därför böra räkna med att verksamheten vid byggnadskontoren i viss utsträckning kan komma att fortsätta även under budgetåret 1949/50. Vid sådant förhållande synes det styrelsen erforderligt, att här ifrågavarande anslag får tills vidare kvarstå å riksstaten.

Då jag icke har något att erinra mot lantbruksstyrelsens framställning, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantbruksnämnderna: Byggnadsrådgivning* för budgetåret 1949/50 anvisa ett anslag av 25 000 kronor.

[11.] 9. **Lantbruksnämnderna: Kostnader för planeringskommittéer.** Enligt beslut av 1947 års riksdag (prop. nr 75; r. skr. nr 424) skall för regionalplaneringen i fråga om jordbrukets yttre rationalisering finnas en särskild planeringskommitté inom varje planeringsområde med uppgift att leda det förberedande utrednings- och planeringsarbetet. Till bestridande av kostnaderna för sagda kommittéer har för innevarande budgetår anvisats ett förslagsanslag av 400 000 kronor. Beträffande bestämmelser rörande anslagets användning hänvisas till statsliggaren s. 717.

I skrivelse den 25 augusti 1948 har *lantbruksstyrelsen* hemställt, att anslaget för nästa budgetår måtte upptagas med ett till 500 000 kronor förhöjt belopp. Styrelsen har härvid framhållit att, ehuru regionalplanering hittills påbörjats blott inom ett mindre antal områden, det likväl kunde antagas, att planeringsarbetet under nästa budgetår skulle kunna upptagas inom det ursprungligen avsedda antalet typområden. Med hänsyn härtill syntes medelsbehovet kunna beräknas till 600 000 kronor. Då emellertid en viss förskjutning i tiden av planeringsarbetet kunde beräknas på grund av den bristande rutinen på detta arbetsområde under det första organisationsåret, har sty-

relsen ansett en medelsanvisning av 500 000 kronor vara till fyllest. Samtidigt har styrelsen betonat, att regionalplanearbetet på grund av dess nyckelställning i rationaliseringsarbetet icke borde eftersättas eller inskränkas på grund av knapphet på medel.

Departementschefen. Med hänsyn till ovissheten om den omfattning, som planeringsarbetet kan få under nästa budgetår, liksom om kostnaderna för detta arbete torde för denna verksamhet icke behöva beräknas större anslag än för innevarande budgetår eller 400 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantbruksnämnderna: Kostnader för planeringskommittéer* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 400 000 kronor.

[12.] 10. Lantbruksattachéer: Avlöningar.

	Anslag	Nettoutgift
1947/48	104 100	70 849
1948/49 (statsliggaren s. 717) ..	102 500	
1949/50 (förslag)	119 000	

Kungl. Maj:t har för lantbruksattachéerna fastställt dels den 30 juni 1947 personalförteckning, dels ock den 11 juni 1948 följande

Avlöningsstat.

1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl.

Maj:t, *förslagsvis* kronor 67 000

2. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal » 32 000

3. Rörligt tillägg, *förslagsvis* » 3 500

Summa kronor 102 500.

Jag torde få erinra om att 1948 års riksdag icke framställt någon erinran mot att Kungl. Maj:t skulle äga med hänsyn till ovissheten i fråga om prisutvecklingen utomlands tillerkänna lantbruksattachéerna sådan kompensation för inträffade stegringar av levnadskostnaderna, som kunde komma utrikesförvaltningens tjänstemän till del (IX. H. T., p. 4). I anledning härav har Kungl. Maj:t den 15 oktober 1948 föreskrivit, att från den i gällande avlöningsstat för lantbruksattachéer upptagna arvodesposten må tills vidare från och med innevarande budgetår utgå prisutjämningsstillägg till lantbruksattachén i London med 3 000 kronor och till lantbruksrepresentanten i Washington med 13 500 kronor.

Jag torde vidare få anmäla, att Kungl. Maj:t genom beslut den 9 juli 1948 förordnat dels att skrivbiträdet vid beskickningens i London lantbruksavdelning skall, räknat från och med den 1 juli 1948, åtnjuta avlöning i form av arvode med 12 engelska pund för vecka, dels ock att nämnda avlöning skall bestridas från den i avlöningsstaten för lantbruksattachéer upptagna icke-ordinarieposten.

I anslutning till förenämnda beslut om prisutjämningsstillägg för lantbruksattachén i London och för lantbruksrepresentanten i Washington bör arvodesposten uppräknas med 16 500 kronor till 83 500 kronor. Övriga anslagsposter torde ej behöva ändras. Ifrågavarande avlöningsanslag bör sålunda för nästa budgetår uppföras med $(83\,500 + 32\,000 + 3\,500 =)$ 119 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) godkänna följande avlöningsstat för lantbruksattachéer, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1949/50:

Avlöningsstat.

1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämde av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i> ..	kronor	83 500
2. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	»	32 000
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	3 500

Summa kronor 119 000;

b) till *Lantbruksattachéer*: *Avlöningar* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 119 000 kronor.

[13.] 11. Lantbruksattachéer: Omkostnader.

	Anslag	Nettoutgift
1947/48	42 000	19 219
1948/49 (statsliggaren s. 719) ..	42 000	
1949/50 (förslag)	42 000	

För nästa budgetår ifrågasättes icke någon förändring under förevarande anslag. Detta bör således uppföras med oförändrat belopp av 42 000 kronor. Det torde få ankomma å Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa stat för anslagets användning. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantbruksattachéer*: *Omkostnader* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 42 000 kronor.

C. Lantbruksakademien m. m.

[14.] 1. Lantbruksakademien: Avlöningar.

	Anslag	Nettoutgift
1947/48	24 800	23 503
1948/49 (statsliggaren s. 719) ..	26 600	
1949/50 (förslag)	26 600	

Kungl. Maj:t har för lantbruksakademien fastställt dels den 30 juni 1947 personalförteckning, dels den 11 juni 1948 avlöningsstat.

Lantbruksakademien har i skrivelse den 20 augusti 1948 hemställt om oförändrat anslag för nästa budgetår.

Mot lantbruksakademiens förslag har jag icke något att erinra. Gällande avlöningsstat för akademien torde få äga tillämpning även under nästa budgetår. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantbruksakademien: Avlöningar* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 26 600 kronor.

[15.] 2. Lantbruksakademien: Bidrag till museum, bibliotek m. m.

För detta ändamål har för innevarande budgetår uppförts ett obetecknat anslag av 12 000 kronor. Kungl. Maj:t har den 11 juni 1948 fastställt inkomst- och utgiftsstat för lantbruksakademien för budgetåret 1948/49 (statsliggaren s. 720).

I skrivelse den 20 augusti 1948 har *lantbruksakademien* hemställt, att anslaget för nästa budgetår måtte uppföras med ett till 17 000 kronor förhöjt belopp. Akademien har härvid anført, att bidraget före kriget upptagits till 15 400 kronor. Utgifterna för biblioteket hade sedan dess stigit med omkring 8 000 kronor. De sammanlagda kostnaderna för museum och bibliotek hade under budgetåret 1947/48 uppgått till 22 220 kronor, varför akademien av egna medel måst tillskjuta 10 220 kronor. De sista fem åren hade akademien haft driftsunderskott å sammanlagt 39 000 kronor. Akademien kunde givetvis icke i längden arbeta med en sådan brist och vore därför nödsakad att företaga inskränkningar. Därvid kunde det, om ingen anslagsökning erhöles, icke undgås, att även en så viktig gren av akademiens arbete som biblioteksverksamheten drabbades. Med hänsyn till den betydelse akademiens bibliotek ägde i allmänhet och i synnerhet för jordbruksforskningen syntes det akademien rimligt, att statsanslaget skulle ökas med lägst 5 000 kronor för att möjliggöra bibliotekets fortsatta verksamhet.

Statskontoret har i remissutlåtande den 8 september 1948 förklarat, att ämbetsverket i rådande statsfinansiella läge icke kunde tillstyrka, att an-

slaget för budgetåret 1949/50 uppfördes med högre belopp än för innevarande budgetår.

I likhet med statskontoret anser jag, att anslaget för nästa budgetår bör upptagas med oförändrat belopp av 12 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantbruksakademien: Bidrag till museum, bibliotek m. m.* för budgetåret 1949/50 anvisa ett anslag av 12 000 kronor.

[16.] 3. Bidrag till lantbruksakademien för bestridande av kostnaderna för jordbrukets forskningsråd m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1947/48	40 000	39 400
1948/49 (statsliggaren s. 720)	40 000	
1949/50 (förslag)	42 000	

I skrivelse den 26 augusti 1948 har *jordbrukets forskningsråd* föreslagit, att anslaget skulle uppdelas på ett avlöningsanslag och ett anslag till lantbruksakademien som bidrag för bestridande av övriga kostnader för rådets verksamhet. Förslaget har föranletts av att rådet begärt, att den arvodesavlönade assistenten hos rådet skulle erhålla extra ordinarie anställning med placering i lönegrad Ce 25. Från avlöningsanslaget skulle förutom assistentlönen bestridas arvoden till ordförande och ledamöter i rådet m. fl. Med utgångspunkt från oförändrade arvoden har forskningsrådet hemställt, att anslaget skulle upptagas med 21 600 kronor. I fråga om assistenten har rådet anfört, att rådet genom den föreslagna förbättringen av dennes anställningsförhållanden skulle få väsentligt större möjligheter att i längden erhålla lämplig och för uppgiften tillräckligt kvalificerad kraft. Under budgetåret 1947/48 hade assistentbefattningen uppehållits av icke mindre än fyra olika personer. Därest befattningen bibehölls såsom arvodestjänst vore det ofrånkomligt, att årsarvodet uppräknades med ett belopp svarande mot den löneökning, som kunde komma lönegradsplacerade tjänstemän till del i samband med höjning av levnadskostnadsindex.

I skrivelse den 26 augusti 1948 har *lantbruksakademien* tillstyrkt, att ett särskilt avlöningsanslag skulle anvisas till forskningsrådet. I enlighet med en av rådet gjord beräkning har akademien vidare föreslagit, att såsom bidrag till akademien för täckande av andra kostnader för rådet skulle anvisas ett anslag av 20 400 kronor. Sammanlagt har sålunda begärts en medelsanvisning, som med 2 000 kronor överstiger anslaget för innevarande budgetår. Höjningen har motiverats med att samarbete med statens tekniska, naturvetenskapliga och medicinska forskningsråd samt atomkommittén medfört bildande av vissa arbetsorgan. Medelsbehovet för detta ändamål beräknades under nästa budgetår uppgå till 2 000 kronor.

Departementschefen. Assistentens anställnings- och avlöningsförhållanden böra enligt min mening icke ändras för närvarande. Jag finner därför icke anledning att föreslå en uppdelning av ifrågavarande anslag. Däremot förordar jag, att anslaget för nästa budgetår uppräknas med 2 000 kronor till 42 000 kronor för att täcka kostnaderna för jordbrukets forskningsråds samarbete med övriga forskningsråd och atomkommittén. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till lantbruksakademien för bestridande av kostnaderna för jordbrukets forskningsråd m. m.* för budgetåret 1949/50 anvisa ett anslag av 42 000 kronor.

[17.] 4. Främjande av forskning på jordbrukets område m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1947/48	250 000	226 915
1948/49 (statsliggaren s. 721)	200 000	
1949/50 (förslag)	250 000	

I skrivelse den 26 augusti 1948 har *jordbrukets forskningsråd* föreslagit, att för nästa budgetår ett anslag av 500 000 kronor skulle anvisas för ändamålet. Forskningsrådet har därvid framhållit, att för innevarande budgetår förutom årets anslag jämte reservation från föregående år, tillhoppa 207 615 kronor, ett bidrag av 19 300 kronor från Svenska spannmålsaktiebolaget stått till rådets förfogande. För planenlig fortsättning av de med bidrag från rådet pågående undersökningarna samt för angelägna nya forskningsuppgifter hade emellertid redan före ingången av budgetåret 193 671 kronor anvisats att utgå under förutsättning att erforderligt statsanslag ställdes till rådets förfogande. Av detta belopp avsåges 80 701 kronor för lagringsforskning. Dessutom hade 5 000 kronor reserverats för viss undersökning. Det för främjande av forskning disponibla beloppet fram till budgetårsskiftet 1949/50 inskränkte sig sålunda till 28 244 kronor. Härav återstode emellertid nu endast 15 394 kronor, sedan ytterligare ansökningar om forskningsunderstöd bifallits av rådet. Härigenom inskränktes i hög grad rådets möjlighet att effektivt fylla sin uppgift. Med hänsyn till bland annat önskvärldheten av viss beredskap för oförutsedda, hastigt uppkommande behov av ekonomiskt stöd till brådskande forskningsuppgifter vore denna knapphet på medel mycket beklaglig.

Forskningsrådet har vidare anfört, att man finge räkna med att det vid ingången av budgetåret 1949/50 komme att föreligga ett ackumulerat behov av forskningsunderstöd till betydande belopp. För att forskningsrådet skulle kunna i önskvärd utsträckning tillgodose dels sistnämnda behov, dels under året uppkommande anspråk på forskningsunderstöd vore det ofrånkomligt, att det till rådets disposition stående reservationsanslaget för budgetåret 1949/50 uppräknades till lägst 500 000 kronor.

Statskontoret har i remissutlåtande den 8 september 1948 uttalat, att ämbetsverket med hänsyn till nödvändigheten av att statsutgifterna i rådande läge begränsades ansåge anslaget för budgetåret 1949/50 böra uppföras med högst 200 000 kronor.

Departementschefen. Den betydelse forskningen på jordbrukets område har för strävandena att öka jordbruksproduktionen och i övrigt förbättra förhållandena inom jordbruksnäringen synes motivera en höjning av ifrågavarande anslag. I nuvarande läge kan jag dock icke tillstyrka, att anslaget uppräknas till högre belopp än 250 000 kronor, eller samma belopp som under budgetåret 1947/48. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Främjande av forskning på jordbrukets område m. m.* för budgetåret 1949/50 anvisa ett reservationsanslag av 250 000 kronor.

[18.] 5. Statens växtskyddsanstalt: Avlöningar.

	Anslag	Nettoutgift
1947/48	316 000	324 767
1948/49 (statsliggaren s. 721) ..	406 800	
1949/50 (förslag)	408 500	

Kungl. Maj:t har den 17 juni 1948 för växtskyddsanstalten fastställt dels personalförteckning, dels ock följande

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	64 100
2. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t	»	1 100
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal	»	298 100
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	43 500

Summa kronor 406 800.

I skrivelse den 25 augusti 1948. har *styrelsen för statens växtskyddsanstalt* framlagt förslag angående medelsbehovet för nästa budgetår.

Anstaltsstyrelsen har därvid erinrat om, att den under år 1947 verkställt en utredning rörande behovet av förändringar i anstaltens organisation och utrustning, såvitt avsåg huvudinstitutionen, samt att styrelsen gemensamt med lantbruksstyrelsen jämväl avgivit en utredning rörande behovet av filialer till anstalten m. m. Flera remissinstanser hade emellertid begärt, att förstnämnda utredning skulle överses av sakkunniga utanför anstalten. Styrelsen anhölle, att en sådan översyn måtte företagas med det snaraste. I avvaktan härpå hade styrelsen för nästa budgetår inskränkt sig till att begära en utvidgning av de smärre utbyggnader av växtskyddsorganisationen, som genomförts vid 1948 års riksdag.

Den föreslagna utvidgningen består i inrättande av fyra nya överassistenttjänster i lönegrad Ce 27, nämligen två för provningen av bekämpningsmedlen, en vid zoologiska avdelningen samt en vid upplysnings- och kontrollavdelningen. Förstnämnda två tjänster skulle ersätta två nu befintliga befattningar som förste assistent i lönegrad Ce 24. Därjämte har styrelsen, som räknat med att en norrlandsfilial skulle kunna träda i verksamhet den 1 juli 1950 och begärt att föreståndare skulle utses i förväg för att kunna deltaga i förberedelsearbetena för filialen, upptagit lön till en föreståndare i lönegrad Ce 29 under ett kvartal. Av styrelsens motivering för inrättandet av de nya överassistenttjänsterna må nämnas följande.

Styrelsen har anfört, att de två förste assistenter i lönegrad Ce 24, som handhade provningen av bekämpningsmedel, vid flera tillfällen erbjudits anställning inom den kemiska industrien med avsevärt bättre lönevillkor än de som staten i regel gäve. Om löneförbättring för dessa förste assistenter länge låte vänta på sig, komme anstalten med säkerhet att förlora dem och bliva nödsakad att ersätta dem med mindre erfarna personer. Styrelsen anhölle därför, att ifrågavarande två tjänster som förste assistent måtte omändras till överassistenttjänster.

I fråga om den zoologiska avdelningen har styrelsen erinrat om, att vid inrättandet av en överassistenttjänst från och med innevarande budgetår vid denna avdelning en tjänst som förste assistent indragits. Den kvarvarande förste assistenten å avdelningen ägnade sig åt biodlingsfrågorna, vilka noga räknat icke tillhörde växtskyddet. För sin egentliga verksamhet hade sålunda den zoologiska avdelningen, i motsats till de båda andra avdelningarna, ingen förste assistent. Detta vore så mycket mera beklagligt som en högt förtjänt tjänsteman, vilken som specialuppgift hade ekonomiskt ytterst viktiga undersökningar rörande förrådsskadedjuret, icke kunnat beredas gynnsammare ställning än som assistent i 22 lönegraden. I sin år 1947 verkställda utredning hade styrelsen förordat en försöksledarbefattning i lönegrad Ce 29 för utövaren av denna verksamhet. Liksom i fråga om bekämpningsmedelsprovningen ville styrelsen emellertid provisoriskt föreslå en överassistentbefattning. Skulle detta icke vinna bifall, föresloge styrelsen alternativt återupprättande av den indragna försteassistenttjänsten.

Beträffande upplysnings- och kontrollavdelningen, vid vilken från och med innevarande budgetår inrättats en överassistenttjänst, har styrelsen framhållit, att styrelsen i sin utredning förordat dels en klyvning av avdelningen, dels inrättande av en tjänst mellan avdelningsföreståndare och förste assistent i var och en av de nya avdelningarna. För att anstalten skulle kunna effektivt tjäna allmänheten vore det av största vikt att upplysnings- och kontrollavdelningen förfogade över två överassistenter. Styrelsen anhölle därför, att ytterligare en överassistenttjänst inrättades vid denna avdelning. Med hänsyn till den allvarliga brist på arbetskraft, som rådde på avdelningen, ansåge styrelsen någon indragning av arbetskraft icke böra ifrågakomma i detta fall.

Anslagsposterna avlöningar till ordinarie tjänstemän och arvode, bestämt av Kungl. Maj:t, ha upptagits med oförändrade belopp av 64 100 respektive 1 100 kronor.

Med hänsyn till förslagen om inrättande av fyra nya överassistenttjänster och, från och med den 1 april 1950, av en filialföreståndartjänst har posten

avlöningar till icke-ordinarie personal höjts med 21 600 kronor till 319 700 kronor.

Till rörligt tillägg har beräknats ett med 2 600 kronor till 46 100 kronor förhöjt belopp.

Hela avlöningsanslaget har sålunda av styrelsen beräknats till $(64\,100 + 1\,100 + 319\,700 + 46\,100 =) 431\,000$ kronor.

I remissutlåtande den 18 september 1948 har *styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök*, som understrukit behovet av en översyn av den år 1947 verkställda utredningen rörande anstaltens organisation och utrustning, biträtt förslaget om ändring av två tjänster som förste assistent för bekämpningsmedelsprövningen till överassistenttjänster i lönegrad Ce 27. Styrelsen har vidare tillstyrkt inrättande av en överassistenttjänst å upplysnings- och kontrollavdelningen. Slutligen har styrelsen ansett, att i stället för den föreslagna överassistenttjänsten å zoologiska avdelningen en befattning som förste assistent borde återinrättas.

Statskontoret har i remissutlåtande den 6 september 1948 anfört följande.

I avvaktan på den ytterligare översyn av växtskyddets organisation, som ansetts erforderlig, ha vissa smärre utbyggnader av denna provisoriskt vidtagits vid 1948 års riksdag, i syfte, bland annat, att förbättra befördringsmöjligheterna för den i växtskydd specialutbildade personalen. Med hänsyn till den prövning, som föregått nämnda riksdagsbeslut, kan statskontoret icke tillstyrka styrelsens för växtskyddsanstalten förevarande framställning om genomförande redan vid 1949 års riksdag av en utvidgning av dessa provisoriska åtgärder. Ämbetsverket avstyrker alltså inrättande av nya överassistenttjänster. Ej heller synas tillräckliga skäl vara anförda för bifall till alternativt gjord hemställan om återupprättande av en förste assistentbefattning vid zoologiska avdelningen.

Den av styrelsen föreslagna åtgärden att för budgetåret 1949/50 skulle anvisas lön under ett kvartal till en föreståndare för en blivande norrlandsfilial för att sätta denne i tillfälle att förbereda filialens trädande i funktion, föranleder statskontoret allenast att uttala, att en dylik åtgärd icke torde böra vidtagas förrän statsmakterna tagit definitiv ståndpunkt till frågan om filialens inrättande.

Departementschefen. Någon utökning av antalet överassistenttjänster kan jag i nuvarande läge icke tillstyrka. Med hänsyn till vad anstaltsstyrelsen anfört i fråga om den zoologiska avdelningen vill jag däremot icke motsätta mig, att en assistenttjänst å denna avdelning omändras till en tjänst som förste assistent i lönegrad Ce 24. Då jag icke är beredd att nu taga ställning till frågan om inrättande av en norrlandsfilial till anstalten, kan jag slutligen ej förorda, att medel beräknas för avlöning åt en föreståndare för en dylik filial.

Vid bifall till vad jag sålunda förordat torde någon annan förändring beträffande anstaltens avlöningsstat icke behöva företagas än att anslagsposten avlöningar till icke-ordinarie personal, till följd av förslaget om utbyte av en assistenttjänst mot en tjänst som förste assistent samt beräknade löneklassförändringar, uppräknas med 1 700 kronor till 299 800 kronor.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) godkänna följande avlöningsstat för statens växtskyddsanstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1949/50:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsvis	kronor	64 100
2. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t	»	1 100
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal ..	»	299 800
4. Rörligt tillägg, förslagsvis	»	43 500
Summa kronor		408 500;

b) till *Statens växtskyddsanstalt*: *Avlöningar* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 408 500 kronor.

[19.] **6. Statens växtskyddsanstalt: Omkostnader.**

	Anslag	Nettoutgift
1947/48	86 000	103 402
1948/49 (statsliggaren s. 721) ..	92 000	
1949/50 (förslag)	92 000	

I sin förutnämnda skrivelse den 25 augusti 1948 har *styrelsen för statens växtskyddsanstalt* uppskattat medelsbehovet under omkostnadsanslaget för nästa budgetår till 105 300 kronor. Detta innebär en ökning med 13 300 kronor i förhållande till anslaget för innevarande budgetår. Styrelsen har härvid räknat med att utgifterna skulle stiga med 27 300 kronor till 135 300 kronor och inkomsterna med 14 000 kronor till 30 000 kronor. Av inkomsterna ha 12 000 kronor beräknats erhållas vid bekämpningsmedelskontrollen och 18 000 kronor genom försäljning av publikationer m. m. Beträffande styrelsens beräkning av de olika utgiftsposterna må anföras följande.

Styrelsen har föreslagit en uppräknig av posten reseersättningar med 4 000 kronor till 20 000 kronor. Härvid har anförts, att filialföreståndarna i Linköping och Skara hade sammanlagt 3 000 kronor till förfogande för sina resor, vilket icke på långt när motsvarade behovet. Den av lantbruksstyrelsen och anstaltsstyrelsen gjorda utredningen hade upptagit 2 500 kronor för resor vid en var av dessa filialer och därjämte en ökning av reseanslaget för filialen i Alnarp med samma belopp. Styrelsen återkomme därför med sitt år 1947 framställda yrkande, att posten skulle uppföras med 20 000 kronor.

Posten övriga expenser har upptagits med 28 700 kronor mot 19 200 kronor för innevarande budgetår. Såsom motivering för höjningen har anförts, att utgifterna under budgetåret 1947/48 uppgått till 25 300 kronor, och att

hänsyn måste tagas dels till vissa fördyringar, som endast delvis påverkat utgifterna under detta budgetår, och dels till ökade kostnader för filialerna i Linköping och Skara. För renhållning och städning, telefon m. m. och bokinköp ha därför begärts respektive 1 000, 2 300 och 900 kronor högre belopp än som förbrukades under budgetåret 1947/48, medan för inköp och underhåll av möbler beräknats ett 800 kronor lägre belopp.

Posten övriga utgifter har föreslagits höjd med 13 800 kronor till 60 900 kronor. Ökningen avser huvudsakligen delposten arbetskostnader, som uppräknats med 11 000 kronor till 36 000 kronor. Medelsförbrukningen under denna delpost var 1947/48 närmare 33 000 kronor. Styrelsen har ansett sig nödsakad att föreslå en ökning med omkring 2 000 arbetstimmar vid huvudinstitutionen, motsvarande en merkostnad av 4 000 kronor utöver förbrukningen under 1947/48, vilken uppgått till 27 000 kronor. För Alnarps- och Linköpingsfilialerna har räknats med utgifter å 4 000 respektive 1 000 kronor. För Linköpingsfilialen ha dessa kostnader under innevarande budgetår bestridits från anslaget Bekämpande av växtsjukdomar. Delposterna instrument och apparatur samt förbrukningsartiklar ha uppräknats med vardera 1 000 kronor för att täcka medelsbehovet för filialerna i Linköping och Skara, vilka hittills erhållit medel från nyssnämnda anslag. Som ny delpost har upptagits lokalhyra för Linköpingsfilialen med 800 kronor.

Styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök har i remissutlåtande den 18 september 1948 uttalat, att styrelsen funnit delposten arbetskostnader väl hög. Då detta syntes bero på den mindre lämpliga arronderingen av anstaltens försöksjord, ville styrelsen dock icke motsätta sig att posten uppfördes med det begärda beloppet, 36 000 kronor.

I remissutlåtande den 6 september 1948 har *statskontoret* förklarat, att ämbetsverket ansåge anslagsposten till reseersättningar i avvaktan på närmare erfarenhet böra bibehållas vid oförändrat belopp, 16 000 kronor. Vidare har statskontoret funnit posten till övriga expenser icke böra höjas till högre belopp än till 25 000 kronor, till vilket belopp utgifterna för ändamålet uppgått under budgetåret 1947/48.

I särskild skrivelse den 25 augusti 1948 har *styrelsen för statens växtskyddsanstalt* vidare hemställt om ett reservationsanslag å 12 000 kronor för anskaffande av en traktor med tillhörande redskap.

Styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök har i remissutlåtande den 13 september 1948 tillstyrkt anstaltsstyrelsens sistnämnda framställning.

Departementschefen. Utgiftsposterna i anstaltens omkostnadsstat torde, bland annat med hänsyn till storleken av de faktiska utgifterna under sistförflutna budgetår, böra höjas något. Uppräkningen torde emellertid kunna begränsas till 21 000 kronor. Härvid synes posten reseersättningar böra höjas med 1 000 kronor till 17 000 kronor, delposten övriga expenser med 8 200 kronor till 27 400 kronor samt posten övriga utgifter med 11 800 kronor till 58 900 kronor. Någon medelsanvisning till inköp av en jordbrukstraktor anser jag mig icke för närvarande kunna tillstyrka. Då såsom särskilda uppbördsmedel under budgetåret 1947/48 influtit omkring 45 000 kronor, synes man berättigad att för nästa budgetår räkna med dylika inkomster

å minst 37 000 kronor mot i löpande budgetårs stat upptagna 16 000 kronor. Härigenom skulle uppräknningen av utgiftsposternas belopp balanseras och anslaget kunna upptagas med oförändrat belopp, 92 000 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa stat för anslagets användning. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens växtskyddsanstalt: Omkostnader* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 92 000 kronor.

D. Undervisningsanstalter för jordbruk och lantmannanäringar m. m.

[20.] 1—12. Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök: Avlöningar, Omkostnader, Materiel m. m., Bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek, Stipendier, Underhåll av byggnader m. m., Inredning och utrustning, Särskilda undersökningar, Avkastningsbedömning rörande avelssvin, Bidrag till lokala gödslings-, sort- och ogräsförsök m. m., Bidrag till fast försöksverksamhet vid statsunderstödda lantbruks- och lantmannaskolor samt Kostnader för specialkurs för utbildande av maskinkonsulenter. Under förevarande anslagsrubriker ha för innevarande budgetår anvisats anslag å respektive 1 980 500, 394 600, 331 100, 25 000, 23 500, 27 000, 193 400, 145 000, 44 800, 89 000, 22 000 och 28 600 kronor. Vad angår anslagsbehovet för nästa budgetår vill jag först erinra om att 1948 års riksdag (prop. nr 177; r. skr. nr 266) godkänt en plan för upprustning av lantbrukets och skogsbrukets högskolor, avsedd att träda i kraft den 1 juli 1949. Därvid fattades beslut om att från och med budgetåret 1949/50 inrätta ett antal högre vetenskapliga befattningar. Upprustningen i fråga om hjälpkrafter i lägre tjänstegrader och behovet av ökade anslag i övrigt ansågs däremot böra prövas i samband med anslagsäskandena för budgetåret 1949/50. Vidare har 1945 års jordbruksförsöksutredning, som den 26 april 1946 fick i uppdrag att utreda den framtida verksamheten vid Institutet för husdjursförädling vid Wiad, den 10 december 1947 avgivit betänkande i ämnet. I betänkandet föreslås, att institutet skall förbli en självständig institution med egen styrelse men anknytas till lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök. Då beredningen av dessa frågor ännu icke avslutats, torde anslagen till lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök i riksstatsförslaget för nästa budgetår böra upptagas med allenast beräknade belopp.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan å särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1949/50 beräkna

dels till Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök:
Avlöningar ett förslagsanslag av 2 527 800 kronor;

dels till Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök: Omkostnader ett förslagsanslag av 373 700 kronor;

dels till Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök: Materiel m. m., ett reservationsanslag av 400 500 kronor;

dels till Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök: Bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek ett reservationsanslag av 35 000 kronor;

dels till Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök: Stipendier ett förslagsanslag av 34 100 kronor;

dels till Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök: Underhåll av byggnader m. m., ett reservationsanslag av 35 000 kronor;

dels till Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök: Inredning och utrustning ett reservationsanslag av 403 300 kronor;

dels till Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök: Särskilda undersökningar ett reservationsanslag av 77 300 kronor;

dels till Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök: Avkastningsbedömning rörande avelssvin ett anslag av 44 800 kronor;

dels till Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök: Bidrag till lokala gödstings-, sort- och ogräsförsök m. m. ett anslag av 225 000 kronor;

dels till Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök: Bidrag till fast försöksverksamhet vid statsunderstödda lantbruks- och lantmannaskolor ett anslag av 43 000 kronor;

dels ock till Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök: Kostnader för specialkurs för utbildande av maskinkonsulenter ett reservationsanslag av 20 000 kronor.

[21.] 13—18. Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Avlöningar, Omkostnader, Materiel m. m., Bokinköp och bokbindning för institutets bibliotek, Stipendier m. m. samt Lokala trädgårdsförsök. Under nämnda anslagsrubriker ha för innevarande budgetår anvisats respektive 633 000, 217 700, 25 000, 6 000, 8 300 och 10 000 kronor. Vad angår anslagsbehovet för nästa budgetår torde jag få erinra om att den med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande den 29 juni 1945 tillkallade utredningsmannen för utredning rörande forsknings- och försöksverksamheten samt undervisningen på mejerinäringens område avgivit betänkande den 17 oktober 1947. Vidare ha de jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 29 juni 1946 tillkallade sakkunniga för utredning angående trädgårdsundervisningens ordnande (1946 års trädgårdsundervisningskommitté) avgivit betänkanden dels den 22 december 1947 om trädgårdsundervisningen, dels ock den 30 december 1947 rö-

rande statens trädgårdsförsök. Då beredningen av dessa frågor ännu icke avslutats, torde förenämnda anslag i riksstatsförslaget böra uppföras med allenast beräknade belopp. De torde därvid lämpligen preliminärt böra upptagas med samma belopp som i gällande riksstat. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan å särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1949/50 beräkna

dels till Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Avlöningar ett förslagsanslag av 633 000 kronor;

dels till Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Omkostnader, ett förslagsanslag av 217 700 kronor;

dels till Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Materiel m. m. ett reservationsanslag av 25 000 kronor;

dels till Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Bokinköp och bokbindning för institutets bibliotek ett reservationsanslag av 6 000 kronor;

dels till Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Stipendier m. m. ett anslag av 8 300 kronor;

dels ock till Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Lokala trädgårdsförsök ett anslag av 10 000 kronor.

[22.] 19. Specialgymnasiet för lantbruks-, mejeri- och skogsstuderande.

	Anslag	Nettoutgift
1947/48	54 200	66 954
1948/49 (statsliggaren s. 735)	63 200	
1949/50 (förslag)	73 600	

Skolöverstyrelsen har i skrivelse den 31 augusti 1948 — med överlämnande av en framställning från styrelsen för specialgymnasiet för lantbruks-, mejeri- och skogsstuderande, vari anhållits om anslag å 76 225 kronor — hemställt, att ifrågavarande anslag för nästa budgetår måtte uppföras med ett till 73 600 kronor förhöjt belopp. I förhållande till innevarande budgetår har anslaget å ena sidan minskats med ett belopp å 2 600 kronor, vilket för budgetåret 1948/49 beräknats som ersättning för de förluster folkhögskolan Vilan fått vidkännas för undervisningen vid gymnasiet under läsåren 1946/47 och 1947/48, samt å andra sidan ökats med 13 000 kronor. Av ökningen ha 3 500 kronor avsetts för lärararvoden, 1 500 kronor till andra kostnader än lärarlöner, hälsovård och undervisningsmateriel samt 8 000 kronor för stipendier.

Överstyrelsen har föreslagit, att den ersättning, som utgår till folkhögskolan för lämnad undervisning, skulle höjas med 1 200 kronor till 8 300 kronor. Ersättningen skulle då täcka hela kostnaden för en folkhögskollärare med fast anställning vid huvudkurs om 21 veckor, medan för när-

varande ersättning endast utginge med $\frac{1}{7}$ av denna kostnad. Överstyrelsen har framhållit, att rektor därigenom skulle erhålla en behövlig lättnad i arbetsbördan och modersmåsläraren få mera tid att granska elevernas uppsatser. Den återstående ökningen av det till lärarlöner beräknade beloppet är huvudsakligen av automatisk karaktär. Uppräkningsen av det till andra kostnader än lärarlöner, hälsovård och undervisningsmateriel avsedda beloppet har föranletts av fortsatt prisstegring för bränsle, städning samt reparationer m. m. Det höjda beloppet för stipendier har motiverats med medelsåtgången under de senaste budgetåren.

Departementschefen. Jag anser mig böra tillstyrka, att ersättning skall utgå till folkhögskolan Vilan med belopp motsvarande kostnaderna för hela avlöningen åt en lärare vid skolan. Då skolöverstyrelsens förslag ej heller i övrigt föranlett någon erinran från min sida förordar jag, att anslaget för nästa budgetår uppräknas med 10 400 kronor till 73 600 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Specialgymnasiet för lantbruks-, mejeri- och skogsstuderande* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 73 600 kronor.

[23.] 20. Understöd åt lantushållningsseminariet å Rimforsa.

	Anslag	Nettoutgift
1947/48	83 500	74 366
1948/49 (statsliggaren s. 735)....	83 500	
1949/50 (förslag)	79 400	

I en av lantbruksstyrelsen med skrivelse den 25 augusti 1948 överlämnad framställning har *seminariets styrelse* hemställt, att seminariet måtte för budgetåret 1949/50 tilldelas dels statsbidrag till avlöning åt lärarinnepersonalen med 38 340 kronor till grundlöner åt föreståndarinna och nio ämneslärarinnor samt 3 900 kronor till ålderstillägg och erforderligt belopp till rörligt tillägg m. m., dels ock statsbidrag till seminariets driftkostnader med 11 000 kronor.

Lantbruksstyrelsen har föreslagit, att anslaget för nästa budgetår måtte uppföras med ett belopp av 79 400 kronor, därav för avlöningar 68 400 och för driftkostnader 11 000 kronor. Minskningen i förhållande till det för innevarande budgetår anvisade anslaget hänför sig till beräknad nedgång i utgifterna för ålderstillägg, rörligt tillägg och kristillägg.

Jag biträder lantbruksstyrelsens anslagsäskande och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Understöd åt lantushållningsseminariet å Rimforsa* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 79 400 kronor.

[24.] 21. **Lägre lantbruksundervisning m. m.: Kurser i hovbeslag och maskinreparation vid Alnarp.**

	Anslag	Nettoutgift
1947/48	15 000	7 486
1948/49 (statsliggaren s. 739)	17 000	
1949/50 (förslag)	17 000	

I skrivelse den 27 augusti 1948 har *styrelsen för Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut* med överlämnande av förslag till stat för kurserna under budgetåret 1949/50 hemställt, att ifrågavarande anslag för nästa budgetår måtte höjas med 700 kronor till 17 700 kronor. Å ena sidan ha posterna övriga expenser och kosthåll för elever uppräknats med 500 respektive 1 200 kronor till följd av i det förra fallet stegrade städningskostnader och i det senare fallet höjda livsmedelspriser och arbetslöner. Å andra sidan har inkomstposten avgifter av elever höjts med 1 000 kronor.

I remissutlåtande den 29 september 1948 har *lantbruksstyrelsen* förordat, att såväl delposten kosthåll åt elever som inkomstposten avgifter av elever skulle uppräknas med 1 200 kronor. Då styrelsen ansett övriga poster i utgiftsstaten för budgetåret 1949/50 böra uppföras med samma belopp som i innevarande års stat har styrelsen föreslagit oförändrad medelsanvisning.

I enlighet med lantbruksstyrelsens förslag förordar jag, att anslaget för nästa budgetår uppföres med oförändrat belopp. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa stat för kurserna under nästa budgetår. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Kurser i hovbeslag och maskinreparation vid Alnarp* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 17 000 kronor.

[25.] 22. **Lägre lantbruksundervisning m. m.: Lägre mejeriskolor.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 12 100 kronor. Beträffande bestämmelserna rörande anslagets användning hänvisas till statsliggaren s. 740.

I skrivelse den 25 augusti 1948 har *lantbruksstyrelsen* hemställt, att anslaget för nästa budgetår måtte upptagas med 14 700 kronor. Styrelsen har i detta sammanhang erinrat om att utredningen angående bland annat omorganisation av den lägre undervisningen på mejerinäringens område nu slutförts och att betänkande med förslag i ämnet avgivits. Därest förslag till mejeriundervisningens ordnande skulle komma att föreläggas 1949 års riksdag och mejeriskolorna i anledning härav endast skulle bibehållas under läsåret 1948/49, har medelsbehovet för nästa budgetår uppskattats till 11 700 kronor. Sagda belopp avser den ersättning till skolornas huvudmän och lärare, som för läsåret 1948/49 skall utgå efter den 1 juli 1949.

Departementschefen. Beredningen av det betänkande, som den 17 oktober 1947 avgivits av utredningsmannen för utredning rörande organisationen av forsknings- och försöksverksamheten samt undervisningen på mejerinäringens område, synes hinna slutföras inom sådan tid, att därå grundade förslag kunna underställas 1949 års riksdag. Vid sådant förhållande torde anslaget böra i riksstatsförslaget upptagas med allenast beräknat belopp. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Lägre mejeriskolor* för budgetåret 1949/50 beräkna ett reservationsanslag av 12 100 kronor.

[26.] 23—31. *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Lantbruksskolan vid Ultuna, Understöd åt vissa lantbruksundervisningsanstalter: Avlöningar, Understöd åt vissa lantbruksundervisningsanstalter: Driftkostnader, Understöd åt vissa lantbruksundervisningsanstalter: Bidrag till arvoden åt skolläkare, Bidrag till särskilda utbildningskurser, Bidrag till jordbrukets yrkesskolor, Understöd åt elever vid lägre lantbruksundervisningsanstalter m. m. och Bidrag till byggnadsarbeten vid vissa lantbruksundervisningsanstalter samt Undervisning och studieresor för i det mindre jordbruket deltagande män och kvinnor.* Under förevarande anslagsrubriker ha för innevarande budgetår anvisats anslag å respektive 42 000, 2 927 400, 747 000, 10 000, 93 000, 231 800, 800 000, 1 000 000 och 240 700 kronor. Vad angår anslagsbehovet för nästa budgetår vill jag erinra om att de jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 7 december 1945 samt den 14 februari 1947 tillkallade sakkunniga för utredning rörande yrkesutbildning inom jordbruket och skogshandlingen den 12 november 1948 avgivit betänkande i ämnet. Sedan yttranden över nämnda betänkande infordrats från ett flertal myndigheter och sammanslutningar, torde beredningen av ärendet kunna slutföras å sådan tid, att därå grundade förslag kunna föreläggas 1949 års riksdag. Vid sådant förhållande synas förevarande anslag i riksstatsförslaget för nästa budgetår böra upptagas med endast beräknade belopp. Anslagen torde preliminärt böra upptagas med samma belopp som i gällande riksstat. Jag hemställer sålunda, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan å särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1949/50 beräkna

dels till Lägre lantbruksundervisning m. m.: Lantbruksskolan vid Ultuna ett förslagsanslag av 42 000 kronor;

dels till Lägre lantbruksundervisning m. m.: Understöd åt vissa lantbruksundervisningsanstalter: Avlöningar ett förslagsanslag av 2 927 400 kronor;

dels till Lägre lantbruksundervisning m. m.: Understöd åt vissa lantbruksundervisningsanstalter: Driftkostnader ett förslagsanslag av 747 000 kronor;

dels till Lägre lantbruksundervisning m. m.: Understöd åt vissa lantbruksundervisningsanstalter: Bidrag till arvoden åt skolläkare, ett förslagsanslag av 10 000 kronor;

dels till Lägre lantbruksundervisning m. m.: Bidrag till särskilda utbildningskurser ett reservationsanslag av 93 000 kronor;

dels till Lägre lantbruksundervisning m. m.: Bidrag till jordbrukets yrkesskolor ett förslagsanslag av 231 800 kronor;

dels till Lägre lantbruksundervisning m. m.: Understöd åt elever vid lägre lantbruksundervisningsanstalter m. m. ett förslagsanslag av 800 000 kronor;

dels till Lägre lantbruksundervisning m. m.: Bidrag till byggnadsarbeten vid vissa lantbruksundervisningsanstalter ett reservationsanslag av 1 000 000 kronor;

dels ock till Undervisning och studieresor för i det mindre jordbruket deltagande män och kvinnor ett anslag av 240 700 kronor.

[27.] 32. **Reseunderstöd för studier på jordbrukets område.** För detta ändamål är för innevarande budgetår anvisat ett reservationsanslag av 15 000 kronor. Av anslaget är ett belopp av 1 200 kronor avsett att disponeras för utdelande av ett statsstipendium för högre utbildning i trädgårdsfacket.

I skrivelse den 25 augusti 1948 har *lantbruksstyrelsen* hemställt om anvisande av ett oförändrat anslag för nästa budgetår.

I enlighet med lantbruksstyrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till Reseunderstöd för studier på jordbrukets område för budgetåret 1949/50 anvisa ett reservationsanslag av 15 000 kronor.

E. Hästavel och boskapsskötsel m. m.

[28.] 1. Statens hingstdepåer och stuteri: Avlöningar.

	Anslag	Nettoutgift
1947/48	402 400	442 353
1948/49 (statsliggaren s. 744) ..	459 100	
1949/50 (förslag)	467 000	

Kungl. Maj:t har den 30 juni 1947 fastställt personalförteckning för statens hingstdepåer och stuteri.

Kungl. Maj:t har vidare den 11 juni 1948 fastställt följande avlöningsstat för statens hingstdepåer och stuteri, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1948/49:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 67 600
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	» 4 800
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	» 338 700
4. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän	» 1 600
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 46 400

Summa kronor 459 100.

I skrivelse den 25 augusti 1948 har *lantbruksstyrelsen* hemställt, att ifrågavarande avlöningsanslag för nästa budgetår måtte upptagas med 473 300 kronor. Beträffande styrelsens anslagsberäkning må följande anföras.

Av det beräknade medelsbehovet, 473 300 kronor, avse 67 600 kronor avlöningar till ordinarie tjänstemän, 2 208 kronor arvode, bestämt av Kungl. Maj:t, 354 900 kronor avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, 1 600 kronor särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän samt 46 992 kronor rörligt tillägg.

Arvodet posten, varifrån bestridits avlöning till hushållerskan vid Flyinge och veterinären vid Strömsholm, har minskats med 2 600 kronor till 2 200 kronor, sedan hushållerskan från och med innevarande budgetår uppförts å extra ordinarie stat.

Icke-ordinarieposten har föreslagits höjd med 16 200 kronor. Av ökningen avses 3 700 respektive 3 100 kronor för avlöning åt hushållerskan och ett skrivbiträde vid Flyinge, 2 000 kronor för uppflyttning enligt reglerad befordringsgång av fyra stallbetjäntsaspiranter i Cf 8 till stallbetjänter i Ce 10 samt 1 400 kronor för löneklassförändringar. Vidare beräknas medelsbehovet för taxeersättningar till hovslagarna vid depåerna och stuteriet samt för avlönande av tillfällig arbetshjälp under stallpersonalens sjukledighet och semester öka med 1 000 respektive 5 000 kronor.

Departementschefen. Lantbruksstyrelsens förslag om anställande av ett skrivbiträde vid Flyinge kan jag nu icke tillstyrka. I den mån ett oundgängligt behov av ökad skrivhjälp föreligger, torde detta behov få tillgodoses genom anlitan­de av tillfällig arbetskraft. Bland annat med hänsyn härtill förordar jag, att för tillfällig arbetshjälp för nästa budgetår beräknas ett 2 000 kronor högre belopp än för innevarande budgetår. I övrigt kan jag i huvudsak biträda lantbruksstyrelsens anslagsframställning.

Avlöningsstaten för statens hingstdepåer och stuteri torde sålunda böra få följande utseende. Anslagsposterna avlöningar till ordinarie tjänstemän och särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän synas böra upptagas med oförändrade belopp av 67 600 respektive 1 600 kronor. Arvodesposten bör uppföras med 2 300 kronor, då arvodet till hushållerskan vid Flyinge, vilken erhållit extra ordinarie anställning, bortfallit. För avlöning åt nämnda hushållerska, för uppflyttning av stallbetjäntsaspiranter till stallbetjänter samt för ökade medel till taxeersättningar till hovslagarna och till tillfällig arbetshjälp ävensom för beräknade löneklassförändringar bör icke-ordinarieposten uppräknas med $(3\,700 + 2\,000 + 1\,000 + 2\,000 + 1\,400 =)$ 10 100 kronor till 348 800 kronor. Posten synes icke vidare böra uppföras förslagsvis. För rörligt tillägg torde böra beräknas 46 700 kronor. Medelsbehovet för avlöningar torde alltså för nästa budgetår kunna uppskattas till $(67\,600 + 2\,300 + 348\,800 + 1\,600 + 46\,700 =)$ 467 000 kronor, vilket i jämförelse med innevarande budgetårs anslag innebär en ökning med 7 900 kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) godkänna följande avlöningsstat för statens hingstdepåer och stuteri, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1949/50:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	67 600
2. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t	»	2 300
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie per- sonal	»	348 800
4. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän	»	1 600
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	46 700

Summa kronor 467 000;

b) till *Statens hingstdepåer och stuteri*: Avlöningar för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 467 000 kronor.

[29.] 2. Statens hingstdepåer och stuteri: Omkostnader.

	Anslag	Nettoutgift
1947/48	242 500	293 700
1948/49 (statsliggaren s. 745) ..	236 500	
1949/50 (förslag)	253 000	

I skrivelse den 25 augusti 1948 har *lantbruksstyrelsen* hemställt dels att ifrågavarande anslag för nästa budgetår måtte uppföras med 410 000 kronor, dels att för istandsättande av hägnader m. m. vid Flyinge hingstdepå och stuteri måtte anvisas ett reservationsanslag av 15 000 kronor. Styrelsens beräkning av medelsbehovet under omkostnadsanslaget framgår närmare av följande uppställning, i vilken till jämförelse medtagits beloppen i gällande omkostnadsstat.

	Gällande omkostnads- stat kronor	Lantbruks- styrelsens förslag kronor
<i>Utgifter.</i>		
1. Sjukvård m. m., <i>förslagsvis</i>	2 000	2 000
2. Reseersättningar, <i>förslagsvis</i>	19 500	22 500
3. <i>Expenser:</i>		
a) Lyse och vatten, <i>förslagsvis</i>	7 000	8 000
b) Övriga <i>expenser</i> , <i>högst</i>	5 000	5 500
4. <i>Övriga utgifter:</i>		
a) Beklädnad, <i>förslagsvis</i>	9 000	13 000
b) Bränsle, <i>förslagsvis</i>	5 000	5 000
c) Furage, <i>förslagsvis</i>	120 000	150 000
d) Lantbeskällares underhåll, <i>förslagsvis</i>	68 000	68 000
e) Byggnaders underhåll, <i>förslagsvis</i>	25 000	30 000
f) Inventariers underhåll, <i>förslagsvis</i>	15 000	20 000
g) Jordbruket, <i>förslagsvis</i>	12 500	12 500
h) Hästkötarskola	2 500	3 000
i) Häst- och fölinköp	120 000	245 000
j) Hästsjukvård, <i>förslagsvis</i>	2 500	2 500
k) Utskylder och utgifter i övrigt, <i>förslagsvis</i>	21 500	21 500
Summa utgifter	434 500	608 500
<i>Inkomster.</i>		
1. Hyres- och arrendemedel samt såld grässkörd m. m.	40 000	40 000
2. Sålda hästar	60 000	40 000
3. Sprängavgifter	90 000	100 000
4. Inkomster i övrigt	8 000	18 500
Summa inkomster	198 000	198 500
<i>Sammandrag.</i>		
Utgifter	434 500	608 500
Inkomster	198 000	198 500
Nettoutgift	236 500	410 000

Uppräkningen av posten reseersättningar har föranletts dels av att medelsåtgången under föregående budgetår utgjort 21 900 kronor, dels av genomförda taxehöjningar för järnvägs- och automobilresor, dels av förslag om viss höjning av traktamentsersättningarna till stallbetjänter. Jämväl höjningen av posterna lyse och vatten, övriga expenser, beklädnad och furage med respektive 1 000, 500, 4 000 och 30 000 kronor har motiverats med att medelsåtgången under budgetåret 1947/48 för ifrågavarande ändamål uppgått till högre belopp än som beräknats, nämligen till respektive 7 800, 5 400, 15 100 och 156 900 kronor. Såsom skäl för ökningen å 5 000 kronor under posten byggnaders underhåll har anförts, att depåernas medelsbehov för ändamålet sedan år 1939, huvudsakligen till följd av ökade material- och arbetspriser, väsentligt överstigit utgiftspostens belopp. Höjningen av posten inventariers underhåll, som för innevarande budgetår uppräknats från 10 500 kronor till 15 000 kronor för att möjliggöra bland annat inköp av tio nya ridsadlar å Flyinge, motiveras med att posten föregående budgetår på grund av ökade arbets- och materialkostnader överskridits med 5 700 kronor samt att 5 000 kronor ytterligare erfordrades för att täcka sadelbehovet vid Flyinge. Posten hästskötarskola har på grund av stegrade omkostnader befunnits vara väl knappt beräknad, varför en uppräkning av densamma med 500 kronor visat sig erforderlig. Ökningen å 125 000 kronor under posten häst- och fölinköp har begärts för att möjliggöra inköp av ytterligare en fullblodshingst från England eller Frankrike.

Till motivering för förslaget om anvisande av ett anslag å 15 000 kronor för att iståndsätta hägnader kring Flyinge hingstdepås och stuteris marker m. m. har lantbruksstyrelsen anförts, att något särskilt anslag för underhåll av dessa hägnader icke anvisats, sedan stuteriet inrättades för 25 år sedan och hägnaderna i samband därmed iordningställdes. Då hägnaderna numera befunne sig i ett bristfälligt och delvis fallfärdigt tillstånd, syntes det oundgängligt nödvändigt att nya staket med en längd av omkring 3 000 meter uppsattes kring beteshagarna. Kostnaderna härför beräknades till 10 000 kronor. Därjämte syntes för underhåll av vägarna inom hingstdepåns och stuteriets område samt för grusning av ridgårdar och rastbanor böra avses ett belopp av 5 000 kronor.

Statskontoret har i remissutlåtande den 4 oktober 1948 förklarat sig icke kunna tillstyrka större uppräkning av posten reseersättningar än till 22 000 kronor. Med hänsyn till att posterna beklädnad och byggnaders underhåll för innevarande budgetår höjts med 1 000 respektive 2 000 kronor har statskontoret icke funnit skäl till ytterligare höjning av dessa poster. Beträffande posten inventariers underhåll har statskontoret erinrat om att posten för innevarande budgetår ökats med 4 500 kronor för att möjliggöra inköp av tio ridsadlar vid Flyinge. Då vid bibehållet anslag ytterligare tio sadlar kunde inköpas under nästkommande budgetår, avstyrkte ämbetsverket en ytterligare uppräkning av denna post. Icke heller har statskontoret kunnat biträda förslaget om höjt anslag till hästskötarskola. I övrigt ha lantbruksstyrelsens framställningar icke givit statskontoret anledning till annat uttalande än att posten häst- och fölinköp syntes böra uppföras med oförändrat belopp.

Departementschefen. I rådande ekonomiska läge kan jag icke tillstyrka de av lantbruksstyrelsen föreslagna utgiftsökningarna i vidare mån än att jag föreslår att posten reseersättningar uppräknas med 2 500 kronor till 22 000 kronor, posterna lyse och vatten samt beklädnad med vardera 1 000 kronor till 8 000 respektive 10 000 kronor, posten övriga expenser med 500 kronor till 5 500 kronor samt posten byggnaders underhåll med 2 000 kronor till 27 000 kronor. Med hänsyn till vad lantbruksstyrelsen anfört vill jag vidare tillstyrka, att medel beräknas för istandsättande av hägnaderna vid Flyinge. Härför torde böra avses ett belopp av 10 000 kronor. Dessa medel synas böra anvisas under förevarande anslag och ingå i posten byggnaders underhåll, som sålunda bör upptagas med 37 000 kronor. Då i enlighet med vad lantbruksstyrelsen anfört de sammanlagda inkomsterna kunna beräknas öka med 500 kronor till 198 500 kronor, skulle den för nästa budgetår erforderliga medelsanvisningen till omkostnader vid statens hingstdepåer och stuteri uppgå till $(236\,500 + 2\,500 + 1\,000 + 1\,000 + 500 + 2\,000 + 10\,000 - 500 =)$ 253 000 kronor. Stat för anslaget torde i sinom tid böra fastställas av Kungl. Maj:t.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens hingstdepåer och stuteri: Omkostnader* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 253 000 kronor.

[30.] 3. *Statens hingstdepåer och stuteri: Byggnadsarbeten.* Under denna anslagstitel har för budgetåret 1947/48 (prop. nr 14; r. skr. nr 72) anvisats ett reservationsanslag av 152 800 kronor. För budgetåret 1948/49 hemställde lantbruksstyrelsen och byggnadsstyrelsen — åt vilka myndigheter Kungl. Maj:t genom beslut den 17 januari 1947 uppdragit att verkställa utredning rörande frågan om tjänstebostäder vid statens hingstdepåer och stuteri — i skrivelse den 5 februari 1948 om anvisande av 552 500 kronor för genomförande av första etappen av ett upprustningsprogram för nämnda anläggningar. Med hänsyn till rådande ekonomiska läge ha emellertid inga medel anvisats för ändamålet för innevarande budgetår.

I skrivelse den 25 augusti 1948 har *lantbruksstyrelsen* hemställt, att till byggnadsarbeten vid statens hingstdepåer och stuteri måtte för budgetåret 1949/50 anvisas ett reservationsanslag av 173 000 kronor.

Av lantbruksstyrelsens skrivelse inhämtas i huvudsak följande.

Styrelsen har såsom ett av de mest angelägna byggnadsarbetena enligt upprustningsprogrammet upptagit inrättandet av en bad- och tvättanläggning jämte panncentral vid Flyinge hingstdepå och stuteri. Kostnaderna härfor ha beräknats till 135 000 kronor för själva byggnaden och dess inredning, vartill komma 8 000 kronor för utvändiga ledningar. Styrelsen har framhållit, att behovet av en dylik anläggning länge gjort sig gällande och föranlett framställning om medelsanvisning redan år 1939. I upprustningsprogrammet ingår vidare uppförande av ett nytt uthus till beridarebosta-

den vid hingstdepån och stuteriet för en beräknad kostnad av 7 500 kronor. Denna byggnad anser styrelsen böra uppföras snarast möjligt. Styrelsen har vidare erinrat om att av det för budgetåret 1947/48 anvisade anslaget å 152 800 kronor till byggnadsarbeten 40 000 kronor avsetts för omändring och modernisering av ett bostadshus vid Flyinge. Arbetet hade emellertid icke kunnat igångsättas, emedan byggnadstillstånd erhållits först i juli 1948. Vid utarbetandet av upprustningsprogrammet hade det visat sig önskvärt att i någon mån frångå den ursprungliga byggnadsplanen ävensom att verkställa en omräkning av byggnadskostnaderna. Enligt vad lantbruksstyrelsen under hand inhämtat hade byggnadsstyrelsen i sistnämnda hänseende numera beräknat kostnaderna till 62 500 kronor. Ett tilläggsanslag av 22 500 kronor vore således erforderligt.

Departementschefen. Jag delar lantbruksstyrelsens mening om angelägenheten av att ifrågavarande byggnadsarbeten vid Flyinge hingstdepå och stuteri komma till utförande så snart som möjligt. Med hänsyn till nödvändigheten att i nuvarande ekonomiska läge begränsa investeringsverksamheten är jag dock icke beredd att tillstyrka desamma i vidare mån än att jag förordar, att medel anvisas för täckande av merkostnaderna för omändring och modernisering av ifrågavarande bostadshus vid Flyinge. För ändamålet torde i riksstaten för nästa budgetår böra upptagas ett reservationsanslag av 22 500 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens hingstdepåer och stuteri: Byggnadsarbeten* för budgetåret 1949/50 anvisa ett reservationsanslag av 22 500 kronor.

[31.] 4. Hästavelns befrämjande.

	Anslag	Nettoutgift
1947/48	1 408 500	904 485
1948/49 (statsliggaren s. 746)	1 414 900	
1949/50 (förslag)	1 206 200	

I skrivelse den 25 augusti 1948 har *lantbruksstyrelsen*, med överlämnande av en från centralförbundet för befälsutbildning inkommen framställning, hemställt att ifrågavarande anslag för nästa budgetår måtte upptagas med ett med 26 300 kronor till 1 441 200 kronor förhöjt belopp. Lantbruksstyrelsens beräkning av medelsbehovet framgår närmare av följande uppställning, i vilken till jämförelse medtagits de för innevarande budgetår anvisade beloppen.

Beträffande den huvudsakliga skillnaden mellan anslagsberäkningen för nästa budgetår och medelsanvisningen för innevarande budgetår må följande anföras.

Den under anslagsposten *hästpremieringen* föreslagna uppräkningsdelen av delposten årsarvoden till premieringsnämndsordförandena med 3 000 kro-

Ä n d a m å l	Anvisat för 1948/49 kronor		Beräknat för 1949/50 kronor	
1. Hästpremieringen				
a) årsarvoden till premieringsnämndsordförandena	7 500		10 500	
b) särskilda dagarvoden m. m.	48 200		56 500	
c) penningpris m. m.	310 000	365 700	310 000	377 000
2. Uppfödnings- och andra premier				
a) varmblodiga avelsston	20 000		20 000	
b) varmblodiga hingstar	10 000		10 000	
c) remonter	107 200		107 200	
d) varmblodiga ackordshästar	15 000		15 000	
e) av remonteringsnämnd uttagna avelsston	30 000		30 000	
f) nordsvenska ackordshästar	50 000	232 200	50 000	232 200
3. Särskilda bidrag för främjande av nordsvensk hästavel				
a) bidrag för framstående ston	2 000		2 000	
b) främjande av enskild hingsthållning	50 000		50 000	
c) kostnader för inköp och försäljning av avelsston genom hushållningssällskapens försorg	50 000		20 000	
d) betäckningsbidrag	10 000		10 000	
e) gemensamhetsbeten för unghästar	125 000	237 000	125 000	207 000
4. Understöd åt hästavelsföreningar m. m.				
a) svenska ridsportens centralförbund	100 000		100 000	
b) jockeyklubben	50 000		50 000	
c) avelsföreningen för svenska varmblodiga hästen	35 000		35 000	
d) de svenska lantliga ryttaföreningarnas centralförbund	30 000		30 000	
e) svenska travsportens centralförbund	60 000		60 000	
f) föreningen nordsvenska hästen	15 000		15 000	
g) centralförbundet för befälsutbildning	—		15 000	
h) riksföreningen för ridningens främjande, ridfrämjandet	70 000		100 000	
i) till Kungl. Maj:ts förfogande utöver a)—h)	100 000	460 000	100 000	505 000
5. Hovvård				
a) demonstrationer i hovvård och hovbeslag	15 000		—	
b) understöd till hovvårdsföreningar och ambulera hovslagare	55 000	70 000	70 000	70 000
6. Understödjande åtgärder i allmänhet å hästavelns område	50 000	50 000	50 000	50 000
Summa kronor		1 414 900		1 441 200

nor föränledes av att Kungl. Maj:t genom beslut den 30 juli 1948 höjt årsarvudet för en var av de fem ordförandena till 2 100 kronor.

Genom beslut samma dag förordnade Kungl. Maj:t vidare, att för 1948 års premieringar finge användas intill 54 500 kronor till särskilda dagarvoden ävensom till resekostnads- och traktamentsersättningar samt de övriga kostnader, som åvilade statsverket för premieringsväsendet i dess helhet. Lantbruksstyrelsen har ansett sistnämnda belopp erforderligt för nästa budgetår under delposten särskilda dagarvoden m. m. Härutöver har lantbruksstyrelsen föreslagit en ytterligare uppräknig av sagda delpost med

2 000 kronor. Detta belopp skulle ställas till lantbruksstyrelsens fria förfogande för resekostnads- och traktamentsersättning till de av Kungl. Maj:t förordnade ledamöterna och suppleanterna i hästpremieringsnämnderna, i den mån det kunde befinnas önskvärt eller nödvändigt att bereda dem tillfälle att under kortare tid i studie- eller förkovringssyfte närvara vid premieringarna eller besöka statens hingstdepåer och stuteri eller andra centra för hästaveln. Lantbruksstyrelsen har framhållit, att nämnda ledamöter och suppleanter i regel icke komme i kontakt med det egentliga premieringsarbetet i andra fall än då ordföranden vore förhindrad att leda förrättningen. Under ogynnsamma förhållanden skulle de därför kunna komma att ställas inför svårbemästrade uppgifter utan att ha någon egentlig erfarenhet beträffande vare sig hästmaterialet eller det tekniska förfarandet vid premieringarna. Under de senaste åren hade tillfälle beretts några av dem att under kortare perioder följa premieringsarbetet. De hade därvid jämlikt beslut av Kungl. Maj:t från fall till fall erhållit resekostnads- och traktamentsersättning enligt de grunder, som gällde för ledamot av premieringsnämnd.

Vidkommande delposten penningpris m. m. må anmärkas, att lantbruksstyrelsen med skrivelse den 20 november 1947 inkommit till Kungl. Maj:t med förslag till nytt reglemente för den med statsmedel understödda hästpremieringen. Lantbruksstyrelsen har därvid anført, att det med hänsyn till de vanskliga förhållanden, varunder hästaveln för närvarande bedreves på grund av den pågående mekaniseringen, vore nödvändigt att åtgärder vidtoges för att hindra en menlig inverkan på hästavelns utveckling i kvalitativt hänseende. Härvidlag vore premieringsväsendet av grundläggande betydelse. Enligt förslaget, som i möjligaste mån bygger på det nu gällande reglementet, skulle nuvarande penningpriser i stort sett bibehållas, dock att priset till hingst, som premierades med värdebokstaven A, skulle höjas från 125 till 150 kronor samt penningpris till fölsto av ardenneras skulle utgå med samma belopp som till sto av varmblodigt slag eller av nordsvensk ras. Den för ardennersto nu gällande åldersgräns av tio år, efter vilken penningpris ej utgår, skulle i visst fall höjas, i det att ardennersto över tio år, som finge sin värdebokstav höjd före fyllda femton år, skulle kunna erhålla sådant pris det år höjningen skedde. Dessa ändringar ha beräknats icke medföra ökade kostnader, enär villkoren för att erhålla penningpris skulle skärpas väsentligt. Vidare har föreslagits höjning från 20 till 30 kronor av värdet av de frisedlar, som utgöra belöningar för treåriga ston. Enligt förslaget skulle därjämte hushållningssällskapen befrias från alla kostnader för belöningar i samband med hästpremieringar. Dessa kostnader skulle i stället framdeles helt åvila statsverket. En inom lantbruksstyrelsen verkställd utredning har givit vid handen, att statsverkets kostnad för penningpris, skådepenningar och inlösen av frisedlar skulle ha uppgått till sammanlagt omkring 410 000 kronor, därest förslaget tillämpats vid 1947 års premieringar. Nämnda belopp överstiger med omkring 100 000 kronor vad som beviljats av statsmedel för sådant ändamål under vartdera budgetåret 1947/48 och 1948/49. Styrelsen har framhållit, att därest förslaget antoges och komme

att tillämpas från och med år 1949, skulle delposten penningpris m. m. likväl ej behöva höjas för budgetåret 1949/50. Å delposten hade nämligen under budgetåret 1947/48 uppstått ett överskott å 77 433 kronor och för budgetåret 1948/49 beräknades ett överskott å minst 68 350 kronor.

Under anslagsposten *särskilda bidrag för främjande av nordsvensk hästavel* har lantbruksstyrelsen föreslagit sänkning av delposten kostnader för inköp och försäljning av avelsston genom hushållningssällskapens försorg från 50 000 kronor till 20 000 kronor.

Beträffande anslagsposten *understöd åt hästavelsföreningar m. m.* har *centralförbundet för befälsutbildning* i sin förut nämnda framställning hemställt, att för nästa budgetår måtte anslås ett belopp av 25 000 kronor till anordnande av rid- och körkurser. För innevarande budgetår har förbundet för samma ändamål av Kungl. Maj:t tilldelats ett anslag å 12 000 kronor att utgå av det belopp å 50 000 kronor, som ställts till Kungl. Maj:ts förfogande för understödjande åtgärder i allmänhet å hästavelns område. Lantbruksstyrelsen har förklarat sig anse ett statsbidrag å 15 000 kronor vara till fyllest.

Till ridhusdrift eller till annat understöd åt sammanslutningar för bedrivande av ridning anvisades för budgetåret 1948/49 70 000 kronor. Fördelningen av anslaget var tidigare i huvudsak anförtrodd kommittén för ridbefrämjandet. Kommitténs verksamhet har emellertid numera helt övertagits av den nyligen bildade Riksföreningen för ridningens främjande, Ridfrämjandet. Genom beslut den 24 september 1948 beviljade Kungl. Maj:t föreningen 10 000 kronor för budgetåret 1948/49 till kostnaderna för dess organisationsarbete, vilket bidrag utanordnades av förut omförmälda anslag å 50 000 kronor. För budgetåret 1949/50 har föreningen räknat med att erhålla statsbidrag med sammanlagt omkring 125 000 kronor. Lantbruksstyrelsen, som ansett att statsbidraget borde anpassas till en successiv utveckling av verksamheten, har tillstyrkt ett bidrag av 90 000 kronor. Härutöver borde enligt lantbruksstyrelsens förmenande ifrågakomma ett bidrag till föreningens organisationskostnader, eftersom föreningen för sådant ändamål endast disponerar de årsavgifter, beräknade till omkring 5 000 kronor, vilka kunna inflyta från de lokala organisationerna. Då behov av medel till organisationsarbetet torde bliva en år efter år återkommande angelägenhet, har det synts lantbruksstyrelsen lämpligt, att i det statsbidrag, som kunde komma i fråga för föreningens syfte, inkluderades visst belopp, förslagsvis 10 000 kronor, såsom bidrag till organisationskostnaderna.

Beträffande anslagsposten *understöd åt hästavelsföreningar m. m.* har lantbruksstyrelsen uttalat att, därest mot förmodan beloppet icke skulle under budgetåret behöva tagas helt i anspråk för hästavelsföreningar, borde medlen få användas för att tillgodose jämväl andra behov på hästavelns område.

För innevarande budgetår har till *hovvård* anslagits ett belopp av 70 000 kronor, varav 15 000 kronor voro avsedda att användas till demonstrationer av hovvård och hovbeslag samt 55 000 kronor till understödjande av hov-

vårdsföreningar och ambulerande hovslagare. Lantbruksstyrelsen har anhallit att även för budgetåret 1949/50 måtte för hovvård anvisas 70 000 kronor. Under hänvisning till att svårigheter föreligga att finna personer lämpliga såsom ledare av demonstrationerna samt att anslutningen till dessa varit ojäm, har lantbruksstyrelsen tillika hemställt, att anslaget skulle i sin helhet få användas för understöd till hovvårdsföreningar och ambulerande hovslagare.

I remissutlåtande den 26 januari 1948 över förslaget till nytt hästpremieringsreglemente har *statskontoret* i huvudsak allenast motsatt sig ändringen att fölston av ardenerras beräffande penningpriser skulle jämfästas med fölston av varmblodig eller nordsvensk ras.

I utlåtande den 6 oktober 1948 över lantbruksstyrelsens anslagsframställning har statskontoret uttalat, att statskontoret med hänsyn till rådande ekonomiska läge icke kunde förorda ökad medelsanvisning till hästavelns befrämjande. Vidare har ämbetsverket ifrågasatt om tillräckliga skäl anförts för att suppleant i hästpremieringsnämnd på föreslaget sätt borde beredas möjlighet att närvara vid hästpremieringarna samt uttalat, att det i vart fall icke funnes anledning att i den ordning lantbruksstyrelsen avsett anvisa medel till de föreslagna studiebesöken vid hingstdepåer m. fl. hästavelscentra.

Vad angår anslagsposten till understöd åt hästavelsföreningar har statskontoret anført, att verket icke ville motsätta sig, att ett belopp av 10 000 kronor lämnades till Riksföreningen för ridningens främjande som bidrag till föreningens administrationskostnader. Däremot borde det föreslagna bidraget till föreningen för direkta åtgärder i syfte att nedbringa kostnaderna för ridning i befintliga ridhus m. m. begränsas till samma belopp, 70 000 kronor, som för budgetåret 1948/49 anvisats till ridhusdrift m. m. I enlighet härmed borde det av lantbruksstyrelsen föreslagna bidraget till denna förening nedsättas från 100 000 kronor till 80 000 kronor.

Eventuellt bidrag till centralförbundet för befälsutbildning borde anvisas inom ramen av det belopp å 50 000 kronor, som brukade ställas till Kungl. Maj:ts förfogande för understödjande åtgärder i allmänhet å hästavelns område.

Jag torde här få anmäla fråga om disponerande av vissa medel för inköp av tävlingshästar till de olympiska spelen 1952. Jag torde få erinra, att 1947 års riksdag medgivit, att av medel, som för budgetåret 1946/47 tillförts stuteriväsendets fond, ett belopp av högst 75 000 kronor finge tagas i anspråk för inköp av tävlingshästar till de olympiska spelen 1948. *Svenska ridsportens centralförbund* har anmält, att av detta belopp återstode odisponerade 36 984 kronor, vilka förbundet hemställde skola få användas för inköp av fyra å fem svenskfödda tävlingshästar, avsedda för olympiska spelen i Helsingfors 1952.

Lantbruksstyrelsen har tillstyrkt bifall till förbundets framställning.

Departementschefen. Under de senaste åren ha betydligt höjda anslag utgått till hästavelns främjande. I nuvarande ekonomiska läge torde den statliga verksamheten på detta område ej böra ytterligare vidgas. Medelsanvisningen bör därför enligt min mening tills vidare icke ökas med mindre detta påkallas av särskilt vägande skäl.

Den under anslagsposten hästpremieringen föreslagna höjningen av årsarvoden till ordförandena i premieringsnämnderna bör godtagas, då den är helt föranledd av Kungl. Maj:ts förut omförmälda beslut i ämnet den 30 juli 1948.

Vad angår det belopp av 2 000 kronor i delposten särskilda dagarvoden m. m., som föreslås skola ställas till lantbruksstyrelsens förfogande för resekostnads- och traktamentsersättningar till ledamöter och suppleanter i premieringsnämnderna i samband med studiebesök vid premieringsförrättningar och avelscentra, synas de av lantbruksstyrelsen härvidlag anförda synpunkterna förtjäna beaktande. Jag vill därför förorda den föreslagna medelsanvisningen för detta ändamål. I övrigt innebär uppräkningsen av delposten icke någon annan förändring än som föranledes därav, att kostnaden för de ordinarie resekostnads- och traktamentsersättningarna m. m. upptagits till det högre belopp, som Kungl. Maj:t genom beslut nyssnämnda dag godkänt i fråga om 1948 års premieringar.

Frågan om medelsanvisningen till penningpris och andra belöningar sammanhänger med behandlingen av förslaget till nytt reglemente för den med statsmedel understödda hästpremieringen. Såsom lantbruksstyrelsen framhållit torde åtgärder vara erforderliga för att under nuvarande förhållanden vidmakthålla intresset för hästaveln och hindra en kvalitetsförsämring. Vad lantbruksstyrelsen i sådant syfte föreslagit synes mig lämpligt och torde endast såvitt angår inlösen av frisedlar medföra någon egentlig ökning av summan av de utgående belöningarna. För närvarande gäller, att statsverket och hushållningssällskapen gemensamt bidra till kostnaderna för penningpris och övriga belöningar. Därvid skall iakttagas, att av statsmedel ej får användas mera än att beloppet därav förhåller sig till det av vederbörande hushållningssällskap tillskjutna beloppet som 7 till 3. Jag finner det emellertid lämpligt att, såsom föreslagits, kostnaden för belöningar helt överflyttas på statsverket. En sådan omläggning torde dock ej behöva inverka på medelsbehovet för budgetåret 1949/50, då hushållningssällskapens räkenskapsår sammanfaller med kalenderåret och det nya reglementet bör träda i kraft först den 1 januari 1950. Ifrågavarande anslag bör därför även för budgetåret 1949/50 uppföras med 310 000 kronor.

Någon höjning av bidragsbeloppet till Ridfrämjandet torde icke böra vidtagas, utan för ändamålet torde böra anvisas oförändrat belopp av 70 000 kronor. Därest bidrag till föreningens administrationskostnader skulle anses böra utgå, torde detta få bestridas från anslagsposten till understödande åtgärder i allmänhet å hästavelns område. Från samma post torde bidrag till centralförbundet för befälsutbildning böra beviljas. Jag förordar, att ifrågavarande post för nästa budgetår uppräknas med 10 000 kronor till 60 000 kronor.

Vad lantbruksstyrelsen anfört angående det anslag å 100 000 kronor, som brukar ställas till Kungl. Maj:ts förfogande för understöd åt hästavel fööreningar m. m. utöwer övriga under samma anslagspost upptagna delposter, kan jag ansluta mig till. Jag föreslår fördenskull att anslaget, därest det icke behöver helt disponeras för understöd åt hästavel fööreningar, måtte få tagas i anspråk för att tillgodose andra behov på hästavelns område.

I fråga om anslagsposten hovvård tillstyrker jag att, med frångående av hittillsvarande uppdelning, 70 000 kronor anvisas till understöd åt hovvårdsföreningar och ambulerande hovslagare. Därest det belopp, som för innevarande budgetår anslagits till demonstrationskurser, icke går åt för detta ändamål, torde hinder ej möta att beloppet tages i anspråk för nämnda understödande verksamhet.

Beräkningen av övriga anslagsposter synes böra godtagas.

Till hästavelns befrämjande torde sålunda för nästa budgetår böra beräknas (377 000 + 232 200 + 207 000 + 460 000 + 70 000 + 60 000 =) 1 406 200 kronor. Då man torde kunna räkna med att vid ingången av budgetåret 1949/50 en icke obetydlig reservation kommer att förefinnas å anslaget, synes detta emellertid kunna uppföras med ett 200 000 kronor lägre belopp, eller 1 206 200 kronor.

Svenska ridsportens centralförbunds framställning att för inköp av tävlingshästar till olympiska spelen 1952 få använda visst restbelopp av medel, som anvisats för samma ändamål till de olympiska spelen 1948, anser jag böra bifallas under förutsättning att riksdagen icke har något att erinra häremot.

Vid bifall till vad jag sålunda och i det föregående förordat skulle för olika hästavelnsändamål för nästa budgetår böra beräknas sammanlagt 2 009 500 kronor enligt följande sammanställning:

Stuteribyrån i lantbruksstyrelsen

Avlöningar		kronor	52 800		
Omkostnader		»	8 000	kronor	60 800

Statens hingstdepåer och stuteri

Avlöningar		kronor	467 000		
Omkostnader		»	253 000		
Byggnadsarbeten		»	22 500	»	742 500

Hästavelns befrämjande		»	1 206 200		
------------------------	-------	---	-----------	--	--

Summa kronor 2 009 500

Riksräkenskapsverket har beräknat att under budgetåret 1949/50 komma att inflyta 10 000 000 kronor i totalisatormedel.

Under åberopande av vad jag sålunda anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Hästavelns befrämjande* för budgetåret 1949/50 anvisa ett reservationsanslag av 1 206 200 kronor.

[32.] 5—6. Nötboskapsavelns befrämjande: Befrämjande i allmänhet av nötboskapsaveln och Understöd åt kontrollföreningsverksamhet. Dessa anslag äro för budgetåret 1948/49 uppförda med respektive 337 000 och 338 400 kronor. Vad angår anslagsbehovet för nästa budgetår vill jag erinra om att de med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande den 29 juni 1946 tillkallade sakkunniga för utredning angående kontrollföreningsverksamheten m. m. (utredningen rörande ladugårdskontroll m. m.) avgivit betänkanden dels den 9 juli 1948 angående artificiell inseminationsverksamhet bland nötkreatur och dels den 9 november 1948 angående mjölkboskapskontroll. Sedan yttranden över nämnda betänkanden inkommit torde beredningen av ärendena kunna slutföras å sådan tid, att förslag i dessa ämnen kunna föreläggas årets riksdag. Med hänsyn härtill synas anslagen böra upptagas i riksstatsförslaget för nästa budgetår med endast beräknade belopp. Jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1949/50 beräkna

dels till Nötboskapsavelns befrämjande: Befrämjande i allmänhet av nötboskapsaveln ett anslag av 337 000 kronor;

dels ock till Nötboskapsavelns befrämjande: Understöd åt kontrollföreningsverksamhet ett anslag av 338 400 kronor.

[33.] 7. Diverse åtgärder på husdjursavelns område m. m. Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 140 000 kronor. Beträffande bestämmelserna för anslagets användning hänvisas till statsliggaren s. 749.

I skrivelse den 25 augusti 1949 har *lantbruksstyrelsen*, med överlämnande av framställningar från Svenska fåravelsföreningen och Sveriges fjäderfäavelsförening om statsbidrag med respektive 28 180 och 50 000 kronor, hemställt att anslaget för budgetåret 1949/50 måtte uppföras med 144 500 kronor. Härvid har *lantbruksstyrelsen* för främjande av svin-, får-, get-, fjäderfä- och kaninaveln samt biskötseln beräknat respektive 39 000, 50 000, 2 000, 38 500, 9 000 och 6 000 kronor. I förhållande till medelsanvisningen för innevarande budgetår innebär beräkningen en ökning av beloppet för fåravelns främjande med 2 000 kronor och av bidraget för kaninavelns främjande med 2 500 kronor. Sistnämnda belopp har för innevarande budgetår utgått från anslaget till Befrämjande i allmänhet av jordbruk och lantmannanäringar.

Departementschefen. Till fåravelns främjande utgår för budgetåret 1948/49 ett anslag av 48 000 kronor, därav 12 300 kronor till forsknings- och försöksverksamheten vid institutet för husdjursförädling vid Wiad. Den ifrågasatta ökningen av anslaget till fåravelns främjande grundar sig på en föreslagen höjning av bidraget till institutet med 2 000 kronor. I ett den 10 december 1947 avgivet betänkande har 1945 års jordbruksförsöksutredning emellertid föreslagit, bland annat, att Wiadegendomen skall övertagas

av staten, varvid gemensam kameral förvaltning skall anordnas för institutet och lantbrukshögskolan. Beredningen av detta ärende torde kunna slutföras å sådan tid, att å betänkandet grundade förslag kunna föreläggas årets riksdag. Medelsbehovet för verksamheten vid Wiad såvitt avser tiden efter 1949 års slut torde därför böra behandlas i samband med behandlingen av anslagsäskandena för lantbrukshögskolan. I nu förevarande sammanhang torde sålunda endast böra beräknas medel för bidrag till verksamheten under sista halvåret 1949. Då jag icke tillstyrker någon uppräknings av bidraget, torde för ändamålet böra anvisas 6 200 kronor.

Den föreslagna höjningen av bidraget till kaninavelns främjande, vilken allenast innebär en överföring från annat anslag, vill jag förorda. I övrigt synas de med anslaget avsedda ändamålen kunna tillgodoses med en oförändrad medelsanvisning.

Förevarande anslag bör sålunda för nästa budgetår uppföras med (140 000 — 6 100 + 2 500 =) 136 400 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fördela anslagsmedlen å de olika ändamålen. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Diverse åtgärder på husdjursavelns område m. m.* för budgetåret 1949/50 anvisa ett anslag av 136 400 kronor.

F. Veterinärväsendet m. m.

[34.] 1. Veterinärstyrelsen: Avlöningar.

	Anslag	Nettoutgift
1947/48	359 000	355 646
1948/49 (statsliggaren s. 751) ..	396 400	
1949/50 (förslag)	402 400	

Kungl. Maj:t har för veterinärstyrelsen fastställt dels den 30 juni 1947 personalförteckning, dels ock den 11 juni 1948 följande

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 150 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	» 5 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	» 201 400
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 40 000
Summa kronor 396 400.	

I skrivelse den 31 augusti 1948 har *veterinärstyrelsen* överlämnat förslag till anslagsäskanden för budgetåret 1949/50 i vad rör styrelsens ämbetsområde. Styrelsen har därvid hemställt, att styrelsens avlöningsanslag för

nästa budgetår måtte uppföras med ett till 403 000 kronor förhöjt belopp. Den begärda anslagshöjningen sammanhänger huvudsakligen med att styrelsen föreslagit uppflyttning från 27 till 29 lönegraden av tjänsten såsom förste byråsekreterare, tillika kamrerare, samt inrättande av en ny tjänst såsom förste byråsekreterare i lönegrad Ce 27. Styrelsen har därvid anført att dess utrustning med juridiskt-administrativt skolad personal vore otillräcklig. För biträde åt fackbyråerna och i viss mån åt administrativa byrån finnes endast en och en halv arbetskraft. Verkets chef och högre tjänstemän finge därför icke erforderlig tid att utarbeta förslag till lösning av större frågor inom veterinärväsendets område. Närmast till hands låge att tillföra administrativa byrån ytterligare en amanuens. För att underlätta rekryteringen av verkets båda amanuens tjänster och skapa befordringsmöjligheter ansåge styrelsen dock att en tjänst som förste byråsekreterare i lägst 27 lönegraden borde inrättas. Uppflyttningen av tjänsten som förste byråsekreterare, tillika kamrerare, till 29 lönegraden vore motiverad bl. a. av att denna tjänst krävde insikter inom ett mycket vidsträckt arbetsfält.

I fråga om veterinärstyrelsens beräkning av de olika anslagsposterna må följande nämnas.

Ordinarieposten har minskats med 4 000 kronor till 146 000 kronor. Å ena sidan har posten uppräknats med 16 800 kronor, varav 16 200 kronor i anledning av att styrelsen föreslagit överförande å ordinarie stat av tjänsten såsom byråchef å administrativa byrån samt 600 kronor på grund av förslaget om uppflyttning av tjänsten såsom förste byråsekreterare, tillika kamrerare, från 27 till 29 lönegraden. Å andra sidan har posten nedsatts med ett belopp av 20 800 kronor, motsvarande den sammanlagda avlöningen till fyra kontorsbiträden, vilka innehava förordnanden å högre extra ordinarie tjänster inom styrelsen.

Arvdesposten har med hänsyn till medelsåtgången under budgetåret 1947/48, 1 140 kronor, föreslagits minskad med 2 000 kronor till 3 000 kronor.

Icke-ordinarieposten har uppräknats med 12 600 kronor till 214 000 kronor. Förstnämnda belopp utgör skillnaden mellan föreslagna ökningar å tillhoppa 28 800 kronor och en minskning å 16 200 kronor med anledning av överförandet av den administrativa byråchefstjänsten å ordinarie stat. Av ökningarna å 28 800 kronor hänföra sig 12 000 kronor till förslaget om inrättande av en ny tjänst såsom förste byråsekreterare i lönegrad Ce 27, 2 000 kronor till lönegradsuppflyttningar på grund av reglerad befordringsgång samt 2 600 kronor till beräknade löneklassförändringar. Den återstående uppräknningen av posten med 12 200 kronor får ses i samband med att ordinarieposten föreslagits minskad till följd av att vissa ordinarie kontorsbiträden innehava förordnanden på högre extra ordinarie tjänster inom styrelsen.

Posten rörligt tillägg har upptagits med oförändrat belopp av 40 000 kronor.

Statskontoret har i remissutlåtande den 4 oktober 1948 anført följande.

Av veterinärstyrelsens framställning framgår, att behov föreligger av någon förstärkning av styrelsens för juridiskt-administrativa arbetsuppgifter avsedda personal. Statskontoret har därför icke något att erinra mot att ytterligare en juridiskt utbildad tjänsteman anställas på den administra-

tiva byrån. I fråga om löneställningen för denne befattningshavare har styrelsen anfört vissa skäl för inrättandet av en förste byråsekreterartjänst i 27 lönegraden. I avvaktan på närmare erfarenhet kan dock statskontoret icke förorda ett tillmötesgående av framställningen i vidare mån än att medel anvisas för inrättande av en befattning enligt gällande befordringsgång för amanuenspersonal.

Däremot har vad styrelsen anfört beträffande förslaget om uppflyttning i lönegrad Ca 29 av befattningen som förste byråsekreterare, tillika kamrerare, icke övertygat statskontoret om att förutsättningar föreligga för en ändrad lönegradsplacering av denna tjänst.

Med hänsyn till vad veterinärstyrelsen anfört i fråga om byråchefstjänsten på administrativa byrån har statskontoret icke något att erinra mot att denna befattning överföres på ordinarie stat från och med budgetåret 1949/50.

Statens lönenämnd har i remissutlåtande den 20 oktober 1948 erinrat att veterinärstyrelsen inrättats så nyligen som den 1 juli 1947, i samband varmed den administrativa byrån erhållit sin nuvarande personalorganisation i vad anginge administrativ-kameral personal. Lönenämnden har därför ansett ytterligare erfarenheter böra avvaktas innan någon mera bestående ändring i personaluppsättningen vidtoges. Lönenämnden har för sin del föreslagit, att personalen å byrån tills vidare skulle förstärkas med en amanuens.

Departementschefen. Förslaget om ordinarieplacering av byråchefstjänsten å veterinärstyrelsens administrativa byrå anser jag mig kunna tillstyrka. Av vad i ärendet anförts torde framgå, att den personal, som avsetts för de juridiskt-administrativa göromålen hos styrelsen, är otillräcklig. Med hänsyn härtill vill jag förorda att den administrativa byrån från och med nästa budgetår förstärkes med en tjänsteman. För att en lämplig fördelning mellan högre och lägre juridiskt-administrativa tjänster inom verket skall erhållas biträder jag veterinärstyrelsens förslag, att denne placeras såsom extra ordinarie förste byråsekreterare i 27 lönegraden. Där- emot kan jag icke nu förorda förslaget om uppflyttning i lönegrad av den redan befintliga tjänsten såsom förste byråsekreterare, tillika kamrerare. I övrigt har styrelsens beräkning av anslagsbehovet under förevarande anslag icke givit mig anledning till erinran.

Vid bifall till vad jag sålunda förordat skulle veterinärstyrelsens avlöningsstat för nästa budgetår komma att erhålla följande utseende. Posten avlöningar till ordinarie tjänstemän torde till följd av förslagen om ordinariesättning av en byråchefstjänst samt överförande av avlöningskostnaderna för vissa kontorsbiträden till icke-ordinarieposten böra upptagas med $(150\,000 + 16\,200 - 20\,800 =)$ 145 400 kronor. Arvodesposten skulle minskas med 2 000 kronor till 3 000 kronor. Icke-ordinarieposten bör till följd av förslagen om inrättande av en förste byråsekreterartjänst och överförande av nyssnämnda avlöningskostnader för vissa kontorsbiträden, löneökningar på grund av reglerad befordringsgång samt beräknade löneklassförändringar ökas med $(12\,000 + 12\,200 + 2\,000 + 2\,600 =)$ 28 800 kro-

nor. Å andra sidan medför ordinarieplaceringen av en byråchefstjänst, att medelsbehovet under posten minskas med 16 200 kronor. Posten skulle sålunda behöva upptagas med $(201\,400 + 28\,800 - 16\,200 =)$ 214 000 kronor. För rörligt tillägg torde böra beräknas ett oförändrat belopp av 40 000 kronor.

Anslaget till avlöningar vid veterinärstyrelsen skulle följaktligen för nästa budgetår behöva uppföras med $(145\,400 + 3\,000 + 214\,000 + 40\,000 =)$ 402 400 kronor, vilket jämfört med medelsanvisningen för löpande budgetår innebär en anslagsökning med 6 000 kronor.

Riksdagens medgivande torde böra inhämtas att i personalförteckningen för veterinärstyrelsen vidtaga de ändringar, som föranledas av de av mig i det föregående förordade förslagen.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) medgiva att i personalförteckningen för veterinärstyrelsen må vidtagas de förändringar, som föranledas av de av mig i det föregående förordade förslagen om överförande å ordinarie stat av en byråchefstjänst och inrättande av en tjänst som förste byråsekreterare i lönegrad Ce 27;

b) godkänna följande avlöningsstat för veterinärstyrelsen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1949/50:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 145 400
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i> ..	» 3 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	» 214 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 40 000

Summa kronor 402 400;

c) till Veterinärstyrelsen: *Avlöningar* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 402 400 kronor.

[35.] 2. Veterinärstyrelsen: Omkostnader.

	Anslag	Nettoutgift
1947/48	59 400	58 382
1948/49 (statsliggaren s. 751) ..	59 400	
1949/50 (förslag)	62 900	

I förenämnda skrivelse den 31 augusti 1948 har *veterinärstyrelsen* hemställt, att anslaget för nästa budgetår måtte uppföras med ett till 62 900

kronor förhöjt belopp. Den föreslagna anslagshöjningen å 3 500 kronor hänför sig helt till posten publikationstryck, som uppräknats till 6 000 kronor. Styrelsen har anfört, att kostnaderna för de publikationer, som det författningsenligt ålåg styrelsen att utgiva, för nästa budgetår icke kunde beräknas till lägre belopp än 5 700 kronor, varjämte ett belopp å 300 kronor borde avses för eventuella kostnadsstegringar samt oförutsedda utgifter.

Departementschefen. För att möjliggöra en höjning av posten publikationstryck synes förevarande anslag för nästa budgetår böra uppräknas med 3 500 kronor till 62 900 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa stat för anslagets användning. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Veterinärstyrelsen: Omkostnader* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 62 900 kronor.

[36.] 3. Veterinärhögskolan: Avlöningar.

	Anslag	Nettoutgift
1947/48	899 400	899 173
1948/49 (statsliggaren s. 752)	955 600	
1949/50 (förslag)	1 385 000	

Kungl. Maj:t har för veterinärhögskolan fastställt dels den 30 juni 1947 personalförteckning, dels den 17 juni 1948 följande

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	362 800
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	»	28 900
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	»	469 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	94 900
Summa kronor		955 600.

Enligt beslut av 1948 års riksdag (prop. nr 177; r. skr. nr 266) skall en förstärkning av de högre vetenskapliga befattningarna vid veterinärhögskolan ske från och med budgetåret 1949/50. Tre nya professorer skola sålunda inrättas genom uppdelning av dels professuren i födoämneshygien, parasitologi och bakteriologi i två professorer, den ena i födoämneshygien och den andra i bakteriologi, dels professuren i obstetrik och bujatrik i två professorer, den ena i obstetrik och gynekologi och den andra i medicin för idisslare, dels ock professuren i fysiologi och farmakologi i två professorer, den ena i fysiologi och den andra i farmakologi. Vidare skola enligt förenämnda beslut inrättas fem nya laboratorstjänster i lönegrad Ca 29, nämligen en vid envar av avdelningarna för medicin för idisslare, fysiologi och kirurgi samt en för ledningen av ett nytt kliniskt centrallaboratorium och en såsom föreståndare för en nyinrättad självständig röntgenavdelning. Därjämte skola

högskolans nuvarande extra ordinarie sju laboratorstjänster och två prosek-torstjänster överförs å ordinarie stat. Slutligen innefattar riksdagens be-slut även, att fem docentstipendier inrättas vid högskolan och att rektors-arvudet höjes från 1 500 kronor till 2 004 kronor. Förslag rörande förstärk-ning av assistent- och biträdespersonalen avsågos skola provas i samband med anslagsäskandena för budgetåret 1949/50.

Styrelsen för veterinärhögskolan har i skrivelse den 15 juli 1948 hem-ställt, att för budgetåret 1949/50 måtte anvisas ett med 524 600 till 1 480 200 kronor förhöjt avlöningsanslag. Av sistnämnda belopp avse 686 700 kro-nor avlöningar till ordinarie tjänstemän, 94 200 kronor arvoden och sär-skilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 555 200 kronor avlöningar till övrig icke-ordinarie personal samt 144 100 kronor rörligt tillägg. Den begärda anslagsökningen hänför sig i första hand till dels förenämnda av 1948 års riksdag redan beslutade tjänster och arvoden, dels till föreslagen utökning av assistent- och biträdespersonalen m. m.

Högskolestyrelsen har i detta sammanhang ånyo framfört ett av styrelsen tidigare väckt förslag, att den arvodesavlönade specialläartjänsten i artifi-ciell insemination skulle ombildas till laboratorstjänst. Såsom skäl härför har anförts, att med hänsyn till inseminationsverksamhetens redan uppnåd-da omfattning och sannolikt fortgående utveckling vore en sådan ombildning av befattningen i fråga av behovet synnerligen påkallad. Beträffande vissa andra speciallärare har styrelsen i betraktande av den allmänna löneutveck-lingen förordat en höjning av årsarvodena, nämligen för läraren i tuberku-losdiagnostik med 1 000 kronor till 4 000 kronor och för läraren i läkeme-delsekonomi med 50 kronor till 200 kronor. För den speciallärare, som efter uppdelningen av professuren i födoämneshygien, parasitologi och bakterio-logi skall omhändervisa undervisningen i parasitologi, har föreslagits ett årsarvode av 1 200 kronor.

Beträffande assistentpersonalen har styrelsen hemställt, att i enlighet med högskoleutredningens förslag nio assistenttjänster måtte inrättas samt att dessutom en arvodesavlönad befattning såsom biträdande lärare för ut-bildning av veterinärbiträden i artificiell insemination måtte ombildas till assistenttjänst. Samtliga dessa tjänster förutsättas med tillämpning av gäl-lande bestämmelser rörande löneställning och befordringsgång för assistent-personal vid veterinärhögskolan skola placeras såsom förste assistenttjäns-ter i lönegrad Ce 24.

Till ytterligare förstärkning av institutionernas personalresurser för kvali-ficerade uppgifter har styrelsen vidare begärt, att i enlighet med den av högskoleutredningen föreslagna personalplanen envar av de blivande tolv avdelningarna med professor såsom föreståndare måtte utrustas med en arvodesavlönad amanuens samt att därutöver en amanuens även måtte be-räknas vid avdelningen för hovsjukdomar. Styrelsen har därvid räknat med elva förste och två tredje amanuenser, varvid de senare skulle vara place-rade å avdelningarna för födoämneshygien och farmakologi. Såsom skäl för att styrelsen därvid avvikit från högskoleutredningen, som upptagit tredje

amanuenser även vid de båda medicinska avdelningarna, här anförts, att amanuenserna vid dessa avdelningar icke borde sättas i lägre klass än vid övriga avdelningar med kliniker.

För att tillgodose behovet av biträdespersonal av övriga kategorier har styrelsen ansett följande befattningshavare erforderliga, nämligen två institutionsvaktmästare i lönegrad Ca 11, ett röntgenbiträde i lönegrad Ce 10, två djurskötare i lönegrad Ce 9, elva laboratoriebiträden i lönegrad Ce 8 samt elva biträden för kontorsgöromål. Av de sistnämnda skulle tre placeras såsom kanslibitråde i lönegrad Ca 11, tre såsom kanslibitråde i lönegrad Ce 11, en såsom kontorsbiträde i lönegrad Ce 8 (ersättande en befintlig halvtidstjänst) samt fyra såsom skrivbiträden i lönegrad Cf 4. Enligt styrelsens förslag skulle beträffande här nämnda tjänster två laboratoriebiträdestjänster inrättas utöver vad högskoleutredningen förordat.

Av de föreslagna nya biträdestjänsterna skulle institutionsvaktmästarna tjänstgöra vid de blivande avdelningarna för födoämneshygien och farmakologi och djurskötarna vid de blivande avdelningarna för medicin för idisslare och födoämneshygien. De elva nya laboratoriebiträdestjänsterna skulle tillsammans med nu befintliga fjorton tjänster av denna kategori fördelas så att tre dylika stodo till förfogande vid envar av avdelningarna för avelsbiologi, kemi och patologi, två vid envar av avdelningarna för histologi, bakteriologi och obstetrik samt vid kliniska centrallaboratoriet och en vid envar av övriga avdelningar. Biträdestjänsterna för kontorsgöromål skulle fördelas med som regel en vid varje avdelning.

Veterinärhögskolans styrelse har vidare hemställt om lönegradsuppflyttningar av en maskinisttjänst i Ca 14 till Ca 17, två hovslagartjänster från Ca 10 till Ca 12, en hovslagartjänst från Ce 10 till Ce 12 samt elva laboratoriebiträdesbefattningar från Ca 10 och Ce 10 till Ca 11. Därjämte har en laboratoriebiträdestjänst i Ce 11 begärts överförd å ordinarie stat. Till motivering härför har i fråga om maskinist- och hovslagartjänsterna anförts bland annat arbetets krävande art och i fråga om laboratoriebiträdesbefattningarna behovet av befodringsmöjligheter till ordinarie tjänst i högre lönegrad.

I fråga om högskolans administrativa personal har styrelsen föreslagit, att uppdraget såsom kollegiets sekreterare skulle kombineras med uppdraget att vara högskolestyrelsens och rektors sekreterare samt att för ändamålet skulle inrättas en särskild sekreterartjänst i lönegrad Ce 29. Styrelsen har därvid bland annat anført, att den avsevärda utökning av de administrativa göromålen, som högskolans upprustning komme att medföra för styrelsen och dess ordförande samt för högskolans rektor, aktualiserade behovet av en särskild för styrelsen, lärarkollegiet och rektor gemensam sekreterare. Styrelsen har även begärt, att vid högskolans kansli skulle anställas en expeditivsvakt i lönegrad Ce 9 såsom biträde åt förste expeditivsvakten. Vid högskolans bibliotek vore det vidare enligt styrelsens uppfattning erforderligt, att en biblioteksassistent i lönegrad Ce 15 anställdes såsom biträde åt bibliotekarien och såsom vikarie för denne vid tjänstledighet och semester.

I enlighet med högskoleutredningens förslag har slutligen under högskolans avlöningsanslag upptagits ett belopp av 1 500 kronor för sakkunnigarvoden vid tillsättandet av tjänster, där sakkunnigförfarande tillämpas.

Beträffande styrelsens beräkningar av de olika anslagsposternas storlek må följande anföras.

Under posten *avlöningar till ordinarie tjänstemän* beräknas de av riksdagen beslutade tre professors- och fem laboratorstjänsterna samt överförandet från icke-ordinarie till ordinarie stat av nio laborators- och prosektorsbefattningar föranleda ett med sammanlagt 238 400 kronor ökat medelsbehov. Styrelsens förslag att inrätta en laboratorstjänst i artificiell insemination samt tre ordinarie kanslibiträdestjänster och två tjänster såsom institutionsvaktmästare medför vidare en uppräknig med tillhoppa 41 000 kronor. För uppflyttning av en maskinist från Ca 14 till Ca 17, två hovslagare från Ca 10 till Ca 12 och fem laboratoriebiträden från Ca 10 till Ca 11 samt för överförande av sju laboratoriebiträden å ordinarie stat och beträffande sex av dessa uppflyttning från 10 till 12 lönegraden har posten beräknats höjd med 42 200 kronor. I anledning av beräknade löneklassförändringar har slutligen upptagits ett belopp av 2 300 kronor. Enligt styrelsens förslag skulle ordinarieposten sålunda behöva uppräknas med inalles $(238\,400 + 41\,000 + 42\,200 + 2\,300 =)$ 323 900 kronor till 686 700 kronor.

Riksdagens beslut om höjning av rektorsarvodet och inrättande av fem docentstipendier föranleder att *arvodet* ökas med 36 500 kronor. Vidare medför styrelsens förslag i fråga om amanuensarvoden, speciallärararvoden och ersättningar till sakkunniga en uppräknig å $(46\,750 + 2\,250 + 1\,500 =)$ 50 500 kronor. Å andra sidan skulle vid bifall till styrelsens förslag att ombilda speciallärartjänsterna i artificiell insemination och att inrätta en extra ordinarie sekreterartjänst arvoden å tillhoppa 21 700 kronor bortfalla. Posten skulle följaktligen behöva höjas med $(36\,500 + 50\,500 - 21\,700 =)$ 65 300 kronor till 94 200 kronor.

Under posten *avlöningar till icke-ordinarie personal* skulle i anledning av styrelsens förslag tillkomma avlöningskostnader för en sekreterare i Ce 29, tio förste assistenter i Ce 24, en biblioteksassistent i Ce 15, tre kanslibiträden i Ce 11, ett röntgenbiträde i Ce 10, två djurskötare och en expeditivsvakt i Ce 9, elva laboratoriebiträden i Ce 8, ett kontorsbiträde i Ce 8 (nu halvtidstjänst), fyra kontorsbiträden i Cf 4, samt för en hovslagare i Ce 12 i stället för nu i Ce 10 å sammanlagt $(13\,200 + 102\,400 + 6\,600 + 16\,700 + 5\,300 + 15\,000 + 52\,000 + 2\,600 + 15\,200 + 500 =)$ 229 500 kronor. För vikariatsersättningar och löneklassförändringar beräknas vidare ett med 18 000 respektive 1 800 kronor ökat medelsbehov. På grund av överförande av nio laborators- och prosektorstjänster samt sju laboratoriebiträdestjänster å ordinarie stat skulle samtidigt uppkomma en minskning å $(125\,600 + 37\,500 =)$ 163 100. Posten har sålunda uppförts med $(469\,000 + 229\,500 + 18\,000 + 1\,800 - 163\,100 =)$ 555 200 kronor.

För rörligt tillägg beräknas slutligen ett belopp av $(94\,900 + 49\,200 =)$ 144 100 kronor.

Statskontoret har i remissyttrande den 6 september 1948 anført bland annat följande.

Från och med budgetåret 1949/50 torde böra inrättas de av högskolans styrelse föreslagna högre vetenskapliga befattningar, som innefattas i det

av riksdagen lämnade bemyndigandet att åtgärder för deras tillsättande finge vidtagas redan under budgetåret 1948/49, trots att de komma att upptagas i personalförteckningarna först för budgetåret 1949/50.

De upprustningsförslag i övrigt, som styrelsen för veterinärhögskolan framlagt i föreliggande petitaskrivelse, gå i vissa avseenden längre än vad högskoleutredningen ansett sig kunna förorda. Statskontoret utgår ifrån, att det för tillmötesgående av dylika förslag torde erfordras, att härför alldeles särskilda skäl kunna åberopas. Några dylika skäl föreligga, såvitt statskontoret kan finna, icke i här avsedda fall.

I fråga om högskoleutredningens beträffande veterinärhögskolan framlagda förslag, bortsett från nyss berörda vetenskapliga befattningar i högre lönegrad, tillåter sig statskontoret hänvisa till och åberopa vad ämbetsverket härutinnan anfört i sitt den 8 januari 1948 avgivna utlåtande angående utbyggnaden av lantbruks-, skogs- och veterinärhögskolorna.

Däri har statskontoret bland annat framhållit, att ett så kostnadskrävande utbyggnadsprogram, som utredningen framlagt, med hänsyn till budgetläget och förhållandena på arbetsmarknaden icke omedelbart torde kunna komma till utförande. Det syntes därför bliva nödvändigt, att upprustningen av ifrågavarande högskolor utsträcktes över en längre tidrymd samt genomfördes allt efter angelägenhetsgrad och tillgång på medel.

Även departementschefen synes enligt uttalande vid anmälan av högskoleutredningens förslag i propositionen nr 177 till 1948 års riksdag ha anslutit sig till den uppfattningen, att utredningens ifrågavarande förslag skulle genomföras successivt. Uppenbart lär vara, att de personalökningar, som föreslagits för veterinärhögskolans vidkommande, icke kunna genomföras i ett sammanhang utan måste, om kompetenta sökande till tjänsterna skola kunna erhållas, utsträckas över en längre tidrymd.

Vilka nedsättningar av veterinärhögskolans föreliggande anslagskrav, som i anslutning härtill böra komma till stånd, undandrager sig statskontorets bedömande, eftersom det icke är möjligt för ämbetsverket att pröva angelägenhetsgraden beträffande de olika delarna av utbyggnadsprogrammet. Uppenbarligen medgiva emellertid nu rådande förhållanden allenast ett mycket begränsat tillmötesgående av de framställda vittgående kraven.

Departementschefen. Redan tillkomsten av ett antal nya vetenskapliga befattningar och nya institutioner vid veterinärhögskolan torde nödvändiggöra att en viss komplettering sker av den biträdande personalen. Den ökning av antalet tjänster i 24 och lägre lönegrader, som högskolans styrelse nu föreslagit, har emellertid ett vidare syfte. Därmed avses nämligen att över huvud taget giva högskolans avdelningar bättre tillgång till hjälpkrafter i syfte att skapa större arbetsmöjligheter för de vetenskapliga befattningshavarna. Jag finner, att 1946 års högskoleutredning visat, att en sådan utbyggnad av högskolans personalorganisation är av behovet påkallad. Samtidigt måste jag emellertid framhålla, att särskilt med hänsyn till behovet att begränsa statsutgifterna i nuvarande läge en viss återhållsamhet är nödvändig vid inrättandet av nya tjänster. Även med tanke på tillgången på kompetent arbetskraft inom här ifrågavarande sysselsättningsområden synes det vara skäl att söka väga angelägenhetsgraden av de anmälda behoven.

Vad beträffar den föreslagna ombildningen av den arvodesavlönade befattningen såsom speciallärare i artificiell insemination till en laboratorstjänst, torde detta spörsmål böra upptagas först sedan ståndpunkt tagits till

de förslag, som utredningen rörande ladugårdskontroll framlagt. Jag vill därför icke nu förorda en sådan ombildning av tjänsten i fråga. Det torde även böra erinras, att ifrågavarande befattningshavare erhållit en avlöningsförbättring så sent som 1948. Styrelsens förslag i övrigt beträffande speciallärarna kan jag biträda.

En förstärkning av assistentpersonalen vid högskolans avdelningar synes vara en angelägen del av upprustningsprogrammet och torde i viss utsträckning få anses bli en självfallen följd av beslutet att inrätta nya professurer och andra högre vetenskapliga befattningar. Jag är emellertid icke beredd att tillstyrka en utökning av denna personal i fullt den omfattning, som föreslagits av veterinärhögskolans styrelse. Enligt min mening torde det omedelbara behovet av assistenthjälp på de olika avdelningarna kunna tillgodoses, om antalet assistenter tills vidare utökas från nuvarande nio till sexton. Jag förordar således att sju nya assistenttjänster inrättas. Jag har därvid av de skäl, jag nyss anfört i fråga om speciallärarbefattningen i artificiell insemination, ansett, att någon förändring beträffande den arvodesavlönade biträdande speciallärarbefattningen i detta ämne icke nu bör vidtagas. Beträffande de här föreslagna nya assistenternas löneställning torde det icke finnas anledning att tillämpa andra regler än dem som gälla för de nuvarande assistenterna vid veterinärhögskolan. Medel för avlöningar till de ifrågavarande sju nya assistenterna torde därför böra beräknas efter lönegrad Ce 24.

I syfte att tillgodose behovet av vetenskapligt utbildade hjälpkrafter har högskoleutredningen föreslagit, att det vid veterinärhögskolan i likhet med andra högskolor skulle finnas ett antal amanuensarvoden. Jag har icke något att erinra häremot utan förordar, att vid veterinärhögskolan i enlighet med den av högskoleutredningen uppgjorda personalplanen inrättas tolv amanuensarvoden, därav åtta arvoden å 4 032 kronor till förste amanuenser och fyra arvoden å 1 200 kronor till tredje amanuenser. Tillräckligt bärande skäl synas nämligen icke ha anförts för den av högskolestyrelsen förordade utvidgningen av utredningens förslag rörande amanuenspersonalens antal och fördelning å förste och tredje amanuenser.

Vad gäller den föreslagna förstärkningen av övriga personalgrupper vid högskolans vetenskapliga avdelningar, torde denna utan större olägenhet kunna ges en mera begränsad omfattning än vad högskolans styrelse förordat. Jag anser det sålunda tillräckligt, att följande av de föreslagna tjänsterna inrättas, nämligen en institutionsvaktmästartjänst i lönegrad Ca 11, två kanslibiträdestjänster i lönegrad Ce 11, en röntgenbiträdestjänst i lönegrad Ce 10 och två djurskötartjänster i lönegrad Ce 9 samt att medel beräknas för avlöningar till åtta laboratoriebiträden och fem skrivbiträden i lönegrad Cf 4. Därjämte torde ett halvtidsanställt kontorsbiträde ersättas med ett heltidsanställt.

Med de ifrågasatta lönegradsuppflyttningarna av nuvarande maskinist-, hovslagare- och laboratoriebiträdestjänster vid högskolan torde böra anstå i avvaktan på en allmän reglering av ifrågavarande personalgruppers löneställning.

Då utredning pågår angående möjligheterna att skapa en gemensam styrelse för veterinärhögskolan och statens veterinärmedicinska anstalt, anser jag mig icke kunna överväga förslaget att inrätta en sekreterartjänst. Jag finner det vidare icke erforderligt att såsom biträde åt bibliotekarien anställa en biblioteksassistent. I stället torde ett av de nya skrivbiträdena få avses för biblioteket. Icke heller kan jag förorda, att en ny expeditiöns-vaktjänst inrättas.

Särskilda medel för sakkunnigarvoden anser jag ej böra beräknas på veterinärhögskolans stat. Jag kommer att i annat sammanhang denna dag föreslå, att ett anslag till bestridande av vissa sakkunnigarvoden vid jordbrukets och skogsbrukets högskolor anvisas å tilläggsstat till gällande riksstat.

Vid bifall till vad jag sålunda förordat skulle veterinärhögskolans avlöningsstat för nästa år erhålla följande utseende.

Anslagsposten avlöningar till ordinarie tjänstemän torde på grund av tillkomsten av tre nya professorstjänster i lönegrad Ca 33 och fem nya laboratorstjänster i lönegrad Ca 29 böra höjas med 46 600 respektive 66 200 kronor. Överförandet av sju laborators- och två prosektorstjänster från icke-ordinarie till ordinarie stat medför en ytterligare ökning med 125 600 kronor. Slutligen bör posten i anledning av förslaget att inrätta en institutions-vaktmästartjänst i Ca 11 och beräknade löneklassförändringar uppräknas med 5 600 respektive 2 300 kronor. Posten skulle följaktligen bestämmas till $(362\,800 + 46\,600 + 66\,200 + 125\,600 + 5\,600 + 2\,300 =)$ 609 100 kronor. Posten arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, torde böra ökas dels med 500 kronor på grund av förhöjt arvode till rektor, dels med 61 000 kronor på grund av tillkomsten av fem docentstipendier, därvid inräknats dyrtids- och kristillägg samt provisoriskt lönetillägg å dessa, dels med 37 100 respektive 2 200 kronor på grund av föreslagna arvoden för åtta förste och fyra tredje amanuenser samt speciallärare. Arvodesposten skulle sålunda uppföras med sammanlagt $(28\,900 + 500 + 61\,000 + 37\,100 + 2\,200 =)$ 129 700 kronor. Den av mig förordade ökningen av den extra ordinarie och extra personalen med sju assistenter, två kanslibiträden, ett röntgenbiträde, två djurskötare, ett kontorsbiträde, åtta laboratoriebiträden och fem skrivbiträden föranleder en uppräkning av posten avlöningar till icke-ordinarie personal med sammanlagt $(71\,700 + 11\,200 + 5\,300 + 10\,000 + 2\,400 + 19\,000 + 29\,600 =)$ 149 200 kronor. På grund av beräknade löneklassförändringar och ökade medelsbehov för vikariatsersättningar torde posten vidare böra uppräknas med 18 000 respektive 1 800 kronor. Genom överföring av sju laboratorer och två prosektorer till ordinarie stat uppkommer å andra sidan en minskning med 125 600 kronor. Posten torde därför böra uppföras med $(469\,000 + 149\,200 + 18\,000 + 1\,800 - 125\,600 =)$ 512 400 kronor. För rörligt tillägg bör slutligen beräknas ett belopp av $(94\,900 + 38\,900 =)$ 133 800 kronor. Anslaget skulle sålunda behöva uppföras med $(609\,100 + 129\,700 + 512\,400 + 133\,800 =)$ 1 385 000 kronor.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) medgiva, att i personalförteckningen för veterinärhögskolan må vidtagas de ändringar, som föranledas av dels riksdagens tidigare beslut att inrätta tre professorstjänster och fem ordinarie laboratorstjänster samt att överföra sju laboratorstjänster och två prosektorstjänster å ordinarie stat, dels av mig förordad förslag om inrättande av en ordinarie institutionsvaktmästartjänst;

b) fastställa följande avlöningsstat för veterinärhögskolan, att tillämpas tillsvidare från och med budgetåret 1949/50:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	609 100
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslags-</i> <i>vis</i>	»	129 700
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie per- sonal	»	512 400
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	133 800

Summa kronor 1 385 000;

c) till *Veterinärhögskolan*: *Avlöningar* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 1 385 000 kronor.

[37.] 4. Veterinärhögskolan: Omkostnader.

	Anslag	Nettoutgift
1947/48	163 800	230 997
1948/49 (statsliggaren s. 754) ..	159 000	
1949/50 (förslag)	163 000	

Styrelsen för veterinärhögskolan har i skrivelse den 15 juli 1948 hemställt, att för budgetåret 1949/50 måtte anvisas ett till 165 100 kronor förhöjt omkostnadsanslag. Därvid ha posterna sjukvård m. m. och övriga expenser uppräknats med 4 000 respektive 12 400 kronor. Den sammanlagda ökningen av anslaget begränsas dock till 6 100 kronor därigenom, att ett för innevarande budgetår anvisat engångsbelopp för anskaffande av viss utrustning för fysiologiska och kemiska avdelningarna bortfaller. Højningen av sjukvårdsposten har motiverats med att det för närvarande anvisade beloppet visat sig otillräckligt. Beträffande övriga expenser har anförts, att de stegrade kostnaderna för städning fordrade en ökning av 2 400 kronor och

att beslutade och ifrågasatta nya tjänster vid högskolan beräknades förändra ett ökat medelsbehov under denna post av 10 000 kronor.

Departementschefen. Den begärda uppräkningsen av posten sjukvård m. m. anser jag mig böra biträda med hänsyn till medelsåtgången och till den av mig föreslagna utökningen av högskolans personal. Jämväl en viss höjning av posten övriga expenser torde vara befogad. Bland annat av den anledningen, att högskolans styrelse räknat med större antal nya befattningshavare än vad jag velat förorda, synes dock höjningen kunna begränsas till 10 300 kronor. Anslaget torde sålunda kunna bestämmas till (159 000 + 4 000 + 10 300 — 10 300 =) 163 000 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa omkostnadsstat för veterinärhögskolan och stat för högskolans rörelse.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Veterinärhögskolan: Omkostnader* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 163 000 kronor.

[38.] 5. Veterinärhögskolan: Materiel m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1947/48	69 200	67 606
1948/49 (statsliggaren s. 754)	72 200	
1949/50 (förslag)	150 000	

Styrelsen för veterinärhögskolan har i skrivelse den 15 juli 1948 hemställt, att förevarande anslag måtte uppföras med ett till 182 700 kronor förhöjt belopp. Styrelsen har därvid erinrat om att högskoleutredningen såsom ett led i veterinärhögskolans upprustning föreslagit höjning av anslaget till 174 300 kronor, varvid institutionsanslagen jämte anslagen för kliniskt material och för inköp av djur beräknats till ett sammanlagt belopp av 151 500 kronor, utgivande av meddelanden till 8 000 kronor, specialföreläsningar till 800 kronor och exkursioner till 2 000 kronor. Anslagen å tillhoppa 12 000 kronor till professorerna Carlströms och Erikssons vetenskapliga undersökningar förutsattes därjämte skola utgå med oförändrade belopp. Styrelsen har i sina äskanden för budgetåret 1949/50 upptagit de av utredningen förordade beloppen med vissa ändringar. Sålunda har styrelsen begärt ytterligare 1 000 kronor till kliniskt material och ytterligare 4 000 kronor till exkursioner. Enligt styrelsens förslag skulle de olika posterna under materielanslaget för nästa budgetår te sig på följande sätt jämfört med fördelningen av medelsanvisningen för innevarande budgetår.

	Anvisat 1948/49	Föreslaget 1949/50
Avd. för anatomi och histologi	4 200	10 000
Inköp av djur	4 750	5 000
Avd. för avelsbiologi och husdjurshygien	3 000	13 000

	Anvisat 1948/49	Föreslaget 1949/50
Avd. för bakteriologi och epizootologi	5 000	10 000
Avd. för födoämneshygien		10 000
Avd. för hovsjukdomar	1 750	3 000
Avd. för obstetrik och gynekologi	5 000	5 000
Kliniskt material	6 700	8 700
Ambulatoriska kliniken		2 000
Utfodring av övnings- och försöksdjur	1 000	
Farmakologiska avd.		10 000
Fysiologiska avd.	5 000	13 000
Kemiska avd.	4 000	10 000
Kirurgiska avd.	1 500	8 000
Kliniskt material	1 500	1 500
Med. avd. för idisslare	900	8 000
Kliniskt material		4 000
Med. avd. för icke-idisslare	2 000	6 700
Kliniskt material	3 150	8 000
Patologisk-anatomiska avd.	5 000	10 000
Kliniska centrallaboratoriet		5 000
Röntgenavd.		5 000
Exkursioner	700	6 000
Specialföreläsningar		800
Utgivande av meddelanden	5 050	8 000
Prof. Eriksson och Carlström för vetenskapliga forsk- ningar	12 000	12 000
	72 200	182 700

Departementschefen. Jag är väl medveten om angelägenheten av att den inledda upprustningen av högskolan fullföljes även med avseende på de årliga medelsanvisningarna för institutionernas behov av materiel m. m. I nuvarande ekonomiska läge kan jag emellertid icke förorda en anslagsökning i den omfattning högskolestyrelsen föreslagit. Det synes mig även tveksamt, huruvida samtliga avdelningar och då särskilt vissa av de nyinrättade, som ännu icke hunnit träda i verksamhet, omedelbart ha trängande behov av hela de ifrågasatta beloppen. Det torde därför finnas skäl för att i varje fall till en början räkna med mera reducerade medelsbehov. Jag vill med hänsyn härtill föreslå att för budgetåret 1949/50 anslaget till materiel m. m. höjes med 77 800 kronor till ett sammanlagt belopp av 150 000 kronor.

Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att sedermera bestämma anslagets fördelning å olika institutioner och ändamål.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Veterinärhögskolan: Materiel m. m.* för budgetåret 1949/50 anvisa ett reservationsanslag av 150 000 kronor.

[39.] 6. Veterinärhögskolan: Bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek.

	Anslag	Nettoutgift
1947/48	5 500	8 833
1948/49 (statsliggaren s. 755)	5 500	
1949/50 (förslag)	9 000	

Styrelsen för veterinärhögskolan har hemställt, att förevarande anslag i enlighet med vad högskoleutredningen föreslagit måtte höjas med 4 500 kronor till 10 000 kronor.

Departementschefen. I konsekvens med vad jag föreslagit i fråga om institutionernas materielanslag anser jag en beskränning av styrelsens förevarande anslagsäskande böra vidtagas. Jag förordar, att anslaget uppräknas med 3 500 kronor till 9 000 kronor och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Veterinärhögskolan: Bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek* för budgetåret 1949/50 anvisa ett reservationsanslag av 9 000 kronor.

[40.] 7. Veterinärhögskolan: Stipendier.

	Anslag	Nettoutgift
1947/48	6 000	6 000
1948/49 (statsliggaren s. 755)	6 000	
1949/50 (förslag)	31 000	

Styrelsen för veterinärhögskolan har hemställt, att förevarande anslag för nästa budgetår måtte upptagas med ett till 38 000 kronor förhöjt belopp. Av den ifrågasatta anslagsökningen, 32 000 kronor, föranledes ett belopp av 25 000 kronor av riksdagens beslut, att vid högskolan skola inrättas tre doktorandstipendier å 5 000 kronor samt att tjugo elevstipendier å 800 kronor skola stå till förfogande. En ytterligare ökning med 7 000 kronor föranledes av att styrelsen begärt, att i enlighet med vad högskoleutredningen förordat ett belopp av denna storlek måtte anvisas till resestipendier åt lärare och andra befattningshavare vid högskolan.

Departementschefen. I anledning av riksdagens beslut om inrättande av doktorandstipendier och om ökade stipendieförmåner för elever torde anslaget böra höjas med 25 000 kronor. Jag kan däremot icke biträda förslaget om att inrätta resestipendier åt befattningshavarna vid högskolan. Jag föreslår därför, att anslaget till stipendier upptages med 31 000 kronor för nästa budgetår.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Veterinärhögskolan: Stipendier* för budgetåret 1949/50 anvisa ett anslag av 31 000 kronor.

[41.] 8. Veterinärhögskolan: Bidrag till tryckning av doktorsavhandlingar.

I anslutning till högskoleutredningens förslag att statliga bidrag till tryckning av doktorsavhandlingar skulle lämnas vid veterinärhögskolan, har högskolestyrelsen hemställt, att ett årligt anslag av 9 000 kronor måtte anvisas för detta ändamål.

Departementschefen. Jag förordar, att medel upptagas å högskolans stat för förevarande ändamål. Medelsåtgången torde dock knappast komma att uppgå till det belopp styrelsen beräknat. Jag föreslår därför att till bidrag till tryckning av doktorsavhandlingar upptages ett förslagsanslag av 6 000 kronor för budgetåret 1949/50.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till Veterinärhögskolan: Bidrag till tryckning av doktorsavhandlingar för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 6 000 kronor.

[42.] 9. Veterinärhögskolan: Inredning och utrustning.

	Anslag	Nettoutgift
1947/48	131 000	91 428
1948/49 (statsliggaren s. 755) ..	2 000	
1949/50 (förslag)	175 000	

Styrelsen för veterinärhögskolan har hemställt, att under förevarande anslagsrubrik måtte för nästa budgetår anvisas ett reservationsanslag av 297 000 kronor. Styrelsen har därvid anført, att 1946 års högskoleutredning till utrustning av veterinärhögskolans olika avdelningar beräknat ett belopp av sammanlagt 692 000 kronor. Av detta belopp hade 565 000 kronor visst samband med föreslagna byggnader för vissa av högskolans avdelningar. Då dessa byggnader under nuvarande förhållanden icke syntes komma till stånd, hemställde styrelsen, att sådana av utredningen föreslagna engångsbelopp, vilka icke hade samband med nybyggnader, måtte i sin helhet bliva tillgängliga under budgetåret 1949/50. Dessa uppginge till sammanlagt 127 000 kronor. Vidare borde till inredning och utrustning av de nybildade avdelningarna för farmakologi, fysiologi och födoämneshygien samt kliniska centrallaboratoriet, vilka berördes av ifrågavarande nybyggnadsarbeten och vilka nu komme att träda i verksamhet i provisoriska lokaler, upptagas tillhopa 160 000 kronor. Slutligen har styrelsen för komplettering av biblioteket upptagit 10 000 kronor. Den närmare fördelningen av det begärda anslaget framgår av följande uppställning.

Avd. för anatomi och histologi	kronor	20 000
Avd. för bakteriologi och epizootologi	»	20 000
Kemiska avd.	»	15 000
Kirurgiska avd.	»	10 000

Med. avd. för idisslare	kronor	10 000
Med. avd. för icke-idisslare	»	10 000
Patologisk-anatomiska avd.	»	24 000
Biblioteket, möbler	»	3 000
Föreläsningssalarna, möbler	»	15 000
Fysiologiska avd.	»	50 000
Farmakologiska avd.	»	50 000
Avd. för födoämneshygien	»	50 000
Kliniska centrallaboratoriet	»	10 000
Komplettering av biblioteket	»	10 000

Summa kronor 297 000.

Departementschefen. Det synes angeläget, att utbyggnaden av högskolans personalorganisation kompletteras med medelsanvisningar av engångskaraktär för institutionernas utrustning. Jag har icke heller i och för sig något att erinra mot de belopp, som högskoleutredningen beräknat behövas härför och som högskolans styrelse upptagit i sina anslagsäskanden för nästa budgetår. Med hänsyn till bland annat storleken av de äskade beloppen synes det emellertid vara nödvändigt att fördela dessa kostnader på två eller flera år. Detta torde icke heller medföra några större olägenheter. I betraktande av att ett flertal trängande utrustningsbehov torde föreligga under det närmaste budgetåret, då även flera nya avdelningar skola träda i verksamhet, vill jag dock förorda, att en relativt stor andel av den beräknade totalsumman göres tillgänglig för högskolan redan nästa budgetår. Jag föreslår därför, att anslaget för inredning och utrustning upptages för budgetåret 1949/50 med ett belopp av sammanlagt 175 000 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fördela anslaget mellan högskolans institutioner.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Veterinärhögskolan: Inredning och utrustning* för budgetåret 1949/50 anvisa ett reservationsanslag av 175 000 kronor.

[43.] 10—12. *Veterinärinrättningen i Skara: Avlöningar, Omkostnader samt Inredning och utrustning.* För ifrågavarande ändamål äro å gällande riksstat uppförda två förslagsanslag å 122 000 respektive 32 000 kronor samt ett reservationsanslag å 18 500 kronor.

I skrivelse den 15 juli 1948 har *styrelsen för veterinärhögskolan* — med överlämnande av en framställning i ämnet från nämnden för veterinärinrättningen i Skara — hemställt, att förevarande anslag för nästa budgetår måtte uppföras med respektive 144 100, 38 400 och 73 400 kronor. Styrelsen har därvid förordat, bland annat, att den för innevarande budgetår gällande staten för veterinärinrättningens rörelse skulle fastställas även för budgetåret 1949/50. Staten upptager ett överskott å 24 800 kronor, vilket redo-

visas under särskilda uppbördsmedel å omkostnadsstaten för inrättningen. I anledning av att inrättningens rörelse under budgetåret 1947/48 utvisat ett underskott å 91 000 kronor har styrelsen med skrivelse den 5 oktober 1948 inkommit med viss utredning i ämnet. Styrelsen har därvid överlämnat ett av nämnden upprättat förslag till stat för rörelsen, vilket upptager ett underskott å 5 400 kronor. I skrivelsen har styrelsen framställt vissa erinringar mot nämndens medelsförvaltning under budgetåren 1946/47 och 1947/48.

Jag torde få erinra om att Kungl. Maj:t genom beslut den 15 oktober 1948 uppdragit åt statens sakrevision att i samråd med riksräkenskapsverket granska veterinärinrättningens förvaltning under nämnda budgetår och att till Kungl. Maj:t inkomma med förslag till de åtgärder, vartill granskningen kan föranleda.

I avbidan på resultatet av denna granskning anser jag förevarande anslag böra i riksstatsförslaget för nästa budgetår upptagas med allenast beräknade belopp. De torde därvid lämpligen preliminärt böra uppföras med samma belopp som i gällande riksstat. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1949/50 beräkna

dels till Veterinärinrättningen i Skara: *Avlöningar* ett förslagsanslag av 122 000 kronor;

dels till Veterinärinrättningen i Skara: *Omkostnader* ett förslagsanslag av 32 000 kronor;

dels ock till Veterinärinrättningen i Skara: *Inredning och utrustning* ett reservationsanslag av 18 500 kronor.

[44.] 13. Statens veterinärmedicinska anstalt: *Avlöningar*.

	Anslag	Nettoutgift
1947/48	1 097 500	1 050 816
1948/49 (statsliggaren s. 757)	1 165 000	
1949/50 (förslag)	1 205 000	

Kungl. Maj:t har den 11 juni 1948 för statens veterinärmedicinska anstalt fastställt dels personalförteckning, dels ock följande

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	317 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	»	4 400
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	»	720 200
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	123 400

Summa kronor 1 165 000.

I skrivelse den 25 augusti 1948 har *styrelsen för statens veterinärmedicinska anstalt* hemställt, att för nästa budgetår måtte anvisas ett med 128 800 kronor till 1 293 800 kronor förhöjt anslag. Av det beräknade medelsbehovet avse 420 800 kronor avlöningar till ordinarie tjänstemän, 6 400 kronor arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 731 600 kronor avlöningar till övrig icke-ordinarie personal samt 135 000 kronor rörligt tillägg.

Anstaltsstyrelsen har i sin skrivelse framlagt ett flertal förslag om uppflyttning i högre lönegrad och överförande å ordinarie stat av vissa tjänster samt om inrättande av nya tjänster. Till huvudsaklig del ha dessa förslag redan framförts i anstaltsstyrelsens anslagsäskanden för innevarande budgetår. Styrelsens förslag i vad de överensstämmer med anstaltens i 1948 års statsverksproposition redovisade anslagsäskanden innebära följande.

Tjänsten såsom föreståndare för anstalten uppflyttas från Cp 12 till Cp 14 och de tre tjänsterna såsom avdelningsföreståndare från Ca 31 till Ca 33. Laboratorstjänsterna å de fristående parasitologiska och kemiska laboratorierna uppflyttas från Ca 29 till Ca 31 och de fyra i Ce 27 placerade laboratorstjänsterna hänförs till 29 lönegraden, därvid laboratorstjänsten å tuberkuloslaboratoriet och ytterligare en laboratorstjänst överförs å ordinarie stat. En assistentbefattning i Ce 24 vid patologisk-anatomiska avdelningen omändras till en laboratorstjänst i Ce 29 och en ny laboratorstjänst i Ce 29 inrättas vid kemiska laboratoriet. Tjänsten såsom konsulent i svin-sjukdomar i Ce 27 ändras till en tjänst såsom chefskonsulent i Ce 31. Vidare ombildas tjänsten såsom maskinmästare av 3 klass i Ca 14 till en tjänst såsom maskinmästare av 2 klass i Ca 17. Vad angår den tekniska biträdespersonalen inrättas en tjänst såsom första laboratoriebiträde i Ce 15 vid vardera bakteriologiska och serologiska avdelningen, varjämte följande befattningar ombildas, nämligen en tjänst såsom tekniskt biträde i Ce 8 vid vardera bakteriologiska och serologiska avdelningen till laboratoriebiträde i Ce 11, en tjänst såsom tekniskt biträde i Ca 8 å patologiska avdelningen till kanslibiträde i Ca 11, fyra tjänster såsom tekniskt biträde i Ca 8 och två i Ce 8 till laboratoriebiträdestjänster i Ca 10. Vidare överförs tre laboratoriebiträdestjänster i Ce 10 å ordinarie stat. Beträffande vaktmästarpersonalen ombildas en vaktmästartjänst å kemiska laboratoriet i Ca 11 till en tjänst såsom förrådsförman i Ca 12, en vaktmästartjänst i Ca 10 å kansliet ändras till en tjänst såsom förste expeditionsvakt i Ca 11, tre vaktmästartjänster i Ce 9 vid respektive bakteriologiska och serologiska avdelningarna samt kemiska laboratoriet uppflyttas till Ce 11, varjämte en nattvaktstjänst i Ce 9 överförs å ordinarie stat. I fråga om kontorspersonalen samt biträdespersonalen i övrigt ombildas en tjänst såsom kontorsbiträde i Ce 8 å serodiagnostiska laboratoriet till en tjänst såsom kanslibiträde i Ce 11 samt av fem tjänster såsom disk- och steriliseringsbiträden i Ce 6 en tjänst till första biträde i Ca 8, medan återstående fyra tjänster överförs å ordinarie stat. Slutligen höjes arvodet till serumkontrollanten med 2 000 kronor.

Styrelsen har vidare framlagt vissa nya förslag rörande personalen vid an-

stalten. Sålunda hemställer styrelsen — under hänvisning till det stegrade behovet av en väl utvecklad virusdiagnostik — om inrättande av ytterligare en laboratorstjänst vid bakteriologiska avdelningen i Ce 29. Med hänsyn till det ökade arbetet å de olika avdelningarna föreslås inrättande av följande nya befattningar, nämligen en första laboratoriebiträdestjänst i Ce 15 vid kemiska laboratoriet, en laboratoriebiträdestjänst i Ce 11 vid patologiska avdelningen samt en tjänst som tekniskt biträde i Ce 8 vid parasitologiska laboratoriet. Vidare föreslås att den kontorsbiträdestjänst, vars innehavare ombesörjer skötseln av anstaltens bibliotek och arkiv, skall ombildas till en tjänst såsom biblioteksbiträde i Ca 11. Slutligen hemställs, att en vaktmästartjänst å kemiska laboratoriet i Ce 10 och tjänsten såsom tvättföreståndare i Ce 8 skola uppflyttas till Ce 11 respektive Ce 9, och att tjänsten såsom reparatör, tillika ersättare för maskinmästare, i Ce 12 skall överföras å ordinarie stat.

Jag torde här få erinra, att lantbruksstyrelsen och veterinärstyrelsen i utredning den 24 och 27 februari 1948 framlagt förslag om ändrade bestämmelser för bekämpande av hönstyfus. Anstaltsstyrelsen har i remissutlåtande över förslaget framhållit, bland annat, att ett genomförande av det samma komme att ålägga anstalten vissa utvidgade arbetsuppgifter och att en personalförstärkning å serologiska avdelningen vore oundviklig, om dessa skulle kunna fullgöras. I överensstämmelse härmed har anstaltsstyrelsen i sina anslagsäskanden för nästa budgetår beräknat medel för avlönning åt ytterligare ett tekniskt biträde i Ce 8 och två biträden i Ce 6 å serologiska avdelningen.

Vidare torde jag få erinra, att Föreningen sport- och tjänstehunden den 5 maj 1945 hos Kungl. Maj:t gjort framställning om att en inhemsk tillverkning av skydds- och botemedel mot valpsjuka måtte upptagas. Sedan Kungl. Maj:t genom beslut den 28 maj 1948 förordnat, att handlingarna i ärendet skulle överlämnas till anstaltsstyrelsen för att tagas i övervägande vid uppgörandet av styrelsens anslagsäskanden för budgetåret 1949/50, har styrelsen dels i skrivelse den 9 juni 1948 anhållit om ett anslag å 7 000 kronor för utförande av viss experimentell verksamhet för igångsättande av tillverkning av valpsjukevaccin vid anstalten, dels i sina förevarande anslagsäskanden hemställt om medel för viss personalförstärkning vid serologiska avdelningen. Styrelsen har beräknat att kostnaderna för tillverkning vid anstalten av cirka 6 500 doser valpsjukevaccin per år skulle uppgå till i runt tal 50 000 kronor. De skulle i så fall understiga kostnaderna för inköp från utlandet av motsvarande kvantiteter valpsjukeympämne med omkring 25 000 kronor. För tillverkningen har styrelsen ansett böra anställas ett första laboratoriebiträde i Ce 15, en vaktmästare i Ce 11 och ett tekniskt biträde i Ce 8.

Beträffande styrelsens beräkning av de olika anslagsposterna må nämnas följande.

Ordinarieposten har till följd av förslagen om inrättande av två laboratorstjänster i Ca 29, en tjänst som reparatör, tillika ersättare för ma-

skinmästare, i Ca 12, fem laboratoriebiträdestjänster i Ca 10, en tjänst som nattvakt i Ca 9, en tjänst som första biträde i Ca 8 och fyra biträdestjänster i Ca 6 ävensom uppflyttning av föreståndartjänsten till Cp 14, tre tjänster som avdelningsföreståndare till Ca 33, två laboratorstjänster till Ca 31, en maskinmästartjänst till Ca 17, en vaktmästartjänst till Ca 12, en liknande tjänst till Ca 11, en kontorsbiträdestjänst till en tjänst som biblioteksbiträde i Ca 11, en tjänst som tekniskt biträde till en kanslibiträdestjänst i Ca 11 och fyra tjänster som tekniskt biträde till laboratoriebiträdesbefattningar i Ca 10 uppräknats med $(26\,400 + 6\,100 + 28\,000 + 5\,800 + 4\,700 + 16\,900 + 1\,200 + 3\,300 + 2\,400 + 800 + 300 + 300 + 600 + 800 + 1\,200 =)$ 98 800 kronor. På grund av den reglerade befordringsgången för kontorsbiträdespersonal ha vidare beräknats 5 000 kronor för avlöning åt ytterligare ett ordinarie kontorsbiträde. Posten har sålunda upptagits med $(317\,000 + 98\,800 + 5\,000 =)$ 420 800 kronor.

Förslaget om höjning av serumkontrollantens arvode har föranlett en höjning av arvodesposten med 2 000 kronor till 6 400 kronor.

Under icke-ordinarieposten ha förslagen om överförande å ordinarie stat av två laboratorstjänster, en tjänst som reparatör, tillika ersättare för maskinmästare, en tjänst som nattvakt, tre laboratoriebiträdestjänster, två tjänster som tekniskt biträde och fem biträdestjänster medfört minskningar under posten med $(24\,000 + 6\,100 + 5\,800 + 17\,400 + 10\,000 + 21\,100 =)$ 84 400 kronor. Vidare minskas posten med 5 000 kronor utgörande lönen till förut omförmälda kontorsbiträde. Å andra sidan ha förslagen om dels uppflyttning av en konsulenttjänst från Ce 27 till Ce 31, två laboratorstjänster från Ce 27 till Ce 29, en vaktmästartjänst från Ce 10 till Ce 11, tre liknande tjänster från Ce 9 till Ce 11 och tjänsten som tvättföreståndare från Ce 8 till Ce 9, dels omändring av en assistenttjänst i Ce 24 till laboratorstjänst i Ce 29, två tjänster som tekniskt biträde i Ce 8 till laboratoriebiträdestjänster i Ce 11 och en kontorsbiträdestjänst i Ce 8 till kanslibiträdestjänst i Ce 11, dels ock inrättande av två laboratorstjänster i Ce 29, tre tjänster som första laboratoriebiträde i Ce 15, en laboratoriebiträdestjänst i Ce 11 och en tjänst som tekniskt biträde i Ce 8 beräknats medföra en utgiftsökning å $(2\,400 + 2\,500 + 300 + 1\,500 + 300 + 5\,100 + 1\,400 + 800 + 26\,400 + 19\,800 + 5\,600 + 4\,700 =)$ 70 800 kronor. Vidare har den föreslagna utvidgningen av serologiska avdelningen med dels tre tekniska biträdestjänster, därav en i Ce 8 och två i Ce 6, till följd av förslaget om ändrade bestämmelser för bekämpande av hönstyfus, dels en tjänst som första laboratoriebiträde i Ce 15, en vaktmästartjänst i Ce 11 och en tjänst som tekniskt biträde i Ce 8 för tillverkning av valpsjukepreparat beräknats medföra kostnadsökningar å respektive $(4\,700 + 4\,200 + 4\,200 =)$ 13 100 kronor och $(6\,600 + 5\,600 + 4\,700 =)$ 16 900 kronor. Härigenom har icke-ordinarieposten uppförts med $(720\,200 - 89\,400 + 70\,800 + 13\,100 + 16\,900 =)$ 731 600 kronor.

Posten rörligt tillägg har föreslagits skola uppräknas med 11 600 kronor till 135 000 kronor.

Statskontoret har i remissutlåtande den 11 oktober 1948 under hänvisning till vad som förekommit i samband med prövningen vid 1948 års riksdag av anstaltens anslagsbehov för innevarande budgetår avstyrkt förslagen om uppflyttning av tjänster i lönegrad och inrättande av nya tjänster. I fråga om förslaget om tillverkning av valpsjukevaccin vid anstalten har statskontoret anfört följande.

Vad angår den föreslagna utvidgningen av anstaltens verksamhet till att avse tillverkning av valpsjukevaccin, har statskontoret av den förebragta utredningen icke blivit övertygat om nödvändigheten av att igångsätta tillverkningen vid anstalten av detta preparat. Enligt under hand inhämtade upplysningar har av dylika vaccin importerats 800 doser till ett värde av omkring 7 000 kronor under tiden $\frac{1}{7}$ — $\frac{31}{12}$ 1946, 2 900 doser till ett värde av omkring 36 500 kronor under år 1947 och under tiden $\frac{1}{1}$ — $\frac{15}{10}$ 1948 slutligen 6 900 doser till ett värde av omkring 50 000 kronor. I betraktande av nu anförda siffror synes ytterligare någon tids erfarenhet böra avvaktas innan medel anvisas för här avsedda anläggnings- och driftkostnader. Här- till kommer, att det i varje fall måste ifrågasättas, om det kan vara lämpligt att i nuvarande läge vidtaga åtgärder för en dylik utvidgning av verksamheten.

I utlåtande över anstaltens framställning om uppflyttning av tvättföreståndarens lönegradsplacering till Ce 9 har *statens lönenämnd* framhållit, att enligt nämndens mening vissa skäl talade för bifall till denna framställning. Då emellertid vid vissa statens sinnessjukhus funnes tvättföreståndartjänster i 8 lönegraden ansåge lönenämnden, att frågan om löneställningen för tvättföreståndaren vid anstalten borde prövas först i samband med en översyn av löneförhållandena för motsvarande tjänstemän vid nämnda sjukhus.

I skrivelse den 5 oktober 1948 har *veterinärstyrelsen* med anledning av anstaltsstyrelsens förslag om förstärkning av personalen å anstaltens bakteriologiska avdelning understrukit vikten av att avdelningen organiserades på ett sådant sätt att den på ett effektivt sätt kunde bedriva virologisk forskning. Ämbetsverket, som hemställt om bifall till anstaltens begäran om förstärkning av personalen å avdelningen med en laborator och ett första laboratoriebiträde, har såsom motivering härför anfört i huvudsak följande.

Redan det stora antalet av de viroser, vilka förekommit i riket sedan epizootilagen trädde i kraft eller erfarenhetsmässigt förutsatts kunna här förekomma, gör det synnerligen angeläget, att diagnostiseringen av sagda sjukdomar sker med snabbhet och säkerhet. Härtill kommer att bland dessa viroser befinna sig några av de för folkförsörjningen mest förödande smittsamma djursjukdomarna t. ex. boskapspest, mul- och klövsjuka, elakartad lungsjuka, svinpest i dess olika former, svinlamhet samt hönspest och med denna besläktade sjukdomar. Det kan vara nog att i sådant hänseende erinra om att Sverige vid mitten av 1700-talet höll på att bli i det närmaste kreaturslöst genom boskapspestens härjningar — denna sjukdom förekommer för närvarande på så nära håll som i vissa länder vid Medelhavet — samt om 1938—40 års mul- och klövsjukeepizooti, för vilken kostnaderna beräknas ha uppgått till omkring tjugu miljoner kronor, varav staten i ersättning utbetalade något mer än tolv miljoner kronor. De utgifter, som staten åsamkades genom 1940 och 1943 års svinpestepizootier samt 1947 års utbrott i ett antal besättningar av hönspest, voro visserligen av relativt blygsam omfattning, men i synnerhet svinpestepizootierna uppfattades såsom ett synnerligen allvarligt hot mot folkförsörjningen. Djurviroserna utgöra emellertid icke endast ett dylikt hot, även för folkhälsan innebära en del av dem en betydande fara, t. ex. vattuskräck, och bland de för människan farliga viroser, som väl icke ännu ansetts behöva upptagas i vår epizooti-

lagstiftning men vilka förekomma i ett flertal länder, kan nämnas den equina encephaliten m. fl.

Framgången av ett epizootibekämpande är bland annat i hög grad beroende av att primärfallen av den ifrågakommande sjukdomen bliva snabbt lokaliserade och diagnostiserade. Såsom veterinärstyrelsen i olika sammanhang haft anledning framhålla för Kungl. Maj:t är särskilt diagnostiseringen av svinpest och hönspest med nu tillgängliga resurser såväl svår som framför allt tidsödande. Detta förhållande har länge bekymrat styrelsen och styrelsen har med oro konstaterat avsaknaden av virologisk forskning i vårt land.

Jag torde slutligen här få anmäla en den 15 juni 1948 dagtecknad framställning från *veterinärstyrelsen*, däri styrelsen hemställt om bemyndigande att i huvudsaklig överensstämmelse med en av styrelsen uppgjord plan vid statens veterinärmedicinska anstalt anordna en stadsveterinärkurs samt att Kungl. Maj:t måtte ställa till styrelsens förfogande ett belopp av 3 750 kronor, därav till arvoden åt lärare vid kursen 3 250 kronor och till omkostnader 500 kronor. Till stöd för sin framställning har styrelsen anfört bland annat följande.

Den övervägande delen av rikets stadsveterinärer äro antingen helt eller delvis sysselsatta i livsmedelshygienens tjänst och i deras arbetsuppgifter ingår en såväl övervakande som konsultativ verksamhet rörande de animala livsmedlens produktion, tillvaratagande, bearbetning och förvaring på sådant sätt, att livsmedlen icke äro eller genom olämplig behandling bliva hälsovådliga eller förlora i näringsvärde. Då sålunda en synnerligen betydande och ansvarsfull del av den animala födoämneskontrollen, som utgör ett viktigt led i de förebyggande åtgärderna till folkhälsans förbättring, är avhängig av effektiviteten i stadsveterinärernas verksamhet, måste av dessa tjänstemän krävas en på ifrågavarande område specialiserad utbildning.

På grund av den betydande utveckling, som forskningen inom bakteriologien och födoämneshygien under senare år undergått, är det ofrånkomligt att icke alla av landets stadsveterinärer och i synnerhet icke de, som avlagt sin examen med tillämpning av äldre läroplaner, tillfullo besitta den specialutbildning, som måste fordras vid utövande av den animala livsmedelskontrollen.

Vid sådant förhållande finner veterinärstyrelsen starka skäl tala för att nämnda veterinärer beredas tillfälle att komplettera sin utbildning framförallt i bakteriologi och livsmedelshygien, men även i den för stadsveterinärernas verksamhet så betydelsefulla lagrings- och konserveringstekniken, varjämte de böra bibringas fördjupad kunskap om de veterinära författningarna. Detta bör enligt veterinärstyrelsens mening lämpligen ske förmedelst anordnande genom styrelsens försorg av en särskild kurs. Kursen bör äga rum på statens veterinärmedicinska anstalt samt omfatta en tid av omkring tre veckor. Undervisningsplan har utarbetats av veterinärstyrelsen. Deltagare, som icke böra överstiga ett antal av tjugu, ämnar veterinärstyrelsen utse icke blott bland nuvarande stadsveterinärer utan jämväl bland dem, som aspirera å sådana befattningar.

I syfte att nedbringa statens kostnader för kursens anordnande så långt som möjligt böra deltagarna i kursen från annan ort än Stockholm själva bestrida sina utgifter för resor till och från kursen ävensom för sitt uppehälle under densamma. Av allmänna medel bestridda kostnader för kursen skulle sålunda inskränkas till arvoden åt lärare och omkostnader.

Departementschefen. Anstaltsstyrelsens förslag om utvidgning av verksamheten och förändringar av befattningshavarnas löneställning framfördes i huvudsak redan i dess anslagsäskanden för innevarande budgetår och blevo på grund av det allmänna ekonomiska läget föremål för en mycket restriktiv prövning. Samma synpunkter måste även nu anläggas på förslagen.

Frågan om uppflyttning av föreståndarbefattningen från Cp 12 till Cp 14 torde böra prövas först i samband med behandlingen av de förslag, som utredningen rörande frågan om chefstjänstemännens löneställning kan komma att framlägga. Jag kan vidare icke tillstyrka en uppflyttning i lönegrad av tjänsterna som avdelningsföreståndare och konsulent eller inrättande av nya laboratorstjänster å patologisk-anatomiska avdelningen och kemiska laboratoriet.

Vad angår laboratorernas lönegradsplacering innebär 1948 års riksdags beslut om upprustning av högskolorna på jordbrukets område bland annat, att laboratorstjänsterna vid nämnda högskolor från och med nästa budgetår skola inplaceras i 29 lönegraden. Starka skäl kunna otvivelaktigt anföras för att samma lönegradsplacering skall beredas de laboratorer vid anstalten, vilka nu äro placerade i 27 lönegraden. Med hänsyn till den stora återhållsamhet, som nu bör iakttagas i fråga om lönegradsuppflyttningar, anser jag mig dock ej för närvarande kunna förorda, att sistnämnda laboratorer skola uppflyttas till 29 lönegraden. Ej heller kan jag tillstyrka, att två laboratorstjänster i Ca 29 uppflyttas i Ca 31 eller att två dylika tjänster i Ce 27 överföras å ordinarie stat.

Med hänsyn till den utbredning, som virussjukdomar hos djuren ha, är det önskvärt, att anstalten beredes möjlighet att på ett effektivt sätt bedriva virologiska undersökningar. I likhet med veterinärstyrelsen vill jag därför förorda anstaltsstyrelsens förslag, att å bakteriologiska avdelningen från och med nästa budgetår inrättas en laboratorstjänst, vars innehavare skall ägna sig åt dylika undersökningar. I överensstämmelse med den ståndpunkt jag nyss intagit till frågan om lönegradsuppflyttning för vissa laboratorer torde även denna laboratorstjänst böra placeras i Ce 27. I samband med denna utvidgning torde avdelningen böra förstärkas med ett tekniskt biträde.

Anstaltsstyrelsens förslag, att tillverkning av valpsjukevaccin skall igångsättas vid anstalten, synes beaktansvärt. Såsom framgår av vad jag förut anfört ha kostnaderna för en årlig tillverkning vid anstalten av vaccin, avsedd att helt täcka landets behov därav, beräknats till cirka 50 000 kronor. Detta belopp torde med omkring 25 000 kronor understiga kostnaderna för inköp av motsvarande kvantitet ympämne från utlandet, huvudsakligen från Amerikas förenta stater och Storbritannien. Med hänsyn härtill och till önskvärdheten att spara utländsk valuta biträder jag styrelsens förslag i ämnet. För ifrågavarande tillverkning synes anstaltens serologiska avdelning böra förstärkas med ett första laboratoriebiträde i Ce 15, en vaktmästare i Ce 9 och ett tekniskt biträde. Jag förutsätter, att tillverkningen av vaccinet och prissättningen å det framställda ympämnet skola avvägas så,

att inkomsterna för de försålda preparaten skola komma att minst täcka framställningskostnaderna. För att tillverkningen vid anstalten skall kunna igångsättas redan vid ingången av nästa budgetår synes ett belopp av 7 000 kronor böra ställas till anstaltens förfogande redan under innevarande budgetår för att möjliggöra viss försöksverksamhet på ifrågavarande område. Detta synes lämpligast kunna ske på så sätt, att för ändamålet ett belopp av nämnda storlek får disponeras av det för innevarande budgetår anvisade omkostnadsanslaget till anstalten. Jag har för avsikt att i samband med anslagsäskandena å tilläggsstat för sistnämnda budgetår föreslå Kungl. Maj:t att inhämta riksdagens medgivande härtill.

Kungl. Maj:t har den 3 december 1948 uppdragit åt lantbruksstyrelsen och veterinärstyrelsen att överarbeta det av dem framlagda förslaget om ändrade bestämmelser för bekämpande av hönstyfus. Hänsyn torde därför icke behöva tagas till detta förslag vid beräkningen av förevarande anslag för nästa budgetår.

Någon personalförstärkning utöver vad som föranledes av vad jag förordat i fråga om den virologiska forskningen och tillverkningen av valpsjukevaccin torde icke böra företagas i nuvarande läge. I avbidan på resultatet av en översyn av löneställningen för maskinist- och vaktmästarpersonal kan jag icke biträda anstaltsstyrelsens förslag beträffande nämnda personalkategorier i vidare mån än att jag förordar att de extra ordinarie tjänsterna vid anstalten såsom nattvakt samt reparatör, tillika ersättare för maskinmästare, överföras å ordinarie stat. Likaså torde frågan om förbättrade anställningsförhållanden och högre löneställning för de tekniska biträdena och biträden i lägre lönegrader böra avgöras först i samband med ställningstagandet till utredningen rörande löneställningen för laboratoriebiträden och därmed jämförlig personal. Jag är icke heller nu beredd att tillstyrka förslagen om ombildning av en tjänst som kontorsbiträde till biblioteksbiträde, om lönegradsuppflyttning för viss annan kontorspersonal eller om uppflyttning av tvättföreståndartjänsten.

Vad slutligen angår veterinärstyrelsens framställning om anordnande av en kurs vid anstalten för stadsveterinärer tillstyrker jag att en sådan kurs må anordnas under nästkommande budgetår. Under förevarande anslag torde för nästa budgetår böra upptagas ett belopp av 3 200 kronor för arvoden åt lärare, medan 500 kronor böra anvisas under anstaltens omkostnadsanslag.

Serumkontrollantens arvode torde böra utgå med oförändrat belopp.

Vid bifall till vad jag sålunda tillstyrkt skulle anstaltens avlöningsstat för nästa budgetår komma att erhålla följande utseende.

Anslagsposten avlöningar till ordinarie tjänstemän bör i anledning av förslagen om överförande å ordinarie stat av två tjänster som reparatör, tillika ersättare för maskinmästare, i Ce 12 respektive nattvakt i Ce 9 uppräknas med $(6\,100 + 5\,800 =) 11\,900$ kronor. Vidare böra beräknas medel för avlöning åt ytterligare ett ordinarie kontorsbiträde med 5 000 kronor. Posten bör sålunda höjas med 16 900 kronor till 333 900 kronor. Posten arvoden

och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, bör uppföras med oförändrat belopp, 4 400 kronor. Medelsbehovet under icke-ordinarieposten minskar med de till 16 900 kronor uppgående avlöningskostnaderna för de å ordinarie stat överförda tjänsterna. Å andra sidan föranleda mina förslag om inrättande av en laboratorstjänst i Ce 27 och en tjänst som första laboratoriebiträde i Ce 15 en uppräknings med $(12\,000 + 6\,600 =) 18\,600$ kronor. Vidare böra för avlöning till en vaktmästare och två tekniska biträden samt för arvoden till lärare i kurs för stadsveterinärer beräknas 16 700 kronor. Posten bör sålunda bestämmas till $(720\,200 - 16\,900 + 18\,600 + 16\,700 =) 738\,600$ kronor. För rörligt tillägg bör slutligen beräknas ett belopp av $(123\,400 + 4\,700 =) 128\,100$ kronor.

Riksdagens medgivande torde böra inhämtas att i personalförteckningen för anstalten vidtaga de förändringar, som föranledas av de av mig i det föregående förordade förslagen.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) medgiva, att i personalförteckningen för statens veterinärmedicinska anstalt må vidtagas de ändringar, som föranledas av de av mig förordade förslagen om överförande å ordinarie stat av en tjänst som reparatör, tillika ersättare för maskinmästare, och en nattvaktstjänst samt inrättande av en ny laboratorstjänst i lönegrad Ce 27;

b) godkänna följande avlöningsstat för statens veterinärmedicinska anstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1949/50:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	333 900
2. Arvoden och särskilda ersättningar, be- stämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	»	4 400
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie per- sonal, <i>förslagsvis</i>	»	738 600
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	128 100

Summa kronor 1 205 000;

c) till Statens veterinärmedicinska anstalt: Avlöningar för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 1 205 000 kronor.

[45.] 14. Statens veterinärmedicinska anstalt: Omkostnader.

	Anslag	Nettoutgift
1947/48	448 700	564 058
1948/49 (statsliggaren s. 758) ..	448 700	
1949/50 (förslag)	542 800	

I sin förutnämnda skrivelse den 25 augusti 1948 har *styrelsen för statens veterinärmedicinska anstalt* hemställt, att ifrågavarande anslag för nästa budgetår måtte höjas med 89 300 kronor till 538 000 kronor. Vidare har styrelsen hemställt om anvisande av ett anslag å 40 000 kronor till vetenskaplig forskning vid anstalten. Beträffande styrelsens beräkningar av anslagsbehovet under omkostnadsanslaget må här anföras följande.

Posterna sjukvård m. m., reseersättningar och diverse utgifter samt den under posten expenser upptagna delposten bränsle, lyse och vatten ha upptagits med oförändrade belopp av 6 000, 9 000, 20 000 och 85 000 kronor. I fråga om delposten övriga expenser har styrelsen anført, att höjning av telefonavgifter och inträffade prisstegringar å bland annat pappersvaror medfört att en planerad komplettering av anstaltens bibliotek och tidskriftsserier icke kunnat ske i avsedd omfattning. Härför har styrelsen beräknat ett belopp av 10 000 kronor. Med hänsyn härtill har styrelsen föreslagit en höjning av sistnämnda delpost med 8 000 kronor till 38 000 kronor. Posten publikationstryck, som under budgetåret 1947/48 överskridits med 500 kronor, har uppräknats med 1 000 kronor till 3 000 kronor. Under delposten inköp och underhåll av inventarier och apparatur, som nu är upptagen med 17 500 kronor, har styrelsen uppskattat behovet för täckande av de löpande utgifterna till 10 000 kronor. Därjämte har för ytterligare komplettering av den instrumentella utrustningen och ersättande av vissa genom brand å kemiska laboratoriet den 16 juli 1948 förstörda instrument, kostnadsberäknade till 3 000 kronor, äskats 8 000 kronor. Posten har alltså ansetts böra höjas med 500 kronor till 18 000 kronor. Med hänsyn till den tendens till fortsatt prisstegring å de flesta förbrukningsartiklar, som alltjämt förmärktes, och då medelsåtgången för ändamålet under budgetåret 1947/48 uppgått till 162 700 kronor, har styrelsen funnit posten förbrukningsartiklar böra uppräknas med 40 000 kronor till 160 000 kronor. Beträffande delposten för inköp av bakteriologiska preparat, vilken för innevarande budgetår är upptagen med 25 000 kronor, har styrelsen framhållit, att medelsåtgången under budgetåret 1947/48 uppgick till icke mindre än 83 250 kronor. Anledningen härtill vore den stora efterfrågan å valpsjukevaccin, som inköpts från utlandet. Därest styrelsens förslag om igångsättande av inhemsk tillverkning av valpsjukeympämne bifölles och produktionen hunne igångsättas vid ingången av nästa budgetår, syntes det icke uteslutet att anstaltens inköp av bakteriologiska preparat kunde hållas inom ramen för hittillsvarande anslagsbelopp. Därest anstalten å andra sidan måste tillgodose det inhemska behovet genom import, måste posten uppräknas till 75 000 kronor. Om anstaltens förslag om vaccintillverkning vid anstalten bifölles och produktionen hunne igångsättas vid årsskiftet 1949/50 kunde emellertid höjningen av posten begränsas till 25 000 kronor. Posten har därför i statförslaget upptagits med 50 000 kronor. I fråga om posten inköp och underhåll av djur har styrelsen med hänsyn till medelsåtgången under budgetåret 1947/48, 107 900 kronor, och till att djur behövdes för den planerade tillverkningen av valpsjukeympämne ansett en uppräkning med 10 000 kronor

till 110 000 kronor erforderlig. Anslagsposten för yttre renhållning, underhåll av vägar och planteringar m. m. har höjts med 200 kronor till 1 000 kronor. Då den ena av anstaltens två lastbilar beräknats vara utsliten vid utgången av innevarande budgetår har styrelsen ansett densamma böra utbytas mot en ny. Kostnaderna för inköp av en ny lastbil ha uppskattats till 10 000 kronor. Då 2 000 kronor beräknats inflyta vid försäljning av den gamla lastbilen, har styrelsen för ändamålet i statförslaget upptagit ett belopp av 8 000 kronor. Slutligen har anslagsposten till tvätt och inre renhållning med hänsyn till medelsåtgången ansetts kunna minskas med 3 400 kronor till 30 000 kronor.

Till motivering av sin framställning om ett särskilt forskningsanslag har anstaltsstyrelsen anfört i huvudsak följande.

För så vitt veterinärmedicinska anstalten i fortsättningen skall kunna bedriva en så långt möjligt tillförlitlig diagnostisk verksamhet och framställa effektiva bakteriologiska preparat enligt moderna principer är det nödvändigt med en intensifierad vetenskaplig forskning inom området för dess verksamhet. Medel för sådan forskning kunna icke bestridas inom ramen för de anslagsbelopp, som anstaltsstyrelsen i denna skrivelse föreslår till avlöningar och omkostnader för nästa budgetår. Visserligen äga de vid anstalten anställda vetenskapligt utbildade tjänstemännen att hos jordbrukets forskningsråd och statens medicinska forskningsråd anhålla om erforderliga belopp för utförande av vid anstalten aktuella forskningsuppgifter med hjälp av de för främjande av forskningen på jordbrukets och medicinens områden anvisade särskilda forskningsanslagen, men det har visat sig, att dessa anslagsmedel icke förslå att möta alla de behov av understöd, som redovisas för forskningsråden. Då dessa sålunda äro nödsakade att företaga den strängaste gallring av inkommande ansökningar om understöd, komma ofta väl motiverade ansökningar att avvisas, vilket ej synes lända till fördel för den allmänna utvecklingen och framåtskridandet inom hithörande näringar. Begäran om medel för forskningsuppgifter ha även i vissa fall avvisats under motivering att forskningsuppgifterna med hänsyn till deras syfte och natur närmast borde bestridas av anstaltens löpande anslag. Det må i detta sammanhang erinras, att även 1946 års högskoleutredning i sitt betänkande (SOU 1947: 67) funnit det i hög grad önskvärt, att medel ställdes till anstaltens förfogande för bedrivande av den forskningsverksamhet, som inginge i anstaltens uppgifter. Såsom ett led i den intensifierade forskningsverksamheten på veterinärmedicinens område har styrelsen därför ansett det nödvändigt med anvisande av ett särskilt reservationsanslag för vetenskaplig forskning vid veterinärmedicinska anstalten. Därifrån skulle efter styrelsens beprövande kunna bestridas kostnaderna för vetenskapliga undersökningar vid anstalten, vilka dels beröra aktuella problem, som kräva omedelbart igångsättande, dels avse spörsmål, som ha nära sambörighet med anstaltens löpande diagnostiska verksamhet. Detta anslag, vilket är av jämförbar natur med det anslag, som står till veterinärhögskolans förfogande för främjande av medicinsk forskning, föreslås för nästa budgetår böra uppföras med 40 000 kronor.

Statskontoret har i remissutlåtande den 11 oktober 1948 uttalat, att statskontoret icke funnit tillräckliga skäl vara anförda för en höjning av delposten till övriga expenser. I stället borde posten nedsättas med 2 500 kronor, då under posten för innevarande budgetår beräknats medel för en engångsutgift å detta belopp.

Departementschefen. För att möjliggöra någon komplettering av anstaltens bibliotek vill jag förordna en uppräknings övriga expenser med 1 000 kronor. Därjämte torde böra beräknas 500 kronor till expenser för den av mig under föregående anslagspunkt förordade kursen för stads-veterinärer. Då posten publikationstryck under senaste budgetåret visat sig för knappt beräknad, synes densamma böra ökas med 1 000 kronor. Av samma anledning torde posten förbrukningsartiklar böra uppräknas med 40 000 kronor till 160 000 kronor. Under nästföregående punkt har jag förordat ett förslag om igångsättande av tillverkning av valpsjukevaccin vid anstalten. Då denna tillverkning emellertid icke torde kunna väntas få tillräcklig omfattning redan vid ingången av budgetåret, synes posten inköp av bakteriologiska preparat behöva uppräknas med 25 000 kronor. Enär ifrågavarande tillverkning medför ökat behov av djur, bör posten inköp och underhåll av djur höjas med 10 000 kronor. Däremot är jag i nuvarande läge icke beredd att tillstyrka att medel anvisas till inköp av en ny lastbil eller att posterna inköp och underhåll av inventarier och apparatur samt yttre renhållning m. m. uppräknas. Dessa poster böra alltså upptagas med oförändrade belopp av 17 500 kronor respektive 800 kronor. De av mig nu förordade anslagsökningarna uppgå till $(1\,500 + 1\,000 + 40\,000 + 25\,000 + 10\,000 =)$ 77 500 kronor. Å andra sidan torde posten tvätt och inre renhållning enligt styrelsens förslag kunna minskas med 3 400 kronor till 30 000 kronor.

Vad angår anstaltsstyrelsens framställning om medel för forskning inom anstaltens område finner jag det med hänsyn till den upprustning, som avses skola ske vid högskolorna och vid statens skogsforskningsinstitut i syfte bland annat att öka dessas forskningsmöjligheter, i hög grad önskvärt att jämväl statens veterinärmedicinska anstalt beredes förbättrade möjligheter att fullgöra sina betydelsefulla forskningsuppgifter med avseende på bland annat de spörsmål, som höra samman med anstaltens diagnostiska verksamhet. Jag vill därför förordna, att under omkostnadsanslaget uppföres en post till särskilda undersökningar. Posten torde böra få disponeras endast efter Kungl. Maj:ts beslut i varje särskilt fall. Jag föreslår, att posten för nästa budgetår uppföres med 20 000 kronor.

Anslaget synes sålunda för nästa budgetår böra upptagas med ett belopp av $(448\,700 + 77\,500 - 3\,400 + 20\,000 =)$ 542 800 kronor eller 94 100 kronor mer än det belopp, som avsetts för löpande budgetår. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa ny omkostnadsstat för anstalten.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens veterinärmedicinska anstalt: Omkostnader* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 542 800 kronor.

[46.] 15. Veterinärstaten: Avlöningar.

	Anslag	Nettoutgift
1947/48	2 823 200	2 807 271
1948/49 (statsliggaren s. 759)	2 775 000	
1949/50 (förslag)	2 818 000	

Kungl. Maj:t har för veterinärstaten fastställt dels den 30 juni 1947 personalförteckning, dels ock den 11 juni 1948 följande

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	2 300 600
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	»	28 400
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	»	170 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	276 000

Summa kronor 2 775 000.

I sin förut omförmälda skrivelse den 31 augusti 1948 har *veterinärstyrelsen* hemställt, att för nästa budgetår måtte anvisas ett med 184 000 kronor till 2 959 000 kronor förhöjt avlöningsanslag. Av ökningen hänföra sig 87 000 kronor till ordinarieposten, 6 200 kronor till arvodesposten, 82 000 kronor till icke-ordinarieposten och 8 800 kronor till rörligt tillägg. Ökningen under ordinarieposten beror till 50 000 kronor på förslag om inrättande av sju nya veterinärdistrikt och till 37 000 kronor på vissa korrigeringar av posten med anledning av medelsåtgången under budgetåret 1947/48. Højningen av arvodesposten sammanhänger med att styrelsen föreslagit att antalet civila veterinärstipendiatbefattningar skulle ökas från 8 till 12. Uppräkningen av icke-ordinarieposten föranledes av förslag om ändrade grunder för ersättningar åt vikarier å läns- och distriktsveterinärbefattningar.

Rörande förslaget att inrätta sju nya veterinärdistrikt har veterinärstyrelsen erinrat, att i anslagsäskandena för de tre senaste budgetåren hemställts om inrättande av fem nya veterinärdistrikt för ett vart av nämnda budgetår och att riksdagen åren 1946 och 1947 medgivit inrättande av sammanlagt tio nya distrikt. Däremot hade framställningen i ämnet för budgetåret 1948/49 med hänsyn till nödvändigheten att begränsa statsutgifterna icke bifallits. Trots detta har styrelsen ansett sig nödsakad att återkomma med förslag i ämnet. Styrelsen har därefter anfört bland annat följande.

Enligt den promemoria beträffande behovet av nya veterinärdistrikt, som medicinalstyrelsen år 1946 tillställde departementschefen, var avsikten att söka få inrätta tjugufem nya veterinärdistrikt med fem distrikt årligen under de närmaste fem åren. Anledningen därtill är huvudsakligen att åtskilliga av de distrikt, som tillkommo genom Kungl. Maj:ts kungörelse den 10 november 1935 angående indelning av riket i veterinärdistrikt, visat sig för stora med hänsyn till den intensifierade sjukvård, som numera förekommer inom desamma.

De stora förmögenhetsvärden kreaturen representera och de lättnader, som beretts de mindre bemedlade beträffande kostnaderna för djursjukvården, ha medfört, att djurägarna numera tillkalla veterinär i en utsträckning, som icke förekommit tidigare. Härigenom ha svårigheter uppstått för distriktsveterinärerna inom vissa djurrika eller eljest mer svårskötta distrikt att medhinna sitt arbete, och i avsikt att minska deras alltför stora arbetsvolym samt bereda djurägarna tillfälle att i möjligaste mån erhålla tillkallad veterinär inom rimlig tid har veterinärstyrelsen, då några nya distrikt av statsfinansiella skäl icke kunde inrättas under andra världskriget, förordnat ett antal extra veterinärer att utan kostnad för statsverket biträda i djursjukvården. Den fasta avlöningen till dessa bestrides regelmässigt av kommuner, vilkas djuräggande befolkning för erhållande av en effektivare djursjukvård måste ha tillgång till veterinär på närmare håll än det, där den ordinarie distriktsveterinären är bosatt. Dessa kommuner intaga en ogynnsam ställning i förhållande till dem, som ha förmånen att vara närmare belägna stationsorten för statsavlönad distriktsveterinär. Flera av de kommuner, som anslagit medel till avlönande av extra veterinär, ha med motivering att tillhandahållande av veterinär vore en statlig angelägenhet hos styrelsen anhållit att vederbörande så kallade extra distrikt skulle göras till ordinarie. Inför en dylik situation och för att icke den berörda femårsplanen för veterinärorganisationens utbyggande skall i alltför hög grad förskjutas anser styrelsen sig böra anhålla icke blott om inrättande av de fem nya distrikt, varom framställning gjordes föregående år, utan därutöver om ytterligare två eller sammanlagt sju distrikt.

Förslaget om ökning av antalet civila veterinärstipendiatbefattningar har av styrelsen motiverats med att stora svårigheter föreläge att tillgodose behovet av vikarier å vakanta statliga veterinärtjänster samt för av sjukdoms- och olycksfall drabbade veterinärer. Härtill komme att i de tider, då skyddsympning mot mul- och klövsjuka måste företagas, tillräcklig veterinär arbetskraft, över vilken styrelsen kunde förfoga, icke stode att uppbringa. Med hänsyn härtill borde stipendiatbefattningarna ökas med fyra till tolv.

Det av styrelsen framlagda förslaget om ändrade grunder för vikariatsersättningar framfördes av styrelsen redan i dess anslagsaskanden för innevarande budgetår och finnes redovisat i 1948 års statsverksproposition (IX. H. T. p. 44). Beträffande nämnda förslag må här endast erinras följande.

Enligt Kungl. Maj:ts brev till medicinalstyrelsen den 12 juni 1942 utgår ersättning till vikarier för länsveterinärerna med 18 kronor under de 30 första dagarna i en följd och med 15 kronor under tiden därefter och för distriktsveterinärerna med lägst 12 och högst 18 kronor per dag under de 30 första dagarna av förordnandet samt under tiden därefter med lägst 9 och högst 15 kronor per dag. Ersättningen till vikarie för distriktsveterinär varierar allt efter de olika veterinärdistrikternas placering i lönegrupper.

Med hänsyn till de svårigheter, som tillämpningen av dessa bestämmelser visat sig vålla, föreslår veterinärstyrelsen, att vikariatsersättning skall utgå efter i princip samma grunder, som gälla för vikarier för förste provinsialläkare och provinsialläkare. I enlighet härmed bör ersättning utgå till vikarie för länsveterinär med 25 kronor för dag och till vikarie för distriktsveterinär med högst 20 kronor för dag, vilken ersättning styrelsen, då det

gäller vikariat i mindre givande och svårskötta distrikt, bör äga möjlighet att höja till högst 30 kronor för dag.

Statskontoret har i remissutlåtande den 4 oktober 1948 avstyrkt bifall till förslagen om utökning av antalet veterinärdistrikt och inrättande av fyra ytterligare veterinärstipendier.

Statens lönenämnd har i utlåtande den 20 oktober 1948 funnit skäl kunna anföras för att ersättningen till vikarier å läns- och distriktsveterinärtjänster skulle utgå enligt något förmånligare grunder än som för närvarande vore fallet. Lönenämnden har emellertid ansett, att frågan om gottgörelse till veterinär under dylik vikariatstjänstgöring lämpligen borde upptagas till behandling samtidigt med en omprövning av spörsmålet om ersättning till vissa läkare under tjänstgöring som vikarier för provinsialläkare eller förste provinsialläkare.

Departementschefen. Såsom av det föregående framgår ha under de tre senaste budgetåren inrättats sammanlagt tio nya veterinärdistrikt. I och för sig anser jag det önskvärt, att ytterligare några distrikt tillskapas. På grund av nödvändigheten att begränsa statsutgifterna kan jag dock icke nu förorda veterinärstyrelsens förslag härom. Av samma skäl kan jag icke heller tillstyrka, att för närvarande någon ändring göres i grunderna för ersättningar åt vikarier å läns- och distriktsveterinärbefattningar. För att emellertid de svårigheter, som föreligga att tillgodose behovet av vikarier å statliga läns- och distriktsveterinärtjänster, skola avhjälpas i görlig mån vill jag biträda veterinärstyrelsens förslag, att antalet statliga veterinärstipendiater under nästa budgetår ökas från åtta till tolv.

Ordinarieposten torde med hänsyn till medelsåtgången för ändamålet under budgetåret 1947/48 böra uppräknas med 36 800 kronor till 2 337 400 kronor. Förslaget om ökning av antalet veterinärstipendiater föranleder en höjning av arvodesposten med $(4 \times 1\,550 =) 6\,200$ kronor till 34 600 kronor. Icke-ordinarieposten och posten rörligt tillägg synas böra upptagas med oförändrade belopp av respektive 170 000 kronor och 276 000 kronor. Sammanlagt skulle alltså under avlöningsanslaget till veterinärstaten erfordras en medelsanvisning för budgetåret 1949/50 av $(2\,337\,400 + 34\,600 + 170\,000 + 276\,000 =) 2\,818\,000$ kronor eller 43 000 kronor mer än för löpande budgetår.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

- a) godkänna följande avlöningsstat för veterinärstaten, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1949/50:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 2 337 400
2. Arvoden och särskilda ersättningar, be- stämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i> »	34 600
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie per- sonal, <i>förslagsvis</i>	» 170 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 276 000
Summa kronor 2 818 000;	

b) till *Veterinärstaten*: *Avlöningar* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 2 818 000 kronor.

[47.] 16. *Veterinärstaten*: Omkostnader.

	Anslag	Nettoutgift
1947/48	52 000	56 756
1948/49 (statsliggaren s. 763) ..	52 000	
1949/50 (förslag)	65 000	

I sin förut omförmälda skrivelse den 31 augusti 1948 har *veterinärstyrelsen* hemställt, att förevarande anslag för nästa budgetår måtte uppföras med 65 000 kronor. Ökningen å 13 000 kronor avser posten reseersättningar, vilken föreslagits uppräknad från 48 000 kronor till 61 000 kronor. Från nämnda post bestridas dels kostnader för av länsveterinärer företagna hygieniska inspektioner, dels ersättning till vikarier för resor till och från de orter, där de vikarierat, ävensom flyttningskostnader. Medelsåtgången för ifrågavarande ändamål har under budgetåret 1947/48 utgjort respektive 34 400 kronor och 20 600 kronor. Med hänsyn till belastningen å ifrågavarande post för budgetåret 1947/48 samt till gjord höjning av ersättningen för bilresor har styrelsen beräknat medelsbehovet för reseersättningar under nästa budgetår till 61 000 kronor. Av detta belopp avse 36 000 kronor hygieniska inspektioner och 25 000 kronor reseersättningar åt vikarier samt flyttningsersättningar.

Departementschefen. Veterinärstyrelsens beräkning av medelsbehovet under förevarande anslag för nästa budgetår föranleder icke någon erinran från min sida. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Veterinärstaten*: *Omkostnader* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 65 000 kronor.

[48.] 17. **Förekommade och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Karantänsanstalten i Haparanda för husdjur.** Under denna rubrik är för innevarande budgetår uppfört ett obetecknat anslag å 3 400 kronor (statsliggaren s. 764).

I enlighet med förslag av veterinärstyrelsen torde anslaget för nästa budgetår böra uppföras med oförändrat belopp. Jag hemställer sålunda, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Förekommande och hämmande av smittsamma husdjursjukdomar: Karantänsanstalten i Haparanda för husdjur* för budgetåret 1949/50 anvisa ett anslag av 3 400 kronor.

[49.] 18. Förekommande och hämmande av smittsamma husdjursjukdomar: Åtgärder mot tuberkulos hos nötkreaturen.

	Anslag	Nettoutgift
1947/48	1 500 000	1 701 587
1948/49 (statsliggaren s. 764) ..	1 750 000	
1949/50 (förslag)	1 625 000	

Av det för innevarande budgetår anvisade anslaget, 1 750 000 kronor, må 500 000 kronor disponeras för utrensning av tuberkulos inom mindre nötkreatursbesättningar. Beträffande bestämmelserna rörande anslagets användning i övrigt hänvisas till statsliggaren s. 764.

I sin förutnämnda skrivelse den 31 augusti 1948 har *veterinärstyrelsen* hemställt, att för ifrågavarande ändamål måtte uppföras ett anslag av 1 875 000 kronor. Styrelsen har beräknat medelsbehovet under nästa budgetår i enlighet med följande tablå, i vilken till jämförelse upptagits utgifter jämväl rörande utgifterna å anslaget under budgetåret 1947/48:

	Belastning 1947/48 kronor	Förslag 1949/50 kronor
I. Åtgärder inom tuberkulosfria områden	249 266	250 000
II. Statlig tuberkulinkontroll	629 274	700 000
III. Klinisk tuberkuloskontroll	237 859	170 000
IV. Åtgärder vid juver- och könstuberkulos	7 099	5 000
V. Utrensning av tuberkulos inom mindre besättningar	579 625	750 000
VI. Övriga utgifter	122	—
	1 703 245	1 875 000

Beträffande anslagsberäkningarna har veterinärstyrelsen anfört väsentligen följande.

För de tuberkulosfria områdena (I) förutses i stort sett samma medelsåtgång som under budgetåret 1947/48.

Kostnaderna för den statliga tuberkulinkontrollen (II), som under föregående budgetår utgjorde cirka 630 000 kronor, uppgingo under budgetåret 1946/47 till över 850 000 kronor. Ehuru antalet tuberkulinundersökningar nedbringats till det lägsta tillrädliga, torde den stora utgiftsminskningen med hänsyn till den samtidigt fortgående nyanslutningen till denna del av tuberkulosbekämpandet icke för närvarande kunna förväntas bli bestående. För ändamålet torde böra beräknas ett belopp av 700 000 kronor.

Anslutningen till den kliniska tuberkuloskontrollen (III) hade vid ingången av år 1948 nedgått till omkring 51 000 djur. Vid sju av de tolv hushållningssällskap, som anordna klinisk tuberkuloskontroll, är anslutningen per sällskap endast omkring 2 000 djur eller mindre. Då vid ringa anslutning omkostnaderna bliva relativt sett högre än då ett större antal djur omfattas av kontrollen, synes statsbidraget per anslutet djur till undvikande av allt för höga avgifter för djurägarna böra ändras från hittillsvarande enhetliga belopp av 2 kronor 50 öre till 3 kronor 50 öre per djur för högst 2 000 anslutna djur samt 2 kronor för varje djur över 2 000. Enligt denna grund skulle ersättningen till hushållningssällskapen komma att ökas vid en anslutning understigande 6 000 djur men minskas vid större anslutning.

Vid utgången av år 1948 väntas anslutningen ha nedgått ytterligare, sannolikt till omkring 35 000 djur. Denna minskning medför, att statens kostnader för ändamålet icke komma att bliva större än för närvarande, även om den nyss föreslagna höjningen av statsbidraget per anslutet djur medges. Ersättning med det föreslagna högre beloppet torde kunna beräknas utgå för hälften av det anslutna djurantalet, det vill säga för 17 500 djur. I statsbidrag till hushållningssällskapen skulle sålunda, därest de av veterinärstyrelsen föreslagna ändrade grunderna godkännas, åtgå $(17\,500 \times 3,50 + 17\,500 \times 2) = 96\,250$ kronor.

Antalet djur med smittfarlig tuberkulos, för vilka ersättning må utgå av statsmedel, utgjorde åren 1946 och 1947 3 548 respektive 2 486. År 1949 kan antalet väntas sjunka till omkring 1 500. Då ersättningen författningss-enligt utgör 50 kronor per djur, skulle till bestridande av ersättningar åt djurägare erfordras 75 000 kronor.

Sammanlagt skulle sålunda för den kliniska tuberkuloskontrollen kunna under budgetåret 1949/50 beräknas åtgå 171 250 kronor, vilket belopp torde kunna avrundas till 170 000 kronor.

Tuberkulosen i juver och könsorgan (IV) hos nötkreatur har visat fortgående tydlig minskning. Till åtgärder härför torde blott behöva beräknas 5 000 kronor.

Med hänsyn till den stora efterfrågan å bidrag till utrensning av tuberkulos i mindre besättningar (V) synes medelstillelningen för detta ändamål böra höjas från nuvarande belopp, 500 000 kronor, till 750 000 kronor. Enligt från hushållningssällskapen erhållna uppgifter ha till dem redan under budgetåret 1947/48 inkommit ansökningar om statsbidrag för ifrågasvarande ändamål till en summa överstigande det för år 1948 tillgängliga beloppet, 500 000 kronor. Vid bidrag till frivillig utrensning av tuberkulosen bliva statsverkets kostnader i intet fall högre, men ofta avsevärt lägre än vid den obligatoriska nedslaktning som skall äga rum sedan ett område friförklarats.

Fördelningen mellan hushållningssällskapen av här äskade medel till utrensning av tuberkulos i mindre besättningar synes kunna anförtros åt veterinärstyrelsen. Medicinal- respektive veterinärstyrelsens hittills avgivna förslag till fördelning av medel för ändamålet ha städse fastställts av Kungl. Maj:t utan ändring.

Statskontoret har i remissutlåtande den 4 oktober 1948 icke funnit anledning till särskilt uttalande i anledning av förevarande framställning.

Departementschefen. Det statsunderstödda bekämpandet av tuberkulos hos nötkreaturen fortskrider i stort sett i enlighet med de grunder, som antogs av statsmakterna vid 1941 års riksdag. Anslutningen till den kliniska

tuberkuloskontrollen har jämväl under senast förflutna år minskat i samband med att allt fler besättningar såsom praktiskt taget fria från tuberkulos kunnat överföras till tuberkulinkontrollen. Under kalenderåret 1948 har för varje djur över två års ålder, som är anslutet till den av hushållningssällskapen anordnade kontrollen, utgått statsbidrag med 2 kronor 50 öre. Med hänsyn till nedgången i anslutningen synas vissa jämkningar böra göras i grunderna för statsbidragets bestämmande i syfte att undvika alltför höga avgifter för djurägarna. Jag har därför intet att erinra mot veterinärstyrelsens förslag, att bidrag till hushållningssällskap må under år 1949 utgå med 3 kronor 50 öre per djur för högst 2 000 anslutna djur samt 2 kronor för varje djur över 2 000. De merkostnader för statsverket som förorsakas av denna ändring synas bli jämförelsevis obetydliga.

I detta sammanhang torde jag få erinra, att Kungl. Maj:t den 30 december 1948 beslutat föreslå riksdagen upphäva stadgandet i 9 § 1 mom. förordningen angående bekämpande av tuberkulos hos nötkreaturen, att ersättning för ett inom tuberkulosfritt område på föreskrivet sätt nedslaktat nötkreatur skall utgå endast under förutsättning att djurägaren innehaft djuret minst 60 dagar.

I likhet med vad som gällt för de senaste budgetåren torde bemyndigande böra utverkas av riksdagen att av ifrågavarande anslag disponera visst belopp för utrensning av tuberkulos inom mindre nötkreatursbesättningar. Även om de skäl, som veterinärstyrelsen anfört, tala för att för ändamålet borde beräknas ett något högre belopp än som avsetts för innevarande budgetår, anser jag mig dock icke i nuvarande läge kunna förorda någon höjning av medelsanvisningen härför. För utrensningen torde sålunda böra användas ett oförändrat belopp av 500 000 kronor. De hittills tillämpade grunderna för denna verksamhet torde därvid böra följas. Dock bör hinder icke föreligga för Kungl. Maj:t att i den utsträckning, som finnes lämplig, uppdraga åt veterinärstyrelsen att besluta om medlens fördelning mellan olika hushållningssällskap. I övrigt anser jag mig kunna godtaga den beräkning av medelsbehovet, som veterinärstyrelsen gjort med utgångspunkt från medelsåtgången under sistlidna budgetår. Anslaget torde sålunda för nästa budgetår böra uppföras med 1 625 000 kronor, vilket i förhållande till medelsanvisningen för löpande budgetår innebär en minskning med 125 000 kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Förekommade och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Åtgärder mot tuberkulos hos nötkreaturen* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 1 625 000 kronor.

[50.] 19. **Förekommande och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Bidrag till hushållningssällskapens veterinärbakteriologiska laboratorier.** För innevarande budgetår är för ändamålet anvisat ett obetecknat anslag av 88 000 kronor. Beträffande bestämmelserna rörande anslagets användning hänvisas till statsliggaren s. 765.

I sin skrivelse den 31 augusti 1948 har *veterinärstyrelsen* — med förmälan att samtliga elva hushållningssällskapslaboratorier torde komma att fortsätta verksamheten under år 1949 — hemställt om anvisande av ett anslag av $(11 \times 8\,000 =)$ 88 000 kronor för ifrågavarande ändamål.

I enlighet med veterinärstyrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Förekommande och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Bidrag till hushållningssällskapens veterinärbakteriologiska laboratorier* för budgetåret 1949/50 anvisa ett anslag av 88 000 kronor.

[51.] 20. **Förekommande och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Åtgärder mot smittsam kastning hos nötkreaturen.**

	Anslag	Nettoutgift
1947/48	700 000	563 212
1948/49 (statsliggaren s. 765) ..	620 000	
1949/50 (förslag)	620 000	

I sin skrivelse den 31 augusti 1948 har *veterinärstyrelsen* hemställt, att anslaget för budgetåret 1949/50 måtte uppföras med oförändrat belopp av 620 000 kronor. Styrelsen har vid sin anslagsberäkning utgått från att anslutningen till kastsjukebekämpandet under nästa budgetår skulle genom tillkomsten av kastsjukefria områden nedgå från omkring 200 000 till omkring 150 000 besättningar med tillhoppa cirka 1 500 000 djur. Enligt styrelsens beräkningar skulle i statsbidrag för de undersökningar, som utföras vid hushållningssällskapens veterinärbakteriologiska laboratorier, komma att erfordras ett belopp av 327 000 kronor.

Av de 1 500 000 djur, som beräknats vara anslutna till det av hushållningssällskapen anordnade bekämpandet, ha 1 000 000 djur antagits komma att tillhöra icke friförklarade besättningar. Kostnaderna för statsbidrag till hushållningssällskapen för varje till bekämpandet anslutet djur i icke friförklarad besättning ha med utgångspunkt från ett beräknat genomsnittsbidrag av 20 öre per djur uppskattats till 200 000 kronor.

I fråga om åtgärder inom kastsjukeskyddade och kastsjukefria områden har styrelsen uttalat, att dessa icke komme att draga några större kostnader, under förutsättning att sjukdomen bibehölle sin kroniska karaktär och spärrbestämmelserna strängt upprätthölles. Inom de kastsjukesmittade områdena syntes saneringen kunna beräknas fortgå i ungefär samma takt som

hittills. Anslagsbehovet för ändamålet har med hänsyn härtill beräknats till 120 000 kronor.

Såsom särskilda uppbördsmedel i form av årsavgifter från anslutna djurägare ha upptagits 25 000 kronor.

Medelsbehovet under anslaget har sålunda beräknats till $(327\,000 + 200\,000 + 120\,000 - 25\,000 =)$ i runt tal 620 000 kronor.

Statskontoret har i remissutlåtande den 4 oktober 1948 icke funnit anledning till särskilt uttalande i anledning av ifrågavarande framställning.

Jag torde även här få anmäla två framställningar från veterinärstyrelsen. I den ena, dagtecknad den 20 juli 1948, har styrelsen hemställt om sådan ändring i grunderna för bekämpande av smittsam kastning hos nötkreatur, att ersättning må kunna utgå icke såsom nu allenast då något eller några enstaka djur i en besättning nedslaktas utan jämväl för nedslaktning av ett större antal djur i en smittad besättning. I den andra framställningen, dagtecknad den 31 augusti 1948, har hemställts om viss ändring av gällande taxor för blodprovstagning i fråga om smittsam kastning. Sistnämnda framställning överensstämmer i huvudsak med ett förslag, som veterinärstyrelsen i skrivelse den 10 oktober 1947 framlagt för Kungl. Maj:t men sedermera återkallat. Styrelsen har såsom motivering för förstnämnda förslag anfört i huvudsak följande.

Vid tillkomsten av bestämmelsen om att statsbidrag utgår endast för nedslaktning av något eller några enstaka djur bedömdes kastsjukan ha en betydligt större spridning än den senare visat sig ha, och bekämpandet skulle på den grund till en början bedrivas endast i mindre skala. Kastsjukebekämpandet har emellertid nu fortskridit så långt, att man erhållit en klar bild av sjukdomens verkliga utbredning. Det har därvid framgått, att en total sanering av större områden är möjlig även i de södra och mellersta delarna av riket. Om denna sanering skall kunna genomföras, blir nedslaktning av ett större antal djur i smittade besättningar ibland nödvändig. Ävenså är det stundom av avgörande betydelse för sjukdomens bekämpande att hastigt kunna sanera en nysmittad besättning inom ett i övrigt fritt område. Erfarenheten från skilda trakter, där bekämpandet bedrives, visar emellertid, att man icke i tillräcklig utsträckning kan genomföra vare sig slakt av besättningar med sjukdomen i kronisk form eller totalslakt av akut infekterade besättningar, om icke statsbidrag för nedslaktningen kan ställas i utsikt. Styrelsen finner det därför ofrånkomligt, att bestämmelserna om nedslaktningsbidrag jämkas därhän, att sådant bidrag kan beviljas, då man genom slakten avser att slutföra bekämpandet i en ort och därmed vinna ett bestående resultat. Ett fördröjande av nedslaktningen kan nämligen komma att äventyra hela bekämpandet inom en sådan ort.

Över nämnda framställning ha, efter remiss, yttranden avgivits av statskontoret, lantbruksstyrelsen, Riksförbundet landsbygdens folk och Sveriges lantbruksförbund. Densamma har i yttrandena lämnats utan erinran.

Vad angår förslaget om ändrade taxor för blodprovstagning har veterinärstyrelsen i sin förenämnda skrivelse den 31 augusti 1948 inledningsvis erinrat att för närvarande fyra olika taxor tillämpades. Dessa taxor innebära, enligt vad styrelsen anfört, bland annat följande.

1) Då veterinär förordnas att verkställa blodprovstagning inom kastsjuek-fritt eller kastsjuekskyddat område utgår ersättningen enligt 13 § veterinär-taxan den 8 december 1933 (nr 630) (tjänstetaxan) med åtta kronor för förrättning, varvid dock, därest under samma dygn flera tjänsteförrättningar verkställas, arvodet för var och en av den andra till och med fjärde förrättningen utgår med fyra kronor samt för varje förrättning utöver den fjärde med två kronor. Är förrättningsstället beläget på längre avstånd från veterinärens bostad än två kilometer och måste veterinären företaga särskild resa för förrättningens utförande, äger han därjämte uppbära resekostnadsersättning enligt bestämmelserna i allmänna resereglementet. Vid förrättningsresa är veterinären, därest han icke uppbär dagarvode enligt tjänstetaxans 13 § 5 mom., därjämte berättigad uppbära traktamentsersättning enligt bestämmelserna i allmänna resereglementet, dock att dylik ersättning tillkommer honom endast för tid överstigande sex timmar samt att traktamente för natt utgår för varje sådan resa, som avslutas mellan klockan 1 och 6. All ersättning utgår av statsmedel.

2) Då veterinär tager blodprov inom besättning, som ej är ansluten till kastsjuekbekämpandet, utgår ersättningen enligt veterinärtaxans 9 § 12 punkt (praktiktaxan). Detta innebär för närvarande en ersättning av en krona för vart och ett av de fem första proven, 50 öre för vart och ett av de fem därpå följande proven samt 25 öre för vart och ett av de därpå följande proven i samma kreatursbesättning. Därjämte har veterinären rätt att av djurägaren uttaga ersättning för inställelse och resekostnad.

3) För förrättning (blodprovstagning eller ympning), som sker inom besättning ansluten till det statsunderstödda kastsjuekbekämpandet, utgår jämlikt den i kungörelsen den 17 juni 1943 (nr 387) intagna taxan till veterinär, som ej är anställd av hushållningssällskap, en ersättning av en krona för vart och ett av de tio första djuren, 75 öre för vart och ett av de tio följande och 25 öre för varje ytterligare djur i samma besättning. Minimiarvode är fastställt till fem kronor per besättning. I denna ersättning inkluderas inställelsearvode och resekostnader. Arvode utbetalas av den som anordnar kastsjuekbekämpandet.

4) För veterinär anställd vid hushållningssällskap utgår, efter överens-kommelse med veterinärstyrelsen, ersättning efter ett enhetligt system innebärande att för liknande förrättningar utgår 40 öre för vart och ett av de 50 första djuren och 25 öre för varje ytterligare djur, som provtagits eller ympats under samma dag. Därjämte tillkommer reseersättning med visst belopp per kilometer och i vissa fall även ett fast bilarvode per år. Samtliga ersättningar utbetalas av hushållningssällskapet.

Veterinärstyrelsen har framhållit, att det vore otillfredsställande att det funnes fyra olika taxor för arbete av samma slag. Härtill komme att taxorna i många fall gäve en så ringa ersättning, att veterinärerna ofta kände föga lust att utföra dylikt arbete. Utformningen av taxebestämmelserna utgjorde alltså ett hinder för ett effektivt kastsjuekbekämpande. Efter en närmare redogörelse för de skäl, som kunde åberopas för en ändring av taxorna, och de grunder, efter vilka en dylik justering borde ske, har styrelsen an-fört följande.

Veterinärstyrelsen anser för sin del att ett i samtliga taxor genomgående provtagningsarvode av 50 öre för djur upp till 100 och därefter 25 öre för djur är skäligt och lämpligt. Därjämte bör för förrättning inom besättning ansluten till det statsunderstödda kastsjuekbekämpandet eller då tjänste-

taxan tillämpas utgå ett arvode per besättning av fem kronor liksom fallet är vid tuberkulosbekämpandet. Då praktiktaxan tillämpas har veterinären rätt att uttaga särskilt inställelsearvode, varför något särskilt besättningsarvode då icke bör utgå. Ej heller bör besättningsarvode utgå till veterinär, anställd vid hushållningssällskap, vilken verkställer förrättning inom besättning ansluten till det statsunderstödda kastsjukebekämpandet. Dessa veterinärer äro anställda speciellt för ifrågavarande ändamål och intaga därigenom en särställning, vilket torde motivera att särskilt besättningsarvode icke utgår. I dessa fall få löneförmånerna anses kompensera det uteblivna besättningsarvodet.

Vad beträffar ersättningen för resekostnader bör denna som hittills gäldas av statsmedel, då tjänstetaxan tillämpas, av djurägaren, då praktiktaxan tillämpas, och av hushållningssällskapet, då förrättningen verkställs av veterinär anställd hos hushållningssällskap. Vad slutligen angår de förrättningar inom besättningar anslutna till det statsunderstödda kastsjukebekämpandet, som verkställas av andra veterinärer än de hos hushållningssällskapen anställda, kan man enligt veterinärstyrelsens mening icke förfara så som Svenska veterinärläkarföreningen på sin tid föreslog, d. v. s. låta djurägaren svara för kostnaderna. Det bör nämligen beaktas, att många djurägare, framför allt ägare av mindre besättningar, därigenom skulle åsamkas onormala kostnader för provtagning eller ympning. Vidare äro flertalet besättningar anslutna kollektivt genom vederbörande mejeriförening och det är därvid icke alltför ovanligt, att den enskilde djurägarens intresse för bekämpandet är ringa eller intet trots att han icke belastas med några som helst kostnader för bekämpandet. Skulle man nu fordra att dessa kollektivt anslutna djurägare skulle betala reseersättningar för erforderliga förrättningar i besättningen, komme detta att medföra allvarliga slitningar och tvister och skapa ett allmänt missnöje bland djurägarna. Det är därför enligt styrelsens mening mera motiverat, att reseersättningen betalas av den som anordnar bekämpandet, d. v. s. hushållningssällskapet respektive veterinärstyrelsen. Självfallet bör man fordra en noggrann planläggning av resorna från veterinärernas sida då det gäller förrättningar av detta slag. Då en kombination med annan förrättning stundom torde ligga inom möjligheternas gräns och veterinärerna givetvis böra uppmanas att som hittills i största möjliga utsträckning söka kombinera tjänsteförrättningar, bör det förbehållet göras, att ersättning för resekostnaden vid dylika förrättningar i vissa fall kan erhållas av den som anordnar bekämpandet, men att i så fall framställning härom bör göras före förrättningen. Det bör nämligen vara sällskapen obetaget att, då så kan anses lämpligt, i stället låta sina veterinärer utföra förrättningen om hänsynstagande till kostnaderna eller lämplighetsskäl tala härför.

Taxorna skulle enligt det av veterinärstyrelsen nu framförda förslaget få följande utseende:

Tjänstetaxan: 50 öre för provtaget eller ympat djur upp till 100 djur och därefter 25 öre för djur samt tillika fem kronor i arvode för varje besättning, där prov tages eller ympning äger rum.

Praktiktaxan: 50 öre för provtaget eller ympat djur upp till 100 djur och därefter 25 öre för djur.

Statsunderstödda kastsjukebekämpandet: 50 öre för provtaget eller ympat djur upp till 100 djur och därefter 25 öre för djur samt tillika fem kronor i arvode för varje besättning där prov tages eller ympning äger rum.

(För veterinär anställd av hushållningssällskap: 50 öre för vart och ett av de 100 första under samma dag provtagna eller ympade djuren och därefter 25 öre för varje överskjutande djur.)

Veterinärstyrelsen har slutligen framhållit, att förslaget för statsverkets del innebure endast obetydligt stegrade kostnader.

Remissutlåtanden över förslaget ha, med anledning av styrelsens framställning den 10 oktober 1947, inhämtats av statskontoret, statens priskontrollnämnd och statens sakrevision.

Statens priskontrollnämnd har icke funnit anledning till erinran mot styrelsens förslag.

Statskontoret har funnit en förenkling av taxorna för blodprov och ympningar vid kastsjukebekämpandet i och för sig önskvärd. Med en dylik förenkling borde dock enligt ämbetsverkets mening lämpligen anstå i avbidan på en allmän översyn av veterinärtaxan samt veterinärernas löne- och inkomstförhållanden. I nuvarande ekonomiska läge kunde statskontoret i varje fall icke tillstyrka taxeändringar, som medförde ökade utgifter för det allmänna eller höjning av veterinärernas inkomster.

Statens sakrevision har uttalat, att den föreslagna omarbetningen och höjningen av taxorna enligt sakrevisionens mening syntes stå i sådant samband med avvägningen av andra för veterinärerna fastställda taxor, att spörsmålen härom helst borde upptagas i ett sammanhang. Därest det skulle anses vara av betydelse för effektiviseringen av kastsjukebekämpandet att förstnämnda taxor nu höjdes, har sakrevisionen emellertid icke velat motsätta sig de av veterinärstyrelsen föreslagna åtgärderna.

Departementschefen. Vad först angår veterinärstyrelsens framställning om uppmjukning av bestämmelserna om bidrag vid nedslaktning vill jag erinra om att styrelsen framfört samma förslag i sin skrivelse angående anslagsäskanden för innevarande budgetår. Med hänsyn till de ökade kostnader, som väntades bliva en följd av ett genomförande av förslaget, ansågs detsamma då icke böra bifallas. Jordbruksutskottet, vars utlåtande biträdades av riksdagen, förklarade emellertid, att vissa skäl syntes tala för en uppmjukning i den riktning styrelsen föreslagit. Utskottet förutsatte därför att Kungl. Maj:t i fortsättningen skulle ha sin uppmärksamhet riktad på denna fråga. Då enligt vad styrelsen nu uppgivit den föreslagna ändringen icke torde komma att föranleda ökade utgifter för staten i sådan mån, att anslagsberäkningen synes behöva röna inverkan därav, vill jag i likhet med de i ärendet hörda myndigheterna tillstyrka, att ersättning av statsmedel må, när särskilda skäl därtill äro, av veterinärstyrelsen medgivas jämväl för nedslaktning av flera djur i smittad besättning ävensom för totalslakt av akut infekterad besättning. Därest riksdagen icke har något att erinra mot de nya bidragsbestämmelserna, torde dessa böra få träda i tillämpning så snart riksdagens beslut i frågan föreligger.

Ersättning till veterinär för tagande av blodprov eller ympning med avseende å smittsam kastning utgår för närvarande enligt fyra olika taxor.

Betydande fördelar torde stå att vinna genom en förenkling av dessa taxor. Veterinärstyrelsens förslag i detta avseende synes i huvudsak kunna godtagas. Jag är emellertid icke nu beredd att tillstyrka en sådan höjning av ersättningarna, som de föreslagna ändringarna innebära. Jag vill därför föreslå, att den ändringen vidtages i styrelsens förslag, att ersättning skall för varje besättning, där prov tages, utgå med 50 öre för vart och ett av de första 50 djuren och därefter med 25 öre för varje följande djur. Härjämte bör i vissa fall, på sätt veterinärstyrelsen föreslagit, utgå ett besättningsarvode av fem kronor. För veterinär, anställd vid hushållningssällskap, bör dock ersättningen för varje dag, då provtagning eller ympning sker, utgå med 50 öre för vart och ett av de 50 första djuren samt med 25 öre för varje följande djur.

Veterinärstyrelsens förslag i fråga om ersättning för resekostnader kan jag biträda.

Icke heller genomförandet av den nu förordade omläggningen av taxebestämmelserna torde göra någon ökning av medelsanvisningen under ifrågavarande anslag behövlig. Vid dylikt förhållande och då veterinärstyrelsens beräkning av medelsbehovet under förevarande anslag icke givit mig anledning till erinran, synes anslaget för nästa budgetår böra upptagas med oförändrat belopp av 620 000 kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Förekommande och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Åtgärder mot smittsam kastning hos nötkreaturen* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 620 000 kronor.

[52.] 21. *Förekommande och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Statsbidrag vid försäkring.* Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med ett formellt belopp av 100 kronor. Beträffande bestämmelser angående anslagets användning hänvisas till statsliggaren s. 766. Utgifterna från anslaget ha för budgetåren 1939/40 och 1940/41 uppgått till 258 893 kronor respektive 23 485 kronor. Under de tio närmast föregående budgetåren samt under budgetåren 1941/42—1947/48 ha däremot inga medel behövt utanordnas för ifrågavarande ändamål.

I skrivelse den 31 augusti 1948 har *veterinärstyrelsen* — med förmälan att det icke vore möjligt att nu förutse vilka anspråk som under kommande budgetår kunde ställas på förevarande anslag — hemställt, att anslaget även för nästa budgetår måtte upptagas med ett formellt belopp av 100 kronor.

I enlighet med veterinärstyrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Förekommande och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Statsbidrag vid försäkring* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 100 kronor.

[53.] 22. Förekommande och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Övriga utgifter.

	Anslag	Nettoutgift
1945/46	100 000	550 396
1946/47	100 000	460 564
1947/48	100 000	282 460
1948/49 (statsliggaren s. 766) ..	400 000	
1949/50 (förslag)	300 000	

Utgifterna från anslaget ha, såsom synes, växlat högst väsentligt under olika år beroende på om nedslaktning till förekommande av spridning av epizooti varit nödvändig eller ej.

I sin skrivelse den 31 augusti 1948 har *veterinärstyrelsen* hemställt, att anslaget för nästa budgetår måtte uppföras med ett oförändrat belopp av 400 000 kronor. Av det begärda anslaget ha 30 000 kronor avsetts för försöksverksamhet för bekämpande av sjukdomen smittsam juverinflammation, varom styrelsen hemställt redan i sina anslagsäskanden för innevarande budgetår. Vidare har styrelsen beräknat ett medelsbehov av 75 000 kronor för statens utgifter för hönstysprov, vilka enligt ett av styrelsen och lantbruksstyrelsen den 24 februari 1948 avgivet förslag rörande ändrade bestämmelser för bekämpande av hönstysfus skulle anordnas vid hushållningssällskapens veterinärbakteriologiska laboratorier. Styrelsen har slutligen förnyat en senast i dess förslag till anslagsäskanden för innevarande budgetår gjord hemställan om expensmedel åt länsveterinärerna. Veterinärstyrelsen har nämligen föreslagit, att till länsveterinär skulle utgå ett årligt expensbidrag med 500 kronor.

Departementschefen. Såsom jag nämnt vid behandlingen av en föregående anslagspunkt har Kungl. Maj:t uppdragit åt lantbruksstyrelsen och veterinärstyrelsen att överarbeta förslaget om ändrade bestämmelser för bekämpande av hönstysfus. Då denna överarbetning icke torde kunna verkställas inom sådan tid, att förslag i ämnet kan föreläggas årets riksdag, och då ett överförande av hönstysfusproven till hushållningssällskapens veterinärbakteriologiska laboratorier skulle innebära ökade utgifter för staten anser jag, att undersökningarna av proven böra tills vidare kvarbli hos veterinärmedicinska anstalten. Beträffande den föreslagna försöksverksamheten för bekämpande av smittsam juverinflammation är jag av samma åsikt, som min företrädare i ämbetet uttalade i fjolårets statsverksproposition, nämligen att med igångsättande av sådan verksamhet bör anstå, till dess ett gynnsammare ekonomiskt läge inträder. Jag anser mig icke heller kunna föreslå, att länsveterinärerna skola tillerkännas expensbidrag vid bekämpandet av smittsamma husdjurssjukdomar. Med hänsyn härtill och under hänsynstagande till medelsåtgången under budgetåret 1947/48 synes anslaget för nästa budgetår kunna minskas med 100 000 kronor till 300 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Förekommande och hämmande av smittsamma husdjursjukdomar: Övriga utgifter* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 300 000 kronor.

[54.] 23. Kontroll å uppvärmning av mjölk och grädde m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1947/48	40 000	33 498
1948/49 (statsliggaren s. 767) ..	40 000	
1949/50 (förslag)	35 000	

Från detta anslag bestridas statsverkets kostnader för kontrollen i fråga om pastörisering av mjölk och grädde m. m.

I skrivelse den 31 augusti 1948 har *veterinärstyrelsen* föreslagit, att anslaget måtte uppföras med 35 000 kronor.

Med biträdande av veterinärstyrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kontroll å uppvärmning av mjölk och grädde m. m.* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 35 000 kronor.

[55.] 24. Lindring i mindre bemedlades kostnader för djursjukvård. För ifrågavarande ändamål är för innevarande budgetår uppfört ett förslagsanslag av 500 000 kronor. Beträffande bestämmelser rörande anslagets användning hänvisas till statsliggaren s. 767.

I skrivelse den 31 augusti 1948 har *veterinärstyrelsen* anført, att 1947 års skattereform nödvändiggjorde en översyn av villkoren för åtnjutande av bidrag från förevarande anslag samt att styrelsen hade för avsikt att senare avgiva utredning och förslag i ämnet. Med hänsyn härtill har styrelsen föreslagit, att anslaget nu endast skulle upptagas med ett approximativt belopp av 500 000 kronor.

I avvaktan på veterinärstyrelsens ifrågavarande utredning och förslag torde anslaget i riksstatsförslaget för nästa budgetår böra uppföras med allenast beräknat belopp. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Lindring i mindre bemedlades kostnader för djursjukvård* för budgetåret 1949/50 beräkna ett förslagsanslag av 500 000 kronor.

G. Lanthushållning i allmänhet.

[56.] 1. Bidrag till hushållningssällskapen: Avlöningar. Å riksstaten för innevarande budgetår har under förevarande rubrik anvisats ett förslagsanslag av 3 221 700 kronor. Beträffande bestämmelser i fråga om anslagets användning hänvisas till statsliggaren s. 768.

Genom beslut den 19 december 1947 har Kungl. Maj:t med tillämpning tills vidare från och med den 1 januari 1948 fastställt personalförteckningar för hushållningssällskapen.

Personalförteckningarna upptaga för ett vart av landets 26 hushållningssällskap en sekreterare, en husdjurskonsulent, en trädgårdskonsulent, en maskinkonsulent, en kamrerare, ett kanslibiträde och ett biträde för skriv- och kontorsgöromål. Dessutom finnes en jordbrukskonsulent för varje hushållningssällskap med undantag för Västerbottens läns och Norrbottens läns hushållningssällskap, där antalet är två respektive tre. Av maskinkonsulenttjänsterna ha emellertid allenast sju beräknats kunna besättas under år 1948.

Beträffande jordbruksinstruktörerna, vilka icke äro upptagna i förteckningarna, har Kungl. Maj:t den 11 juni 1948 föreskrivit, att statsbidrag må utgå till avlönande av 80 sådana befattningshavare under senare halvåret 1948. Vidare har Kungl. Maj:t genom nyssnämnda beslut den 19 december 1947 förordnat, att statsbidrag tills vidare under år 1948 må utgå till avlönande av, förutom de befattningshavare, vilkas befattningar äro uppförda i personalförteckningen för vederbörande hushållningssällskap, följande befattningshavare, nämligen två jordbrukskonsulenter vid Värmlands läns hushållningssällskap och en jordbrukskonsulent vid ett vart av Stockholms läns och stads, Östergötlands, Skaraborgs, Västernorrlands, Västerbottens och Norrbottens läns hushållningssällskap. Från ifrågavarande anslag utgår för närvarande jämväl statsbidrag till avlönande av sammanlagt 30 hemkonsulenter och 33 fiskeritjänstemän.

I skrivelse den 25 augusti 1948 har *lantbruksstyrelsen* hemställt, att för budgetåret 1949/50 måtte till hushållningssällskapen anvisas ett avlöningsanslag av 3 235 000 kronor. Lantbruksstyrelsens beräkningar av det totala anslagsbehovet för budgetåret 1949/50 under hushållningssällskapens avlöningsanslag framgå av följande sammanställning.

Befattningshavare	Löne- grad	Avlöning till samtliga befatt- ningshavare
26 sekreterare	31	357 000
29 jordbrukskonsulenter	26	311 100
26 husdjurskonsulenter	26	277 400
26 trädgårdskonsulenter	26	277 400
16 maskinkonsulenter	26	169 000

Befattningshavare	Löne- grad	Avlöning till samtliga befatt- ningshavare
6 kamrerare	23	54 900
20 kamrerare	22	169 700
82 jordbruksinstruktörer	16	526 100
26 kanslibiträden	11	134 400
26 skriv- och kontorsbiträden	4, 6 eller 8	107 200
Summa avlöning för lönegradsplacerade befattningsha- vare, kronor		2 384 200
30 hemkonsulenter		223 200
35 fiskeritjänstemän		245 200
Summa avlöning för samtliga statsbidragsavlönade be- fattningshavare, kronor		2 852 600
Kallortstillägg, vikariatsersättning, sjukvård m. m.		40 000
Rörligt tillägg efter 12 procent		342 400
Summa kronor 3 235 000.		

I fråga om antalet av de befattningshavare, för vilka statsbidrag beräknats, och grunderna för bidraget innebär lantbruksstyrelsens hemställan inga andra avvikelser från vad som gällt för år 1948 än att dels statsbidrag ej beräknats för andra jordbrukskonsulenter än de 29 å personalförteckningarna upptagna, dels statsbidrag föreslagits skola utgå för ytterligare två jordbruksinstruktörer och två fiskeritjänstemän, dels förutsatts att under år 1949 16 maskinkonsulentbefattningar skulle kunna tillsättas, dels slutligen föreslagits en höjning av statsbidraget för hemkonsulenter och fiskeritjänstemän.

Ökningen av antalet statsbidragsavlönade jordbruksinstruktörer har motiverats med att de farhågor, man tidigare hyst för att rekryteringsmöjligheterna för dessa befattningar icke skulle vara tillräckliga, visat sig ogrundade. Lantbruksstyrelsen har med hänsyn härtill ansett, att statsbidrag borde utgå för det antal jordbruksinstruktörer, som styrelsen föreslagit för år 1948 på grundval av en i samråd med 1947 års centrala lantbrukskommitté verkställd utredning. Beträffande maskinkonsulenter har styrelsen framhållit, att det icke torde bli möjligt att under år 1949 besätta samtliga planerade maskinkonsulentbefattningar. Sedan en nu pågående kurs för utbildning av maskinkonsulenter vid lantbrukshögskolan avslutats under våren 1949, kunde det dock väntas, att 16 maskinkonsulenttjänster skulle kunna tillsättas.

Beträffande ökningen av antalet med statsbidrag avlönade fiskeritjänstemän har styrelsen anfört bland annat följande.

Av de 33 fiskeritjänstemän, som nu avlönas med statsbidrag, tjänstgöra två inom Västerbottens läns hushållningssällskaps område och tre inom Norrbottens läns hushållningssällskaps område. Inom båda dessa synner-

ligen vidsträckta områden föreligga arbetsuppgifter för fiskerinäringens befrämjande av den omfattning, att sagda antal icke är tillfyllest. Hos Västerbottens läns hushållningssällskap äro sålunda för närvarande anställda tre ordinarie fiskeritjänstemän samt en befattningshavare, vilken avlönas i särskild ordning. Då, enligt vad fiskeristyrelsen upplyst, stadigvarande behov föreligger av tre fiskeritjänstemän inom ifrågavarande län, torde medel till avlönande av detta antal böra beräknas för nästkommande budgetår. Inom Norrbottens läns hushållningssällskaps område äro för närvarande anställda fyra fiskeritjänstemän, därav en fiskeriinspektör med akademisk examen och tre befattningshavare, som genomgått statlig fiskeriskola. Av de senare är en verksam inom kustfisket, medan två äro sysselsatta inom insjöfisket, därav den ene enbart med anordnandet av fiskodling inom länet. För undersökningar och allmän tillsyn å fiskerinäringens område i länet ha sålunda hittills stått till förfogande fiskeriinspektören och en annan fiskeritjänsteman. Vid utgången av innevarande år kommer emellertid befattningen såsom fiskeriinspektör att upphöra, enär de särskilda medel, med vilka denna hittills avlönats, icke längre kunna väntas komma att stå till förfogande. Framdeles skulle sålunda i Norrbottens län samtliga arbetsuppgifter avseende undersökning av och allmän tillsyn över sötvattensfisket komma att åvila en enda fiskeriinstruktör. Med hänsyn till länets utsträckning och den roll, sagda fiske där spelar för tillgodoseendet av en betydande del utav befolkningens livsmedelsbehov, är detta icke tillfyllest. Lika många fiskeritjänstemän som hittills böra därför allt framgent vara verksamma inom länet. Då, såsom anförts, medel icke vidare torde kunna påräknas till att i annan ordning avlöna innehavare av befattningen såsom fiskeriinspektör, kan ifrågavarande behov endast tillgodoses under förutsättning att medel för nästkommande budgetår beräknas till avlönande av fyra fiskeritjänstemän inom Norrbottens läns hushållningssällskaps område.

I fråga om grunderna för statsbidrag till avlönande av hemkonsulenter och fiskeritjänstemän har lantbruksstyrelsen upprepat sitt i anslagsäskandena för innevarande budgetår framförda förslag, att dessa befattningshavare skulle principiellt likställas med tjänstemän i lönegrad Ca 19 respektive Ca 17. Styrelsen har med hänsyn härtill förordnat, att hemkonsulenter och fiskeritjänstemän hos hushållningssällskapen för år 1949 skulle erhålla provisorisk avlöning av 7 100 respektive 6 500 kronor. Därtill skulle komma ålderstillägg med 300 kronor efter respektive 5, 10 och 15 års väl vitsordad tjänstgöring ävensom rörligt tillägg.

Jag torde i detta sammanhang även få anmäla en framställning den 13 september 1948 från *Kalmar läns södra hushållningssällskap* om att under anslaget måtte beräknas 3 900 kronor för en biträdesbefattning för skriv- och kontorsgöromål hos sällskapet.

I utlåtande den 25 oktober 1948 över denna framställning har *lantbruksstyrelsen* yttrat huvudsakligen följande.

Enligt 1947 års riksdags beslut angående omorganisationen av hushållningssällskapen m. m. skulle statsbidrag till sällskapen beräknas för sammanlagt 52 befattningshavare inom skriv- och kontorsbiträdesgraderna. Frågan om en utökning av detta antal borde upptagas till övervägande, därest det, sedan den nya organisationen varit i verksamhet någon tid, visade sig att ett stadigvarande behov av ytterligare biträdespersonal föreläge. Om än

endast kort tid förflutit, sedan omorganisationen av hushållningssällskapen och den statliga lokala administrationen på jordbrukets område genomfördes, vill lanthruksstyrelsen dock föreslå, att styrelsen skall få i uppdrag att utreda hithörande spörsmål. Ställningstagandet till föreliggande framställning synes i anslutning härtill böra anstå i avbidan på resultatet av sagda utredning.

Vidare torde jag få anmäla en framställning den 27 september 1948 av *Hushållningssällskapens förbund* om medelsanvisning till avlönande av maskininstruktörer hos hushållningssällskapen.

Lanthruksstyrelsen har i utlåtande den 25 oktober 1948 anfört följande.

Lanthruksstyrelsen förordade i utredning den 4 oktober 1946, att hos ett vart hushållningssällskap skulle finnas anställda såväl maskinkonsulent som maskininstruktör. Den erfarenhet, som vunnits sedan nämnda utredning verkställdes, har icke givit styrelsen anledning frågå sin tidigare uttalade uppfattning angående behovet av maskininstruktörer hos sällskapen. Detta synes ha framträtt än starkare under senare år.

Lanthruksstyrelsen finner det emellertid tveksamt om i rådande ekonomiska läge förutsättningar föreligga för att inrätta särskilda befattningar såsom maskininstruktör hos samtliga hushållningssällskap. Enligt lanthruksstyrelsens mening skulle det av förbundet avsedda syftet i viss utsträckning kunna vinnas genom en utökning av antalet jordbruksinstruktörer, vilkas arbetsuppgifter, i vart fall till en början, kunna förväntas bli i viss mån likartade med maskininstruktörernas. En sådan utvidgning av denna verksamhet måste anses särskilt angelägen beträffande de hushållningssällskap, vilka icke heller under nästa år kunna bedömas få befattningarna såsom maskinkonsulenter besatta. Med hänsyn härtill vill lanthruksstyrelsen i anledning av förbundets framställning nu förorda, att medel beräknas för anställande av ytterligare 13 jordbruksinstruktörer hos hushållningssällskapen utöver det antal, lanthruksstyrelsen beräknade i sina anslagsäskanden för nästa budgetår. Ökningen av anslagsbehovet under avlöningsanslaget till hushållningssällskapen torde i dylikt fall böra beräknas till i runt tal 92 500 kronor. Därjämte synes en uppräknig av sällskapens omkostnadsanslag med omkring 40 000 kronor erforderlig för att täcka sällskapens ökade kostnader för rese- och traktamentsersättningar.

Departementschefen. Antalet med statsbidrag avlönade befattningar hos hushållningssällskapen bör enligt min mening ej nu utökas utöver vad som förutsatts vid den år 1947 beslutade omorganisationen. Jag kan med hänsyn bland annat härtill ej förorda någon höjning av antalet med statsbidrag avlönade jordbruksinstruktörer, fiskeritjänstemän eller skriv- och kontorsbiträden och ej heller, att statsbidrag nu skall beviljas för avlönande av maskininstruktörer. Däremot kan jag godtaga lanthruksstyrelsens beräkning, att 16 av de å personalförteckningarna upptagna maskinkonsulentbefattningarna komma att besättas under år 1949. Vad angår antalet jordbrukskonsulenter vill jag erinra om att för år 1948 övergångsvis utgått statsbidrag till åtta jordbrukskonsulenter utöver det i personalförteckningarna uppförda antalet av 29. En av dessa har varit placerad i Östergötlands läns hushållningssällskap. Enligt vad jag inhämtat har det för detta sällskap visat sig svårt att redan nu avveckla sagda provisorium. Jag finner det därför lämpligt, att statsbidrag till avlönande av denne befattningsha-

vare övergångsvis skall få utgå jämväl för år 1949. Medel torde sålunda böra beräknas för avlönande av 30 jordbrukskonsulenter.

Vad till slut angår frågan om hemkonsulenternas och fiskeritjänstemännens löneställning vill jag erinra om att dessa befattningshavare vid 1948 års riksdag erhöilo en provisorisk löneförbättring. I avbidan på det slutliga ställningstagandet till frågan om dessa befattningshavares löneställning synes ej tillräcklig anledning föreligga att nu medgiva någon ändring av statsbidragsgrunderna i syfte att möjliggöra en ytterligare lönehöjning.

I anslutning till vad jag sålunda anfört finner jag medelsbehovet under förevarande anslag kunna uppskattas till följande belopp.

I enlighet med lantbruksstyrelsens beräkningar böra för avlöningarna åt de i personalförteckningarna uppförda befattningshavarna med undantag för jordbrukskonsulenter och jordbruksinstruktörer avses 1 547 000 kronor. Till avlöningar åt sistnämnda befattningshavare böra beräknas 321 000 respektive 513 500 kronor. Till grundavlöningar åt hemkonsulenter och fiskeritjänstemän böra avses oförändrade belopp av 205 800 respektive 213 200 kronor, varjämte för ålderstillägg åt dessa befattningshavare böra upptagas 37 500 kronor. För kallortstillägg, vikariatsersättningar och sjukvård böra i enlighet med lantbruksstyrelsens förslag beräknas 40 000 kronor. Slutligen torde för rörligt tillägg böra avses 290 000 kronor. Såsom statsbidrag till hushållningssällskapen för bestridande av avlöningskostnader m. m. skulle sålunda för nästa budgetår behöva anvisas $(1\,547\,000 + 321\,000 + 513\,500 + 205\,800 + 213\,200 + 37\,500 + 40\,000 + 290\,000 =)$ 3 168 000 kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till hushållningssällskapen: Avlöningar* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 3 168 000 kronor.

[57.] 2. **Bidrag till hushållningssällskapen: Omkostnader.** För detta ändamål har för innevarande budgetår anvisats ett reservationsanslag av 3 000 000 kronor. Beträffande bestämmelser för anslagets användning hänvisas till statsliggaren s. 769.

I skrivelse den 25 augusti 1948 har *lantbruksstyrelsen* hemställt om anvisande av ett med 160 000 kronor till 3 160 000 kronor ökat omkostnadsanslag för nästa budgetår.

Styrelsen har framhållit, att verkningarna i ekonomiskt avseende för hushållningssällskapen av den från och med den 1 januari 1948 genomförda omorganisationen ännu icke kunde med bestämdhet överblickas. Vissa omständigheter hade emellertid under senare tid tillkommit, vilka syntes böra beaktas vid övervägandet av medelsbehovet till förevarande ändamål. En av dessa vore att sällskapen vid det biträde, som de förutsatts komma att lämna vid uppgörande av planer till inre rationaliseringsåtgärder, torde bliva hänvisade till att i huvudsak tillämpa de ersättningsgrunder, som angäves i

lantbruksnämndstaxan. Då dessa grunder icke avsåge, att självkostnaderna för arbetet skulle täckas, torde sällskapen komma att tillskyndas vissa merkostnader för sin medverkan i detta projekteringsarbete. Vidare hade medlemsantalet i sällskapen visat en nedåtgående tendens. Sällskapens inkomster av medlemsavgifter hade följaktligen sjunkit under vad man tidigare torde ha räknat med. Slutligen kunde de av Kungl. Maj:t år 1948 beslutade ändringarna i fråga om resekostnads- och traktamentsersättningar åt sällskapens befattningshavare beräknas medföra en kostnadsökning av sammanlagt i runt tal 160 000 kronor för år.

Lantbruksstyrelsen har vidare anfört bland annat följande.

Därest den genom omorganisationen avsedda utvidgningen av sällskapens verksamhet på driftsrationaliseringens område skall komma till stånd, är det ofrånkomligt, att sällskapen äga nödiga ekonomiska resurser för att kunna bedriva ett energiskt och målmedvetet arbete på ifrågavarande område.

I avsaknad av närmare erfarenhet rörande inflytandet på hushållningssällskapens ekonomiska ställning av ett omkostnadsanslag av den storlek, som anvisats för innevarande budgetår, synes anslagsberäkningen under förevarande anslagsrubrik för nästkommande budgetår böra ske med utgångspunkt från ett belopp av 3 000 000 kronor. Vid beräkningen av anslagsbehovet måste emellertid uppmärksamhet också ägnas åt de förhållanden, som enligt vad nyss anförts komma att utöva inflytande på hushållningssällskapens ekonomi. Lantbruksstyrelsen finner därvid dock icke skäl att för närvarande förorda någon uppräknings av anslaget på grund av de ekonomiska konsekvenser, som en eventuell tillämpning av lantbruksnämndstaxan kan komma att medföra för hushållningssällskapen. Då det ännu synes ovisst, huruvida den inträdda minskningen i medlemsantalet är en bestående företeelse eller om densamma främst är att betrakta såsom en övergående företeelse i samband med omorganisationens genomförande, anser lantbruksstyrelsen ej heller tillräcklig anledning föreligga att på denna grund nu ifrågasätta någon uppräknings av anslaget. Höjningen av resekostnads- och traktamentsersättningen för hushållningssällskapens befattningshavare är däremot av sådan natur, att det måste anses ofrånkomligt att sällskapen beredas erforderlig kompensation för den merkostnad, som på grund härav inträtt. Medelsbehovet under förevarande anslagsrubrik torde på grund härav för nästkommande år böra beräknas till $(3\,000\,000 + 160\,000 =) 3\,160\,000$ kronor.

Statskontoret har i remissutlåtande den 4 oktober 1948 förklarat sig icke utan närmare utredning av anslagsbehovet kunna tillstyrka annat än att anslaget för nästkommande budgetår uppfördes med oförändrat belopp.

Jag torde i detta sammanhang även få anmäla en framställning den 17 september 1948 från *Norrbottens läns hushållningssällskap* om att till dagtraktamenten och reseersättningar åt sällskapets befattningshavare måtte anvisas dels ett belopp av 93 000 kronor å tilläggsstat för budgetåret 1948/49 dels ock samma belopp för budgetåret 1949/50.

I utlåtande den 19 november 1948 över denna framställning har *lantbruksstyrelsen* icke ansett sig kunna förorda bifall till densamma. Styrelsen har i anslutning härtill erinrat därom att de under omkostnadsanslaget till hus-

hållningssällskapen uppförda medlen fördelades mellan sällskapen enligt lagstadgade grunder. Dessa fördelningsgrunder bestämdes vid 1947 års riksdag och ha hittills endast tillämpats vid fördelningen av de till sällskapens verksamhet innevarande år anvisade medlen. Den hittillsvarande erfarenheten av nu tillämpade grunder måste till följd härav anses alltför ringa för att någon ändring av desamma nu skulle böra ifrågakomma. Därest emellertid grundad anledning framdeles skulle visa sig föreligga till antagande att andra fördelningsgrunder skulle bättre svara mot de olika hushållningssällskapens behov av statsbidrag till bestridande av omkostnaderna, torde detta spörsmål böra göras till föremål för förnyade överväganden.

Departementschefen. Jag torde få erinra om att statsmakterna icke fattat slutlig ståndpunkt till frågan om hushållningssällskapens framtida behov av statsbidrag till omkostnader. Medelsanvisningen av 3 000 000 kronor för innevarande budgetår har sålunda betecknats såsom ett provisorium. I avsaknad av närmare erfarenhet rörande inflytandet på hushållningssällskapens ekonomiska ställning av ett omkostnadsanslag av nuvarande storlek synes kostnadsberäkningen under förevarande anslag även för nästa budgetår böra ske med utgångspunkt från ett belopp av 3 000 000 kronor. Med hänsyn till att sällskapen otvivelaktigt komma att få vidkännas icke oväsentliga merkostnader till följd av de höjningar, som skett i fråga om rese- och traktamentsersättningar till sällskapens befattningshavare, vill jag dock förorda, att anslaget för nästa budgetår uppräknas med 100 000 kronor.

Liksom lantbruksstyrelsen är jag icke beredd att tillstyrka bifall till framställningen från Norrbottens läns hushållningssällskap om särskilda bidrag till dagtraktamenten och reseersättningar åt sällskapet befattningshavare. Jag kommer emellertid i annat sammanhang denna dag att förorda att å tilläggsstat till riksstaten för budgetåret 1948/49 måtte anvisas ett belopp av 1 000 000 kronor till förlagslån åt hushållningssällskapen. Vid bifall härtill synas vissa möjligheter komma att stå till buds för att bereda ifrågasvarande sällskap någon lättnad i dess ekonomiska svårigheter.

Under återopande av vad jag sålunda anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till hushållningssällskapen: Omkostnader* för budgetåret 1949/50 anvisa ett reservationsanslag av 3 100 000 kronor.

[58.] 3. **Befrämjande i allmänhet av jordbruk och lantmannanäringar.** För detta ändamål är för innevarande budgetår uppfört ett reservationsanslag av 100 000 kronor. Anslaget avser att möjliggöra för Kungl. Maj:t att för olika ändamål, som falla antingen inom befrämjandet i allmänhet av jordbruk och lantmannanäringar eller inom lantbruksundervisningen, anvisa medel efter uppkommande behov och eget beprövande.

Ifrågavarande anslag torde även för nästa budgetår böra upptagas med 100 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Befrämjande i allmänhet av jordbruk och lantmannanäringar* för budgetåret 1949/50 anvisa ett reservationsanslag av 100 000 kronor.

[59.] 4 och 5. **Befrämjande av mindre jordbruk: Ordnad bokföring vid mindre jordbruk samt Jordbruksekonomisk undersökning.** Under dessa anslagsrubriker ha för innevarande budgetår uppförts reservationsanslag å 12 000 respektive 265 300 kronor. Den 18 juli 1947 uppdrog Kungl. Maj:t åt lantbruksstyrelsen och statens livsmedelskommission att gemensamt verkställa utredning rörande de åtgärder, som borde vidtagas för att utvidga underlaget för de jordbruksekonomiska undersökningarna och för att ett fullt tillförlitligt räkenskapsmaterial skulle kunna erhållas, samt angående det sätt, på vilket bearbetningen av materialet borde ske. Lantbruksstyrelsen och livsmedelskommissionen framlade därefter den 11 december 1947 — med förmälan att utredningsuppdraget med hänsyn till det omfattande arbete som innefattades i detsamma icke syntes kunna bli slutfört för behandling vid 1948 års riksdag — vissa förslag om provisorisk utvidgning av den jordbruksekonomiska undersökningen. Dessa förslag biföllos av 1948 års riksdag (prop. nr 32; skr. 310). Enligt vad jag inhämtat torde utredningen hinna slutföras inom sådan tid, att därå grundade förslag kunna underställas 1949 års riksdag. Vid sådant förhållande och då den jordbruksekonomiska undersökningen har ett nära samband med den verksamhet, som bedrivs med stöd av bidrag från anslaget till ordnad bokföring vid mindre jordbruk, synas båda ifrågavarande anslag i riksstatsförslaget för budgetåret 1949/50 böra upptagas med allenast beräknade belopp. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1949/50 beräkna

dels till Befrämjande av mindre jordbruk: Ordnad bokföring vid mindre jordbruk ett reservationsanslag av 12 000 kronor;

dels ock till Jordbruksekonomisk undersökning ett reservationsanslag av 265 300 kronor.

[60.] 6. **Befrämjande av fröodlingen m. m.: Statens centrala frökontrollanstalt: Avlöningar.**

	Anslag	Nettoutgift
1947/48	1 033 000	1 180 702
1948/49 (statsliggaren s. 771) ..	1 200 000	
1949/50 (förslag)	1 201 300	

Kungl. Maj:t har den 11 juni 1948 för statens centrala frökontrollanstalt fastställt dels personalförteckning, dels ock följande

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	155 400
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	»	932 600
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	112 000

Summa kronor 1 200 000.

I skrivelse den 30 augusti 1948 har *styrelsen för statens centrala frökontrollanstalt* hemställt om anvisande av ett avlöningsanslag för nästa budgetår av 1 253 800 kronor. Av detta belopp avse 188 900 kronor avlöningar till ordinarie tjänstemän, 947 100 kronor avlöningar till icke-ordinarie personal samt 117 800 kronor rörligt tillägg. Beträffande anstaltsstyrelsens beräkning av de olika anslagsposterna må här nämnas följande.

Ökningen under ordinarie posten, 33 500 kronor, är till ett belopp av 23 600 kronor föranledd av att fem kontorsbiträden i lönegrad Ce 8 i enlighet med den reglerade befordringsgången föreslagits skola överföras å ordinarie stat. I övrigt sammanhänger ökningen med att anstaltsstyrelsen — delvis i anslutning till en av lantbruksstyrelsen den 28 oktober 1946 avgiven utredning angående organisationen av den statliga och statsunderstödda frökontrollverksamheten — begärt att dels två laboratoriebiträdestjänster i lönegrad Ca 15 och en kontorsbiträdestjänst i lönegrad Ca 8 skulle ombildas till tjänster såsom laboratorieföreståndare i lönegrad Ca 17 respektive kontorist i lönegrad Ca 13, dels ett frökontrollbiträde i lönegrad Ca 8 skulle uppflyttas till lönegrad Ca 11 och dels en ny laboratoriebiträdestjänst i lönegrad Ca 15 skulle inrättas.

Icke-ordinarie posten har höjts med 14 500 kronor till 947 100 kronor. Förstnämnda belopp utgör skillnaden mellan å ena sidan ökningarna å 43 700 kronor och å andra sidan minskningar å 29 200 kronor. Av ökningen föranledes ett belopp å 19 500 kronor av att anstaltsstyrelsen ånyo föreslagit att tre inspektörsbefattningar i lönegrad Ce 14 skulle inrättas och en expeditjonsbiträdestjänst skulle uppflyttas från lönegrad Ce 11 till lönegrad Ce 13. Härvid har anstaltsstyrelsen, liksom i sina anslagsäskanden för budgetåret 1948/49, framhållit att inspektörsbefattningarna vore synnerligen önskvärda med hänsyn till en planerad ny frölag samt för att möjliggöra noggrann uppsikt över provtagarnas arbete. Med hänsyn till arbetets omfattning och antalet anställda befattningshavare i lägre lönegrad har styrelsen hemställt, att å envar av anstaltens tre avdelningar måtte inrättas en befattning såsom ställföreträdande laboratoriebiträde i lönegrad Ce 13 samt att fyra frökontrollbiträdestjänster i lönegrad Ce 8 måtte uppflyttas till lönegrad Ce 11. Merkostnaderna härför ha beräknats till 21 540 kronor. Vidare har en ökning å 1 400 kronor föranletts av att anstaltsstyrelsen med hänsyn till de kvalificerade uppgifter, som åvilade ett frökontrollbiträde i lönegrad Ce 8 å fältkontrollavdelningens potatislaboratorium, föreslagit att detta biträde skulle uppflyttas till lönegrad Ce 13. Slutligen har styrelsen, under erinran om att Kungl. Maj:t genom beslut den 13 augusti 1948 medgivit en höjning av ersättningen för vaktmästargöromål vid anstaltens filial i Alnarp med 1 260 kronor, uppräknat posten med detta belopp.

Minskningen å 29 200 kronor under icke-ordinarieposten är föranledd dels

av att fem kontorsbiträden skulle överföras å ordinarie stat, dels av att en frökontrollbiträdestjänst i Ce 11 skulle bortfalla vid bifall till förslaget att inrätta en ny laboratoriebiträdestjänst i lönegrad Ca 15.

Lantbruksstyrelsen har i remissutlåtande den 22 september 1948 tillstyrkt en medelsanvisning av 1 253 300 kronor. Styrelsen har därvid biträtt anstaltsstyrelsens förslag om inrättande av nya tjänster och lönegradsuppflyttningar med den jämkningen, att styrelsen ansett den föreslagna kontoristtjänsten böra upptagas som kanslibiträdestjänst.

Departementschefen. I 1948 års statsverksproposition uttalades, att en ifrågasatt omorganisation av statens centrala frökontrollanstalt tills vidare finge skjutas på framtiden. Mot detta uttalande framställde riksdagen icke någon erinran. För att arbetsbelastningen skulle minskas och arbetsförhållandena vid anstalten förbättras inrättades emellertid vissa nya tjänster, varjämte en del tjänster uppflyttades i högre lönegrad. Med hänsyn till de sålunda vidtagna åtgärderna och på grund av den återhållsamhet, som för närvarande måste iakttagas i fråga om inrättande av tjänster och medgivande av löneförbättringar, anser jag mig icke kunna biträda de förslag härom, som anstaltsstyrelsen nu framlagt. För nästa budgetår torde alltså några andra ändringar beträffande tjänsterna vid anstalten icke böra vidtagas än att fem kontorsbiträden i lönegrad Ce 8 enligt den reglerade befordringsgången överföras å ordinarie stat. I anledning härav bör ordinarieposten uppräknas med 23 600 kronor och icke-ordinarieposten nedsättas med samma belopp. Den senare posten torde å andra sidan böra ökas med 1 300 kronor på grund av höjd ersättning för vaktmästargöromål vid Alnarpsfilialen.

Under anslaget till avlöningar vid statens centrala frökontrollanstalt skulle alltså för nästa budgetår erfordras en medelsanvisning av (179 000 + 910 300 + 112 000 =) 1 201 300 kronor.

Riksdagens medgivande torde böra inhämtas att i personalförteckningen för statens centrala frökontrollanstalt vidtaga den ändring, som föranledes av det av mig förordade förslaget om överförande av fem kontorsbiträdestjänster å ordinarie stat.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) medgiva, att i personalförteckningen för statens centrala frökontrollanstalt antalet kontorsbiträdestjänster må ökas med fem;

b) godkänna följande avlöningsstat för statens centrala frökontrollanstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1949/50:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	179 000
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	»	910 300
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	112 000

Summa kronor 1 201 300;

c) till *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Statens centrala frökontrollanstalt: Avlöningar* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 1 201 300 kronor.

[61.] 7. *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Statens centrala frökontrollanstalt: Omkostnader.*

	Anslag	Nettoutgift
1947/48	312 000	478 452
1948/49 (statsliggaren s. 771) ..	312 000	
1949/50 (förslag)	324 000	

I skrivelse den 30 augusti 1948 har *styrelsen för statens centrala frökontrollanstalt* hemställt om anvisande av ett med 12 000 till 324 000 kronor ökat omkostnadsanslag för nästa budgetår. Av ökningen faller ett belopp av 7 000 kronor under posten sjukvård, vilken post med hänsyn till medelsåtgången föreslagits höjd till 14 000 kronor. Vidare har posten till reseersättningar upptagits med ett 700 kronor högre belopp eller med 2 500 kronor. Højningen har motiverats med, bland annat, stegrade kostnader för järnvägs- och bilresor. Återstoden av ökningen, 4 300 kronor, hänför sig med 3 800 kronor till utgiftsposten övriga expenser och med 500 kronor till posten publikationstryck samt motiveras i det förra fallet med medelsåtgången och i det senare fallet med höjda tryckningskostnader.

Lantbruksstyrelsen har i remissutlåtande den 22 september 1948 tillstyrkt anstaltsstyrelsens hemställan.

Departementschefen. Med hänsyn till vad anstaltsstyrelsen anført tillstyrker jag, att ifrågavarande anslag uppräknas till 324 000 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa stat för anslags användning. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Statens centrala frökontrollanstalt: Omkostnader* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 324 000 kronor.

[62.] 8. **Befrämjande av fröodlingen m. m.: Understöd åt lokala frökontrollanstalter.** För ifrågavarande ändamål är för innevarande budgetår upptaget ett anslag av 5 000 kronor. Beloppet har fördelats mellan frökontrollanstalterna i Linköping, Skara, Örebro, Torsta och Luleå att utgå på de villkor, som stadgas i kungörelsen den 18 juni 1926 (nr 260).

I skrivelse den 25 augusti 1948 har *lantbruksstyrelsen* hemställt, att förevarande anslag för nästa budgetår måtte upptagas med oförändrat belopp av 5 000 kronor.

I enlighet med *lantbruksstyrelsens* förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Understöd åt lokala frökontrollanstalter* för budgetåret 1949/50 anvisa ett anslag av 5 000 kronor.

[63.] 9. **Befrämjande av fröodlingen m. m.: Befordrande av inhemsk fröodling.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 25 000 kronor. Beträffande bestämmelserna rörande anslagets användning hänvisas till statsliggaren s. 772.

I skrivelse den 25 augusti 1948 har *lantbruksstyrelsen* hemställt, att anslaget för nästa budgetår måtte uppföras med 50 000 kronor. Styrelsen har därvid anfört, att de disponibla medlen under de senaste budgetåren visat sig otillräckliga. Särskilt hade de medel, som kunnat beviljas såsom bidrag till anordnande av frörenserier, visat sig vara mycket knappa i förhållande till det föreliggande behovet. Detta hade medfört, att framställningar om dylika bidrag kunnat tillmötesgå endast i ringa mån. Tillkomsten av nya frörenserier särskilt i Norrland och angränsande trakter av Svealand borde främjas genom att bidrag därtill ställdes till förfogande i större omfattning än vad hittills varit fallet. Detta vore dock omöjligt med nuvarande anslagsbelopp. Det syntes därför ofrånkomligt, att beloppet höjdes, detta så mycket mera som även de övriga ändamål, till vilka enligt gällande bestämmelser statsbidrag ur anslaget kunde beviljas, kunnat tillgodoses blott i väsentligt mindre utsträckning än som avsetts vid bestämmelsernas tillkomst.

Departementschefen. Med hänsyn till de skäl, som *lantbruksstyrelsen* anfört, anser jag mig böra förorda, att ifrågavarande anslag höjes något. Höjningen synes dock böra begränsas till 5 000 kronor. Jag förutsätter härvid, att sagda belopp skall användas för att främja anläggande av frörenserier.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Befordrande av inhemsk fröodling* för budgetåret 1949/50 anvisa ett anslag av 30 000 kronor.

[64.] 10. Befrämjande av fröodlingen m. m.: Statens linnämnd m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1947/48	45 000	43 618
1948/49 (statsliggaren s. 772)	45 000	
1949/50 (förslag)	45 000	

I en av statens livsmedelskommission med skrivelse den 17 augusti 1948 överlämnad framställning har *statens linnämnd* hemställt, att ifrågavarande anslag för nästa budgetår måtte uppföras med oförändrat belopp, 45 000 kronor. Av detta belopp ha 18 000 kronor avsetts till arvoden samt resekostnads- och traktamentsersättning åt nämndens tekniska experter ävensom 10 000 kronor för försöks- och upplysningsverksamhet rörande lin- och hampodling samt för stödjande av odlingen i olika avseenden.

Livsmedelskommissionen har tillstyrkt framställningen.

Då jag icke har något att erinra mot det framställda anslagsäskandet, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Statens linnämnd m. m.* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 45 000 kronor.

[65.] 11. Befrämjande av fröodlingen m. m.: Stödjande av odlingen av vissa kulturväxter. För ändamålet har för innevarande budgetår anvisats ett reservationsanslag av 9 000 kronor. Anslaget är avsett att tillsammans med en från föregående budgetår kvarstående behållning å 27 000 kronor användas för utbetalning av ett bidrag å 18 000 kronor till Sveriges utsädesförening och ett bidrag å likaledes 18 000 kronor — för förädlingsarbeten med sojaväxter — till Algot Holmberg & Söner Aktiebolag.

I skrivelse den 31 augusti 1948 har *statens livsmedelskommission* anført att, såvitt nu kunde bedömas, för budgetåret 1949/50 komme att å här ifrågavarande anslag erfordras en medelsanvisning för bidrag till Algot Holmberg & Söner Aktiebolag å högst 18 000 kronor. Även utsädesföreningen komme, därest föreningen icke, på sätt den ifrågasatt, erhöile motsvarande belopp i annan ordning, för samma budgetår att behöva ett bidrag på omkring 18 000 kronor från förevarande anslag. Kommissionen hade för avsikt att längre fram under budgetåret avgiva närmare förslag i fråga om medelsanvisningen till här ifrågavarande ändamål. I avvidan därpå ansåge kommissionen anslaget i fråga böra preliminärt beräknas till 36 000 kronor.

I enlighet med livsmedelskommissionens förslag torde förevarande anslag i riksstatsförslaget för nästa budgetår böra upptagas med ett beräknat belopp av 36 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Stödjande av odlingen av vissa kulturväxter* för budgetåret 1949/50 beräkna ett reservationsanslag av 36 000 kronor.

[66.] 12. *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Bidrag till stödjande av priset å hamphalm och lindhalm.* För detta ändamål är i gällande riksstat uppfört ett reservationsanslag av 1 700 000 kronor. Anslaget disponeras för stödjande av priset å hamphalm och lindhalm i enlighet med av Kungl. Maj:t den 7 mars 1941, den 17 april 1942 och den 21 april 1943 meddelade bestämmelser i ämnet.

I skrivelse den 25 augusti 1948 har *lantbruksstyrelsen*, med överlämnande av en framställning i ämnet från statens linnämnd, hemställt, att till stödjande av priset å hamphalm och lindhalm måtte för budgetåret 1949/50 anvisas ett reservationsanslag av 3 000 000 kronor. Härvid har styrelsen — under framhållande av önskvärdheten att medel ställdes till beredningsföretagens förfogande vid sådan tidpunkt, att erforderligt statsbidrag kunde lyftas omedelbart efter verksamhetsårets slut — beräknat ett belopp av 2 300 000 kronor, såvitt gäller lindhalm av 1947 och 1948 års skörd, och 700 000 kronor, såvitt avser hamphalm av 1948 års skörd.

Departementschefen. Även under nästa budgetår torde hamp- och linodlingen komma att behöva statligt stöd i form av bidrag till stödjande av priset å hamphalm och lindhalm. Medel till kostnaderna för dylika bidrag synas sålunda böra äskas å riksstaten för nästa budgetår. Det är emellertid önskvärt, att utvecklingen av verksamheten kan följas ännu någon tid, innan anslagsbehovet prövas. Jag förordar därför, att anslaget i riksstatsförslaget för nästa budgetår uppföres med endast beräknat belopp. Anslaget bör därvid lämpligen preliminärt upptagas med samma belopp som i gällande riksstat. Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Bidrag till stödjande av priset å hamphalm och lindhalm* för budgetåret 1949/50 beräkna ett reservationsanslag av 1 700 000 kronor.

[67.] 13. *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Bidrag till Sveriges utsädesförening.* Från och med år 1905 har riksdagen årligen anvisat anslag till Sveriges utsädesförening. Å riksstaten för innevarande budgetår är anslaget upptaget med ett belopp av 487 300 kronor. Beträffande bestämmelser rörande bidragsvillkoren hänvisas till statsliggaren s. 773.

I skrivelse den 20 juli 1948 har *Sveriges utsädesförening* hemställt om ett anslag å 569 500 kronor för nästa budgetår. Vid sin framställning har utsädesföreningen fogat bland annat förslag till inkomst- och utgiftsstat för

budgetåret 1949/50. Detta förslag innebär i förhållande till staten för innevarande budgetår ändringar i bland annat följande avseenden.

Avlöningsposten till tjänstemän vid huvudanstalten i Svalöv har höjts med 20 800 kronor på grund av att föreningen liksom i sina anslagsäskanden för budgetåret 1948/49 föreslagit, att två andre assistentbefattningar å avdelningarna för korn- och spånadsväxter samt oljeväxter skulle uppföras å lönestaten och att en vakant tredje assistenttjänst å avdelningen för råg och potatis skulle ändras till en andre assistentbefattning. Föreningen har därvid framhållit svårigheterna att i framtiden erhålla och bevara lämpliga personer för de ifrågavarande befattningarna, om dessa alltfört skulle förbli arvodesbefattningar. Arvodet till föreståndaren vid huvudanstalten, vilket varit oförändrat alltsedan föreningens ordinarie tjänster reglerades, har höjts med 1 000 kronor till 3 000 kronor. Föreningen har motiverat detta med förändringen i allmänna löneläget och de representationsplikter, som åvilade föreståndaren. Slutligen har föreningen föreslagit, att arvodet till kassören skulle höjas med 1 000 kronor. Därvid har föreningen anfört, att sistnämnda befattningshavare alltsedan tjänsterna vid föreningen anknutits till vissa lönegrader i det statliga lönereglementet erhållit avlöning med ett belopp motsvarande lönegrad Ca 15. Efter denna lönereglering hade emellertid föreningens verksamhet utvecklats mycket starkt, vilket ökat arbetsuppgifterna i den centrala administrationen. Såsom kompensation för detta efter löneplaceringen tillkomna merarbete hade föreningen årligen sedan år 1934 beviljat kassören ett särskilt lönetillägg, vilket under sistförflutna år uppgått till 1 020 kronor. Föreningen ansåge det dock vara lämpligare och riktigare, att befattningen ifråga omreglerades, så att den komme att motsvara tjänst i lönegrad Ca 19.

På grund av höjda arbetslöner ha kostnaderna för försöksverksamheten vid Svalöv och filialerna — med beaktande av förenämnda förslag rörande assistentbefattningar — uppräknats med 15 500 respektive 19 300 kronor till 153 400 respektive 164 200 kronor.

Föreningen har föreslagit, att en assistenttjänst skulle inrättas vid Ultunafilialen. För ändamålet har upptagits ett belopp av 8 600 kronor. Till motive-ring härför har anförts, att visst samarbete uppehölles mellan filialen och lantbrukshögskolan. Sålunda meddelade filialföreståndaren undervisning vid högskolan. För att filialföreståndaren skulle medhinna detta fordrades, att han som biträde erhöle en väl kvalificerad assistent. Föreningen har vidare erinrat om att 1946 års högskoleutredning i sitt betänkande föreslagit inrättande av en assistenttjänst vid Ultunafilialen.

Kontrollverksamheten för utsädesbolaget och för föreningens egen räkning har beräknats draga en merkostnad av 5 000 respektive 2 000 kronor. Ökningen å 5 000 kronor motsvaras dock å inkomstsidan av en lika stor uppräkning av avgifterna från statens centrala frökontrollanstalt.

För de sedan år 1938 bedrivna förädlingsarbetena med lin, hampa, sojabönor, vallmo, majs och sötlupin m. m. har för nästa budgetår i statförslaget — under förutsättning av bifall till förslaget om inrättande av en ny andre assistenttjänst å avdelningen för oljeväxter — upptagits ett belopp av 14 000 kronor.

För diverse olika utgiftsändamål ha kostnaderna sammanlagt beräknats till ett 8 600 kronor högre belopp än för innevarande budgetår.

Liksom i föregående års statförslag har slutligen upptagits ett belopp av 3 000 kronor för bedrivande av förädlings- och försöksverksamhet å småländska höglandet. Nämnda förslag har motiverats med att föreningen hittills icke haft möjligheter till speciella förädlingsarbeten på sydsvenska höglandet.

Vad angår föreningens inkomster utöver statsbidrag ha dessa i stattförslaget beräknats till ett 10 000 kronor högre belopp än för budgetåret 1948/49.

Styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök har i remissutlåtande den 7 september 1948 tillstyrkt föreningens anslagsäskanden.

Jag torde i detta sammanhang få anmäla en den 4 oktober 1948 dagtecknad framställning från *Sveriges utsädesförening*, vari föreningen hemställt, att frågan om beredande av pensionsrätt för hos föreningen anställda 56 s. k. avdelningsbiträden måtte utredas samt att medel måtte anvisas till genomförande av pensioneringen.

I remissutlåtande den 22 oktober 1948 har *statens pensionsanstalt* funnit sig kunna tillstyrka pensionsrätt för här ifrågakommande personal endast i den mån utsädesföreningen för biträdesgöromålen inrättade befattningar i vedertagen mening, för vilka lantbruksstyrelsen godkänt reglering och vilka jämlikt § 5 pensionsreglementet kunde anmälas till delaktighet i anstalten. Då dessa förutsättningar icke syntes föreligga, har pensionsanstalten hemställt, att utsädesföreningens framställning icke måtte föranleda någon Kungl. Maj:ts särskilda åtgärd.

Departementschefen. Jag torde få erinra om att min företrädare i ämbetet vid behandlingen av föreningens anslagsfråga för innevarande budgetår uttalade, att den av honom föreslagna medelsanvisningen icke syntes vara tillräcklig för att föreningen under budgetåret 1948/49 skulle kunna bedriva sin verksamhet i samma omfattning som under närmast föregående budgetår. Han förutsatte därför, att statsbidraget till föreningen skulle — så snart de ekonomiska förhållandena gjorde detta möjligt — uppräknas i sådan utsträckning, att föreningens verksamhet skulle kunna bedrivas i åtminstone samma utsträckning som dithills. Det ekonomiska läget nödvändiggör samma återhållsamhet vid anslagsprövningen som i fjol. Jag kan därför icke tillstyrka föreningens förslag, att tre nya assistenttjänster, därav en vid Ultunafilialen, skola inrättas eller att en tredje assistenttjänst skall ändras till en befattning som andre assistent. Ej heller kan jag förorda, att medel anvisas för anordnande av en försöksstation på småländska höglandet.

Då arbetslönerna i försöksverksamheten stigit avsevärt och även föreningens allmänna utgifter höjts torde en ökning av statsbidraget till föreningen dock vara nödvändig, om en alltför stark begränsning av föreningens verksamhet skall kunna undvikas. Jag förordar därför en anslagshöjning av 28 000 kronor. Härvid har jag räknat med att föreningens inkomster utöver statsbidraget komma att uppgå till omkring 15 000 kronor mer än föreningen beräknat.

Jag är icke beredd att nu förorda, att medel till bestridande av kostnaderna för förädlingsarbeten med lin och hampa m. m. anvisas från förevarande anslag. Frågan om anvisande av medel till denna verksamhet torde därför i annat sammanhang ånyo få anmälas för Kungl. Maj:t.

Enligt vad statens pensionsanstalt anfört torde en förutsättning för att de

s. k. avdelningsbiträdena skola kunna erhålla pensionsrätt vara, att för dem inrättas reglerade befattningar. En dylik åtgärd kan jag, med hänsyn till de avsevärda merkostnader den skulle medföra, i nuvarande läge icke förorda. Föreningens framställning den 4 oktober 1948 torde därför icke för närvarande böra föranleda någon åtgärd.

Vid bifall till vad jag i det föregående föreslagit torde anslaget för nästa budgetår böra uppföras med $(487\,300 + 28\,000 =)$ 515 300 kronor. Jag hemställer sålunda, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Bidrag till Sveriges utsädesförening* för budgetåret 1949/50 anvisa ett anslag av 515 300 kronor.

[68.] 14. *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Särskilt bidrag till Sveriges utsädesförening för kvalitetsundersökning av lin m. m.* Under denna anslags-titel har för innevarande budgetår anvisats ett obetecknat anslag av 60 000 kronor. Beträffande bestämmelser rörande villkoren för tillgodonjutande av bidraget hänvisas till statsliggaren s. 775.

I skrivelse den 20 juli 1948 har *Sveriges utsädesförening* hemställt om ett med 15 000 kronor till 75 000 kronor förhöjt bidrag för budgetåret 1949/50. Föreningen har därvid anfört, att medelsbehovet ökat framför allt på grund av höjda timlöner till arbetarna vid laboratoriet.

Styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök har i remissutlåtande den 23 augusti 1948 tillstyrkt föreningens anslagsäskande.

Departementschefen. Statsbidrag för ändamålet torde böra utgå även för nästa budgetår. Liksom under innevarande budgetår bör emellertid omfattningen av ifrågavarande verksamhet begränsas så, att den kan tillgodoses inom en bidragsram av 60 000 kronor. Med hänsyn härtill torde anslaget för budgetåret 1949/50 böra uppföras med oförändrat belopp. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Särskilt bidrag till Sveriges utsädesförening för kvalitetsundersökning av lin m. m.* för budgetåret 1949/50 anvisa ett anslag av 60 000 kronor.

[69.] 15. *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Understödjande av den praktiskt vetenskapliga verksamheten å Weibullsholm.* Anslag för detta ändamål har anvisats alltsedan budgetåret 1924/25. Anslaget har uppförts för ett vart av budgetåren 1942/43—1945/46 med 100 000 kronor, för budgetåret 1946/47 med 125 000 kronor och för vardera budgetåret 1947/48 och 1948/49 med 160 000 kronor.

I en av styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök med skrivelse den 23 augusti 1948 överlämnad framställning har *W. Weibull*

aktiebolag med Weibullsholms växtförädlingsanstalt anhållit om ett med 70 000 kronor till 230 000 kronor förhöjt anslag för nästa budgetår. Bolaget har därvid gjort vissa jämförelser mellan de statsbidrag, som utgått till bolaget, och dem, som tilldelats Sveriges utsädesförening. Enligt bolagets beräkningar skulle för tiden 1924/25—1947/48 bolagets förädlingsverksamhet ha åtnjutit statsbidrag med cirka 36 procent av kostnaderna, under det att motsvarande siffra för utsädesföreningen utgjorde cirka 61 procent. Bolaget har i detta sammanhang uttalat, att statsbidragen till bolaget och föreningen borde avvägas efter samma grunder. Bolaget har vidare anfört bland annat följande.

På grund av de genom den statliga prisregleringen knappt tillmätta handelsmarginalerna blir saluförande av kontrollerad utsädesspannmål för närvarande direkt förlustbringande, om denna försäljning belastas även med kostnader för förädlingsarbete. På grund av utvecklingen beträffande arbetar- och tjänstemannalöner har bolaget under de senaste två åren fått vidkännas ökade kostnader om cirka 250 000 kronor årligen utan kompensation i ökade priser. De nya skatterna å bensin och papper m. m. medföra även så en kostnadsökning om cirka 60 000 kronor årligen. I denna situation vådjar bolaget ånyo allvarligt, att den ursprungligen utformade principen om statsbidrag motsvarande hälften av växtförädlingskostnaderna åter tillämpas. Om ej en ingripande reglering av anslagsfrågan kommer till stånd, synes för bolaget ej någon annan möjlighet stå till buds än en radikal omvärdering och nedskärning av förädlingsprogrammet med bibehållande endast av de nödvändigaste arbetsuppgifterna.

Styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök, som avslutit sig till förevarande anslagsäskande, har yttrat i huvudsak följande.

Styrelsen är angelägen vitsorda, att den vid Weibullsholms växtförädlingsanstalt bedrivna verksamheten är av stor betydelse för jordbrukets utveckling och för livsmedelsförsörjningen. Med hänsyn härtill anser sig styrelsen böra i princip tillstyrka, att sökandebolaget tilldelas understöd med 50 procent av kostnaderna för förädlingsverksamheten. Enligt de av bolaget gjorda beräkningarna skulle kostnaderna för dess förädlingsverksamhet för budgetåret 1949/50 uppgå till 467 600 kronor, varav i statsbidrag enligt nyssberörda princip skulle utgå i runt tal 230 000 kronor. Styrelsen förutsätter dock att frågan om genomförandet av jämställdhet i kontrollhänseende mellan bolaget och Sveriges utsädesförening snarast göres till föremål för utredning, varvid de ekonomiska konsekvenserna av en dylik åtgärd böra ägnas särskild uppmärksamhet. Utredningen torde böra slutföras, innan styrelsen yttrar sig över bolagets anslagsäskanden för budgetåret 1950/51.

Departementschefen. Den vetenskapliga verksamhet, som bedrivs vid Weibullsholm, har obestriddligen stor betydelse för växtförädlingsarbetet och därmed även för folkförsörjningen. Med beaktande härav och med hänsyn till de stegrade kostnaderna anser jag en ökning av statsbidraget påkallad. Jag vill därför i likhet med styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök förorda, att bidraget till förevarande verksamhet höjes. Med hänsyn till nödvändigheten att begränsa statsutgifterna finner jag mig emellertid icke kunna tillstyrka en större ökning av bidraget än med 15 000 kronor till 175 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Understödjande av den praktiskt vetenskapliga verksamheten å Weibullsholm* för budgetåret 1949/50 anvisa ett anslag av 175 000 kronor.

[70.] 16. *Odling av gummiförande växter.* Under förevarande anslagsrubrik har för bedrivande av odlings- och försöksverksamhet med den gummiförande maskrosväxten *Taraxacum* koksagys för budgetåren 1947/48 och 1948/49 anvisats reservationsanslag av 60 000 respektive 50 000 kronor. Av sistnämnda belopp ha avsetts 30 000 kronor för vetenskapligt bedriven försöks- och förädlingsverksamhet vid Sveriges utsädesförening och 20 000 kronor för odlingstekniska försök genom statens jordbruksförsöksanstalts försorg. Beträffande tidigare försöksverksamhet med ifrågavarande växt och härför lämnat statligt stöd torde jag få hänvisa till propositionen nr 113/1947.

I skrivelse den 20 juli 1948 har *Sveriges utsädesförening* hemställt om anvisande av ett anslag å 25 000 kronor för fortsatt förädlingsverksamhet med koksagys.

Styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök har i avgivet remissutlåtande den 23 augusti 1948 anslutit sig till föreningens anslagsäskande. Vidare har styrelsen i skrivelse den 2 december 1948 hemställt, att för odlingstekniska försök vid statens jordbruksförsök måtte anvisas oförändrat 20 000 kronor.

Departementschefen. Även nästa budgetår torde förevarande försöksverksamhet böra fortsättas i den omfattning som i ärendet föreslagits. För ändamålet torde böra anvisas ett anslag å 45 000 kronor. Av detta torde 25 000 kronor böra ställas till förfogande för Sveriges utsädesförening och 20 000 kronor för statens jordbruksförsök. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att meddela de närmare föreskrifter angående anslagets disposition, som må finnas erforderliga.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Odling av gummiförande växter* för budgetåret 1949/50 anvisa ett reservationsanslag av 45 000 kronor.

[71.] 17. *Statens lantbrukskemiska kontrollanstalt: Avlöningar.*

	Anslag	Nettoutgift
1947/48	200 600	185 500
1948/49 (statsliggaren s. 776) ..	188 800	
1949/50 (förslag)	189 300	

Kungl. Maj:t har för statens lantbrukskemiska kontrollanstalt fastställt dels den 30 juni 1947 personalförteckning, dels ock den 11 juni 1948 följande

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	61 900
2. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t.....	»	1 800
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	»	108 300
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	16 800

Summa kronor 188 800.

I skrivelse den 30 augusti 1948 har *styrelsen för statens lantbrukskemiska kontrollanstalt* hemställt, att ifrågavarande anslag för nästa budgetår måtte uppföras med 243 400 kronor. Nämnade belopp fördelar sig med 71 200 kronor å avlöningar till ordinarie tjänstemän, 1 800 kronor å arvode, bestämt av Kungl. Maj:t, 146 600 kronor å avlöningar till icke-ordinarie personal samt 23 800 kronor å rörligt tillägg. Beträffande styrelsens beräkning av medelsbehovet må anföras följande.

Ordinarie posten har föreslagits höjd med 9 300 kronor till 71 200 kronor. Av ökningen har ett belopp av 1 800 kronor föranletts av att styrelsen föreslagit, att två förste kemister skola uppflyttas från 27 till 29 lönegraden. Enligt styrelsens mening vore placeringen i lönegrad Ca 27 för låg i förhållande till det stora ansvar och de kvalificerade uppgifter, som åvilade dessa befattningshavare. Vidare vore löneuppflyttning påkallad med tanke på rekryteringen av kvalificerad personal för det lantbrukskemiska kontrollväsendet. Till ett belopp av 7 500 kronor beror ökningen på att styrelsen ånyo upptagit ett i dess anslagsäskanden för de senaste budgetåren framlagt förslag om överförande å ordinarie stat av en kansliskrivartjänst i lönegrad Ce 15. Ifrågavarande tjänst föreslås nu dessutom uppflyttad till lönegrad Ca 18.

Icke-ordinarie posten har å ena sidan minskats med ett belopp av 6 900 kronor i anledning av den föreslagna överföringen av kansliskrivartjänsten å ordinarie stat. Å andra sidan har posten ökat med 33 800 kronor, beroende på att styrelsen föreslagit inrättande av två förste assistenttjänster i Ce 24, en förste laboratoriebiträdestjänst i Ce 15 och en laboratoriebiträdestjänst i Ce 11 samt uppflyttning av en kartriterska från Ce 8 till Ce 11 och av en jordpreparator från Cg 8 till Ce 9. Beträffande de båda assistenttjänsterna har styrelsen anført, att deras inrättande skulle bidra till att befria förste kemisterna från en del av deras alltför betungande arbete av rent driftsanalytisk karaktär och giva dem möjlighet att ägna någon tid åt sådana för det lantbrukskemiska kontrollväsendet vitala uppgifter som prövning av analysmetoder och bedrivande av därmed sammanhörande forskning. Åtgärden skulle även få betydelse genom att kvalificerad ersättare för förste kemisterna vid sjukdomsfall och semester då skulle finnas att tillgå. Styrelsen har vidare uppräknat posten med 11 400 kronor, avseende avlöningar till tekniska biträden och kontorsbiträden. Styrelsen har därvid avsett, att vissa för närvarande arvodesanställda tekniska biträden skulle överföras å löneplan, samt lämnat utrymme för mindre lönejusteringar.

Statskontoret har i remissutlåtande den 6 september 1948 erinrat om att avlöningskostnaderna vid anstalten från budgetåret 1943/44 till budgetåret 1947/48 stigit från 110 793 kronor till 193 830 kronor, medan anstaltens inkomster under motsvarande tid nedgått från 176 702 kronor till omkring

117 000 kronor. Den nu begärda anslagsökningen borde därför enligt statskontorets mening föranleda en närmare undersökning av anstaltens organisation och arbetsformer i syfte, framför allt, att få utrönt, huruvida det vore möjligt att genom organisatoriska åtgärder undvika ytterligare kostnadsökningar eller i vart fall nedbringa dessa under det av anstaltsstyrelsen begärda beloppet. Statskontoret har ansett, att anstaltens avlöningsanslag ej borde höjas i avvaktan på resultatet av en dylik undersökning.

Statens lönenämnd har i utlåtande den 1 oktober 1948 anfört bland annat följande.

Lönenämnden finner tveksamt, huruvida en uppflyttning av förste kemisterna vid anstalten till lönegrad Ca 29 bör ske. Med beaktande särskilt av att frökontrollanternas vid statens centrala frökontrollanstalt från och med budgetåret 1948/49 uppflyttats till 29 lönegraden anser sig nämnden dock icke böra framställa någon erinran emot förste kemisternas inplacering i denna lönegrad. Vidkommande de av anstalten föreslagna befattningarna för två förste assistenter i lönegrad Ce 24 har lönenämnden — under förutsättning att anstalten kan förvärva fullt utbildade befattningshavare med praktisk erfarenhet på området — intet att erinra emot att 24 lönegraden kommer till användning, eventuellt efter någon tids tjänstgöring i aspirantställning eller i viss befordringssgång. Lönenämnden får jämväl erinra om att nämnden i sitt utlåtande den 29 september 1948 över framställning om anslag till fiskeriadминистраtionen ifrågasatt en översyn rörande lönegradsplaceringen för vetenskapligt utbildade assistenter.

Jag torde i detta sammanhang få anmäla en av styrelsen för statens lantbrukskemiska kontrollanstalt med skrivelse den 6 oktober 1948 överlämnad framställning från *civila statsförvaltningens tjänstemannaförbund*, vari förbundet hemställt om inrättande av ytterligare en laboratoriebiträdestjänst i lönegrad Ce 11 i stället för den av anstaltsstyrelsen föreslagna befattningen som jordpreparator i lönegrad Ce 9.

Departementschefen. I likhet med statskontoret finner jag med hänsyn till den ogynnsamma utvecklingen av förhållandet mellan kontrollanstaltens utgifter och inkomster en översyn av anstaltens organisation och arbetsformer påkallad. Jag torde senare få anmäla denna fråga för Kungl. Maj:t. I avbidan på resultatet av en dylik översyn torde inrättande av nya tjänster och uppflyttningar av tjänster i högre lönegrad icke böra företagas. Frågan om lönegradsplaceringen för laboratoriebiträden och de tekniska biträdena torde böra avgöras först när ståndpunkt tages till utredningen rörande löneställningen för dylik personal. På grund härav anser jag annan ändring i anstaltens avlöningsstat icke böra vidtagas än att icke-ordinarieposten i anledning av bestämmelserna om reglerad befordringssgång uppräknas med 500 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

- a) godkänna följande avlöningsstat för statens lantbrukskemiska kontrollanstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1949/50:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	61 900
2. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t	»	1 800
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	»	108 800
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	16 800

Summa kronor 189 300;

b) till *Statens lantbrukskemiska kontrollanstalt*: *Avlöningar* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 189 300 kronor.

[72.] 18. Statens lantbrukskemiska kontrollanstalt: Omkostnader.

	Anslag	Nettoutgift
1947/48	45 500	47 555
1948/49 (statsliggaren s. 777)	75 500	
1949/50 (förslag)	46 000	

I skrivelse den 30 augusti 1948 har *styrelsen för statens lantbrukskemiska kontrollanstalt* hemställt, att anslaget för nästa budgetår måtte uppföras med ett till 46 000 kronor nedsatt belopp. Minskningen föranledes av att för budgetåret 1948/49 till utvändiga reparationer av institutionsbyggnaden anvisats ett särskilt engångsbelopp av 30 000 kronor. Å andra sidan ha posterna sjukvård m. m. och publikationstryck ökats med 200 respektive 300 kronor.

Departementschefen. Anstaltsstyrelsens anslagsäskande föranleder icke någon erinran från min sida. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa stat för anslagets användning. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens lantbrukskemiska kontrollanstalt*: *Omkostnader* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 46 000 kronor.

[73.] 19. Understöd åt lokala lantbrukskemiska kontrollstationer. För ändamålet är i gällande riksstat uppfört ett obetecknat anslag av 27 000 kronor. Beträffande bestämmelser rörande anslagets användning hänvisas till statsliggaren s. 777.

Enligt beslut av 1938 års riksdag rörande omorganisation av den kemiska analys- och kontrollverksamheten för jordbrukets behov skulle efter omorganisationens genomförande tills vidare årsanslag beräknas till en var av stationerna i Skara, Jönköping, Kristianstad och Luleå med 6 000 kronor

samt provisoriskt till stationen i Visby med 3 000 kronor under något år intill dess närmare uppfattning vunnits, huruvida det gotländska lantbrukets behov av kemiska analyser utan väsentlig olägenhet kunde fyllas genom andra analysinstitutioner, företrädesvis statens lantbrukskemiska kontrollanstalt. Sedan frågan om bibehållande för framtiden av statsbidraget till stationen i Visby varit föremål för särskild av lantbruksstyrelsen verkställd utredning förordades i 1948 års statsverksproposition (bil. 11, punkt 70), att statsbidrag till denna station skulle utgå tills vidare. Riksdagen framställde icke någon erinran häremot.

I skrivelse den 25 augusti 1948 har *lantbruksstyrelsen* beräknat anslagsbehovet under nästa budgetår till ett med 3 000 kronor till 30 000 kronor ökat belopp. Ökningen har föranletts av att styrelsen med hänsyn till omfattningen av Visbystationens verksamhet ansett denna station ha ett stadigvarande behov av ytterligare en utbildad kemist och därför förordat, att bidraget till densamma skulle utgå med samma belopp som till övriga stationer.

Departementschefen. Då jag anser mig böra biträda lantbruksstyrelsens förevarande förslag, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Understöd åt lokala lantbrukskemiska kontrollstationer* för budgetåret 1949/50 anvisa ett anslag av 30 000 kronor.

[74.] 20. **Ersättning till personal vid nedlagd kemisk station.** Sedan 1938 års riksdag (prop. nr 211; r. skr. nr 278) beslutat viss omorganisation av den kemiska analys- och kontrollverksamheten för jordbrukets behov, innebärande bland annat, att statsbidrag efter den 30 juni 1939 ej skulle komma att utgå till de kemiska stationerna i Kalmar, Halmstad, Örebro, Västerås och Härnösand, uppfördes för budgetåret 1939/40 ett obetecknat anslag av 14 200 kronor till Ersättning till personal vid nedlagd kemisk station. För innevarande budgetår är för ändamålet upptaget ett förslagsanslag av 4 000 kronor. Kungl. Maj:t har den 14 juli 1939 meddelat bestämmelser angående anslagets användning.

Även för nästa budgetår torde böra anvisas ett förslagsanslag, från vilket ifrågavarande ersättning kan bestridas. Anslaget synes därvid kunna bibehållas vid nuvarande belopp, 4 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättning till personal vid nedlagd kemisk station* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 4 000 kronor.

[75.] 21. Bidrag till plantskolekontroll. För detta ändamål är i gällande riksstat uppfört ett obetecknat anslag av 15 000 kronor. Beträffande de närmare riktlinjerna för kontrollverksamheten hänvisas till prop. nr 141/1945.

I skrivelse den 25 augusti 1948 har *lantbruksstyrelsen*, med överlämnande av en framställning i ämnet från statens plantskolenämnd, hemställt, att för ifrågavarande ändamål måtte även för nästa budgetår anvisas ett anslag av 15 000 kronor.

Såsom lantbruksstyrelsen föreslagit torde anslaget för budgetåret 1949/50 böra uppföras med oförändrat belopp av 15 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till plantskolekontroll* för budgetåret 1949/50 anvisa ett anslag av 15 000 kronor.

[76.] 22. Bekämpande av växtsjukdomar.

	Anslag	Nettoutgift
1947/48	72 500	122 676
1948/49 (statsliggaren s. 778) ..	72 500	
1949/50 (förslag)	72 500	

I skrivelse den 25 augusti 1948 har *styrelsen för statens växtskyddsanstalt* anhållit om oförändrat anslag av 72 500 kronor för nästa budgetår. Styrelsen har därvid framhållit, att dittills för budgetåret 1948/49 från anslaget anvisats omkring 62 350 kronor till växtskyddsanstalten samt vissa belopp för andra ändamål.

Departementschefen. Förevarande anslag torde för nästa budgetår böra uppföras med oförändrat belopp av 72 500 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bekämpande av växtsjukdomar* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 72 500 kronor.

[77.] 23. Bidrag till Sveriges pomologiska förening. Å gällande riksstat är för ändamålet uppfört ett obetecknat anslag av 15 000 kronor.

I en av lantbruksstyrelsen med skrivelse den 25 augusti 1948 överlämnad framställning har *styrelsen för Sveriges pomologiska förening* anhållit om ett till 25 000 kronor förhöjt anslag för nästa budgetår.

Lantbruksstyrelsen har tillstyrkt det framställda anslagsöskandet. Styrelsen har framhållit, att föreningen gjort en betydelsefull insats på fruktodlingens område. Föreningens omfattande verksamhet under de sista tio åren hade möjliggjorts endast tack vare enskild offervillighet. Detta bidrag komme att upphöra. Det vore därför angeläget att föreningen tillförsäkrades ökat statsbidrag.

Departementschefen. Såsom uttalats i samband med behandlingen av ifrågavarande anslagsfråga för de senaste budgetåren torde förevarande verksamhet få anses vara av sådan beskaffenhet, att den i huvudsak bör bestriidas av föreningens egna medel. Med hänsyn härtill kan jag icke förorda någon ökning av anslaget för ifrågavarande ändamål och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till Sveriges pomologiska förening* för budgetåret 1949/50 anvisa ett anslag av 15 000 kronor.

[78.] 24. Bidrag till föreningen för växtförädling av fruktträd. För detta ändamål är i gällande riksstat uppfört ett obetecknat anslag av 25 000 kronor.

I en av lantbruksstyrelsen med utlåtande den 25 augusti 1948 överlämnad framställning har *styrelsen för Föreningen för växtförädling av fruktträd* anhållit om ett till 60 000 kronor förhöjt anslag till föreningens verksamhet under kalenderåret 1949. Såsom motivering till det ökade anslagsbehovet har föreningen anfört bland annat följande.

Den stegrade fruktkonsumtion, som under de senaste årtiondena konstatas i vårt land, har medfört en aktualisering och utveckling av den svenska fruktodlingen. Erfarenheten har visat att vårt land har synnerligen stora förutsättningar för framställning av kvalitativt högvärdig frukt, vilket innebär, att väsentliga delar av den nuvarande, omfattande fruktimporten skulle med fördel kunna ersättas med inhemsk produktion. Den svenska fruktodlingens framtidsmöjligheter bero dock till väsentlig grad på att för våra särpräglade klimat- och jordmånsförhållanden lämpliga sorter och grundstamsmaterial frambringas, vilket ytterligare understryker betydelsen av inhemsk, rationellt bedriven växtförädling.

Den nya institutionsbyggnaden vid Balsgård beräknas kunna tagas i bruk under hösten 1948. Inköpet av egendomen, dess utrustning samt igångsättandet av själva växtförädlingsverksamheten ha bekostats med anslag från Knut och Alice Wallenbergs stiftelse. I fortsättningen kunna dylika anslag endast påräknas till anläggning och utrustning men ej för driften.

Under föreningens första verksamhetsår och fram till den 1 april 1948 har föreståndaren för statens trädgårdsförsök varit föreningen behjälplig med organisering av det vetenskapliga och praktiskt inriktade förädlingsarbetet. Då han emellertid icke ansett sig kunna fullfölja detta alltmer betungande arbete, har styrelsen fått anställa en särskild föreståndare för växtförädlingsarbetet. Den fast anställda personalen utgöres från och med 1948 av föreståndare och två vetenskapligt utbildade assistenter samt en trädgårdsmästare. Anställandet av särskild föreståndare liksom även löne-reglering för institutionens övriga personal samt nya löneavtal med föreningens trädgårdsarbetare ha emellertid medfört vissa merutgifter för föreningen. Då möjligheterna att från enskilda erhålla ytterligare bidrag till verksamheten utöver redan nu utgående synas stängda, ser sig föreningen nödsakad hemställa om sådan ökning av statsanslaget att verksamheten kan fortsättas och bedrivas i önskvärd omfattning.

Lantbruksstyrelsen har i sitt utlåtande tillstyrkt föreningens anslagssökande samt därvid yttrat huvudsakligen följande.

Under året ha inom verksamheten vid Balsgård inträffat betydande förändringar, som motivera väsentligt ökat statsbidrag. I samband med att den egentliga institutionsbyggnaden instundande höst beräknas bliva färdigställd, måste det provisorium, varunder föreningen hittills arbetat, med nödvändighet upphöra. De därav föranledda stegrade kostnader, som föreningen beräknat för nästa budgetår, stå — såvitt lantbruksstyrelsen är riktigt underrättad — i överensstämmelse med dylika utgifter vid motsvarande statliga och statsunderstödda institutioner. Lantbruksstyrelsen är slutligen angelägen framhålla, att den växtförädlingsverksamhet, som det här är fråga om, bör ägnas samma intresse från statsmakternas sida som motsvarande vetenskapliga verksamhet på det egentliga jordbrukets område, enär den får anses vara av grundläggande betydelse för den i samband med konsumtionsutvecklingen inom landet starkt fortskridande omläggningen av jordbruksproduktionen framför allt inom småbruket i betydande delar av landet.

I remissutlåtande den 16 oktober 1948 har *styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök* ansett det med hänsyn till karaktären av föreningens arbete icke vara omotiverat, att föreningen erhöles ökat statsanslag.

Departementschefen. Jag torde få erinra om att anslaget för ifrågavarande verksamhet från och med budgetåret 1947/48 höjdes till 25 000 kronor samt att i samband därmed förutsattes, att föreningen skulle kunna planlägga sin verksamhet på sådant sätt, att någon höjning av statsbidraget ej komme att visa sig erforderlig åtminstone under de närmaste åren. I betraktande härav kan jag i nuvarande läge icke förorda någon uppräknings anslag. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till Föreningen för växtförädling av frukt-träd* för budgetåret 1949/50 anvisa ett anslag av 25 000 kronor.

[79.] 25. *Bestridande med allmänna medel av vissa med betesreglering förenade kostnader.* Detta anslag har uppförts med 1 000 kronor för ett vart av budgetåren 1934/35—1939/40 samt med 100 kronor för ett vart av budgetåren 1940/41—1947/48. Beträffande bestämmelserna rörande anslagets användning hänvisas till statsliggaren s. 779.

De för budgetåren 1934/35—1947/48 anvisade anslagen ha icke behövt tagas i anspråk. Emellertid torde medel böra ställas till förfogande för ändamålet även under nästa budgetår. Därvid synes liksom för innevarande budgetår under anslaget endast behöva upptagas ett formellt belopp av 100 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bestridande med allmänna medel av vissa med betesreglering förenade kostnader* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 100 kronor.

[80.] 26. **Bidrag till markkartering och grundkalkning.** För utlämnande till hushållningssällskapen av bidrag till markkarteringsverksamheten upptogs budgetåret 1947/48 ett belopp av 50 000 kronor under förslagsanslaget till bidrag till hushållningssällskapen. Medel till bidrag till grundkalkning anvisades däremot icke förrän för innevarande budgetår i samband med att bidragen till fraktavgifter för kalk för jordbrukets behov slopades. Å gällande riksstat har för bidrag till markkartering och grundkalkning uppförts ett reservationsanslag av 300 000 kronor. Beträffande bestämmelserna för användningen av anslaget hänvisas till statsliggaren s. 779.

I skrivelse den 25 augusti 1948 har *lantbruksstyrelsen* hemställt, att för ifrågavarande ändamål måtte även för nästa budgetår anvisas ett anslag av 300 000 kronor.

Med biträdande av lantbruksstyrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till markkartering och grundkalkning* för budgetåret 1949/50 anvisa ett reservationsanslag av 300 000 kronor.

[81.] 27. **Statens sockernämnd.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 42 000 kronor. Beträffande bestämmelserna angående anslaget användning hänvisas till statsliggaren s. 779. Efter förslag av Kungl. Maj:t har 1948 års riksdag (prop. nr 262; r. skr. nr 321) bland annat godkänt ett förslag till kontrakt mellan staten och Svenska sockerfabriksaktiebolaget rörande sockertillverkningen m. m. under tiden 1 augusti 1948—31 juli 1949. Tillsynen över sockerbolagets verksamhet, i vad denna beröres av kontraktet, utövas av statens sockernämnd. Nämnden har i övrigt att vaka över fullgörandet av kontraktets bestämmelser ävensom att eljest utföra av Kungl. Maj:t förelagda uppgifter.

Statens sockernämnd har hemställt, att för nämndens verksamhet under nästa budgetår måtte anvisas ett oförändrat anslag av 42 000 kronor.

Departementschefen. Jag torde få erinra om att den 15 juli 1948 med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande tillkallats sakkunniga för att verkställa utredning och avgiva förslag rörande organisationen av den prisreglerande verksamheten på jordbrukets område m. m. Sockernämndens framtida ställning beröres av ifrågavarande utredning, vilken torde hinna slutföras inom sådan tid, att proposition i ämnet kan avlätas till 1949 års riksdag. Förevarande anslag torde därför i riksstatsförslaget för nästa budgetår böra upptagas med allenast beräknat belopp. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Statens sockernämnd* för budgetåret 1949/50 beräkna ett förslagsanslag av 42 000 kronor.

[82.] 28. **Befrämjande av mejerihanteringen m. m.: Bidrag till avlönande av mejerikonsulenter m. m.** För detta ändamål har för innevarande budgetår anvisats ett förslagsanslag av 118 100 kronor.

I skrivelse den 25 augusti 1948 har *lantbruksstyrelsen* — med överlämnande av anslagsäskande från Svenska mejeriernas riksförening u. p. a. — hemställt, att förevarande anslag för nästa budgetår måtte upptagas med 118 400 kronor.

Departementschefen. Det betänkande, som den 17 oktober 1947 avgivits av utredningsmannen för utredning rörande organisationen av forsknings- och försöksverksamheten samt undervisningen på mejerihanteringsens område, synes, såsom jag anført i det föregående, hinna slutbehandlas inom sådan tid, att proposition i ämnet kan föreläggas 1949 års riksdag. Vid sådant förhållande torde förevarande anslag i riksstatsförslaget för nästa budgetår böra upptagas med endast beräknat belopp. Jag hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Befrämjande av mejerihanteringen m. m.: Bidrag till avlönande av mejerikonsulenter m. m.* för budgetåret 1949/50 beräkna ett förslagsanslag av 118 100 kronor.

[83.] 29. **Befrämjande av mejerihanteringen m. m.: Bidrag till Svenska smörprovningarna.** För detta ändamål är å gällande riksstat uppfört ett obe-tecknat anslag av 14 700 kronor. Beträffande bestämmelser rörande anslags användning hänvisas till statsliggaren s. 781.

Med skrivelse den 25 augusti 1948 har *lantbruksstyrelsen* överlämnat en framställning från *styrelsen för Svenska smörprovningarna*, vari denna i anslutning till upprättat förslag till inkomst- och utgiftsstat för tiden 1 juli 1949—30 juni 1950 anhållit om ett oförändrat anslag å 14 700 kronor.

Lantbruksstyrelsen har i sin skrivelse erinrat om att det från och med den 1 juli 1948 ankomme på smörprovningarna att fastställa stat för sin verksamhet och bestämma sina befattningshavares avlöningsförmåner. Styrelsen har anført, att smörprovningarnas förvaltningsår avsåges framdeles skola omfatta kalenderår i stället för budgetår. Enligt styrelsens mening talade därför övervägande skäl för att den tidsrymd, för vilken medel skulle anvisas, skulle bringas i överensstämmelse med förvaltningsåret. Då de medel, som anvisats för ändamålet under innevarande budgetår, avsåge verksamheten till och med den 30 juni 1949, kunde detta syfte lämpligen ernås därigenom, att för budgetåret 1949/50 medel allenast beräknades för andra halvåret 1949. På grund härav har *lantbruksstyrelsen* tillstyrkt en medelsanvisning av 7 400 kronor för nästa budgetår.

Lantbruksstyrelsens förslag föranleder icke någon erinran från min sida. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Befrämjande av mejerihanteringen m. m.: Bidrag till Svenska smörprovningarna* för budgetåret 1949/50 anvisa ett anslag av 7 400 kronor.

[84.] 30. **Prisreglerande åtgärder på jordbrukets område.** För detta ändamål har å gällande riksstat anvisats ett reservationsanslag av 155 000 000 kronor.

I skrivelse den 31 augusti 1948 har *statens livsmedelskommission* beräknat, att för upprätthållande under nästa budgetår av prisregleringen å jordbrukets område skulle erfordras ett belopp av i runt tal 125 000 000 kronor.

Lantbruksstyrelsen har i skrivelse den 25 augusti 1948 hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att vid beräkning av behovet för budgetåret 1949/50 av medel till prisreglerande åtgärder på jordbrukets område upptaga ett belopp av 900 000 kronor till bidrag till produktionsbefrämjande åtgärder på jordbrukets område i Norrland och vissa andra delar av riket.

Departementschefen. Jag har för avsikt att senare föreslå Kungl. Maj:t att för riksdagen framlägga närmare förslag rörande prisreglerande åtgärder på jordbrukets område för budgetåret 1949/50. Härvid torde jämväl lantbruksstyrelsens förslag böra upptagas till prövning. I betraktande härav synes förevarande anslag med utgångspunkt från de av livsmedelskommissionen meddelade uppgifterna böra uppföras med ett beräknat belopp av 125 000 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avvidan på särskild proposition i ämnet, till *Prisreglerande åtgärder på jordbrukets område* för budgetåret 1949/50 beräkna ett reservationsanslag av 125 000 000 kronor.

[85.] 31. **Producent- och kontantbidrag till vissa innehavare av mindre jordbruk.** Anslaget är i riksstaten för innevarande budgetår upptaget med ett belopp av 75 000 000 kronor.

I skrivelse den 25 augusti 1948 har *lantbruksstyrelsen*, efter samråd med statens livsmedelskommission, hemställt att anslaget för budgetåret 1949/50 måtte beräknas till samma belopp som för det nu löpande budgetåret.

Departementschefen. Någon utbetalning av producent- och kontantbidrag i enlighet med de beslutade nya bidragsgrunderna har ännu ej skett. Man saknar därför alltjämt säkra utgångspunkter för beräkning av medelsbehovet för ifrågavarande ändamål. Med hänsyn till att bidragen avses skola bortfalla successivt i samband med rationaliseringens fortskridande synes det emellertid, trots denna ovisshet, motiverat att bidraget för nästa budgetår upptages med ett något lägre belopp än det, som beräknats för innevarande budgetår. Minskningen synes lämpligen kunna antagas till 1 000 000

kronor och anslaget följaktligen böra upptagas med 74 000 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Producent- och kontantbidrag till vissa innehavare av mindre jordbruk* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 74 000 000 kronor.

[86.] 32. **Kostnader i samband med Svenska spannmålsaktiebolagets verksamhet.** Under denna anslagstitel har å riksstaten för innevarande budgetår anvisats ett reservationsanslag av 65 000 000 kronor. I skrivelse den 31 augusti 1948 har *statens livsmedelskommission* med ledning av uppgifter från Svenska spannmålsaktiebolaget preliminärt angivit medelsbehovet för täckande av ifrågavarande kostnader under regleringsåret 1949/50 till 30 000 000 kronor.

Departementschefen. Med anvisande av medel för ifrågavarande ändamål synes böra anstå, till dess slutlig ståndpunkt tagits till frågan om jordbruksregleringen under nästa regleringsår. I avbidan härpå torde anslaget i rikstatsförslaget för budgetåret 1949/50 böra uppföras med allenast beräknat belopp. Enligt vad jag inhämtat från spannmålsaktiebolaget synes det numera troligt, att medelsbehovet för nästa budgetår kommer att bli lägre än som tidigare antagits. Med hänsyn härtill synes anslaget nu kunna upptagas med 25 000 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Kostnader i samband med Svenska spannmålsaktiebolagets verksamhet* för budgetåret 1949/50 beräkna ett reservationsanslag av 25 000 000 kronor.

[87.] 33. **Statlig lagerhållning: Omkostnader för statlig inköps- och försäljningsverksamhet.**

	Anslag	Nettoutgift
1946/47	8 000 000	7 024 146
1947/48	8 000 000	5 215 289
1948/49 (statsliggaren s. 782) ..	8 000 000	
1949/50 (förslag)	7 000 000	

Anslagsmedlen äro avsedda att täcka kostnaderna för den under statens livsmedelskommissions omedelbara överinseende bedrivna inköps- och försäljningsverksamheten rörande huvudsakligen slaktprodukter, ägg, mejeriprodukter samt fisk och frukt.

I skrivelse den 31 augusti 1948 har *statens livsmedelskommission* hemställt, att för ifrågavarande ändamål måtte för nästa budgetår anvisas ett anslag av 7 000 000 kronor. Till motivering av anslagsäskandet har kommissionen anfört följande.

Av det för budgetåret 1947/48 utbetalade beloppet, omkring 5 215 000 kronor, användes i runt tal 3 671 000 kronor för lagring av smör, 1 466 000 kronor för lagring av slaktvaror och återstoden, 78 000 kronor, för lagring av tormjök och ägg, m. m. Anledningen till att medelsåtgången under budgetåret 1947/48 sålunda icke oväsentligt understeg det anvisade anslagsbeloppet var dels att smörlagringen såsom följd av den svaga foder-skörden 1947 icke erhöi beräknad omfattning och dels att den ökade ut-slaktning, som väntades under hösten, kom att pågå under en längre tid än tidigare antagits och sålunda till stor del direkt absorberades av marknaden, varvid alltså någon mera betydande statlig lagring av köttvaror icke behöv-de tillgripas.

För innevarande budgetår uppskattar kommissionen kostnaderna för ifrå-gavarande verksamhet till i runt tal 6 700 000 kronor, varav omkring 4 500 000 kronor till lagring av smör och omkring 2 000 000 kronor till lag-ring av slaktvaror. För lagring av övriga varor torde, såvitt nu kan bedö-mas, komma att erfordras sammanlagt högst 200 000 kronor.

Livsmedelskommissionen räknar med att för budgetåret 1949/50 en stats-understödd lagringsverksamhet beträffande hithörande produkter kommer att bli erforderlig i ungefärligen samma omfattning som under de när-mast föregående budgetåren. På grundval av hittillsvarande erfarenheter uppskattar kommissionen medelsbehovet för dylik lagringsverksamhet un-der nästkommande budgetår till omkring 7 000 000 kronor.

Departementschefen. Man synes kunna utgå från att den av livsmedels-kommissionen bedrivna lagringsverksamheten under budgetåret 1949/50 bör fortsätta i ungefär samma omfattning som under de senaste åren. Till bestridande av kostnaderna för verksamheten torde i enlighet med livsme-delskommissionens förslag böra anvisas ett förslagsanslag av 7 000 000 kro-nor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statlig lagerhållning: Omkostnader för statlig in-köps- och försäljningsverksamhet* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 7 000 000 kronor.

[88.] 34. **Jordbrukets kreditkassor: Revision av jordbrukskasserörelsen m. m.** För ifrågavarande ändamål är för löpande budgetår upptaget ett an-slag av 53 000 kronor. Anslaget, som avses utgöra bidrag till kostnaderna för revisions-, instruktions- och organisationsverksamhet inom jordbruks-kasserörelsen, må enligt föreskrift den 3 september 1948 utbetalas till Svens-ka jordbrukskreditkassan först sedan kassan visat sig ha fullgjort den kassan ålagda skyldigheten att erlägga bidrag med 60 000 kronor till bestridande av de på tillsynen över jordbrukskasserörelsen belöpande kostnaderna för bank-och fondinspektionen.

I skrivelse den 31 augusti 1948 har *styrelsen för Svenska jordbrukskredit-kassan* meddelat, att den kassan åvilande revisions-, instruktions- och orga-nisationsverksamheten under budgetåret 1947/48 dragit en total kostnad av omkring 168 000 kronor, i vilket belopp icke inginge för nämnda budgetår utgående bidrag å 60 000 kronor till bank- och fondinspektionens kostnader för jordbrukskassetillsynen. Styrelsen har föreslagit, att ifrågavarande an-slag även för nästa budgetår bestämdes till 53 000 kronor.

Enligt vad chefen för finansdepartementet denna dag i annat sammanhang anfört bör bidraget till kostnaderna för jordbrukskassetillsynen för nästa budgetår beräknas till oförändrat belopp av 60 000 kronor. Då jag icke har något att erinra mot anslagsäskandet hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Jordbrukets kreditkassor: Revision av jordbrukskasserörelsen m. m.* för budgetåret 1949/50 anvisa ett anslag av 53 000 kronor.

[89.] 35. *Jordbrukets kreditkassor: Förvaltningsbidrag till jordbrukskasserörelsen.*

	Anslag	Nettoutgift
1947/48	126 500	153 732
1948/49 (statsliggaren s. 782) ..	114 000	
1949/50 (förslag)	105 000	

I skrivelse den 31 augusti 1948 har *styrelsen för Svenska jordbrukskreditkassan* hemställt om ett till 105 000 kronor nedsatt anslag för nästa budgetår.

Mot förevarande anslagsäskande, vilket innebär en minskning av anslaget med 9 000 kronor i förhållande till innevarande budgetår, har jag intet att erinra. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Jordbrukets kreditkassor: Förvaltningsbidrag till jordbrukskasserörelsen* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 105 000 kronor.

[90.] 36. *Förvaltningsbidrag till förmedlare av lån från statens sekundärlånefond för jordbrukare m. m.*

	Anslag	Nettoutgift
1947/48	71 500	60 669
1948/49 (statsliggaren s. 782) ..	70 000	
1949/50 (förslag)	57 000	

I skrivelse den 19 augusti 1948 har *lånenämnden för sekundär jordbrukskredit hemställt*, att anslaget för nästa budgetår måtte upptagas med ett till 57 000 kronor minskat belopp. Lånenämnden har framhållit, att minskningen föranletts av ett mellan nämnden och Sveriges allmänna hypoteksbank träffat avtal, varigenom banken mot en årlig ersättning av 13 000 kronor jämte vissa resekostnadsersättningar förbundit sig att svara för kansligöromålen hos nämnden vilka de senaste åren dragit en årlig kostnad av i runt tal 26 000 kronor.

Såsom lånenämnden för sekundär jordbrukskredit föreslagit torde anslaget för budgetåret 1949/50 böra uppföras med 57 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Förvaltningsbidrag till förmedlare av lån från statens sekundärlånefond för jordbrukare m. m.* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 57 000 kronor.

[91.] 37. Statens maskin- och redskapsprovningsanstalter: Avlöningar.

	Anslag	Nettoutgift
1947/48	173 400	139 714
1948/49 (statsliggaren s. 783) ..	160 200	
1949/50 (förslag)	166 500	

Kungl. Maj:t har den 11 juni 1948 för statens maskin- och redskapsprovningsanstalter fastställt dels personalförteckning, dels ock följande

Avlöningsstat.

1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	kronor	7 300
2. Ersättningar till sakkunniga, tillfälliga biträden m. fl., <i>förslagsvis</i>	»	18 300
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	»	122 300
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	12 300
Summa kronor		160 200.

Med skrivelse den 25 augusti 1948 har lantbruksstyrelsen överlämnat en framställning från *styrelsen för statens maskin- och redskapsprovningsanstalter* om anvisande för nästa budgetår av ett med 43 200 kronor till 203 400 kronor förhöjt avlöningsanslag. Den begärda anslagshöjningen har huvudsakligen föranletts av att anstaltsstyrelsen framlagt förslag om dels inrättande av en provningsavdelning i Norrland, dels ock vissa personalförstärkningar vid huvudstationen i Ultuna.

Beträffande förstnämnda förslag har anstaltsstyrelsen erinrat, att den framfört detsamma upprepade gånger under senare år men att frågan hittills skjutits på framtiden. Styrelsen ansåge sig dock icke kunna underlåta att återkomma med förslaget, då en lösning av denna fråga, vars betydelse understrukits jämväl av norrlandskommittén, vore angelägen för att Norrland med dess livskraftiga jordbruk icke i detta hänseende skulle förbli i sämre läge än landet i övrigt. Styrelsen hade tidigare utgått från att provningsavdelningens lokalfråga skulle lösas i samband med upprättande av en tilltänkt norrländsk forskningscentral. Såvitt nu kunde bedömas syntes emellertid avgörandet om inrättande av en sådan forskningscentral kunna komma att dröja. I sådant läge ville styrelsen föreslå uppförande av egna, för avdelningen oundgängligen nödvändiga byggnader. Tillika äskades medel för viss utrustning, nämligen maskiner, instrument och möbler m. m. I fråga om personalen vid norrlandsavdelningen har styrelsen ansett, att denna tills närmare erfarenheter vunnits borde begränsas till en överassistent i lönegrad Ce 29, en montör med arvode å 6 500 kronor och skrivhjälp med en

ersättning av 2 500 kronor. Vidare borde fast provningsnämnd inrättas liksom vid övriga provningsavdelningar.

Den begärda personalförstärkningen vid Ultunastationen innebär huvudsakligen, att en ny assistentbefattning skulle inrättas, en kontorsbiträdets-tjänst omändras till kanslibiträdets-tjänst och ytterligare ett kontorsbiträde anställas. Härom har styrelsen anfört bland annat följande.

Den föreslagne assistentens huvuduppgift blir att kontrollera och följa de maskiner, som arbeta i praktiska prov. Han förutsättes skola äga lantbruks-utbildning med kompetens lägst motsvarande lantmästarexamen samt därtill speciell erfarenhet på maskinområdet. Kompetent person torde numera icke kunna erhållas med mindre årslönen uppgår till lägst 8 400 kronor. Till dess närmare erfarenhet vunnits föreslår styrelsen, att tjänsten inrättas såsom en arvodesbefattning. Det kontorsbiträde som föreslås uppflyttat till kanslibiträde har till huvuduppgift att omhänderha den direkta ledningen av maskinprovningarnas vidlyftiga distribution av meddelanden samt den därmed förenade uppbörden och redovisningen. Å henne vilar ett icke obetydligt ekonomiskt ansvar med krav på ansvars känsla, ordningssinne och god kännedom om maskinprovningarnas verksamhet.

Genom intensifiering av maskinprovningarnas verksamhet har kontorspersonalen blivit otillräcklig. Detta har, bland annat, haft till följd att mera kvalificerad personal icke i erforderlig grad kan frigöras från enklare skrivarbeten och dylikt. Icke ens provningarnas föreståndare har tillgång till nödig skrivhjälp. Det är därför ett angeläget önskemål, att ytterligare en biträdets-tjänst inrättas. Då det nya biträdet ej blott bör äga god färdighet i maskinskrivning utan därtill vara driven, språkkunnig stenograf, bör tjänsten ej placeras lägre än i lönegrad Ce 8.

Anstaltsstyrelsen vill sluttigen åter framhålla såsom oegentligt att ett kontorsbud för närvarande avlönas med medel från anslagsposten ersättningar åt tillfälliga biträden. Denna anslagspost har därigenom blivit alltför knapp för sitt egentliga syfte. Styrelsen föreslår därför att under anslagsposten avlöningar till övrig icke-ordinarie personal beräknas ett belopp av 2 400 kronor till kontorsbudets arvode.

Styrelsen har vidare i fråga om provningsnämnderna föreslagit, att antalet ledamöter av provningsnämnden vid mejeriavdelningen i Alnarp skulle utökas från fyra till fem på så sätt, att lantbruksstyrelsen skulle äga utse tre ledamöter i stället för, såsom för närvarande, två. Såsom motivering härför har anförts, att erfarenheterna visat, att antalet ledamöter i ifrågavarande nämnd vore alltför ringa i förhållande till storleken och arten av det område nämndens arbete omspände. Slutligen har styrelsen hemställt, att bestämmelserna om ersättning åt ledamöterna i provningsnämnderna skulle ändras såtillvida, att till annan ledamot än anstaltens föreståndare och överassistenter skulle utgå dels ett arvode av 20 kronor för varje förrättningsdag, dels ersättning enligt rese- och traktamentsklass II B allmänna resereglementet.

Beträffande anstaltsstyrelsens beräkningar av de olika avlöningsposterna må nämnas följande.

Posten ersättningar till sakkunniga, tillfälliga biträden m. fl. har höjts med 2 200 kronor, varav 1 700 kronor beräknats för arvoden åt ledamöterna i provningsnämnden för den föreslagna nya av-

delningen i Norrland och för ytterligare en ledamot i provningsnämnden för mejeriavdelningen i Alnarp samt återstoden för kostnadsökningar i samband med ändring av ersättningsgrunderna.

Ikke-ordinarieposten har uppräknats med 38 800 kronor till 161 100 kronor. Förslagen om inrättande av en överassistenttjänst och en montörsbefattning vid den ifrågasatta avdelningen i Norrland samt en assistentbefattning vid lantbruksavdelningen vid Ultuna ha föranlett ökning på tillhoppa 27 800 kronor. Vidare ha förslagen rörande ombildning av en kontorsbiträdestjänst till kanslibiträdestjänst, nyinrättande av en kontorsbiträdestjänst samt överflyttande av arvudet för ett kontorsbud till ikke-ordinarieposten medfört ett ökat medelsbehov under sagda post med sammanlagt 7 500 kronor. Slutligen har posten uppräknats med 2 500 kronor för avlönande av skrivhjälp vid avdelningen i Norrland och med 1 000 kronor till följd av reglerad befordringsgång och ökat medelsbehov för vikariatsersättningar m. m.

Posten rörligt tillägg har höjts med 2 200 kronor till 14 500 kronor.

Lantbruksstyrelsen, som tillstyrkt ett anslag å 202 200 kronor, har icke haft annat att erinra mot beräkningen av avlöningsanslaget för maskin- och redskapsprovsningsanstalterna för nästa budgetår än att arvudet åt innehavaren av den föreslagna nya befattningen såsom assistent vid provningsanstaltens lantbruksavdelning vid Ultuna — med hänsyn till det arvode, som för närvarande utginge till motsvarande befattningshavare vid provningsanstalternas lantbruksavdelning vid Alnarp — icke borde beräknas till mer än 7 200 kronor.

Statskontoret har i remissutlåtande den 4 oktober 1948 anfört följande.

Då i rådande läge anstalternas organisation icke torde böra utvidgas, avstyrker statskontoret såväl inrättande av den ånyo föreslagna särskilda norrlandsavdelningen som ökning av personalen vid de befintliga avdelningarna. Vidare kan statskontoret icke heller biträda det på nytt framförda förslaget om lönegradsuppflyttning av ett kontorsbiträde. Statskontoret har icke något att erinra mot att under anslagsposten till avlöningar till övrig ikke-ordinarie personal medel beräknas till arvode till kontorsbudet vid huvudstationen i Ultuna, dock under förutsättning, att anslagsposten till ersättningar till sakkunniga, tillfälliga biträden m. m. i motsvarande mån minskas. Ämbetsverket vill icke motsätta sig, att bestämmelserna om arvode samt rese- och traktamentsersättning till vissa ledamöter i provningsnämnderna omarbetas i enlighet med föreslagna grunder, dock med det förbehållet att de nya ersättningsreglerna icke komma att kräva höjd medelsanvisning.

Departementschefen. I samband med anmälan av förslag angående jordbruksförsöksverksamhetens organisation (prop. 161/1948) uttalade fördragande departementschefen, att förslaget om inrättande av en norrländsk institution för jordbruksforskning icke kunde upptagas i dåvarande läge, då sträng sparsamhet måste iakttagas i fråga om statsutgifter och återhållsamhet visas beträffande nybyggnadsverksamheten. Med beaktande av dessa synpunkter, vilka alltså äga giltighet, finner jag det icke nu böra övervägas att i Norrland inrätta en provningsavdelning till statens maskin- och redskapsprovsningsanstalter. Jag är icke heller beredd att förorda de av

anstaltsstyrelsen begärda personalförstärkningarna vid de nuvarande avdelningarna i vidare mån än att jag tillstyrker en uppräknings av icke-ordinarie posten för att tillgodose behovet av ytterligare skrivhjälp vid anstaltsernas expedition i Ultuna samt för att täcka utgifter på grund av reglerad befordringsgång och vikariatsersättningar m. m. Härjämte torde arvode till ett kontorsbud böra beräknas under icke-ordinarieposten i stället för, såsom hittills, under posten ersättningar till sakkunniga, tillfälliga biträden m. fl.

Däremot kan jag biträda förslaget att utöka antalet ledamöter i fasta provningsnämnden vid mejeriavdelningen i Alnarp från fyra till fem. Tillika vill jag tillstyrka, att arvode samt rese- och traktamentsersättningar till vissa ledamöter av provningsnämnderna skola bestämmas enligt av styrelsen föreslagna grunder.

Vid bifall till vad jag sålunda anfört skulle maskin- och redskapsprovningarnas avlöningsstat för nästa budgetår erhålla följande utseende.

Arvodesposten bör bibehållas oförändrad med 7 300 kronor. Posten ersättningar till sakkunniga, tillfälliga biträden m. fl. bör å ena sidan höjas med 700 till 19 000 kronor till följd av utökning av provningsnämnden vid mejeriavdelningen i Alnarp med en ledamot samt ändring av arvodesgrunderna. Å andra sidan bör posten minskas med 2 400 kronor, motsvarande arvodet till kontorsbudet. Posten bör alltså upptagas med $(18\,300 + 700 - 2\,400 =)$ 16 600 kronor. Icke-ordinarieposten torde böra uppräknas med 2 400 kronor för arvode till kontorsbud, 4 800 kronor på grund av ytterligare behov av skrivhjälp samt 800 kronor i anledning av reglerad befordringsgång och ökat medelsbehov för vikariatsersättningar m. m. Sistnämnda post skulle alltså upptagas med $(122\,300 + 2\,400 + 4\,800 + 800 =)$ 130 300 kronor. För rörligt tillägg synes slutligen böra beräknas samma belopp som innevarande budgetår, 12 300 kronor.

Sammanlagt skulle följaktligen för budgetåret 1949/50 under förevarande avlöningsanslag erfordras en medelsanvisning av $(7\,300 + 16\,600 + 130\,300 + 12\,300 =)$ 166 500 kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) godkänna följande avlöningsstat för statens maskin- och redskapsprovningsanstalter, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1949/50:

Avlöningsstat.

1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i> ..	kronor	7 300
2. Ersättningar till sakkunniga, tillfälliga biträden m. fl., <i>förslagsvis</i>	»	16 600
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	»	130 300
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	12 300

Summa kronor 166 500;

b) till *Statens maskin- och redskapsprovningsanstalter*:
Avlöningar för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag
 av 166 500 kronor.

[92.] 38. *Statens maskin- och redskapsprovningsanstalter: Omkostnader.*

	Anslag	Nettoutgift
1947/48	20 700	18 700
1948/49 (statsliggaren s. 784) ..	20 700	
1949/50 (förslag)	57 400	

I sin under nästföregående punkt omförmälda framställning har *styrelsen för statens maskin- och redskapsprovningsanstalter* hemställt om ett med 25 200 kronor till 45 900 kronor förhöjt omkostnadsanslag. Styrelsen har därvid anfört, att vid bifall till dess förslag om en provningsavdelning i Norrland erfordrades höjning av vissa poster i omkostnadsstaten. Därjämte påkallade särskilt prishöjningen å drivmedel och järnvägsbiljetter ökad medelsanvisning. Sålunda beräknade styrelsen, att posten reseersättningar av dessa skäl borde uppräknas med 8 000 kronor. Vidare skulle ett bifall till styrelsens förslag om rese- och traktamentsersättningar till provningsnämndernas ledamöter föranleda ett med 2 000 kronor ökat medelsbehov under posten. Posten sjukvård föresloges höjd med 200 kronor. För bränsle, lyse och vatten vid den föreslagna norrlandsavdelningen borde avses 3 000 kronor. Delposten övriga expenser ansåge styrelsen med hänsyn till norrlandsavdelningen, till ett framträdande behov av facklitteratur och ökade telefonkostnader m. m. böra höjas med 4 000 kronor. Slutligen borde delposten övriga utgifter uppräknas med 10 000 kronor. Härav motiverades 4 000 kronor av stegrade bensinpriser, ett lika stort belopp av prishöjningar å instrument ävensom ett starkt ökat behov av instrument samt 2 000 kronor av inrättandet av norrlandsavdelningen. Å andra sidan minskades medelsbehovet under anslaget genom bortfall av en engångsutgift å 2 000 kronor.

I sin skrivelse har styrelsen jämväl hemställt om dels ett anslag å 40 000 kronor för viss utrustning, dels ett anslag å 8 000 kronor till tankanläggning för drivmedel. Såsom motivering härför har styrelsen anfört bland annat följande.

För att bestämma traktorers dragförmåga använda anstalterna för närvarande vid Ultuna en bromsvagn, som på grund av sin ålder numera visat sig otillräcklig för ett effektivt genomförande av ifrågavarande provningar. Styrelsen har därför beräknat ett approximativt belopp av 20 000 kronor till inköp av material och instrument för en ny bromsvagn, som torde böra byggas i anstalternas egen verkstad. Dessutom behöver lantbruksavdelningen vid Ultuna en liten pakethil med öppet flak för att kunna förflytta provningsingenjörs- och montörspersonalen vid Ultuna till provningsplatserna. För samma avdelning vid Alnarp erfordras en traktor för provningar av moderna traktordragna redskap. Kostnaderna för bilen och traktorn ha uppskattats till 8 000 respektive 12 000 kronor.

Vid provningsavdelningen å Ultuna förbrukas numera avsevärda kvan-

titeter flytande bränsle, för närvarande mest bensin och motorfotogen, framför allt vid provning av traktorer och förbränningsmotorer men även till institutionens lastbil. För att jämförbara värden skola erhållas vid bromsningarna måste drivmedel av ensartad kvalitet användas. Då särskilt motorfotogen men även bensinen numera växlar avsevärt i kvalitetshänseende, är det nödvändigt att hålla kvantiteter på några 1000-tal liter av varje slag lagrade. Prisförhöjningen och framför allt ransoneringsen på bensin har gjort det ofrånkomligt att dessa drivmedel lagras under lås. Detta kan beträffande bensin endast ske i underjordisk tank. Vanlig motorfotogen kan lagras i tank ovan jord men denna får då ej vara placerad nära byggnaderna.

Betydande kvantiteter av de förbrukade drivmedlen skola betalas av vederbörande firmor, som anmält traktorer och motorer till provning. Härvid förutsättes, att lagenlig mätning av drivmedlet sker. Med de mängder drivmedel, som nu förbrukas vid provningsverksamheten, kan mätning i litermått icke rimligtvis äga rum.

Med hänsyn till nu anförda synpunkter anser styrelsen det nödvändigt, att en tankanläggning för bensin och en för fotogen utföres vid maskinprovningarnas nybyggnad i Ultuna. Vardera anläggningen skall utgöras av en 6 m³ tank, pump och genomströmningsmätare av vanlig typ.

Den totala anläggningskostnaden torde kunna beräknas uppgå till 8 000 kronor.

Lantbruksstyrelsen har tillstyrkt anstaltsstyrelsens framställning.

Statskontoret har i sitt under föregående punkt omförmälda remissutlåtande anfört följande.

Statskontoret har icke något att erinra mot att bestämmelserna om resekostnads- och traktamentsersättning till annan ledamot av provningsnämnd än anstaltens föreståndare och överassistenter omarbetas i enlighet med föreslagna grunder. Det därigenom ökade ianspråktagandet av anslagsposten till reseersättningar bör dock motvägas av motsvarande mindre behov av medel under delposten till ersättningar till sakkunniga, tillfälliga biträden m. m. I anledning av det anförda tillstyrker statskontoret en uppräknings av posten reseersättningar med 2 000 kronor och därutöver med ytterligare 1 000 kronor. Då den begärda ökningen av anslagsposten till expenser synbarligen till väsentlig del hänför sig till den föreslagna norrlandsavdelningen kan statskontoret icke tillstyrka densamma. Delposten instrument, övriga inventarier och förbrukningsmateriel synes böra kunna begränsas till 16 000 kronor. Huruvida behovet av den utrustning och den tankanläggning, till vilka anslag äskas, är så angeläget, att för närvarande medel böra anvisas härtill, undandraget sig statskontorets bedömning.

Departementschefen. Såsom jag anför under nästföregående punkt anser jag, att i nuvarande läge bör anstå med att inrätta en provningsavdelning i Norrland. Beträffande anstaltsstyrelsens förslag i övrigt finner jag mig böra tillstyrka, att posten sjukvård m. m. höjes med 200 kronor. I enlighet med statskontorets förslag torde posten reseersättningar och delposten instrument, övriga inventarier och förbrukningsmateriel böra uppräknas med 3 000 respektive 6 000 kronor. Vidare vill jag förorda, att delposten övriga expenser höjes med 1 500 kronor. Med hänsyn till vad som anförts rörande behovet av en bromsvagn och en tankanläggning vid provningsanstalterna i Ultuna biträder jag styrelsens förslag härom. För ändamålet er-

forderliga medel, tillhoppa 28 000 kronor, torde lämpligen böra anvisas under förevarande anslag. Däremot är jag icke beredd att tillstyrka anskaffande av den föreslagna mindre lastbilen och traktorn. Då anslaget för innevarande budgetår inrymmer en engångsutgift å 2 000 kronor, skulle anslaget för budgetåret 1949/50 behöva uppföras med $20\,700 + 200 + 3\,000 + 6\,000 + 1\,500 + 28\,000 - 2\,000 = 57\,400$ kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa stat för anslagets användning.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens maskin- och redskapsprovningsanstalter*:
Omkostnader för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 57 400 kronor.

[93.]39. **Bidrag till jordbrukstekniska institutet.** Jämlikt bemyndigande av 1945 års riksdag (prop. nr 37; r. skr. nr 272) har Kungl. Maj:t träffat avtal med jordbrukstekniska föreningen angående inrättande och drivande av ett institut för forskning och upplysningsverksamhet på det jordbrukstekniska området. Staten skall enligt avtalet bland annat upplåta för institutets verksamhet lämpliga byggnader vid Ultuna ävensom till institutets disposition ställa den utrustning och de inventarier, som erfordras för verksamheten. Genom årliga anslag skall staten bidra till bestridande av kostnaderna för verksamheten vid institutet ävensom för dettas allmänna administration. Statens bidrag beräknas vid full utbyggnad av verksamheten uppgå till 250 000 kronor per år. Föreningen skall bidra med ett årligt belopp av lägst 40 000 kronor vid full utbyggnad av verksamheten. Beträffande de närmare detaljerna rörande institutets organisation och verksamhet m. m. hänvisas till förenämnda proposition nr 37/1945.

Institutets verksamhet, som började den 1 juli 1945, bedrives från och med ingången av budgetåret 1947/48 i full omfattning. Anslaget har i anslutning till förberörda avtal från och med nämnda budgetår uppförts med 250 000 kronor.

I skrivelse den 7 augusti 1948 har *styrelsen för jordbrukstekniska institutet* hemställt om anvisande för nästa budgetår av ett reservationsanslag av 250 000 kronor till bidrag till institutets allmänna verksamhet.

Lantbruksstyrelsen har i remissutlåtande den 22 september 1948 anslutit sig till institutsstyrelsens förevarande anslagsäskande, men hemställt, att anslaget liksom för innevarande budgetår måtte upptagas som obetecknat.

Ifrågavarande statsbidrag torde för nästa budgetår liksom hittills böra uppföras under ett obetecknat anslag och anvisas med oförändrat belopp, 250 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till jordbrukstekniska institutet* för budgetåret 1949/50 anvisa ett anslag av 250 000 kronor.

[94.] 40. Befrämjande av landsbygdens elektrifiering.

	Anslag	Nettoutgift
1947/48	7 000 000	4 332 204
1948/49 (statsliggaren s. 785) ..	3 000 000	
1949/50 (förslag)	3 000 000	

För detta ändamål ha hittills anvisats sammanlagt 49 000 000 kronor. Anslagsmedlen utbetalas och disponeras av länsstyrelserna i enlighet med bestämmelser som meddelas för varje särskilt fall. Kungl. Maj:t har den 30 december 1947 uppdragit åt elektrifieringsberedningen att tills vidare med vissa undantag pröva och avgöra ansökningar angående statsbidrag från förevarande anslag.

I skrivelse den 30 augusti 1948 har *elektrifieringsberedningen* hemställt, att för ifrågavarande ändamål å riksstaten för nästa budgetår skulle upptagas ett anslag av 6 000 000 kronor. Beredningen har därvid anfört bland annat följande.

Av det anvisade anslaget för budgetåret 1947/48 — 7 000 000 kronor — ha 3 000 000 kronor tills vidare spärrats. Vid sagda budgetårs slut funnos ej slutbehandlade ansökningar motsvarande ett belopp av 4 000 000 kronor samt ett utnyttjat anslag å 1 200 000 kronor, förutom nyssnämnda 3 000 000 kronor. Inneliggande anspråk överstego sålunda de disponibla anslagsmedlen med 2 800 000 kronor. Under nämnda budgetår inkommo ansökningar om bidrag på cirka 4 000 000 kronor. Därjämte upptogos till förberedande behandling en del större projekt, motsvarande anspråk på omkring 2 000 000 kronor, för vilka fullständiga ansökningar ej ingivits före budgetårsskiftet 1948/49. Anspråken på anslaget, vilka under ett flertal år utgjort i medeltal 7 000 000 kronor per år, ha således nedgått till 6 000 000 kronor per år, vilket främst föranletts av de nya skärpta tilldelningsgrunderna.

Enär det för innevarande budgetår anvisade anslaget å 3 000 000 kronor i huvudsak endast täcker de vid senaste budgetårsskiftet inneliggande anspråken, har beredningen förutsatt att för anspråk, som inkommit eller inkomma därefter, helt eller delvis utnyttja det spärrade beloppet å likaledes 3 000 000 kronor.

Departementschefen. Jag torde först få erinra om att Kungl. Maj:t, sedan elektrifieringsberedningen i skrivelse den 25 oktober 1948 hemställt att få disponera den spärrade delen av anslaget för budgetåret 1947/48, 3 000 000 kronor, genom beslut den 30 december 1948 medgivit, att av sagda medel finge tagas i anspråk ett belopp av 1 000 000 kronor. Tillsammans med det i riksstaten för innevarande budgetår upptagna anslaget, 3 000 000 kronor, ha sålunda för detta budgetår 4 000 000 kronor ställts till förfogande för den statsunderstödda elektrifieringsverksamheten.

Läget nödvändiggör, att denna verksamhet hålles inom en snäv ram även under nästa budgetår. Någon ökning av medelsanvisningen kan jag därför icke förorda. Å andra sidan synes det önskvärt, att verksamheten icke skall behöva ytterligare inskränkas i förhållande till den omfattning den har under innevarande budgetår. Man bör därför enligt min mening räkna

med att, såvida läget icke skulle ytterligare skärpas, av de återstående spärrade medlen 1 000 000 kronor skola ställas till förfogande för verksamheten under budgetåret 1949/50. Därest det skulle befinnas möjligt att medgiva, att även återstoden av dessa medel får tagas i anspråk, torde de belopp, som därvid bliva disponibla, böra fördelas lika på innevarande och nästa budgetår. Jag vill till slut anmärka, att det enligt min uppfattning är lämpligt att vid behandlingen av ansökningar om statsbidrag för här ifrågasvarande ändamål en viss prövning sker av angelägenhetsgraden hos de olika företagen. Härigenom torde det bliva möjligt att i någon mån eliminera olägenheterna av den av omständigheterna framtvingna begränsningen av bidragsverksamheten.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Befrämjande av landsbygdens elektrifiering* för budgetåret 1949/50 anvisa ett reservationsanslag av 3 000 000 kronor.

[95.] 41. *Bidrag till Jordbrukarungdomens förbund*. För detta ändamål är för innevarande budgetår uppfört ett obetecknat anslag av 160 000 kronor.

I skrivelse den 31 augusti 1948 har *styrelsen för Jordbrukarungdomens förbund*, under återopande av förslag till inkomst- och utgiftsstat för kalenderåret 1949, anhållit om anslag för nästa budgetår med 241 550 kronor, varav 60 000 kronor för den centrala verksamheten och 181 550 kronor för konsulentverksamheten.

Lantbruksstyrelsen har i remissutlåtande den 15 september 1948 hemställt, att till förbundet måtte för budgetåret 1949/50 anvisas ett oförändrat statsbidrag, 160 000 kronor. Styrelsen har därvid anfört bland annat följande.

Av förbundets framställning framgår, bland annat, att kostnaderna för den centrala verksamheten under år 1947 uppgått till 132 135 kronor, medan kostnaderna för den lokala verksamheten, d. v. s. konsulent- och klubbverksamheten, för samma år utgjort 213 638 kronor. För år 1948 beräknades motsvarande utgifter till 169 700 respektive 356 120 kronor.

I nu föreliggande framställning, avseende år 1949, ha kostnaderna för den centrala verksamheten beräknats till 148 245 kronor och för klubbverksamheten till 363 100 kronor. Vad sistnämnda verksamhet beträffar, har förbundets styrelse räknat med att kostnaderna för densamma skola till lika delar bestridas av statsmedel och ortsbidrag.

Såsom skäl för ökat bidrag till den lokala verksamheten har förbundets styrelse liksom under föregående budgetår framhållit de synnerligen otillfredsställande anställnings- och avlöningsförhållandena för förbundets ungdomskonsulenter och instruktörer samt den därav förorsakade alltför starka omsättningen av dessa tjänstemän till avsevärt men för klubbverksamheten.

Lantbruksstyrelsen delar förbundsstyrelsens uppfattning, att för en tillfredsställande klubbverksamhet erfordras tillgång till väl kvalificerade konsulenter och instruktörer. Detta förutsätter, att de erhålla skälig lön för sitt arbete. Lantbruksstyrelsen vill dock i detta sammanhang erinra om

den genom beslut den 17 juni 1948 tillkallade utredningen rörande organisationen av klubbverksamhet för ungdom på lanthushållningens område (lantungdomskommittén), vilken sannolikt torde komma att behandla ungdomskonsulenternas och instruktörernas anställnings- och avlöningsförhållanden. Lantbruksstyrelsen anser sig därför, även om starka skäl synas tala för en höjning av nu utgående anslag till förbundets verksamhet, i avvaktan på resultatet av nämnda utredning icke böra förordna någon uppräknings av statsbidraget för budgetåret 1949/50.

Lantungdomskommittén har i utlåtande den 15 oktober 1948 förordat en höjning av anslaget till den lokala verksamheten med 35 000 kronor samt därvid anført i huvudsak följande.

Kommittén har visserligen icke kommit så långt i sitt arbete, att den tagit ställning till vare sig frågan om sagda praktiska utbildningsverksamhets framtida huvudman eller andra organisatoriska frågor, som ingå i dess uppdrag. Det oaktat kan den redan nu uttala, att denna form av yrkesutbildning är av sådan betydelse för jordbrukarungdomen, att den även framgent bör stödjas med statsmedel. Statsbidraget bör därvid tillmätas så rikligt, att verksamheten icke hämmas i sin utveckling och effektivitet av brist på oundgängliga medel. Dessa synpunkter böra vara vägledande vid statsmakternas ställningstagande även under den tid verksamheten står under utredning, varför kommittén — i olikhet med lantbruksstyrelsen — anser, att en dylik höjning av anslaget icke skulle föregripa utredningens resultat. Kommittén förordar, att anslaget till förbundets lokala verksamhet för år 1949 höjes med 35 000 kronor. En dylik höjning skulle möjliggöra att ett tiotal befattningar bliva heltidsanställningar och ytterligare medel anvisas till resor.

Departementschefen. Jag vill erinra om att ifrågavarande anslag för innevarande år, för att möjliggöra någon förbättring av konsulenternas och instruktörernas jämförelsevis låga avlöningar, höjts från 150 000 till 160 000 kronor. I likhet med lantbruksstyrelsen anser jag, att någon ytterligare höjning av bidraget icke nu bör ske. Anslaget torde sålunda för nästa budgetår böra uppföras med oförändrat belopp av 160 000 kronor. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till Jordbrukarungdomens förbund* för budgetåret 1949/50 anvisa ett anslag av 160 000 kronor.

[96.] 42. Bidrag till återbetalning av lån från jordbrukets maskinlänefond.

	Anslag	Nettoutgift
1947/48	140 000	143 732
1948/49 (statsliggaren s. 786) ..	225 000	
1949/50 (förslag)	325 000	

I skrivelse den 25 augusti 1948 har *lantbruksstyrelsen* hemställt dels att anslaget för nästa budgetår måtte upptagas med 325 000 kronor, dels ock att det belopp, inom vars ram under sagda budgetår i samband med beviljande av lån från maskinlänefonden bidrag till återbetalning av dylika lån skulle

få medgivnas eller utfästelser om bidrag göras, skulle fastställas till 1 500 000 kronor. Lantbruksstyrelsen har därvid i fråga om anslagsberäkningen anför, att denna verkställt med ledning av till styrelsen inkomna redogörelser rörande hushållningssällskapens förmedling av lån från jordbrukets maskinlånefond. Beträffande nyssnämnda ram har styrelsen hänvisat till att styrelsen gjort framställning om anvisande av ett investeringsanslag av 5 000 000 kronor till jordbrukets maskinlånefond för budgetåret 1949/50. Under förutsättning av riksdagens bifall på denna punkt har styrelsen räknat med att lån för anskaffande av jordbruksmaskiner under nästa budgetår skulle komma att utlämnas från fonden och av enskilda kreditinrättningar till ett sammanlagt belopp av omkring 8 000 000 kronor. Detta lånebelopp motsvarade ett bidragsbelopp av 2 000 000 kronor. På grund av de arealbestämmelser, som gällde såsom villkor för rätt till bidrag, torde emellertid icke alla låntagare komma i åtnjutande av bidrag. Det belopp, inom vars ram under budgetåret 1949/50 bidrag till återbetalning av maskinlån borde få beviljas eller utfästelser om bidrag göras, kunde därför vid en långivning av nyssnämnda storlek beräknas till 1 500 000 kronor.

Statskontoret har i remissutlåtande den 6 oktober 1948 sagt sig icke ha något att erinra mot det i lantbruksstyrelsens framställning beräknade anslagsbeloppet, såvida lantbruksstyrelsens hemställan om anvisande till jordbrukets maskinlånefond av ett investeringsanslag å 5 000 000 kronor bleve beaktad i full utsträckning.

Departementschefen. I samband med anmälan av förslag om stödåtgärder för maskinhållningen inom jordbruket (prop. 188/1948) uttalade föredragande departementschefen, att ökad maskinanvändning och mekanisering av driften vore ett av de viktigaste leden i strävandena att åstadkomma bättre produktionsbetingelser och höjda arbetsprestationer i jordbruket. Jag vill i anslutning härtill framhålla, att en utvidgning av den gemensamma maskinanvändningen är en av de allra snabbast verkande rationaliseringsåtgärderna och därför i nuvarande läge i hög grad förtjänar det allmännas stöd.

Jordbrukets maskinlånefond har under årens lopp i allt större omfattning tagits i anspråk för utlämnande av lån. De beviljade lånebeloppen ha stigit från 895 000 kronor under budgetåret 1941/42 till 7 479 400 kronor under budgetåret 1947/48. Jag förordar i annat sammanhang denna dag, att riksdagens medgivande skall inhämtas till att under innevarande budgetår den bidragsram, inom vilken maskinlån må beviljas och utfästelser om bidrag göras, skall höjas från det i propositionen nr 188/1948 angivna beloppet av 500 000 kronor till 1 500 000 kronor. Vidare har jag för avsikt att förorda, att för nästa budgetår skall anvisas ett investeringsanslag av 5 000 000 kronor till jordbrukets maskinlånefond. I anslutning härtill anser jag, att motsvarande gräns för nästa budgetår, i enlighet med lantbruksstyrelsens förslag, bör sättas till 1 500 000 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att utfärda erforderliga föreskrifter härom.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till återbetalning av lån från jordbrukets maskinlånefond* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 325 000 kronor.

[97.] 43. **Statens forskningskommitté för lantmannabyggnader.** För detta ändamål har för innevarande budgetår anvisats ett reservationsanslag av 123 800 kronor.

Jag torde få erinra om att Kungl. Maj:t den 19 november 1948 uppdragit åt statens forskningskommitté för lantmannabyggnader att utreda frågan om den framtida organisationen av den av kommittén bedrivna forsknings- och försöksverksamheten. I avbidan på resultatet av denna utredning, vilken beräknas bli slutförd å sådan tid, att förslag i ämnet kan föreläggas 1949 års riksdag, torde förevarande anslag böra i riksstatsförslaget uppföras med endast beräknat belopp. Jag hemställer sålunda, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Statens forskningskommitté för lantmannabyggnader* för budgetåret 1949/50 beräkna ett reservationsanslag av 123 800 kronor.

[98.] 44. **Jordbrukets upplysningsnämnd.** För ändamålet är i gällande rikstat uppfört ett obetecknat anslag av 44 000 kronor. Beträffande bestämmelser rörande anslagets användning hänvisas till statsliggaren s. 787.

I en av lantbruksstyrelsen med skrivelse den 25 augusti 1948 överlämnad framställning har *jordbrukets upplysningsnämnd* hemställt om anvisande för nästa budgetår av ett till 50 000 kronor förhöjt anslag. Beträffande nämndens beräkning av medelsbehovet må anföras följande.

Nämnden har för avlöning åt sekreteraren upptagit 14 000 kronor eller ett 1 400 kronor högre belopp än för innevarande budgetår. Nämnden har därvid föreslagit, att sekreteraren skulle erhålla extra ordinarie tjänst i en löneställning motsvarande ett arvode av 14 000 kronor för år. I fråga om kontorsbiträdet har nämnden ansett, att å detta borde tillämpas den reglerade befordringsgången. För tillfällig arbetskraft har nämnden beräknat 3 000 kronor mot nu 1 500 kronor. Alternativt har nämnden förordat, att inom sekretariatet skulle anställas en hortonom såsom assistent åt sekreteraren. Under hänvisning till att kostnaderna för järnvägsresor m. m. ökat med 20 procent har nämnden begärt en uppräknig av posterna traktementen och reseersättningar samt pressvisningar med 700 respektive 200 kronor. På grund av att taxorna för telefon och postbefordran samt andra utgifter under expensposten stigit har nämnden ansett denna post böra ökas med 600 kronor. Med samma belopp har posten författarhonorar begärts höjd.

I sin skrivelse har *lantbruksstyrelsen* föreslagit, att ifrågavarande anslag skulle uppföras med ett belopp av 47 500 kronor. Styrelsen har därvid anfört att den, då jordbrukets upplysningsnämnd varit i verksamhet i fem år och erfarenheterna av dess hittillsvarande arbete syntes motivera ett fortsatt bibehållande av nämnden, funne det rimligt, att nämndens sekreterare bereddes en något fastare anställning med pensionsrätt. Styrelsen föresloge därför, att befattningen omändrades till en extra ordinarie tjänst med placering i lönegrad Ce 28. Vidare biträdde styrelsen en höjning av posterna ersättning åt tillfällig arbetskraft, författarhonorar, omkostnader för pressvisningar samt reseersättningar åt ordförande och ledamöter i nämnden. Styrelsen ansåge dock, att uppräknningen borde begränsas till respektive 1 000, 600, 100 och 500 kronor. Vad anginge ökningen av utgiftsposten *expenser ifrågasatte styrelsen, om icke upplysningsnämnden såsom ett statligt organ borde erhålla tjänstebrevsrätt. Därigenom skulle ifrågavarande post kunna nedsättas med omkring 1 200 kronor. I avvaktan härpå förordade styrelsen, att till expenser beräknades ett belopp av 3 800 kronor. Slutligen ville styrelsen med ledning av medelsåtgången för prenumeration och litteratur föreslå, att berörda post nedsattes från 1 500 till 1 000 kronor.*

Statens lönenämnd har i remissutlåtande den 6 oktober 1948 erinrat om att den av *lantbruksstyrelsen* för sekreteraren vid upplysningsnämnden föreslagna lönegraden Ce 28 icke brukade komma i fråga för tjänster av detta slag. Därest över huvud taget arvodesbefattningen funnes böra ombildas till extra ordinarie tjänst, kunde lönenämnden icke tillstyrka högre lönegrad än Ce 27.

I remissutlåtande den 18 oktober 1948 har *statskontoret* anfört.

Statskontoret har icke något att invända mot att upplysningsnämndens sekreterare beredes extra ordinarie anställning med placering i lönegrad Ce 27. Ej heller vill statskontoret framställa erinran mot att den reglerade befordringsgången tillämpas i fråga om nämndens kontorsbiträde. Därest förändring av anställningsformen för dessa tjänstemän på angivet sätt skulle komma till stånd, torde emellertid anslaget till upplysningsnämnden efter sedvanliga regler böra uppdelas på ett avlönings- och omkostnadsanslag. Med hänsyn till rådande läge kan statskontoret icke tillstyrka uppräknning av posterna ersättning åt tillfällig arbetskraft, författarhonorar och pressvisningar. Ämbetsverket vill däremot icke motsätta sig, att posten till reseersättningar höjes med 500 till 4 000 kronor. Vad angår posten *expenser synes densamma — under förutsättning att nämnden erhåller tjänstebrevsrätt, vilket kontoret i utlåtande denna dag tillstyrkt — kunna begränsas till 2 200 kronor.*

Departementschefen. Med hänsyn till vad i ärendet anförts vill jag förorda, att nämndens sekreterare uppföres å extra ordinarie stat. Därvid torde dock nu ej högre lönegradsplacering böra komma i fråga än som behövs för att bereda honom avlöning, ungefärligen motsvarande det arvode han nu uppbär. Då han för placering i löneklass torde böra få tillgodoräkna sig viss tidigare tjänstgöring, synes han böra placeras i lönegrad Ce 24. Om så sker, torde till hans avlöning böra beräknas 100 kronor mer än för innevarande budgetår. Vidare har jag intet att erinra mot att reglerad befordringsgång

tillämpas beträffande nämndens kontorsbiträde. Vid bifall till dessa förslag torde anslaget böra uppföras såsom förslagsanslag. Rörande nämndens förslag i övrigt är jag icke beredd att tillstyrka andra ökningar än att posterna pressvisningar och reseersättningar till följd av inträffade kostnadsstegringar uppräknas med 100 respektive 500 kronor. Å andra sidan torde, då nämnden numera har erhållit tjänstebrevsrätt, expensposten kunna nedräknas med 1 200 kronor till 2 200 kronor. Vidare synes posten prenumerations och litteratur i enlighet med lantbruksstyrelsens förslag kunna nedsättas från 1 500 till 1 000 kronor.

Vid bifall till vad jag sålunda förordat skulle förevarande anslag för budgetåret 1949/50 behöva uppföras med $(44\,000 + 700 - 1\,700 =)$ 43 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Jordbrukets upplysningsnämnd* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 43 000 kronor.

H. Jordbrukets rationalisering m. m.

[99.] 1. **Bidrag till jordbrukets rationalisering.** För innevarande budgetår har för detta ändamål anvisats ett reservationsanslag av 16 000 000 kronor (prop. nr 149; r. skr. nr 233). Beträffande bestämmelser för anslagets användning hänvisas till statsläggaren s. 788.

I skrivelse den 25 augusti 1948 har *lantbruksstyrelsen* hemställt, att förevarande anslag för budgetåret 1949/50 måtte uppföras med ett belopp av 23 000 000 kronor. Lantbruksstyrelsen har härvid anfört huvudsakligen följande.

Av det för innevarande budgetår anvisade anslaget ha 5 000 000 kronor avsetts för *yttre rationalisering*. Enligt lantbruksstyrelsens förmenande kan omfattningen av denna verksamhet icke heller under nästkommande budgetår bliva så stor, som förutsatts i propositionen nr 75 till 1947 års riksdag, eller mellan 20 och 25 miljoner kronor. Å andra sidan bör man utgå ifrån att lantbruksnämnderna, sedan det första årets organisationsarbete avslutats och nödig rutin erhållits, skola kunna bedriva en icke obetydligt ökad verksamhet i denna centrala del av arbetet. Då lantbruksstyrelsen ännu saknar längre tids erfarenhet av verksamheten, har lantbruksstyrelsen för budgetåret 1949/50 beräknat en höjning av delposten med allenast 2 000 000 kronor till 7 000 000 kronor. Härav torde ett belopp av högst 250 000 kronor få användas för utbetalande av statsbidrag till odlingsvägar i Norrland och Dalarna, vartill bidrag beviljats före den 1 juli 1948.

För *inre rationalisering* ha beräknats 11 000 000 kronor. Under de senaste budgetåren ha hushållningssällskapen ansökt om medel för bidrag till täckdikning till ett sammanlagt belopp av omkring 2 000 000 kronor årligen. Till sådana åtgärder, för vilka bidrag tidigare utgått ur anslaget till förbättring av ofullständiga jordbruk m. m. ha bidragsbeloppen under senare år uppgått till cirka 6 000 000 kronor. Lantbruksstyrelsen finner det vara av synnerlig vikt att behovet av stöd för rationalisering av nu nämnd art kan tillgodoses i större utsträckning än tidigare. Med hänsyn till att en

mycket stor del av dessa förbättringsåtgärder vidtagas av jordbrukarna själva och utföras maskinellt synes ej heller arbetsmarknadsläget utgöra hinder för en intensifiering. Lantbruksstyrelsen beräknar behovet av bidragsmedel för här ifrågavarande ändamål till 8 000 000 kronor. Härav torde liksom innevarande budgetår ett belopp av 50 000 kronor få användas för att bestrida kostnaderna för sådana syneförrättningar, som omförmälas i 7 § lagen den 30 juni 1947 (nr 288) om uppsikt å jordbruk.

För nybyggnad och förbättring av ekonomibyggnader, däri inbegripet gödselvärd- och siloanläggningar, beräknade centrala lantbrukskommittén medelsbehovet till 6 000 000 kronor under det första budgetåret. Behovet av en ökad insats för förbättring av ekonomibyggnaderna på de nu bidragsberättigade jordbruken är sedan många år så väl dokumenterat, att lantbruksstyrelsen anser sig icke kunna beräkna medelsbehovet för bidrag till ifrågavarande verksamhet lägre än till 6 500 000 kronor för nästa budgetår.

Den av skogsvårdsstyrelserna bedrivna betesverksamheten i Norrland och Kopparbergs län kommer från och med den 1 juli 1949 att överföras å lantbruksnämnderna. Till verksamheten bör från och med nästa budgetår utgå bidrag ur anslaget till den inre rationaliseringen. Enligt uppgifter från lantbruksnämnderna och skogsvårdsstyrelserna ha bidrag beviljats ett jämförelsevis stort antal företag men bidragen ha till större delen ännu icke utbetalats, eftersom bidragstagarna i allmänhet ha fem år på sig för att vidtaga de planerade åtgärderna. Härutöver föreligga emellertid ett antal preliminära kontrakt, där bidrag ställts i utsikt, om nödiga medel anvisas. Skogsstyrelsen har framhållit vikten av att tillräckliga medel ställas till förfogande, så att företagen, som ofta ha påbörjats, kunna fullföljas och det omfattande förberedelsearbetet för skogsvårdsområdets bildande icke skett förgäves. Bidragsbehovet under budgetåret 1949/50 för de företag, be- träffande vilka definitiva eller preliminära kontrakt redan slutits eller under innevarande budgetår komma att slutas, har av skogsvårdsstyrelserna och lantbruksnämnderna i samråd beräknats till 978 000 kronor. Behovet av bidragsmedel för företag, som böra kontrakteras efter den 1 juli 1949, har av samma myndigheter uppskattats till 630 000 kronor. Sammanlagda medelsbehovet skulle sålunda uppgå till i runt tal 1 600 000 kronor. Lantbruksstyrelsen finner erforderligt, att 1 500 000 kronor finnas tillgängliga för ändamålet under nästkommande budgetår.

För den inre rationaliseringen skulle således föreligga ett bidragsbehov av $(8\,000\,000 + 6\,500\,000 + 1\,500\,000 =)$ 16 000 000 kronor.

Det sammanlagda behovet av bidragsmedel för nästa budgetår för jordbrukets rationalisering skulle följaktligen enligt lantbruksstyrelsens beräkningar uppgå till $(7\,000\,000 + 16\,000\,000 =)$ 23 000 000 kronor. Liksom under innevarande år bör Kungl. Maj:t äga befogenhet att vidtaga den förändring i fördelningen av bidragsmedlen mellan yttre och inre rationalisering, som kan finnas lämplig med hänsyn till efterfrågan på bidrag och till omständigheterna i övrigt.

Jag torde i detta sammanhang få anmäla ytterligare en den 25 augusti 1948 dagtecknad skrivelse från *lantbruksstyrelsen*. I denna skrivelse har styrelsen föreslagit, att gällande bestämmelser angående bidrag till yttre rationalisering skulle ändras så, att lantbruksnämnd, då så erfordrades för att genomföra rationaliseringsprojekt som nämnden funne angeläget ur allmän synpunkt, skulle få möjlighet att bestrida kostnader för lantmäteriförrättningar och sammanläggningar samt vissa därmed förenade utgifter.

Styrelsen har ansett, att nämnda kostnader borde utgå från förevarande anslag.

Statskontoret har i remissutlåtande den 29 september 1948 icke haft något att erinra mot bifall till sistnämnda framställning. Även *lantmäteristytrelsen* har i remissutlåtande den 18 oktober 1948 tillstyrkt densamma. Dock borde enligt styrelsen garantier skapas mot att sakägare skulle kunna få bidrag för samma förrättning från både lantmäteristytrelsen och lantbruksnämnden.

Slutligen torde jag få anmäla en den 27 april 1948 dagtecknad framställning från *Älvsborgs läns södra hushållningssällskap* om att lantbruksstyrelsen måtte bemyndigas att till sällskapet utbetala ett belopp av 8 095 kronor. Detta belopp motsvarade vissa av sällskapet beviljade bidrag till gödselvärdsanläggningar, vilka bidrag lantbruksstyrelsen icke ansett sig kunna utbetala, när de utgått med mer än 200 kronor per anläggning.

I remissutlåtande den 18 juni 1948, därvid fogats yttrande av lantbruksstyrelsen, har *statskontoret* förklarat, att ämbetsverket i likhet med lantbruksstyrelsen ansåge, att hushållningssällskapet vid beviljande av ifrågavarande bidrag felaktigt tolkat gällande bestämmelser rörande statsbidrag till gödselvärdsanläggningar. Statskontoret ville emellertid med hänsyn till föreliggande omständigheter icke motsätta sig att sällskapet erhöle gottgörelse av statsmedel för ifrågavarande utbetalningar.

Riksräkenskapsverket har i utlåtande den 16 juli 1948 uttalat, att enligt dess mening gällande författning icke medgäve utbetalning till sagda hushållningssällskap av det felaktigt utbetalda bidragsbeloppet.

Departementschefen. Med hänsyn till nödvändigheten att begränsa statsutgifterna och investeringarnas omfattning bestämdes ifrågavarande anslag för innevarande budgetår till ett belopp, väsentligt understigande vad som enligt 1942 års jordbrukskommittés beräkningar kunde antagas vara erforderligt såsom genomsnitt för en längre tidrymd. Av samma skäl finner jag det nödvändigt, att medelsanvisningen under ifrågavarande anslag även för nästa budgetår blir betydligt lägre än vad som i och för sig vore motiverat. Jag kan därför icke förorda en anslagshöjning av den storlek, som lantbruksstyrelsen föreslagit. En viss höjning av anslaget är dock även enligt min uppfattning påkallad. Vid bedömandet av medelsbehovet synes nämligen hänsyn böra tagas till att lantbruksnämndernas arbete kommit i gång först successivt under innevarande budgetår. Vidare bör beaktas att, i enlighet med vad jag förordat vid behandlingen av lantbruksnämndernas avlöningsanslag, från och med nästa budgetår under nu ifrågavarande anslag böra bestridas även kostnaderna för den betesförbättringsverksamhet i Norrland utom lappmarkerna, som skogsvårdsstyrelserna hittills bedrivit med anlitande av det norrländska skogsproduktionsanslaget. Lantbruksstyrelsen har beräknat medelsbehovet enbart för sistnämnda verksamhet till omkring 1 500 000 kronor. Även om denna uppskattning förefaller väl hög motivera

enligt min mening nu berörda faktorer en höjning av anslaget med 2 000 000 kronor redan för att lantbruksnämndernas bidragsverksamhet för yttre och inre rationalisering under nästa budgetår skall kunna bibehållas vid i huvudsak den omfattning den kan beräknas uppnå under senare delen av innevarande budgetår. Jag förordar därför att anslaget för nästa budgetår upptages med 18 000 000 kronor. Av detta belopp böra 6 000 000 kronor avses för bidrag till yttre och 12 000 000 kronor för bidrag till inre rationalisering. I likhet med vad som gäller för innevarande budgetår bör Kungl. Maj:t, om förhållandena skulle giva anledning därtill, äga rätt att vidtaga jämkning i sagda fördelning. Ur anslaget torde vidare, liksom under nu löpande budgetår, få bestridas kostnaderna för sådana syneförrättningar, som omförmälas i 7 § lagen den 30 juni 1947 om uppsikt å jordbruk, ävensom få användas högst 250 000 kronor för utbetalande av statsbidrag till byggande av odlingsvägar i Norrland och Dalarna.

Vad vidare angår lantbruksstyrelsens förslag, att lantbruksnämnd under vissa villkor skulle få bestrida kostnader för lantmåteriförrättningar och sammanläggningar samt vissa därmed förenade kostnader i samband med åtgärder för yttre rationalisering, vill jag erinra om att samma förslag på sin tid framlades av 1947 års centrala lantbrukskommitté. I propositionen nr 149/1948 uttalade min företrädare i ämbetet med anledning därav, att han i och för sig icke hade något att erinra mot de synpunkter, som lågo till grund för kommitténs förslag. Frågan, om och i vad mån rationaliseringsorganen borde utbetala dylika bidrag, stode emellertid i nära samband med utformningen av bestämmelserna om taxor för lantmåteriförrättningar och om de statsbidrag, som genom lantmåteriorganisationen utbetalades för sådana förrättningar. Då dessa frågor vore under utredning i lantmåteristyrelsen, ansåg han det lämpligast, att kommitténs förslag på denna punkt skulle provas först i samband med behandlingen av de förslag till nya taxe- och bidragsbestämmelser, som vore att vänta från lantmåteristyrelsen. Enligt vad lantmåteristyrelsen nu upplyst torde det emellertid komma att dröja, innan nämnda förslag utarbetats och därpå grundade nya taxebestämmelser kunna utfärdas. Med hänsyn härtill vill jag tillstyrka den av lantbruksstyrelsen nu föreslagna utvidgningen av lantbruksnämndernas rätt att lämna bidrag till åtgärder för yttre rationalisering. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att vidtaga den författningsändring ävensom utfärda de föreskrifter i övrigt, som kunna erfordras i anledning av vad jag nu förordat.

Beträffande slutligen framställningen från Älvsborgs läns södra hushållningssällskap vill jag med hänsyn till föreliggande omständigheter förorda, att sällskapet erhåller gottgörelse av statsmedel för ifrågavarande utbetalningar. Denna gottgörelse torde, därest riksdagen icke har något att erinra däremot, få utgå från förevarande anslag.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till jordbrukets rationalisering* för budgetåret 1949/50 anvisa ett reservationsanslag av 18 000 000 kronor.

[100.] 2. Täckande av förluster på grund av statlig kreditgaranti. Under denna anslagsrubrik har 1948 års riksdag (prop. nr 149; r.skr. nr 233) för budgetåret 1948/49 anvisat ett förslagsanslag av 50 000 kronor. Tillika har riksdagen medgivit, att under samma budgetår statlig kreditgaranti må beviljas för *dels* lån avseende jordbrukets yttre rationalisering intill ett belopp av 15 000 000 kronor och jordbruksegnahemslån intill ett belopp av 20 000 000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att, om förhållandena giva anledning därtill, medgiva jämkning i denna fördelning, *dels* lån för jordbrukets inre rationalisering intill ett belopp av 15 000 000 kronor, *dels* ock driftslån intill ett belopp av 5 000 000 kronor.

I skrivelse den 25 augusti 1948 har *lantbruksstyrelsen* hemställt, att för täckande av förluster på grund av statlig kreditgaranti för nästa budgetår måtte anvisas ett förslagsanslag av 150 000 kronor. Styrelsen har vidare i sin skrivelse framlagt förslag rörande omfattningen av den statliga kreditgarantien under nyssnämnda budgetår. Härvid har styrelsen framhållit, att ifrågavarande kreditverksamhet torde komma att öka, sedan lantbruksnämnderna kommit i gång med sitt arbete. Med hänsyn härtill har styrelsen föreslagit, att lånegarantiens omfattning höjes beträffande lån till yttre och inre rationalisering till 20 000 000 respektive 25 000 000 kronor och beträffande driftslån till 8 000 000 kronor. Däremot har styrelsen funnit lånegarantien i fråga om jordbruksegnahemslån kunna bibehållas vid ett maximibelopp av 20 000 000 kronor.

Departementschefen. Mot lantbruksstyrelsens förslag i fråga om kreditgarantiens omfattning för nästa budgetår har jag icke något annat att erinra än att beträffande lån för inre rationalisering icke torde böra räknas med högre garantibelopp än 20 000 000 kronor. Det synes vidare önskvärt, att Kungl. Maj:t skall äga befogenhet att medgiva jämkning i fördelningen av maximibeloppen, ej blott mellan lån för yttre rationalisering och jordbruksegnahemslån utan även mellan nu nämnda grupper av lån samt lån för inre rationalisering. Erinras må, att Kungl. Maj:t redan äger motsvarande befogenhet beträffande bidragen till yttre och inre rationalisering.

Till täckande av förluster i anledning av lämnade garantier torde i avsaknad av närmare erfarenhet rörande medelsbehovet för detta ändamål under nästa budgetår böra upptagas ett oförändrat anslag av 50 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) medgiva att under budgetåret 1949/50 statlig kreditgaranti må beviljas för *dels* lån avseende yttre rationalisering intill ett belopp av 20 000 000 kronor, lån för inre rationalisering intill samma belopp samt jordbruksegna-

hemslån intill ett belopp av likaledes 20 000 000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att, om förhållandena skulle giva anledning därtill, medgiva jämkning i sagda fördelning, dels driftslån intill ett belopp av 8 000 000 kronor;

b) till *Täckande av förluster på grund av statlig kreditgaranti* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 50 000 kronor.

[101.] 3. Ersättning åt riksbanken för förvaltningen av vissa lånefonder m. m. I anslutning till 1948 års riksdags beslut angående rationaliseringsverksamheten på jordbrukets område m. m. (prop. nr 149; r. skr. nr 233) förordnade Kungl. Maj:t den 30 juni 1948, att förvaltningen av ett flertal lånefonder och lån på jordbrukets område från och med den 1 juli 1948 skulle överföras till riksbanken. Kungl. Maj:t förordnade tillika, att handhavandet och utbetalandet av vissa lån för jordbruksändamål, vilka beviljats före den 1 juli 1948, skulle från och med nämnda dag ankomma på riksbanken eller dess avdelningskontor.

I skrivelse den 11 november 1948 ha *fullmäktige i riksbanken* hemställt, att till ersättning åt riksbanken för förvaltningen och handhavandet av ifrågavarande lånefonder och lån måtte anvisas dels för innevarande budgetår ett förslagsanslag av 325 000 kronor, dels för budgetåret 1949/50 ett förslagsanslag av 300 000 kronor. Till stöd för sin framställning ha fullmäktige anfört i huvudsak följande.

Riksbankens övertagande av ifrågavarande lån har numera slutförts. De övertagna lånen uppgå sammanlagt enligt preliminära beräkningar till ett antal av 95 439 och till ett belopp av cirka 355 083 000 kronor.

Riksbankens kostnader för ifrågavarande låneverksamhet utgöras av dels vissa engångskostnader i samband med övertagandet av lånen och dels löpande utgifter. Till den första gruppen äro att hänföra utgifter för nyan-skaffning av inventarier och ändringsarbeten i riksbankens lokaler, vilka föranletts av låneverksamheten. Dessa kostnader ha hittills uppgått till ett sammanlagt belopp av 82 000 kronor. Till engångsutgifterna höra vidare de utgifter, som föranletts av den tillfälliga personalökning respektive det arbete utom normal arbetstid, som nödvändiggjordes av att lånestocken borde övertagas inom en relativt begränsad tid. Dessa kostnader beräknas komma att uppgå till 21 000 kronor. Därjämte tillkomma bland annat utgifter till ett uppskattat belopp av cirka 4 000 kronor för resor, traktamenten och transporter m. m. i sådana fall, då lånen övertagits på annan ort än där riksbankskontor är beläget. Slutligen tillkomma utgifter för granskning av de övertagna lånen och säkerhetshandlingarna. Hur stora kostnaderna för denna granskning komma att bli kan ännu icke ens approximativt angivas, men förmodligen får man räkna med över 25 000 kronor. Med utgångspunkt från att granskningskostnaden skulle belöpa sig till sistnämnda belopp, skulle sammanlagda engångsutgiften i samband med övertagandet komma att uppgå till 132 000 kronor, men med hänsyn till att man torde ha att räkna med ytterligare några oförutsedda kostnader av engångskaraktär torde beloppet böra höjas till 150 000 kronor.

Under den korta tid riksbanken handhaft vårdn av ifrågavarande lån

har tillräcklig erfarenhet icke kunnat vinnas för ett riktigt bedömande av riksbankens kostnader för den löpande förvaltningen. Vid en i oktober 1948 företagen undersökning av lönekostnaderna för den nya lånerörelsen ha icke löner och arvoden till bland annat styrelser, direktörer, kamrerare och kassörer vid avdelningskontoren till någon del inräknats av den orsaken, att riksbanken under alla förhållanden måste räkna med avlöning till ifrågavarande personal. Dock bör observeras, att dessa tjänstemän genom övertagandet av den nya lånerörelsen ha måst överlämna en del av sina tidigare arbetsuppgifter till annan personal. Efter dessa beräkningsgrunder ha lönekostnaderna uppskattats till cirka 295 000 kronor per år. Den sammanlagda arbetstiden för samtliga lån har därvid beräknats till 361 timmar per dag. Härtill kommer kostnaden för porto, avier och andra blanketter, telefon m. m., vilka kunna uppskattas till ett belopp av omkring 25 000 kronor för år.

I avsaknad av närmare erfarenheter angående riksbankens verkliga kostnader för förvaltningen av lånen torde förenämnda beräkningar tills vidare få läggas till grund vid bestämmandet av den ersättning, som bör tillkomma riksbanken för bestyret med lånen. Med hänsyn till att lånestocken kommer att successivt nedgå i och med att lånen slutbetalas, synes det vidare lämpligt att ersättningen fastställas till ett visst belopp för varje förvaltad lån. I och för sig kunde det kanske ligga närmast tillhands att riksbanken vid sidan härav — och redan under innevarande budgetår — tillerkändes gottgörelse för sina engångskostnader. Emellertid kan den anskaffade maskinutrustningen m. m. användas under en följd av år, varför riksbanken synes böra erhålla gottgörelse för sina här avsedda utgifter successivt genom en viss höjning av den ersättning per lån, som eljest borde utgå. Av praktiska skäl torde man vid ersättningsens beräkning böra utgå från antalet utestående lån vid budgetårets mitt.

Om antalet förvaltrade lån vid utgången av december 1948 beräknas till 92 500 synes ersättningen för innevarande budgetår böra bestämmas till 3 kronor 50 öre per lån. Detta skulle innebära att anslaget för sagda budgetår skulle fastställas till ett avrundat belopp av 325 000 kronor.

Huru många lån som komma att utestå vid utgången av år 1949 kan nu ej angivas, eftersom man icke har möjlighet bedöma i vilken omfattning förtidsinbetalning kommer att ske. Med utgångspunkt från att ersättningen även för budgetåret 1949/50 bör utgå efter 3 kronor 50 öre per förvaltad lån, synes anslaget lämpligen kunna uppföras med ett belopp av 300 000 kronor.

Det må slutligen framhållas, att därest den sålunda beräknade ersättningen per lån skulle visa sig vara för låg, riksbanken bör äga rätt att för senare budgetår erhålla högre ersättning. Det är emellertid möjligt, att utgifterna per lån komma att nedgå när personalen vunnit ökad rutin å ifrågavarande låneverksamhet samt denna verksamhet så att säga kommit in i normala banor. Skulle detta visa sig bliva fallet, komma fullmäktige att med anmälan härom föreslå nedsättning i ersättningsbeloppet per lån. Fullmäktige ha för avsikt att, innan förslag framlägges rörande anslag till ersättning för budgetåret 1950/51, låta verkställa förnyad beräkning rörande storleken av kostnaderna och av den ersättning som bör utgå. Om det skulle anses lämpligt, kan den därvid framräknade ersättningen per lån läggas till grund för bestämmande jämväl av det belopp, som bör tillkomma riksbanken under budgetåret 1949/50.

Statskontoret har i utlåtande den 30 november 1948 anfört bland annat följande.

Enligt riksbankens beräkningar skulle något mer än 51 befattningshavare beredas full sysselsättning i förevarande låneverksamhet, vilket motsvarar en anställd per omkring 1 800 lån om året. Därest de sammanlagda årliga kostnaderna, som uppskattats till cirka 295 000 kronor, fördelas på förenämnda antal befattningshavare, kommer på varje befattningshavare ett belopp av 5 780 kronor för år, vilket närmast motsvarar 11 löneklassen ortsgrupp 3. Erfarenheten från den inom statskontoret bedrivna låneverksamheten ger vid handen, att för det rent kamerala arbetet med lån av liknande svårighetsgrad som de av riksbanken omhänderthavda, en befattningshavare, som genomsnittligt är i betydligt lägre löneställning än 11 löneklassen, kan beräknas för omkring 5 000 lån. För verksamheten med av statskontoret omhänderthavda lån sysselsättes en anställd för i genomsnitt 3 000 lån. Härvid är dock att märka, att ett stort antal lån äro av betydligt mera komplicerad art och följaktligen också mera arbetskrävande än de av riksbanken övertagna.

Med hänsyn till vad sålunda anförts anser statskontoret, att den ifrågasatta ersättningen till riksbanken bör beräknas med utgångspunkt från en personalåtgång av en befattningshavare för minst varje 3 000-tal lån. Med tillämpning av den av riksbanken använda ersättningsgrunden, vilken synes vara i högsta laget, skulle de totala årliga avlöningskostnaderna uppgå till 179 180 kronor, eller en krona 94 öre för varje lån. Vid sådant förhållande föreslår statskontoret, att gottgörelsen, inberäknat kostnaderna för telefon m. m., bestämmes till ett lämpligen till två kronor för lån avrundat belopp. Riksbanken bör således tillerkännas ersättning för budgetåret 1948/49 med $(92\,500 \times 2 =)$ 185 000 kronor samt för budgetåret 1949/50 med 172 000 kronor.

I utlåtande den 9 december 1948 har *lantbruksstyrelsen* framhållit, att den av riksbanken gjorda utredningen icke kunde anses till fyllest som grundval för bedömande av skäligheten av de av banken begärda ersättningsbeloppen. Särskilt gällde detta avlöningskostnaderna, vilka för olika riksbankskontor företedde betydande variationer. En förnyad utredning borde därför företagas så snart förhållandena inom detta för riksbanken nya verksamhetsområde vunnit stadga. Därvid borde bland annat uppmärksammas, att bankens kostnader för utbetalningar å lån efter en jämförelsevis kort tid helt komme att försvinna. Styrelsen ville emellertid icke motsätta sig att, intill dess en sådan utredning verkställts och på grund därav ersättningsbeloppen omprövats, ersättningen tills vidare utginge i enlighet med vad riksbanken föreslagit.

Departementschefen. Redan i sitt yttrande över förslaget om överförande till riksbanken av den av egnahemsnämnderna och hushållningssällskapen förvaltade lånestocken förklarade fullmäktige i riksbanken, att de förutsatte, att riksbanken skulle beredas skälig ersättning för de kostnader, som föranleddes av låneförvaltningen. Att sådan ersättning skall utgå synes även rimligt. Vad angår fullmäktiges nu förevarande framställning anser jag det, med hänsyn till det betydande arbete som varit förenat med övertagande av lånestocken, böra godtagas att ersättningen för innevarande budgetår beräknas efter de av banken föreslagna grunderna, nämligen tre kronor 50 öre per lån. Medelsbehovet för innevarande budgetår skulle då uppgå till om-

kring 325 000 kronor. Jag hemställer därför i annat sammanhang denna dag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att å tilläggsstat till gällande riksstat för ändamålet anvisa ett förslagsanslag å nämnda belopp. Frågan om den ersättning, som bör utgå från och med nästa budgetår, torde däremot ej för närvarande böra slutligt avgöras. Jag torde i detta sammanhang få erinra om att riksbankens framtida uppgifter och organisation komma att prövas i samband med ett väntat förslag från 1945 års bankkommitté. Därest riksdagen icke gör någon erinran häremot, torde det böra ankomma på Kungl. Maj:t att — i avvidan på ett närmare ställningstagande till berörda frågor — träffa överenskommelse med riksbanken om de grunder, efter vilka ersättning bör utgå under nästa budgetår. Då det icke synes sannolikt, att ersättningen därvid kommer att överstiga det i fullmäktiges skrivelse angivna beloppet, förordar jag, att för nästa budgetår till förevarande ändamål anvisas ett förslagsanslag å 300 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättning åt riksbanken för förvaltningen av vissa lånefonder m. m.* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 300 000 kronor.

[102.] 4. Bidrag till gäldande av ersättning vid förlängning av vissa servitut.

	Anslag	Nettoutgift
1947/48	10 000	—
1948/49 (statsliggaren s. 788)....	10 000	
1949/50 (förslag)	10 000	

I skrivelse den 25 augusti 1948 har *lantbruksstyrelsen* hemställt, att anslaget för budgetåret 1949/50 måtte uppföras med oförändrat belopp.

Med hänsyn till svårigheten att nu beräkna medelsåtgången torde anslaget för nästa budgetår böra uppföras med oförändrat belopp av 10 000 kronor. Jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till gäldande av ersättning vid förlängning av vissa servitut* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 10 000 kronor.

[103.] 5. Kolonisation: Understödjande av kolonisation å vissa kronoparker.

	Anslag	Nettoutgift
1947/48	300 000	257 430 ¹
1948/49 (statsliggaren s. 788) ..	300 000	
1949/50 (förslag)	300 000	

¹ Avser utgift för tiden den 1/1 1947 — 30/6 1948.

I skrivelse den 23 augusti 1948 har *domänstyrelsen* hemställt, att ifrågasvarande anslag för nästa budgetår måtte uppföras med oförändrat belopp av 300 000 kronor.

Med biträdande av domänstyrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kolonisation: Understödjande av kolonisation å vis-sa kronoparker* för budgetåret 1949/50 anvisa ett anslag av 300 000 kronor.

[104.] 6. Kolonisation: Understödjande av kolonisationsverksamheten å Alträskes kolonisationsområde.

	Anslag	Nettoutgift
1947/48	8 000	8 000
1948/49 (statsliggaren s. 790)	6 900	
1949/50 (förslag)	5 600	

Med skrivelse den 25 augusti 1948 har lantbruksstyrelsen överlämnat en av *Alträskes nybyggesnämnd* såsom tillsynsmyndighet över nybyggesverksamheten å kolonisationsområdet gjord framställning om statsanslag för nästa budgetår med 6 900 kronor, utgörande skillnaden mellan beräknade utgifter och inkomster.

Lantbruksstyrelsen har i nämnda skrivelse hemställt, att anslaget måtte uppföras med 5 600 kronor. Styrelsen har härvid anfört i huvudsak följande.

I likhet med vad dåvarande egnahemsstyrelsen uttalat i utlåtande den 5 maj 1948 angående viss fråga i samband med nybyggesnämndens verksamhet anser lantbruksstyrelsen, att skäl icke längre föreligga att upprätthålla en särskild förvaltning av Alträskes kolonisationsområde. Denna bör övertagas av lantbruksnämnden i Norrbottens län. Liksom andra jordanskaffningsföretag bör området hos lantbruksnämnden redovisas under jordfonden. Överföring till fonden torde emellertid icke kunna komma till stånd förrän tidigast den 1 juli 1950, varför området under nästkommande budgetår skulle komma att förvaltas av lantbruksnämnden utan att vara redovisat under jordfonden. Med hänsyn härtill synes för nämnda budgetår erfordras särskilt anslag för nödiga underhållsarbeten å området samt för krono- och kommunalutskylder. Medelsbehovet härför torde kunna uppskattas till 5 600 kronor, d. v. s. i stort sett till samma belopp som det av nybyggesnämnden äskade anslaget, minskat med beräknade förvaltningskostnader och diverse utgifter.

Departementschefen. Såsom lantbruksstyrelsen föreslagit torde Alträskes nybyggesnämnd böra upphöra med utgången av innevarande budgetår och förvaltningen av ifrågasvarande kolonisationsområde från och med nästa budgetår övertagas av lantbruksnämnden i Norrbottens län. Liksom övriga jordanskaffningsföretag torde området böra redovisas under jordfonden. Då emellertid överföring till fonden icke torde kunna ske förrän tidigast den 1 juli 1950, blir ett särskilt anslag till kostnaderna för områdets förvaltning

erforderligt även under nästa budgetår. Anslaget synes i enlighet med lantbruksstyrelsens beräkning böra upptagas med 5 600 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kolonisation: Understödjande av kolonisationsverksamheten å Alträskes kolonisationsområde* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 5 600 kronor.

[105.] 7. Kolonisation: Odlings- och byggnadshjälp åt innehavare av odlingslägenheter m. fl.

	Anslag	Nettoutgift
1947/48	215 000	254 833
1948/49 (statsliggaren s. 790) ..	370 000	
1949/50 (förslag)	450 000	

Av det för innevarande budgetår anvisade anslaget ha 220 000 kronor ställts till lantbruksstyrelsens och 150 000 kronor till domänstyrelsens förfogande.

Lantbruksstyrelsen och domänstyrelsen ha i skrivelser den 25 respektive den 23 augusti 1948 beräknat medelsbehovet för nästa budgetår under förvarande anslag till $(600\,000 + 150\,000 =) 750\,000$ kronor.

Lantbruksstyrelsen har såsom motivering för det ökade medelsbehovet såvitt lantbruksstyrelsen angår anfört i huvudsak följande.

För närvarande uppgå de sammanlagda årliga arrendeavgifter, som i första hand skola anlitas för lägenheternas iordningställande, icke till högre belopp än att de ungefärligen täcka de årliga utgifter för å lägenheterna belöpande skatter och annan allmän tunga, vilka skola utgå från anslaget. I stort sett torde förhållandet bliva enahanda under nästa budgetår. Medel för anläggande och iordningställande av helt nya norrländska fjälllägenheter torde icke behöva beräknas. Däremot bör man räkna med en rätt betydande förbättringsverksamhet å sådana lägenheter, som bliva omförda till norrländska fjälllägenheter, ävensom med viss byggnadshjälp åt ej omförda lägenheter, särskilt jämtländska arrendelägenheter. Utgår man ifrån att ett 30-tal till norrländska fjälllägenheter omförda lägenheter skola under budgetåret ställas i ordning såvitt angår byggnader och andra anläggningar samt att kostnaden därför kan uppskattas till i genomsnitt 15 000 kronor för varje lägenhet, kommer medelsbehovet för detta ändamål att uppgå till 450 000 kronor. Vad oundgänglig byggnadshjälp till ej omförda lägenheter kan komma att belöpa sig till är svårt att angiva, innan inventering verkställes. För innevarande år ha kostnaderna för sådan hjälp beräknats till 100 000 kronor. Samma belopp torde böra upptagas för budgetåret 1949/50. Liksom för innevarande budgetår torde vidare för budgetåret 1949/50 böra anslås 30 000 kronor till bidrag för uppodling av åker m. m. och för betesanläggningar å ifrågavarande lägenheter samt 20 000 kronor till flyttningsbidrag åt innehavare av lägenheter, som komma att nedläggas. Lantbruksstyrelsen beräknar sålunda anslagsbehovet för styrelsens vidkommande till $(450\,000 + 100\,000 + 30\,000 + 20\,000 =) 600\,000$ kronor.

Utredningsmannen för utredning rörande vissa frågor om lapparna m. m., f. d. generaldirektören Lennart Berglöf, har i remissutlåtande den 27 oktober 1948 anfört bland annat följande rörande lantbruksstyrelsens äskanden.

Mot vad lantbruksstyrelsen anfört rörande arrendeavgifterna och medel för anläggande och iordningställande av nya norrländska fjällägenheter har utredningsmannen intet att erinra.

Ovisst må vara huruvida, såsom lantbruksstyrelsen har ifrågasatt, ett 30-tal äldre fjällägenheter och jämtländska arrendelägenheter under nästa budgetår komma att omföras till norrländska fjällägenheter och iordningställas ävensom huruvida kostnaden för varje lägenhet i medeltal skulle behöva uppgå till 15 000 kronor. Även om ett betydande antal lägenheter omföras, torde man knappast hinna att fullborda ombyggnader, reparationer och anläggningar å 30 lägenheter. Kostnaderna för arbetena må väl ha stigit sedan år 1946, då medelkostnaden för lägenhet beräknades till 8 000 kronor. Erinras må dock att boningshusen på en del lägenheter efter reparation med hjälp av anslaget till bostadsförbättringsbidrag äro jämförelsevis goda. Ehuru det är omöjligt att närmare utlåta sig rörande de för ändamålet erforderliga medlen och även om det är önskvärt att inventeringen av de äldre lägenheterna i möjligaste mån påskyndas, vill det dock synas som om ett belopp av 350 000 kronor skulle vara tillräckligt för nästa budgetår såsom bidrag till byggnader och andra anläggningar.

För oundgänglig byggnadshjälp åt ej omförda lägenheter har lantbruksstyrelsen upptagit 100 000 kronor. Även detta belopp förefaller högt. Till en början må erinras om att enligt nu gällande kontrakt för såväl äldre fjällägenheter som jämtländska arrendelägenheter byggnadsskyldigheten åvilar lägenhetsinnehavaren. Vidare märkes, att staten omedelbart övertager byggnads- och underhållsskyldigheten för lägenhetsinnehavare, som övergår till de nya upplåtelsevillkoren. Då önskemålet är att i så stor utsträckning som möjligt erhålla en enhetlig typ av lägenheter samt äldre lägenheter därför böra omföras till den godkända typen, synes en viss försiktighet böra iakttagas vid bekostandet av reparationer och ombyggnader å de äldre lägenheterna. Vad angår arrendelägenheterna i Jämtlands län må därjämte erinras om att när upplåtelsekontrakten gå till ända, vilket för de sist utlöpande äger rum år 1959, en omedelbar övergång till den nya ordningen torde komma att ske för alla dem, som vilja stanna kvar å sina lägenheter. I anslutning till vad sålunda anförts föreslår utredningsmannen, att beloppet för byggnadshjälp åt äldre lägenheter beräknas till 75 000 kronor.

I fråga om lantbruksstyrelsens beräkning av medelsbehovet för bidrag till uppodling av åker m. m. och till betesanläggningar ävensom för flyttningsbidrag har utredningsmannen intet att anmärka.

Departementschefen. Det synes knappast troligt, att förbättringsverksamheten beträffande sådana lägenheter, som stå under lantbruksorganisationens vård och förvaltning, under nästa budgetår skall bliva så omfattande, som lantbruksstyrelsen beräknat, eller ens få den utsträckning, som förenämnde utredningsman antagit. Enligt min mening torde det vara tillräckligt, därest medelsbehovet för här avsedda ändamål för lantbruksstyrelsens del uppskattas till 300 000 kronor. Med beaktande härav och då jag icke har något att erinra mot domänstyrelsens medelsberäkning, synes förevarande

anslag för nästa budgetår böra uppföras med $(300\ 000 + 150\ 000 =)$ 450 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kolonisation: Odlings- och byggnadshjälp åt innehavare av odlingslägenheter m. fl.* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 450 000 kronor.

[106.] 8. Kostnader för nyodling m. m. å kronotorp.

	Anslag	Nettoutgift
1947/48	120 000	83 728 ¹
1948/49 (statsliggaren s. 792) ..	105 000	
1949/50 (förslag)	104 000	

I skrivelse den 23 augusti 1948 har *domänstyrelsen* hemställt, att ifrågasvarande anslag måtte för budgetåret 1949/50 uppföras med ett belopp av 104 000 kronor. Styrelsen har härvid räknat med ett medelsbehov av 10 000 kronor för kostnaderna för den första uppodlingen av kronotorp, 10 000 kronor för bidrag till fortsatt uppodling av sådana torp samt 84 000 kronor för bidrag till betesförbättring å vissa kronolägenheter. Beträffande sistnämnda belopp har styrelsen erinrat om att enligt beslut vid 1945 års riksdag (prop. nr 145; r. skr. nr 409) må — med tillämpning av de grunder, som gälla för utlämnande av bidrag från reservationsanslaget till åtgärder för ökad skogsproduktion i Norrland m. m. — från förevarande anslag utbetalas bidrag till betesanläggningar åt innehavare av sådana kronolägenheter, vilka på grund av sitt läge icke kunna komma i fråga att för lösning av betesfrågan ingå i skogsvårdsområde.

Sedermera har *domänstyrelsen* i skrivelse den 18 september 1948 hemställt om bemyndigande för styrelsen att, då särskilda skäl därtill föreligga, i undantagsfall få av anslaget bevilja bidrag till betesanläggning vid kronolägenheter, även om dessa med hänsyn till sitt läge kunna komma att ingå i skogsvårdsområde, dock under förutsättning att bildandet av dylikt område icke kan väntas bli genomfört inom de närmaste åren.

Lantbruksstyrelsen har i remissutlåtande den 26 november 1948 tillstyrkt sistnämnda framställning, under framhållande av att vid bifall därtill borde föreskrivas, att den myndighet, som handhade verksamheten rörande bildande av skogsvårdsområden, skulle höras i ärenden av ifrågasvarande slag.

Departementschefen. Tidigare denna dag har jag förordat, att den betesförbättringsverksamhet i Norrland utom lappmarkerna, som skogsvårdsstyrelserna hittills bedrivit med anlitande av det norrländska skogsproduktionsanslaget, från och med nästa budgetår skall omhändertagas av lantbruksnämnderna. För denna del av betesförbättringsverksamheten skola i överensstämmelse härmed i fortsättningen gälla bidragsbestämmelserna be-

¹ Avser utgift för tiden den 1/1 1947 — 30/6 1948.

träffande inre rationalisering. Med hänsyn härtill torde förenämnda vid 1945 års riksdag lämnade bemyndigande böra ändras därhän, att de med bemyndigandet avsedda bidragen, såvitt angår kronolägenheter utom lappmarkerna, skola utgå jämlikt grunderna för utlämnande av bidrag för inre rationalisering. Tillika torde bemyndigandet, därest riksdagen icke har något att erinra däremot, böra utvidgas på sätt domänstyrelsen i det föregående föreslagit. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att utfärda de närmare föreskrifter, som kunna finnas erforderliga i anledning av vad jag nu förordat.

Vad angår medelsanvisningen under förevarande anslag vill jag i enlighet med domänstyrelsens förslag tillstyrka, att anslaget för nästa budgetår uppföres med ett belopp av 104 000 kronor, innebärande en anslagsminskning med 1 000 kronor i förhållande till löpande budgetår.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kostnader för nyodling m. m. å kronotorp* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 104 000 kronor.

[107.] 9. *Betesförsök i Norrland. Lantbruksstyrelsen, domänstyrelsen, skogsstyrelsen samt lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök* ha i gemensam skrivelse den 11 november 1948 framlagt förslag om anordnande av vissa betesförsök i Norrland. Enligt förslaget bör under en period av fem år anvisas statsbidrag med 30 000 kronor om året för bedrivande av viss försöksverksamhet rörande betesförbättring under ledning av en särskild nämnd, bestående av överinspektören för lantbrukets försöksväsen som ordförande och representanter för de fyra styrelserna som ledamöter.

I skrivelsen har inledningsvis nämnts, att viss betesförsöksverksamhet redan bedrivits, huvudsakligen av svenska betes- och vallföreningen, svenska vall- och mosskulturföreningen och Sveriges utsädesförening. Denna verksamhet hade dock haft ringa omfattning, särskilt under de senare åren. En utvidgning av densamma vore motiverad framför allt med tanke på de stora belopp av allmänna och enskilda medel, som nedlagts och avsåges skola nedläggas för betesskötselns rationalisering. För att kunna rätt utnyttja redan utförda samt blivande anläggningar måste man äga tillgång till säkra och noggrant utprövade metoder för betenas anläggning och skötsel m. m. Med hänsyn till lantbruksstyrelsens pågående planeringsverksamhet vore det önskvärt, att försöken komme till stånd snarast möjligt.

Av de aktuella problem, som borde försöksmässigt prövas, ha särskilt nämnts bedömning av markunderlaget för nyodling och betesläggning, nyodlings genomförande, betets anläggning, val av fröblandningar, utnytt-

jande av konstgödsel och kalk, insåningsmetodik, betenas skötsel, fällindelning, övergödsling, betningsintensitet, betesanläggningar för får, skogsbetets värde m. m.

I fråga om försöksverksamhetens organisation har i skrivelsen framhållits angelägenheten av att alla intresserade anstalter och institutioner skulle få möjlighet att följa verksamheten och biträda med råd. I detta syfte borde en nämnd bildas med anknytning till försöksrådets sektion för jordbruksförsök och under ordförandeskap av överinspektören för lantbrukets försöksväsen. I nämnden borde ingå representanter för lantbruksstyrelsen, domänstyrelsen, skogsstyrelsen samt styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök. Nämnden borde vid behov kunna med sig adjungera erforderlig expertis. Samarbete borde anordnas med, bland andra, statens skogsforskningsinstitut. Sedan verksamheten stabiliserats, borde frågan om nämndens fortsatta funktion upptagas till prövning.

Verksamheten borde ej omhänderhavas av en enda institution. Såväl institutioner vid lantbrukshögskolan och avdelningar vid statens lantbruksförsök som andra institutioner och anstalter, t. ex. Sveriges utsädesförning, kunde nämligen väntas komma att taga del i densamma. De borde därvid gemensamt eller var för sig utföra viss eller vissa försöksuppgifter. De medel, som kunde komma att anvisas för verksamheten, borde lämpligen anförtros åt nyss omförmälda nämnd. Denna skulle därmed även få till uppgift att förvalta medlen för verksamheten samt bevilja anslag till sådana betesförsök, för vilka plan utarbetats av någon institution eller av flera institutioner gemensamt och godkänts av nämnden.

Planläggningen av försöken borde ske i visst samarbete med lantbruksnämnder, hushållningssällskap och skogsvårdsstyrelser. Dessa organ förutsattes också skola medverka vid utförandet av försöken.

I skrivelsen ha vidare följande allmänna riktlinjer uppdragits för försöksverksamheten.

Betesförsöken kräva mycken omsorg vid utförandet och äro även mycket arbetskrävande. Av dessa och även av andra orsaker är det ej lämpligt att fördela försöken på alltför många platser. För vissa försöksserier bör det vara möjligt att utnyttja befintliga försöksgårdar och förädlingsfilialer. I andra fall — det gäller i första hand då anläggningsfrågor skola studeras — måste icke uppodlade marker tagas i anspråk. Det har visat sig möjligt att få utnyttja vissa sådana marker, som tillhöra domänstyrelsen. Även enskilda jordägares marker böra kunna användas. Vid markvalet bör uppmärksamhet ägnas åt att myrmarker bliva representerade i tillbörlig omfattning. På varje försöksplats måste finnas möjlighet att genom betesdjur studera verkan av de prövade försöksmomenten. Preliminärt har föreslagits, att försöksplatser skola förläggas till Jämtlands siluområde, Vilhelmina—Doroteaområdet, Lycksele—Åseleområdet, Älvsbyns moränområde och övre Norrlands kustbygder. Enligt vad som inhämtats torde det vara möjligt att för övervakning av försöksplatserna inom dessa områden få anlita domänstyrelsens tjänstemän.

Beträffande kostnadsberäkningen har anförts bland annat följande.

Den planerade försöksverksamheten måste pågå under en följd av år, minst fem. För budgetåret 1949/50 böra studier bedrivas rörande vegetationstyp, humusförekomst, jordens bonitet och fuktighetsgrad m. m. å uttagna försöksytor för nyodling. Kostnaden härför kan beräknas till 5 000 kronor. Vidare böra anordnas försök med olika anläggningsmetoder för beten på icke odlad mark samt studier över uppodlingsmetodik, markberedning m. m. Sex försök torde lämpligen anordnas. Vid uppodling av mark till enskilda jordägare synes vid överlåtelsen efter försökstidens utgång viss ersättning böra utgå för den verkställda odlingen m. m. Nettoutgiften för nämnda försök torde belöpa sig till 12 000 kronor. Därjämte torde böra anordnas tio försök med olika behandlingsmetoder å svagt produktiva beten med en beräknad sammanlagd kostnad av 10 000 kronor samt huvudsakligen gödslingsförsök på sådana fäbodbeten i Jämtland och Härjedalen, vilka äro lämpade för rationell betesdrift, för en kostnad av 3 000 kronor. De sammanlagda utgifterna för försöksverksamheten under budgetåret 1949/50 skulle således uppgå till 30 000 kronor. Man torde kunna utgå ifrån att anslag av ungefärligen samma storlek komma att behövas under de följande budgetåren.

Departementschefen. Att betesfrågan har stor betydelse för det norrländska jordbruket är allmänt erkänt. Den försöksverksamhet, som bedrivs för att lösa därmed sammanhängande problem, är emellertid för närvarande av ringa omfattning. Med hänsyn till de betydande kostnader, som redan nedlagts och framdeles komma att nedläggas på betesskötselns rationalisering, synes det påkallat, att denna försöksverksamhet utvidgas i sådan utsträckning, att man får tillgång till säkra och noggrant utprövade metoder för betenas anläggande, skötsel m. m. Jag finner mig därför böra förorda, att bidrag av allmänna medel lämnas till sådan försöksverksamhet. Däremot kan jag ej ansluta mig till förslaget att denna verksamhet skall stå under ledning av en särskild nämnd. Lämpligare är enligt min mening, att verksamheten skall ledas av statens jordbruksförsök. Det är emellertid givetvis angeläget, att arbetet skall bedrivas i samförstånd med domänstyrelsen, skogsstyrelsen och lantbruksstyrelsen, eftersom försöken uppenbarligen ha stor praktisk betydelse för dessa organs arbete och en medverkan från deras sida även bör kunna avsevärt underlätta arbetet. Det synes därför önskvärt, att vid planeringen och utformningen av verksamheten samråd sker med representanter för nämnda styrelser. Även med andra organ än de nu nämnda kan det befinnas lämpligt att söka samarbete. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i mån av behov utfärda närmare bestämmelser angående anordnandet av verksamheten. Mot kostnadsberäkningen har jag intet att erinra. Anslaget torde böra givas reservationsanslags karaktär.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

till *Betesförsök i Norrland* för budgetåret 1949/50 anvisa ett reservationsanslag av 30 000 kronor.

[108.] 10. Grundförbättringar: Statens avdikningsanslag.

Budgetår	Av riksdagen bestämd högsta bidragssumma kronor	Anvisat anslag kronor	Utbetalade belopp kronor
1939/40	3 800 000	3 000 000	2 725 240
1940/41	4 800 000	2 000 000	2 220 135
1941/42	1 800 000	2 000 000	2 024 435
1942/43	3 500 000	3 300 000	2 084 100
1943/44	3 500 000	2 900 000	2 106 360
1944/45	3 500 000	2 900 000	2 270 877
1945/46	4 000 000	3 600 000	2 269 308
1946/47	4 000 000	3 600 000	2 709 928
1947/48	5 000 000	4 000 000	3 281 130
1948/49 (statsliggaren s. 792)	4 000 000	3 600 000	
1949/50 (förslag)	4 000 000	3 600 000	

För det med anslaget avsedda ändamålet ha därjämte under budgetåren 1939/40—1946/47 utbetalats följande belopp från reservationsanslaget till torrlägningsföretag, ägnade att motverka arbetslösheten, nämligen respektive omkring 191 250, 72 970, 42 080, 51 730, 29 740, 12 920, 10 410 och 7 970 kronor. Under budgetåret 1947/48 förekom ingen sådan utbetalning.

I skrivelse den 25 augusti 1948 har *lantbruksstyrelsen* hemställt, att statens avdikningsanslag för nästa budgetår måtte uppföras med 5 500 000 kronor samt att bidragstilldelningen från anslaget för samma budgetår måtte bestämmas till högst 7 000 000 kronor. Styrelsen har härvid i huvudsak anfört följande.

Under budgetåret 1947/48 ha bidrag från avdikningsanslaget beviljats dels av Kungl. Maj:t till fyra företag med tillhoppa 34 500 kronor och dels av *lantbruksstyrelsen* till 627 företag med tillhoppa 4 965 495 kronor eller med sammanlagt 4 999 995 kronor.

Vid ingången av budgetåret 1948/49 funnos hos *lantbruksstyrelsen* inneliggande ansökningar om statsbidrag till 1 797 torrlägningsföretag, representerande ett bidragsbelopp, som kan beräknas till omkring 7 500 000 kronor. Härutöver torde under samma budgetår nya ansökningar kunna förväntas inkomma till ett sammanlagt belopp av cirka 4 500 000 kronor.

För att under löpande budgetår samtliga såväl föreliggande som under året motsedda ansökningar skola kunna tillgodoses, erfordras således en bidragstilldelning av $(7\,500\,000 + 4\,500\,000 =) 12\,000\,000$ kronor. Emellertid må för ändamålet bidrag från statens avdikningsanslag beviljas till ett belopp av endast 4 000 000 kronor. Av de för budgetåret 1948/49 föreliggande och påräknade ansökningarna om statsbidrag kunna följaktligen ansökningar till sammanlagt $(12\,000\,000 - 4\,000\,000 =) 8\,000\,000$ kronor väntas bli överskrida till budgetåret 1949/50. Jämväl under sistnämnda budgetår torde nya ansökningar kunna väntas inkomma till ett belopp av omkring 4 500 000 kronor. För att under budgetåret 1949/50 tillgodose ansökningar om statsbidrag skulle således erfordras i runt tal $(8\,000\,000 + 4\,500\,000 =) 12\,500\,000$ kronor.

Till undvikande av att, såsom tidigare varit fallet, ansökningarna om statsbidrag på grund av brist på medel hopas i lantbruksstyrelsen och, till allvarlig olägenhet för avdikningsverksamheten, bli avgjorda först efter flera års väntan, synes bidragstilldelningen böra avvägas så, att den nuvarande anhopningen av torrlägningsärenden om möjligt kan i huvudsak avverkas inom de närmaste åren. Med hänsyn härtill torde bidragstilldelningen från anslaget under budgetåret 1949/50 icke böra sättas lägre än till 7 000 000 kronor. Även med en bidragstilldelning av denna storlek torde det icke bli möjligt att under budgetåret tillgodose andra än de med hänsyn till nyttighetsgraden mest angelägna företagen.

Lantbruksstyrelsen har slutligen erinrat om att 1948 års riksdag medgivit Kungl. Maj:t att inom ramen för den för varje budgetår medgivna bidragstilldelningen av ifrågavarande anslag årligen disponera ett belopp av 20 000 kronor för bidrag till vissa undersökningar rörande äldre torrlägningsföretag. Styrelsen har förutsatt, att detta medgivande tillika skulle omfatta åtgärder, som oberoende av visst företag avse att gagna torrlägningsverksamheten i dess helhet.

Departementschefen. I nuvarande läge kan jag icke förorda någon höjning av bidragstilldelningen från avdikningsanslaget utan anser, att denna för nästa budgetår bör bestämmas till samma belopp som för innevarande budgetår eller 4 000 000 kronor. I anslutning härtill torde även medelsanvisningen under anslaget böra bibehållas vid oförändrat belopp av 3 600 000 kronor.

Därest riksdagen ej har något att erinra däremot, torde från det belopp av 20 000 kronor, som Kungl. Maj:t äger att — inom ramen för den varje budgetår medgivna bidragstilldelningen av ifrågavarande anslag — årligen disponera för bidrag till vissa undersökningar rörande äldre torrlägningsföretag, jämväl få bestridas kostnader för åtgärder vilka, oberoende av visst företag, avse att gagna torrlägningsverksamheten i dess helhet.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) medgiva, att under budgetåret 1949/50 må beviljas statsbidrag från statens avdikningsanslag å tillhoppa 4 000 000 kronor;

b) till *Grundförbättringar: Statens avdikningsanslag* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 3 600 000 kronor.

[109.] **Grundförbättringar: Förrättningskostnader till vissa torrlägningsföretag.** För ifrågavarande ändamål anvisades för budgetåret 1947/48 ett reservationsanslag av 100 000 kronor. Under samma budgetår var medelsåtgången under anslaget 10 677 kronor. Med hänsyn till förefintlig behållning har emellertid något anslag icke äskats för budgetåret 1948/49 för ändamålet. Bestämmelser rörande anslagets användning ha meddelats i kungörelsen den 30 juni 1939 (nr 433).

I skrivelse den 25 augusti 1948 har *lantbruksstyrelsen* anmält, att vid ingången av budgetåret 1948/49 å anslaget förefanns en reservation å i runt tal 545 000 kronor. Då detta belopp syntes vara fullt tillräckligt för de utbetalningar från anslaget, som kunde påfordras såväl under innevarande budgetår som under budgetåret 1949/50, har *lantbruksstyrelsen* ansett ytterligare medel icke behöva anvisas för nästkommande budgetår.

Med hänsyn till vad *lantbruksstyrelsen* sålunda anfört torde medel för ifrågavarande bidragsverksamhet icke behöva äskas av 1949 års riksdag. Jag har emellertid velat anmäla ärendet för att bereda riksdagen tillfälle att taga del av anslagsfrågans läge.

[110.] 11. **Täckdikningsförsök m. m.** För ifrågavarande ändamål har för innevarande budgetår upptagits ett reservationsanslag av 250 000 kronor. Beträffande bestämmelser rörande anslagets användning hänvisas till statsligaren s. 792.

I skrivelse den 13 september 1948 har *styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök* hemställt, att för budgetåret 1949/50 måtte för försöksverksamheten på täckdikningens område anvisas ett reservationsanslag av 125 000 kronor. Därjämte har högskolestyrelsen föreslagit, att verksamheten skulle definitivt inordnas i försöksverksamheten i övrigt på jordbrukets område, därvid den skulle knytas till högskolans institution för agronomisk hydroteknik, samt att vissa för verksamheten erforderliga tjänster skulle upptagas å högskolans avlöningsstat.

Spörsmålen om anvisande av medel för ifrågavarande försöksverksamhet samt om anställningsformerna för vissa befattningshavare, som syssla med densamma, synas lämpligen böra behandlas i samband med prövningen av frågan om anslagen till *lantbrukshögskolan* och *statens lantbruksförsök*. Då, såsom jag tidigare anfört, nämnda anslag i riksstatsförslaget för nästa budgetår böra upptagas med endast beräknade belopp, synes så böra ske även beträffande nu förevarande anslag. Härvid torde detta böra uppföras med 120 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Täckdikningsförsök m. m.* för budgetåret 1949/50 beräkna ett reservationsanslag av 120 000 kronor.

[111.] **Tilläggsbidrag till vissa statsunderstödda torrlägningsföretag.** Under denna anslagsrubrik anvisades för budgetåret 1947/48 ett reservationsanslag av 1 000 000 kronor. Medelsförbrukningen uppgick under samma budgetår till 192 962 kronor. Däremot har med hänsyn till att behållning uppkommit å anslaget någon medelsanvisning icke ansetts erforderlig för innevarande budgetår. Bestämmelser rörande anslagets användning ha meddelats i kungörelsen den 12 april 1946 (nr 192).

I skrivelse den 25 augusti 1948 har *lantbruksstyrelsen* anmält, att en reservation å i runt tal 2 100 000 kronor förelåg å anslaget vid ingången av budgetåret 1948/49. Enligt vad styrelsen uttalat vore denna reservation tillräcklig för att tillgodose medelsbehovet för ifrågavarande bidragsverksamhet under såväl nämnda budgetår som budgetåret 1949/50. Med hänsyn härtill har lantbruksstyrelsen ansett sig icke böra föreslå att ytterligare medel anvisas under anslaget.

Jag delar lantbruksstyrelsens uppfattning att någon medelsanvisning under anslaget för nästa budgetår icke torde vara erforderlig. Emellertid har jag velat anmäla ärendet för att giva riksdagen del av anslagsfrågans läge.

[112.] 12. *Arrendenämnder*. Under anslagsrubriken Jordbrukskommissioner anvisade 1947 års riksdag för budgetåret 1947/48 ett förslagsanslag av 70 000 kronor. Vid samma riksdag (prop. nr 78; r. skr. nr 424) beslöts emellertid tillika, att från och med den 1 juli 1948 jordbrukskommissionernas samtliga arbetsuppgifter utom sådana ärenden, som hade samband med den sociala arrendelagstiftningen, skulle överflyttas på lantbruksnämnderna ävensom att sistnämnda ärenden skulle handläggas av särskilda arrendenämnder. Till dessa nämnders verksamhet har för innevarande budgetår anvisats ett förslagsanslag av 25 000 kronor.

Innan större erfarenhet vunnits rörande arrendenämndernas verksamhet torde det icke vara möjligt att närmare bedöma medelsbehovet under förevarande anslag. Vid sådant förhållande synes anslaget för nästa budgetår böra anvisas med oförändrat belopp av 25 000 kronor. Jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Arrendenämnder* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 25 000 kronor.

[113.] 13. *Arrenderådgivning åt vissa arrendatorer*.

	Anslag	Nettoutgift
1947/48	100	—
1948/49 (statsliggaren s. 793)	100	
1949/50 (förslag)	100	

Utgifterna från anslaget ha under senare budgetår varit obetydliga. Med hänsyn härtill torde anslaget jämväl för budgetåret 1949/50 böra upptagas med allenast ett formellt belopp av 100 kronor. Jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Arrenderådgivning åt vissa arrendatorer* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 100 kronor.

I. Fiskeriväsendet.

[114.] 1. Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök: **Avlöningar.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 603 600 kronor (prop. nr 49; r. skr. nr 264). Kungl. Maj:t har den 17 juni 1948 för fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök fastställt dels personalförteckning (statsliggaren s. 793), dels ock följande

Avlöningsstat.

Fiskeristyrelsen.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	55 000	
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	»	2 500	
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	»	191 500	
4. Ersättningar till sakkunniga, <i>förslagsvis</i>	»	1 000	
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	28 300	kronor 278 300

Undersöknings- och försöksanstalten för sötvattensfisket.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	41 500	
2. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t	»	1 100	
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	»	18 400	
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	7 200	kronor 68 200

Undersöknings- och försöksanstalten för havsfisket.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	25 500	
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	»	10 400	
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	»	66 300	
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	10 000	kronor 112 200

Statens undersöknings- och bevakningsfartyg för havsfiskets behov.

1. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	kronor	117 200	
2. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	6 300	
3. Särskilda löneförmåner till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	»	750	kronor 124 250

Statens undersökningsfartyg för fiskeridistributionen.

1. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t	kronor	6 000	
2. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	»	13 200	

3. Särskilda löneförmåner till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	kronor	1 450 kronor	20 650
--	--------	--------------	--------

Summa kronor 603 600.

I skrivelse den 20 augusti 1948 har *fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök* hemställt om ett med 53 950 kronor till 657 550 kronor förhöjt avlöningsanslag för nästa budgetår. Av det sålunda beräknade medelsbehovet hänföra sig 304 500 kronor till fiskeristyrelsen, 69 600 kronor till undersöknings- och försöksanstalten för sötvattensfisket, 126 600 kronor till undersöknings- och försöksanstalten för havsfisket, 135 450 kronor till statens undersöknings- och bevakningsfartyg för havsfiskets behov samt 21 400 kronor till statens undersökningsfartyg för fiskeriadминистраtionen. Beträffande styrelsens anslagsberäkning må här återgivas följande.

Fiskeristyrelsen.

Av det för fiskeristyrelsen beräknade beloppet, 304 500 kronor, avse 90 000 kronor avlöningar till ordinarie tjänstemän, 2 500 kronor arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 179 000 kronor avlöningar till icke-ordinarie personal, 1 000 kronor ersättningar till sakkunniga och 32 000 kronor rörligt tillägg.

Styrelsen har hemställt, att den tjänst såsom överinspektör i lönegrad Ce 31, som innehades av chefen för styrelsens tillsynsavdelning, måtte utbytas mot en tjänst med förslagsvis benämningen förste byrådirektör i lönegrad Ca 33. Såsom motivering härför har styrelsen anført, bland annat, att det, då undersöknings- och försöksanstalten för sötvattensfisket skulle vara förlagd till Drottningholm, bleve nödvändigt att i instruktion och arbetsordning skapa sådana former för tillsynsavdelningens arbete, att olägenheterna av dess förläggning å annan ort än styrelsen i övrigt såvitt möjligt upphävdes. Avdelningens chef borde sålunda själv få avgöra huvuddelen av de på avdelningen ankommande ärendena med undantag allenast av sådana ärenden, som vore av principiell eller prejudicerande natur. Att den ställning, som därigenom måste givas avdelningschefen, bleve utomordentligt krävande och ansvarsfull läge enligt styrelsens mening i öppen dag. Enligt erfarenheterna under en följd av år föreläge ett bestående behov av tjänsten. Med hänsyn härtill och i betraktande av den ställning tjänstens innehavare borde intaga i förhållande till såväl styrelsen som de korporationer, företag och enskilda, med vilka han komme i beröring, ansåge styrelsen annan anställningsform än ordinarie icke böra förekomma.

Styrelsen har vidare föreslagit, att en laboratorstjänst i lönegrad Ca 29 för ostkustfisket skulle inrättas. Härutinnan har styrelsen till en början erinrat om att enligt statsmakternas beslut de arbetsuppgifter, som tidigare åvilat laboratorn för östersjöfisket, vilken tjänst indragits den 1 juli 1948, numera ålåde byråinspektören på byrån för saltvattensfisket. Denna förening av byråinspektörs- och undersökningsgöromål hade visat sig behäftad med stora olägenheter för arbetet inom styrelsen. Sålunda hade den ifråga-

varande byråinspektören alltsedan sistnämnda dag oavbrutet måst ägna sig åt undersökningsarbeten ombord å fartyget Eystrasalt. Med hänsyn till den intensifiering av undersökningsarbetet inom östersjöområdet, som påkallades av fiskarens organisationer och som styrelsen funne nödvändig, måste man räkna med att byråinspektören i fråga helt komme att tagas i anspråk för dessa göromål. Detta bortfall av den vid sidan av byråns chef ende rutinerade befattningshavaren å byrån innebure givetvis en avsevärd försvagning av styrelsens möjligheter att fullgöra sina arbetsuppgifter och motiverade enligt styrelsens uppfattning inrättande av den föreslagna laboratorstjänsten.

Styrelsen har vidare föreslagit, att tjänsten som teknisk laborator i Ce 27 vid tillsynsavdelningen skulle uppflyttas i Ce 29. Styrelsen har därvid anfört, att denna vore en specialisttjänst, vars innehavare icke blott skulle vara utexaminerad från teknisk högskolas avdelning för väg- och vattenbyggnadskonst och innehava omfattande praktisk erfarenhet inom detta område utan jämväl besitta insikter inom biologien och kemien. Tjänstens särpräglade natur krävde vidare av dess innehavare stor rutin, vilken kunde förvärfvas först efter längre tids tjänstgöring å befattningen. Ett ombyte av tjänsteinnehavare skulle medföra allvarliga olägenheter. Styrelsen har även framhållit, att arbetsuppgifterna för laboratorn i fråga kontinuerligt ökats alltsedan tjänstens tillkomst och att exempelvis den betydelsefulla och krävande förprovningen rörande åtgärder till motverkande av vattenförorening handhades självständigt av den tekniske laboratorn i samråd med tillsynsavdelningens chef.

För lönegradsplaceringen av de extra ordinarie fiskeriassistenterna och fiskeriaspiranterna hos styrelsen, för vilka tillämpas den reglerade befordringsgång som angives i 4 § 1 a) kungörelsen den 30 juni 1947 (nr 436), d. v. s. från Cf 19 till Ce 24, har styrelsen föreslagit ändrade bestämmelser. Styrelsen har sålunda hemställt, att för ifrågavarande personal måtte tillämpas en befordringsgång av i huvudsak samma innebörd som den, vilken redan tillämpas för vetenskapligt utbildade assistenter vid statens bakteriologiska, rättskemiska och farmaceutiska laboratorier samt vid statens institut för folkhälsan, eller från Cf 22 till Ce 27. Såsom skäl härför har styrelsen åberopat, att det med nuvarande bestämmelser visat sig svårt att besätta ifrågavarande befattningar. Dessa svårigheter syntes bliva ännu större i anledning av styrelsens förläggande till Göteborg. Därest den erkänt höga vetenskapliga och administrativa standard, som hittills till båtнад för fiskerinäringen kunnat upprätthållas beträffande såväl fiskeriintendents- som laboratorstjänsterna, även framgent skulle kunna påräknas, vore det enligt fiskeristyrelsens mening nödvändigt, att löneläget för rekryteringsbefattningarna förbättrades. Den utbildning, som krävdes av styrelsens assistenter och aspiranter, måste vidare ur vetenskaplig synpunkt anses vara minst likvärdig med den utbildning, som fordrades av assistenterna vid förenämnda laboratorier och institut. Såsom följd av de nu förordade bestämmelserna

har styrelsen jämväl ansett, att den i Ce 20 placerade assistenten å tillsyns-avdelningen borde uppflyttas till Ce 24.

Med hänsyn till att ett å tillsynsavdelningen anställt kontorsbiträde i Ce 8 enligt den reglerade befordringsgången syntes ha varit berättigat att erhålla en ordinarie kontorsbiträdestjänst redan den 1 juli 1947 har styrelsen anhallit, att en dylik tjänst i Ca 8 måtte uppföras i personalförteckningen. Styrelsen har slutligen beräknat, att ett tekniskt biträde i Cf 4 den 1 januari 1950 skall uppflyttas i Ce 6.

Vad styrelsen sålunda förordat har föranlett följande ändringar av avlöningsposterna. Förslagen om inrättande av en förste byrådirektörstjänst i Ca 33 och en laboratorstjänst för ostkustfisket i Ca 29 samt överföringen till ordinarie stat av ett kontorsbiträde i Ce 8 ha ökat medelsbehovet under ordinarie posten med $(16\,600 + 12\,800 + 5\,600 =)$ 35 000 kronor till 90 000 kronor.

Icke-ordinarie posten har minskats med 12 500 kronor till 179 000 kronor. Vid ett bifall till förslagen att i stället för en överinspektörstjänst i Ce 31 inrätta en förste byrådirektörstjänst i Ca 33 och att överföra ett kontorsbiträde i Ce 8 å ordinarie stat uppkomma minskningar å sammanlagt 21 600 kronor. Å andra sidan ha förslagen om uppflyttning av den tekniske laboratorn från Ce 27 till Ce 29 och en assistent å tillsynsavdelningen från Ce 20 till Ce 24 medfört ett ökat medelsbehov av 1 200 respektive 2 100 kronor. Dessutom ha den förordade nya befordringsgången för fiskerierassistenter och aspiranter samt uppflyttningen av ett tekniskt biträde i Ce 6 beräknats öka posten med 5 600 respektive 200 kronor.

Posten rörligt tillägg har uppräknats med 3 700 kronor.

Undersöknings- och försöksanstalten för sötvattensfisket.

För anstalten har styrelsen beräknat 42 400 kronor till avlöningar till ordinarie tjänstemän, 1 100 kronor till arvode, bestämt av Kungl. Maj:t, 18 900 kronor till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal och 7 200 kronor till rörligt tillägg.

Ordinarie posten har föreslagits höjd med 900 kronor på grund av beräknade löneklassförändringar.

Icke-ordinarie posten har ökats med 500 kronor på grund av att styrelsen föreslagit, att ett laboratoriebiträde, vilket tills vidare placerats i lönegrad Ce 6, skulle uppflyttas i Ce 8.

Undersöknings- och försöksanstalten för havsfisket.

Av det för ifrågavarande anstalt avsedda beloppet, 126 600 kronor, ha beräknats 43 000 kronor till avlöningar till ordinarie tjänstemän, 10 400 kronor till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 61 200 kronor till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal och 12 000 kronor till rörligt tillägg.

Ordinarie posten har ökats med 17 500 kronor till 43 000 kronor. Styrelsen har hemställt att få överföra den ene av de vid anstalten placerade laboratorerna, H. G. Höglund, till annat arbetsområde inom anstalten med hänsyn till att han under sin tjänstgöring ådragit sig en kronisk formalinförgiftning samt att få meddela vikariatslöneförordnande å den av Höglund innehavda tjänsten i Ce 29. Ett bifall härtill skulle medföra en kostnadsökning under förevarande post av 12 400 kronor. Styrelsen har vidare begärt, att ett kontorsbiträde i Ce 8 på grund av bestämmelserna om reglerad befordringsgång skulle överföras till ordinarie stat, vilket beräknats medföra en ökning av posten med 5 100 kronor.

Ä icke-ordinarie posten uppkommer vid ett bifall till den föreslagna överföringen av ett kontorsbiträde i Ce 8 till ordinarie stat en minskning å 5 100 kronor.

Posten rörligt tillägg har ökats med 2 000 kronor till 12 000 kronor.

Statens undersöknings- och bevakningsfartyg för havsfiskets behov.

Av det belopp å 135 450 kronor, som beräknats till avlöningar åt besättningen å fartyget Skagerak, hänföra sig 128 200 kronor till avlöningar till icke-ordinarie personal, 6 500 kronor till rörligt tillägg samt 750 kronor till särskilda löneförmåner till icke-ordinarie personal.

Styrelsen har föreslagit, att tjänsten såsom trålmästare i Ce 15, vilken in- till utgången av år 1948 uppehållits av en överårig befattningshavare, skulle sammanföras med en nu kollektivavtalsavlönad båtsmanstjänst till en trålmästartjänst i lönegrad Ce 13. Sammanförandet har motiverats med att man därigenom skulle vinna en rationellare arbetsfördelning ombord. Till stöd för förslaget om den lägre löneställningen har styrelsen upplyst, att den ifrågavarande tjänsten år 1945 inplacerats i lönegrad Eo 11, numera Ce 15, med hänsyn till att vederbörande befattningshavare tidigare åtnjutit ett personligt arvodestillägg å 1 150 kronor för år. Styrelsen har vidare förordat en av länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län i skrivelse den 26 september 1947 föreslagen utökning av den kollektivavtalsavlönade personalen med ytterligare en förste motorman och ett stewardbiträde, vilket förslag föredragande statsrådet enligt uttalande i prop. nr 49/1948 då icke ansett sig kunna biträda.

Icke-ordinarie posten har uppräknats med 11 000 kronor. Förslaget om inrättande av en trålmästartjänst i Ce 13 i utbyte mot en trålmästartjänst i Ce 15 och en kollektivavtalsavlönad båtsmanstjänst har minskat den för avlöning åt extra ordinarie tjänstemän å Skagerak beräknade delen av posten med 500 kronor till 54 500 kronor. Å andra sidan har det belopp, som avsetts för avlöningar åt kollektivavtalsanställd personal, ökats med 4 100 kronor enligt nu gällande kollektivavtal och med 7 400 kronor på grund av förslaget om utökning av nämnda personal med en förste motorman och ett stewardbiträde.

Posten rörligt tillägg har ökats med 200 kronor till 6 500 kronor.

Statens undersökningsfartyg för fiskeristatistiken.

Beträffande det till avlöningar för fartyget Eystrasalt avsedda beloppet, 21 400 kronor, har styrelsen beräknat 6 000 kronor till arvode, bestämt av Kungl. Maj:t, 13 865 kronor till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal och 1 535 kronor till särskilda löneförmåner till icke-ordinarie personal.

Icke-ordinarieposten och posten särskilda löneförmåner till icke-ordinarie personal ha ökats med 665 respektive 85 kronor. Styrelsen har föreslagit denna ökning av förenämnda poster för att i någon mån kunna tillmötesgå ett särskilt av fiskarena på ostkusten uttalat önskemål, att fartyget Eystrasalt måtte hållas i gång längre tid av året än nio och en halv månader. Med de föreslagna ökningarna skulle fartyget enligt styrelsens beräkningar kunna hållas bemannat i tio månader.

Innan jag övergår till en redogörelse för utlåtandena över fiskeristyrelsens förslag torde få anmärkas, att styrelsen i skrivelse den 1 november 1948 återkallat den i det föregående återgivna framställningen angående ett vikariatslöneförordnande å en laboratorstjänst vid undersöknings- och försöksanstalten för havsfisket.

I remissutlåtande den 27 september 1948 har statskontoret anfört i huvudsak följande.

Då den vid 1948 års riksdag efter ingående utredningar beslutade organisationen av fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök trädde i verksamhet först den 1 juli 1948, anser statskontoret, att någon ändring av befattningshavarnas löneställning och antal icke skäligen bör ifrågakomma till övervägande, förrän någon erfarenhet kunnat vinnas av den nuvarande organisationen. Enligt ämbetsverkets mening kan annan ändring av den för styrelsen fastställda personalförteckningen icke ifrågakomma än inrättande av nya kontorsbiträdestjänster enligt grunderna för befordringsgången. Den för trålmästartjänsten å fartyget Skagerak föreslagna löneställningen finner statskontoret vara väl hög men vill i betraktande av vad styrelsen anfört icke motsätta sig framställningen i denna del.

Statens lönenämnd har i utlåtande den 29 september 1948 anfört, bland annat, att nämnden biträdde den av allmänna lönenämnden vid flera tidigare tillfällen uttalade uppfattningen, att tjänsten som överinspektör och chef för tillsynsavdelningen borde hänföras till 31 lönegraden. Lönenämnden har jämväl förklarat, att benämningen överinspektör bättre svarade mot arbetsuppgifterna än den föreslagna benämningen förste byrådirektör, vilken sistnämnda benämning allenast förekomme beträffande två för högre tekniker avsedda tjänster vid statens vattenfallsverk. Beträffande frågan om lönegradsplaceringen av assistenterna och aspiranterna vid fiskeristyrelsen har lönenämnden anfört, att nämnden icke utan närmare utredning rörande de faktorer, som kunde inverka på denna placering, ansåge sig kunna förorda, att högre slutlönegrad än 24 komme till användning. Lönenämnden ville emellertid ifrågasätta, huruvida icke lönegradsplaceringen för vetenskapligt utbildade assistenter vore i behov av en allmän översyn. Rörande

tjänsten som assistent i Ce 20 på tillsynsavdelningen har lönenämnden vidare framhållit, att allmänna lönenämnden lämnat utan erinran ett av 1946 års utredning angående central fiskeristyreelse framlagt förslag om tjänstens placering i Ce 21.

I skrivelse den 24 november 1948 har *fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök* hemställt, att den för undersöknings- och försöksanstalten för havsfisket för nästa budgetår avsedda arvodesposten måtte uppräknas med 4 000 kronor till 14 400 kronor för bestridande av halva årsarvodet till en instrumentmakare. Återstoden av arvodet avsåges skola bestridas av oceanografiska institutet i Göteborg. Till stöd för sin framställning har styrelsen anfört följande.

För den under styrelsens förvaltning lydande undersöknings- och försöksanstalten för havsfisket föreligger, närmast för anstaltens hydrografiska avdelning, ett oavvisligt behov av tillgång till kvalificerat tekniskt arbetsbiträde för instrumentreparationer och justeringar m. m. såväl för den hydrografiska stationen å Bornö som för de till Göteborg förlagda fyrskeppsundersökningarna. Jämväl för den behöriga vården samt underhållet av den dyrbara instrumentutrustningen ombord å statens undersöknings- och bevakningsfartyg för havsfiskets behov (»Skagerak») erfordras tillgång till sådant arbetsbiträde. Även för övriga organisationsenheter inom fiskeristyrelsen såsom undersöknings- och försöksanstalten för sötvattensfisket samt tillsynsavdelningen vore det av största värde att äga tillgång till en befattningshavare som vore förtrogen med instrumentreparationer.

Departementschefen. Den organisation av fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök, som nu gäller, genomfördes den 1 juli 1948. Redan med hänsyn till att några tillförlitliga erfarenheter rörande den nya organisationen ännu ej vunnits, anser jag i likhet med statskontoret, att annan ändring av den för styrelsen fastställda personalförteckningen icke nu bör ifrågakomma än att ordinarie kontorsbiträdestjänster inrättas enligt grunderna för befordringsgången för kontorspersonal. Sålunda bör ett kontorsbiträde i Ce 8 vid vardera av tillsynsavdelningen samt undersöknings- och försöksanstalten för havsfisket överföras å ordinarie stat.

Frågan om fastställande av ny befordringsgång för fiskeriassistenterna och aspiranterna synes ej nu böra prövas. Vid sådant förhållande bör ej heller assistenten å tillsynsavdelningen nu uppflyttas i högre lönegrad.

Mot förslaget att utbyta den nuvarande trälmästartjänsten i Ce 15 å fartyget Skagerak mot en liknande befattning i Ce 13 har jag intet att erinra. Däremot kan jag icke biträda framställningen om utökning av besättningen å fartyget med en motorman och ett stewarddbiträde. Då jag i likhet med fiskeristyrelsen anser, att fartyget Eystrasalt om möjligt bör hållas i gång något längre tid om året än som nu är fallet, tillstyrker jag att fartygets avlöningsanslag uppräknas med de för ändamålet av styrelsen beräknade beloppen.

Förslaget att beräkna medel till halva avlöningskostnaden för en instrumentmakare, vilken undersöknings- och försöksanstalten för havsfisket skulle dela med oceanografiska institutet, kan jag biträda. Då anstalten får

tillgång till denna arbetskraft, bör det emellertid bliva möjligt att inbespara icke obetydliga belopp, som eljest skolat användas till kostnader för reparationer å instrument m. m. Jag anser därför den i omkostnadsstaten för anstalten upptagna delposten övriga utgifter: instrument- och laboratoriekostnader kunna minskas med ett mot ifrågakvarande avlöningskostnader svarande belopp.

I anslutning till vad jag i det föregående förordat finner jag avlöningsstaten för fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök böra erhålla följande utseende.

Då ett kontorsbiträde i Ce 8 å tillsynsavdelningen bör ordinariesättas, bör ordinarieposten under fiskeristyrelsen uppräknas med 5 600 kronor till 60 600 kronor. Icke-ordinarieposten bör å ena sidan minskas dels med förstnämnda belopp, dels med 3 200 kronor då på grund av styrelsens förläggning till Göteborg lönerna skola utgå enligt ortsgrupp 4, men å andra sidan höjas med 200 kronor. Posten skulle sålunda behöva upptagas med $(191\,500 - 5\,600 - 3\,200 + 200 =)$ 182 900 kronor. Övriga anslagposter avseende fiskeristyrelsen med tillsynsavdelningen torde böra upptagas med oförändrade belopp. För ändamålet synes alltså böra anvisas $(60\,600 + 2\,500 + 182\,900 + 1\,000 + 28\,300 =)$ 275 300 kronor.

Vad angår undersöknings- och försöksanstalten för sötvattensfisket synes ordinarieposten böra ökas med 900 kronor till 42 400 kronor till följd av beräknade löneklassförändringar. Icke-ordinarieposten torde i enlighet med fiskeristyrelsens förslag böra uppräknas med 500 kronor till 18 900 kronor. Förevarande del av anslaget torde således, med hänsyn till att övriga delposter för anstalten föreslås oförändrade, böra beräknas till $(42\,400 + 1\,100 + 18\,900 + 7\,200 =)$ 69 600 kronor.

Beträffande undersöknings- och försöksanstalten för havsfisket synes icke-ordinarieposten böra ökas med 4 000 kronor i anledning av förslaget om anvisande av medel till avlönande av en instrumentmakare. Å andra sidan torde avlöningskostnaderna för ett kontorsbiträde, 5 100 kronor, böra överföras från icke-ordinarie- till ordinarieposten. Vid sådant förhållande skulle ordinarieposten och icke-ordinarieposten behöva upptagas med $(25\,500 + 5\,100 =)$ 30 600 respektive $(66\,300 + 4\,000 - 5\,100 =)$ 65 200 kronor. Då övriga poster föreslås oförändrade synas avlöningskostnaderna för anstalten böra beräknas till $(30\,600 + 10\,400 + 65\,200 + 10\,000 =)$ 116 200 kronor.

I fråga om statens undersöknings- och bevakningsfartyg för havsfiskets behov synes icke-ordinarieposten till följd av löneökningar enligt kollektivavtal böra uppräknas med 4 100 kronor. Å andra sidan medför den ändrade lönegradsplaceringen av trålmästartjänsten en minskning av medelsbehovet med 500 kronor. Posten bör sålunda upptagas med $(117\,200 + 4\,100 - 500 =)$ 120 800 kronor. Med oförändrade belopp under övriga poster skulle anstaltens avlöningsstat sluta å $(120\,800 + 6\,300 + 750 =)$ 127 850 kronor.

Det av mig nyss tillstyrkta förslaget om ökad gångtid för statens undersökningsfartyg för fiskeriadministrationen medför, att av de för fartyget

avsedda avlöningsmedlen icke-ordinarieposten och posten särskilda löneför-
månar böra höjas med i avrundade tal 700 respektive 100 kronor. Då posten
arvode, bestämt av Kungl. Maj:t, icke föreslås höjd, bör den för avlöningar
till ifrågavarande fartyg avsedda delen av förevarande anslag sålunda be-
räknas till (6 000 + 13 900 + 1 550 =) 21 450 kronor.

Anslaget till avlöningar till fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök
skulle följaktligen för nästa budgetår behöva uppföras med (275 300 +
69 600 + 116 200 + 127 850 + 21 450 =) 610 400 kronor eller 6 800 kronor
mer än för innevarande budgetår.

Riksdagens medgivande torde böra inhämtas till att i personalförteck-
ningen för fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök antalet kontorsbiträ-
destjänster ökas med två.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte
föreslå riksdagen att

a) medgiva, att i personalförteckningen för fiskeristyrel-
sen med statens fiskeriförsök antalet kontorsbiträdestjän-
ster ökas med två;

b) godkänna följande avlöningsstat för fiskeristyrelsen
med statens fiskeriförsök, att tillämpas tills vidare från och
med budgetåret 1949/50:

Avlöningsstat.

Fiskeristyrelsen.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslags- vis</i>	kronor	60 600
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestäm- da av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	»	2 500
3. Avlöningar till icke-or- dinarie personal, <i>för- slagsvis</i>	»	182 900
4. Ersättningar till sak- kunniga, <i>förslagsvis</i>	»	1 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslags- vis</i>	»	28 300 kronor
		275 300

Undersöknings- och försöksanstalten för sötvattensfisket.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslags- vis</i>	kronor	42 400
--	--------	--------

2. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t	kronor	1 100
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie perso- nal	»	18 900
4. Rörligt tillägg, <i>förslags- vis</i>	»	7 200 kronor 69 600

Undersöknings- och försöksanstalten för
havsfisket.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslags- vis</i>	kronor	30 600
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>för- slagsvis</i>	»	10 400
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie perso- nal, <i>förslagsvis</i>	»	65 200
4. Rörligt tillägg, <i>förslags- vis</i>	»	10 000 kronor 116 200

Statens undersöknings- och bevaknings-
fartyg för havsfiskets behov.

1. Avlöningar till icke-ordi- narie personal, <i>för- slagsvis</i>	kronor	120 800
2. Rörligt tillägg, <i>förslags- vis</i>	»	6 300
3. Särskilda löneförmåner till icke-ordinarie per- sonal, <i>förslagsvis</i>	»	750 kronor 127 850

Statens undersökningsfartyg för
fiskeriadministrationen.

1. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t	kronor	6 000
2. Avlöningar till övrig icke-ordinarie perso- nal, <i>förslagsvis</i>	»	13 900
3. Särskilda löneförmåner till icke-ordinarie per- sonal, <i>förslagsvis</i>	»	1 550 kronor 21 450

Summa kronor 610 400;

c) till *Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök: Avlöningar* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 610 400 kronor.

[115.] 2. *Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök: Omkostnader.* Detta anslag är för innevarande budgetår enligt beslut av 1948 års riksdag (prop. nr 49; r. skr. nr 264) uppfört med 254 700 kronor. Av detta belopp hänföra sig enligt den av Kungl. Maj:t den 17 juni 1948 fastställda omkostnadsstaten för fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök (statsliggaren s. 795) 44 400 kronor till fiskeristyrelsen, 25 000 kronor till undersöknings- och försöksanstalten för sötvattensfisket, 50 800 kronor till undersöknings- och försöksanstalten för havsfisket, 115 100 kronor till statens undersöknings- och bevakningsfartyg för havsfiskets behov samt 19 400 kronor till statens undersökningsfartyg för fiskeriadministrationen.

I skrivelse den 20 augusti 1948 har *fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök* hemställt, att förevarande anslag för nästa budgetår måtte upptagas med ett till 316 000 kronor förhöjt belopp. Av den föreslagna ökningen, 61 300 kronor, belöpa sig 9 000 kronor å fiskeristyrelsen, 7 600 kronor å undersöknings- och försöksanstalten för sötvattensfisket, 10 200 kronor å undersöknings- och försöksanstalten för havsfisket, 16 300 kronor å statens undersöknings- och bevakningsfartyg för havsfiskets behov samt 18 200 kronor å statens undersökningsfartyg för fiskeriadministrationen. Ur fiskeristyrelsens skrivelse må här återgivas följande angående delposterna i den föreslagna omkostnadsstaten.

F i s k e r i s t y r e l s e n.

Ökningen av de för fiskeristyrelsen avsedda medlen hänför sig till posterna reseersättningar och övriga utgifter: laboratoriekostnader, vilka poster föreslagits ökade från 23 000 respektive 1 000 kronor till 30 000 respektive 3 000 kronor.

Rörande posten reseersättningar har styrelsen anfört, att denna för innevarande budgetåret beräknats med utgångspunkt från att styrelsen skulle vara förlagd till Stockholm och att beslutet att förlägga densamma till Göteborg givetvis komme att medföra en större belastning av posten. Medelsbehovet enbart för tillsynsavdelningen har styrelsen beräknat till 12 000 kronor. Styrelsen har därvid utgått från att för budgetåret 1947/48 till reseersättningar för dåvarande fisketillsynsmyndigheten anvisats 11 000 kronor samt åberopat, att medelsbehovet för denna avdelning numera ökat såväl till följd av gjorda taxehöjningar för järnvägs- och bilresor som på grund av att avdelningens tjänstemän i fortsättningen måste resa till Göteborg för större föredragningar m. m. Det för styrelsen i övrigt erforderliga beloppet har styrelsen ansett icke kunna sättas lägre än till 18 000 kronor.

Vad angår posten till övriga utgifter: laboratoriekostnader har fiskeristyrelsen ånyo upptagit en av lantbruksstyrelsen i anslagsäskandena för inne-

varande budgetår gjord framställning om ökning av posten med 2 000 kronor. Denna ökning hade motiverats med att viss engångsutrustning, som anskaffats år 1942, efter hand förbrukats. Fiskeristyrelsen har uttalat, att de av lantbruksstyrelsen anförda skälen för en höjning kvarstode. Fiskeristyrelsen har även bland annat framhållit, att priserna å de ifrågavarande förnödenheterna mer än fördubblats efter år 1942.

Övriga poster har fiskeristyrelsen beräknat till oförändrade belopp.

Undersöknings- och försöksanstalten för sötvattensfisket.

Beträffande flertalet av de under sötvattensanstalten upptagna anslagsposterna för omkostnadsändamål har fiskeristyrelsen inledningsvis betonat, att dessa under ett antal år varit alltför knappa för att medgiva en effektiv undersöknings- och försöksverksamhet på sötvattensfiskets område. Verksamheten vid anstalten hade till följd härav måst i huvudsak inskränkas till fiskeribiologiska undersökningar, vilka för sitt genomförande allenast krävde ett minimum av omkostnader.

Posten reseersättningar har med hänsyn till bland annat höjda trakamentersättningar, mera omfattande resor och fiskeristyrelsens förläggning till Göteborg ökats med 1 600 kronor till 5 000 kronor.

Beträffande den under posten expenser upptagna delposten övriga expenser har styrelsen anført, att densamma, trots en för innevarande budgetår företagen höjning till 3 100 kronor, måste betecknas såsom otillräcklig för sitt ändamål. Posten har därför höjts med 900 kronor till 4 000 kronor.

Posten publikationstryck har ökats med 3 000 kronor till 5 000 kronor för att möjliggöra tryckning av fler publikationer än hittills och utgivande av en årlig redogörelse, omfattande verksamheten vid anstalten och kortfattade notiser rörande därvid erhållna viktigare resultat. Styrelsen har även framhållit önskvärdheten av att sötvattensanstalten i detta avseende skulle komma i paritet med havsfiskeanstalten. Den sistnämndas anslag till publikationstryck uppginge nämligen till 4 900 kronor.

Posten övriga utgifter har uppförts med ett belopp av 12 500 kronor, vilket innebär en höjning med 2 100 kronor. Sistnämnda belopp utgör skillnaden mellan en ökning å 5 100 kronor och en minskning å 3 000 kronor. Sålunda har delposten bibliotek uppräknats med 600 kronor till 1 000 kronor. Styrelsen har förklarat det icke vara möjligt att med nuvarande anslagsbelopp uppehålla bibliotekets standard, särskilt i fråga om modernare handböcker, vilka icke kunde erhållas genom bytesförbindelser. Delposten laboriekostnader har ökats med 3 500 kronor till 4 500 kronor för att möjliggöra anskaffning av konserveringsglas för förvaring av vid fältundersökningar insamlat material, instrument för hydrografiska och biologiska fältutrustningar samt moderna mikroskop och annan laboratorieutrustning. Posten fiskeriförsök m. m. har uppräknats från 1 000 kronor till 2 000 kro-

nor. Härigenom skulle kunna utföras vissa regionala försök och undersökningar rörande lönsamheten av gäddodling. Den under posten övriga utgifter beräknade minskningen hänför sig till delposten underhåll av byggnader och dammar m. m., vilken minskats från 7 000 kronor till 4 000 kronor. I fråga om beräkningen av sistnämnda post har styrelsen upplyst, att det belopp, 7 000 kronor, som anvisats för innevarande budgetår till reparationer av taken i anstaltens bostadslägenheter samt anordnande av nya tilloppsledningningar till anstaltens dammar, helt beräknades åtgå för de ifrågavarande takreparationerna. Med anordnandet av de nya tilloppsledningarna måste därför anstå till nästa budgetår. För detta ändamål har styrelsen beräknat ett belopp av 1 000 kronor. Medelsbehovet för det löpande underhållet har uppskattats till 3 000 kronor. Vad slutligen angår posterna drift och underhåll av båtar samt arrende av mark har styrelsen icke ifrågasatt någon ändring.

Undersöknings- och försöksanstalten för havsfisket.

Nettoutgifterna under denna del av fiskeristyrelsens omkostnadsanslag ha ökats med 10 200 kronor till 61 000 kronor. Ökningen hänför sig till posten expenser samt till de under posten övriga utgifter upptagna delposterna underhåll av byggnader m. m. samt instrument- och laboratoriekostnader. Dessa poster ha föreslagits höjda från respektive 10 000, 3 000 och 23 000 kronor till respektive 13 400, 4 800 och 25 000 kronor. Härjämte har under posten övriga utgifter upptagits en ny delpost, benämnd fiskeriförsök m. m., å 3 000 kronor. Övriga poster ha upptagits med oförändrade belopp.

Höjningen av posten expenser samt delposten övriga utgifter: instrument- och laboratoriekostnader har föranletts av att styrelsen gjort framställning om annan tjänstgöring för den ene av de vid anstalten tjänstgörande laboratorerna och rörande förordnande av vikarie för denne. Såsom förut nämnts har emellertid styrelsen numera återkallat denna framställning.

Under delposten övriga utgifter: underhåll av byggnader m. m. har styrelsen begärt 1 500 kronor för reparation och målning av stängsel och skyddsplank runt anstaltsbyggnaden samt 600 kronor för att anskaffa en reservpump till anstaltens akvarium. Då i posten för innevarande budgetår ingår ett engångsbelopp å 300 kronor, har denna uppräknats med 1 800 kronor.

Beträffande den nya posten till fiskeriförsök m. m. har styrelsen erinrat om att en dylik post funnes uppförd under sötvattensanstalten. Styrelsen har framhållit att en motsvarande post vore synnerligen starkt motiverad även för havsfiskeanstaltens del, särskilt, som denna icke ägde tillgång till fiskeavgifts- eller andra liknande medel för särskilda undersökningar och försök.

Statens undersöknings- och bevakningsfartyg för
havs fiskets behov.

Med förmälan att under budgetåret 1947/48 förbrukats 141 516 kronor till omkostnader för fartyget Skagerak har fiskeristyrelsen föreslagit, att det för innevarande budgetår anvisade beloppet för detta ändamål måtte höjas från 115 100 kronor till 131 400 kronor.

Sjukvårdsposten och delposterna proviant, bränn- och smörjoljor samt undersökningsmateriel ha höjts från respektive 600, 21 000, 35 000 och 15 800 kronor till respektive 700, 26 000, 42 000 och 20 000 kronor. Övriga poster ha upptagits med oförändrade belopp.

Ökningen av posten sjukvård m. m. och av delposten proviant har motiverats med att besättningen beräknats skola utökas med en förste motorman och ett stewardbiträde, samt, såvitt angår sistnämnda post, även med att medelsförbrukningen under budgetåret 1947/48 uppgått till omkring 23 500 kronor.

Ökningen av delposten bränn- och smörjoljor har styrelsen med hänsyn till priset å dylika oljor ansett nödvändig, om fartyget skulle kunna hållas i gång i full utsträckning.

Posten undersökningsmateriel har uppräknats med hänsyn till att förbrukningen för ändamålet under budgetåret 1947/48 uppgått till omkring 19 000 kronor.

Statens undersökningsfartyg för fiskeridadministrationen.

Ökningen av den för fartyget Eysterasalt avsedda delen av förevarande omkostnadsanslag hänför sig till posterna oljor och andra förbrukningsartiklar, belysning m. m. samt vinterförläggning, vårutrustning jämte reparationer, komplettering m. m. Dessa poster ha uppräknats med respektive 1 000, 100 och 17 000 kronor till respektive 10 000, 300 och 20 400 kronor. Härjämte har upptagits en ny post, benämnd sjukvård, å 100 kronor. Övriga poster ha uppförts med oförändrade belopp.

Posterna oljor och andra förbrukningsartiklar samt belysning m. m. ha höjts med hänsyn till höjda priser och till den under nästföregående punkt föreslagna ökade gångtiden.

Av det belopp å 17 000 kronor, varmed posten vinterförläggning, vårutrustning jämte reparationer, komplettering m. m. föreslagits höjd, avse 8 000 kronor kostnaderna för anskaffning av en bättre och kraftigare vinsch samt 9 000 kronor kostnaderna för dels ombyggnad av lastrum och skans å fartyget i syfte att förbättra besättningens bostadsutrymme, dels inredningsarbeten i laboratoriet ombord å fartyget för att erhålla lämpliga förvaringsutrymmen.

Uppförandet av en ny post till sjukvård har motiverats med att befälhavare och besättning å fartyget enligt sjömanslagen vore berättigade att i viss utsträckning erhålla fri sjukvård.

Statskontoret har i remissutlåtande den 27 september 1948 uttalat, att med de av fiskeristyrelsen föreslagna höjningarna av vissa anslagsposter under omkostnadsstaten syntes böra anstå, till dess erfarenheter vunnits angående medelsbehovet. Därest i något fall anvisad medelspost skulle befinnas otillräcklig, vore enligt ämbetsverkets uppfattning Kungl. Maj:t oförhindrad att medgiva överskridande därav.

Departementschefen. Då fiskeristyrelsens förläggning till Göteborg medför ett ökat behov av medel för resor vill jag tillstyrka en viss höjning av styrelsens post till reseersättningar. I avvaktan på närmare erfarenhet rörande omfattningen av de erforderliga resorna finner jag höjningen böra begränsas till 2 000 kronor. Den för tillsynsavdelningen avsedda delposten laboratriekostnader torde böra uppräknas med 1 000 kronor. Omkostnaderna för fiskeristyrelsen med tillsynsavdelningen synas alltså böra upptagas med $(44\,400 + 2\,000 + 1\,000 =)$ 47 400 kronor.

Av samma skäl, som anförts rörande styrelsens post till reseersättningar, anser jag motsvarande post för undersöknings- och försöksanstalten för sötvattensfisket böra höjas med 600 kronor till 4 000 kronor. Anstaltens delpost till övriga expenser torde böra uppräknas med 400 kronor till 3 500 kronor. De av styrelsen föreslagna höjningarna av delposterna till bibliotek och till laboratriekostnader anser jag böra begränsas till 100 respektive 1 000 kronor. Styrelsens förslag om ökad medelsanvisning under posten publikationstryck och under delposten fiskeriförsök m. m. anser jag mig icke kunna biträda. Vad slutligen angår delposten underhåll av byggnader och dammar m. m. föreslår jag, att denna för nästa budgetår beräknas till ett med 3 000 kronor minskat belopp eller 4 000 kronor. För sötvattensanstalten synas alltså omkostnaderna böra beräknas till $(25\,000 + 600 + 400 + 100 + 1\,000 - 3\,000 =)$ 24 100 kronor.

Vad angår omkostnaderna för undersöknings- och försöksanstalten för havsfisket anser jag mig böra tillstyrka den av fiskeristyrelsen under posten underhåll av byggnader m. m. gjorda framställningen om anvisande av medel för inköp av en reservpump till anstaltens akvarium. Då för innevarande budgetår under nämnda anslagspost beräknats ett engångsbelopp av 300 kronor och då kostnaden för anskaffande av nämnda pump beräknats uppgå till 600 kronor, skulle anslagsposten för detta ändamål endast behöva ökas med 300 kronor. Såsom jag under nästföregående punkt anfört synes den i omkostnadsstaten för anstalten upptagna delposten övriga utgifter: instrument- och laboratriekostnader böra minskas med 4 000 kronor till 19 000 kronor på grund av förslaget att under anstaltens avlöningsanslag beräkna medel till avlöande av en instrumentmakare. Eftersom jag icke anser mig kunna biträda fiskeristyrelsens förslag att i omkostnadsstaten för anstalten skall upptagas en ny post till fiskeriförsök m. m., torde alltså netto-utgifterna för anstalten böra uppföras med $(50\,800 + 300 - 4\,000 =)$ 47 100 kronor.

De i omkostnadsstaten för statens undersöknings- och bevakningsfartyg för havsfiskets behov upptagna delposterna till proviant samt till bränn- och

smörjoljor synas med hänsyn till höjda priser och till den faktiska medelsåtgången under budgetåret 1947/48 böra uppräknas med 2 000 respektive 7 000 kronor till 23 000 respektive 42 000 kronor. Jämväl delposten undersökningsmateriel synes med hänsyn till medelsåtgången under nästföregående budgetår böra höjas. Denna höjning torde emellertid böra begränsas till 3 200 kronor. Någon anledning att öka posten till sjukvård m. m. torde icke föreligga, då jag såsom framgår av vad jag under nästföregående punkt anfört icke ansett mig kunna förorda, att medel beräknas för anställande av en förste motorman och ett stewardbiträde. Med utgångspunkt från vad sålunda anförts synas för omkostnader för undersöknings- och bevakningsfartyget Skagerak böra beräknas ($115\,100 + 2\,000 + 7\,000 + 3\,200 =$) 127 300 kronor.

Vad slutligen angår omkostnaderna för statens undersökningsfartyg för fiskeriadministrationen anser jag mig i nuvarande läge icke kunna förorda någon uppräkning av den till vinterförläggning, vårutrustning jämte reparationer, komplettering m. m. avsedda anslagsposten. Däremot anser jag mig böra tillstyrka, att posterna till oljor och andra förbrukningsartiklar samt till belysning ökas med 1 000 respektive 100 kronor. Därjämte bör en ny post å 100 kronor till sjukvård upptagas i förevarande omkostnadsstat. Omkostnaderna för fartyget Eystrasalt synas alltså böra beräknas till ($19\,400 + 1\,000 + 100 + 100 =$) 20 600 kronor.

Vid bifall till vad jag sålunda föreslagit skulle till omkostnader för fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök för nästa budgetår behöva anvisas ett anslag av ($47\,400 + 24\,100 + 47\,100 + 127\,300 + 20\,600 =$) 266 500 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa stat för anslagets användning.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök*: Omkostnader för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 266 500 kronor.

[116.] 3. Fiskeriintendenten m. m.: Avlöningar. För innevarande budgetår har 1948 års riksdag (prop. nr 49; r. skr. nr 264) under ifrågavarande anslagstitel anvisat ett förslagsanslag av 121 200 kronor. Kungl. Maj:t har fastställt dels den 30 juni 1947 personalförteckning för fiskeriintendenten (statsliggaren s. 796), dels ock den 17 juni 1948 följande avlöningsstat för fiskeriintendenten m. m.:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	99 600
2. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t	»	6 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	»	36 600
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	16 300

Summa kronor 158 500.

Särskilda uppbördsmedel.

Bidrag av vissa fiske- och arrendeavgiftsmedel	kronor 37 300
	Nettoutgift kronor 121 200.

I skrivelse den 20 augusti 1948 har *fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök* hemställt, att de under förevarande anslag upptagna delposterna — från vilka bestridas avlöningar till fiskeriintendenterna, fiskeriingenjören samt fem fiskmästare i lönegrad Ce 16 ävensom ersättningar till skrivhjälp åt fiskeriintendenterna — för nästa budgetår måtte upptagas med oförändrade belopp, tillhopa 158 500 kronor, ävensom att de särskilda uppbördsmedlen för samma budgetår likaledes måtte beräknas till oförändrat belopp, 37 300 kronor. Styrelsen har sålunda föreslagit, att ifrågavarande anslag jämväl för nästa budgetår skall uppföras med 121 200 kronor.

Mot den av fiskeristyrelsen gjorda framställningen har jag intet att erinra. Gällande avlöningsstat för fiskeriintendenter m. m. torde få äga tillämpning även under nästa budgetår. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Fiskeriintendenter m. m.*: *Avlöningar* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 121 200 kronor.

[117.] 4. *Fiskeriintendenter m. m.*: *Omkostnader*. Anslaget är för innevarande budgetår enligt beslut av 1948 års riksdag (prop. nr 49; r. skr. nr 264) upptaget med 14 000 kronor. Därav disponeras 100 kronor för sjukvård m. m., 9 400 kronor för reseersättningar och 4 500 kronor för expenser (statsliggaren s. 797).

I skrivelse den 20 augusti 1948 har *fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök* hemställt om ett anslag av 34 600 kronor för nästa budgetår. Härvid har posten reseersättningar beräknats skola höjas med 20 600 kronor. Såsom motivering för höjningen har styrelsen anfört följande.

Det för innevarande budgetår anvisade beloppet, 9 400 kronor, är mot bakgrunden av hittills vunna erfarenheter av medelsåtgången för fiskeriintendenternas resor uppenbart otillräckligt. Framhållas må att resekostnaderna för fiskeriintendenterna och fiskeriingenjören under budgetåret 1947/48 uppgingo till 27 428 kronor. Därest fiskeriintendenterna skola kunna fullgöra sina instruktionsenliga arbetsuppgifter är det nödvändigt, att medelsanvisningen sättes till ett belopp, som minst motsvarar den hittillsvarande faktiska medelsåtgången. Härjämte bör ett visst belopp, med hänsyn till vad nu kan förutses förslagsvis 2 500 kronor, beräknas för fiskmästarnas resekostnader, vilka tidigare finansierats i annan ordning. I anslutning härtill föreslår fiskeristyrelsen, att förevarande anslagspost för nästa budgetår beräknas till 30 000 kronor.

Departementschefen. I likhet med fiskeristyrelsen anser jag, att den för reseersättningar avsedda anslagsposten, 9 400 kronor, bör höjas med hän-

syn till den faktiska medelsåtgången under budgetåret 1947/48. Jag är emellertid icke beredd att biträda en höjning av nämnda anslagspost med större belopp än 16 000 kronor eller till 25 400 kronor. Därvid torde för fiskmästarnas resor böra avses 2 500 kronor. Sistnämnda resekostnader synas emellertid, liksom kostnaderna för fiskmästarnas avlöningar, slutligt böra gäldas av vissa fiske- och arrendeavgiftsmedel. På samma sätt som i avlöningsstaten torde därför i omkostnadsstaten för fiskeriintendenterna under rubriken »Särskilda uppbördsmedel» böra upptagas en inkomsttitel »Bidrag av vissa fiske- och arrendeavgiftsmedel» å belopp motsvarande de beräknade kostnaderna för fiskmästarnas reseersättningar. Då övriga poster i enlighet med styrelsens förslag böra upptagas med oförändrade belopp, skulle förevarande omkostnadsanslag för nästa budgetår behöva uppföras med $(14\,000 + 16\,000 - 2\,500 =) 27\,500$ kronor. Det torde få ankomma å Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa stat för anslagets användning.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Fiskeriintendenter m. m.: Omkostnader* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 27 500 kronor.

[118.] 5. **Fiskets befrämjande i de särskilda orterna.** Detta anslag är förinnevarande budgetår uppfört med 50 000 kronor. Av anslaget är, enligt beslut av Kungl. Maj:t den 9 juli 1948 (statsliggaren s. 798), ett belopp av 12 000 kronor avsett till bidrag till hushållningssällskap eller annan ortskorporation för insamlande av primäruppgifter för fiskeristatistik beträffande saltsjöfisket. Återstoden, 38 000 kronor, är avsedd till landsting eller hushållningssällskap såsom bidrag till fiskets främjande i de särskilda orterna. För anslagets användning gälla i övrigt bestämmelserna i kungörelsen den 17 juni 1948 (nr 502) angående statsbidrag till vissa åtgärder för fiskets främjande.

I skrivelse den 20 augusti 1948 har *fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök* hemställt, att förevarande anslag måtte uppföras med ett till 60 000 kronor förhöjt belopp. Den begärda anslagsökningen sammanhänger med att styrelsen föreslagit en uppräknig av det allmänna bidraget till hushållningssällskapen för fiskets främjande med 10 000 kronor för att möjliggöra en förstärkt fiskeritillsyn. Styrelsen har därvid i sin framställning erinrat om att lantbruksstyrelsen i sina anslagsäskanden för budgetåret 1948/49 hemställt om en ökning av sagda bidrag med 20 000 kronor för att bestrida utgifter för en förstärkt fiskeritillsyn, vilken framställning emellertid icke vunnit statsmakternas bifall. I anslutning till vad lantbruksstyrelsen anför i sagda anslagsäskanden har fiskeristyrelsen såsom motivering för den nu föreslagna anslagshöjningen yttrat följande.

Då den nu genomförda omläggningen av fiskeriadминистраtionen icke innebär någon mera omfattande ändring av hushållningssällskapens verksamhet på fiskets område, och då fiskeritillsynen sålunda åtminstone tills vi-

dare synes böra såsom hittills ombesörjas av hushållningssällskapen, vill fiskeristyrelsen med hänsyn till det statsfinansiella läget ej heller nu ifrågasätta några mera genomgripande utvidgningar av fiskeritillsynen utan inskränker sig till att hemställa om en förhöjning av anslaget till hushållningssällskapens allmänna fiskevårdande verksamhet med ett belopp av 10 000 kronor. Frånsett posterna för statistikinsamling för saltvattensfisket å 12 000 kronor skulle då ett belopp av $(38\,000 + 10\,000 =)$ 48 000 kronor stå till förfogande för fiskets befrämjande i övrigt i de särskilda orterna. Härvid må framhållas, att hushållningssällskapens totala utgifter för dessa ändamål under 1947 uppgått till sammanlagt icke mindre än omkring 265 000 kronor, och att stor risk förefinnes, att hushållningssällskapen komma att minska sina bidrag, därest icke från statsmakternas sida större stöd lämnas.

Någon reservation å detta anslag torde icke komma att förefinnas vid utgången av budgetåret 1948/49, varför för budgetåret 1949/50 skulle erfordras en medelsanvisning av $(12\,000 + 48\,000 =)$ 60 000 kronor.

Statskontoret har i remissutlåtande den 27 september 1948 uttalat, att ämbetsverket icke kunde finna tillräckliga skäl vara anförda för att man i nuvarande läge skulle vidtaga den föreslagna anslagshöjningen.

Departementschefen. Även om en utvidgad fiskeritillsyn skulle vara av värde anser jag mig icke i nuvarande läge kunna biträda fiskeristyrelsens förslag om uppräknig av den del av anslaget, som avses för hushållningssällskapens allmänna fiskevårdande verksamhet. Förevarande anslag synes därför för nästa budgetår böra upptagas med oförändrat belopp, 50 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Fiskets befrämjande i de särskilda orterna* för budgetåret 1949/50 anvisa ett reservationsanslag av 50 000 kronor.

[119.] 6. Befrämjande i allmänhet av fiskerinäringen.

	Anslag	Nettoutgift
1947/48	45 000	58 370
1948/49 (statsliggaren s. 798) ..	65 700	
1949/50 (förslag)	89 000	

Av anslaget för innevarande budgetår skola 5 000 kronor användas för kontroll av saltströmming, 34 000 kronor utbetalas till Södra Sveriges fiskeriförening såsom bidrag till föreningens verksamhet och 26 700 kronor användas enligt föreskrifter, som Kungl. Maj:t meddelar för varje särskilt fall.

Med överlämnande av en framställning från styrelsen för Södra Sveriges fiskeriförening, därvid fogats förslag till inkomst- och utgiftsstat för föreningen för budgetåret 1949/50, har *fiskeristyrelsen med statens fiskeriför-sök* i skrivelse den 20 augusti 1948 hemställt, att under ifrågavarande anslag för nästa budgetår måtte beräknas ett oförändrat belopp av 5 000 kronor till kostnaderna för övervakande av efterlevnaden av bestämmelserna om bered-

ning m. m. av saltströmming, ett till 32 300 kronor minskat belopp till Södra Sveriges fiskeriförening samt 20 000 kronor till kontroll av fisk för export. Styrelsen har tillika hemställt, att det belopp, som skulle ställas till Kungl. Maj:ts disposition, för nästa budgetår måtte höjas till 31 700 kronor. Styrelsen, som framhållit, att man icke kunde räkna med någon behållning å ifrågavarande anslag vid ingången av budgetåret 1949/50, har sålunda hemställt, att anslaget för sistnämnda budgetår måtte upptagas med ett till 89 000 kronor förhöjt belopp.

Rörande förslaget att anvisa 20 000 kronor för kontroll över fisk avsedd för export har fiskeristyrelsen anfört följande.

Hos fiskeristyrelsen ha under hand starka krav framförts om anordnande av kontroll över färsk och beredd fisk avsedd för export. Härvid har framhållits, att under senaste tiden upprepade gånger inträffat att fiskvaror exporterats, som varit av mycket dålig beskaffenhet, vilket uppenbarligen förorsakat att svenska fiskeriprodukter blivit misskrediterade på den utländska marknaden till stort förfång för fiskerinäringen. Enligt fiskeristyrelsens mening är denna fråga så allvarlig, att styrelsen anser det vara högst angeläget att åtgärder snarast möjligt vidtagas för avhjälpande av de nuvarande missförhållandena på ifrågavarande område. Styrelsen finner detta vara så mycket mer befogat som våra nordiska grannländer Danmark och Norge, vilka äro våra svåraste konkurrenter på exportmarknaden, genom en synnerligen effektiv kontrollapparat skapat garantier för att de fiskvaror, som utföras från dessa länder äro av jämn och god kvalitet.

Vid överbägande av detta spörsmål har fiskeristyrelsen kommit till den övertygelsen, att det under nuvarande förhållanden icke är möjligt att överlämna kontrollen att handhas av en eller flera sammanslutningar, enär åtskilliga exportörer icke tillhöra någon organisation, som är lämplig för detta uppdrag. Då vidare exporten huvudsakligen sker från ett relativt litet antal platser i södra och västra Sverige, synes kontrollen kunna utövas av några få personer, av vilka de flesta troligen icke behöva heltidsanställas. Personalbehovet torde emellertid icke kunna närmare fixeras förrän en viss erfarenhet vunnits. Först sedan verksamheten hunnit bedrivas en tid torde man med säkerhet kunna bedöma hur den skall kunna ordnas mera rationellt och med minsta möjliga kostnad för det allmänna. Lämpligt är därför att densamma först bedrives mera försöksmässigt. Kostnaden för en dylik mer provisoriskt anordnad kontroll i södra och mellersta Sverige har av fiskeristyrelsen beräknats till 20 000 kronor för år.

Styrelsen för Södra Sveriges fiskeriförening har i sin framställning om statsbidrag anhållit, att föreningen för budgetåret 1949/50 måtte få bidrag med 14 182 kronor till fiskeribiologisk undersökningsverksamhet, 18 145 kronor till upplysningsverksamhet samt 3 315 kronor som pension åt änkkan efter framlidne föreståndaren filosofie doktorn H. Nordquist. Fiskeristyrelsen har härom anfört i huvudsak följande.

Den av föreningen bedrivna verksamheten är av största betydelse för utvecklingen av landets sötvattensfiske. I fråga om de för de olika verksamhetsgrenarna sökta statsbidragen må framhållas, att föreningen i det uppställda förslaget till inkomst- och utgiftsstat noga särhållit den i egen regi bedrivna ekonomiska verksamheten, å ena sidan, samt undersöknings- och försöksverksamheten ävensom upplysningsverksamheten, å andra sidan.

Statsbidragen avse givetvis endast de båda senare grenarna av föreningens verksamhet. Frågan om pension åt änkan efter förre föreståndaren i Aneboda filosofie doktorn H. Nordquist synes böra prövas i annan ordning, varför det av föreningen sökta statsbidraget bör minskas med det för detta ändamål begärda beloppet eller 3 315 kronor. Då fiskeristyrelsen ej funnit anledning till erinran mot den av föreningen uppgjorda inkomst- och utgiftsstaten, utom vad angår pensionsfrågan, får styrelsen förorda, att föreningen för budgetåret 1949/50 såsom bidrag till sin fiskeribiologiska undersöknings- och försöksverksamhet tilldelas ett belopp av 14 182 kronor och såsom bidrag till upplysningsverksamheten ett belopp av 18 145 kronor, eller i avrundat tal tillhopa 32 300 kronor.

Såsom skäl för en höjning av den del av anslaget, som borde ställas till Kungl. Maj:ts disposition, har fiskeristyrelsen framhållit, att sannolikt stora anspråk i fortsättningen komme att ställas på bidrag från denna anslagspost. Styrelsen har därför ansett en höjning av posten till samma belopp som det, med vilket den upptagits för budgetåret 1947/48, motiverad.

Statskontoret har i remissutlåtande den 27 september 1948 anfört, att ämbetsverket icke kunde finna tillräckliga skäl vara anförda för att man i nuvarande läge skulle höja anslaget.

Departementschefen. Erfarenheterna från exporten av fisk och fiskprodukter under den senaste tiden giva enligt min mening vid handen, att en viss kontroll över kvaliteten av de exporterade varorna är nödvändig, om denna export skall kunna få den omfattning och giva det ekonomiska utbyte, vartill i och för sig förutsättningar finnas. Frågan om formen för en dylik kontroll är för närvarande föremål för övervägande inom jordbruks- och folkhushållningsdepartementen. Jag är därför ej för dagen beredd att taga ställning till densamma. Jag vill emellertid här erinra, att Kungl. Maj:t torde äga befogenhet att i administrativ väg uppställa vissa kvalitetsfordringar vid export av fisk och fiskprodukter. För den händelse det skulle visa sig erforderligt att utfärda dylika kvalitetsbestämmelser, torde vissa medel böra stå till Kungl. Maj:ts förfogande för anordnande av kontroll över bestämmelsernas efterlevnad. Jag tillstyrker därför fiskeristyrelsens förslag, att för detta ändamål för nästa budgetår skall anvisas ett belopp av 20 000 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att meddela erforderliga bestämmelser rörande användningen av beloppet.

Även i övrigt kan jag godtaga vad fiskeristyrelsen föreslagit under ifrågasvarande punkt. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Befrämjande i allmänhet av fiskerinäringen* för budgetåret 1949/50 anvisa ett reservationsanslag av 89 000 kronor.

[120.] 7. Avsättning till fonden för befrämjande av fiske på avlägsna fiskevatten. Under förevarande anslagstitel har för innevarande budgetår anvisats ett obetecknat anslag av 80 000 kronor. Bestämmelser rörande ifråga-

varande understödsverksamhet äro meddelade i kungörelsen den 5 juni 1931 (nr 214), ändrad genom kungörelsen nr 574/1937.

I skrivelse den 20 augusti 1948 har *fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök* hemställt, att för ändamålet måtte för nästa budgetår anvisas ett oförändrat anslag av 80 000 kronor. Med förmälan, att det för budgetåret 1947/48 anvisade anslaget helt tagits i anspråk, har styrelsen härvid anført, att anspråken på fonden — vilka på grund av det stora deltagandet i islandsfisket stegrats betydligt under de senare åren — fortfarande vore stora. Enligt vad styrelsen under hand inhämtat föreläge sålunda för år 1948 ansökningar om understöd ur fonden till ett sammanlagt belopp av 157 534 kronor. Det syntes därför nödvändigt, att anslaget åtminstone bibehölles vid samma belopp som under innevarande budgetår.

Statskontoret har i utlåtande den 27 september 1948 förklarat sig icke ha något att erinra mot fiskeristyrelsens framställning.

Departementschefen. Då anspråken på här ifrågavarande fond, såsom framgår av fiskeristyrelsens framställning, fortfarande äro stora, har jag icke något att erinra mot styrelsens förslag. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Avsättning till fonden för befrämjande av fiske på avlägsna fiskevatten* för budgetåret 1949/50 anvisa ett anslag av 80 000 kronor.

[121.] 8. **Gottgörelse till fiskerinäringen för av dess utövare erlagd bensinskatt.** För innevarande budgetår är ifrågavarande anslag uppfört med 360 000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen. Beträffande bestämmelser angående anslaget hänvisas till statsliggaren s. 799.

I skrivelse den 20 augusti 1948 har *fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök* hemställt om ett oförändrat anslag av 360 000 kronor för nästa budgetår.

Styrelsen har därvid anført, att enligt införskaffade uppgifter bensinförbrukningen vid det yrkesmässiga fisket under de senare åren syntes ha uppgått till omkring 2 000 000 liter per år. Då det vore antagligt, att förbrukningen under budgetåret 1949/50 komme att bliva ungefär lika stor, skulle alltså fiskarena med nuvarande skattesats, 45 öre per liter varav tilläggs-skatt 27 öre, under nämnda budgetår komma att erlægga sammanlagt minst omkring 900 000 kronor i bensinskatt. Rörande återbäringen av den sålunda beräknade bensinskatten har styrelsen anført bland annat följande.

Enligt fiskeristyrelsens mening har bensinskatten nu nått en sådan höjd och förhållandena i övrigt utvecklats i sådan riktning, att det kan ifrågasättas, huruvida icke åtminstone en del av den bensinskatt fiskarena ha att erlægga bör restitueras direkt till förbrukarna. Å andra sidan har den hittills tillämpade formen för återbäring av den av fiskarena erlagda bensinskatten visat sig vara synnerligen gagnelig. Genom bidrag av ifrågavarande

anslag har nämligen organisationsarbetet bland fiskarena kunnat stödjas och medel ställas till förfogande för anordnande av fiskevård, mindre fiskehamnar och bryggor, telefonförbindelser m. m. i en utsträckning, som annars icke varit möjlig. I varje fall synes det emellertid rättvist och billigt, att fiskerinäringen och dess utövare erhålla kompensation för hela det belopp som av dem erlagts i bensinskatt. Då emellertid frågan om rätt till restitution av skatt å bensin, som användes för yrkesmässigt fiske, lärer bli föremål för utredning av särskilda sakkunniga, torde fiskeristyrelsen icke behöva närmare ingå på detta spörsmål. I avvaktan på resultatet av nämnda utredning vill styrelsen därför endast förorda, att under ifrågavarande anslagstitel måtte för budgetåret 1949/50 anvisas samma belopp som för innevarande budgetår eller 360 000 kronor.

Departementschefen. Jag torde få erinra om att chefen för finansdepartementet med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande den 12 november 1948 tillkallat särskilda sakkunniga för att utreda frågan om skatterestitution för bensin, som användes vid jordbrukets drift eller för yrkesmässigt bedrivet fiske. I direktiven för utredningen har därvid uttalats, att vid utredningen särskilt borde prövas, huruvida en eventuell restitution borde avse allenast den nu utgående tilläggsskatten eller huruvida restitutionen borde avse även den ordinarie bensinskatten. Ifrågavarande utredning synes emellertid icke kunna slutföras inom sådan tid att därå grundade förslag kunna underställas 1949 års riksdag. På grund härav torde vid beräkningen av förevarande anslag hänsyn endast böra tagas till den ordinarie bensinskatten. Jag utgår härvid från att de sakkunniga komma att framlägga förslag rörande den form, i vilken fiskarena böra beredas gottgörelse för den tilläggsskatt de kunna komma att erlägga under nästa budgetår. Då jag icke har något att erinra mot fiskeristyrelsens beräkning av bensinkonsumtionen vid det yrkesmässiga fisket under budgetåret 1949/50, torde förevarande anslag för sagda budgetår böra uppföras med oförändrat belopp av 360 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Gottgörelse till fiskerinäringen för av dess utövare erlagd bensinskatt* för budgetåret 1949/50 anvisa ett anslag av 360 000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

[122.] 9. **Ersättning till strandägare för mistad fiskerätt m. m.** För ifrågavarande ändamål är för innevarande budgetår anvisat ett förslagsanslag av 100 kronor. Beträffande anslagets användning hänvisas till IX H. T. 1939 s. 302. Utgifterna från anslaget ha under budgetåren 1936/37—1940/41 och 1943/44 utgjort respektive 21 790, 59 435, 33 753, 17,789, 44 890 och 900 kronor. Under budgetåren 1941/42, 1942/43 och 1944/45—1947/48 har anslaget icke belastats med några utgifter.

Departementschefen. För ifrågavarande ändamål torde jämväl för nästa budgetår medel böra finnas tillgängliga. I betraktande särskilt av att de för senaste budgetåren anvisade anslagsmedlen icke till någon del tagits i an-

språk, synes anslaget jämväl för nästa budgetår böra uppföras allenast med ett formellt belopp av 100 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättning till strandägare för mistad fiskerätt m. m.* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 100 kronor.

[123.] 10. **Fiskredskapsförsäkring: Bidrag vid försäkringsförluster.** För detta ändamål har 1948 års riksdag (prop. nr 70; r. skr. nr 180) anvisat ett förslagsanslag å ett formellt belopp av 100 kronor. Bestämmelser rörande anslagets användning ha meddelats i kungörelsen den 15 oktober 1948 (nr 678) om statsbidrag till verksamhet för fiskredskapsförsäkring, vilken kungörelse trätt i kraft den 1 januari 1949.

Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök har i skrivelse den 20 augusti 1948 hemställt, att för ifrågavarande ändamål å riksstaten för nästa budgetår måtte upptagas ett förslagsanslag av 50 000 kronor.

Departementschefen. Jag torde få erinra om att jag i samband med anmälan av förslag till en med statligt stöd anordnad fiskredskapsförsäkring (prop. 70/1948) uttalade, att det icke vore möjligt att ens med någorlunda säkerhet beräkna statens utgifter för bidrag vid försäkringsförluster. Enär verksamheten under nästa budgetår icke torde hinna nå större omfattning, synes anslaget för sagda budgetår icke behöva uppföras med högre belopp än 10 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Fiskredskapsförsäkring: Bidrag vid försäkringsförluster* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 10 000 kronor.

[124.] 11. **Fiskredskapsförsäkring: Organisationsbidrag m. m.** Förevarande anslag är för innevarande budgetår enligt beslut av 1948 års riksdag (prop. nr 70; r. skr. nr 180) uppfört med 37 000 kronor. Av anslaget är ett belopp av 25 000 kronor avsett för utlämnande av organisationsbidrag till försäkringsbolag i enlighet med bestämmelserna i kungörelsen den 15 oktober 1948 (nr 678) om statsbidrag till verksamhet för fiskredskapsförsäkring, medan ett belopp av högst 12 000 kronor är avsett för propaganda bland fiskarena rörande fiskredskapsförsäkring och för rådgivande verksamhet beträffande utformandet av bolagsordning, allmänna försäkringsvillkor m. m.

I skrivelse den 20 augusti 1948 har *fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök* hemställt, att för nästa budgetår måtte anvisas ett oförändrat anslag å 37 000 kronor.

Jag biträder fiskeristyrelsens förslag och hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Fiskredskapsförsäkring: Organisationsbidrag m. m.* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 37 000 kronor.

[125.] **Främjande av beredning och avsättning av fisk m. m.** Under förevarande anslagstitel anvisades för budgetåret 1941/42 ett reservationsanslag av 400 000 kronor. För budgetåren 1942/43—1948/49 upptogs däremot icke något anslag för ändamålet. Med anlitande av anslaget ha i enlighet med bestämmelser, som Kungl. Maj:t utfärdat för varje särskilt fall, utlämnats bidrag för åstadkommande av prisregleringar av fisk ävensom till andra åtgärder till fiskavsättningens främjande. Efter beslut av riksdagen har medgivits, att anslaget finge disponeras även under budgetåren 1945/46—1948/49.

I skrivelse den 20 augusti 1948 har *fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök* anfört följande.

Under budgetåret 1947/48 togs 51 000 kronor i anspråk av anslaget. Vid ingången av budgetåret 1948/49 förelåg å anslaget en behållning av 229 803 kronor.

Tidigare anvisades ur detta anslag medel huvudsakligen för anordnande av prisregleringar å fisk. Under de senaste budgetåren har anslaget däremot mest tagits i anspråk för stödande av fiskarens organisationer samt för propagandaverksamhet m. m.

Anslaget torde även i fortsättningen böra användas, bland annat, för stödande av propaganda för ökad fiskkonsumtion. Såväl för nämnda åtgärder som för de ändamål i övrigt, vartill anslaget under de senaste åren tagits i anspråk, torde reservationen å detsamma förslå under såväl innevarande som nästa budgetår.

Departementschefen. I likhet med fiskeristyrelsen anser jag, att den reservation, som vid utgången av innevarande budgetår kan finnas å ifrågasvarande anslag, bör få disponeras även under nästa budgetår. Härtill torde riksdagens medgivande böra inhämtas. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att medgiva, att det å riksstaten för budgetåret 1941/42 anvisade reservationsanslaget till **Främjande av beredning och avsättning av fisk m. m.** må under budgetåret 1949/50 användas för det med anslaget avsedda ändamålet.

[126.] **12. Isbrytarhjälp åt fiskarbefolkningen.**

	Anslag	Nettoutgift
1946/47	29 000	16 000
1947/48	29 000	9 400
1948/49 (statsliggaren s. 800)	20 000	
1949/50 (förslag)	20 000	

Från anslaget avses skola bestridas kostnaderna för anordnande av isbrytarhjälp åt fiskarbefolkningen, i den mån isbrytning icke verkställes med statens undersöknings- och bevakningsfartyg för havsfiskets behov (Ska-gerak).

I skrivelse den 20 augusti 1948 har *fiskeristyrelsen med statens fiskeriför-sök* hemställt, att, då medel för ifrågavarande verksamhet syntes böra stå till förfogande även för nästa budgetår, anslaget måtte upptagas med oför-ändrat belopp av 20 000 kronor.

Statskontoret har i utlåtande den 27 september 1948 förklarat, att fiskeri-styrelsens förevarande framställning icke givit ämbetsverket anledning till uttalande.

Med biträdande av fiskeristyrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Isbrytarhjälp åt fiskarbefolkningen* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 20 000 kronor.

[127.] **Understöd åt fiskare.** För detta ändamål anvisades senast för bud-getåret 1942/43 ett reservationsanslag av 50 000 kronor. Efter beslut av riks-dagen har medgivits, att anslaget finge användas även under budgetåren 1946/47—1948/49. Anslaget disponeras i enlighet med bestämmelserna i kungörelsen den 15 juni 1934 (nr 281) angående anslag av statsmedel för beredande av tillfälligt understöd åt fiskare, vilken kungörelse ändrats ge-nom kungörelsen nr 110/1940.

I skrivelse den 20 augusti 1948 har *fiskeristyrelsen med statens fiskeriför-sök* föreslagit, att det för budgetåret 1942/43 anvisade anslaget skulle få disponeras även under nästa budgetår. Styrelsen har därvid anmält, att en sedan utgången av budgetåret 1942/43 förefintlig behållning å anslaget å 140 601 kronor icke till någon del behövt tagas i anspråk. Styrelsen har emellertid till stöd för sin framställning anfört, att konjunkturerna för fiskerinäringen kunde försämrast. Genom den reglering av fiskhandeln och de prisstödjande åtgärder av olika slag, som vidtagits, föreläge visserligen numera betydligt större möjligheter än tidigare att motverka mera katastro-fala prisfall på fiskets produkter. Styrelsen ansåge därför, att den hjälp, som ifrågavarande anslag avsett att bereda, icke längre fyllde något egent-ligt behov. Det skäl som föredragande statsrådet i 1948 års statsverkspro-position anfört till stöd för ett användande av anslaget under innevarande budgetår — d. v. s. önskemålet att kunna bedriva ifrågavarande bidrags-verksamhet till dess erfarenheter vunnits av de på 1945 års fiskeriu-tred-nings betänkande grundade åtgärderna till främjande av avsättningen av fisk och stabilisering av fiskpriserna — kunde emellertid sägas gälla jäm-väl under budgetåret 1949/50. Styrelsen ansåge sig därför böra föreslå, att anslaget skulle få disponeras jämväl under sistnämnda budgetår.

Statskontoret har i remissutlåtande den 27 september 1948 anfört, att ifrågavarande reservation borde tillföras budgetutjämningsfonden och nytt anslag för ändamålet äskas av riksdagen, om och när så befunnes erforderligt.

Departementschefen. Någon erfarenhet har ännu ej vunnits rörande verkningarna av de åtgärder till fiskerinäringens främjande, som beslötos av 1948 års riksdag. Enligt min uppfattning bör man därför ännu någon tid bibehålla nuvarande möjligheter att stödja fiskare, som drabbats av svårigheter på grund av ett ekonomiskt krisläge inom näringen. Anslaget bör således i enlighet med styrelsens förslag få användas för sitt ändamål jämväl under budgetåret 1949/50. Riksdagens medgivande härtill bör inhämtas. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att medgiva, att det å riksstaten för budgetåret 1942/43 anvisade reservationsanslaget till Understöd åt fiskare må under budgetåret 1949/50 användas för det med anslaget avsedda ändamålet.

[128.] Bidrag till fiskare för förlust av fiskredskap m. m. Under denna anslagstitel ha för budgetåren 1938/39 och 1939/40 anvisats reservationsanslag å tillhopa 351 000 kronor, därav för sistnämnda budgetår 25 000 kronor. Efter beslut av riksdagen har medgivits, att anslaget för budgetåret 1939/40 finge disponeras även under budgetåren 1943/44—1948/49. För användningen av anslaget ävensom av statens fiskredskapslånefond, från vilken kan utgå låneunderstöd till fiskare vid förlust av eller skada å fiskredskap, gälla i propositionen nr 77/1935 angivna, av riksdagen godkända grunder.

I skrivelse den 20 augusti 1948 har *fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök* hemställt, att det för budgetåret 1939/40 anvisade anslaget skulle få disponeras även under budgetåret 1949/50. Styrelsen har därvid anfört bland annat följande.

Såvida ej medelsbehovet under innevarande budgetår skulle bliva exceptionellt stort, torde behållningen å anslaget vid budgetårets slut bliva så betydande, att medelsbehovet utan anvisande av nya medel kan tillgodoses därmed även under budgetåret 1949/50, om understödsverksamheten bedrives enligt hittills tillämpade grunder.

Fiskeristyrelsen får i detta sammanhang erinra om att statsmakterna vid 1948 års riksdag fattat beslut om anordnande av fiskredskapsförsäkring. I den mån en dylik försäkring kommer till stånd minskas givetvis anspråken på här ifrågavarande anslag. Det kan dock knappast förväntas att anslutningen bland fiskarena till en dylik försäkring redan under nästkommande budgetår blir så allmän, att den hittills bedrivna understödsverksamheten helt kan upphöra under nämnda budgetår. Medel synas därför även under budgetåret 1949/50 böra stå till förfogande för denna verksamhet.

Departementschefen. Såsom fiskeristyrelsen anfört, torde anslutningen bland fiskarena till den av statsmakterna stödda fiskredskapsförsäkringen

icke komma att bliva så allmän redan under nästa budgetår, att här ifrågasvarande understödsverksamhet helt kan upphöra med utgången av innevarande budgetår. Jag biträder därför styrelsens förslag. Då riksdagens medgivande att använda anslaget under nästa budgetår erfordras, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att medgiva, att det å riksstaten för budgetåret 1939/40 anvisade reservationsanslaget till Bidrag till fiskare för förlust av fiskredskap m. m. må under budgetåret 1949/50 användas för det med anslaget avsedda ändamålet.

[129.] 13. **Säkerhetsanordningar till ledning för fiskefartyg.** Detta anslag är för innevarande budgetår med hänsyn till en vid utgången av budgetåret 1946/47 förefintlig reservation av i runt tal 6 250 kronor uppfört med 25 700 kronor. Av de sålunda för löpande budgetår tillgängliga medlen, tillhoppa ($6\,250 + 25\,700 =$) 31 950 kronor, ha 5 950 kronor avsetts för underhåll och drift av fiskefyrar m. m. samt 26 000 kronor för nyanläggning av vissa säkerhetsanordningar (statsliggaren s. 800).

I skrivelse den 20 augusti 1948 har *fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök* — med förmälan att någon disponibel behållning icke förelegat å anslaget vid utgången av budgetåret 1947/48 — hemställt, att anslaget för nästa budgetår måtte uppföras med ett till 92 400 kronor förhöjt belopp. Härvid ha för underhåll och drift av fiskefyrar m. m. beräknats 6 890 eller avrundat 6 900 kronor och för utförande av vissa nya säkerhetsanordningar 85 500 kronor.

Ökningen i medelsbehovet för underhåll och drift av fiskefyrar m. m. har föranletts av att ett antal fyrar, som anlagts med bidrag från förevarande anslag, tillkommit. Vidare har fiskeristyrelsen föreslagit viss höjning av det till driften av en fyr utgående anslaget.

I fråga om medelsbehovet för nyanläggning av vissa säkerhetsanordningar har fiskeristyrelsen anfört i huvudsak följande.

Västerbottens läns fiskareförbund har anhållit att två fiskefyrar måtte uppföras vid kusten av Lövångers socken i Västerbottens län, därav den ena på Kallviksklubben och den andra på Hällgrundsstenen. Lotsstyrelsen har uppskattat anläggningskostnaderna för fyren på Kallviksklubben till omkring 8 500 kronor och för den å Hällgrundsstenen till omkring 16 000 kronor. Med hänsyn till det relativt ringa antalet fiskelag i Kräkånger och till de höga anläggningskostnaderna för fyren å Hällgrundsstenen ävensom till det förhållandet att det vid Kräkånger redan finnes en om ock ej fullgod fyrbelysning anser sig fiskeristyrelsen icke nu böra förorda anvisande av medel för denna fyr. Däremot vill styrelsen tillstyrka, att bidrag lämnas för anordnande av fyr å Kallviksklubben i enlighet med lotsstyrelsens förslag.

Gävleborgs läns fiskareförbund har anhållit, att åtgärder måtte vidtagas för anordnande av fiskefyr å Vitörarna utanför norra delen av Hälsinglands kust samt för ombyggnad och agafiering av fyren å Prästgrundet utanför Söderhamn. Av en av lotsstyrelsen utarbetad kostnadsberäkning framgår, att

anläggning av fyren på Vitörarna (Sörskäret) skulle draga en kostnad av omkring 11 000 kronor och ändringen av fyren på Prästgrundet en kostnad av omkring 12 000 kronor. Fyren på Vitörarna skulle i första hand bliva till gagn för fiskarena i de stora fiskelägena Sörfjärden, Härte och Mellanfjärden men även för de talrika fiskare från andra trakter, som numera tidvis fiska i denna trakt. Den nuvarande fyren å Prästgrundet är endast utrustad med en fotogenlanterna. För inrättande av densamma anvisades år 1937 ett statsbidrag av 300 kronor. Fyren får anses helt otillräcklig för det numera starkt stegrade behovet av fyrbelysning i detta område. Då såväl nyanläggningen av fyren å Vitörarna som ändringen av fyren på Prästgrundet får anses vara till stort allmänt gagn, synes det fiskeristyrelsen skäligt att dessa arbeten bekostas med allmänna medel.

Tosteberga—Landöns hamnförening, som omfattar fiskarena i de två varandra närbelägna fiskelägena Tosteberga och Landön vid Kristianstads läns ostkust, har anhållit att 500 kronor måtte anvisas för ändring av ledsektorerna å den för den allmänna sjöfarten avsedda fyren Lägerholmen belägen utanför nämnda fiskelägen i avsikt att underlätta inseglingen till Tosteberga fiskehamn, vilken nyligen byggts med bidrag av statsmedel. Lotsstyrelsen har godkänt den ifrågasatta ändringen. Styrelsen har emellertid senare under hand meddelat fiskeristyrelsen, att ifrågavarande arbete beräknas draga en kostnad av omkring 1 000 kronor. Fiskeristyrelsen vill förorda, att detta belopp anvisas för nämnda ändamål.

Blekinge läns havsfiskeförening har hos lotsstyrelsen anhållit om utredning och kostnadsberäkning rörande förbättring av bland annat fyrbelysningen vid inseglingarna väster om Hasslö, öster om Tärnö samt öster om Tjurkö. Lotsstyrelsen har sedermera angivit, hur de önskade förbättringarna böra ernås ävensom kostnaderna för desamma. Vad angår förbättring av belysningen vid inseglingen väster om Hasslö har lotsstyrelsen uppgjort två alternativa förslag. Enligt det första av dessa skulle kostnaden uppgå till omkring 6 000 kronor och enligt det andra till omkring 12 000 kronor, vilket senare förslag av lotsstyrelsen förordas. Detta förslag innebär uppförande av en ny fyr på skäret Asta. Beträffande farleden öster om Tärnö skulle enligt lotsstyrelsens förslag anordnas en fyr på Tärnö östra udde för en beräknad kostnad av omkring 8 000 kronor. Vid farleden öster om Tjurkö utgöras fyranordningarna nu av två elektriska lanternor på stolpar. Lotsstyrelsen föreslår, dels att dessa fyran för ses med agaljuslanternor som reserv att träda i funktion vid strömavbrott å de elektriska ledningarna, dels att de nuvarande stolparna utbytas mot starkare sådana. Kostnaderna för dessa arbeten uppskattas till omkring 12 000 kronor. Efter att under hand ha inhämtat upplysningar från Blekinge läns havsfiskeförening får fiskeristyrelsen beträffande ifrågavarande fyran anföra, att såväl farleden väster om Hasslö som den öster om Tärnö ur fiskerisynpunkt äro av mycket stor betydelse, emedan båda dessa farleder användas av talrika fiskebåtar från de vid och innanför dessa farleder belägna fiskelägena. Med hänsyn till den livliga trafiken genom dessa farleder måste den nuvarande fyrbelysningen vid desamma anses otillfredsställande. Fiskeristyrelsen finner det därför synnerligen önskvärt, att åtgärder vidtagas för en förbättring av dessa säkerhetsanordningar i enlighet med lotsstyrelsens förslag, varvid fiskeristyrelsen i likhet med lotsstyrelsen vill förorda det andra av de två alternativa förslagen beträffande farleden vid Hasslö. Vad beträffar den föreslagna förbättringen av fyrbelysningen vid Tjurkö synes denna förbättring, ehuru välbehövlig, dock ej fullt så trängande som den vid Tärnö och Hasslö. Med hänsyn härtill ävensom till de förhållandevis höga kostnader

denna förbättring skulle medföra, finner fiskeristyrelsen sig icke böra förordna att medel anvisas för densamma.

Göteborgs och Bohus läns havsfiskeförening har hos lotsstyrelsen anhallit, bland annat, att fyrrar måtte anordnas dels å kumlet Södra Syster på Väderöfjord utanför Fjällbacka, dels ock å Stora Flatskär vid inloppet till Rossöhamn. Lotsstyrelsen har efter verkställd utredning anfört att såväl fyren å Södra Syster som den vid inloppet till Rossöhamn skulle bliva till stor nytta för fisket ävensom till påtagligt gagn för den allmänna sjöfarten. Anläggningskostnaderna för fyren å Södra Syster beräknas uppgå till 18 000 kronor och för den vid inloppet till Rossöhamn till 15 000 kronor. Med hänsyn till att dessa två fyrrar komma att bliva till gagn jämväl för handelssjöfarten, har lotsstyrelsen förklarat sig villig att övertaga fyrrarna för framtida underhåll och drift. För egen del vill fiskeristyrelsen vitsorda det stora behovet av dessa fyrrar och förordar därför, att medel anvisas för anordnande av desamma.

För de av fiskeristyrelsen förordade nyanläggningarna skulle erfordras (8 500 + 11 000 + 12 000 + 1 000 + 12 000 + 8 000 + 18 000 + 15 000 =) 85 500 kronor.

Tillika må nämnas, att fiskeristyrelsen icke funnit skäl förordna medelsanvisning till en av Svenska västkustfiskarnas centralförbund begärd radiofyr på Marstrandsön. Lotsstyrelsen hade beräknat anläggningskostnaderna för denna fyr till 20 000 kronor.

Sedermera har fiskeristyrelsen med utlåtande den 3 september 1948 överlämnat en ansökan från Södermanlands skärgårdsfiskareförbund om bidrag för underhåll och tillsyn av den i Södermanlands skärgård belägna fyren Källskärsrev. Fiskeristyrelsen har anfört, att fyren, vilken uppförts år 1944, vore belägen utanför mynningen av Bråviken. I trakten bedreves fiske av ett betydande antal båtar från Södermanland och Östergötland. Fyren kunde sålunda sägas vara till stort allmänt gagn, varför det syntes skäligt att förbundet tilldelades statsbidrag för underhåll och drift av densamma. Som platsen för fyren vore ganska avlägset belägen syntes ett bidrag av 200 kronor per år vara skäligt. I enlighet härmed har fiskeristyrelsen hemställt, att det belopp av 6 890 kronor, som styrelsen begärt för budgetåret 1949/50 för underhåll och drift av fiskefyrrar, måtte ökas med 200 kronor till 7 090 kronor.

Statskontoret har i remissutlåtande den 27 september 1948 uttalat, att förevarande anslag icke borde uppföras med högre belopp än för budgetåret 1948/49.

Departementschefen. Jag har intet att erinra mot fiskeristyrelsens förslag till medelsanvisning till underhåll och drift av fiskefyrrar m. m. för nästa budgetår. Jag föreslår därför, att för detta ändamål beräknas ett belopp av 7 100 kronor.

De av fiskeristyrelsen ifrågasatta nya säkerhetsanordningarna synas samtliga i och för sig ägnade att bliva till gagn för fiskerinäringen. Med hänsyn till nödvändigheten att i nuvarande läge iakttaga största möjliga återhållsamhet i fråga om investeringsverksamheten anser jag mig dock icke kunna gå längre än att föreslå, att nya fiskefyrrar nästa budgetår skola

få anläggas inom samma kostnadsram, som gällt för innevarande budgetår, eller 26 000 kronor.

Anslaget torde sålunda för budgetåret 1949/50 böra uppföras med (7 100 + 26 000 =) 33 100 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid besluta, till vilka nyanläggningar bidrag skall utgå.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Säkerhetsanordningar till ledning för fiskefartyg* för budgetåret 1949/50 anvisa ett reservationsanslag av 33 100 kronor.

J. Skogsväsendet.

[130.] 1. Skogsstyrelsen: Avlöningar.

	Anslag	Nettoutgift
1947/48	307 400	256 159
1948/49 (statsliggaren s. 801) ..	314 000	
1949/50 (förslag)	300 000	

Kungl. Maj:t har den 11 juni 1948 för skogsstyrelsen fastställt dels personalförteckning, dels ock följande

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	87 100
2. Arvoden, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	»	21 500
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	»	174 600
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	30 800
		Summa kronor 314 000.

I skrivelse den 30 augusti 1948 har *skogsstyrelsen* hemställt om ett med 64 000 kronor till 378 000 kronor förhöjt avlöningsanslag för nästa budgetår. Ökningen beror på att styrelsen föreslagit överförande till ifrågavarande anslag av kostnaderna för avlöning åt personalen å styrelsens virkesmättningsavdelning, vilken personal nu avlönas från förslagsanslaget till Kostnader för virkesmätning. Av det beräknade medelsbehovet avse 110 000 kronor avlöningar till ordinarie tjänstemän, 21 500 kronor arvoden, bestämda av Kungl. Maj:t, 209 000 kronor avlöningar till övrig icke-ordinarie personal samt 37 500 kronor rörligt tillägg.

Beträffande anslagsberäkningen må i övrigt anföras följande.

Ordinarieposten har uppräknats med 22 900 kronor till 110 000 kronor. Förstnämnda belopp utgör skillnaden mellan en ökning å 38 800 kronor och en minskning å 15 900 kronor. Av ökningen föranledes ett belopp av 15 600 kronor av att styrelsen föreslagit ombildning av tjänsten så-

som byrådirektör i lönegrad Ce 31 till en ordinarie byråchefstjänst samt återstoden eller ett belopp av $(13\,200 + 5\,300 + 4\,700 =)$ 23 200 kronor av att styrelsen ansett tre tjänster såsom byråinspektör i lönegrad Ce 27, expeditiönsvakt i lönegrad Ce 9 och kontorsbiträde i lönegrad Ce 8 böra överföras å ordinarie stat. Såsom skäl för ordinariesättning av nämnda fyra tjänster har styrelsen framhållit, att det nuvarande antalet ordinarie tjänster måste anses onormalt lågt i förhållande till styrelsens personaluppsättning. Ombildningen av tjänsten såsom byrådirektör till en byråchefstjänst, varom styrelsen framlade förslag även i anslagsäskandena för innevarande budgetår, har motiverats med det ansvar och de arbetsuppgifter, som åvila tjänstens innehavare. Särskilt har anförts, att ökade krav skulle komma att ställas på denne till följd av den nya skogsvårdslagens ikraftträdande. Minskningen av förevarande post, 15 900 kronor, beror till ett belopp av 15 600 kronor på att posten varit för högt beräknad och i övrigt på löneklassförändringar.

Arvodesposten har upptagits med oförändrat belopp av 21 500 kronor.

Under icke-ordinarieposten ha föreslagits å ena sidan ökningsar å 81 200 kronor och å andra sidan minskningar å 46 800 kronor. Posten har alltså upptagits med ett 34 400 kronor högre belopp än för innevarande budgetår eller med 209 000 kronor. Till största delen, eller 66 000 kronor, är ökningen föranledd av att styrelsen, såsom i det föregående angivits, framlagt förslag om överförande från det särskilda virkesmättningsanslaget till styrelsens avlöningsanslag av kostnaderna för avlöning av personalen å virkesmättningsavdelningen. Förslaget, som icke skulle medföra någon faktisk utgiftsökning, har motiverats med att avdelningens arbetsuppgifter numera finge anses så klarlagda och specificerade, att dess personal borde mera fast inordnas i styrelsens organisation. Styrelsen har ansett, att den del av ifrågavarande personal, som erfordrades hela året, nämligen en föredragande i Cg 32, en assistent i högst Cg 24, en reseinspektör i högst Cg 22 och två kontorsbiträden i högst Cg 8, härvid borde placeras i motsvarande lönegrader å extra ordinarie stat. Den övriga icke årsanställda personalen på avdelningen — fyra reseinspektörer i högst Cg 20 och ett kontorsbiträde i högst Cg 8 — skulle däremot fortfarande vara anställd såsom extra tjänstemän. Styrelsen har vidare upprepat sitt i anslagsäskandena för innevarande budgetår framställda förslag om nyinrättande av en tjänst såsom förste byråsekreterare i lönegrad Ce 29 å första skogsbyrån, vilket skulle medföra en ökning av förevarande post med 13 200 kronor. Ifrågavarande tjänst har ansetts erforderlig med hänsyn till omfattningen av arbetsuppgifterna å byrån. Placeringen av tjänsten i 29 lönegraden har motiverats med att det eljest icke skulle bli en möjligt att till densamma erhålla en kompetent kraft för längre tid. Förevarande anslagspost har slutligen uppräknats med 2 000 kronor på grund av beräknade löneklassförändringar.

Minskningen av icke-ordinarieposten är till ett belopp av $(14\,500 + 13\,200 + 5\,300 + 4\,700 =)$ 37 700 kronor hänförlig till de i det föregående återgivna förslagen rörande ombildning av en byrådirektörstjänst i Ce 31 till en byråchefstjänst i Ca 33 samt ordinariesättning av tre tjänster såsom byråinspektör i Ce 27, expeditiönsvakt i Ce 9 och kontorsbiträde i Ce 8. Till återstående del, eller 9 100 kronor, är minskningen föranledd av att styrelsen vid bifall till förslaget om nyinrättande av förenämnda förste byråsekreterartjänst funnit en amanuensstjänst kunna indragas.

Posten rörligt tillägg har slutligen med hänsyn till förut återgivna förslag uppräknats med 6 700 kronor till 37 500 kronor.

I remissutlåtande den 20 september 1948 har *statskontoret* förklarat sig icke kunna förorda bifall till förslagen angående ombildning av tjänsten såsom byrådirektör till en byråchefstjänst samt nyinrättande av en förste byråsekreterartjänst, enär några skäl härför icke anförts som icke varit kända vid 1948 års riksdags behandling av samma spörsmål. Beträffande den ifrågasatta överflyttningen av kostnaderna för skogsstyrelsens virkesmättningsavdelning har statskontoret framhållit, att en dylik åtgärd visserligen förefölle i viss mån betänklig med hänsyn till att den nya virkesmättningslagen endast varit i kraft sedan den 1 juli 1947, men att statskontoret i betraktande av de av styrelsen anförda skälen icke ville motsätta sig bifall till förslagets genomförande.

Departementschefen. Då såsom skogsstyrelsen framhållit antalet ordinarie befattningar vid styrelsen i förhållande till personaluppsättningen torde få anses väl ringa, vill jag tillstyrka, att från och med nästa budgetår byrådirektörstjänsten, en byråinspektörstjänst och en expeditivaktstjänst ordinariesättas. Däremot anser jag mig icke kunna förorda, att förstnämnda tjänst samtidigt ombildas till en byråchefstjänst i lönegrad Ca 33. Då på grund av omfattningen av arbetsuppgifterna å första skogsbyrån ett stadigvarande behov av en byråsekreterare å denna byrå förefinnes, vill jag föreslå, att en ordinarie byråsekreterartjänst i Ca 24 inrättas. Vid bifall härtil torde en amanuensstjänst kunna indragas. Vad slutligen angår förslaget om inordning av skogsstyrelsens virkesmättningsavdelning i styrelsens organisation torde enligt min mening med en sådan åtgärd tills vidare böra anstå i avvaktan på ytterligare erfarenheter rörande formerna för avdelningens verksamhet och dess personalbehov. Kostnaderna för avdelningen böra sålunda även under nästa budgetår bestridas från förslagsanslaget till Kostnader för virkesmätning.

Vid bifall till vad jag i det föregående föreslagit och med beaktande av beräknade löneklassförändringar skulle skogsstyrelsens avlöningsstat för nästa budgetår erhålla följande utseende.

Anslagsposten avlöningar till ordinarie tjänstemän torde i anledning av förslaget om överförande av en byrådirektörstjänst, en byråinspektörstjänst och en expeditivaktstjänst å ordinarie stat samt inrättande av en byråsekreterartjänst böra uppräknas med $(14\,500 + 13\,200 + 5\,300 + 10\,200 =)$ 43 200 kronor. På grund av beräknade löneklassförändringar och då posten för närvarande är upptagen med för högt belopp, kan den å andra sidan minskas med 15 900 kronor. Posten skulle alltså behöva uppföras med $(87\,100 + 43\,200 - 15\,900 =)$ 114 400 kronor. Under posten arvoden, bestämda av Kungl. Maj:t, bör upptagas oförändrat belopp av 21 500 kronor. Icke-ordinarieposten synes böra å ena sidan höjas med 2 000 kronor för beräknade löneklassförändringar men å andra sidan minskas med 33 000 kronor på grund av den föreslagna ordinariesättningen av vissa tjänster samt med 9 100 kronor med hänsyn till att en amanuensstjänst bör indragas vid nyinrättande av en ordinarie byråsekreterartjänst. Ifrågavarande post skulle

alltså upptagas med $(174\,600 + 2\,000 - 33\,000 - 9\,100 =)$ 134 500 kronor. För rörligt tillägg synes slutligen böra beräknas 29 600 kronor.

Sammanlagt skulle följaktligen för budgetåret 1949/50 under förevarande avlöningsanslag erfordras en medelsanvisning av $(114\,400 + 21\,500 + 134\,500 + 29\,600 =)$ 300 000 kronor.

Riksdagens medgivande torde böra inhämtas till vidtagande av de ändringar i personalförteckningen för skogsstyrelsen, som föranledas av de av mig i det föregående tillstyrkta förslagen.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) medgiva att Kungl. Maj:t må vidtaga de ändringar i personalförteckningen för skogsstyrelsen, som föranledas av förenämnda förslag om överförande å ordinarie stat av en byrådirektörstjänst, en byråinspektörstjänst och en expeditionsvaktstjänst samt inrättande av en ordinarie byråsekreterartjänst;

b) godkänna följande avlöningsstat för skogsstyrelsen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1949/50:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 114 400
2. Arvoden, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	» 21 500
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	» 134 500
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 29 600

Summa kronor 300 000;

c) till *Skogsstyrelsen*: *Avlöningar* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 300 000 kronor.

[131.] 2. Skogsstyrelsen: Omkostnader.

	Anslag	Nettoutgift
1947/48	69 500	63 157
1948/49 (statsliggaren s. 802) ..	67 900	
1949/50 (förslag)	70 600	

I skrivelse den 30 augusti 1948 har *skogsstyrelsen* hemställt om ett med 37 000 kronor till 104 900 kronor förhöjt omkostnadsanslag för budgetåret 1949/50. Ökningen är till största delen, eller 35 000 kronor, föranledd av att styrelsen föreslagit, att virkesmätningssavdelningens omkostnader skulle överföras från virkesmätningssanslaget till förevarande anslag. I övrigt be-

ror ökningen på att posten sjukvård m. m. höjts med 400 kronor och att under posten övriga expenser äskats ett belopp av 1 600 kronor för att möjliggöra ersättande av styrelsens numera förslitna stencileringsapparat.

Statskontoret har icke framställt någon erinran mot skogsstyrelsens beräkning av medelsbehovet under förevarande anslag.

Jag torde här få erinra, att Kungl. Maj:t den 3 december 1948 på framställning av skogsstyrelsen medgivit, att styrelsen för anskaffande av en helautomatisk telefonväxel finge överskrida innevarande budgetårs anslagspost till övriga expenser med högst 7 000 kronor. Skogsstyrelsen har i sin berörda framställning hemställt, att nämnda post för nästa budgetår måtte uppräknas med 700 kronor utöver tidigare begärt belopp för att täcka de ökade abonnemangskostnaderna för den nya telefonväxeln.

Departementschefen. Såsom jag under nästföregående punkt uttalat torde kostnaderna för skogsstyrelsens virkesmätningsavdelning även under nästa budgetår böra bestridas från förslagsanslaget till Kostnader för virkesmätning. I övrigt har jag icke någon erinran mot styrelsens beräkning av medelsbehovet under förevarande anslag. Skogsstyrelsens omkostnadsanslag skulle sålunda för nästa budgetår behöva uppföras med $(67\,900 + 400 + 1\,600 + 700 =) 70\,600$ kronor. Det torde få ankomma å Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa ny omkostnadsstat för skogsstyrelsen.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till Skogsstyrelsen: Omkostnader för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 70 600 kronor.

[132.] 3. Skogshögskolan: Avlöningar.

	Anslag	Nettoutgift
1947/48	350 500	326 253
1948/49 (statsliggaren s. 802) ..	365 900	
1949/50 (förslag)	499 000	

Kungl. Maj:t har för skogshögskolan fastställt dels den 30 juni 1947 personalförteckning, dels den 17 juni 1948 följande

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	137 500
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	41 300
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	153 900
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	33 200
Summa kronor	365 900.

Styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut har i skrivelse den 25 augusti 1948 hemställt om anslag för budgetåret 1949/50.

Styrelsen har därvid föreslagit, att skogshögskolans avlöningsanslag skulle uppföras med ett med 125 600 kronor till 491 500 kronor förhöjt belopp. Av sistnämnda belopp avse 188 000 kronor avlöningar till ordinarie tjänstemän, 47 550 kronor arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 211 200 kronor avlöningar till övrig icke-ordinarie personal samt 44 750 kronor rörligt tillägg.

Beträffande ordinarieposten erinrar styrelsen om, att enligt beslut av 1948 års riksdag (prop. nr 177; r. skr. 266) skall från och med budgetåret 1949/50 den för närvarande vakanta professuren i skogsteknologi omändras till professur i virkeslära och den nuvarande laboratorsbefattningen i skogszoologi ombildas till en professur i skogszoologi med viltvård. Därjämte skall en laboratorsbefattning i lönegrad Ca 29 inrättas vid avdelningen för skogsskötsel. Dessa tjänster medföra ett ökat medelsbehov av $(15\,500 + 15\,500 + 13\,200 =)$ 44 200 kronor. Under hänvisning till 1946 års högskoleutrednings förslag till personalförstärkningar vid högskolan hemställer styrelsen om en ytterligare ökning av ordinarieposten med 5 500 kronor för inrättande av en laboratoriebiträdesbefattning i lönegrad Ca 11 vid skogsbotaniska avdelningen. För att täcka ökat medelsbehov i anledning av beräknade löneklassförändringar har styrelsen därjämte uppräknat posten med 800 kronor. Utgiftsökningarna uppgå alltså till sammanlagt 50 500 kronor.

Under arvodesposten beräknas de beslut, som fattats av 1948 års riksdag beträffande personalförstärkningar m. m. vid lantbrukets och skogsbrukets högskolor, medföra en ökning av medelsbehovet med dels 500 kronor i anledning av rektorsarvodets höjning från 1 500 till 2 004 kronor, dels 14 400 kronor till två docentstipendier. Å andra sidan har arvodesposten minskats med dels 8 150 kronor genom en föreslagen placering av den arvodesavlönade assistenten i skogsekonomi såsom extra ordinarie tjänsteman, dels 500 kronor genom reducerad undervisningsskyldighet för specialläraren i skogsdikning. Då enligt riksdagens beslut undervisningen i arbetslära under nästa budgetår kommer att ombesörjas av föreståndaren för en nyinrättad avdelning i arbetslära vid statens skogsforskningsinstitut, erfordras ej heller ett nu utgående arvode av 500 kronor till speciallärare i skoglig arbetslära, men styrelsen hemställer, att detta belopp i stället får disponeras av skogshögskolan för en speciallärare i maskin- och redskapslära.

Jag torde i detta sammanhang få erinra, att Kungl. Maj:ts av 1948 års riksdag bifallna proposition nr 177 angående utbyggnad av lantbruks-, veterinär- och skogshögskolorna m. m. i fråga om personalförstärkningar i huvudsak endast avsåg sådana befattningar vid vilkas tillsättande sakkunigförfarande borde tillämpas. Vad beträffar de förslag, som 1946 års högskoleutredning framlagt angående förstärkning av även assistent- och biträdespersonal m. m., förutsattes att behovet av dylika hjälpkrafter borde anmälas och prövas i samband med anslagsäskandena för budgetåret 1949/50. Styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut har därför i sina äskanden för budgetåret 1949/50 upptagit dels under ordinarieposten

den förut nämnda laboratoriebiträdesbefattningen i Ca 11, dels under icke-ordinarieposten ett antal nya assistent-, amanuens- och biträdestjänster.

Under icke-ordinarieposten hemställas sålunda, att medel anvisas för sex nya förste assistenttjänster i lönegrad Ce 24, varvid envar av högskolans avdelningar för virkeslära, skogsekonomi, skogsbotanik, skogszoologi med viltvård, skogsskötsel och skoglig marklära skulle tillföras en dylik tjänst. Av ifrågavarande tjänster skulle förste assistenttjänsten i virkeslära ersätta en nuvarande tjänst i Cg 24 vid avdelningen i skogsteknologi och förste assistenttjänsten vid avdelningen för skogsekonomi en nuvarande tjänst å denna avdelning med arvode å 8 160 kronor, medan övriga befattningar skulle helt nyinrättas. Styrelsens förslag skiljer sig från vad högskoleutredningen förordat så till vida, att utredningen vid avdelningarna för skogszoologi med viltvård, skogsskötsel och skoglig marklära endast föreslagit nya assistenttjänster i lönegrad Ce 22. Såsom skäl för en högre lönegradsplacering av även ifrågavarande tre assistenttjänster åberopar styrelsen sin erfarenhet av svårigheten att på ett tillfredsställande sätt rekrytera högskolans nuvarande assistentbefattningar, vilka äro placerade i lönegrad Ce 24. I överensstämmelse med högskoleutredningens förslag föreslår styrelsen vidare att vid avdelningen för skogsekonomi inrättas jämväl en assistenttjänst i lönegrad Ce 22.

I fråga om amanuenspersonal föreslår styrelsen att enligt de nya arvodesbestämmelser för ifrågavarande personal, vilka bifallits av 1948 års riksdag på grundval av förenämnda proposition nr 177, medel beräknas för en förste amanuens vid avdelningen för marklära med tjänstgöring under nio månader av året samt för sju tredje amanuenser vid olika avdelningar. Styrelsens förslag innefattar på denna punkt den jämkningen i förhållande till högskoleutredningens, att å ena sidan tjänstgöringsskyldigheten och därmed även arvodet för förste amanuensen vid avdelningen för marklära begränsas, men att å andra sidan antalet tredje amanuenser utökas från sex till sju. En tredje amanuens kan därigenom tillföras den beslutade nya avdelningen för virkeslära. Beträffande amanuenspersonalen påpekar styrelsen, att de av 1948 års riksdag beslutade nya arvodesbestämmelserna innebära, att de fyra amanuenser, som tidigare åtnjutit ersättning i form av fria bostäder jämte städningsbidrag, i fortsättningen erhålla samma avlöning som övriga men få betala hyra för sina bostadsrum till byggnadsstyrelsen.

I fråga om den utökning av biträdespersonal för kontorsgöromål m. m., som högskoleutredningen räknat med i samband med högskolans upprustning, har styrelsen ansett sig kunna begränsa sina äskanden att endast avse ett räknebiträde för skogsekonomiska avdelningen och ett skrivbiträde för högskolans kansli och bibliotek.

Vidare har styrelsen i enlighet med högskoleutredningens förslag beräknat 1 500 kronor för sakkunnigarvoden vid tillsättning av tjänster, där sakkunnigförfarande tillämpas. Till täckande av beräknade löneklassuppflyttningar ha upptagits 1 100 kronor.

Utgiftsökningarna under icke-ordinarieposten uppgå sammanlagt till

79 700 kronor. Posten har dock samtidigt minskats med tillhoppa 22 400 kronor. Av detta belopp avse 13 900 kronor avlöning å en extra ordinarie laboratorstjänst, vilken omvandlas till professur, samt 4 400 respektive 4 000 kronor kostnader för särskilda assistenter vid praktiska övningar och extra räknehjälp vid institutionerna, vilka bortfalla vid bifall till förslag om nya assistenttjänster och om särskilda anslag för institutionernas forskning.

Statskontoret har i remissutlåtande den 13 september 1948 bland annat uttalat, att styrelsen i vissa avseenden gått utanför den av högskoleutredningen angivna ramen för upprustningen. Sålunda skulle vissa assistenter erhålla placering i högre lönegrad än vad högskoleutredningen föreslagit och vidare begärde styrelsen en amanuens utöver vad utredningen beräknat. Dessa förslag kunde statskontoret icke biträda. En utbyggnad av den organisation, utredningen föreslagit, borde, såvida ej alldeles särskilda skäl förelåge, ej ifrågakomma förrän det framlagda utbyggnadsprogrammet blivit genomfört. Några dylika skäl hade, såvitt statskontoret kunde finna, ej blivit anförda i här avsedda fall.

Departementschefen. Beträffande de av styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut beräknade avlöningsbeloppen för de högre vetenskapliga befattningar m. m., vilkas inrättande i princip beslutats av 1948 års riksdag, vill jag endast erinra, att ett ytterligare belopp av 20 000 kronor torde behöva upptagas för kris- och dyrtidstillägg samt provisoriska lönetillägg till docentstipendier.

Vad angår den förstärkning av skogshögskolans assistentpersonal, som styrelsen föreslagit till fullföljande av de olika högskoleavdelningarnas upprustning, finner jag mig i likhet med statskontoret icke kunna biträda en placering av nära nog hela assistentpersonalen såsom förste assistenter i lönegrad Ce 24. En sådan placering kan jag endast förorda beträffande en assistentbefattning å vardera av avdelningarna för skogsekonomi och skogsbotanik. Jag finner det vidare motiverat, att härjämte vissa kompetenskrav uppställas för skogshögskolans förste assistentbefattningar. För erhållande av sådan befattning bör därför enligt min mening föreskrivas, att vederbörande har jägmästarexamen och två års praktik efter examen eller däremot svarande andra meriter.

Ehuru jag sålunda icke kan biträda styrelsens förslag att utrusta jämväl avdelningarna för virkeslära, skogszoologi med viltvård, skogsskötsel och skoglig marklära med förste assistenter, har jag icke något att erinra mot att dessa avdelningar förses med assistenter med lägre lönegradsplacering. Det torde likaledes vara erforderligt att vid avdelningen för skogsekonomi förutom den förut föreslagna försteassistenttjänsten inrätta en assistenttjänst i lägre lönegrad. Såsom högskoleutredningen och styrelsen för skogshögskolan förutsatt, kan den nuvarande arvodesavlönade assistenttjänsten vid avdelningen för skogsekonomi indragas, därest avdelningen erhåller här föreslagna tjänster å icke-ordinarie stat.

Här senast behandlade assistenttjänster ha av högskoleutredningen före-

slagits placerade i lönegrad Ce 22. Jag finner emellertid icke anledning att i nuvarande läge företaga en dylik uppräknings av löneförmånerna för tjänster av detta slag. I den särskilda proposition rörande den fortsatta utbyggnaden av lantbrukshögskolan, vilken är avsedd att framläggas för årets riksdag, kommer jag att föreslå, att motsvarande tjänster vid lantbrukshögskolan placeras i lönegrad Cg 17. Med hänsyn till de avlöningsförmåner, som erbjudas nyexaminerade jägmästare på andra håll inom förvaltningen, vill jag dock förordna att här ifrågavarande assistenter vid skogshögskolan placeras i lönegrad Cg 20. I likhet med vad som gäller vid lantbrukshögskolan bör studerande, som ej avlagt examen och som förordnas till assistent, endast uppbära arvode om 6 900 kronor per år.

Jag vill förordna, att medel beräknas för samtliga av styrelsen föreslagna amanuenser, nämligen en förste amanuens med arvode å 3 000 kronor och sju tredje amanuenser med arvode å 1 200 kronor för år. Ehuru såsom statskontoret anfört styrelsens förslag på denna punkt går något utöver den av högskoleutredningen angivna ramen för utbyggnadsprogrammet, torde således enligt min mening högskolans organisation böra omfatta nämnda antal amanuenser, varigenom samtliga avdelningar förses med en hjälpkraft av detta slag.

Beträffande biträdespersonalen anser jag mig böra förordna att medel beräknas för dels ett laboratoriebiträde vid avdelningen för skogsbotanik, dels ett räknebiträde vid avdelningen för skogsekonomi, dels ock ett skrivbiträde vid högskolans kansli. I avvaktan på en allmän reglering av laboratoriebiträdespersonalens löneställning torde det dock icke vara lämpligt, att såsom styrelsen föreslagit placera den här ifrågavarande laboratoriebiträdestjänsten såsom ordinarie i lönegrad 11. För samtliga här ifrågavarande biträdestjänster synes tills vidare medel böra beräknas efter lönegrad Cf 4.

Särskilda medel för sakkunnigarvoden torde, i överensstämmelse med vad jag anfört beträffande motsvarande äskanden för veterinärhögskolan, ej böra beräknas för skogshögskolan.

Mot styrelsens förslag att arvodet till en speciallärare i skoglig arbetslära överföres till en sådan i maskin- och redskapslära har jag icke någon erinran.

Vid bifall till vad jag sålunda förordat skulle skogshögskolans avlöningsstat för nästa budgetår erhålla följande utseende.

Anslagsposten avlöningar till ordinarie tjänstemän torde genom tillkomsten av två professurer ävensom en ny laboratorstjänst böra uppräknas med 31 000 respektive 13 200 kronor. Därtill kommer ytterligare en ökning med 800 kronor på grund av väntade löneklassförändringar. Posten skulle följaktligen bestämmas till $(137\,500 + 31\,000 + 13\,200 + 800 =)$ 182 500 kronor. Posten arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, bör uppräknas med 500 kronor till följd av rektorsarvodets höjning, med 14 400 kronor på grund av att antalet docentstipendiater ökas från två till fyra och med 20 000 kronor för kris- och dyrtidstillägg samt provisoriska löne-tillägg å docentstipendierna. Å andra sidan föreligger minskning med 500

respektive 8 200 kronor genom indragning av ett speciallärararvode och en arvodesavlönad assistenttjänst. Posten bör sålunda upptagas med $(41\,300 + 500 + 14\,400 + 20\,000 - 500 - 8\,200 =)$ 67 500 kronor. Vad angår posten avlöningar till övrig icke-ordinarie personal torde densamma med hänsyn till förslagen att inrätta två förste assistenttjänster i Ce 24 och att beräkna medel för avlöningar åt fem assistenter i Cg 20, två skrivbiträden och ett laboratoriebiträde i Cf 4 samt en förste amanuens och sju tredje amanuenser böra höjas med $(20\,500 + 40\,700 + 7\,600 + 3\,800 + 3\,000 + 8\,400 =)$ 84 000 kronor, vartill kommer en ytterligare ökning med 1 100 kronor i anledning av beräknade löneklassuppflyttningar. Genom indragning av en laborator i Ce 29, en förste assistent i Cg 24 och tre elevamanuenser, samt genom bortfall av ersättningar för assistenter vid praktiska övningar och för räknehjälp föreligger emellertid en minskning med $(13\,900 + 10\,200 + 2\,200 + 4\,400 + 4\,000 =)$ 34 700 kronor. Posten synes därför böra uppföras med $(153\,900 + 84\,000 + 1\,100 - 34\,700 =)$ 204 300 kronor. För rörligt tillägg bör slutligen beräknas ett belopp av $(33\,200 + 11\,500 =)$ 44 700 kronor.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) medgiva, att i personalförteckningen för skogshögskolan må vidtagas de ändringar, som föranledas av inrättandet enligt beslut av 1948 års riksdag av en ny professors-tjänst och en ordinarie laboratorstjänst, varvid en extra ordinarie laboratorstjänst utgår;

b) fastställa följande avlöningsstat för skogshögskolan, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1949/50:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	182 500
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämde av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i> ..	»	67 500
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	»	204 300
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	44 700

Summa kronor 499 000;

c) till *Skogshögskolan*: *Avlöningar* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 499 000 kronor.

[133.] 4. Skogshögskolan: Omkostnader.

	Anslag	Nettoutgift
1947/48	81 900	112 455
1948/49 (statsliggaren s. 803) ..	116 400	
1949/50 (förslag)	142 800	

Styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut har i sin förutnämnda skrivelse den 25 augusti 1948 hemställt om ett omkostnadsanslag av 133 800 kronor. Styrelsen har därvid framhållit, att utgifterna för reseersättningar ökat avsevärt till följd av ökade biljettpriser för järnvägsresor och höjningen av bensinpriset. Sedan elevantalet vid högskolan höjts vore det i fortsättningen erforderligt, att även institutionsföreståndarnas assistenter medföljde på studieresorna, om undervisning och demonstrationer skulle bli effektiva. För reseersättningar till lärare och assistenter har därför upptagits det under 1947/48 förbrukade beloppet 16 000 kronor jämte 700 kronor, motsvarande de ökade kostnaderna för järnvägs- och bilresor, ävensom 2 000 kronor för assistenternas deltagande i resorna, eller sammanlagt 18 700 kronor. Styrelsens reseersättningar ha uppskattats till 2 000 kronor. Förslagen beträffande dessa båda delposter innebära en uppräknings med 5 700 respektive 500 kronor. Delposten övriga expenser har uppräknats med 5 000 kronor till 35 000 kronor huvudsakligen till följd av ökade kostnader för städning. Slutligen har styrelsen föreslagit att delposten övriga utgifter: praktiska övningar för ordinarie studerande skulle höjas med 6 200 kronor till 26 200 kronor. Såsom skäl härför anföres de stegrade biljett- och bensinpriserna samt det ökade elevantalet. I fråga om delposterna för sjukvård, publikationstryck samt bränsle och lyse, uppgående till respektive 400, 1 500 och 2 000 kronor har däremot ingen ökning ifrågasatts. Resekostnaderna för institutionsföreståndaren och assistenten i skoglig arbetslära vid högskolans övningar ingå som tidigare i högskolans reseanslag, ehuru dessa befattningshavare från ingången av nästa budgetår bli placerade på skogsforskningsinstitutets stat.

Jag torde här även få anmäla, att styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut i skrivelse den 19 oktober 1948 med tilläggsförslag till utgiftsstat för skogshögskolan för budgetåret 1949/50 bland annat hemställt, att ett belopp av 9 000 kronor måtte anvisas för bestridande av kostnaderna för vissa arbeten å högskolans förläggningsbyggnader i Bjurfors. Arbetena avse reparationer av grund, väggar, tak m. m. till förhindrande av att byggnaderna förfalla.

Departementschefen. I betraktande av de av högskolestyrelsen redovisade kostnadsstegringarna för resor och städning synas vissa anslagsökningar ofrånkomliga. Sedan elevantalet vid högskolan efter hand höjts, har jag icke heller något att erinra mot att vissa medel beräknas för assistenternas deltagande i studieresor såsom biträden åt institutionsföreståndarna. Jag kan därför tillstyrka de begärda höjningarna av posterna reseersättningar, övriga expenser och praktiska övningar. Vad angår styrelsens äskanden beträffande reparationsarbeten vid högskolans förläggningsbyggnader i Bjurfors, synas ifrågavarande arbeten vara av så trängande art, att de icke kunna anstå. Jag vill därför förorda att medel för detta ändamål anvisas. Då jag icke har något att erinra mot styrelsens beräkning av kostnaderna, föreslår jag, att ett belopp av 9 000 kronor upptages under en post, underhåll

av byggnader, å förevarande anslag. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa omkostnadsstat för skogshögskolan.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

till *Skogshögskolan: Omkostnader* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 142 800 kronor.

[134.] 5. Skogshögskolan: Materiel m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1947/48	500	1 000
1948/49 (statsliggaren s. 804)	500	
1949/50 (förslag)	27 300	

Styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut har i sin förenämnda skrivelse den 25 augusti 1948 hemställt om ett anslag till materiel m. m. av 27 300 kronor. Styrelsen har framhållit, att högskolans materielanslag under en följd av år endast avsett bidrag till studentkårens utgivande av kompendier. Enligt högskoleutredningens förslag skulle årliga anslag för högskolans avdelningar anvisas under detta anslag och där upptagas under rubriken »avdelningar och samlingar». Styrelsen erinrar i detta sammanhang om att utredningens förslag innebar att särskilda medel icke skulle beräknas för utgivande av kompendier, utan att avdelningarnas anslag i erforderlig utsträckning skulle få användas även för kompendieutgivning. Högskoleutredningen hade till årliga anslag för högskolans avdelningar beräknat ett sammanlagt belopp av 55 000 kronor. Styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut har dock ansett sig kunna begränsa medelsbehoven för mötande av de nya kraven på årliga anslag för undervisning och forskning till 26 000 kronor fördelade på följande sätt:

Avdelningen för virkeslära	kronor	2 500
» » allmän skogszoologi med viltvård	»	3 500
» » skogsskötsel	»	5 000
» » skogsuppskattning och skogsindelning.....	»	2 500
» » skogsekonomi.....	»	2 500
» » skogsbotanik.....	»	5 000
» » skoglig marklära och kemi	»	5 000.

Styrelsen har vidare i enlighet med högskoleutredningens förslag beräknat 1 000 kronor för fria föreläsningar samt dessutom upptagit ett belopp av 300 kronor för studentkårens praktikantutbyte med andra nordiska länder.

Departementschefen. Till fullföljande av den upprustning av skogshögskolan, som inleddes genom de vid 1948 års riksdag fattade principbesluten om organisationen av högskolans institutioner och inrättandet av vissa nya vetenskapliga befattningar har jag tidigare förordat en utökning av as-

sistent- och amanuenspersonalen. Om högskolans institutioner skola kunna utnyttja sina personella resurser för de forsknings- och undervisningsuppgifter, som äro avsedda att tillgodoses genom upprustningsprogrammet, synes det oundgängligt, att samtidigt med personalorganisationens utbyggnad erforderliga materielanslag ställas till institutionernas förfogande. Jag finner det därför angeläget att såsom högskolestyrelsen i anslutning till högskoleutredningens förslag hemställt årliga anslag till de olika institutionerna uppföras under förevarande anslagspost. Jag har icke heller något att erinra mot det belopp av sammanlagt 26 000 kronor, som styrelsen ifrågasatt för ändamålet. Jag torde därvid få erinra att detta belopp ligger avsevärt lägre än vad högskoleutredningen ansett sig böra beräkna. Jag vill även tillstyrka, att under förevarande anslag uppföras dels ett belopp av 1 000 kronor för fria föreläsningar, dels ock ett belopp av 300 kronor till understödjande av studentkårens praktikantutbyte med andra nordiska länder.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

till *Skogshögskolan: Materiel m. m.* för budgetåret 1949/50 anvisa ett reservationsanslag av 27 300 kronor.

[135.] 6. Skogshögskolan: Bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek.

	Anslag	Nettoutgift
1947/48	8 500	8 500
1948/49 (statsliggaren s. 804)	8 500	
1949/50 (förslag)	14 000	

Styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut har med stöd av högskoleutredningens förslag hemställt, att förevarande anslag för nästa budgetår måtte upptagas med 20 000 kronor. Såsom skäl härför har styrelsen anført, att inbindningskostnaderna, som kraftigt stegrats, toge i anspråk en oproportionerligt stor del av det nuvarande anslaget, samtidigt som prenumerationsavgifterna för tidskrifter, serier och andra fortsättningsverk också stigit. Endast en mindre del av anslaget återstode därför till inköp av nyutkommen litteratur.

Departementschefen. I betraktande av de från högskolans sida anförda kostnadsstegringarna för bibliotekets verksamhet och även med tanke på de ökade krav, som utbyggnaden av forskning och högre undervisning kunna ställa på bibliotekets standard, synes en viss ökning av förevarande anslag vara erforderlig. Jag vill emellertid erinra, att under andra anslag till skogshögskolan under nuvarande förhållanden endast en begränsad del av de av högskoleutredningen konstaterade behoven torde kunna tillgodoses. En motsvarande återhållsamhet bör iakttagas även i fråga om bibliotekets behov. Jag vill därför icke förorda större ökning av förevarande anslag än med 5 500 kronor till 14 000 kronor.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

till *Skogshögskolan: Bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek* för budgetåret 1949/50 anvisa ett reservationsanslag av 14 000 kronor.

[136.] 7. *Skogshögskolan: Stipendier.* För detta ändamål är i gällande rikstat uppfört ett obetecknat anslag av 15 000 kronor. Beträffande bestämmelserna rörande anslagets användning hänvisas till statsliggaren s. 804.

Styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut har föreslagit en ökning av förevarande anslag med 8 000 kronor. Ökningen sammanhänger med att 1948 års riksdag (proposition nr 177; r. skr. nr 266) beslutat att vid skogshögskolan skola finnas tio penningstipendier för ordinarie studerande à 800 kronor och fyra licentiatstipendier à 2 500 kronor.

Departementschefen. Förevarande anslag torde i enlighet med högskolestyrelsens hemställan böra uppföras med 23 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

till *Skogshögskolan: Stipendier* för budgetåret 1949/50 anvisa ett anslag av 23 000 kronor.

[137.] 8. *Skogshögskolan: Inredning och utrustning.*

	Anslag	Nettoutgift
1947/48	13 000	2 351
1948/49 (statsliggaren s. 804)	1 000	
1949/50 (förslag)	69 000	

Styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut har hemställt, att till inredning och utrustning skulle för budgetåret 1949/50 anvisas 276 000 kronor. Därav ha beräknats dels 3 000 kronor till underhåll av möbler m. m. i högskolans nuvarande byggnader, dels 183 500 kronor till inredning och möbler i föreslagna nya laboratorielokaler m. m., dels 24 500 kronor till möbler m. m. i föreslagna nya elevbostäder vid förläggningen i Garpenberg, dels ock 65 000 kronor till möbler m. m. dels i gamla, dels i föreslagna nya elevbostäder i Malingsbo.

Departementschefen. Högskolestyrelsen synes vid beräklandet av medelsbehoven under förevarande anslag ha förutsatt, att väsentligt mera omfattande byggnadsarbeten skulle komma till stånd än vad som under rådande förhållanden torde vara möjligt att genomföra. Man synes sålunda endast böra räkna med att genom ändringsarbeten i högskolans huvudbyggnad i Stockholm bereda dels arbetsrum för sex nya tjänstemän, dels vissa laboratorielokaler. Under dessa förhållanden anser jag det tillräckligt, därest

under detta anslag anvisas dels ett belopp av 20 000 kronor, avsett för såväl underhåll som inköp av möbler m. m. till nya tjänsterum, dels ett belopp av 49 000 kronor till inredning m. m. av föreslagna nya laboratorielokaler för avdelningarna för skogsbotanik och skoglig marklära.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

till *Skogshögskolan: Inredning och utrustning* för budgetåret 1949/50 anvisa ett reservationsanslag av 69 000 kronor.

[138.] 9. *Skogshögskolan: Institutionernas upprustning.* Styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut har erinrat om att 1946 års högskoleutredning såsom ett led i upprustningsprogrammet föreslagit, att engångsanslag skulle lämnas för att täcka mera angelägna behov, som blivit eftersatta till följd av den under kristiden iakttagna återhållsamheten med anslag till forskning och undervisning. För skogshögskolans del hade utredningen beräknat sammanlagt 121 000 kronor för sådana ändamål. I anslutning till detta förslag har högskolestyrelsen hemställt, att särskilda medel måtte anvisas under förevarande anslagstitel för institutionernas utrustning med apparatur, instrument, skriv- och räknemaskiner, redskap m. m. Styrelsen har emellertid ansett, att anslaget utan större olägenhet kunde fördelas på två å tre år, varigenom även en bättre planering för medlens användning kunde ske. Efter att ha tagit del av institutionsföreståndarnas önskemål har styrelsen därför ansett sig för budgetåret 1949/50 endast böra föreslå ett belopp av 66 600 kronor med följande fördelning mellan de olika institutionerna:

Avdelningen för virkeslära	kronor	5 000
» » allmän skogszoologi med viltvård	»	7 600
» » skogsskötsel	»	8 000
» » skogsuppskattning och skogsindelning	»	4 000
» » skogsekonomi	»	2 000
» » skogsbotanik	»	25 000
» » skoglig marklära och kemi	»	15 000.

Departementschefen. Jag är väl medveten om angelägenheten av att tidigare eftersatta behov i viss utsträckning tillgodoses genom anslag av förevarande slag. Jag finner det dock ur ekonomiska och finansiella synpunkter välbetänkt att såsom högskolestyrelsen föreslår fördela anslagsäskandena på flera år. Detta förfaringssätt står helt i överensstämmelse med uttalandet i propositionen nr 177 vid 1948 års riksdag, att upprustningen borde genomföras successivt. Enligt min mening böra emellertid för budgetåret 1949/50 något lägre belopp kunna beräknas till ifrågavarande ändamål än vad styrelsen föreslagit. För att giva institutionerna avsedda arbetsmöjligheter torde å andra sidan under första året för upprustningsprogrammets genomförande jämförelsevis högre belopp erfordras än under följande år.

Jag anser mig därför icke kunna förorda större nedskärning av förevarande anslag för budgetåret 1949/50 än till 50 000 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att efter hörande av högskolestyrelsen fördela anslaget å de olika institutionerna.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

till *Skogshögskolan: Institutionernas upprustning* för budgetåret 1949/50 anvisa ett reservationsanslag av 50 000 kronor.

[139.] 10. Statens skogsmästarskola: Avlöningar.

	Anslag	Nettoutgift
1947/48	42 100	42 799
1948/49 (statsliggaren s. 804) ..	43 300	
1949/50 (förslag)	42 700	

Kungl. Maj:t har för statens skogsmästarskola fastställt dels den 30 juni 1947 personalförteckning, dels ock den 11 juni 1948 följande

Avlöningsstat.

1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	kronor	3 500
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	»	35 600
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	4 200
Summa kronor		43 300.

I skrivelse den 23 augusti 1948 har *styrelsen för statens skogsmästarskola* hemställt, att förevarande anslag för nästa budgetår skulle uppföras med 42 700 kronor. Anslagsminskningen beror på beräknad löneklassförändring.

Departementschefen. Med biträdande av skolstyrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) godkänna följande avlöningsstat för statens skogsmästarskola, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1949/50:

Avlöningsstat.

1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	kronor	3 500
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal..	»	35 000
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	4 200
Summa kronor		42 700;

b) till *Statens skogsmästarskola: Avlöningar* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 42 700 kronor.

[140.] 11. Statens skogsmästarskola: Omkostnader.

	Anslag	Nettoutgift
1947/48	13 200	16 622
1948/49 (statsliggaren s. 805)....	13 400	
1949/50 (förslag)	17 900	

Den för skogsmästarskolan senast fastställda omkostnadsstaten upptager bland annat en post till reseersättningar å 2 200 kronor och en post till övriga utgifter å 3 000 kronor, därav 2 000 kronor till underhåll av byggnader, 300 kronor till underhåll av parken, 400 kronor till studiefärder och 300 kronor till hantlangning vid elevernas övningar.

Genom beslut den 26 juni 1948 har Kungl. Maj:t medgivit, att anslagsposten till övriga utgifter finge för ombyggnad av värmepannor vid skolan överskridas med högst 4 000 kronor ävensom föreskrivit, att sagda kostnader skulle avföras från delposten till underhåll av byggnader.

I skrivelse den 23 augusti 1948 har *styrelsen för statens skogsmästarskola* hemställt om ett med 10 200 kronor till 23 600 kronor förhöjt omkostnadsanslag för budgetåret 1949/50. Beträffande styrelsens medelsberäkning må anföras följande.

För reseersättningar och hantlangning vid elevernas övningar ha upptagits 1 000 respektive 1 350 kronor högre belopp än för löpande budgetår, eller 3 200 respektive 1 650 kronor. Uppräkningen av dessa poster beror huvudsakligen på att skolstyrelsen icke räknar med att ifrågavarande kostnader såsom hittills, då övningarna bedrivits å enskildas marker, delvis skola bestridas av markägarna. Delposten underhåll av byggnader har föreslagits höjd med 6 250 kronor till 8 250 kronor. För reparation av vissa rötskador å skogsmästarskolans mässbyggnad ha upptagits 3 450 kronor. Då skadornas art nödvändiggjorde snabba åtgärder, hade reparation redan verkställts med anlitande av medel, som domänverket förskotterat för ändamålet. Vidare har skolstyrelsen — under förmälan att ett för budgetåret 1946/47 anvisat reservationsanslag å 9 000 kronor till vissa byggnadsarbeten vid skogsmästarskolan måst överskridas med i runt tal 2 800 kronor och att nämnda summa förskotterats av domänfondens medel — hemställt att medel måtte anvisas under förevarande delpost för att täcka detta förskott. För att möjliggöra flera studieresor än för närvarande har slutligen delposten till studiefärder föreslagits skola höjas med 1 600 kronor till 2 000 kronor.

Statskontoret har i remissutlåtande den 6 september 1948 uttalat, att det belopp av 2 800 kronor, som äskats för täckande av överskridande av det för budgetåret 1946/47 anvisade reservationsanslaget till byggnadsarbeten vid skogsmästarskolan, icke borde upptagas i omkostnadsstaten under delposten till underhåll av byggnader utan anvisas å anslag till byggnadsarbeten. Ämbetsverket har vidare ifrågasatt, om tillräckliga skäl föreläge att i nuvarande läge uppräknas delposten till studiefärder.

Departementschefen. Skolstyrelsens förslag om uppräkning av posten reseersättningar för nästa budgetår med 1 000 kronor till 3 200 kronor anser jag mig böra biträda. Vidare synes i anslutning till vad styrelsen anfört

böra äskas dels 3 500 kronor såsom ersättning till domänverket för medel som av verket förskötterats till bestridande av kostnaderna för reparation av rötskador å mässbyggnaden, dels 2 800 kronor till täckande av uppkomna och från domänfonden ersatta merkostnader för vissa förbättringsarbeten, till vilkas utförande medel tidigare anvisats. Förstnämnda belopp torde böra upptagas under posten till underhåll av byggnader, vilken alltså för nästa budgetår skulle bestämmas till 5 500 kronor. Beloppet å 2 800 kronor bör däremot, såsom statskontoret framhållit, äskas under ett särskilt anslag till byggnadsarbeten. Till frågan om anvisande av detta anslag återkommer jag under en följande anslagspunkt. Någon uppräkningsposterna studiefärder och hantlangning vid elevernas övningar kan jag för närvarande icke förorda. Dessa poster böra sålunda för nästa budgetår uppföras med oförändrade belopp av 400 respektive 300 kronor. Jämväl övriga anslagsposter synas böra bestämmas till samma belopp som för innevarande budgetår.

Vid bifall till vad jag sålunda föreslagit skulle skogsmästarskolans omkostnadsanslag för nästa budgetår upptagas med $(13\,400 + 1\,000 + 3\,500 =)$ 17 900 kronor. Det torde få ankomma å Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa ny omkostnadsstat för skolan.

Under återopande av det anförda hemställer jag under förevarande punkt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens skogsmästarskola*: Omkostnader för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 17 900 kronor.

[141.] 12. Statens skogsmästarskola: Stipendier.

	Anslag	Nettoutgift
1947/48	11 000	9 863
1948/49 (statsliggaren s. 806)	11 000	
1949/50 (förslag)	11 000	

I skrivelse den 23 augusti 1948 har *styrelsen för statens skogsmästarskola* hemställt, att ifrågavarande anslag för nästa budgetår måtte upptagas med oförändrat belopp av 11 000 kronor.

Med biträdande av skolstyrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens skogsmästarskola*: Stipendier för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 11 000 kronor.

[142.] 13. Statens skogsmästarskola: Byggnadsarbeten.

Under återopande av vad jag under punkt 140 anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens skogsmästarskola*: Byggnadsarbeten för budgetåret 1949/50 anvisa ett anslag av 2 800 kronor.

[143.] 14. Statens skogsforskningsinstitut: Avlöningar.

	Anslag	Nettoutgift
1947/48	636 100	659 367
1948/49 (statsliggaren s. 806) ..	687 500	
1949/50 (förslag)	798 500	

Kungl. Maj:t har den 11 juni 1948 för statens skogsforskningsinstitut fastställt dels personalförteckning, dels ock följande

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 212 600
2. Avlöningar till tillfälliga biträden, <i>förslagsvis</i>	» 100
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	» 404 600
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 70 200
Summa kronor 687 500.	

Styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut har i skrivelse den 25 augusti 1948 hemställt, att skogsforskningsinstitutets avlöningsanslag för budgetåret 1949/50 måtte uppföras med ett med 131 500 kronor till 819 000 kronor förhöjt belopp. Av sistnämnda belopp avse 239 800 kronor avlöningar till ordinarie tjänstemän, 100 kronor avlöningar till tillfälliga biträden, 493 500 kronor avlöningar till övrig icke-ordinarie personal och 85 600 kronor rörligt tillägg.

De äskade anslagsökningarna sammanhånga huvudsakligen med de av 1948 års riksdag beslutade ändringarna av skogsforskningsinstitutets organisation (prop. nr 177; r. skr. nr 266). I samband med upprustningen av skogshögskolan beslöt nämligen riksdagen, att en ny avdelning för arbetslära under ledning av en föreståndare i Ca 33 och en försöksledare i Ce 29 skulle inrättas vid skogsforskningsinstitutet. Föreståndaren, liksom även i viss utsträckning föreståndaren för institutets zoologiska avdelning, avsågos därvid vid sidan av sina forskningsuppgifter skola ombesörja skogshögskolans undervisning inom ifrågavarande ämnesområden. Samtidigt ansågs lämpligt att befria institutets chef från den direkta ledningen av institutets avdelning för skogstaxering och att i detta syfte inrätta ytterligare en tjänst som avdelningsföreståndare i Ca 33, medan befattningen som försöksledare i Ce 31 vid avdelningen skulle indragas. Slutligen godkände riksdagen även ett förslag att vid institutet inrätta ett kontor för matematisk statistik under ledning av en försöksledare i lönegrad Ce 29.

Styrelsen beräknar nu medel för avlöningar å dessa tjänster. Vidare framlägger styrelsen förslag rörande de nyinrättade avdelningarnas utrustning med assistent- och biträdespersonal.

För avdelningen för arbetslära beräknar styrelsen en assistent i Ce 24, ett skogsbiträde i lönegrad Ce 13, ett kanslibiträde och tre kontorsbiträden. Såsom motivering för assistenttjänsten åberopas avdelningens undervisnings-skyldighet vid skogshögskolan. Det nya kontoret för matematisk statistik anser styrelsen behöva en kvalificerad tjänsteman, som närmast under för-

söksledaren kan utöva den direkta ledningen av personalen. Med hänsyn till de självständiga arbetsuppgifter, som skulle åvila denne tjänsteman, anser styrelsen en placering såsom kontorsskrivare i Ce 19 väl motiverad. Vid bifall härtill skulle en extra ordinarie kansliskrivartjänst å skogsavdelningen kunna indragas. I övrigt avses kontoret erhålla erforderlig personal från nämnda avdelning.

Sedan den år 1946 inrättade genetiska avdelningen erhållit föreståndar- och försöksledartjänster finner styrelsen erforderligt, att även denna avdelning förses med biträdespersonal. I detta hänseende föreslås, att en skogsbiträdestjänst i Ce 16 och en tjänst som första laboratoriebiträde i Ce 15 inrättas.

Styrelsen hemställer, att en assistenttjänst i Ce 24 inrättas å den zoologiska avdelningen. Tjänsten motiveras, förutom med att avdelningen skall ha undervisningsskyldighet vid skogshögskolan, med att avdelningen får ökade arbetsuppgifter i fråga om insektsbekämpningen.

Beträffande avdelningen för botanik och marklära föreslås inrättande av en laboratorieassistenttjänst i lönegrad Ce 19. Styrelsen framhåller, att ett första laboratoriebiträde under avdelningsföreståndarens överinseende utövar den omedelbara ledningen av det kemiska laboratoriet å avdelningen och av institutets gemensamma marklaboratorium för serieanalyser. Styrelsen framhåller, att dessa uppgifter ovillkorligen kräva akademisk utbildning och praktisk erfarenhet beträffande arbets- och analysmetoder. På grund härav anser styrelsen denne befattningshavares löneställning för låg. Styrelsen föreslår därför, att denne förordnas såsom laboratorieassistent i Ce 19. Å den därigenom vakanta tjänsten såsom första laboratoriebiträde bör enligt styrelsens mening vikariatslöneförordnande meddelas.

I fråga om den administrativa personalen föreslår styrelsen ombildning av byråsekreterartjänsten i Ce 24 till en tjänst som förste byråsekreterare i Ce 29. Styrelsen anför därvid, att institutets verksamhet vuxit sedan tjänsten inrättades den 1 juli 1945, vilket även haft till följd en ökning av de administrativa och kamerala göromålen. Sålunda har det förhållandet, att institutet numera äger möjlighet att uppbära ersättning för utredningar och uppdrag, som utföras åt statens affärsdrivande verk, kommunala myndigheter, institutioner och enskilda, ävensom tillkomsten av en genetisk avdelning medfört nya arbetsuppgifter och ett ökat ansvar för byråsekreteraren. Vidare torde den stegrade verksamhet, som möjliggöres genom de av diversemedelsfonden för prisutjämningsavgifter reserverade medlen, bidra till att öka hans arbetsbörda. Tillkomsten av en avdelning för arbetslära kan förväntas än ytterligare betunga byråsekreteraren. Styrelsen föreslår vidare, att en kontoristtjänst i Ce 13 ombildas till en kansliskrivartjänst i Ce 15. Förslaget motiveras med att med tjänsten förenade registratorsgöromål blivit alltmera omfattande.

Beträffande styrelsens beräkning av de olika anslagsposterna må nämnas följande.

Ordinarieposten har ökats med 27 200 kronor. Å ena sidan har posten höjts med 31 000 kronor på grund av inrättandet av två nya avdelningsföreståndartjänster i Ca 33 samt med 1 500 kronor till följd av beräknade löneklassförändringar m. m. Å andra sidan har posten minskats med 5 300 kronor i anledning av att medel icke äskats för en kontorsbiträdestjänst i lönegrad Ca 8.

Icke-ordinarieposten har uppräknats med 88 900 kronor. Förslagen om dels inrättande av två tjänster som försöksledare i Ce 29, två assistenttjänster i Ce 24, en tjänst som laboratorieassistent i Ce 19, en skogsbiträdestjänst i Ce 16, en tjänst som första laboratoriebiträde i Ce 15, en skogsbiträdestjänst i Ce 13, en kanslibiträdestjänst i Ce 11 och tre kontorsbiträdestjänster i Ce 8, dels ombildning av en byråsekreterartjänst i Ce 24 till en förste byråsekreterartjänst i Ce 29, en kansliskrivartjänst i Ce 15 till en kontorsskrivartjänst i Ce 19 samt en kontoristtjänst i Ce 13 till en kansliskrivartjänst i Ce 15 ha beräknats medföra en utgiftsökning å $(26\,400 + 20\,500 + 9\,100 + 6\,900 + 6\,600 + 6\,100 + 5\,600 + 14\,200 + 1\,800 + 700 + 300 =)$ 98 200 kronor. Vidare ha för löneklassförändringar och lönegradsuppflyttningar i anledning av den reglerade befordringsgången m. m. avsetts 5 700 kronor. Å andra sidan har indragning av en tjänst som försöksledare i Ce 31 föranlett en minskning under posten å 15 000 kronor. Härigenom har icke-ordinarieposten uppförts med $(404\,600 + 98\,200 + 5\,700 - 15\,000 =)$ 493 500 kronor.

Statskontoret har i remissutlåtande den 20 september 1948 uttalat följande.

Statskontoret har i ett den 15 januari 1948 avgivet utlåtande framhållit, att redan det av högskoleutredningen för skogshögskolan m. fl. högskolor framlagda upprustningsprogrammet icke syntes möjligt att genomföra annat än etappvis samt att ämbetsverket därför icke kunde tillstyrka skogsforskningsinstitutets utbyggnadsplan, som helt fölle utom ramen för högskolornas upprustning. I enlighet därmed kan statskontoret icke heller förorda inrättandet av de i kompletteringsplanen angivna tjänsterna, som upptagits i föreliggande framställning. Med övervägandet av en dylik ytterligare utbyggnad av skogsforskningsinstitutet torde lämpligen böra anstå, till dess högskolornas upprustningsprogram blivit genomfört.

Statskontoret avstyrker vidare de föreslagna uppflyttningarna av dels byråsekreterarbefattningen från lönegrad Ce 24 till en förste byråsekreterartjänst i lönegrad Ce 29 och dels befattningen som registrator från 13 till 15 lönegraden. Statskontoret erinrar, att dessa frågor varit föremål för prövning så sent som vid 1948 års riksdag utan att statsmakterna funnit skäl föreligga för sådana ändringar. I fråga om registratorsbefattningen hänvisades därvid särskilt till den pågående utredningen angående löneställningen för biträden i högre lönegrad.

Departementschefen. Det torde icke finnas anledning att göra någon erinran mot de anslagsäskanden, som avse de utav 1948 års riksdag i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag beslutade nya tjänsterna vid skogsforskningsinstitutet. Jag torde i detta sammanhang få framhålla, att inrättandet av ifrågavarande befattningar och därmed förenade förändringar av skogsforskningsinstitutets organisation även förutsatte vissa förstärkningar av assistent- och biträdespersonalen.

I fråga om denna personal vill jag tillstyrka institutsstyrelsens förslag om att inrätta en assistenttjänst i lönegrad Ce 24 vid avdelningen för arbetslära.